

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2025-06-16)

Kommunfullmäktige

Datum: 2025-06-16

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Upprop, val av justerare och godkännande av dagordning

119/25 KF Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-06-16

3

Ärenden

120/25 Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029 4

121/25 Antagande: Detaljplan för Ersmark 22:2 - etapp 1 och 2 183

122/25 Antagande: Detaljplan för del av Stöcke 7:21 288

123/25 Förenklad rapport januari-april 2025 (tartial 1) 452

124/25 Fusion av innovationsbolagen i Umeå 477

125/25 Höjning av föreningstaxor inom bad 488

126/25 Avgift för parkeringsanmärkning 499

127/25 Revidering av byggnadsnämndens verksamheter 508

128/25 Revidering av taxa för utlämnande av allmän handling 543

129/25 Avsägelse; Ersättare äldrenämnden; Eva-Lisa Ögren (S) 559

130/25 Avsägelse; Ersättare individ- och familjenämnden; Inga Unenge (S) 561

131/25 Fyllnadsval; Nämndeman vid Umeå tingsrätt; Rabih Ballout (KD) 563

132/25 Anmälningsärenden 2025-06-16 565

Tjänsteskrivelse

2025-06-13

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00031

KF Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-06-16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Carin Nilsson (S) och Mattias Larsson (C)

att digital justering äger rum senast måndag 23 juni kl. 15.00

att fastställa dagordning för mötet.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson, kommunsekreterare

Olov Häggström, nämndsekreterare

Förnamn, Efternamn

Befattning

Olov Häggström

Utredare

Tjänsteskrivelse

2025-05-20

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00433

Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029

Förslag till beslut

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att att-satser enligt nedan och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80

att fastställa Socialdemokraternas och Miljöpartiets Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 inklusive:

- inriktningsmål och program, finansiellt mål, personalpolitiska mål samt tilläggsuppdrag till kommunens nämnder och bolag*
- nettokostnadsbudget 2026 och plan 2027–2029 för respektive styrelse eller nämnd*
- investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan för 2027–2029 enligt bilaga 1*
- mark- och exploateringsplan 2026–2029 enligt bilaga 2.*

att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget

att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget och plan får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar

att fastställa kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026 enligt bilaga 6

att fastställa viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026 enligt bilaga 7.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00433

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa kommunstyrelsens sammanträdestider under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026, enligt bilaga 6.

Ärendebeskrivning

Ärendegång

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 20 maj 2025 lade Socialdemokraterna fram det med Miljöpartiet gemensamma budgetförslaget samt bilaga 1 – Investeringsbudget 2026 samt plan 2027-2029 och bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027-2029 .

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 27 maj 2025 lägger övriga partier i utskottet sina budgetförslag. Vid kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 lägger övriga partier i kommunstyrelsen sina budgetförslag. Samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att skriftligt anmäla in sitt budgetförslag till kommunstyrelsens möte 3 juni.

Kommunfullmäktige 16 juni 2025 (debatt och beslut)

Ärendet kompletteras efter kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 med kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut och handlingar:
att fastställa kommunrevisionens budget för 2026 - bilaga 3
att fastställa budget för lekmanrevisionen 2026 - bilaga 4
att fastställa kommunfullmäktiges årshjul - bilaga 5

Beslutsunderlag

Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv och budget för 2026 och plan 2026–2028.

Bilaga 1 - Investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029

Bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027–2029

Bilaga 3 - Kommunrevisionens budget för 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 4 - Budget för lekmanrevisionen 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 5 - Kommunfullmäktiges årshjul 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 6 - Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och dess utskotts sammanträdestider för 2026

Bilaga 7 - Viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026.

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00433

Dan Gideonsson
Urban Blomdahl
Anette Sjödin
Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-20

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Margaretha Alfredsson
Stadsdirektör

Lena Höök-Gustafsson
Ekonomidirektör

Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026

Ekonomiska ramar för budget 2026 och plan 2027–2029

Grunduppdrag, driftbudget till nämnder

Inriktningsmål och program

Tilläggsuppdrag till nämnder och bolag

Innehåll

Inledning.....	4
Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029.....	5
Ekonomiska förutsättningar	5
Demografisk utveckling	7
Näringslivskonjunktur	8
Bostadsmarknad och bostadsförsörjning.....	9
Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling.....	11
Sammanfattning.....	12
Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder.....	13
Kommunstyrelsen	15
Tekniska nämnden	19
Byggnadsnämnden.....	22
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	24
För- och grundskolenämnden.....	26
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	28
Individ- och familjenämnden	30
Äldrenämnden	32
Kulturnämnden	35
Fritidsnämnden	37
Personalnämnden	39
Valnämnden	40
Gemensamma nämnder	41
Umeå kommunföretag och de kommunala bolagen.....	41
Inriktningsmål och program	42
Inriktningsmål	43
Program för tillväxt	44
Program för social hållbarhet.....	46
Program för Klimatneutrala Umeå 2040.....	50
Personalpolitiska mål och uppdrag	54
God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer och finansiella mål	55

Uppföljning, analys och utvärdering.....	56
Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse	58
Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026	58
Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgetram	59
Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029.....	60
Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029.....	60
Tabell 5. Nyckeltal	61
Investeringsramar 2026–2029.....	62
Tabell 6. Investeringsramar per nämnd	62
Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr	62
Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen	63
Tabell 8. Prognos investeringsramar bolagskoncern	64

Inledning

Detta dokument utgör Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till Planeringsdirektiv för åren 2026-2029.

Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029

Ekonomiska förutsättningar

Global utveckling

Inflationen fortsatte att falla under 2024, vilket möjliggjorde för centralbankerna att påbörja sänkning av styrräntorna. Den ekonomiska tillväxten bromsar in i USA och olika störningar dämpar återhämtningen i Europa. I USA och Euroområdet ligger kärninflationen fortsatt kring 3 procent, vilket tyder på att inflationen ännu inte stabiliserats runt satta inflationsmål. Centralbankerna förväntas fortsätta sänka styrräntorna under 2025, om än i olika takt. Den globala tillväxten bedöms inte bli stark under 2025 och 2026, utan hamnar under det historiska genomsnittet för perioden 1991-2024.

Svensk konjunkturåterhämtning påbörjad

BNP-tillväxten började långsamt öka under slutet av förra året vilket resulterade i en svag ökning för helåret 2024. Jämfört med tidigare konjunkturuppgångar visar prognosen en tämligen låg och snabbt övergående tillväxttopp 2025–2026.

Hushållens konsumtion den främsta drivkraften när svensk BNP-tillväxt lyfter

Hushållskonsumtionen blir inledningsvis motorn i den svenska konjunkturuppgången. Efter en flerårigt svag konsumtionstrend – med till och med en nedgång under 2023 – väntas hushållens konsumtion växla upp och driva på BNP-tillväxten 2025 och 2026. Sedan våren 2024 har inflationen kommit ned nära inflationsmålet, reallönerna har åter ökat och ränteläget successivt minskat vilket har bäddat för en återhämtning för den inhemska efterfrågan. Hushållen har dock överlag återställt sina sparbansar under hösten 2024 och konsumtionen har i stort sett varit oförändrad.

Det finns en stor osäkerhet i omvärlden som bedöms påverka utvecklingen av den svenska ekonomin. Dessutom innebär reella förändringar, som att både prisnivå och räntenivå normaliseras på en högre nivå än tidigare, dämpande effekter på konsumtion och investeringar.

Långsiktighet och omställning

Utöver de ekonomiska förutsättningarna är kompetensförsörjning en av de största utmaningarna för kommunerna, som både behöver rekrytera och behålla kompetent arbetskraft samtidigt som verksamheten måste ställa om utifrån brist på tillgänglig arbetskraft. Anpassning krävs också med anledning av den förändring av demografiska förutsättningar som ägt rum de senaste åren genom lågt barnafödande. Utöver dessa utmaningar förväntas kommunerna göra insatser för klimatförändringar, grön omställning, civil beredskap och för att motverka kriminalitet. De utmaningar som kommunerna står inför kräver långsiktiga analyser för att kunna vidta strukturella åtgärder i omställningsarbetet.

Förutsättningar för Umeå kommun

Skatteintäkterna utvecklas enligt prognos väl under planeringsperioden. Efter en inbromsning 2024 ökar skatteunderlaget snabbare under åren 2025 till 2027, ungefär i linje med historiska genomsnitt. Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att köpkraften årligen beräknas öka kommande år, efter två år av nedgång.

Pensionskostnaderna, som ökat kraftigt de senaste åren, väntas sjunka väsentligt 2025 och ytterligare något till 2026 till följd av antagandet om sänkt inflation. Åren därefter bedöms utvecklingen av pensionskostnaderna stabiliseras.

Investeringsstakten de kommande åren ligger betydligt över historiska nivåer, bland annat som en följd av uppskjutna investeringar under pandemin. Den höga investeringsnivån förväntas bestå även efter planeringsperioden.

Med ett oförändrat resultatkrav på 2% i kombination med planerade investeringar ökar självfinansieringsgraden medan låneskulden ökar och soliditeten försämras något under planeringsperioden. Med ett antagande om att genomförandegraden av investeringsplanen 2025 och 2026 blir i nivå med de senaste två årens utfall (80%) skulle 2024 års soliditet bibehållas vid planperiodens sista år.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling och förändringar av statsbidrag och regleringar i budgetproposition för 2025 samt på Umeå kommuns egen befolkningsprognos.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun (mnkr)	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning i budget 2025 och prognos 2026-2029	9 786	10 250	10 718	11 153	11 565
<u>Specifikation prognos:</u>					
Skatteintäkter	8 303	8 775	9 269	9 706	10 128
Inkomstutjämning	1 507	1 541	1 630	1 699	1 773
Kostnadsutjämning	-858	-888	-920	-942	-978
Regleringsbidrag	318	307	223	172	122
LSS-utjämning	223	216	217	219	221
Strukturbidrag	0	0	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0	0	0
Slutavräkning	0	0	0	0	0
Fastighetsavgift	293	299	299	299	299
Summa	9 786	10 250	10 718	11 153	11 565

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 skattesatsen för år 2025 till 22,80 kr. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning beräknas öka med 464 miljoner kronor mellan budget 2025 och budget 2026.

Demografisk utveckling

Under 2024 påverkades Umeå kommuns befolkningstillväxt av i huvudsak två faktorer; ett lågt antal födda samt Skatteverkets avregistreringar av utvandrade som inte rapporterat sin flytt till Skatteverket. Under 2023 var antalet födda rekordlångt och under 2024 års fortsatte utvecklingen med ett lågt antal födda. Trenden från de senaste årens låga barnafödande håller alltså i sig. Senaste prognos visar att antalet barn i åldern 1-5 år kommer att vara ca 1 200 färre 2026 än jämfört med 2020. Samtidigt som antalet födda fortsätter att vara lågt ökar inflyttningen av äldre i gruppen 80+, dessutom medför bättre hälsa att vi lever längre. Dessa demografiska förändringar innebär stor påverkan på den kommunala verksamheten och planeringen.

De senaste tio åren har Sveriges befolkning ökat med drygt 804 000 personer. Det motsvarar en ökning på 8,35 procent eller en årlig tillväxttakt på 0,89 procent. SCB prognosticerar en fortsatt ökning av rikets befolkning, men i en lägre takt än i tidigare prognoser. År 2035 beräknas Sveriges folkmängd ha ökat med 300 000. Det motsvarar en ökning med 2,9 procent eller 0,24 procent per år. Antalet födda ökade tillfälligt under pandemin men för att därefter återgå till den långsiktigt nedgående trend som har setts de senaste tio åren.

Skatteverket har under de senaste 2 åren kontrollerat uppgifter om befolkning som varit felaktigt registrerade i Sverige. Under dessa år har nära 34 000 individer avregistrerats från rikets befolkning. För Umeå var uppgår avregistreringarna till närmare 520 individer. Arbetet

bedöms avslutas under 2025 med förväntningar om endast marginella justeringar för Umeås befolkning.

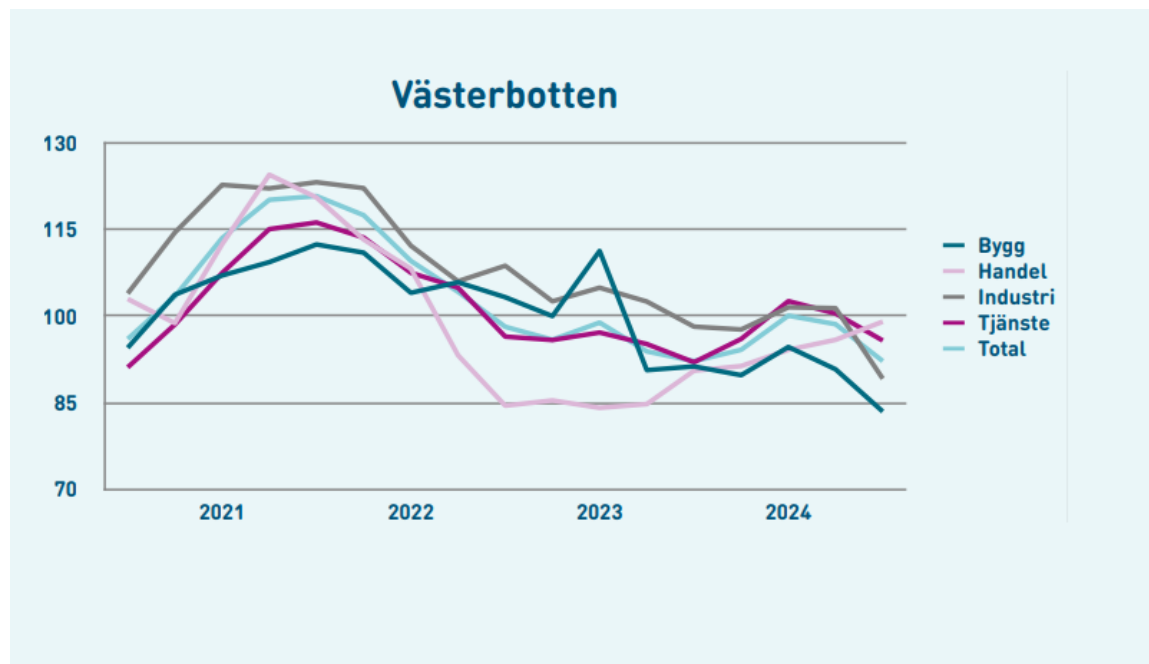
Befolkningstillväxten i Umeå kommun under 2024 var högre än under 2023 men på en lägre nivå än tidigare år. Den lägre tillväxten förklaras i likhet med riket av ett minskat antal födda samt lägre invandring och högre utvandring.

Den aktuella befolkningsprognosen 2025–2036 utgår från den faktiska befolkningen i Umeå år 2024 och sträcker sig fram till och med prognosens slutår 2036. Befolkningsutvecklingen i årets prognos hamnar marginellt lägre än i tidigare års prognos. Totalt sett prognostiseras befolkningen i Umeå kommun att växa med drygt 13 500 personer, från 134 249 invånare år 2024 till drygt 144 700 invånare 2036. Den genomsnittliga befolkningsökningen är nära 950 personer årligen. Ökningstakten är jämn men något högre i början än i slutet av prognosperioden. Enligt prognosen kommer Umeå kommun att passera 140 000 invånare under år 2030.

Näringslivskonjunktur

I grunden är bedömningen att vi även fortsättningsvis befinner oss i en lågkonjunktur. Umeås större branscher ger fortsatt uttryck för en förväntat svagare utveckling kommande år. Även om de senaste tre årens starka utveckling av arbetstillfällen planar ut så fortsätter tillgången till kompetens att begränsa tillväxten i vissa branscher. Umeås styrka är som tidigare branschbredden, vilket minskar riskerna i en konjunktursvängning och möjliggör en rörlighet mellan branscher. Det är en fortsatt stark utveckling inom statliga och myndighetsjobb som kompletterar den privata arbetsmarknaden och skapar förutsättningar för fler kvalificerade jobb kopplat till utbildningar vid Umeås Universitet.

Norrlandsfondens konjunkturbarmeter för Västerbotten 2024

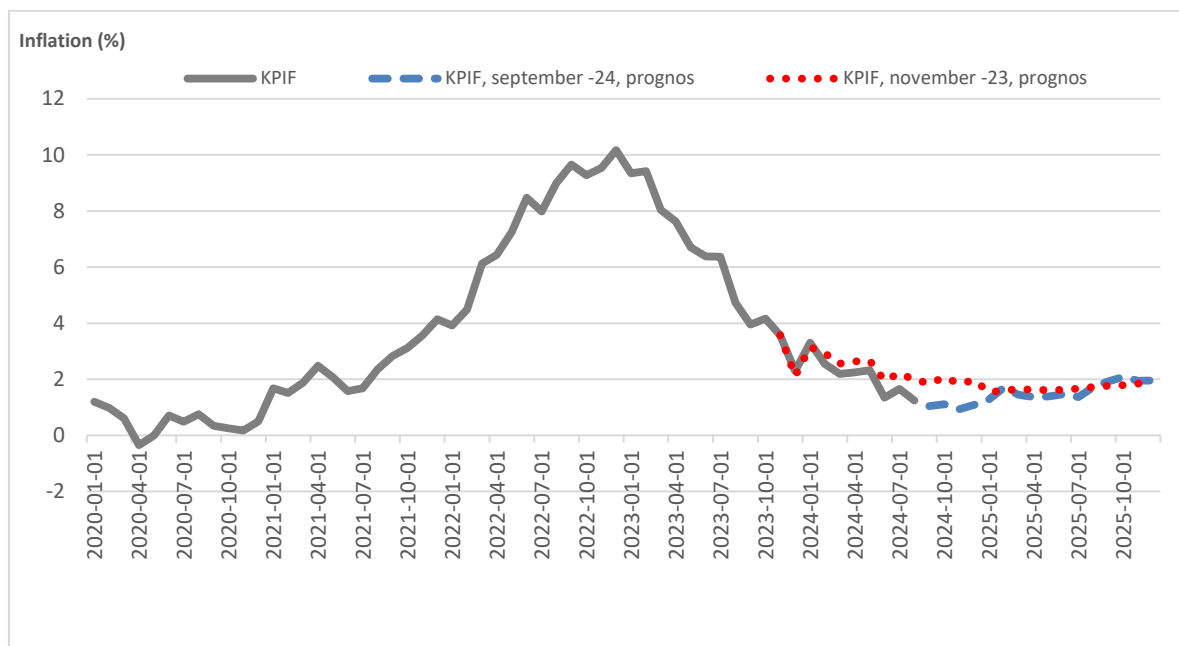

Figur 1. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät och mäter nuläget i näringslivet samt hur företagen ser på den närmaste framtiden (källa Norrlandsfondens konjunkturbarmeter 2024)

Bostadsmarknad och bostadsförsörjning

Förutsättningarna på bostadsmarknaden har kraftigt förbättrats under det senaste halvåret och Riksbankens prognos för 2025 är fortsatt en lägre inflationsnivå än målsättningen på två procent. Efterfrågan på bostäder påverkas i huvudsak av tre underliggande faktorer: gynnsamma räntenivåer, god inkomstutveckling och en växande befolkning. Dessa faktorer påverkar därmed förutsättningarna för bostadsbyggande på alla kommuners bostadsmarknader. I avsnittet om demografi konstateras att prognosen över befolkningsutvecklingen är något lägre än föregående år.

Räntenivåer och inkomstutveckling påverkas båda av inflationstakten. Riksbankens prognoser över inflationstakten visar på en lägre förväntad inflationstakt. Räntekurvor har som följd justerats ned med fyra styrräntesänkningar under 2024. Detta medför att såväl bolåneräntor som andra räntor sjunkit. Inkomstutvecklingen under 2024 ligger högre än inflationstakten samtidigt som den förväntade löneutvecklingen ligger högre än prognostiserad inflation, vilket medför stigande reallöner. Riksbankens prognos redovisar positiv reallöneutveckling under 2024 och 2025 som en kontrast mot de tidigare två årens sjunkande reallöner.

Figur 1 Utveckling och prognoser av inflationstakten i Sverige, KPIF exkl. energi, 2020-01-01 - 2025-12-01, Riksbanken

Förutsättningarna för bostadsmarknaden har förändrats i en positiv riktning under 2024 med minskad inflation och stigande reallöner. I slutet av 2024 (till och med november månad) hade villapriserna i Umeå stigit med 6,3 procent medan bostadsrättspriserna stigit med 1,2 procent under den senaste tolv månadersperioden. Stigande priser bidrar positivt till investeringsviljan på bostadsmarknaden. När priset på bostäder stiger stärks förutsättningarna för bostadsbyggande.

Bostadsbyggandet i Umeå kommun för 2024 förväntas ligga på samma nivåer som 2023 års bostadsbyggande, alltså mellan 800 och 900 färdigställda bostäder. Det är framför allt bostadsbyggandet för 2025 och 2026 som påverkas av de två senaste årens sämre förutsättningar på bostadsmarknaden. Bostadsproduktion är en lång process och ett lägre antal uppstartade bostadsprojekt under 2023 och 2024 påverkar färdigställandet av bostäder under främst 2025 men även 2026. Antalet påbörjade bostäder minskade under 2022 och 2023, utvecklingen av lågt antal påbörjade bostäder fortsatte även under 2024. Även om planberedskapen stärkts under de senaste åren och Umeå kommuns förutsättningar för ökat bostadsbyggande är bättre än för några år sedan så kommer bostadsbyggandet 2025 och 2026 att vara lägre, oavsett ekonomiska förutsättningar för branschen. Detta medför att kommunens bostadsbrist bedöms öka under åren 2025–2026 för att sedan återigen minska från och med 2027.

Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling

Arbetsförmedlingen gör kvartalsvisa arbetsmarknadsprognoser för arbetsmarknaden. I analysen Arbetsmarknadsläget kvartal 3, 2024 påtalas att lågkonjunkturen präglat utvecklingen på arbetsmarknaden det sista året. De stora skillnader som fanns tidigare mellan inte minst norra och södra Sverige förstärkts ytterligare. Ökningen av arbetslösheten har varit störst i storstadslänen Skåne, Västra Götaland och Stockholm, samt i Jönköpings och Västmanlands län. I länen i norra Sverige har arbetslöshetsnivån endast förändrats marginellt trots den rådande lågkonjunkturen.

Flera av länen i landets norra delar, som haft den starkaste utvecklingen under det senaste året, har redan i utgångsläget en relativt låg arbetslöshetsnivå. Allra lägst är arbetslösheten i Västerbottens län och Umeå ligger på ca 4%. Det vill säga långt under den nationella relativa arbetslöshetsnivån på 6,8%.

I Västerbottens län har långtidsarbetslösheten minskat under det senaste året. Under perioden var 1,2 procent av arbetskraften i Västerbottens län långtidsarbetslös, jämfört med 2,7 procent i riket. Nivån i Västerbottens län var inte bara lägre än riksgenomsnittet, utan den lägsta nivån av alla län. I prognosen lyfts samtidigt att Västerbottens län och Umeå har en fortsatt högre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet. Dvs en större andel av den presumtiva arbetskraften är redan en del av arbetskraften än i övriga Sverige. Med redan hög sysselsättningsgrad, låg arbetslöshet, minskande långtidsarbetslöshet påtalas tydliga risker med en kraftigt försvårad arbetskraftsbrist när konjunkturen vänder. Det riskerar att påverka både företagets tillväxtmöjlighet, kommunens möjlighet att kompetensförsörja egna verksamheter och medföljande risker av ytterligare ökade kostnader till exempel inom löneområdet.

Det är därför av stor vikt att kommunen arbetar för befolknings- och arbetskraftinflöde till arbetsmarknadsregionen. Detta då en regionförstoring inte ger någon snabb arbetskraftsförstärkning då hela norra Sverige har en likande situation som Umeåregionen. Med en förväntat låg ökning av arbetskraftstillgången behöver Umeå kommun som arbetsgivare jobba än mer med att behålla medarbetare och använda den tillgängliga kompetensen på rätt sätt. Systematiskt arbetsmiljöarbete, friskfaktorer och övriga insatser inom ramen för nämndernas kompetensförsörjningsplaner för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare, är några exempel på viktiga insatser. Att fortsatt behålla, utveckla och ge förutsättningar för omställning av kompetens hos redan anställda måste vara i fokus hos verksamheterna. Att vara en lärande organisation som involverar de anställda i förändringsresan är av största vikt.

Ytterligare insatser kommer även krävas för att säkerställa nyttjande av ännu ej fullt nyttjade resurser på arbetsmarknaden såsom studenter, pensionärer men även de personer som idag finns inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen. För att

nyttja all tillgänglig kompetens, särskilt bland utrikesfödda, måste matchningen på arbetsmarknaden förbättras.

En viktig förutsättning för attraktivitet och kompetensförsörjning är den långsiktiga lönepolitiken. Parterna inom industrin tecknade ett nytt löneavtal som innebär att värdet på löneökningarna är 3,3 procent 2024. Avtalet för industrin löper ut 2025-03-31, liksom flertalet av löneavtalen inom svensk arbetsmarknad. Avtalen inom kommunsektorn löper också ut 2025-03-31, förutom Akademikeralliansen som har ett tillsvidareavtal som dock är sifferlöst. Något utrymme är därmed inte angivet i avtalet. SKR:s prognos för 2025 är en löneökning på 3,4 procent. För 2026 är SKR:s prognos för löneökning 3,4 %.

Sammanfattning

Länet fortsätter att ha en hög sysselsättningsgrad i kombination med fortsatt låg arbetslöshet. Det bidrar till en brist på arbetskraft som kommer att påverka både näringsliv och kommunsektorn, särskilt inom vissa sektorer. Det kan också förväntas ha effekt på löneutvecklingen i kommunen. Befolkningen förväntas öka men i en något långsammare takt än tidigare. Det beror främst på låga födelsetal i hela landet samt att fler registreras som utvandrare p.g.a. skatteverkets registervård.

Bostadsbristen förväntas öka de närmsta åren innan den börjar sjunka igen.

För Umeå kommun så ökar skatteunderlaget under perioden samtidigt som pensionskostnaderna förväntas minska kommande år för att sedan stabiliseras.

Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder

I mars 2021 fastställde kommunfullmäktige att alla nämnder och helägda bolag ska ha ett skriftligt grunduppdrag som förtydligar det kommunala ändamålet med nämnden/bolaget och dess roll och ansvar. Grunduppdraget är specifikt för en nämnd eller ett bolag. Grunduppdragen ska vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Kommunfullmäktige fastställer grunduppdrag till nämnd och bolag och följer årligen upp hur nämnd/bolag hanterat sitt grunduppdrag.

För bolag framgår grunduppdraget i bolagsordning och konkretiseras genom bolagets ägardirektiv. För nämnd fastställs grunduppdrag för styrelse och nämnder i kommunens *Reglemente för kommunens nämnder och styrelse* och därefter infogats i planeringsdirektivet. Grunduppdrag revideras vid behov.

Grunduppdraget är utgångspunkt för verksamhets- och bolagsstyrning

Inom ramen för grunduppdraget har nämnd/bolag möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Vid utformning av nämnds- eller bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har dock nämnd och bolag att följa eventuella krav från lagstiftning och författning samt beslut och direktiv från kommunfullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen om hur styrning och uppföljning ska utformas.

Uppföljning av grunduppdraget

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och bolag bedömer i vilken omfattning nämnden eller bolaget verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige. Respektive bolag rapporterar i anslutning till delårsrapport, årsredovisning och bolagsstyrningsrapport. Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att utforma anvisning för när och hur rapportering från nämnder och bolag ska ske.

Grunduppdrag och resurstilldelning (budget)

För att möjliggöra att nämnd/bolag har förutsättningar att fullgöra sitt grunduppdrag kan nämnd/bolag tilldelas resurser från kommunfullmäktige. Utöver medel som tilldelas från kommunfullmäktige kan nämnd och bolag ha andra intäkter som nyttjas för att finansiera nämndens eller bolagets grunduppdrag. Om kommunfullmäktige inte har fastställt annat gäller prioriteringsordningen:

- Medel före grunduppdrag: Tillgängliga medel styr grunduppdragets omfattning (bredd/djup)
- Grunduppdrag före inriktningsmål: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige.

- Grunduppdrag och inriktningsmål före tilläggsuppdrag: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag och inriktningsmål fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före eventuella tilläggsuppdrag fastställda av kommunfullmäktige.

Förändring i generella förutsättningar för styrelse och nämnder

Pensionskostnaderna har under några år, framför allt 2023 och 2024, ökat kraftigt. En stor del av pensionskostnaderna, den del som avser kollektivavtalad pension ingår i PO-pålägget, varför PO-pålägget ökat kraftigt dessa år. Kommunfullmäktige har i sina budgetbeslut för respektive år kompenserat nämnderna för dessa kostnadsökningar. Pensionskostnaderna sjunker väsentligt 2025 till följd av antagandet om sänkt inflation. I budget 2025 sänktes därför PO-pålägget från 44,05% till 40,84%.

Inför 2026 väntas pensionskostnaderna sjunka ytterligare och därmed också PO-pålägget som sjunker från 40,84% 2025 till 40,02% 2026. Ett lägre PO-pålägg innebär att kostnaderna minskar för nämnderna.

Kommunstyrelsen

Grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor och lönehantering
- ekonomi, styrning och upphandling
- kommunikation
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling och innovation
- översiktsplanering

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken.

Ekonomisk ram för kommunstyrelsen 2026 (mnkr)

Kommunstyrelsens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 315,73
---	-----------

Kommunstyrelsens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1

Tillskott enligt modell	-9,76
Justering av PO-pålägg	1,24

Teknisk ramjustering efter planeringsdirektiv 1

Justering inom kommunstyrelsens budget 2025 KS 2025-01-14

Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025

Ramjustering m a a att ITKN får nettokostnadsram	1,92
Ramjustering m a a att PAN får nettokostnadsram	3,53
Kraftverksamhet	-10,00
Kollektivtrafiken	-7,00
Anslaget för oförutsedda behov och civil beredskap	-10,00
Tillväxtanslaget	-14,09
Särskilda utvecklingsanslag för klimat, social hållbarhet och omställning	15,00
Avskrivningskostnader	-2,30
Demografi	0,23
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-1,42

Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 348,39
---------------------------------------	------------------

Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-32,66
--	--------

<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>1,24</i>
--	-------------

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Ramjustering ITKN, PAN*
Kostnader för IT kapacitetsnämnden (ITKN) och Umeregionens nämnd för PA-system (PAN) som i dagsläget ligger på kommunstyrelsen flyttas till ITKN respektive PAN som därmed får en nettoram på samma sätt som andra nämnder.
- *Justering pensioner, avskrivningar och utrangeringar.*
Avskrivningar och utrangeringar har beräknats utifrån pågående investeringar och investeringsplan för perioden. Avseende pensionskostnader baseras budgeten på pensionsförvaltares kostnadsprognos för Umeå kommun.

- **Kraftverksamhet**
Budgeten för förväntade intäkter från kommunens andel av Stornorrfors vattenkraftverk justeras ned med 10 mnkr i enlighet med prognosen för 2026.
- **Kollektivtrafik** - Anslaget för kollektivtrafiken förstärks med 7 mnkr varav 6 mnkr avser sommarlovskort för barn och unga, samt 1 mnkr avser förstärkning av kollektivtrafik på landsbygden.
- **Utvecklingsanslag**
Kommunstyrelsens tillväxtanslag förstärks med 14,1 mnkr för 2026. Detta för att inrymma kostnaden för Rally VM, 8 mnkr, utökning av IOP fritidsbanken 2 mnkr samt en omfördelning från utvecklingsanslagen för klimat och social hållbarhet på totalt 4,1 mnkr avseende medel inom dessa två anslag som redan är intecknade för 2026. Anslaget för oförutsedda behov förstärks med 10 mnkr avseende finansiering av SM-veckan 5 mnkr, medel för civil beredskap 3 mnkr samt medel för Artic Arts Summit 2 mnkr. Utvecklingsanslagen för omställning, klimat och social hållbarhet tas bort. Justeringarna innebär en beredskap för oförutsedda behov och civil beredskap på 19 mnkr.
- **Demografi** -Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- **Tillskott inriktningsmål 0,5%**. För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Kommunstyrelsen

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2025:4 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, samt tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och externa parter ta fram förslag på samverkan kring och samnyttjande av anläggningar för djurhållning.

Tilläggsuppdrag 2025:6 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och föreningslivet utreda förutsättningarna för att utveckla idrottsanläggningarna Gammlia Arena, Visionite Arena och Nolia Arena ur ett tillväxtperspektiv.

Tilläggsuppdrag 2025:7 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en översyn av kommunens arbete med antidiskriminering i syfte att göra en nulägesanalys av befintliga insatser, styrning och behov av aktiva åtgärder på området. Översynen ska också innehålla en omvärldsanalys av andra kommuner.

Tilläggsuppdrag 2025:10 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och fritidsnämnden i uppdrag att teckna nytt avtal med Fritidsbanken och att det i överenskommelsen ska ingå ytterligare en fritidsbank.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Tekniska nämnden

Grunduppdrag

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov.

Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.

Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Ekonomisk ram för tekniska nämnden 2026 (mnkr)

Tekniska nämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 550,90
--	-----------

Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	-3,52
---	-------

Tekniska nämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1

Tillskott enligt modell	-64,61
-------------------------	--------

Justering av PO-pålägg	3,57
------------------------	------

Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025

Ramjustering m a a ITKN får nettokostnadsram	-0,008
--	--------

Ramjustering m a a att PAN får nettokostnadsram	1,14
---	------

Demografi	4,40
-----------	------

Civil beredskap	-3,00
-----------------	-------

Tillskott inriktningsmål 0,5%	-7,77
-------------------------------	-------

Övrigt tillskott	-13,00
------------------	--------

Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 633,70
---------------------------------------	------------------

Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-79,28
--	--------

<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>3,57</i>
--	-------------

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Ramjustering ITKN, PAN*
Kostnader för IT kapacitetsnämnden (ITKN) och Umeregionens nämnd för PA-system (PAN) som i dagsläget ligger på tekniska nämnden flyttas till ITKN respektive PAN som därmed får en nettoram på samma sätt som andra nämnder.
- *Demografi* - Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Civilberedskap* - Nämnden får ett tillskott på 3 mnkr för förmågehöjning reservkraft, livsmedel, drivmedel och beredskapslager.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%*
För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.
- *Övrigt tillskott*
Förutom ovanstående tillskjuts nämnden 13,0 mnkr i budgeten för 2026.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Tekniska nämnden
Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag 2025:2 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att som en konsekvens av förändrade demografiska förutsättningar säkerställa ett fortsatt effektivt lokalnyttjande, inklusive att tillse att frigjorda lokaler så långt det är möjligt nyttjas till verksamheter med ökade behov av lokaler, i syfte att hålla nere kommunens lokalkostnader och minska investeringsbehovet i nya lokaler. Förändrade investeringsbehov ska lyftas inom ramen för ordinarie planeringsprocess.
Tilläggsuppdrag 2025:3 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden och individ- och familjenämnden i uppdrag att analysera behovet och utreda förutsättningarna för annan boendeform.
Tilläggsuppdrag 2025:4 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, samt tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och externa parter ta fram förslag på samverkan kring och samnyttjande av anläggningar för djurhållning.
Tilläggsuppdrag 2025:5 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att analysera behovet och utreda förutsättningarna för

idrottshall för Vasaskolan, samt att gymnasie- och vuxenutbildningen ges i uppdrag att se över framtida programstrukturen på kommunens gymnasieskolor.

Tilläggsuppdrag 2025:6 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och föreningslivet utreda förutsättningarna för att utveckla idrottsanläggningarna Gammlia Arena, Visionite Arena och Nolia Arena ur ett tillväxtperspektiv.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Byggnadsnämnden

Grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvarar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mättnings- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Ekonomisk ram för byggnadsnämnden 2026 (mnkr)

Byggnadsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-62,93
Byggnadsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-2,62
Justering av PO-pålägg	0,51
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	-0,20
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-0,30
Ekonomisk tilldelning för 2026	-65,54
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-2,61
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,51

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi*
Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.*
För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Byggnadsnämnden

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet samt serveringstillstånd. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling genom miljöövervakning, energieffektivisering och klimatpåverkan, naturvård samt kompetensstöd i miljöfrågor vid översiktsplanering och detaljplanering. Nämnden ansvarar också för den lagstadgade budget- och skuldrådgivningen samt för att tillvarata konsumenternas intressen inom konsumentpolitikens område. I tillägg till det ska kommunens förvaltare fullgöra uppgifter enligt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för att avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen.

Ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026 (mnkr)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-21,75
Miljö- och hälsoskyddsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,90
Justering av PO-pålägg	0,31
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	-0,20
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-0,11
Ekonomisk tilldelning för 2026	-22,65
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,90
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,31</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi* - Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.* - För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

För- och grundskolenämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

Ekonomisk ram för- och grundskolenämnden 2026 (mnkr)

För- och grundskolenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-2 340,72
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	2,70
För- och grundskolenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-97,18
Justering av PO-pålägg	11,89
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	59,05
Arbetsskor	-1,00
Skolbibliotek och verksamhetsomställning	-6,00
10-årig grundskola	-2,00
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-11,69
Ekonomisk tilldelning för 2026	-2 384,94
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-46,93
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>11,89</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi* - Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Arbetsskor* - För att kunna tillhandahålla arbetsskor tillskjuts 1 mnkr för att påbörja satsningen av arbetsskor i verksamheten.
- *Skolbibliotek och verksamhetsomställning*
Nämnden tillskjuts 6 mnkr utifrån förändrad lagstiftning för skolbibliotek samt behov av verksamhetsomställning.
- *10-årig grundskola*
Nämnden tillskjuts 2 mnkr utifrån 10-årig grundskola.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%* - För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag För- och grundskolenämnden	
Tilläggsuppdrag 2025:1	Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag 2025:9	Kommunfullmäktige ger personalnämnden tillsammans med för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden och äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av arbetsskor inom för- och grundskolenämndens, individ- och familjenämndens samt äldrenämndens verksamheter.
Tilläggsuppdrag 2023:1	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
Tilläggsuppdrag 2023:2	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
Tilläggsuppdrag 2021:8	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH- gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Ekonomisk ram gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026 (mnkr)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-652,45
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,65
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens tilldelning enligt planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-27,09
Justering av PO-pålägg	3,50
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	-1,18
Nytt projekt långtidsarbetslösa	-0,50
Ungdomsjobb	-0,50
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-3,26
Ekonomisk tilldelning för 2026	-680,84
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-29,04
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>3,50</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi* - Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Nytt projekt långtidsarbetslösa*
Nämnden erhåller 0,5 mnkr för arbete med långtidsarbetslösa i kommunen.
- *Ungdomsjobb*
En förstärkning på 0,5 mnkr görs för att erbjuda ungdomsjobb i kommunen.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%* - För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2025:4 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, samt tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och externa parter ta fram förslag på samverkan kring och samnyttjande av anläggningar för djurhållning.

Tilläggsuppdrag 2025:5 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att analysera behovet och utreda förutsättningarna för idrottshall för Vasaskolan, samt att gymnasie- och vuxenutbildningen ges i uppdrag att se över framtida programstrukturen på kommunens gymnasieskolor.

Tilläggsuppdrag 2025:6 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och föreningslivet utreda förutsättningarna för att utveckla idrottsanläggningarna Gammlia Arena, Visionite Arena och Nolia Arena ur ett tillväxtperspektiv.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Individ- och familjenämnden

Grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år).

Ekonomisk ram för individ- och familjenämnden 2026 (mnkr)

Individ- och familjenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 774,78
Individ- och familjenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-73,77
Justering av PO-pålägg	7,03
Teknisk ramjustering efter planeringsdirektiv 1	
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2025-02-18	0,37
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	8,83
Ramtid hemtjänst	-2,00
Arbetsskor	-1,00
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-8,87
Övrigt tillskott	-28,00
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 872,19
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-97,41
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	7,03

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi*
Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Styrmodell hemtjänst*
Nämndens budget förstärks med 2 mnkr för att utreda förutsättningarna för införande av sk ramtid inom hemtjänsten.
- *Arbetsskor* - För att kunna tillhandahålla arbetsskor tillskjuts 1 mnkr för att påbörja satsningen av arbetsskor i verksamheten.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.*
För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.
- *Övrigt tillskott*
Utöver ovanstående tillskjuts nämnden 28 mnkr i budgeten för 2026.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Individ- och familjenämnden
Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag 2025:3 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden och individ- och familjenämnden i uppdrag att analysera behovet och utreda förutsättningarna för annan boendeform.
Tilläggsuppdrag 2025:9 Kommunfullmäktige ger personalnämnden tillsammans med för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden och äldreomsorgsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av arbetsskor inom för- och grundskolenämndens, individ- och familjenämndens samt äldreomsorgsnämndens verksamheter.
Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt

och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Äldrenämnden

Grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre.

Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Ekonomisk ram för äldrenämnden 2026 (mnkr)

Äldrenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 396,75
Äldrenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-58,06
Justering av PO-pålägg	7,06
Teknisk ramjustering efter planeringsdirektiv 1	
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2025-02-18	-0,37
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	-24,54
Bemanningssatsning kvalitetsundersköterskor	-22,00
Ramtid hemtjänst	-5,00
Medarbetarinflytande	-2,00
Kvalitetssatsning ledning och styrning	-2,00
Arbetsskor	-1,00
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-6,98
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 511,64
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-114,89

Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025

7,06

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi* - Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Bemanningsatsning kvalitetsundersköterskor--* Som ett led i att förstärka arbetsmiljön och kvaliteten i äldreomsorgen tillskjuts 22 mnkr för att införa sk kvalitetsundersköterskor. Dessa ska fungera som mentorer i syfte att stärka kompetensen hos personalen.
- *Styrmodell hemtjänst* - Nämndens budget förstärks med 5 mnkr för att utreda förutsättningarna för införande av sk ramtid inom hemtjänsten.
- *Medarbetarinflytande* - Nämnden erhåller en budgetförstärkning på 2 mnkr för att genomföra en pilot vad gäller modell för medarbetarinflytande.
- *Kvalitetssatsning ledning och styrning* - För att ge bättre förutsättningar för ledare inom äldreomsorgen förstärks nämndens budget med 2 mnkr för att minska antal medarbetare per chef.
- *Arbetsskor* - För att kunna tillhandahålla arbetsskor tillskjuts 1 mnkr för att påbörja satsningen av arbetsskor i verksamheten.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.* - För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Äldrenämnden

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2025:9 Kommunfullmäktige ger personalnämnden tillsammans med för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden och äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av arbetsskor inom för- och grundskolenämndens, individ- och familjenämndens samt äldrenämndens verksamheter.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Kulturnämnden

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Ekonomisk ram för kulturnämnden 2026 (mnkr)

Kulturnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-169,84
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,17
Kulturnämndens tilldelning enligt förslag planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-7,05
Justering av PO-pålägg	0,76
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	0,11
"Händer på lovet"	-0,50
Kultur för seniorer	-0,50
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-0,85
Ekonomisk tilldelning för 2026	-177,71
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-8,03
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,76</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- *För motivering av generella justeringar, se sid 14.*
- *Demografi*
Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- *Händer på lovet* - För att utveckla kommunens satsning på "händer på lovet" kortet utifrån projektet Summer Zone erhåller nämnden 0,5 mnkr.
- *Kultur för seniorer* - För att utveckla arbetet med kultur för seniorer erhåller nämnden förstärkning på 0,5 mnkr.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.*
För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Kulturnämnden	
Tilläggsuppdrag 2025:1	Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag: 2025:11	Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden och kulturnämnden i uppdrag att initiera samarbete med och aktivera föreningslivet och studieförbunden utifrån civil beredskap.
Tilläggsuppdrag 2023:1	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
Tilläggsuppdrag 2023:2	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
Tilläggsuppdrag 2021:8	Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Fritidsnämnden

Grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Ekonomisk ram fritidsnämnden 2026 (mnkr)

Fritidsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-158,69
Fritidsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-6,60
Justering av PO-pålägg	0,68
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Demografi	0,14
"Händer på lovet"	-0,50
Civil beredskap	-0,50
Tillskott inriktningsmål 0,5%	-0,79
Ekonomisk tilldelning för 2026	-166,27
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-7,58
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,68

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 14.
- Demografi
Förändrad förutsättning utifrån demografisk utveckling.
- Händer på lovet - För att utveckla kommunens satsning på "händer på lovet" kortet utifrån projektet Summer Zone erhåller nämnden 0,5 mnkr.

- *Civil beredskap* - Nämnden erhåller en förstärkning på 0,5 mnkr för att stärka arbetet med civil beredskap genom föreningslivet i kommunen.
- *Tillskott inriktningsmål 0,5%.*
För att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerande till nämnd ska nämnden årligen avdela medel för sådan utveckling. För att underlätta nämndens finansiering av detta åtagande har fullmäktige destinerat ett anslag till de nämnder som har ett eller flera destinerade inriktningsmål omfattande 0,5 procent av nämndens tilldelade ram 2025.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Fritidsnämnden

Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Tilläggsuppdrag 2025:6 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och föreningslivet utreda förutsättningarna för att utveckla idrottsanläggningarna Gammlia Arena, Visionite Arena och Nolia Arena ur ett tillväxtperspektiv.

Tilläggsuppdrag 2025:10 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och fritidsnämnden i uppdrag att teckna nytt avtal med Fritidsbanken och att i det i överenskommelsen ska ingå ytterligare en fritidsbank.

Tilläggsuppdrag: 2025:11 Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden och kulturnämnden i uppdrag att initiera samarbete med och aktivera föreningslivet och studieförbunden utifrån civil beredskap.

Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Personalnämnden

Grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor. Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna.

Ekonomisk ram för personalnämnden 2026 (mnkr)

Personalnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1,29
Personalnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,05
Justering av PO-pålägg	0,01
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1,34
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,05
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,01

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 14.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Personalnämnden
Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag 2025:9 Kommunfullmäktige ger personalnämnden tillsammans med för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden och äldreomsorgsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av arbetsskor inom för- och grundskolenämndens, individ- och familjenämndens samt äldreomsorgsnämndens verksamheter.
Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Valnämnden

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen, folkomröstningslagen samt lagen om kommunala folkomröstningar.

Ekonomisk ram för valnämnden 2026 (mnkr)

Valnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-3,50
Valnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-16,50
Justering av PO-pålägg	0,06
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Ekonomisk tilldelning för 2026	-19,94
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	16,44
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,06

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 14.
- Genomförande av allmänna val 2026.
Nämnden har fått tillskott avseende genomförande av val 2026.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag Valnämnden
Tilläggsuppdrag 2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.
Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Gemensamma nämnder

Umeå kommun har fyra gemensamma nämnder med andra kommuner. Budget för dessa hanteras i samråd med övriga deltagande kommuner och fastställs av Umeå kommunfullmäktige. Umeås andel av de kommungemensamma nämndernas tilldelning ingår i det totala budgetbeslutet och framgår i tabell 1.

Från 2026 får IT kapacitetsnämnden (ITKN) och Umeregionens nämnd för PA-system (PAN) en nettoram från KF på samma sätt som andra nämnder som kommunen har tillsammans med andra kommuner. Ramen utgörs av Umeå kommuns andel av kostnaden för respektive nämnd. I dagsläget ligger dessa på kommunstyrelsen och tekniska nämnden, men flyttas nu till ITKN respektive PA-nämnden.

Umeå kommunföretag och de kommunala bolagen

För bolag framgår grunduppdraget i bolagsordning och konkretiseras genom bolagets ägardirektiv. Inriktningsmål destinerade till enskilda bolag framgår i avsnittet Inriktningsmål och program. Tilläggsuppdrag riktade till ett eller flera av de kommunala bolagen framgår i nedanstående tabell.

Tilläggsuppdrag UKF/kommunala bolag
Tilläggsuppdrag 2025:8 Kommunfullmäktige ger Umeå kommunföretag i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett sommarlovskort i kollektivtrafiken för barn och unga 7-19 år.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige styr med inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige fastställde i mars 2021 riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, där framgår att kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring i en avgränsad fråga eller inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer.

- Inriktningsmålen kan syfta till att skapa såväl utvecklings- som driftskapacitet.
- Inriktningsmålen berör alltid flera kommunala aktörer.
- Inriktningsmålen bör vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod.
- Inriktningsmålen ska vara minst 3 och maximalt 9

Ett givet inriktningsmål ska enbart destineras till de namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

På följande sidor presenteras kommunens inriktningsmål med tillhörande program. Även om inte alla nämnder är direkt involverade i arbetet med ett givet inriktningsmål och program så förväntas alla nämnder verka för att inriktningsmålen ska uppfyllas och att program med fokusområden och åtgärder kan verkställas. Eventuella inriktningsmål som destineras till bolag ska infogas i bolagets ägardirektiv varpå förändrat ägardirektiv fastställs vid bolagstämma och därefter anmäls till kommunfullmäktige.

Ett program fungerar som en konkretisering och inramning av respektive inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Ett program omfattar nya eller befintliga planer, strategier, projekt, tilläggsuppdrag, samverkansavtal och överenskommelser som bedöms vara relevanta och väsentliga för kommunens möjligheter att nå det inriktningsmål som programmet ska stödja. Ett program berör oftast flera nämnder och bolagsstyrelser.

Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att upparbeta, upprätthålla och vid behov utveckla kommungemensam modell för programhantering.

Varje program inleds med beskrivning av vad som ska prioriteras och utgöra fokusområden under kommande planeringsperiod. För att följa och analysera kommunkoncernens utveckling mot målbilden kan kommunövergripande indikatorer kopplas till varje inriktningsmål. I varje program finns även förteckning över de styrande dokument som inryms i programmet.

Inriktningsmål

Mål 1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 1 destinerar särskilt till: kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå energi, AB Bostaden, Vakin samt Infrastruktur i Norr AB.

Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Samordningsansvar: kommunstyrelsen

Mål 2 destinerar särskilt till: individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden, samt Umeå kommunföretag, AB Bostaden och UPAB.

Mål 3. Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 3 destinerar särskilt till: för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, byggnadsnämnden, äldre- och barnnämnden, samt Umeå kommunföretag.

Mål 4. Umeå ska vara klimatneutralt till 2040 Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 4 destinerar särskilt till: kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, Umeå kommunföretag, AB Bostaden, Umeå energi, samt Vakin.

Program för tillväxt

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 1 - Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Programmets syfte är att prioritera och lyfta viktiga fokusområden, faktorer och förmågor som Umeå behöver utveckla för att kunna bibehålla och stärka tillväxten. Umeå är på god väg men samtidigt behöver vi stärka arbetet inom angivna områden.

Följande fokusområden prioriteras för perioden 2026-2029:

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Med en växande befolkning måste fler bostäder tillkomma och vi måste fortsätta växa med människorna i fokus. Nya bostäder ska komplettera befintliga stadsdelar och tätorter, samt tillkomma inom kollektivtrafikstråk. Nya bostadsområden ska ha hög täthet. Ett svagt bostadsbyggande är en tydlig hämmare av tillväxt och motsatt, en hög takt i bostadsbyggandet driver tillväxt och stärker även för Umeå viktiga branscher såsom bygg och fastighet. Planberedskapen måste öka i kommunen och målet är ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. Huvudansvar: KS, BN

2. Universiteten som tillväxtmotorer

Universiteten har varit den enskilt viktigaste faktorn bakom Umeås starka tillväxt. Platsen Umeå och Umeå kommun har på många olika sätt växt ihop med universiteten och samverkan sker både på övergripande nivå men även brett inom områden som tex gemensamma innovationsmiljöer, kompetensförsörjning och talangattraktion. Huvudansvar: KS, PN, GVN

3. Etableringar och företagens tillväxt

Fokus på arbetstillfällen och hur vi kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås förmåga att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvar: KS, Umeå Energi

Uppföljning

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning. Näringslivsavdelningen och avdelningen Övergripande planering har uppdrag från kommunstyrelsen att vara programansvariga och har därmed det operativa ansvaret för samordning, uppföljning och utvärdering av programmet. Indikatorer kommer att tas fram i respektive handlingsplan.

Riktade utvecklingsanslag för tillväxtområdet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag tillväxt	20 815	34 904	34 904	34 904	34 904

Relaterade dokument**Övergripande styrdokument**

- Strategisk plan 2016–2028
- Umeå kommuns Översiktsplan
- Umeå kommuns
Bostadsförsörjningsprogram

Övriga relaterade dokument

- Umeås stadsdelar – så står det till
- CEMR-deklarationen (jämförelse)
- Globala målen – Agenda 2030
- Social progress declaration

Program för social hållbarhet

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna, genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämställt och jämlikt som möjligt, och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla. En socialt hållbar kommun är inkluderande, trygg och skapar förutsättningar för välbefinnande för alla invånare. Det är viktigt att även ha ett intersektionellt perspektiv, där fler maktordningar synliggörs och beaktas.

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål två och tre: *Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden, samt Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.*

Det finns en stark koppling mellan målen då social hållbarhet är komplext och kräver bred samverkan mellan aktörer på alla nivåer för att möta de gemensamma samhällsutmaningarna. I arbetet med social hållbarhet är ett helhetsperspektiv av stor betydelse, så att insatser inte enbart sker punktvis för särskilda platser eller särskilda grupper. Dessa inriktningsmål är sammanhängande dimensioner av det som gemensamt utgör social hållbarhet och bör inte hanteras separat från varandra.

Programmets fokus är på de övergripande utvecklingsområden där samverkan mellan olika förvaltningar, och med de kommunala bolagen, är avgörande för att uppnå inriktningsmålen. Arbetet för social hållbarhet ska även fortsätta främja sociala innovationer och medskapande mellan offentlig sektor, civilsamhälle, näringsliv, forskarsamhälle och alla andra som bor och verkar i Umeå.

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Umeå ska växa till en hållbar storstad utan storstadens problem. Tillväxtmålet ska klaras utan att äventyra kommunens höga värden när det gäller tillit, trygghet och social sammanhållning, och utan att utveckla utsatta områden enligt polisens definition¹. För att uppnå det målet är det avgörande att arbeta långsiktigt och i samverkan med två delmål:

1.1 Stärka inkludering och jämlikhet

När människor med olika etnisk bakgrund och/eller ekonomiska förutsättningar inte bor på samma områden, träffas på samma arbetsplatser eller möts i föreningslivet så minskar den sociala sammanhållningen. Därför är det viktigt att:

- *Främja goda och jämlika levnadsvillkor samt jämlika möjligheter för alla, genomförebyggande folkhälsoarbete, tillgång till utbildning, särskilt stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden, och ett fördjupat arbete med att*

¹ Se polisens förklaring av hur de arbetar med sin klassificering: [Utsatta områden | Polismyndigheten](#)

förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter, inklusive inom den kommunala organisationen. Det är viktigt att särskilt främja goda uppväxtvillkor för barn och unga, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval, bland annat genom att motverka barnfattigdom.

- *Skapa förutsättningar för social blandning*, genom att öka flöden mellan stadsdelar, stärka mötesplatser, utveckla trygga och tillgängliga boendemiljöer och ett blandat bostadsbestånd där människor med olika ekonomiska förutsättningar har möjlighet att bo nära varandra.
- *Stärka möjligheterna för dialog och delaktighet* för att alla ska känna att de är en del av samhället och har möjlighet att göra sina röster hörda. Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas, i enlighet med Barnkonventionens grundläggande principer.

1.2 Förebygga brottslighet och våld

I Umeå ska brottsligheten fortsatt vara låg och tryggheten hög.² Därför är det viktigt att i samverkan mellan kommun, polis och andra aktörer:

- *Förebygga och motverka organiserad brottslighet*, eftersom den utgör ett systemhot mot ett tryggt, öppet och demokratiskt samhälle.³ Fokus bör ligga på att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminella gäng (det arbete som pågår inom *Umeå växer tryggt och säkert*), samt att minska den organiserade brottslighetens påverkan och inkomstkällor genom att motverka narkotikahandel, välfärdsbrott, arbetslivskriminalitet, människohandel, infiltration och otillåten påverkan.
- *Förebygga våld* genom att öka medvetenheten om våld hos medborgarna och kompetenshöja kommunens medarbetare, i synnerhet de som arbetar med barn och unga. Två särskilt prioriterade områden utifrån kommunens lägesbild av brottsligheten är mäns våld mot kvinnor samt våld mot och mellan barn.⁴ Fokus bör ligga på förebyggande arbete, samt på att erbjuda snabbt och samordnat stöd till särskilt utsatta brottsoffer, och att utveckla riktade insatser för våldsutövare.

I arbetet ingår att utveckla hur kommunen mellan olika förvaltningar kan arbeta mer tillsammans, samt med andra aktörer och civilsamhället, detta i syfte att förbättra och utveckla arbetsmetoderna för att skapa ännu bättre förutsättningar för tidiga insatser och långsiktiga verksamheter.

² För mer data om brottslighet och trygghet i Umeå kommun, se [Brottsligheten i Umeå - Lägesbild 2023](#)

³ Se [Regeringens skrivelse 2023/24:67 Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet](#)

⁴ Se [Brottsligheten i Umeå - Lägesbild 2023](#) s. 108–109

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Jämställdhet är en övergripande strategisk fråga för kommunen och ska även fortsatt genomsyra samtliga program och verksamheter genom ett aktivt jämställdhetsarbete inom ramen för sina grunduppdrag. För att främja den sociala hållbarheten är det särskilt viktigt att:

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

Arbete med jämställdhet i samhällsutvecklingen har varit en central del av utformningen av staden i över fyra decennier. Umeå är en ledande stad i Europa inom jämställd och hållbar stadsutveckling. För att skapa en stad som är inkluderande och rättvis för alla invånare är både bredd och spets nödvändiga i arbetet:

- *Systematiskt integrera* ett jämställdhetsperspektiv i utvecklingen av det offentliga rummet för att bygga en hållbar stad med och för de som ska leva i den. Detta innebär att säkerställa att alla, oavsett kön, kan vistas och röra sig i staden på lika villkor. Detta inkluderar även att ta hänsyn till olika behov och livsvillkor i planeringen och utformningen av offentliga platser.
- *Genomföra särskilda pilotsatsningar* för att flytta fram positionerna inom jämställd stadsplanering och aktivt utmana rådande maktstrukturer. Dessa satsningar kan inkludera innovativa projekt och initiativ som syftar till att främja jämställdhet på nya och kreativa sätt.

Exempel på sådana satsningar kan vara att utveckla nya metoder för medborgardialog, testa nya teknologier och att främja sociala innovationer och medskapande mellan offentlig sektor, civilsamhälle, näringsliv, forskarsamhälle och alla andra som bor och verkar i Umeå.

2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

Enligt Parisavtalet ska klimatomställningen och arbete för klimatanpassning främja jämställdhet. Parisavtalet säger också att utsläppsminskningar ska och kan utföras inom ramen för hållbar utveckling, där jämställdhet utgör ett av målen enligt Agenda 2030.

I takt med klimatomställningen är det viktigt att säkerställa en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser i samhället som innebär att vinsterna kommer flertalet till del samtidigt som kostnaderna och ansvaret fördelas efter bärkraft. Rättvisa är också centralt för att skapa acceptans för den hållbara utvecklingen.

Grunden i jämställdhetsarbetet handlar om att synliggöra livsvillkor och erfarenheter för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun, och vilka konsekvenser dessa får, för att utifrån denna analys genomföra åtgärder för en jämnare fördelning av makt och resurser samt för att skapa förutsättningar för alla att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation.

Uppföljning

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplaner i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Relaterade dokument

- Strategisk plan för Umeå kommun 2016–2028
- Umeå kommuns översiktsplan
- Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram
- Umeå kommuns program för hållbar landsbygdsutveckling
- Umeå växer tryggt och säker Aktivitetsplan 2024-2026
- Kulturpolitiskt program för Umeå kommun
- Program för tillgänglighet i Umeå kommun
- Avsiktsförklaring för en god, jämlik och jämställd hälsa i Västerbotten
- Umeå kommuns handlingsplan mot barnfattigdom
- Kommungemensam handlingsplan för det suicidförebyggande arbetet
- Umeå kommuns handlingsplan mot hemlöshet
- Överenskommelse om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet mellan Arbetsförmedlingen, Umeåregionens kommuner och Samordningsförbundet
- Överenskommelse om samverkan och prioriteringar mellan Umeå kommun och Polismyndigheten 2025–2027
- Medborgarlöften Umeå 2025-2027
- Brottsligheten i Umeå - lägesbild 2023
- Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
- Den europeiska deklarationen för jämställdhet på lokal och regional nivå (CEMR deklarationen)
- Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023–2030

Program för Klimatneutrala Umeå 2040

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 4 - Umeå ska vara klimatneutral till 2040

Programmets syfte är att minska utsläppen av växthusgaser för att bidra till att minska den globala uppvärmningen och de klimatförändringar som medföljer, i enlighet med Parisavtalet. Kommunfullmäktige har i februari 2020 antagit lokala miljömål och beslutat att Umeå ska vara klimatneutralt 2040², dvs ha nettonollutsläpp av växthusgaser.

Umeå kommunkoncern genomförde en nulägesanalys⁴ av de utsläpp av växthusgaser som uppstår från den egna verksamheten. Analysen grundade sig på 2019 års tillgängliga data och visade att koncernen ger upphov till ungefär 20 % av de territoriella växthusgasutsläppen inom Umeå kommun.

Mot denna bakgrund ska följande fokusområden prioriteras för perioden:

Fokusområde 1 – Transporter

Transporter har stor betydelse för klimatpåverkan – de står för ungefär hälften av all klimatpåverkan i Umeå. Därför kommer det behövas stora förändringar på det området för att klara klimatmålen. Samtidigt är transporter väldigt viktiga för att samhället ska fungera. Stadens alla aktörer och invånare behöver därför vara delaktiga i arbetet med att minska transporternas och resornas klimatpåverkan.

Umeå kommuns arbete med att bli ett mer transporteffektivt samhälle och minska klimatpåverkan från resor och transporter utgår från översiktsplanen och de strategier som finns där. Det finns flera redan beslutade program och styrdokument (se nedan), där strategierna konkretiseras – det är av största vikt att de åtgärderna effektbedöms och genomförs.

² Klimatneutralt Umeå 2040 - Klimatneutralt Umeå innebär att senast år 2040 ska Umeå inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från Umeå ska vara minst 85 procent lägre år 2040 än utsläppen år 1990. (Definitioner har samma betydelse som Sveriges klimatmål.)

³ Klimatneutral kommunkoncern 2025 – Kommunkoncernen utsläpp av växthusgaser ska minska och ska vara minst 85 % lägre år 2025 än utsläppen år 2019. Det kan ske med hjälp av bland annat cirkulära materialflöden och återbruk, hållbart resande och transporter, grön energi och energieffektivisering. (Umeå kommunkoncern följer samma definition som Sveriges klimatmål. Det finns dock inget nuläge för 1990 varav Umeå kommun använder 2019 års tillgängliga data som basår.)

⁴ Nulägesanalysen presenteras i Umeå kommunkoncerns åtgärdsprogram för miljömålen.

Fokusområde 2 - Bygg och anläggning

Bygget av nya hus, vägar och annan infrastruktur genererar stora klimatutsläpp. Samtidigt måste de byggnader och den infrastruktur som redan finns underhållas, vilket också medför utsläpp. En växande kommun behöver fler bostäder, utbyggnad av den kommunala servicen, och förbättrade förutsättningar för industri och företag att etablera sig och växa. Därför kommer det att krävas stora förändringar i materialval och byggteknik för att minska byggsektorns klimatpåverkan.

Fokusområde 3 - Energi, el och fjärrvärme

För att minska klimatutsläppen behövs en samhällsomställning och livsstilsförändringar med ett ökat fokus på bland annat energieffektivisering i byggnader, energirådgivning till privatpersoner och företag samt fortsatt utveckling av produktion av el och fjärrvärme och metoder för koldioxidinfångning.

Produktion och användning av el och fjärrvärme står för omkring en femtedel av Umeås totala växthusgasutsläpp. I och med Umeås tillväxt med fler bostäder och utveckling av industrier tillsammans med en elektrifiering av hela samhället inklusive transportsektorn kommer dessutom användningen av el att öka i Umeå liksom uttaget av effekt.

Fokusområde 4 - Cirkulär ekonomi

För att skapa hållbara affärsmodeller och samtidigt klara klimatmålen är det viktigt att ställa om från en linjär ekonomi till en så kallad cirkulär ekonomi. En linjär ekonomi bygger på att naturresurser utvinns, produceras, konsumeras och sedan blir till avfall. En cirkulär ekonomi bygger i stället på kretsloppstänkande, alltså att material och produkter återanvänds eller återvinns för att fortsätta skapa värde så länge som möjligt. Det handlar bland annat om att verka för ökad återvinning, matavfallsutsortering och användning av fjärrvärme liksom om olika satsningar på återbruk och reparationer.

Fokusområde 5 - Övergripande insatser

För att klara klimatmålen måste konkreta insatser inom områden med stor klimatpåverkan kompletteras med mer övergripande insatser för att utveckla kommunkoncernens förmåga att bidra till Umeås klimatomställning. Det handlar om exempelvis metodutveckling inom uppföljning, upphandling och klimatinvesteringsplaner samt kunskapshöjning och samarbete lokalt till internationellt. Även ledning, styrning och organisation likt etablering av gemensamma styr- och arbetsgrupper utifrån prioriterade områden är viktigt.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har samordningsansvar för programmet och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering.

Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. En viktig del i programuppföljningen är att säkerställa om programmet uppnår sitt syfte.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda fokusområdena till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Flera kommunala bolag, ex. Umeå Energi, Bostaden och VAKIN upprättar årligen hållbarhetsredovisningar. Där redovisas bland annat utsläpp från egna transporter, energianvändning och energiproduktion och relevanta mätetal ingår som en del i uppföljningen av programmet.

För varje fokusområde finns indikatorer som följs upp i programrapporteringen. Några av de viktigaste indikatorerna är förändring av territoriella samt kommunorganisatoriska CO₂e-utsläpp, andel hållbart resande liksom användning av fossila bränslen. Det finns ytterligare behov av att utveckla uppföljningen inkl. indikatorer för vissa fokusområden och konsumtionsbaserade utsläpp.

För att bistå i utveckling och utvärdering av klimatarbetet inrättas ett klimatråd som arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Rådet ska konstruktivt bidra till Umeås inriktningsmål och program för klimat, och kan bestå av forskare från Umeå universitet och SLU.

Relaterade dokument till program för klimatneutralitet

Styrdokument antagna av KF/KS

- Avfallsplan för Umeåregionen (KF 2020)
- Cykeltrafikprogram (KF 2018)
- Energiplan (KF 2025)
- Fotgängarprogram för Umeå (KF 2019)
- Godstrafikprogram (KF 2018)
- Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)
- Kollektivtrafikprogram (KF 2021)
- Strategiska planen (KF 2016)
- Umeå kommuns Översiktsplan (KF 2018)
- Umeås lokala miljömål (KF 2020)
- Åtgärdsprogrammet för renare luft (KF 2015)
- Resepolicy (KF 2023)

- Arkitekturpolicy/träbyggnadsstrategi
- Handlingsplan för cirkulär ekonomi

Undertecknade åtaganden

- Klimatkontrakt 2030
- Circular Cities Declaration
- Covenant of Mayors
- Cities Race to Zero
- Umeå klimafärdplan

Umeå kommunkoncerns bolag

- Affärsplan Bostaden
- Affärsplan Vakin

Kommande styrdokument

- Affärsplan UPAB
- Affärsplan Umeå Energi
- Hållbarhetspolicy -Umeå Energi
- Hållbarhetsstrategi -Bostaden
- Kollektivtrafikplan (KF 2024)
- Ägardirektiv för de kommunala bolagen
- Miljöledningssystem (ISO 14 001) Umeå Energi, Vakin, delar av Umeå kommun

Personalpolitiska mål och uppdrag

Personalpolitiska mål

Välfärden står inför stora utmaningar gällande finansiering och personalbrist. Vi behöver därför förnya våra arbetssätt för att klara utmaningarna och här ger digitaliseringen avgörande möjligheter. Vi behöver också förbättra vår samverkan över förvaltningsgränserna och med andra organisationer.

- Mål 5.** Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
Samordningsansvar: personalnämnden.
- Mål 6.** Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30. Samordningsansvar: personalnämnden.
- Mål 7.** Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden. Samordningsansvar: personalnämnden.

God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer och finansiella mål

Finansiella mål

Mål 8. Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 2 procent 2026–2029.

Regler för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställde i december 2024 nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att under given tidsperiod är respektive nämnds och bolags ändamål/grunduppdrag tillgodosett, inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angett och kommunens finansiella ställning är god.

I enlighet med fastställd riktlinje ska principerna för god ekonomisk hushållning omsättas i praktik genom att kommunen ska:

- Beakta principerna för god ekonomisk hushållning i årlig planerings- och budgetprocess
- Bedriva den kommunala verksamheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- Upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation.
- Ha en god finansiell ställning i både kort (1 årigt) och långt (10 årigt) perspektiv.
- Vårda och underhålla fastigheter och andra tillgångar väl
- Ha ett proaktivt förhållningsätt och förmåga att i tid identifiera och genomföra nödvändiga åtgärder.
- Ha förmåga att identifiera och bedöma risker och konsekvenser som blir en följd av prioritering och vägval.
- Ha förmåga att genomföra prioriteringar och vägval som är nödvändiga för att bedriva ändamålsenlig verksamhet inom de ekonomiska och finansiella ramar som kommunfullmäktige angett.
- Ha god kostnadskontroll och förmåga att hantera kostnadsmässiga avvikelser.

Finansiering av arbete med destinerade inriktningsmål

Nämnd ska årligen avdela medel för att möjliggöra satsningar/utveckling i enlighet med inriktningsmål destinerade till nämnd.

Uppföljning, analys och utvärdering

Återrapportering till kommunfullmäktige

Återrapportering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i april. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober.

För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återrapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi samt nämndernas ekonomi och personalförhållanden.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa nämnders och bolags grunduppdrag samt uppfyllelse av inriktningsmål och tilläggsuppdrag, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera grunduppdrag, inriktningsmål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- uppföljning av grunduppdrag
- uppföljning av inriktningsmål & program
- uppföljning av tilläggsuppdrag
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelsehantering

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse

Budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet och utgår från att PO-pålägget förändras från 40,84 procent i 2025 års budget till 40,02 procent i budget för 2026. För 2027 och 2028 har PO-pålägget beräknats till 40,33% respektive 40,48% vilket har beaktats i beräkningarna för 2027 och 2028.

Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har beräknats utifrån nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelse*	-1 315 727	-1 348 388	-1 412 763	-1 463 141	-1 515 963
Teknisk nämnd	-1 550 904	-1 633 700	-1 695 836	-1 763 624	-1 825 353
För- och grundskolenämnd	-2 340 717	-2 384 944	-2 475 653	-2 574 613	-2 664 728
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-652 453	-680 839	-706 734	-734 985	-760 710
Individ- och familjenämnd	-1 774 784	-1 872 190	-1 943 396	-2 021 080	-2 091 820
Äldrenämnd	-1 396 749	-1 511 637	-1 569 130	-1 631 853	-1 688 970
Byggnadsnämnd	-62 929	-65 537	-68 029	-70 748	-73 225
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-21 753	-22 654	-23 516	-24 456	-25 312
Kulturnämnd	-169 845	-177 706	-184 465	-191 839	-198 554
Fritidsnämnd	-158 692	-166 268	-172 592	-179 491	-185 773
Kommunfullmäktige	-3 983	-4 048	-4 201	-4 369	-4 522
Valnämnd	-3 500	-19 938	-3 600	-3 700	-20 000
Personalnämnd	-1 290	-1 336	-1 387	-1 443	-1 493
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86 384	-104 497	-108 472	-112 808	-116 756
Överförmyndarnämnd i Umeåregionen	-16 164	-16 753	-17 390	-18 085	-18 718
IT kapacitetsnämnd	0	-1 908	-1 981	-2 060	-2 132
Umeåregionens nämnd för PA-system	0	-5 197	-5 395	-5 610	-5 807
Summa nämndsramar	-9 555 874	-10 017 540	-10 394 539	-10 803 906	-11 199 837
Varav finansiella kostnader pensioner	-50 979	-14 266	-34 783	-36 714	-37 962
Summa verksamhetens nettokostnader (exkl finansiella kostnader)	-9 504 895	-10 003 274	-10 359 756	-10 767 192	-11 161 874

*Avser total ram för kommunstyrelsen vilken även innefattar av kommunfullmäktige beslutade åtaganden och finansiella kostnader för pensioner.

Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgettram

Belopp i tkr

Kommunstyrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kraftverksamhet	117 000	107 000	107 000	107 000	107 000
Kollektivtrafik	-166 566	-179 566	-185 566	-191 566	-197 566
Umeå Folkets Hus	-26 555	-26 821	-27 089	-27 360	-27 634
Västerbottens Museum*	-18 430	-19 093	-19 781	-20 493	-21 231
Norrlandsoperan*	-34 406	-35 645	-36 928	-38 257	-39 634
Friskvårdsbidrag	-7 671	-7 747	-7 825	-7 903	-7 982
Fackliga förtroendemän	-13 961	-14 235	-14 818	-15 367	-15 754
Utdelning från UKF	0	0	0	0	0
Utvecklingsanslag:					
- Tillväxtanslag	-20 815	-34 904	-34 904	-34 904	-34 904
- Verksamhetsutvecklingsanslag social hållbarhet	-6 000	0	0	0	0
- Verksamhetsutvecklingsanslag klimat	-3 000	0	0	0	0
- Verksamhetsutvecklingsanslag omställning	-6 000	0	0	0	0
Anslag för oförutsedda behov och civil beredskap	-21 337	-31 337	-31 337	-31 337	-31 337
Avskrivningar**	-596 859	-620 757	-645 975	-677 449	-703 641
Utrangeringar	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Pensioner nettokostnad	-215 420	-180 381	-199 498	-197 309	-204 017
Kommunstyrelsen administration, bidrag och politisk verksamhet övrigt	-283 707	-292 902	-304 042	-316 196	-327 263
Summa kommunstyrelse (inkl finansiella kostnader pensioner)	-1 315 728	-1 348 388	-1 412 763	-1 463 141	-1 515 963

*Utbetalning ska ske i enlighet med ägarsamråd och under förutsättning att Region Västerbotten fattar motsvarande beslut. Innan utbetalning bör modell för beräkning av lokalbidrag fastställas.

**I beloppen ingår bidrag till avskrivningar från gemensamma nämnder.

Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	2 227,0	2 345,6	2 428,4	2 522,4	2 614,6
Verksamhetens kostnader	-11 135,0	-11 728,1	-12 142,2	-12 612,2	-13 072,8
Avskrivningar	-596,9	-620,8	-646,0	-677,4	-703,6
Verksamhetens nettokostnader	-9 504,9	-10 003,3	-10 359,8	-10 767,2	-11 161,9
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	9 786,0	10 249,8	10 717,5	11 152,6	11 564,6
Finansiella intäkter	284,0	307,0	388,3	501,4	601,5
Finansiella kostnader	-369,3	-348,1	-467,4	-596,8	-703,5
Fördelningsreserv för politiska prioriteringar		0,0	-64,3	-66,9	-69,4
Resultat	195,8	205,3	214,4	223,1	231,3

Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Tillförda medel					
Resultat	195,8	205,3	214,4	223,1	231,3
Avskrivningar	596,9	620,8	646,0	677,4	703,6
Pensionsavsättning	11,1	-28,2	-24,9	-20,9	-21,6
Summa tillförda medel	803,8	797,9	835,5	879,6	913,3
Använda medel					
Nettoinvesteringar*	-1 210,8	-1 611,9	-1 456,0	-1 066,2	-821,0
Nettoutgifter mark- och exploatering	-175,6	-161,7	-183,3	-174,8	-257,0
Summa använda medel	-1 386,3	-1 773,6	-1 639,3	-1 241,0	-1 078,0
Förändring av rörelsekapital	-582,5	-975,8	-803,8	-361,4	-164,7

* Inklusive ombudgeteringar från tidigare år.

Tabell 5. Nyckeltal

	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Nettokostnadernas (exkl avskrivningar) andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	91,0%	91,5%	90,6%	90,5%	90,4%
Soliditet	30,1%	29,7%	29,2%	29,4%	29,9%
Självfinansieringsgrad inkl exploatering*	40,5%	46,6%	52,5%	72,6%	86,7%
Självfinansieringsgrad exkl exploatering*	44,5%	51,2%	59,1%	84,5%	113,9%
Låneskuld/invånare, tkr **	22,4	29,2	34,7	36,9	37,6

*Inklusive ombudgeteringar från tidigare år.

**Inklusive exploateringsintäkter, exklusive vidareutlåning till bolagen.

Med en genomförandegrad på 80% åren 2025–2026 så uppnår soliditeten 2029 samma nivå som i årsbokslut 2024.

Investeringsramar 2026–2029

Tabell 6. Investeringsramar per nämnd

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelsen	61 078	72 392	101 345	131 042	59 307
Teknisk nämnd	1 020 596	1 170 081	1 118 594	831 538	651 470
För- och grundskolenämnd	21 425	19 320	15 920	21 388	17 462
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	9 376	10 500	21 500	6 500	18 620
Individ- och familjenämnd	9 710	15 254	19 926	9 251	11 639
Äldrenämnd	37 145	24 437	22 437	28 626	20 222
Byggnadsnämnd	471	470	470	479	489
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	283	282	282	287	293
Kulturnämnd	4 873	7 850	10 850	10 947	14 708
Fritidsnämnd	15 700	16 450	18 700	16 326	16 643
Valnämnd	550	500	500	510	520
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd*	29 550	47 582	10 550	9 344	9 631
Summa styrelse/nämnd	1 210 757	1 385 117	1 341 073	1 066 239	821 005
Ombudgeteringar*	570 113	226 793	114 885	0	0
Summa inkl ombudgeteringar	1 780 870	1 611 910	1 455 958	1 066 239	821 005
Mark- och exploatering - anläggningar	265 100	250 300	508 850	561 950	639 400
Summa inkl mark- och exploatering	2 045 970	1 862 210	1 964 808	1 628 189	1 460 405

*Ombudgeteringar från 2024

Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr

Projekt	Totalt 2026-2029	Total budget
Förskola Tavelsjö, 6 avd	62 000	62 000

Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen

Utifrån nya lagkrav ska kommunens budget innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen. Då bolagen står inför väsentliga investeringsbehov är det investeringsprognoserna och dess inverkan på de ekonomiska förutsättningarna som lyfts fram för Umeå kommun. Det bör dock observeras att kommunfullmäktige inte beslutar om investeringarna, utan det är endast en information. Vilka investeringar som ska genomföras beslutar respektive bolag själva. Fullmäktige ska dock ta ställning innan principiellt viktiga beslut fattas i de kommunala bolagen, exempelvis beslut om stora investeringar. Under planeringsperioden planeras dock inte för några sådana investeringar, utan kommunfullmäktige styr bolagen genom ägardirektiv och genom de kreditlimiter som fastställs inför varje budgetår.

Under perioden 2025-2029 uppgår den samlade investeringsprognosen för bolagskoncernen till ca 13 miljarder kronor, vilket innebär i snitt 2,6 miljarder per år. De största investeringarna planeras inom Umeva, AB Bostaden samt Umeå energi AB. Dessa bolag är de största bolagen i koncernen och de står för ca 75 procent av bolagskoncernens samlade investeringsvolym dessa år.

Inom Umeva, kommunens VA-bolag, handlar den ökade investeringsnivån under perioden om investeringar för vattenförsörjning. Inom Umeå energi investeras det i värme, elnät samt grön omställning och inom AB Bostaden beräknas nyproduktion av bostäder komma gång under 2026 men framför allt under 2027-2028. Även ett nytt vård- och omsorgsboende ligger i planen. Bolagens investeringar är kassaflödesgenererande, dvs självbärande inom respektive bolag. Inom bolagskoncernen finns dock infrastrukturinvesteringar som inte är självbärande i det korta perspektivet, men som finansieras inom UKF-koncernen som helhet. Den största är renovering och utbyggnad av Umeå hamn. Detta åtagande innebär att det inte planeras för någon utdelning från UKF till kommunen under planeringsperioden.

Nedanstående tabell visar de prognosticerade investeringsvolymerna för bolagskoncernen för 2025-2029, där de helägda bolagen framgår enskilt.

Tabell 8. Prognos investeringsramar bolagskoncern

Belopp i mnkr

	2025	2026	2027	2028	2029
Umeå Energi	488	906	955	497	291
Bostaden	429	523	706	694	505
Umeva	338	695	874	834	911
INAB	35	180	300	250	250
Hamnen	253	295	375	955	313
Övriga UKF	28	148	48	45	25
Totalt UKF	1 571	2 747	3 258	3 275	2 295

Förslag till investeringsbudget 2026 och plan 2027-2029

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Teknisk nämnd		1 170 081	1 118 594	831 538	651 470	3 771 683
Fastigheter		805 644	737 981	401 017	365 290	2 309 932
Brand- och räddningsnämnd		112 441	69 000	0	0	181 441
Brandstation Signalvägen, funktioner maa höjd beredskap	Nytt	15 000	14 000	0	0	29 000
Brandstation Umeå Östra	Påbörjad	97 441	55 000	0	0	152 441
Fritidsnämnd		10 000	0	224	229	10 453
Ram lokalanpassningar Fritid	Årligt ramanslag (reinvestering)	0	0	224	229	453
Umeå Arena tillbyggnad isgrop, klimatanp	Nytt	10 000	0	0	0	10 000
För- och grundskolenämnd		204 137	272 450	176 649	73 550	726 786
Brännlands skola (paviljong, tillgänglighet)	Nytt	9 000	10 000	0	0	19 000
För- och grundskolegårdar solskydd, belysning, lek	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 300	3 300	3 366	3 433	13 399
Förskola Hissjö 2 avd	Nytt	0	8 000	14 000	0	22 000
Förskola Innertavle 4 avd	Ej påbörjad	0	0	1 000	25 400	26 400
Förskola Rödåsel 2 avd	Påbörjad	20 000	0	0	0	20 000
Förskola Stöcke 6 avd	Ej påbörjad	1 000	20 000	41 100	0	62 100
Förskola Sörmjölle 4 avd	Nytt	0	0	0	1 000	1 000
Förskola Tavelsjö 6 avd	Nytt	0	0	20 000	42 000	62 000
Förskola Yttersjö 4 avd	Nytt	2 000	20 000	23 000	0	45 000
Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Påbörjad	36 000	3 000	0	0	39 000
Grubbeskolan 2 klassrum, matsal	Nytt	0	12 500	12 500	0	25 000
Hedlundaskolan F-6 utbyggnad till två paralleller	Påbörjad	34 187	7 000	0	0	41 187
Innertavle ersätt en byggnad för åk 4-5	Påbörjad	19 000	0	0	0	19 000
Obbola skola F-9 utbyggnad två klassrum	Påbörjad	0	12 000	0	0	12 000
Ram anpassningar förskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	550	550	561	572	2 233

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Ram anpassningar grundskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	1 122	1 144	4 466
Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-3	Ej påbörjad	50 000	75 000	0	0	125 000
Sjöfruskolan utemiljö	Påbörjad	5 000	0	0	0	5 000
Stöcke skola nybyggnad två paralleller F-3	Ej påbörjad	20 000	100 000	60 000	0	180 000
Umeå Kommun paviljong (UKP)	Påbörjad	3 000	0	0	0	3 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		25 300	36 100	13 122	7 800	82 322
Ram anpassningar Gym-Vux	Påbörjad	7 100	1 100	1 122	0	9 322
Vasaskolan gymn elevökn	Påbörjad	18 200	35 000	12 000	7 800	73 000
Individ- och familjenämnd		155 077	118 941	26 438	68 007	368 462
Anp ny lokal för daglig verksamhet etapp 1	Nytt	0	10 000	0	0	10 000
Daglig verksamhet Magistervägen	Påbörjad	30 000	35 000	0	0	65 000
Förstärkt serviceboende Malmen 27 2 plan	Påbörjad	33 000	13 000	0	0	46 000
Gruppboende 2024, 3	Ej påbörjad	0	10 000	7 000	0	17 000
Gruppboende Cirkelpassaren barn	Påbörjad	8 000	0	0	0	8 000
Gruppboende Gimoplan	Påbörjad	10 000	8 864	0	0	18 864
Gruppboende Holmsund 2 plan	Ej påbörjad	25 000	20 000	1 000	0	46 000
Gruppboende Kommunintern	Påbörjad	1 000	0	0	0	1 000
Gruppboenden 2 per år	Ej påbörjad	0	0	0	49 200	49 200
Gruppboenden Tomtebogård 2 plan	Påbörjad	30 000	4 000	0	0	34 000
Ram anp DV, anp LSS-boende mm	Årligt ramanslag (reinvestering)	18 077	18 077	18 438	18 807	73 398
Kulturnämnden		47 490	990	1 010	15 405	64 895
Bibliotek	Ej påbörjad	0	0	0	14 375	14 375
Kulturskola	Påbörjad	46 500	0	0	0	46 500
Ram anpassning/renovering bibliotek	Årligt ramanslag (reinvestering)	990	990	1 010	1 030	4 020
Teknisk nämnd		228 700	227 000	177 964	182 577	816 241
Driftkontor TN kv Schablonen 8, 11	Nytt	10 000	15 000	0	0	25 000
Hippologum	Nytt	11 000	11 000	0	0	22 000
Kontor Magistervägen	Nytt	20 000	23 000	0	0	43 000
Kök ramanslag	Årligt ramanslag (reinvestering)	8 800	11 000	11 220	11 444	42 464
Lokalanpassning ej spec.	Årligt ramanslag (reinvestering)	22 000	22 000	22 440	22 889	89 329

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Lokaloptimeringar TN	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	2 200	2 244	2 289	7 833
Nolia arena, inred nytt våningsplan	Nytt	13 000	0	0	0	13 000
Reinvesteringar, pågående och generella	Årligt ramanslag (reinvestering)	112 000	112 000	113 540	115 111	452 651
Åtgärdsprogram Bygg och anläggning Fastighetsinvesteringar klimat	Ej påbörjad	6 500	6 500	6 500	6 500	26 000
Åtgärdsprogram Energi Fastighetsinvesteringar (lönsamma)	Årligt ramanslag (reinvestering)	12 100	12 100	11 220	11 444	46 864
Åtgärdsprogram Transporter Laddinfrastruktur tjänstefordon	Påbörjad	5 500	5 500	5 800	5 900	22 700
Ökad civilberedskap	Påbörjad	6 700	6 700	5 000	7 000	25 400
Äldrenämnd		22 500	13 500	5 610	17 722	59 332
Ram anpassning kommunala lokaler och boenden	Årligt ramanslag (reinvestering)	5 500	5 500	5 610	5 722	22 332
Solgården VOB, anpassningar	Nytt	17 000	8 000	0	0	25 000
Sävar hemtjänstlokal/dagverksamhet dementa, del av VOB	Ej påbörjad	0	0	0	2 000	2 000
Sävar Vård- och omsorgsboende 60 pl	Ej påbörjad	0	0	0	10 000	10 000
Gator och vägar		201 378	268 226	300 335	152 517	922 455
Teknisk nämnd		201 378	268 226	300 335	152 517	922 455
Bro över Stationsentré	Ej påbörjad	0	23 264	23 264	0	46 528
Cykelparkering Umeå Ö och Umeå C	Ej påbörjad	6 000	0	0	0	6 000
Djupbäcken Klimatanpassning	Ej påbörjad	17 500	20 000	20 000	0	57 500
Fordon 7 år	Årligt ramanslag (reinvestering)	7 700	7 700	7 854	8 011	31 265
GC-bro Sävarån	Ej påbörjad	0	6 000	6 000	10 000	22 000
Humleparken inkl. GC	Nytt	0	500	6 000	0	6 500
Järnvägspassage Holmsund	Ej påbörjad	3 000	20 000	30 000	0	53 000
Kollektivtrafiknod Trandansen	Ej påbörjad	0	0	15 000	0	15 000
Kommun- & stadsdelssatsningar	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Kontaktvägen	Nytt	500	2 000	10 000	7 500	20 000
Kungsgatan	Ej påbörjad	6 000	0	0	0	6 000
Norra Obbolavägen	Ej påbörjad	6 000	1 405	3 595	0	11 000
Renmarkstorget	Påbörjad	6 079	15 000	0	0	21 079
Skravelsjövägen i Röbäck	Nytt	0	500	2 000	12 500	15 000
Snödeponi Brännland	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 000	6 000	0	0	12 000
Snötipp	Ej påbörjad	0	0	9 000	0	9 000

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Sopkärl	Nytt	2 500	2 500	2 500	0	7 500
Säkra anläggningarnas standard	Årligt ramanslag (reinvestering)	82 559	81 559	82 930	84 328	331 375
Tegsbron	Ej påbörjad	0	0	0	5 000	5 000
Tvärån Klimatanpassning	Ej påbörjad	17 500	20 000	20 000	0	57 500
Utredningar inför investeringar	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	1 122	1 144	4 466
Viadukt Tomternavägen	Ej påbörjad	0	11 258	11 258	0	22 516
Väg 503	Påbörjad	10 000	19 500	19 500	0	49 000
Ålidhem stadsmiljö Gata	Ej påbörjad	0	1 000	3 000	0	4 000
Åtgärdsprogram Framkomlighetshöjande Kollektivtrafik	Ej påbörjad	3 750	3 750	3 750	0	11 250
Åtgärdsprogram Transporter Klimatanpassning	Årligt ramanslag (reinvestering)	12 100	12 100	11 220	11 444	46 864
Åtgärdsprogram Transporter Trafiksäkerhet och Hållbara färd sätt	Årligt ramanslag (reinvestering)	10 890	10 890	10 098	10 300	42 178
IT		80 820	54 258	71 658	78 728	285 463
Teknisk nämnd		80 820	54 258	71 658	78 728	285 463
Bildskärman och tillbehör	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 824	2 824	2 498	2 548	10 694
Datorer Umeå Kommun	Årligt ramanslag (reinvestering)	37 258	21 181	28 463	29 033	115 934
Ram It FG	Årligt ramanslag (reinvestering)	15 079	11 162	15 792	16 108	58 140
Ram It GY	Årligt ramanslag (reinvestering)	19 967	13 399	14 236	14 521	62 123
Ram It infrastruktur	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 593	4 593	7 069	7 210	23 464
Skrivare som tjänst	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	3 600	9 309	15 108
Parker		25 300	24 300	24 586	20 878	95 064
Teknisk nämnd		25 300	24 300	24 586	20 878	95 064
Döbelns park	Nytt	0	4 000	0	0	4 000
Gatuträd	Årligt ramanslag (reinvestering)	660	660	673	687	2 680
Lekparker	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 400	6 400	6 488	6 578	25 866
Olofsdals park	Ej påbörjad	0	0	4 000	0	4 000
Parker	Årligt ramanslag (reinvestering)	8 400	8 400	8 488	8 578	33 866
Skog	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Strandprom Alla broar runt	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Utredningar allmänt	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	440	449	458	1 787
Ålidhem stadsmiljö Park	Ej påbörjad	5 000	0	0	0	5 000

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Övriga		56 940	33 830	33 942	34 057	158 769
Teknisk nämnd		56 940	33 830	33 942	34 057	158 769
Fastighet Inredning/ utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	330	337	343	1 450
Köp av bostadsrätter	Nytt	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Maskiner (elektronik/digitalisering) MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 500	2 500	2 520	2 540	10 060
Norrbyskär	Påbörjad	18 000	0	0	0	18 000
Ram Ståd	Årligt ramanslag (reinvestering)	5 500	5 500	5 576	5 653	22 229
Säkerhet och beredskap	Ej påbörjad	5 000	0	0	0	5 000
Volym och arbetssätt MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	500	500	510	520	2 030
Kommunstyrelsen		72 392	101 345	131 042	59 307	364 086
Fastigheter		40 000	40 000	40 000	40 000	160 000
Kommunstyrelsen		40 000	40 000	40 000	40 000	160 000
Köp av fastigheter	Ej påbörjad	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
Medel till KS förfogande, civilberedskap	Nytt	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
IT		4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Kommunstyrelsen		4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Digitaliseringsreserv	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Kraft		26 754	23 707	39 292	13 442	103 196
Kommunstyrelsen		26 754	23 707	39 292	13 442	103 196
Förnyelse Kraftverk	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 504	5 312	0	0	9 817
Investeringsprogram bygg	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 221	776	0	0	2 996
Investeringsprogram damm	Årligt ramanslag (reinvestering)	11 193	5 558	10 857	6 204	33 812
Vidmakthållande Kraftverk	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 592	2 327	1 293	1 293	11 503
Övriga invest. Stornorrfors	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 245	9 735	27 143	5 946	45 068
Övriga		1 238	33 238	47 262	1 287	83 025
Kommunstyrelsen		1 238	33 238	47 262	1 287	83 025
Investeringsreserv	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 238	1 238	1 262	1 287	5 025
Muddring av farleden	Ej påbörjad	0	32 000	46 000	0	78 000
Äldrenämnd		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722
Övriga		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Äldrenämnd		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722
Digitalisering, ny	Ej påbörjad	1 300	1 100	6 800	600	9 800
Inventarier/digitalisering extern förhyrning, ny	Ej påbörjad	3 737	3 737	3 800	767	12 041
Inventarier/Digitalisering/Hjälpmedel re	Årligt ramanslag (reinvestering)	19 400	17 600	18 026	18 855	73 881
Brand- och räddningsnämnd		47 582	10 550	9 344	9 631	77 107
Övriga		47 582	10 550	9 344	9 631	77 107
Brand- och räddningsnämnd		47 582	10 550	9 344	9 631	77 107
Anläggning av nya brandposter	Årligt ramanslag (reinvestering)	550	550	561	572	2 233
Ram	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 532	10 000	8 783	9 059	34 374
Utrustning Brandstation Holmsund	Påbörjad	6 500	0	0	0	6 500
Utrustning och inv Brandstation Umeå Östra	Ej påbörjad	34 000	0	0	0	34 000
För- och grundskolenämnd		19 320	15 920	21 388	17 462	74 091
Övriga		19 320	15 920	21 388	17 462	74 091
För- och grundskolenämnd		19 320	15 920	21 388	17 462	74 091
Inv Brännlands skola	Nytt	0	500	0	0	500
Inv Fsk Innertavle 4 avd	Nytt	0	0	0	1 400	1 400
Inv Fsk Rödåsel 2 avd	Ej påbörjad	600	0	0	0	600
Inv Fsk Stöcke ny 6 avd	Ej påbörjad	0	0	2 100	0	2 100
Inv Fsk Yttersjö 4 avd	Nytt	0	0	1 400	0	1 400
Inv Förskola Hissjö 2 avd	Nytt	0	0	700	0	700
Inv Förskola Tavelsjö 6 avd	Nytt	0	0	0	2 100	2 100
Inv Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Ej påbörjad	1 400	0	0	0	1 400
Inv Grubbeskolan	Nytt	0	0	500	0	500
Inv Hedlundaskolan bef skola/matsal	Ej påbörjad	3 400	0	0	0	3 400
Inv Innertavle ersätt en byggnad för åk 4-5	Ej påbörjad	500	0	0	0	500
Inv Obbola skola F-9 utbyggnad till två paralleller	Ej påbörjad	0	0	500	0	500
Inv Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-3	Ej påbörjad	0	2 000	0	0	2 000
Inv Stöcke skola nybyggnad två paralleller F-3	Ej påbörjad	0	0	2 500	0	2 500
IT-åtgärder	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 420	2 420	2 468	2 518	9 826
Reinvesteringsmedel inventarier förskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Reinvesteringsmedel inventarier grundskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 600	6 600	6 732	6 867	26 799
Fritidsnämnd		16 450	18 700	16 326	16 643	68 119
Övriga		16 450	18 700	16 326	16 643	68 119
Fritidsnämnd		16 450	18 700	16 326	16 643	68 119
Tillgänglighet bad	Nytt	250	0	0	0	250
Reinvesteringar enl utbytesplan	Årligt ramanslag (reinvestering)	9 900	9 900	9 900	10 088	39 788
Täckgolv och filtmatte	Nytt	0	2 500	0	0	2 500
Utbyte konstgräsplaner	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 300	6 300	6 426	6 555	25 581
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		10 500	21 500	6 500	18 620	57 120
Fastigheter		4 000	0	0	10 000	14 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		4 000	0	0	10 000	14 000
Forslunda	Nytt	0	0	0	10 000	10 000
Forslunda stall och grishus	Påbörjad	4 000	0	0	0	4 000
Övriga		6 500	21 500	6 500	8 620	43 120
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		6 500	21 500	6 500	8 620	43 120
Inv Vasaskolan gymn elevökn	Ej påbörjad	0	15 000	0	2 000	17 000
Reinvesteringsmedel	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 500	6 500	6 500	6 620	26 120
Individ- och familjenämnd		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Övriga		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Individ- och familjenämnd		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Inv Gruppboende Cirkelpassaren barn	Ej påbörjad	650	0	0	0	650
Inv Gruppboende Komministern	Ej påbörjad	420	0	0	0	420
Inv Gruppboende Tomtebogård 2 plan	Ej påbörjad	840	0	0	0	840
Inv Korttidsvistelse, ersätta Älgvägen	Ej påbörjad	418	0	0	0	418
Inventarier Annan boendeform 6 pl	Nytt	0	0	0	700	700
Inventarier Daglig verksamhet etapp 1	Nytt	1 500	0	0	0	1 500
Inventarier Daglig verksamhet etapp 2	Nytt	0	0	0	1 600	1 600
Inventarier Daglig verksamhet Magistervägen	Nytt	0	7 000	0	0	7 000
Inventarier förtätning Masen 9, förhyrt	Nytt	800	0	0	0	800
Inventarier Gruppboende Holmsund 2 pl	Nytt	0	840	0	0	840

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Inventarier Gruppboende Malmen 27 2pl	Nytt	650	0	0	0	650
Inventarier Gruppboenden 2 per år	Ej påbörjad	0	0	350	260	610
Inventarier kontor socialtjänstpersonal Magistervägen	Nytt	0	2 000	0	0	2 000
Inventarier ombyggnation servicelägenheter, förhyrda	Nytt	500	0	0	0	500
Inventarier Servicelägenheter, förhyrda	Nytt	360	360	0	0	720
Inventarier Socialtjänstens Hus	Ej påbörjad	0	1 000	0	0	1 000
Inventarier SOL-boenden, förhyrda	Nytt	1 500	0	0	0	1 500
Inventarier Utökning CMV (Centrum Mot Våld), förhyrt	Nytt	800	0	0	0	800
Investering inventarier ny	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 746	4 656	4 749	4 844	16 996
Investering inventarier re	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 300	3 300	3 366	3 433	13 399
Investering teknik	Årligt ramanslag (reinvestering)	770	770	785	801	3 127
Kulturnämnden		7 850	10 850	10 947	14 708	44 355
Övriga		7 850	10 850	10 947	14 708	44 355
Kulturnämnden		7 850	10 850	10 947	14 708	44 355
Gestaltad livsmiljö	Nytt	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Inventarier Bibliotek	Ej påbörjad	0	0	0	8 663	8 663
Inventarier Kulturskolan	Nytt	2 000	0	0	0	2 000
Konst	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Kultur reinvestering/ kostnadsbesparande	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 650	7 650	7 703	2 757	20 760
Valnämnd		500	500	510	520	2 030
Övriga		500	500	510	520	2 030
Valnämnd		500	500	510	520	2 030
Utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	500	500	510	520	2 030
Byggnadsnämnd		470	470	479	489	1 907
Övriga		470	470	479	489	1 907
Byggnadsnämnd		470	470	479	489	1 907
Utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	470	470	479	489	1 907
Miljö- och hälsoskyddsnämnd		282	282	287	293	1 143
Övriga		282	282	287	293	1 143
Miljö- och hälsoskyddsnämnd		282	282	287	293	1 143

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Inventarier	Årligt ramanslag (reinvestering)	282	282	287	293	1 143
Totalsumma		1 385 117	1 341 073	1 066 239	821 005	4 613 434

Specifikation exploateringsplan 2026-2029

Investeringsbudget exploatering verksamhetsmark

Belopp i tkr.

Objekt	2026	2027	2028	2029	Totalt
Västerslätt/Rödäng	0	45 000	0	0	45 000
Nordic Logistic Park		45 000			45 000
I20	0	0	2 000	12 000	14 000
Sandbäcken 2			2 000	12 000	14 000
Ersboda/Ersmark	0	7 000	4 000	17 000	28 000
Ersboda Östra 2		7 000			7 000
Ersboda Östra 3			4 000	12 000	16 000
Ersboda Östra 4				5 000	5 000
Centrala stan	0	0	0	800	800
Renen				800	800
Röbäck	0	1 000	1 000	1 000	3 000
Röbäck, Umåker		1 000	1 000	1 000	3 000
Ön	1 300	2 000	39 000	32 000	74 300
Ön Södra	1 300	2 000	39 000	32 000	74 300
Klockarbäcken	64 150	127 000	113 500	180 000	484 650
Klockarbäcken 2 (Västra)	45 000	57 500	57 500	20 000	180 000
Klockarbäcken ind.omr 3 (Brännlandsberget)	15 000	41 000	46 000	160 000	262 000
Klockarbäcken Kulla	2 400	25 000	10 000		37 400
Klockarbäcken nya skjutbanan	1 750	3 500			5 250
Sävar	0	10 000	9 650	23 650	43 300
Sävar resecentrum			1 000		1 000
Sävar entré syd			650	17 650	18 300
Sävar, regionen och kommunen		10 000	8 000	6 000	24 000
Umeå östra landsbygd	15 000	50 000	88 000	30 000	183 000
Gemensamma kostn Dåva	15 000	50 000	88 000	30 000	183 000
Holmsund/Obbola	2 000	3 000	5 000	10 000	20 000
Lövö etapp 1 (Lövö ind.omr)	0	1 000	5 000	10 000	16 000
Obbola verksamhetsområde (brofästet)	2 000	2 000			4 000
Projektledning	4 900	4 950	5 100	5 150	20 100
Summa utgifter	87 350	249 950	267 250	311 600	916 150

Investeringsbudget exploatering bostadsmark

Belopp i tkr.

Objekt	2026	2027	2028	2029	Totalt
Backen	1 000	4 500	9 300	5 000	19 800
Backen Stenmorgårdet	1 000	4 500	3 800		9 300
Västerhiske norra			4 500	4 500	9 000
Västerhiske södra			1 000	500	1 500
Ersboda/Ersmark	300	4 500	15 500	27 400	47 700
Ersboda 2:1 Pinnen Struten	0	0	1 000	2 900	3 900
Ersmark 22:2	300	4 500	14 500	24 500	43 800
Centrala stan	1 050	2 050	27 450	30 850	61 400
Brinken (Lundåkern)	1 000				1 000
Dragonfältet			400		400
Lodet, Resecentrum				5 000	5 000
Gamla godsbangården		2 000	27 000	25 000	54 000
Uttern, östra station				800	800
Öbacka Strand	50	50	50	50	200
Haga/Sandbacka	20 000	6 000	2 000	0	28 000
Guldskrinet	20 000	6 000	2 000		28 000
Mariehem	7 500	0	0	0	7 500
Mariehems C	7 500				7 500
Universitetområdet	18 000	21 000	25 000	25 000	89 000
Hamrinsberget	0	10 000	25 000	25 000	60 000
Olofsdal	17 500	11 000			28 500
Stadsliden 6:3	500				500
Röbäck	0	0	1 000	1 000	2 000

Röbäcksliden			1 000	1 000	2 000
Teg	6 500	2 100	14 100	42 100	64 800
Innanför ringen	5 000	1 000	12 500	42 000	60 500
Slakteriet/ Aspgärdan	1 000	1 000			2 000
Smörjaren			1 500		1 500
Teg Glosboken	500	100	100	100	800
Ön	12 000	102 000	108 000	122 500	344 500
Broetapp	12 000	100 000	100 000	110 000	322 000
Ön		2 000	8 000	12 500	22 500
Ålidhemsområdet	1 200	0	0	0	1 200
Magistern/Professorn	1 200				1 200
Tomtebo	52 500	82 500	56 500	37 000	228 500
Carlslund, Malmvägen			500		500
Tavleliden södra	1 500				1 500
Tomtebo strand	50 000	80 000	55 000	31 000	216 000
Tomtebogård	1 000	2 500	1 000	6 000	10 500
Sävar	4 000	0	0	0	4 000
Bullmark Bagarstugevägen	4 000				4 000
Umeå östra landsbygd	2 000	500	4 500	1 500	8 500
Innertavle		500	4 500	1 500	6 500
Tegelbruksberget	2 000				2 000
Holmsund/Obbola	10 000	4 500	3 000	1 000	18 500
Holmsund 2:42 LSS		3 000			3 000
Resedan		500	2 000		2 500
Obbola 19:1	10 000	1 000	1 000	1 000	13 000
Umeå södra landsbygd	2 000	3 500	0	5 300	10 800
Skravelsjö		1 500			1 500
Stöcksjöliden småhus	2 000	2 000			4 000
Sörfors småhus				5 300	5 300
Hörnefors	0	800	3 250	4 000	8 050
Hörneå 8:3 och 8:4			250	4 000	4 250
Hörneå 8:811		800	3 000	0	3 800
Projektledning	4 900	4 950	5 100	5 150	20 100
Summa utgifter	142 950	238 900	274 700	307 800	964 350

Investeringsbudget exploatering markförvärv

Belopp i tkr.

Objekt	2026	2027	2028	2029	Totalt
Ospecificerade objekt	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000

Totala investeringar	250 300	508 850	561 950	639 400	1 960 500
-----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Alliansens förslag till budget för 2026

Trygghet – Kunskap – Gemenskap

Innehåll

Inledning.....	3
Äldreomsorgen	5
Funktionshinderomsorgen	8
En trygg uppväxt.....	9
Skolan	10
Robust beredskap och försörjningsförmåga.....	14
Alla ska ha tillgång till kultur och en aktiv fritid.....	15
Öka bostadsbyggandet i Umeå.....	18
Förbättra företagsklimatet i Umeå	20
Investeringsramarna.....	22
Nettokostnadsavvikelser.....	23
Kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2026–2029	24
Uppdrag för 2026	27
Budget 2026	32

Inledning

Alliansen arbetar för hela Umeå – både stad och landsbygd. Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna går gemensamt fram för att forma ett Umeå där människor vill leva hela livet. Från en trygg uppväxt, genom ett arbetsliv där livspusslet går ihop, till ett värdigt åldrande med livskvalitet och en äldreomsorg att lita på.

Vi vill med vår gemensamma budget visa på ett alternativ till det rödgröna styret i Umeå som sviker välfärden. Umeåborna förtjänar bättre.

Vi håller frihet för enskilda individer högt, även inom välfärden. Äldreomsorgen ska kännetecknas av delaktighet, valfrihet och självbestämmande. Samtidigt som äldreomsorgen står inför stora utmaningar, från anställdas arbetsvillkor till bristande kvalitet i vården och en växande oro bland brukarna, väljer styret att avskaffa Lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten. Det begränsar människors möjlighet att påverka sin egen omsorg. I vår budget satsar vi på en kommun där äldreomsorgen håller hög kvalitet och där valfrihet är en självklarhet. Genom viktiga reformer bygger vi en modern äldreomsorg som sätter individens behov främst – en omsorg att lita på.

Idag brottas äldreomsorgen med att personal har bristande kunskaper i svenska, vilket riskerar patientsäkerheten och försvårar det dagliga arbetet. Det handlar i grunden om respekt för äldre och att de får en god vård och omsorg såväl som rehabilitering. Vi vill att personalen ges förutsättningar att tillhandahålla en värdig äldreomsorg så att de kan känna trygghet och stolthet över sitt arbete. Det ska vara en självklarhet att arbetsgivare säkerställer att personalen både förstår och kan göra sig förstådd på svenska. Därför vill vi införa språktester i svenska vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorg.

Umeås medborgare ska känna sig trygga i en välmående arbetsmarknad och ett företagsklimat som driver tillväxt. För att möjliggöra nya jobb och investeringar krävs ordning och reda i den kommunala ekonomin. En stark ekonomi tryggar välfärden, framtida pensioner och stabilitet i osäkra tider. Genom bättre villkor för företag skapar vi arbetstillfällen och minskar bidragsberoende. Företagen är en nyckel för Umeås utveckling – de genererar jobb och skatteintäkter som bygger välfärden.

Vi vill sänka skatten för att göra arbete mer lönsamt, stärka tillväxten och ge människor med små marginaler större ekonomisk frihet. Umeå ska vara en kommun där människor vill leva, arbeta och skapa – med en långsiktig ekonomisk politik som främjar ansvar och utveckling.

I Umeå råder bostadsbrist sedan många år. En växande kommun kräver fler och bättre bostäder – såväl i staden som på landsbygden. Det behövs därför fler insatser för att möjliggöra ökad produktion av bostäder. Detta omfattar lägenheter, radhus och villor, anpassade efter människors behov och drömmar.

Alla förtjänar en trygg uppväxt och en bra start i livet oavsett bakgrund, bostadsområde eller funktionsvariation. Vi i Alliansen prioriterar skolan genom ökade resurser till för- och grundskolan. Med reformer för lärarnas arbetsvillkor och för utbildning med kunskap i fokus

ska resultaten bli bättre. Vi vill även se en satsning på elevers psykiska hälsa samt anpassning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) i skolmiljön.

En trygg uppväxt kräver även förebyggande insatser mot organiserad brottslighet såväl som insatser för trygga miljöer för barn och vuxna. Ingen ska behöva känna sig otrygg på kvällen, därför vill vi se bättre belysning och stärka samverkan mellan kommunen, polisen och civilsamhället.

Umeå ska erbjuda en aktiv och varierad fritid för alla åldrar. Barn ska ha trygga lekplatser och tillgång till idrott och kultur. Vuxna ska kunna njuta av friluftsliv, båtliv och ett rikt kulturutbud. För hundägare behövs fler rastgårdar. Äldre ska ha mötesplatser och aktiviteter som främjar hälsa och gemenskap. En kommun att leva i hela livet kräver möjligheter till rekreation, aktivitet och social samvaro – för alla.

Våra fyra partier förenas i det kontinuerliga arbetet med att värna den gemensamma välfärden, oavsett om det gäller förskola, skola eller äldre- och funktionshinderomsorg. Det är omfattande och viktiga verksamheter, som ska präglas av hög kvalitet och valfrihet för den enskilde. Du ska kunna lita på Umeå – genom hela livet!

Mattias Larsson (C), Veronica Kerr (KD), Hanna Lundin Jernberg (L) & Anders Ågren (M)

Äldreomsorgen

Hur vi behandlar våra äldre säger något om vilka vi är – som samhälle och som människor. Allianspartierna vill bygga en äldreomsorg där varje individ får åldras med trygghet, respekt och delaktighet. Det kräver både investeringar och värderingar – men framför allt en syn på omsorg som ett gemensamt ansvar, inte en uppgift som bara ska lösas så billigt som möjligt. Alliansen föreslår en förstärkning av äldrenämndens ram i Umeå med 151 miljoner kr för år 2026, vilket är 29,5 miljoner kr mer än vad de styrande Socialdemokraterna och Miljöpartiet presenterat.

Umeå ska vara en kommun där äldre får det stöd de behöver för att leva ett tryggt, aktivt och värdigt liv – oavsett var i kommunen man bor och oavsett vem som är utförare. I takt med att vår befolkning åldras ökar behoven, men också möjligheterna att tänka nytt, förbättra det som brister och bygga vidare på det som fungerar. Därför vill vi i Alliansen utveckla äldreomsorgen med fokus på kvalitet, respekt och valfrihet – och med människan i centrum. I vårt Umeå ska varje äldre person ha rätt att påverka sin vardag. Det handlar om att bli sedd som individ, inte bara vårdtagare.

Valfrihet som grund för trygg omsorg

Vi vill att äldre i Umeå ska ha friheten att välja vem som kommer hem till dem. Den rätten är inte ett privilegium – det är en fråga om värdighet, trygghet och respekt. Därför vill vi utveckla hemtjänsten inom ramen för Lagen om valfrihetssystem (LOV).

LOV ger äldre inflytande över sin vardag och skapar förutsättningar för ett levande mångfald av utförare, där kvalitet, förtroende och bemötande är avgörande. Det är en modell som uppmuntrar nytänkande, stärker brukarens röst och ger personal med idéer möjlighet att forma omsorg på egna villkor.

Vi vill förvalta och förbättra LOV – inte ersätta det. Genom tydliga kvalitetskrav, bättre uppföljning och skärpt kontroll mot oseriösa aktörer kan vi säkerställa att varje godkänd utförare lever upp till kommunens ambitioner. Vi vill också främja samverkan mellan kommun och utförare, så att erfarenheter tas till vara och alla drar åt samma håll: mot en trygg, värdig och personcentrerad omsorg.

Att behålla valfriheten handlar inte om att överlämna ansvaret till marknaden – det handlar om att ge människor makt över sitt eget liv. Det handlar om att lyssna till de äldre som vill kunna välja, byta och påverka, och om att bygga en omsorg som formas kring individen – inte kring systemet. Vi väljer att stå upp för ett hemtjänstsystem som utgår från människors behov, som uppmuntrar kvalitet och som håller över tid. För oss är det självklart: valfrihet i omsorgen ska inte begränsas – den ska utvecklas.

Personcentrerad omsorg på riktigt

I en värdig äldreomsorg står människan i centrum – inte schemat. För oss i Alliansen är det självklart att omsorgen ska utgå från varje individs behov, önskemål och livssituation. Därför vill vi ta ett helhetsgrepp för att stärka det personcentrerade arbetssättet i Umeå kommun.

Vi föreslår att äldrenämnden och individ- och familjenämnden uppdaterar sina kvalitetsdeklarationer, så att det tydligt framgår att omsorgen utgår från en personcentrerad grundsyn. För att det inte bara ska bli fina ord på papper vill vi också att all omsorgspersonal får utbildning i vad personcentrerad vård innebär i praktiken – och hur det kan tillämpas i vardagen, inom både hemtjänst och särskilda boenden.

Vi vill också avskaffa de fasta schablontiderna i hemtjänsten. När varje insats är förutbestämd i minuter riskerar både kvaliteten och människovärdet att gå förlorade. I stället vill vi återinföra individbaserade beslut, där insatser planeras utifrån det faktiska behovet – inte ett standardiserat schema. För att detta ska ske på ett tryggt och kunskapsbaserat sätt bör kommunen också utreda hur schablontiderna har påverkat brukarnas upplevelse och personalens arbetsmiljö.

Omsorgen ska vara mänsklig, lyhörd och flexibel. Det är så vi bygger ett Umeå där äldre får leva med värdighet – hela livet.

När tryggheten sviker – att motverka våld mot äldre

Vi ser ett stort behov av att stärka skyddet för de mest utsatta. Rapporterna om allvarlig vanvård och den dramatiska ökningen av anmälda avvikelser måste tas på allvar. Ingen ska behöva känna sig otrygg i mötet med omsorgen – varken äldre som riskerar att utsättas för våld, eller personal som saknar stöd att agera när något brister. För att bygga en omsorg som håller, både i vardagen och i kris, krävs ett tydligare fokus på utbildning, rutiner och uppföljning.

Vi vill att våld mot äldre inkluderas i kommunens brottsförebyggande arbete och i den lokala lägesbilden över brottsligheten. Äldrenämnden bör också ta fram en handlingsplan för att förebygga, upptäcka och hantera våld inom omsorgen. Alla som arbetar nära äldre ska ha rätt utbildning och stöd för att våga och kunna agera vid misstanke om missförhållanden – och det systematiska kvalitetsarbetet, inklusive lex Sarah och avvikelshantering, måste fungera bättre än i dag. Självklart ska alla misstänkta brott inom äldreomsorgen polisanmälas.

Ofrivillig ensamhet

I vårt Umeå ska ensamhet inte vara en del av åldrandet. Ofrivillig ensamhet är inte bara en fråga om livskvalitet – det är en allvarlig folkhälsofråga. Forskning visar att långvarig ensamhet ökar risken för både psykisk ohälsa, hjärt-kärlsjukdomar, demens och för tidig död. Därför vill vi stärka det sociala innehålllet i äldreomsorgen, utveckla samarbetet med civilsamhället och ta vara på det engagemang som finns bland anhöriga, frivilliga och lokala initiativ. Det handlar om att skapa fler trygga, igenkännbara möten i vardagen – människor som har tid att sitta ner, lyssna, spela ett parti kort eller bara finnas där. Som ett led i detta vill vi i samverkan med frivilligorganisationer utveckla ett koncept för sociala värdar inom särskilda boenden – för att skapa fler meningsfulla möten och bryta den ofrivilliga ensamheten. Ingen ska behöva känna sig bortglömd när åren läggs till livet. Genom att ta ensamheten på allvar och bygga broar mellan generationer, professioner och civilsamhälle, kan vi skapa ett mänskligare Umeå – där varje äldre får leva med värdighet, delaktighet och gemenskap.

Trygghet genom språk

Trygghet, delaktighet och kvalitet i omsorgen förutsätter att personal och brukare kan förstå varandra. Därför vill vi införa språkrav vid nyanställning inom hemtjänst, äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Det handlar inte om att utestänga – utan om att ta ansvar.

Den som arbetar nära människor i utsatta situationer måste kunna kommunicera på ett sätt som skapar tillit och säkerhet. Det gäller såväl samtal med brukare och anhöriga som dokumentation och dialog med kollegor. Med tydliga språkrav lägger vi grunden för en rättssäker, jämlik och respektfull omsorg – där ingen faller mellan stolarna på grund av missförstånd. Umeå kommun måste parallellt fortsätta med satsningar för att stärka språkkunskaperna hos personal med annat modersmål än svenska.

Innovation

För att möta framtidens behov krävs en äldreomsorg som är både trygg och nytänkande. Därför vill vi i Alliansen satsa på innovation, utveckling och kvalitetssäkring. Genom att involvera både personal och brukare i nya arbetssätt – exempelvis genom digital teknik, AI och välfärdsteknik – vill vi stärka omsorgens kvalitet och effektivitet. Det är genom samarbete och tillit vi bygger en omsorg som håller över tid.

Att arbeta i äldreomsorgen

En äldreomsorg av hög kvalitet bygger på kompetenta och engagerade medarbetare. För oss är det en självklarhet att visa respekt för den yrkesroll som vård- och omsorgspersonal har. Samtidigt förväntar vi oss ansvarstagande och professionalism i varje möte med brukare, anhöriga och kollegor. För att lyckas måste vi rekrytera rätt personer – människor med rätt drivkrafter, grundläggande kunskap i svenska språket och förmåga att arbeta empatiskt och självständigt. Kontroll av belastnings- och misstankeregister ska vara en självklarhet. När vi lämnar våra mest sårbara i någon annans händer ska tryggheten vara absolut.

Men kvalitet skapas inte genom överkontroll. Den skapas i vardagen – av medarbetare som har rätt kompetens, tillräcklig bemanning, en fungerande arbetsmiljö och ett ledarskap som bygger på tillit snarare än detaljstyrning. Chefer har ett ansvar att lyssna, uppmuntra och lita på sin personals omdöme och samlade erfarenhet.

De styrande partierna (S/MP) vill med sitt alternativ till budget för 2026 införa en ny märklig parameter när man fördelar pengar till nämndernas ramar, via ett särskilt tillskott på 0,5 procent av nämndens ramtilldelning för 2025. Motivet är att nämnden därmed ska börja jobba för att uppnå kommunens inriktningsmål som är tilldelade till respektive nämnd.

Alliansen förutsätter däremot att nämnderna, nu liksom tidigare, arbetar för att nå kommunens inriktningsmål inom de befintliga ramar som man tilldelas av kommunfullmäktige. Vi avstyrker detta nya sätt att budgetera, och frigör därmed motsvarande medel som nämnderna kan använda för att prioritera viktiga områden. För Äldrenämnden rör det sig om ca 7 miljoner kr som frigörs, vilket vi avser att satsa på utbildningsinsatser för befintlig personal.

Äldreomsorgen är inget genomgångsyрке. Den är en samhällsbärande framtidsbransch där människor varje dag gör avgörande insatser för andra. Det förtjänar både respekt, rätt förutsättningar – och stolthet.

Funktionshinderomsorgen

Umeå kommun ska erbjuda en funktionshinderomsorg som genomsyras av respekt för individens frihet, självbestämmande och rätt till ett gott liv. Alla människor, oavsett funktionsvariation, ska ges möjlighet att leva ett liv som andra – med arbete, meningsfull sysselsättning, social gemenskap och inflytande över sin vardag. Det är ett samhällsansvar att undanröja hinder som står i vägen för detta.

Bostad först – men inte sist

Umeå har i dag för få boenden med särskild service eller andra anpassade bostäder för personer med funktionsvariation. Samtidigt växer staden, och med den också behoven. Kommunens bristande förmåga att verkställa beslut om bostad i tid leder till domstolsbeslut, viten och mänskligt lidande. Det är oacceptabelt. Vi anser att kommunen aktivt ska möjliggöra fler boenden i samarbete med privata och idéburna aktörer. Väntetiden från beslut till inflyttning måste kortas rejält. Det handlar om respekt för människors livsval och livsvillkor.

Valfrihet och mångfald även inom funktionshinderomsorgen

Vi vill att LOV – lagen om valfrihetssystem – införs även inom funktionshinderomsorgen. Rätten att kunna välja utförare är lika viktig oavsett ålder, diagnos eller stödbehov. En mångfald av aktörer främjar utveckling, innovation och lyhördhet för individens behov. Det är inte ett hot mot kommunens verksamheter, utan en möjlighet att komplettera och utveckla dem. Att ställa höga kvalitetskrav på alla utförare – kommunala såväl som privata – är självklart.

Individuellt stöd och tillgängligt samhälle

Alla insatser till personer med funktionsvariation ska utgå från individuella behov. Men ett gott liv kräver mer än vård. Det handlar om delaktighet i samhället, i kultur och fritid, om att kunna ta sig till jobbet eller skolan – och om att ha möjlighet att forma sin framtid. Därför är tillgänglighet och universell utformning viktiga perspektiv i all kommunal planering.

Vi vill också förbättra möjligheten till sysselsättning för personer med funktionsvariation. Umeå kommun bör i högre grad erbjuda anpassade praktik- och arbetsmöjligheter, samt utveckla samverkan med arbetsgivare och civilsamhället. Alla vinner på ett mer inkluderande arbetsliv.

Personal och kompetens – nyckeln till trygghet och kvalitet

Personalens kompetens är avgörande för trygg och kvalitativ funktionshinderomsorg. Vi vill se språktest vid anställning, kontinuerlig kompetensutveckling och ökade möjligheter till

karriärvägar inom omsorgen. Fler vårdnära serviceteam bör också införas för att frigöra tid för kärnuppdraget. Att vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö och inflytande för medarbetare måste vara en självklarhet.

Även för Individ- och familjenämnden har S/MP i sin budget för 2026 gjort ett särskilt tillskott på 0,5 procent av nämndens ramtilldelning för 2025, för att nämnden ska arbeta med att nå kommunens övergripande inriktningsmål. Vi avstyrker, som tidigare redovisats, detta budgeteringssätt. Det frigör motsvarande medel som nämnden kan använda för att prioritera viktiga områden. För Individ- och familjenämnden rör det sig om ca 9 miljoner kr, vilket vi avser att satsa särskilt på utbildningsinsatser för befintlig personal.

En trygg uppväxt

Alla barn och unga i Umeå ska ha rätt till en trygg uppväxt – fri från våld, rädsla och kriminalitet. För att lyckas med det krävs långsiktigt arbete som går bortom symbolpolitik.

Umeå måste växa tryggt och säkert – på riktigt

Trygghetsarbetet i Umeå behöver bli mer fokuserat, samordnat och resultatinkänt. Det räcker inte med att samla insatser under gemensamma rubriker – vi måste veta vad som gör verklig skillnad. Därför vill vi i Alliansen se en tydlig uppföljning av hur kommunens trygghetsresurser används: vilka konkreta åtgärder som genomförts, vilka resultat de gett, och om de når rätt målgrupper. För att bygga ett tryggt Umeå krävs att varje skattekrone används klokt och strategiskt, med fokus på beprövade och förebyggande insatser.

Gängens närvaro i Umeå kräver riktade insatser

Det förebyggande arbetet mot kriminalitet måste börja tidigt. En nyligen publicerad nulägesanalys från Umeå kommun visar att kriminella nätverk är etablerade i kommunen och aktivt rekryterar barn och unga – ofta till narkotikahandel. De utnyttjar unga som billig och lättåtkomlig arbetskraft. Rekryteringen sker både fysiskt och digitalt, och möjliggörs av flera riskfaktorer: ekonomisk utsatthet, våld i hemmet, skolmisslyckanden, psykisk ohälsa, funktionsvariationer, brist på positiva förebilder och avsaknad av trygga sammanhang.

Samtidigt lockar gängens löften om pengar, status, gemenskap och identitet, förstärkta av glorifiering i sociala medier och populärkultur. För att kunna förebygga rekryteringen behöver kommunen rikta insatser mot just dessa bakomliggande faktorer – och det kräver samverkan mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och civilsamhälle. Dessutom anser vi att SIG (social insatsgrupp) behöver förstärkas med resurser då det enligt nulägesanalysen är kö till denna viktiga insats som syftar till att motverka att unga med hög risk att begå brott att lämna en kriminell livsstil.

Trygghet i vardagen

Otryggheten bland unga i Umeå är fortsatt hög. Enligt Unga24 uppger 39 procent av tjejerna i åldern 13–18 år att de känner sig otrygga när de går hem ensamma på kvällen. Bland killar

är siffran 6 procent. Det är inte acceptabelt. Mer än var tredje kvinna i Umeå uppger också att de ibland eller ofta undviker att gå ut ensam av rädsla för att bli utsatta för våld eller ofredande, enligt folkhälsoenkäten "Jämlika liv".

Alliansen vill se fler konkreta trygghetsskapande åtgärder – till exempel bättre belysning, säkra gång- och cykelvägar samt ökad samverkan med polis, civilsamhälle och ideella jourer.

Stoppa hedersförtrycket

Hedersrelaterat våld och förtryck är ytterligare ett allvarligt hot mot barns och ungas trygghet. Kartläggningen från 2021 visade på allvarliga brister i kunskap och arbetssätt inom kommunen. Vi vill därför se riktade utbildningsinsatser, uppdaterade handlingsplaner och förbättrade rutiner i de nämnder och verksamheter som möter barn och unga. Det gäller både skolor och socialtjänst. Att tidigt upptäcka och agera mot hedersförtryck är avgörande för att skydda barn och unga.

Vi bygger ett tryggt Umeå – på riktigt

Alliansen vill bygga ett Umeå där varje barn får växa upp i trygghet – oavsett bostadsområde, kön eller bakgrund. Det kräver att vi fokuserar på det som faktiskt fungerar och vågar ompröva det som inte gör det.

Skolan

Skolan är en av kommunens absolut viktigaste uppgifter. Grunden till ett liv i frihet, trygghet och möjligheter börjar i förskolan och fortsätter genom hela utbildningskedjan. För oss i Alliansen är det avgörande att varje barn och elev får det stöd den behöver för att lyckas i skolan – oavsett bakgrund, bostadsområde eller funktionsvariation.

En skola för framtiden – med kunskap, trygghet och valfrihet i fokus

Alliansen fortsätter att prioritera skolan i Umeå kommun. Vi har särskilt ökat resurserna till för- och grundskolenämnden, Vi ökar resurserna till för- och grundskolenämnden med 69 miljoner kr för nästa år, vilket är mer än de styrande i S/MP vilket och detta möjliggör investeringar i kvalitet och likvärdighet. Vi står fast vid vår övertygelse att valfrihet, höga förväntningar och tidiga insatser är avgörande för att varje barn ska nå sin fulla potential.

Det ska finnas lättillgänglig och relevant information om alla skolor och om vilka fristående och kommunala utbildningar som erbjuds i kommunen, så att det blir lättare för föräldrar och elever att välja skola. Val av skola ska bli obligatoriskt. För att öka både transparensen och likvärdigheten har vi därför gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa ett aktivt och obligatoriskt skolval samt ta fram ett skolpengssystem som beslutas av kommunfullmäktige. Vår ambition är att skapa en struktur där alla elever – oavsett bakgrund – har verklig möjlighet att göra ett informerat val och där resurserna fördelas rättvist mellan kommunala och fristående skolor.

Vi tror också på kraften i entreprenörskap. Därför vill vi införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla, kreativitet och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder. I gymnasieskolan vill vi öka andelen elever som driver UF-företag, särskilt på yrkesprogrammen, som en del i att rusta unga för ett föränderligt arbetsliv.

Enligt Kolada har andelen medborgare som anser att grundskolan fungerar bra i kommunen minskat från 84,8 % år 2022 till 78,9 % år 2024. Denna nedgång understryker behovet av fortsatta satsningar för att förbättra skolans kvalitet och förtroende bland invånarna. Med våra prioriteringar stärker vi skolans framtid – genom kunskap, trygghet och valfrihet.

Mindre barngrupper för en tryggare förskola

Med minskande barnkullar ser vi nu möjligheten att realisera målet om högst 15 barn per barngrupp i förskolan – ett mål som kommunfullmäktige har ställt sig bakom i beslut efter beslut under snart 20 års tid. Trots detta har de styrande röd-gröna inte genomfört det i praktiken. Vi i Alliansen är fast beslutna att omsätta dessa beslut i verklig förändring. Inför hösten 2025 har kommunen aviserat stängning av 25 förskoleavdelningar, vilket ger utrymme att omfördela resurser och minska gruppstorlekarna.

Enligt rapporten *Tryggare kan alla vara* från Sveriges Lärare lyfts flera risker med stora barngrupper: bland annat försämrade förutsättningar för barn att knyta trygga relationer, ökad risk för att barnens behov inte blir sedda, och en högre arbetsbelastning för personalen med ökad sjukfrånvaro som följd. Dessa fynd understryker vikten av att minska barngruppernas storlek för att säkerställa barnens trygghet och utveckling. Att genomföra de här förändringarna är också ett sätt att äntligen infria löften och beslut som fattats år efter år i kommunfullmäktige.

Enligt Kolada låg Umeås genomsnittliga gruppstorlek i förskolan på 15,9 barn per avdelning år 2024. Det är högt i jämförelse med flera liknande kommuner, om än inte sämst: Helsingborg 14,6, Linköping 18,0, Lund 14,6 och Västerås 14,0. Det visar att Umeå har mer att göra för att nå målet om mindre barngrupper – och att en förändring kräver tydlig politisk vilja.

Bryter man ned siffrorna ser man dessutom tydliga skillnader mellan kommunal och enskild regi i Umeå. I kommunala förskolor går i snitt 13 barn i småbarnsgrupper (1–3 år) och hela 19,8 barn i grupper för äldre barn (4–5 år). Det kan jämföras med förskolor i enskild regi, där motsvarande siffror är 10,2 respektive 15,3. Det visar att verksamheter i enskild regi i betydligt högre grad klarar att leva upp till Skolverkets riktmärken om 12 barn i småbarnsgrupper och 15 barn i storbarnsgrupper.

	Skolverkets riktmärke	Umeå kommuns förskolor	Förskolor i enskild regi, Umeå
Barngrupp 1–3 år	12	13	10,2
Barngrupp 4–5 år	15	19,8	15,3

Siffror för 2024, källa: Kolada

Vi har även gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att förbättra tillgängligheten till förskolan genom att låta vårdnadshavare ansöka om plats upp till ett år innan behovet uppstår, i stället för nuvarande sex månader. Det ger familjer bättre framförhållning och tryggare planering.

Utökad satsning på pedagogisk omsorg

Vi ser ett ökat behov av flexibla omsorgslösningar för barnfamiljer. Därför genomför vi en kommunövergripande satsning på pedagogisk omsorg, i syfte att öka tillgången på dagbarnvårdare i hela kommunen. Detta ger familjer fler valmöjligheter och främjar en trygg och nära omsorgsmiljö för barnen.

Stärkta kunskapsresultat och tidiga insatser

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram har minskat från 91,9 % år 2020 till 88,0 % år 2024. Särskilt oroande är att flickors behörighet har sjunkit mer än pojkars under samma period. Trots detta har flickor fortfarande högre genomsnittligt meritvärde än pojkar. För att vända denna trend behöver vi fokusera på tidiga, träffsäkra och långsiktiga insatser för elever i behov av särskilt stöd, samt stärka samverkan med vårdnadshavare och elevhälsa. Därför har vi gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa en elevhälsogaranti – en garanti om att elever som söker hjälp ska få kontakt med elevhälsan inom 24 timmar.

Avlastning för lärarna och fokus på undervisning

För att lärare ska kunna fokusera på sin kärnuppgift – undervisning – behöver vi minska deras administrativa börda. Vi måste investera i skolan och satsa på lärarna – inget är viktigare för att höja kunskapsresultaten än att ge lärarna kraft och tid att få vara just lärare. Våra elever behöver mer tid med sina lärare.

Internationella undersökningar visar att svenska lärare använder en mindre andel av sin arbetstid till undervisning jämfört med kollegor i andra länder. Skolverket pekar på att svenska lärare i snitt lägger över två timmar per dag på administration och uppgifter relaterade till ordning och omsorg. Det handlar till exempel om att iordningställa lokaler, behandla ledighetsansökningar, agera rastvakt, övervaka omklädningsrum, skriva veckobrev, plocka fram nödvändigt material, kontrollera närvaro och lägga ut information på skolans

hemsida. Detta är tid som i stället borde kunna användas till att planera undervisning, följa upp elevers lärande och ge mer stöd åt dem som behöver det mest.

Därför har vi i Alliansen gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att successivt införa lärarassistenter i skolan. Vi omfördelar resurser inom nämndens ram och ökar den något för att möjliggöra denna satsning. Lärarassistenternas uppdrag ska vara att assistera lärarna med uppgifter av administrativ karaktär och på så sätt förbättra arbetsmiljön. Satsningen riktas i första hand till de tidigare årskurserna på skolor med särskilt stora utmaningar, så att det extra stödet kan komma in så tidigt som möjligt i elevernas skolgång.

Genom att införa lärarassistenter frigör vi tid för lärarna att vara just lärare – och skapar bättre förutsättningar för elevernas lärande.

Stärkt gymnasieskola för framtidens arbetsmarknad

En gymnasieexamen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att klara sig senare i vuxenlivet. I Umeå har andelen gymnasieelever som tar examen inom tre år legat stabilt runt 77 % de senaste åren. Det är ett resultat som behöver förbättras.

Gymnasieskolorna i Umeå ska ge alla elever goda kunskaper och färdigheter för att förbereda dem för högre studier eller för ett yrkesliv direkt efter examen. Kunskapsförmedlingen ska stå i främsta rummet, och skolans kontakt med arbetslivet ska uppmuntras och underlättas – både för att skapa motivation och ge eleverna realistiska förväntningar på vad som väntar efter skolan.

För att stärka gymnasieskolans koppling till arbetsmarknaden har vi infört nya mål i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens styrkort. Dessa följer upp antalet kvalitetssäkrade APL-platser, antalet arbetsgivare som tar emot APL-elever samt närvaron vid programråd. Vi arbetar också för att öka andelen elever på yrkesprogram som driver UF-företag – något som både utvecklar entreprenöriella förmågor och stärker elevernas anställningsbarhet.

Vi driver även på för att stärka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck genom kvalitetssäkrade utbildningsinsatser. Skolan ska vara en trygg plats där alla elever får möjlighet att utvecklas till sin fulla potential.

Fokus på elevers psykiska hälsa och framtidstro

Enligt enkäten Unga24 upplever 61 % av flickorna och 25 % av pojkarna stress varje dag eller flera gånger i veckan. En av de största stressfaktorerna är känslan av att inte hinna med skolarbetet. Dålig sömn, höga förväntningar och bristande framtidstro bidrar till en negativ spiral för många ungdomar.

Vi ser ett tydligt behov av att stärka elevernas psykiska hälsa och framtidstro – och skolan spelar en central roll i det arbetet. Därför har vi gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att utvärdera hur skolans organisation bättre kan möta elevernas behov, och stärka det förebyggande elevhälsoarbetet. Vi har också drivit igenom att elevhälsan i större utsträckning ska arbeta mer främjande och långsiktigt med fokus på hela elevgruppen – inte bara akut och individinriktat.

Samtidigt ser vi ett behov av att öka kunskapen om och anpassningen till neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) i skolmiljön. Alla barn har rätt till en fungerande skolgång, och det kräver tillgång till NPF-säkrade miljöer, tydliga strukturer och kompetent personal. Vi vill att det ska finnas samlad information till föräldrar om vilka rättigheter och möjligheter som finns för barn i behov av särskilt stöd – och att föräldrar till barn med NPF ska ha större inflytande över sitt barns skolgång.

Att skapa trygghet, arbetsro och tydliga ramar i undervisningen är avgörande för att eleverna ska må bra och känna framtidstro. Genom tydligare ansvarsfördelning, förstärkt elevhälsa och bättre samverkan mellan professioner i skolan vill vi minska den negativa stressen och skapa utrymme för fler elever att lyckas i sin skolgång.

Robust beredskap och försörjningsförmåga

De senaste åren har tydligt visat på samhällets sårbarhet. Kriget i Ukraina, pandemin och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i vårt närområde har understrukt behovet av att samhällsviktiga funktioner fungerar även under påfrestning. Även långsiktiga utmaningar som klimatförändringar bidrar till att öka trycket på vår beredskap. För att möta dessa utmaningar krävs att kommunen har en fungerande och aktiv civil beredskap, med förmåga att både hantera akuta kriser och bygga långsiktig motståndskraft i samhället.

Kommunens ansvar och strategiska planering

Kommunens ansvar inom det civila försvaret omfattar bland annat försörjningsberedskap, informationssäkerhet, skydd av samhällsviktig verksamhet och förmågan att snabbt kunna ställa om vid allvarliga händelser. För att uppnå detta krävs strategisk planering, prioritering och praktisk förankring i hela den kommunala organisationen.

Detta är av yttersta vikt för oss i Alliansen, och det krävs en tydlig förmågehöjning på kort tid. Vi noterar att S och MP särskilt avsätter 3 miljoner kr till tekniska nämnden för arbetet med civil beredskap, med fokus på förmågehöjning gällande reservkraft, livsmedel, drivmedel och beredskapslager. Deras avsättning är vällovlig, men inte tillräcklig. Vi avsätter totalt 10,7 miljoner kr till civil beredskap, vilket är en ökning på omkring 260 procent jämfört med de styrande partierna. Denna ökning från oss i Alliansen möjliggörs genom omfördelning från det 0,5%-tillägg som S/MP infört för flera nämnder.

Livsmedelsförsörjning och lokal produktion

En särskilt viktig del av beredskapen är livsmedelsförsörjningen. I dagsläget är självförsörjningsgraden i Umeå låg, och det finns ett tydligt behov av att stärka den lokala livsmedelsproduktionen. Genom att utveckla kommunens inköpsrutiner och öka andelen lokalproducerad och hållbart framställd mat i måltidsverksamheterna kan kommunen bidra till en starkare och mer resiliert försörjningskedja. Innovativa upphandlingsmodeller, såsom "ko på ROT" och skafferiavtal, kan spela en viktig roll för att koppla samman lokala

producenter med kommunala verksamheter – och samtidigt stärka landsbygdernas näringsliv.

Utbildningens roll för framtidens livsmedelsproduktion

Utbildning är en annan nyckelfråga. Forslundagymnasiet är en strategisk resurs för hela norra Sverige när det gäller kompetensförsörjning inom de gröna och areella näringarna. Det är här vi hittar morgondagens lantbrukare. Genom att stärka såväl utbildningarna som att säkra lokalernas långsiktighet och verksamhetens koppling till beredskapsfrågor kan skolan bidra till att trygga framtidens livsmedelsproduktion i såväl Umeå som hela norra Sverige.

Övning, samordning och kommunikation för en robust kommun

Att bygga en robust kommun handlar också om att öva, samordna och kommunicera. För att

uppnå en hög och praktiskt fungerande beredskap krävs engagemang från hela den kommunala organisationen – från planering och upphandling till skolmåltider och lokal näringslivsutveckling.

Alla ska ha tillgång till kultur och en aktiv fritid

Umeå ska vara en kommun där alla kan ta del av kultur och ha en meningsfull fritid – oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Ett rikt kulturliv och möjligheter till fritidsaktiviteter gör Umeå både roligare att bo i och mer attraktiv för besökare. Vi vill fortsätta utveckla möjligheterna att ta del av kultur och fritidsaktiviteter i Umeå på ett sätt som är tillgängligt, hållbart och inkluderande för alla.

Kulturinstitutioner och kulturarv

I Umeå finns kulturinstitutioner av högsta klass. Norrlandsoperan med symfoniorkestern och dansverksamheten är här viktiga inslag, liksom våra välkända festivaler. Vi vill att Umeå ska fortsätta synas på kulturkartan, både nationellt och internationellt.

Älven har blivit en levande del av staden, särskilt genom satsningar som Väven, där också vårt fina stadsbibliotek fått en central plats. Vi värnar också kulturarvet. Västerbottens museum och hela Gammliaområdet är en viktig länk mellan vår tids samhälle samt tidigare och kommande generationer.

Kulturbudget och museifrågor

Vi vill att kulturen i Umeå ska fortsätta blomstra. Men Umeå är idag den kommun i landet som satsar mest per invånare på kultur, vilket vi anser inte är långsiktigt ekonomiskt hållbart. Därför vill vi se en mer balanserad kulturbudget.

Eftersom kommunens kulturbudget redan är stor anser vi att det inte finns något ekonomiskt utrymme att behålla Kvinnohistoriska museet i kommunal regi. Deras befintliga lokaler bör hyras ut till en extern aktör som kan passa in och som har ett intresse av det perfekta läget i Väven. Detta sparar omkring 12 miljoner kronor för kommande år. Alliansen vill dock inte stänga igen hela museet, utan anser att det som är värt att bevara kan överföras till Västerbottens museum, på samma sätt som vi hanterat Regementsmuseet på I20-området.

Idrott och föreningsliv

Umeå har utsetts till "Sveriges bästa idrottsstad" tre gånger – 2018, 2020 och 2021. Det är ett kvitto på att satsningarna på både bredd- och elitidrott har varit rätt. År 2024/2025 fick Umeå även utmärkelsen "Årets breddidrottskommun" av branschtidningen Sport och Affärer. Bakom framgångarna ligger ett brett politiskt samförstånd om idrottens betydelse.

Alliansen i Umeå värnar det starka föreningslivet, som skapar gemenskap och stärker demokratin. Med en ung befolkning är det särskilt viktigt att Umeå fortsätter utveckla ett brett och inkluderande utbud av idrott och fritid.

Vi ska också aktivt verka för att fler nationella tävlingar kan genomföras i Umeå. SM-arrangemang inom olika områden är av hög prioritet, och bidrar till att marknadsföra Umeå på ett positivt sätt. Vintern 2026 kommer Umeå att arrangera SM-veckan. Det är ett av Sveriges största återkommande idrottsevenemang och genomförs varje år på olika orter i landet, både på sommaren och på vintern, och samlar svenska mästerskap för Riksidrottsförbundets medlemsförbund.

Svenska Rallyt är Sveriges största årligen återkommande sportevenemang och landets främsta rallytävling. Sedan 2022 är Umeå stolt värdstad för denna VM-deltävling. Med miljontals tittare världen över stärker rallyt vår regions attraktionskraft och skapar stora möjligheter för idrott, näringsliv och turism.

Kontroll och trygghet inom idrott och kultur

För att stödet från kommunen ska komma rätt och göra största möjliga nytta är det viktigt med god kontroll och uppföljning. Genom tydliga krav och regelbundna granskningar minskar risken för fusk, felaktigheter och missbruk av skattemedel. Det skyddar också de seriösa föreningarna, som sköter sin verksamhet och följer reglerna.

Polisen i Umeå varnade nyligen för att idrottsplatser blivit en plats där kriminella gäng rekryterar barn och unga. Det är en oroande utveckling som kräver insatser från hela samhället – även kommunen. I november föreslog de borgerliga partierna att fritidsnämnden skulle uppdra till förvaltningen att utreda åtgärder för att säkerställa tryggheten i anslutning till idrotts- och fritidsanläggningar, men röstades tyvärr ner. Det är dock uppenbart att det skulle behövas en omfattande utredning för att förbättra tryggheten.

Bad och simhallar

En hög simkunnighet bland invånarna är viktigt ur ett säkerhetsperspektiv och Umeås simhallar fyller därmed en viktig funktion. Badverksamheten i Umeå kommun har under lång tid haft problem med att hålla en budget i balans. Tidigare skötte företaget Medley driften

av Umeå simhall, men när Navet byggdes beslutade fritidsnämnden att driften skulle skötas i kommunal regi.

De borgerliga partierna föreslår en konkurrensutsättning av den samlade kommunala badverksamheten inom fritidsnämnden, däribland Navet och Umelagun. Det skulle både kunna stärka kvaliteten för verksamheten och samtidigt sänka kostnaden. Som det ser ut idag driver Umeå kommun även restauranger vid badanläggningarna, som vid Navet. Kommunen driver också gym, bland annat i Holmsund och Sävar. Driften av dessa borde också läggas ut på en extern entreprenör, inte minst för att undvika osund konkurrens från kommunen gentemot privata företag.

Alla Umeåbor ska ha möjlighet att bada på sommaren. I flera år har Umeå kommun varit utan badplatser för rullstolsburna personer. Här behöver något göras. Självklart ska det finnas badplatser som är tillgängliga för rullstolsburna personer.

Båtliv och turism

Båtlivet är en viktig del av både fritid, rekreation och turism längs Umeås kust. Med närheten till älven och havet har Umeå stora möjligheter att utvecklas som en attraktiv destination för båtburna besökare. Vi vill möjliggöra en centralt placerad gästhamn, driven och finansierad av privata aktörer. Vi ska även se till att vårda det båtliv som redan idag finns. Dessutom vill vi säkra upp en riktig gästbrygga på Norrbyskär, för att förbättra tillgängligheten för båtburna besökare.

Handeln i Umeå går miste om många "turistkronor", när många med båt under sommaren väljer bort Umeå och åker vidare norrut eller söderut. Allt för få stannar till i Umeå p.g.a. bristen på gästbryggor och centralt belägen gästhamn. Med bättre möjligheter att lägga till i stan skulle fler båtturister stanna längre och gynna både handeln, restaurangerna och besöksnäringen. Det är en chans Umeå bör ta vara på.

Turism och husbilsplatser

Något som saknas i Umeå är attraktiva ställplatser för husbilar och husvagnar. Det är en viktig målgrupp inom turismen och tillgång till centrumnära, trygga och välutrustade platser kan göra stor skillnad för om resenärer väljer att stanna i Umeå eller resa vidare. Fler ställplatser skulle stärka besöksnäringen och gör Umeå mer tillgängligt.

Hundrastplatser

I Umeå finns det inga inhägnade hundrastplatser där hundar kan få leka fritt utan koppel. Många hundägare har efterfrågat hundrastplatser i flera år och sådana finns i andra jämförbara kommuner runtom i Sverige. Hundrastplatser är även en naturlig plats för människor att träffas och bidrar till en bra och social miljö för alla. Behovet av hundrastplatser i kommunen växer, i och med att allt fler Umeåbor skaffar hund. Vi vill därför att kommunen ska upprätta hundrastgårdar i Umeå.

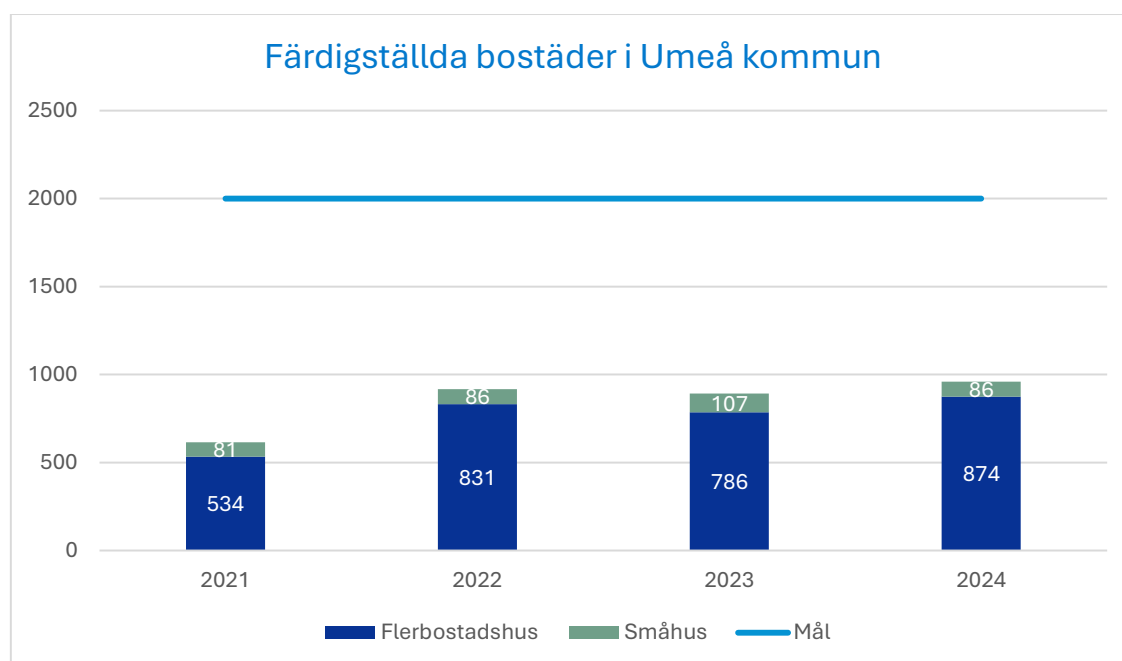
Ungdomsverksamhet

Det är viktigt att ungdomsverksamhet bedrivs i trygga och välanpassade miljöer. I Umeå finns i dag elva fritidsgårdar och två mötesplatser för unga. Fritidsgårdarna riktar sig till ungdomar mellan 13 och 17 år, medan Ungdomens hus i centrum och på Ersboda vänder sig till unga mellan 16 och 23 år.

Vi anser att kommunens mötesplatser främst bör rikta sig till de yngre ungdomarna. När äldre ungdomar vistas på samma platser kan det hända att yngre känner sig otrygga eller avstår från att gå dit. Därför föreslår vi en övre åldersgräns på 19 år i den öppna ungdomsverksamheten, för att fritidsgårdarna fortsatt ska vara trygga platser för högstadie- och gymnasieungdomar.

Öka bostadsbyggandet i Umeå

Det är bostadsbrist i Umeå sedan ett antal år tillbaka. Ett tydligt uttalat mål för kommunen är att bostadsbyggandet ska öka till 2000 nya bostäder per år. Detta för att ”bygga bort” det underskott som har skapats genom att det under en lång rad av år bara har byggts hälften så många bostäder som behovet har varit. Enligt statistik från SCB färdigställdes 960 bostäder i Umeå kommun år 2024 och året innan var siffran 888 st. Sammanfattningsvis långt under målet.

Källa: SCB

Behov av högre produktion och fler småhus

För att Umeå ska kunna nå sina bostadsmål krävs en betydligt högre takt i nyproduktionen av bostäder. Det behövs fler småhus, fler bostadsrätter och fler hyreslägenheter i hela kommunen. Under de senaste åren har det byggts alldeles för få småhus. Förra året utgjorde äganderätterna endast 8 procent av all nyproduktion. I genomsnitt har äganderätterna stått för omkring 12 procent av all nyproduktion under de senaste tio åren.

Att bygga fler villor och radhus i Umeå är avgörande för kommunens långsiktiga utveckling. Småhus utgör en viktig men ofta underskattad del av bostadsförsörjningen. Flera undersökningar visar att en stor del av befolkningen föredrar att bo i just småhus. En Sifo-undersökning från 2019 visade till exempel att hela 75 procent av svenskarna helst vill bo i villa, radhus eller kedjehus. Trots den höga efterfrågan är produktionen av småhus fortsatt låg, vilket gör det än viktigare att prioritera denna boendeform i den framtida planeringen.

Samarbete mellan privata aktörer och AB Bostaden

De privata aktörerna och det kommunala bostadsbolaget AB Bostaden måste hjälpas åt för att öka takten på bostadsbyggandet. Kommunen har sedan tidigare börjat inrikta processen

på kortare tid för markreservation. Flexiblare och mer generella detaljplaner med optimal volym och användning är också en viktig förutsättning. Fler områden måste öppnas upp för nybyggnation, samtidigt som takten på kompletteringsbyggande ökar.

Effektivare planprocess och ökad förutsägbarhet

En effektivare planprocess gynnar hela Umeås tillväxt. Genom att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer kan vi främja ett snabbare och mer effektivt bostadsbyggande. För långa och oförutsägbara processer riskerar att bromsa utvecklingen och fördröja viktiga investeringar.

Vi vill att kommunen i högre grad möjliggör för privata aktörer att själva sköta och finansiera planarbetet. Det är ett sätt att öka tempot i detaljplaneprocessen och avlasta kommunens resurser. Sådana samarbeten är redan möjliga enligt plan- och bygglagen, och bör användas mer systematiskt. Med rätt ramar och kvalitetssäkring kan fler projekt komma i gång snabbare, vilket är till nytta för både kommunen och invånarna.

Tjänstegarantier och ökad transparens

Invånare och företag ska kunna lita på att kommunen levererar i tid. Kommunen bör införa tjänstegarantier i sin myndighetsutövning. När en komplett ansökan lämnas in ska handläggning ske inom en fastställd tidsram. Överskrids tiden ska den sökande kompenseras med reducerad avgift. Detta ökar både transparens, rättssäkerhet och incitament för kommunen att hålla utlovade handläggningstider.

Digitalisering och automatiserade beslut

Alliansen vill effektivisera kommunens myndighetsutövning genom att införa automatiserade beslut i enklare lov-, anmälning- och tillståndsärenden inom byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter kan handläggningstider kortas, administration minskas och resurser frigöras till mer komplexa ärenden.

Bostadsbyggande i hela kommunen

Umeå ska vara norra Sveriges storstadsalternativ, men också erbjuda goda livsmiljöer för dem som vill bo utanför centrum. Därför måste bostadsbyggandet möjliggöras i hela kommunen. I dag fokuserar Umeås planering främst på förtätning och den så kallade femkilometersstaden. Vi vill se en mer balanserad utveckling där även yttre stadsdelar och landsbygden ges utrymme att växa. Landsbygden utgör 93 procent av kommunens yta och 16 procent av invånarna bor här. Närheten till natur och större boendeytor lockar människor att flytta till landsbygden. Statistiken visar att fler flyttar från tätort till landsbygd än tvärtom.

Utmaningar och möjligheter för AB Bostaden

AB Bostaden står inför stora utmaningar, inte minst behovet av att rusta upp det åldrande beståndet, särskilt miljonprogramsområdena. Renoveringstakten måste öka, men Bostaden har begränsat låneutrymme. Därför vill Alliansen möjliggöra nyproduktion och upprustning genom att avyttra delar av fastighetsbeståndet. Det frigör kapital, minskar Bostadens dominerande roll och öppnar för fler aktörer att bidra till ett ökat bostadsbyggande. En mer

affärsmässig förvaltning är avgörande för att klara framtidens bostadsbehov i hela kommunen.

Förbättra företagsklimatet i Umeå

Ett bra företagsklimat är avgörande för Umeås tillväxt och framtid. Det skapar fler jobb, stärker välfärden och gör kommunen mer attraktiv att bo och investera i. Vi vill göra det lättare att starta, driva och utveckla företag i Umeå. Alliansens mål är att Umeå ska bli en av Sveriges tio bästa företagskommuner.

Idag placerar sig Umeå långt ner i olika rankningar. Förra året hamnade Umeå på plats 148 av 290 kommuner i Svenskt Näringslivs kommunranking och plats 79 av 191 deltagande kommuner i SKR:s mätning av företagsklimatet. I det småföretagarindex som presenterades av Småföretagarnas riksförbund, så hamnade Umeå på plats 148 av 290. Det visar att förändring krävs. När lokala företagare år 2025 fick frågan om hur företagsklimatet kan förbättras är de främsta svaren bättre förståelse för företagande hos kommunens beslutsfattare (45%), förbättra det lokala vägnätet (42%) och bättre dialog mellan kommunen och företagen (41%).

Enklare att starta och driva företag

Politiker kan inte skapa jobb i den privata sektorn, men kommunen kan göra det enklare att driva företag. Det handlar om kortare handläggningstider, bättre dialog, fler upphandlingar, rättvisa villkor utan osund konkurrens, möjlighet till utmaningsrätt och lägre kommunalskatt. Då vågar fler satsa och Umeå blir en starkare företagskommun.

Ett smart sätt att göra det lättare att starta och driva företag i Umeå är att införa Rättviksmodellen. Den bygger på att företag bara behöver en kontaktväg in till kommunen, att regler förenklas och att byråkratin minskar – och att kommunens tjänstepersoner har ett serviceinriktat och lösningsfokuserat bemötande i alla kontakter med både företag och privatpersoner. I stället för att kräva förskottsbetalning för tillsyn ska kommunen erbjuda rådgivande samtal och ta betalt i efterhand. Det sänker trösklarna och gör det mer attraktivt att vara företagare i Umeå.

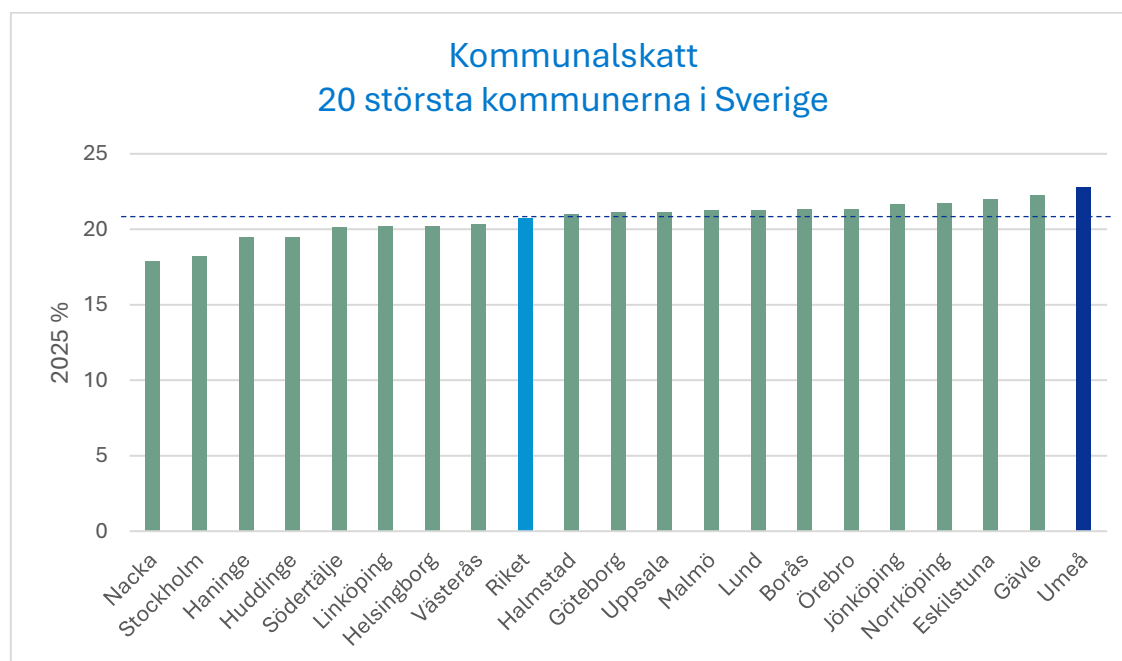
Kommunalskatten måste ner

Umeå kommun har en av Sveriges högsta kommunalskatter – cirka två kronor högre än flertalet jämförbara kommuner. En familj i Umeå, där den ena jobbar som polis och den andra som sjuksköterska, betalar drygt 19 000 kronor mer i skatt per år än i jämförbara kommuner. Umeåborna betalar alltså betydligt mer, utan att få motsvarande högre kvalitet i välfärd och service.

Av Sveriges 20 största kommuner har Umeå den högsta kommunalskatten. Trots detta kan vi inte se att kommunen erbjuder bättre verksamheter än kommuner med lägre skatt. Vi sticker även ut i norra Sverige – t.o.m. kommuner som Örnsköldsvik, Skellefteå, Luleå,

Sundsvall och Östersund har lägre kommunalskatt. Skatten påverkar alla med inkomst och slår särskilt hårt mot dem med låga marginaler, särskilt nu när levnadskostnaderna är höga. ökar.

I vårt budgetförslag för 2026 föreslår Alliansen en skattesänkning med 20 öre. Ambitionen är att fortsätta sänka skatten årligen. Förslaget finansieras bland annat genom minskade ramar för kommunstyrelsen, kulturnämnden och tekniska nämnden.

Investeringsramarna

Budgetförslaget innehåller en för hög nivå på investeringssidan sett till det finansiella sparandet, avskrivningar och vad man i praktiken klarar av att genomföra. Umeå kommun bör som princip inte låna till sina egna investeringar (exklusive bolagen) över tid. En långsiktig sund kommunal ekonomi bygger på självfinansiering av de investeringar kommunen gör i sin förvaltningsverksamhet.

Med den politik som S och MP för omöjliggör att vi kortsiktigt klarar en självfinansiering av investeringarna. För 2026 föreslår vi därför en lägre genomförandegrad på 60 % av föreslagen investeringsvolym. Det planeras i S och MP:s budget (exklusive bolagen) för investeringar på drygt 1 611 miljoner kronor. Vårt förslag innebär en genomförandegrad av planerade investeringar till ca 967 miljoner kronor. Därmed frigör vi budgetutrymme på 13,3 miljoner kronor i minskade avskrivningar och kapitalkostnader. Förvaltningen ska därför under hösten se över de olika investeringsobjekten, så att fullmäktige får möjlighet att ta ställning till ett nytt förslag med lägre genomförandegrad.

Nettokostnadsavvikelser

En stark och hållbar kommunal ekonomi bygger på att så många som möjligt arbetar och betalar skatt. För varje person som lämnar försörjningsstöd för eget arbete stärks kommunens ekonomi med cirka 300 000 kronor. En tydlig arbetslinje, som ställer krav på att den som mottar försörjningsstöd ska öka sin anställningsbarhet, är grundläggande för en hållbar kommunal ekonomi.

En avgörande förutsättning för en varaktigt hög sysselsättning är ett gott företagsklimat, så att fler jobb kan skapas i kommunen. Kommunen ska underlätta för företag att bedriva sin verksamhet. För att den kommunala välfärdens kärna ska ha tillräckliga resurser räcker det dock inte med högre intäkter, det kräver också att kostnaderna för andra verksamheter hålls nere. Att kommunen prioriterar kärnverksamhet över annan verksamhet, och att detta sköts effektivt, är viktigt för att invånarna inte ska behöva betala för höga skatter. Det är också viktigt för att kunna höja kvaliteten i välfärden i ett läge där det går allt fler äldre på varje person som arbetar.

Umeås kostnadsläge jämfört med andra kommuner

Nettokostnadsavvikelsen är ett av de mest relevanta måtten vid jämförelser mellan kommuner på en övergripande nivå. Umeå har historiskt haft hög nettokostnadsavvikelse inom flera verksamheter. I nettokostnadsavvikelsen ingår även kostnader som ligger utanför nämndens ansvarsområde, exempelvis lokaler och måltider, vilket är viktigt att notera.

Genom att ta ut två kronor mer i skatt än jämförbara kommuner, så lägger Umeå ca 770 miljoner kr mer varje år i kommunens verksamhet. Lägg till detta nettointäkterna från vattenkraften på omkring 100–200 miljoner kr/år. Om vi betraktar budgetförslaget från de styrande partierna S/MP inför år 2026, så bedöms två kronor i skatt motsvara 770 mnkr, och intäkterna för vattenkraften budgeteras till 107 mnkr. Umeå kommun kommer därmed ha 877 miljoner kronor mer per år till sitt förfogande för att använda i verksamheterna, än vad jämförbara kommuner har.

Hur skiljer sig då kostnadsläget skiljer sig jämfört med övriga kommuner? Det har bl.a. gjorts medvetna satsningar inom kultur- och fritidssektorn, vilket resulterat i mycket höga kostnadsnivåer i Umeå. Allt detta bekräftas i det underlag som presenterats för budgetberedningen, med undantag för ex grundskola som har lägre kostnader. Kostnadsbilden ser ut på följande vis. Nettokostnadsavvikelse i procent för några av verksamheterna inom Umeå kommun (2023). Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Antalet miljoner kr som detta motsvarar varje år inom parentes:

Kulturverksamhet 83 % (167 mnkr)
Fritid 16 % (46 mnkr)
Äldreomsorg 20,2 % (265 mnkr)
Gymnasie 14,1 % (75 mnkr)

Individ- och familjeomsorg 12,4 % (76 mnkr)
Grundskola - 4,1 % (-70 mnkr)
Förskola 5,3 % (52 mnkr)
Fritidshem 32,4 % (76 mnkr)

Kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2026–2029

Inriktningsmål för Umeås utveckling

1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.
2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden: öka tryggheten, minska brottsligheten och motverka tendenser till social oro.
3. Umeå kommun ska placera sig bland de tio bästa kommunerna beträffande vårt företagsklimat, som mäts dels via Svenskt näringslivs kommunranking, dels via Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) Öppna jämförelser – Företagsklimat.
4. Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.
5. Umeå kommun ska möjliggöra ett ökat bostadsbyggande till 2000 bostäder per år under de kommande åren.

Personalpolitiska mål

6. Sjukfrånvaron ska vara lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner för motsvarande personalkategorier samt minska i relation till föregående år.
7. Umeå kommun ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.

Finansiella mål

8. Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 1,5 procent 2026 för att uppgå till 2 procent 2027–2028.

Regler för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställde i december 2024 nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att under given tidsperiod är respektive nämnds och bolags ändamål/grunduppdrag tillgodosett, inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angett och kommunens finansiella ställning är god. I enlighet med fastställd riktlinje ska principerna för god ekonomisk hushållning omsättas i praktik genom att kommunen ska:

- Beakta principerna för god ekonomisk hushållning i årlig planerings- och budgetprocess
- Bedriva den kommunala verksamheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- Upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation.
- Ha en god finansiell ställning i både kort (1 årigt) och långt (10 årigt) perspektiv.
- Vårda och underhålla fastigheter och andra tillgångar väl
- Ha ett proaktivt förhållningsätt och förmåga att i tid identifiera och genomföra nödvändiga åtgärder.

- Ha förmåga att identifiera och bedöma risker och konsekvenser som blir en följd av
- prioritering och vägval.
- Ha förmåga att genomföra prioriteringar och vägval som är nödvändiga för att bedriva
- ändamålsenlig verksamhet inom de ekonomiska och finansiella ramar som
- kommunfullmäktige angett.
- Ha god kostnadskontroll och förmåga att hantera kostnadsmässiga avvikelser.

Uppföljning, analys och utvärdering

Återrapportering till kommunfullmäktige

Återrapportering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i april. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober. För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återrapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi samt nämndernas ekonomi och personalförhållanden.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa nämnders och bolags grunduppdrag samt uppfyllelse av inriktningsmål och tilläggsuppdrag, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera grunduppdrag, inriktningsmål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- uppföljning av grunduppdrag
- uppföljning av inriktningsmål & program
- uppföljning av tilläggsuppdrag
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelsehantering

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern

styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Uppdrag för 2026

Äldreomsorg och individ- och familjeomsorgen

1. Uppdra till kommunstyrelsen att säkerställa att våld mot äldre, inklusive det som kan förekomma inom ramen för den kommunala omsorgen, inkluderas i Umeå kommuns lokala lägesbild över brottsligheten samt i kommande brottsförebyggande program.
2. Uppdra till äldre nämnden att ta fram en handlingsplan för att förebygga, upptäcka och hantera våld mot äldre inom den kommunala omsorgen, med särskilt fokus på utbildning och stöd till personal.
3. Uppdra till äldre nämnden att i samverkan med frivilligorganisationer utveckla ett koncept för sociala värdar inom särskilda boenden, för att minska ensamhet bland äldre.
4. Uppdra till äldre nämnden samt individ- och familjenämnden att genomföra en innovationssatsning i omsorgen där personal och brukare tillsammans utvecklar nya arbetssätt, exempelvis via digital teknik, AI och välfärdsteknik.
5. Uppdra till individ- och familjenämnden att verkställa beslut snabbare med hjälp av privata utförare för att förkorta väntetiden för särskilt boende enligt LSS.
6. Uppdra till äldre nämnden och individ- och familjenämnden att se över rutinerna för hantering av lex Sarah-anmälningar samt avvikelserapportering.
7. Uppdra till äldre nämnden samt individ- och familjenämnden att uppdatera sina kvalitetsdeklarationer, så att det tydligt framgår att omsorgen utgår från ett personcentrerat arbetssätt. Revideringen ska säkerställa att den enskildes behov, önskemål och delaktighet står i centrum för den vård och omsorg som ges.
8. Uppdra till äldre nämnden och individ- och familjenämnden att avskaffa de fasta schabloniderna och i stället återinföra individbaserade beslut, med fokus på att utveckla och implementera rutiner för en personcentrerad och individanpassad planering av omsorgsinsatser, där den enskildes behov och önskemål står i centrum.
9. Uppdra till äldre nämnden och individ- och familjenämnden att säkerställa att all omsorgspersonal får utbildning i personcentrerad vård och omsorg, inklusive hur man praktiskt kan tillämpa detta arbetssätt inom ramen för hemtjänst och särskilt boende.
10. Uppdra till individ- och familjenämnden att säkra personalkapacitet som ägnar sig åt kommunens SIG (social insatsgrupp) för att stävja utvecklingen med att ungdomar i kommunen blir fast i gängkriminalitet.
11. Uppdra till individ- och familjenämnden att specialistutbilda socialsekreterare så att de är rustade att hantera ärenden som rör ungdomar och gängkriminalitet och att de kan ägna sig åt dessa typer av ärenden.

12. Uppdra till individ- och familjenämnden att utöka sin närvaro i kommunens grundskolor för att fånga upp barn och ungdomar som är i behov av eventuella insatser av socialtjänsten.
13. Uppdra till Äldrenämnden att i samarbete med Ung Omsorg genomföra en pilotverksamhet på vård och omsorgsboenden i syfte att öka intresset för vårddyrket hos yngre personer.
14. Uppdra till äldrenämnden samt individ- och familjenämnden att införa språktest vid nyanställning inom hemtjänst, äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Syftet är att säkerställa att all personal har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna kommunicera med brukare, anhöriga och kollegor samt dokumentera på ett korrekt och rättssäkert sätt.
15. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att skapa större fokus på kvalitet och öka valfriheten för brukarna genom att införa Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom särskilt boende, funktionshinderomsorg och daglig verksamhet.
16. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att justera ersättningsnivåerna så att de privata hemtjänstutförarna och den kommunala hemtjänsten får samma ersättning och kan konkurrera på lika villkor.
17. Uppdra till äldrenämnden att uppmuntra enheter inom den kommunala äldreomsorgen att ombildas till intraprenader.
18. Uppdra till äldrenämnden att införa vårdnära serviceteam brett på kommunens alla vård- och omsorgsboenden för att frigöra arbetsuppgifter från ordinarie personal samtidigt som det ger mer tid till brukarna vilka personalen i första hand är till för.
19. Uppdra till kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och individ- och familjenämnden att stimulera etablering av särskilda boenden via externa aktörer för att tillgodose behovet av boende med stöd och service hos personer med funktionsnedsättning.

Skola

20. Uppdra till för- och grundskolenämnden att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får tidiga, träffsäkra och långsiktiga insatser, samt att rutinerna för samverkan med vårdnadshavare och elevhälsa stärks.
21. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

22. Uppdra till för- och grundskolenämnden att införa ett obligatoriskt och aktivt val av skola samt ett skolpengssystem i Umeå som beslutas av kommunfullmäktige.
23. Uppdra till för- och grundskolenämnden att införa en elevhälsogaranti i skolan – garanterad kontakt med elevhälsan inom 24 timmar.
24. Uppdra till för- och grundskolenämnden att stimulera etablering av externa aktörer inom förskoleverksamheten.
25. Uppdra till för- och grundskolenämnden att genomföra en kommunövergripande satsning på pedagogisk omsorg, i syfte att öka tillgången på dagbarnvårdare i kommunens verksamhet.
26. Uppdra till för- och grundskolenämnden att avlasta lärarna från administrativt arbete, genom ett successivt införande av lärarassistenter.
27. Uppdra till för- och grundskolenämnden att uppmuntra kommunala skolor att ombildas till intraprenader.
28. Uppdra till för- och grundskolenämnden att föräldrar, i stället för dagens 6 månader, ska kunna ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk.

Beredskap

29. Uppdra till tekniska nämnden att öka andelen lokalproducerade och hållbart framställda livsmedel i kommunens måltidsverksamhet, och redovisa hur kommunens inköpsrutiner kan anpassas för att stärka den lokala livsmedelsproduktionen ytterligare. I uppdraget ska också ingå att utreda hur innovativa upphandlingsmodeller, såsom "ko på ROT" och andra lösningar som lyfts i landsbygdsprogrammet, kan användas för att gynna lokal livsmedelsförsörjning och hållbar landsbygdsutveckling.

Kultur och fritid

30. Uppdra till tekniska nämnden och fritidsnämnden att anordna en hundrastplats på en lämplig plats.
31. Uppdra till kommunstyrelsen och fritidsnämnden att skapa förutsättningar för en privatbyggd och privatdriven gästhamn i centrala Umeå, samt för ställplatser för husbilar och husvagnar på lämplig plats.
32. Uppdra till fritidsnämnden att konkurrensutsätta driften av nämndens badverksamhet.

33. Uppdra till fritidsnämnden att tillgänglighetsanpassa badplatser i kommunen för att säkerställa att rörelsehindrade kan bada.
34. Uppdra till fritidsnämnden att införa en generell övre åldersgräns på 19 år för fritidsgårdar och mötesplatser för unga.
35. Uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att öka granskningen av föreningar som erhåller kommunala bidrag i syfte att motverka fusk och felaktigheter.
36. Uppdra till fritidsnämnden att utreda åtgärder för att säkerställa tryggheten i anslutning till idrotts- och fritidsanläggningar.

Bostadsbyggande

37. Uppdra till byggnadsnämnden att identifiera åtgärder för att förkorta ledtider i plan- och byggprocessen, med målet att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer.
38. Uppdra till kommunstyrelsen att införa tjänstegarantier i kommunens myndighetsutövning, där kommunen åtar sig att handlägga ärenden inom utsatt tid när kompletta handlingar finns. Vid överskriden handläggningstid ska sökande kompenseras genom reducerad avgift.
39. Uppdra till byggnadsnämnden att i större utsträckning möjliggöra för privata aktörer att själva ansvara för och finansiera planarbetet, i syfte att effektivisera processen och öka takten i framtagandet av nya detaljplaner.
40. Uppdra till byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden att införa automatiserade beslut vid enklare lov-, anmälnings- samt tillståndsärenden, i syfte att effektivisera handläggningen.
41. Uppdra till kommunstyrelsen och byggnadsnämnden att öppna upp fler områden för byggnation av bostäder.
42. Uppdra till AB Bostaden att avyttra delar av AB Bostadens fastighetsbestånd, för att möjliggöra ökad nyproduktion och upprustning av befintligt bestånd.

Fler jobb och bättre företagsklimat

43. Uppdra till byggnadsnämnden, individ- och familjenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldre- och barnnämnden att införa efterhandsdebitering av all myndighetsutövning för att säkerställa förutsägbarhet gentemot privatpersoner och enskilda företag.

44. Uppdra till kommunstyrelsen att införa utmaningsrätt inom kommunal verksamhet, vilket innebär att enskilt drivna företag kan utmana kommunal verksamhet för upphandling.
45. Uppdra till kommunstyrelsen att med externt stöd genomlysas all kommunal verksamhet, såväl inom förvaltningarna som de kommunala bolagen, gällande förekomsten av osund konkurrens. Kommunen ska skyndsamt ge förslag för att åtgärda eventuell förekomst av osund konkurrens.
46. Uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta riktlinjer för att skapa bättre planberedskap för handels- och företagsetableringar i attraktiva lägen. Företag ska kunna välja mellan flera olika markområden planlagda för handel när de vill etablera sig i Umeå.

Övrigt

47. Uppdra till berörda nämnder att återrapportera och redovisa hur medlen för Umeå växer tryggt och säkert har använts, samt vilken effekt som insatserna har gett eller beräknas ge.
48. Uppdra till tekniska nämnden att införa möjligheten för vägföreningar att söka ett särskilt driftsbidrag av samma modell som det statliga för att matcha upp investeringsandelen om 30 % som det statliga stödet inte finansierar.
49. Uppdra till kommunstyrelsen och tekniska nämnden att återinföra en form av den tidigare köp/sälj-modellen för att bland annat reducera kommunens lokalkostnader.
50. Uppdra till tekniska nämnden att möjliggöra konkurrensutsättning av delar av kommunens städfunktioner.
51. Uppdra till kommunstyrelsen, att i samband med översynen av visselblåsarfunktionen säkerställa styrgruppens oberoende.

Budget 2026

Nämnd/styrelse (belopp i tkr)	Ram 2025	Ram 2026 (S/MP)	Ram 2026 Alliansen	Alliansen jmf S/MP
Överförmyndarnämnden	-16 164	-16 753	-16 753	-
Kommunstyrelsen (ink. fin. kostnader pensioner)	-1 315 727	-1 348 388	-1 308 388	40 000
<i>Specifikation:</i>				
<i>Kraftverksamhet</i>	117 000	107 000	107 000	-
<i>Kollektivtrafik</i>	-166 566	-179 566	-179 566	-
<i>Umeå Folkets Hus</i>	-26 555	-26 821	-20 821	6 000
<i>Västerbottens Museum</i>	-18 430	-19 093	-19 093	-
<i>Norrlandsoperan</i>	-34 406	-35 645	-35 645	-
<i>Friskvårdsbidrag</i>	-7 671	-7 747	-7 747	-
<i>Fackliga förtroendemän</i>	-13 961	-14 235	-14 235	-
<i>Utvecklingsanslag</i>				
<i>Tillväxtanslag</i>	-20 815	-34 904	-30 904	4 000
<i>Verksamhetsutv, social hållbarhet</i>	-6 000	0	0	-
<i>Verksamhetsutv, klimat</i>	-3 000	0	0	-
<i>Verksamhetsutv, omställning</i>	-6 000	0	0	-
<i>Anslag för övriga oförutsedda behov</i>	-21 337	-31 337	-12 337	19 000
<i>Avskrivningar</i>	-596 859	-620 757	- 620 757	-
<i>Utrangeringar</i>	-12 000	-12 000	-12 000	-
<i>Pensioner nettokostnad</i>	-215 420	-180 381	-180 381	-
<i>Administration, bidrag, pol verksamhet, övrigt</i>	-283 707	-292 902	-281 902	11 000
Kommunfullmäktige	-3 983	-4 048	-4 048	-
Personalnämnd	-1 290	-1 336	-1 336	-
Valnämnd	-3 500	-19 938	-19 938	-
Tekniska nämnden	-1 550 904	-1 633 700	-1 629 200	4 500
Byggnadsnämnden	-62 929	-65 537	-65 537	-
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	- 21 753	-22 654	-22 654	-
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86 384	-104 497	-104 497	-
Äldrenämnd	-1 396 749	-1 511 637	-1 541 137	-29 500
Individ- och familjenämnden	-1 774 784	-1 872 190	-1 872 190	-
Fritidsnämnden	-158 692	-166 268	-166 268	-
Kulturnämnden	-169 845	-177 706	-170 006	7 700
För- och grundskolenämnd	-2 340 717	- 2 384 944	-2 394 944	-10 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-652 453	-680 839	-680 839	-
IT-kapacitetsnämnd	0	-1 908	-1 908	-
Umeåregionen nämnd för PA-system	0	-5 197	-5 197	-
Skattesänkning, 20 öre år 2026				- 77 000
Finansiella kostnader, förändring p.g.a. lägre genomförandegrad av investeringar i plan (80 procent kontra 60 procent)	-369 000	-348 100	-334 800	13 300
Resultat S/MP-budgeten	195,8 mnkr	205,3 mnkr		
Resultat Alliansbudgeten			154 mnkr	-51,3 mnkr

BUDGET 2026

VÄNSTERPARTIET UMEÅ

BUDGETYRKANDEN 2026

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80 kr

att fastställa mål och uppdrag för år 2026–2029 i enlighet med Vänsterpartiets förslag

att fastställa Vänsterpartiets förslag till nettokostnadsbudget 2026 för respektive styrelse och nämnd

att fastställa uppdrag, regler och styrning för god ekonomisk hushållning

Planeringsförutsättningar

Vänsterpartiet Umeås budgetförslag 2026

Vi är nu mer än halvvägs genom mandatperioden, och många av de problem vi sett i välfärdens kärnverksamheter – särskilt inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen – har eskalerat på grund av de fortsatta nedskärningarna från de styrande partierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Vänsterpartiets budgetförslag för 2026 syftar därför i stor utsträckning till att kompensera för de uteblivna resurserna till kommunens nämnder, vilket är avgörande för att verksamheterna ska kunna bedrivas utan ytterligare nedskärningar. Samtidigt ser vi behovet av att ta tydliga steg framåt för att förbättra arbetsmiljön, stärka medarbetarinflytandet och rusta upp den eftersatta omsorgen.

Ett lyft för Umeås barn och unga

Barn och unga är kommunens viktigaste investering, och Vänsterpartiet väljer därför att kraftigt stärka stödet till denna grupp. Vi vill införa gratis kollektivtrafik för alla unga upp till 18 år, vilket både stärker jämlikheten och minskar klimatavtrycket. Samtidigt satsar vi på skolhälsan och förstärkt elevstöd, inklusive resursskola och åtgärder mot problematisk skolfrånvaro, för att säkerställa att varje elev får de förutsättningar som krävs för att lyckas i skolan.

Med gratis frukost i grundskolan, förbättrad skolmat med mer ekologiska och närproducerade råvaror, en satsning på komvux och praktiska yrkesprogram möjliggör vi en tryggare skolgång och bättre framtidsutsikter för våra unga. Vår budget innehåller dessutom ökade satsningar på fritidsgårdar, ungdomsjobb och en utökning av Händer på Lovet-kortet som ger fler möjlighet till kostnadsfria och billigare aktiviteter under sommarlovet. Vi vill även etablera en permanent Fritidsbank på Ersboda och öka stödet till idrotts- och kulturföreningar i kommunen.

Schyssta och jämställda arbetsvillkor

Det är dags att kommunen börjar prioritera sina medarbetare på allvar. Därför föreslår Vänsterpartiet rejäla förbättringar av arbetsvillkoren inom äldreomsorgen, funktionshinderomsorgen och förskolan. Vi vill införa arbetstidsförkortning och avskaffa delade turer, samtidigt som vi ökar grundbemanningen och avskaffar ensamarbete i förskolan.

Vi satsar också på ökat medarbetarinflytande och utökad rätt till utbildning och utveckling under arbetstid. Vi vill även att kommunen tillhandahåller gratis arbetsskor i yrken inom omsorg, skola och städ. Dessa åtgärder skapar en mer hållbar arbetssituation, förbättrar hälsan hos personalen och gör kommunen till en attraktivare arbetsgivare.

Social hållbarhet och ökad jämlikhet

För att öka tryggheten och stödet till de mest utsatta i vår kommun vill vi särskilt lyfta fram våra insatser för våldsutsatta kvinnor och stärkt samverkan med kvinno- och tjejjouren. Vi prioriterar också en hållbar omställning av den nya socialtjänstlagen, som annars riskerar att belasta välfärdsnämnderna ekonomiskt. Samtidigt stärker vi konsument- och budgetrådgivningen för att motverka ekonomisk utsatthet bland invånarna.

Vi driver även på för ökat bostadsbyggande genom snabbare detaljplanering och inför en kommunal hyresgaranti för att fler ska kunna få en bostad. Dessutom flyttar vi finansieringen av gitarmuseet till kulturnämnden, vilket ger en bättre och tydligare hantering av kulturstöden i kommunen.

Klimat och miljö – framtiden kan inte vänta

Klimatkrisen kräver att Umeå ökar takten i sitt hållbarhetsarbete. Vi prioriterar därför insatser som hjälper kommunen att nå sina klimatmål. Dessutom föreslår vi att öka andelen ekologiska och lokalproducerade livsmedel i kommunens verksamheter, förbättra vattenkvaliteten vid badplatser och utreda införandet av spårbunden trafik och miljözoner. Så tar vi konkreta steg mot ett mer hållbart och trivsamt Umeå.

Finansiering av satsningarna

Vänsterpartiet finansierar en betydande del av dessa välfärdssatsningar genom att minska kommunens överskottsmål från 2% till 1%, eftersom vi anser att resurserna gör större nytta i verksamheterna än i kommunens lador. Vi sänker också politikernas orimligt höga arvoden, minskar posten för oförutsedda utgifter och sänker tillväxtanslaget till förmån för verksamheterna och kommunens invånare. Vi motsätter oss starkt Socialdemokraternas och Miljöpartiets prioriteringar av näringslivet på bekostnad av social hållbarhet och klimat.

Med Vänsterpartiets budget tar vi tydlig ställning för jämlikhet, hållbarhet och rättvisa och en nödvändig fördelning av resurser till välfärden och Umeåborna.

MÅL OCH VERKSAMHETSDIREKTIV FÖR UMEÅ KOMMUN 2026

1. Umeå ska vara en kommun där social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet är överordnad i all planering.
2. Alla verksamheter ska minimera sin klimatpåverkan och anpassas till pågående och kommande klimatförändringar, samt underlätta för medborgare och företag i kommunen att göra detsamma.
3. I Umeå ska alla beslut som berör barn föregås av en konsekvensanalys som utgår från att främja barns uppväxtvillkor och minska sociala orättvisor.
4. Tillgänglighet ska prioriteras i all kommunal planering och genomsyra alla verksamheters arbete.
5. Umeå kommun ska säkerställa kommuninvånarnas behov av bostäder genom att bygga bort segregation med klimatsmarta bostäder för rimliga priser.
6. Jämställdhet mellan könen ska genomsyra alla beslut på alla nivåer.
7. Ökat medarbetarinflytande är den vägledande principen för all verksamhetsutveckling.

UPPDRAG

Kommunstyrelsen

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att under 2026 minska heltidsarvodet för politiker till 65 000 kronor.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att förflytta hanteringen av lokal- och verksamhetsstöd till Svenska gitarmuseet ideell förening från kommunstyrelsen till kulturnämnden för att handskas inom ramen för ordinarie hantering av verksamhets- och lokalstöd för ideella föreningar.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att öka andelen byggklar mark.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att införa en kommunal hyresgaranti i Umeå kommun.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att justera kommunens upphandlingspolicy till att ställa krav på heltid vid upphandling av privata utförare av vård- och omsorg.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med facklig part samordna arbetet med att införa reellt inflytande frågor som arbetstid, bemannings- och anställningsfrågor och arbetets organisering till de anställda inom Umeå kommun.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag för - och utreda potentiella konsekvenser av - ett införande av 30 timmars arbetsvecka eller motsvarande arbetstidsförkortning med bibehållen lön inom kommunens omsorgsyrsken med avseende på hälsa, kompetensförsörjning, attraktivitet, och ekonomisk hållbarhet.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över nämndernas beredskap för de ekonomiska och praktiska konsekvenserna av den nya socialtjänstlagen, bland annat genom en kommungemensam barnkonsekvensanalys.

Äldrenämnden

Att ge äldrenämnden i uppdrag att avskaffa den schabloniserade ersättningsmodellen i den kommunala hemtjänsten.

Individ- och familjenämnden

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att verkställa ett heltidsinförande för den kommunala personliga assistansen.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att minska brukares väntetider för stöd och omsorg genom att öka andelen verkställda beslut för beviljade insatser inom LSS och SoL.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att intensifiera arbetet med att införa modellen Bostad först.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att implementera utvärderade mentors- och introduktionsprogram för socialsekreterare.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att utreda hur Umeå kommun kan öka arbetet med hemmaplanslösningar och hemma-hos-insatser.

Fritidsnämnden

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att utreda metoder för att förbättra vattenkvalitet och underhåll vid kommunens badplatser för att bland annat minska problemen med cerkarieangrepp.

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att möjliggöra en flytt av fritidsgården från Sjöfruskolan till Carlslundsskolan och att en till/ombyggnad på Carlslundsskolan projekteras.

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att tillsammans med fastighet ge fritid för alla en permanent och anpassad lokallösning för sina behov.

För- och grundskolenämnden

Att ge för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa feministiskt självförsvar för tjejer i högstadiet samt utbildningsinsatser för unga män om machokultur och problematiska könsstereotyper.

Att ge för- och grundskolenämnden i uppdrag att starta ett resurscentrum för genus och jämställdhet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att införa feministiskt självförsvar samt utbildningsinsatser för unga män om machokultur och problematiska könsstereotyper.

Att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att se över möjligheten att tillskapa fler arbetstillfällen i kommunala verksamheter och ge stöd till de som står långt från arbetsmarknaden.

Kulturnämnden

Att ge kulturnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka bokbussverksamheten genom införskaffande av ytterligare en buss.

Tekniska nämnden

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att öka andelen lokalproducerade och ekologiska livsmedel som upphandlas.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag för en ny supercykelväg i öst-västlig riktning genom centrala Umeå.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på spårbunden trafik i Umeå, inkl. kostnader och lämplig dragning.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag för införande av miljözon 3 i centrala Umeå.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att formulera en strategi för förvärv av centralt belägna samhällsfastigheter.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att återuppta arbetet med att förlägga strandnära gång- och cykelväg mellan broarna på Teg.

Personalnämnden

Att ge personalnämnden i uppdrag att kartlägga och formulera en handlingsplan för motverkandet av värdediskriminering.

Att ge personalnämnden i uppdrag att tillsammans med facklig part välja ut ett antal arbetsgrupper i kommunala verksamheter till ett pilotprojekt för ökat medarbetarinflytande genom ökad autonomi över schemaläggning, utformningen av arbetsplatsen och arbetets organisering.

Umeå kommunföretag (UKF)

Att ge i uppdrag till UKF att införa gratis kollektivtrafikkort för barn upp till 18 års ålder.

Nämnder	Vänsterpartiet Budget 2026	S + MP budget 2026	Skillnad V mot S+MP
Äldrenämnden	1 536 653	1 511 637	25 020
Arbetstidsförkortning	10 000		10 000
Avskaffade delade turer	20 000		20 000
Okad grundbemanning	24 000		24 000
Bemanningsatsning kvalitetsundersköterskor		22 000	-22 000
Ramtid hemtjänst	5 000	5 000	0
Medarbetarinflytande	2 000	2 000	0
Kvalitetssatsning ledning och styrning	2 000	2 000	0
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Demografi	24 540	24 540	0
Tillskott inriktningsmål		6 980	-6 980
Individ- och familjemämnden	1 888 017	1 872 190	15 830
Arbetstidsförkortning	10 000		10 000
Nya SoL	8 200		8 200
Utbildning på arbetstid	4 500		4 500
Arbete för våldsutsatta kvinnor	2 000		2 000
Ramtid hemtjänst	2 000	2 000	0
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Övrigt tillskott		28 000	-28 000
Okad grundbemanning	28 000		28 000
Demografi	-8 830	-8 830	0
Tillskott inriktningsmål		8 870	-8 870
För- och grundskolenämnden	2 427 572	2 384 940	42 632
Minska barngrupperna / ökad personaltäthet	25 000		25 000
Förstärkning resursskola	2 000		2 000
Elevhälsa	4 322		4 322
Utbildning på arbetstid	2 000		2 000
Extra stöd för elever med problematiske skolfrånvaro	5 000		5 000
Avskaffa ensamarbete i förskola	6 000		6 000
Sänkt avgift fritidshem och förskola	10 000		10 000
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Skolbibliotek och verksamhetsomställning	6 000	6 000	0
10-årig grundskola	2 000	2 000	0
Demografi	-59 050	-59 050	0
Tillskott inriktningsmål		11 690	-11 690

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	696 275	680 839	15 440
Satsning på Komvux	2 500		2 500
Extra stöd till elever utan examen	2 000		2 000
Delad förvaltning	5 000		5 000
Arbetsmiljösatsning (timplan)	6 200		6 200
Yrkesprogram	1 500		1 500
Projekt långtidsarbetslösa	2 000	500	1 500
Ungdomsjobb	500	500	0
Demografi	1 180	1 180	0
Tillskott inriktningsmål		3 260	-3 260
Fritidsnämnden	174 970	166 268	8 710
Fritidsbanken	3 000		3 000
Aktivitetsstödet	1 800		1 800
Okad bemanning & öppettider fritidsgårdar	2 500		2 500
Sänkta entreavgifter för barnfamiljer på Navet	1 500		1 500
Upprustning och förbättring av badplatser	700		700
Händer på lovet	500	500	0
Civil beredskap	500	500	0
Demografi	-140	-140	0
Tillskott inriktningsmål		790	-790
Tekniska nämnden	1 658 528	1 633 700	24 830
Förstärkning städ	4 400		4 400
Skolfrukost i grundskolan	12 000		12 000
Satsning på skolmat	2 200		2 200
Klimatsatsningar miljömål	14 000		14 000
Civil beredskap	3 000	3 000	0
Ovrigt tillskott	13 000	13 000	0
Demografi	-4 400	-4 400	0
Tillskott inriktningsmål		7 770	-7 770
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	25 550	22 654	2 890
Budget och skuldrådgivning	2 000		2 000
Konsumentrådgivningen	1 000		1 000
Demografi	200	200	0
Tillskott inriktningsmål		110	-110
Kulturnämnden	181 819	177 706	4 110
Föreningsbidrag / ökat kulturstöd	4 000		4 000
Händer på lovet	500	500	0
Kultur för seniorer	500	500	0
Demografi	850	850	0
Tillskott inriktningsmål		-110	110

Byggnadsnämnden	66 736	65 537	1 200
Satsning på ökat bostadsbyggande	1 500		1 500
Demografi	200	200	0
Tillskott inriktningssmål		300	-300
Kommunstyrelsen	1 315 080	1 348 388	-33 310
Intäkter kraftverksamhet		10 000	-10 000
Norrlandsoperan			0
Folkets Hus *	-4 500		-4 500
Näringslivsenheten	-9 300		-9 300
Sänkta arvoden för politiker **	-9 000		-9 000
Pilotprojekt för stärkt personalinflytande	9 000		9 000
Kollektivtrafik	24 000	7 000	17 000
Teknisk ramjustering (avskrivning/utranjering)	2 300	2 300	0
Utvecklingsanslag: Social hållbarhet		-6 000	6 000
Utvecklingsanslag: Klimat och omställning		-9 000	9 000
Utvecklingsanslag: Tillväxt	-10 000	14 090	-24 090
Anslag: oförutsedda behov	-6 000	10 000	-16 000
Demografi	-230	-230	0
Tillskott inriktningssmål		1 420	-1 420
Kommunfullmäktige	4 348	4 048	300
Ökat anslag revisionen	300		300
Valnämnd	19 938	19 938	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	104 497	104 497	0
Overförmyndarnämnd	16 164	16 753	0
Personalnämnden	1 290	1 336	0
Summa nämndsramar	10 120 879	10 017 540	103 339
Varav finansiella kostnader pensioner	-14 266	-14 266	0
Summa verksamhetens nettokostnader exkl finansiella poster	10 106 613	10 003 274	103 339
Skatter och bidrag	9 786 000	9 786 000	0
Finansnetto	-85 300	-85 300	0
Resultatkrav	97 589	195 804	0
Reslutat	97 589	195 804	98 215
*Vänsterpartiet föreslår att ansvaret över Gitarmuseumet övergår till Kulturnämnden			
**Sänkt heltidsarvode till 65 000 kr i månaden			

UMEÅ KOMMUN

BUDGET 2026–2029

Förord

Hur säkerställer vi hög kvalitet i kärnverksamheten?

Umeå kommun har haft en av landets bästa förutsättningar. Ingen kan förneka detta. Ekonomiskt kommer vi färskt från rekordår med otroliga resultat. Vi har ett väletablerat universitet som naturligt bidrar med en fördelaktig åldersfördelning och inflyttning. Vi har ett stabilt geografiskt läge med kommunikationer med både tåg, flyg, båt och bil. Umeå har alltid varit en nod för inlandets urbanisering och därmed vi varit förskonade mot densamma, vilket ytterligare lagt grunden till det näringsliv och demografi vi har idag.

Men man ska vara försiktig med att försätta sig i en situation där kärnverksamheten blir svår att finansiera om det blir ett kärvare ekonomiskt läge jämfört med det man är van vid. Därför är det viktigt att hålla resultatmål och vara disciplinerad med vilka verksamheter man introducerar som skattefinansierade. Det är nämligen enkelt att hitta saker att lägga medel på, men svårare att backa när man satt en president och byggt in kostnaderna i systemet.

Sverigedemokraterna är disciplinerade och sätter mål och ambitioner som dels gynnar medborgarna och dels går att finansiera på lång

sikt. Vi måste våga ställa frågorna, vad ska det offentliga finansiera och var ska ambitionsnivån ligga. Kärnverksamheten är något som måste få kosta. Äldreomsorgen, skolan och infrastruktur är exempel på området där det är värt att satsa. Vi kommer göra det vi kan för att prioritera om verksamheten så vi fyller igen de luckorna i kärnverksamheten och välfärden tidigare majoriteter har skapat.

Lovar man omfattande satsningar skall man också redogöra var man hittar besparingar. Detta är en naturlig princip för alla politiskt aktiva som aspirerar att vara seriösa. I Umeå kommun finns inga svårigheter att hitta besparingar för den som planerar kommunens ekonomi. Det handlar främst om en politisk vilja att se förändring. Umeå har vidlyftiga mål och ambitioner som kostar oerhörda mängder skattemedel. Vi hittar besparingar på administration, kommunikation, förtroendemannaoorganisation, vuxenkultur, hållbar- och jämställdhetsprojekt. Vi måste på allvar rannsaka kommunens verksamheter, för med en seriös vilja kommer en värld öppna sig där man både kan lova satsningar och hitta finansiering.

Med vår politik har vi råd att finansiera kärnverksamheten. Dags för en ny inriktning i Umeå kommun.

Lars Forsgren (SD)
Gruppledare Umeå Kommun

Mål

Mål 1. Umeå kommun skall säkerställa kvaliteten i kärnverksamheterna.
Umeå kommun skall se till att levnadsstandarden för kommunens medborgare stärks. Kommunen skall inte arbeta för en villkorslös befolkningsökning. Detta gäller både inrikes inflyttning och migration från andra länder.

Ska Umeå kommun växa är det av vikt att investeringar och behov av kommunala tjänster finansieras till stor grad av de nya kommunmedborgarna. Man måste också ta hänsyn till kulturell segregation som konsekvens av ökad befolkning.

Umeå kommun skall därför inte ha visioner om ökad befolkning utan i stället en målsättning att förvalta och utveckla standarden för nuvarande kommunmedborgare.

Mål 2. Umeå kommun skall växa tryggt och säkert utan utsatta områden
Umeå kommun skall aktivt arbeta emot mångkulturalism och sträva efter att få bort destruktiva subkulturer.

Det skall vara tydligt att Umeå kommun inte prioriterar vissa grupper över andra. Genom att tydliggöra att vi behandlar alla lika utan särskilda insatser cementerar kommunen inte en beroendeställning hos vissa grupper. Det kan också leda till en avskräckande effekt till nya kommunmedborgare som riskerar att flytta till Umeå kommun och hamna i en offentlig beroendeställning.

De problem vi redan har i kommunen skall inte heller spridas medvetet till andra delar av kommunen för att i längden minska tryggheten och sammanhållningen i andra delar av kommunen.

Umeå kommun skall arbeta med assimilation och inte integration.

Mål 3. Umeå kommun lägger ingen vikt vid ovidkommande identitetspolitiska attribut.
I Umeå kommun behandlar vi varandra lika. Anställning och befordran skall inte ske för att fylla kvoter. I stället skall kompetens och erfarenhet vara vägledande.

Inga bidrag, projekt eller annan verksamhet skall vara könsegregerande eller i annat fall baserade på etnicitet, sexuell läggning eller ursprung.

Det är inte relevant för Umeå kommun att kommunicera eller föra statistik utifrån dessa faktorer, förutom om lagen kräver.

Mål 4. Umeå kommun arbetar för att stärka kommunens konkurrenskraft och näringsliv.
Umeå kommun skall ha ett sunt förhållningssätt till globala utsläpp. Det finns både incitament ekonomiskt och genom påtvingande lag att arbeta med utsläppsminskningar. Kommunen skall däremot inte ha större ambitionsnivå än vad lagen kräver eller vad som i praktiken innebär en kostnadsneutralitet.

Umeå kommun är lokaliserat i Västerbotten och har utanför stads kärnan stora områden med långa avstånd till service, arbete, kultur och fritid. Det är Umeå kommuns uppdrag att se till att alla transportsätt prioriteras likvärdigt, där vägnätet varit kraftigt nedvärderat med hänsyn till klimatet.

Att öka kommunens kostnader innebär också antingen försämrad service eller ökad skatt vilket i sin tur påverkar kommunens konkurrenskraft nationellt och globalt. Det är därför av största vikt vi arbetar emot att sätta bromsklossar på oss själva genom vidlyftiga klimatmål.

Att räkna koldioxidutsläpp, ha klimatstrategier eller kommunikation i syfte att påverka medborgarnas livsstil är inte en kommunal prioritering, inkl de kommunala bolagen.

Mål 5. Ekonomisk hushållning
Kommunen skall prioritera kärnuppdragen. Umeå kommun har under åren expanderat i vad som bedöms vara kommunal angelägenhet. Det kommer krävas ett ordentligt omtag och omvärdering i den kommunala organisationen om vad som är och inte är kommunal verksamhet.

Kommunens investeringstakt skall beslutas efter prognoser och inte politiska visioner. Det är många områden exploaterade och fler på väg. Men det är av vikt att detta sker med försiktighet utifrån den långsiktiga belämningsbelastningen som riskerar hamna på befintlig befolkning om kommunen över etablerar och överskattar den faktiska prognosen.

På sikt skall kommunen sträva efter en sänkt kommunalskatt även om införandet behövs göras stegvis och med stor försiktighet.

Skola och utbildning

Skolan är det område som är mest avgörande för Umeås och Sveriges framtid. Vi måste se till att bygga en skola som fokuserar på lärande och tillåter elever att hitta sin potential. För det krävs kompetenta lärare, studiero i klassrummen och tydliga målsättningar. Skolans uppdrag är att lära eleverna om kunskaper som är nödvändiga i framtiden, inte att vara uppfostringsanstalt. Det är föräldrarnas ansvar.

Sverigedemokraterna satsar på skolan. Totalt lägger vi 45 miljoner mer till För- och Grundsko-lenämnden. Det finns dock en distinkt skillnad mot Aldreomsorgen då många problem inte primärt är på grund av resursbrist. Eftersom vi lägger 45 miljoner kronor mer än majoriteten så finner vi såklart att en del problem måste lösas med mer resurser, men särskild grundskolan har andra problem än så. Den mest kostnadsdrivande verksamheten är barngrupperna i vår budget. Det finns ett stort behov av att minska barngrupper och här har Umeå kommun legat efter under lång tid. Vår målsättning är att under mandatperio-den komma ner till max 15 barn per grupp. Vi har länge sett att resurser behövs för att komma till rätta med de arbetsmiljöproblem som finns i barnomsorgen. Det finns ingen ur-säkt eller alternativa lösningar än att faktiskt skjuta till resurser till verksamheten.

Vuxenutbildningar som Umeå kommun är huvudman, eller delfinansierar, har inget utrymme för nöje eller att utforska den enskildes nyfikenhet. Dessa utbildningar skall vara så konkreta som möjligt för yrkets behov. Länets folkhögskolor och studieförbund är i många fall en symbol för det flum som finansieras genom skattemedel. Även om dessa inte alltid finansieras direkt av Umeå kommun. Vi vill arbeta för att minska medel till utbildningar som inte resulterar i arbete. I de fall flera institutioner genomför samma funktion så vill vi arbeta för att minska alternativen för att få en effektivare struktur.

Vi behöver ordning och reda i klassrummen. I vår skola har läraren auktoritet. Fokuset måste ligga på de elever som vill studera. Men för att kunna upprätthålla ett sådan kultur gäller det att läraren har möjlighet att avvisa störande element. Detta med uppbäckning hela vägen från rektor till förtroendevald. Självklart kommer sedvanliga protester och synpunkter, men vi ska inte tillåta överbeskyddande föräld-rar hindra utvecklingen för övriga barn.

Vi vill införa jourklasser. Klarar man inte av ordinarie undervisning på grund av stök och ovilja att hänga med i studierna så måste skolan ha alternativ. Fokus måste alltid ligga på de elever som vill lära sig, fokus ska inte ligga på bråkmakare. Därför behövs jourklasser eller andra åtgärder så stökiga individer kan få sin utbildning på annat sätt än ordinarie klass. Sommarskola och kvarsittning kan vara ytterli-gare verktyg värt att utforska. Oavsett metod så återkommer vi till huvudprioriteringen, elever som vill studera och lära sig.

Vi vill ha ett lönelöft till lärare som har behöri-ghet. Det är brist och kommer bli värre inom vissa områden framöver. Detta kan vi försöka minska genom att tydligt ge lärare som har behöri-ghet rätt lön. Umeå kommun ska inte halka bakom andra kommuner som ytterst konkurrerar om samma kompetens.

Vi vill också införa mer kringpersonal i skolan. Lärarassistenter är ett komplement som vi tror kan bidra till effektivare utnyttjande av befintliga lärare. Tyvärr ser vi alltmer att lärare inte tilläts vara lärare. Läraren ska utöver sin befintliga yrkesroll även vara ordningsvakt, byråkrat, diplomat, lokalvårdare och förälder. Kan vi med kringpersonal minska åtminstone några extrauppgifter. Då kommer vi få ett bättre utnyttjande av vår begränsade resurs, behöri-gha lärare.

Klassmorfarsystemet är ytterligare ett förslag som skulle kunna minska oredan i det härfalet utanför klassrummen vid raster och lunch. I korthet för att beskriva vad det handlar om är att man anltar äldre på deltid som ska fungera som en trygghetsskapande social kraft i allmänna utrymmen. Det har testats på sina håll och vi är redo att genomföra ett pilotprojekt som vi kan utvärdera innan brett införande. Detta ska inte ersätta de opera-tiva team som arbetar med ungdomar utan snarare komplettera.

Mobbning har ingen plats i skolan och återigen skall förövaren inte prioriteras. Skolan skall inte ge vika för påtryckningar. Använd jourklass eller andra åtgärder om så behövs. Religion hör inte hemma på skolområdet om det inte ingår i skolans religionskunskap. Vi har tidigare sett att skolor tolererat och upp-muntrat religiös aktivitet. Skolan ska vara en säker plats för alla, en stor riskgrupp är elever som i sin sociala hemma miljö tvingas delta i religiösa aktiviteter. Skolan skall inte upprätta lokaler för religiösa ändamål och ska inte tillåta religiösa aktioner på skolområdet. Undantaget till denna princip är skolavslutningar där det uppmuntras att hålla avslutning i kyrkan om möjligheten finns.

Sammanfattningsvis kan vi säga att huvudpro-blemet med skolan idag är att fokus på utbildning och ordning inte finns. Vi sverigede-mokrater brukar använda begreppet "flumsko-lan" som beskriver det vi vill avveckla. Skolan skall vara en trygg plats för alla. Skolan ska vara en grundbult i att skapa kompetensen som vi behöver i framtiden.

Äldreomsorg och social trygghet

Det absolut viktigaste Umeå kommun behöver göra kommande år är att vända trenden i äldreomsorgen. Tyvärr har kommunen haft en tydligt negativ trend som eskalerat de senaste åren med löpande rapporter om missförhållanden. Sverigedemokraterna har en tydlig vision och plan över hur vi ska kunna förbättra arbetsvillkor, förbättra situationen för våra äldre och säkerställa en konkurrenskraftig lönesättning.

För att lyckas börjar allt med ekonomin och vilka resurser man är redo att satsa. Vi lägger 125 miljoner kronor mer än majoriteten på Äldrenämnden som kom–mer göra skillnad, på riktigt. Detta kan vi göra genom att tydligt prioritera Äldrenämndens verksamheter.

Vi måste stärka grundbemanning för att möta de äldres behov. För att personalen ska kunna göra ett gott jobb måste belastningen minska. Omsor–gen är ett serviceyrke där den personliga kon–takten hör till arbetsbeskrivningen. Då måste personalen också känna att man har tid med den sociala aspekten i arbetet. Det har man i för låg utsträckning idag, detta måste ändras.

Stressen som uppstår när man inte känner att man klarar grunduppgifterna bidrar även till sjuktal och avhopp. Känner personalen att man gör ett bra jobb, blir det också mindre attraktivt att arbeta kvar inom den kommunala äldreomsorgen. Det säger sig självt, men ändå tas det inte med i beräkning när man planerar kommunens ekonomi.

Vi behöver höja lönerna för personalen. Kompetens som undersköterskor, sjuksköterskor och vårdbiträden är alla en vital del för att klara vårt uppdrag. Den absoluta merparten av vår satsning skall gå till lönehöjning för människor på golvet. Det är viktigt att vi premierar de som faktiskt är ut och jobbar i verksamheten. Chefer och kringpersonal kommer såklart också behövas, men vi tror att flaskhalsen i framtiden kommer ligga just på de som jobbar i verksamheten. Därav ska operativ prioriteras högre än andra yrkesgrupper vid en lönesatsning.

Ofrivilliga delade turer är något som ska fasas ut ur kommunens verksamhet. Det finns många utmaningar som uppstår av att avsluta systemet med delade turer. Självklart är det ett otyg som ingen annan yrkesgrupp skulle acceptera. Men för att planerna så avveckling ska kunna ske måste kommunen anställa fler och se till att kompetensen i äldreomsorgen inte urholkas tack vare detta.

När det gäller rekrytering finns inga genvägar. Det är löner och arbetsvillkor som kommer stå i direkt förhållande till nyrekrytering och förmågan att behålla befintlig personal. Kom–munen kan utforma vilken rekryteringspolicy man vill och reklamföra kommunens förtäfflighet. Det kommer inte lösa situationen men rekrytering. Tvärt om, desto mer vi lägger på kommunikation och sidoverksamheter, desto mindre har vi över att faktiskt lägga på personalen. Det är viktigt att man har det klart för sig när man utformar en strategi och använder kommunens resurser.

I Umeå kommun anställer vi personal som pratar svenska. Det kan kännas uppenbart i synnerhet inom sociala yrken. Men det är dags att vi faktiskt sätter ner foten och ser till att alla har den kompetens man kan förvänta sig. Självklart behövs all personal som vill arbeta i kommunens äldreomsorg, men kan man inte språket får man återkomma när man tillförsäffat sig den vitala kunskapen att kunna kommunicera.

Sverigedemokraterna är väldigt oroliga över den tystnadskultur som uppstått i kommunen äldreomsorg, inte minst i hemtjänsten. Det är uppenbart att det bildats en destruktiv kultur inom kommunens väggar är ideologi och image är viktigare än att se till att brott och oegentligheter stäffas. De senaste månadernas incidenter är ett tydligt tecken på denna kultur.

Maten i äldreomsorgen är ständigt under diskussion. Vi vill såklart ha en kvalitetssäkrad kost för våra äldre och är redo att skjuta till medel för det. Vi skall inte heller ha påtvingad meny där vegetariskt premieras utan anledning. Vi lägger ingen prestige om matproduktionen skall vara kommunal eller privat. Däremot är det oerhört viktigt att maten och kostnaden för de äldre inte höjs. Kan kommunen spara på kostnaderna och använda personalen till annat genom att en extern aktör handhar matdistribution är det bra.

Det vi föreslår kommer kosta pengar, men vi gör det krafttag som behövs för att få till ett ordentligt paradigmskifte i kommunens äldreomsorg.

Infrastruktur

Sverigedemokraterna lägger 25 miljoner mer än majoriteten på tekniska nämnden. Men för att visa rättvisa till siffrorna behöver vi förklara vilken verksamhet som ska prioriteras och vilken som ska avvecklas eller justeras.

Tek-niska nämndens verksamhet berör många olika verksamheter och innehar en otroligt stor driftbudget och investeringsbudget. För det mesta är det odramatiskt och inte särskilt politiskt. Vi alla vill ha infrastruktur, kök, boenden och fysiska platser att bedriva kommunens verksamhet. Självklart behöver vi städade lokaler. Men det finns dock tydliga skiljelinjer i vad de olika partierna prioriterar.

Vi behöver bättre vägar, både kommunala och enskilda. Statliga kan vi också lönlöst klaga på men där sätter rådgigheten stopp. Vi måste se till att vi gör det vi kan från vår sida. Vi satsar extra på bärighet både genom bidrag till enskilda föreningar, som liksom alla andra medborgare betalar till både kommunala vägar och kollektivtrafik. Vi vill också satsa just på bärighet över det kommunala vägnätet.

En annan del vi behöver se över, inte minst tack vare föregående vinter, är beredskapen för intervåghållning. Förvisso gjorde förvaltning- en ett gott jobb efter förutsättningarna, men skrapning och bortforsling kan fungera bättre. Kan man säkerställa större budget så kommer näringsll-vet anpassa sig och bistå med fordon, men detta måste göras innan säsongen startar. Om det nu inte är lämpligare med egen fordons-park. Det måste också skapas incitament för att upphandlande aktörer inte tar genvägar.

Vi prioriterar utryckningsfordon och effektivitet. Sverige och inte minst Umeå kommun har som dålig vana att prioritera cyklister och gånggäng- are före väg. Vi säger inte att det ej skall underhållas, men att sätta en prioriteringsordning som inte tar utrycknings-fordon och antalet resande i beräkning kan vi inte stå bakom. Dessutom måste trafikplatser anpassas för bäst flöde. I dagsläget planeras trafikplatser alltid efter miljöhänseende. Det betyder att bilköer bildas och människors tid tas i anspråk samtidigt som fordon står på tomgång.

Eftersom vi satsar på bärighet på vägar kommer vi kunna undvara hastighetssänkningar på vägar. Detta utan att riskera trafiksäkerheten. Vi vill på sikt även höja hastigheter där det idag är omotiverat lågt. Detta gäller såklart även statliga vägnätet men där har vi begränsad rådgighet och bevisligen lyssnar inte Trafikverket på kommunerna i detta hänse-ende.

När det gäller fastigheter och lokaler så föreslår vi en omfattande effektivisering kring kommunala verksamheter, projekt och mål. Detta innebär att på lång sikt kommer vi kunna avyttra eller hyra ut omfattande del av våra lokaler. Det betyder att även om vi satsar på tekniska nämnden är vår satsning inte tilltänkt fastighet och lokal. Tvärt om. Vi har förståelse till att det kan vara svårt att minska verksamhet och samtidigt hitta full besparing på lokalerna då kommunens lokaler ofta är antingen förlagda i stadshuset, Väven eller andra platser som är svåra att sälja/hyra ut.

Vårt att notera är också trygghetsskapande satsningar så som kameraövervakning och värmekameror. Även belysning är viktig att ha på platser människor befinner sig vid kvällstid. Detta är viktiga satsningar som förhållandevis kostar kommunen väldigt lite.

Övergripande är det viktigt att vi håller våra åtaganden så människor kan leva sina liv, ta sig till jobbet och träffa människor. Ytterst skall våra satsningar bygga på funktion och inte visioner om hållbarhet. Infrastrukturen är en nyckel för att vi som kommun kan leverera de tjänster och funktioner våra medborgare förväntar sig.

Umeå Kommunföretag

Umeå kommun börjar ha en bred portfölj av kommunalt ägda eller delägda bolag. Att bedriva verksamhet i bolagsform har många fördelar och Sverigedemokraterna har inget att erinra på organisationsstrukturen eller de kärnuppdrag våra bolag har generellt. Bolag är också en fördelaktig samsarbetsform med övriga kommuner i de fall vi kan binda till oss kompetens mer effektivt. Samarbetet ska dock gynna Umeå kommuns medborgare i första hand.

Det finns emellertid vissa bolag som går in på verksamhetsområden där kommunen inte bör stå som huvudman eller medfinansär. Norrlandsoperan är en tydlig och konkret verksamhet som med fördel kan säljas till Region Västerbotten alternativt läggas ut till privata marknaden. Vi vill ta bort kommunala finansieringen men ser även att bolaget i sig inte skall vara kommunalt styrt.

Det finns även delägda bolag där det mest optimala hade varit en annorlunda en mer renodlad myndighet som sköter inkubation och innovation, i stället för en komplicerad ägarstruktur och finansieringsmodell. Men eftersom Umeå kommun inte äger frågorna helt är nuvarande form acceptabel. Även om det vore bättre att ha ett inkubationsbolag. Bolaget eXpression tycker vi dock ska läggas ner och inte slås ihop med de övriga inkubationsbolagen.

Sverigedemokraterna vill oavsett bolag se att man fokuserar på kärnuppdraget. Umeå kommuns bolag följer idag en rad kostsamma delmål som med fördel skulle kunna tas bort. Detta gäller främst frågor kring hållbarhet och jämställdhet. Vakin, Umeå Energi och Bostaden skall inte behöva lägga extra administration på att räkna utsläpp eller kön. Bolagen skall istället utföra investeringar och verksamhetsplanering utifrån ett strikt ekonomiskt perspektiv. Så länge nationella lagar följs.

Även kommunikation, reklam och sponsring skall göras utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Kommunala bolag skall informera om relevant verksamhetsinformation. Men behov av reklam och sponsring är sällan försvarbart i flera av kommunala bolagens verksamhet. Sponsring skall ses som ett kommunalt bidrag och därmed kunna motivera sina satsningar utifrån värdefinierade premisser som gäller samtliga verksamheter och gynnar medborgarna lika.

Med mindre arbetsbörda och ett tydligare fokus på kärnverksamheten kommer ägaren kunna göra uttag från vissa kommunala bolag. Umeå energi och Bostaden särskilt bör kunna ha ett långsiktigt mål med inplanerad kontinuerlig vinst och vinstuttag. Vakin och UPAB däremot bör anpassa sin verksamhet efter de nya målen och justera priser för ett långsiktigt noll-resultat.

Uppdrag

Kommunstyrelse/övergripande

Att Kulturnämnden och Fritidsnämnden slås ihop till en nämnd.
Att Hållbarhetsutskottet och Jämställdhetsutskottet läggs ner.
Att ett tak på politiska arvoden införs vid 60 procent av nuvarande nivå för 100 procent.
Att samtliga stöd till partierna slås ihop till att vara partistöd samt minskas med 30 procent.
Att kommunen inför insynsplatser för alla partier representerade i fullmäktige utan mandat i styrelser och nämnder.
Att kommunen inför medborgarförslag.
Att Kommunstyrelsen avslutar finansieringen till Bildmuseet.
Att Kommunstyrelsen avslutar finansieringen till Folkets hus.
Att kommunen övergripande slutar finansiera privat näringsverksamhet.
Att kommunen minskar anslagen för Tillväxt och oförutsedda medel kraftigt.
Att kollektivtrafiken skall använda kostnadseffektiva drivmedel.
Att kommunkoncernen skall investera i kostnadseffektiva fordon och drivmedel.
Att kollektivtrafiken erbjuder skolelever gratis bussbiljett under skoltid.
Att upphandlingsenheten stärks för att kunna skräddarsy upphandlingar för att passa lokala mindre aktörer.
Att kommunen avslutar samtliga väntorssamarbeten som inte direkt gynnar Umeå kommun.
Att skattesatsen skall vara 22.80
Att kommunen tar bort elsaneringsbidraget.
Att inventera och iordningställa skyddrum i Umeå kommun.

Äldreomsorg

Att Äldrenämnden behåller LOV tills vidare.
Att Äldrenämnden inför svenska krav för samtliga som arbetar med människor i äldreomsorgen.
Att Äldrenämnden omarbetar taxor i äldreomsorgen för att sänka kostnaden till tidigare års nivåer justerat efter inflation.
Att Äldrenämnden skjuter till medel för att säkerställa dräglig bemanning och löner.
Att Äldrenämnden inför frivilliga delade turer med ersättning.
Att Äldrenämnden anlitar en extern aktör för att granska oegentligheter och intern struktur.

Kultur och fritid

Att Kultur- och Fritidsnämnden avslutar bidragen till studieförbunden.
Att Kultur- och Fritidsnämnden avecklar kvinnohistoriska museet.
Att Kultur- och Fritidsnämnden omstrukturerar kulturskolan genom att 1. Öppna upp för föreningar att driva verksamhet. 2. Höja självkostnaden 3. Införa digitala lösningar
Att Kultur- och Fritidsnämnden avslutar bidragen till elitidrott.
Att Kultur- och Fritidsnämnden prioriterar bidrag till föreningar och verksamheter som stärker folkhälsan genom fysisk aktivitet samt riktar sig till 1. Barn, 2. Äldre och 3. Paraidrott.
Att Kultur- och Fritidsnämnden prioriterar litteratur och skolbibliotek.
Att Kultur- och Fritidsnämnden prioriterar hembygds- och byaföreningar.
Att Kommunstyrelsen avslutar finansieringen till Bildmuseet.

Byggnad och markexploatering

Att Byggnadsnämnden lyfter vikten av nybyggnation som passar in i befintlig kulturmiljö
Att Byggnadsnämnden värdesätter befintliga byggnader och platser med kulturellt värde högt
Att kommunen inför ett tiggeriförbud i centrumfyrkanten.
Att produktiv åkermark bevaras i framtida exploateringsområden.

Skolan

Att För och grundskolenämnden utreder och inför utbildningsformer för elever med särskilda behov eller inte kan delta i ordinarie undervisning.
Att För och grundskolenämnden genomför ett pilotprojekt för att testa det så kallade ”klassmorfar” systemet.
Att För och grundskolenämnden inventerar behovet av och anställer kringpersonal för att underlätta

för lärarna.
Att För och grundskolenämnden skjuter till medel för behöriga lärare.
Att För och grundskolenämnden har målsättningen att ha minst 15 barn i barngrupperna.
Tekniska
Att Tekniska nämnden höjer ambitionen för närodlat samt bortprioriterar kravet på ekologisk odling samt produktmärkningar.
Att Tekniska nämnden inventerar trafikplatser som skulle kunna öppnas upp för all trafik.
Att Tekniska nämnden prioriterar bidrag till enskilda vägar.
Att Tekniska nämnden i sin planering uppvärderar bilväg över cykel, gång och kollektivtrafikleder.
Att Tekniska nämnden genomför en behovsprövning på kommunala lokaler i samband med övriga uppdrag att minska kommunal organisation.
Att Tekniska nämnden får i uppdrag att investera i övervakningskameror och ordningsvakter.
Att Tekniska nämnden antingen införskaffar fler fordon för intervåghållning alternativt upphandlar fler fordon från privata sektor.

Migration

Att kommunen aktivt arbetar för att minska migrationen till Umeå och i förlängningen Sverige.
Att kommunen ser över möjligheten att utmana Bosättningslagen.
Att kommunen avslutar samtliga projekt inom ramen för integration.
Att kommunen sätter krav i samarbeten inom till exempel IOP att verksamheten som kommunalt finansieras skall fokusera på kommunala medborgare.

Kommunala bolag

Att UKF får i uppdrag att inventera samtliga bolags sponsringsverksamhet i syfte att säkerställa att all sponsring bedöms självfinansierande genom ökad marknadsandel.
Att Umeå kommuns del i Norrlandsoperan sägs upp.
Att Umeå kommuns del i Uminova eXpression sägs upp.
Att UKF följer principerna om kostnadseffektivitet före koldioxidminskning.
Att UKF följer principerna om rätt person på rätt plats före inkvoterig och en viss könsfördelning.
Att Upab strävar efter att samtliga utbyggnationer av laddstationer självfinansieras av kunder som nyttjar laddstationerna.

Kommunstyrelsens budgettram – specifikation	▼	#	Budget 2025	▼	#	Budget 2026	▼	#	Plan 2027	▼	#	Plan 2028	▼	#	Plan 2029	▼
Kraftverksamhet			117000			107000			107000			107000			107000	
Kollektivtrafik			-166566			-177566			-183566			-189566			-195566	
Umeå Folkets Hus			-26555			0			0			0			0	
Västerbottens Museum*			-18430			-15093			-15781			-16493			-17231	
Norrlandsoperan*			-34406			0			0			0			0	
Friskvårdsbidrag			-7671			-7747			-7825			-7903			-7982	
Fackliga förtroendmän			-13961			-14235			-14818			-15367			-15754	
Utdelning från UKF			0			20000			20000			30000			30000	
Utvecklingsanslag:																
Tillväxtanslag			-20815			-11004			-11004			-11004			-11004	
Verksamhetsutvecklingsanslag social hållbarhet			-6000			0			0			0			0	
Verksamhetsutvecklingsanslag klimat			-3000			0			0			0			0	
Verksamhetsutvecklingsanslag omställning			-6000						0			0			0	
Anslag för oförutsedda behov och civil beredskap			-21337			-9337			-9337			-9337			-9337	
Avskrivningar**			-596859			-620757			-645975			-677449			-703641	
Utrangeringar			-12000			-12000			-12000			-12000			-12000	
Pensioner nettokostnad			-215420			-180381			-199498			-197309			-204017	
Kommunstyrelsens administration bidrag och politisk verksamhet övrigt			-283707			-257268			-269959			-278713			-291431	
Summa kommunstyrelse (inkl finansiella kostnader pensioner)			-1315728			-1178388			-1242763			-1278141			-1330963	

Nämnd/styrelse	▼	#	Budget 2025	▼	#	Budget 2026	▼	#	Plan 2027	▼	#	Plan 2028	▼	#	Plan 2029	▼
Kommunstyrelse*			-1315727			-1178388			-1242763			-1278141			-1330963	
Teknisk nämnd			-1550904			-1658700			-1720836			-1788624			-1850353	
För- och grundskolenämnd			-2340717			-2429944			-2520653			-2619613			-2709728	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd			-652453			-680839			-706734			-734985			-760710	
Individ- och familjenämnd			-1774784			-1912190			-1983396			-2071080			-2141820	
Äldrenämnd			-1396749			-1646637			-1704130			-1771853			-1828970	
Byggnadsnämnd			-62929			-65537			-68029			-70748			-73225	
Miljö- och hälsoskyddsnämnd			-21753			-22654			-23516			-24456			-25312	
Kulturnämnd			-169845			0			0			0			0	
Fritidsnämnd			-158692			0			0			0			0	
Kultur- och fritidsnämnd			0			-268974			-282057			-296330			-309327	
Kommunfullmäktige			-3983			-4048			-4201			-4369			-4522	
Valnämnd			-3500			-19938			-3600			-3700			-20000	
Personalnämnd			-1290			-1336			-1387			-1443			-1493	
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd			-86384			-104497			-108472			-112808			-116756	
Överförmyndarnämnd i Umeåregionen			-16164			-16753			-17390			-18085			-18718	
IT kapacitetsnämnd			0			-1908			-1981			-2060			-2132	
Umeåregionens nämnd för PA-system			0			-5197			-5395			-5610			-5807	
Summa nämndsramar			-9555874			-10017540			-10394539			-10803696			-11199837	
Varav finansiella kostnader pensioner			-50979			-14266			-34783			-36714			-37962	
Summa verksamhetens nettokostnader (exkl finansiella kostnader)			-9504895			-10003274			-10359756			-10767192			-11161874	

Förslag till budget för kommunrevisionen 2026

Kommunfullmäktige föreslås besluta

Att fastställa Kommunrevisionens budget för 2026

Bakgrund

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning av den kommunala verksamheten oavsett verksamhetsform. Det är kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer i Umeå kommun.

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning har kommunfullmäktiges presidium bland annat i uppgift att bereda kommunrevisionens budget inför fastställande av kommunfullmäktige

Förslag till kommunrevisionens budget för 2026 är beräknat i enlighet med de regler kommunfullmäktige fastställde 21 juni 2021 (§138)

Budgetpost	Budget 2023 (tkr)	Budget 2024 (tkr)	Budget 2025 (tkr)	Förändr 2025-26 (tkr)	Förslag Budget 2026 (tkr)
Arvoden	919	949	985	36	1021
Övriga verksamhetskostnader förtroendevalda	25	25	25	0	25
Övriga verksamhetskostnader sakkunniga	2919	2948	2973	30	3003
S:a	3863	3922	3983	65	4048

Relaterade dokument

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF, rev 2022-09-26, § 164)

Arvodesregler för förtroendevalda (KF rev 2022-11-28, § 200)

Reglemente för Umeå kommuns revisorer (KF 2019-04-29 §95)

Förslag till budget för lekmannarevisionen 2026

Kommunfullmäktige föreslås besluta

Att fastställa budget för lekmannarevisionen 2026

Bakgrund

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning av den kommunala verksamheten oavsett verksamhetsform. Det är kommunfullmäktige som utser lekmannarevisorer i Umeå kommuns hel- eller majoritetsägda bolag. Lekmannarevisorerna väljs bland de förtroendevalda i Kommunrevisionen.

Omfattning av lekmannarevisionen fastställs av kommunfullmäktige och finansieras via UKF med årlig uppräknings fastställd av kommunfullmäktige. I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning har kommunfullmäktiges presidium bland annat i uppgift att bereda revisorernas budget.

Förslag till lekmannarevisionens budget för 2026 är beräknat i enlighet med de regler kommunfullmäktige fastställde 21 juni 2021 (§138)

Förslag till rambudget för lekmannarevision 2026 (kr)

Budgetpost	Ansvar för budgetpost	Budgetram 2024 (kr)	Budgetram 2025 (kr)	Förslag budgetram 2026 (kr)	Kommentar
Arvoden för förtroendevalda lekmannarevisorer	UKF AB eller respektive bolag	150 052*	155 469	Uppräkning i enlighet med fastställt arvodesreglemente	Uppräkning i enlighet med fastställt arvodesreglemente
Övriga verksamhetskostnader - förtroendevalda	Ingår i kommunrevisionens budget	0	0	0	Ingår i kommunrevisionens budget
Ram för ersättning till sakkunniga	UKF AB	599 077	605 067	611 118	Årlig uppräkning med 1% (enligt KFs regelverk)

**From antagande av arvodesreglemente för mandatperiod 2023-2026 ingår även arvode för lekmannarevision i Umeå hamn AB i budgetram*

Relaterade dokument

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF, rev 2022-09-26, § 164)

Riktlinjer för ägarstyrning (KF 2021-03-29)

Arvodesregler för förtroendevalda (KF rev 2022-11-28, § 200)

Reglemente för Umeå kommuns revisorer (KF 2019-04-29 §95)

Alternativbudget för Umeå kommun 2026

Innehållsförteckning

Del ett: Ett tioårigt handlingsprogram för Umeå 2026-2036

Ingress. Vem styr Umeå – och i vilken riktning?	sid 4
Fråga 1-2. Någon måste stå till svars – för Äldreomsorgen och för Stöd och omsorg	sid 4
Fråga 3-5. Fler hyresrätter, vakthållande om Umeås identitet samt luftmiljön	sid 7
Fråga 6. Ökad lärartäthet i För- och grundskolan	sid 8

Del två: Arbetarpartiets Alternativbudget för 2026

Metod: Årligt budgetarbete vs. försöken att trola bort index och volym	sid 10
Alternativbudgetens tre målsättningar år 2026	sid 13
Så finansierar vi vår budget – ökade kostnader kräver ökade intäkter	sid 13
Arbetarpartiets satsningar – vi prioriterar kommunens basverksamheter	sid 14

Del tre: Alternativbudgeten i tabellform

Arbetarpartiets satsningar	sid 18
Besparingar, omfördelningar och inkomstökningar	sid 20
Summering av Alternativbudgeten	sid 21

Finansieringsbudget och låneskuld: En jämförelse mellan AP och S+MP	sid 22
--	--------

Bilaga 1: Arbetarpartiets Alternativbudget vs. Budgetförslaget från S+MP	sid 24
---	--------

Bilaga 2: Två avgörande reformer i ett tioårigt Handlingsprogram för Umeå kommun	sid 25
---	--------

Bilaga 3: Utredningsuppdrag	sid 27
------------------------------------	--------

Del ett:

**Ett tioårigt handlingsprogram för
Umeå 2026-2036**

Vem styr Umeå – och i vilken riktning?

Någon måste stå till svars!

Var ska Umeå vara år 2036 – om tio år?

Arbetarpartiets Alternativbudget för det kommande verksamhetsåret (2026) ska ses som det första steget i en trappa som tar sikte på 2036. Därav frågan "var ska Umeå vara om tio år?"

För AP handlar det bland annat reformer inom sex (6) olika verksamheter.

Fråga 1 och 2

Någon måste stå till svars – för Äldreomsorgen och för Stöd och omsorg

Två av Arbetarpartiets mest prioriterade mål under de kommande tio åren är att reformera kommunens två socialförvaltningar. Vi syftar alltså Äldreomsorgsförvaltningen – som *föresätts* ledas av Äldrenämnden. Vi syftar också på förvaltningen Stöd och Omsorg – som *föresätts* ledas av Individ- och familjenämnden.

Arbetarpartiet anser att båda socialförvaltningarna måste få mer pengar. I äldreomsorgens fall krävs ökade ekonomiska resurser under (minst) en tioårsperiod. Detta för att genomföra en dramatisk ökning av personaltäteten samt av personalens utbildningsnivå. Detsamma gäller, delvis, för Stöd och omsorg.

Men för att *ökade ekonomiska resurser* ska ge önskat resultat anser vi att det även krävs *en ny ledarskapskultur* inom de två socialförvaltningarna. Och detta kommer inte att ske av sig självt. Det som krävs är krafttag från ett antal politiska partier samt att dessa partier har en tydlig uppfattning om vad som ska ersätta dagens osunda ledarskapskultur. Det är därför som vi säger att Umeå kommuns två socialförvaltningar måste reformeras – i grunden. I samband med detta måste någon eller några – tjänstemän, men också politiker – ställas till svars.

Skälen är kända. Men låt oss ändå repetera varför någon, eller några, måste ställas till svars.

1. Äldreomsorgen – vanvård till döds och misstänkt våldtäkt

Det förekommer vanvård inom den socialförvaltning som driver kommunens särskilda boenden för äldre. Det finns exempel på att vanvården har varit så grov – smärtsam och förnedrande – att upplevelsen måste ha varit *tortyrliknande* för de utsatta. Ansvariga chefer agerade aktivt för att dölja vanvården. Det krävdes visselblåsare för att vanvården skulle bli känd. I åtminstone ett fall har vanvården lett till döden för den utsatta. De ansvariga cheferna agerade återigen aktivt för att dölja detta – bland annat förfalskades en lex Sarah-anmälan för att dölja dödsfallet. Det krävdes en ny visselblåsning för att det skulle bli känt att vanvården hade lett till döden.

Kommunen bedriver också hemtjänst. Idag sitter en tidigare manlig anställd häktad misstänkt för fyra (4) fall av sexuella övergrepp på äldre kvinnor. Ett av fallen handlar om grov våldtäkt. Trots att anhöriga till en av de utsatta äldre kvinnorna polisanmälde mannen bestämde sig den ansvariga enhetschefen för två saker: dels att inte vidarebefordra misstanken om brott till sina högre chefer, dels att låta den för brott misstänkte mannen att arbeta vidare inom den kommunala hemtjänsten.

När händelserna blev kända reagerade de högre cheferna på ett liknande sätt som när det gällde vanvården (till döds) inom de särskilda boendena. Både verksamhetschefen och den biträdande verksamhetschefen försökte aktivt förminska de oförsvarliga misstag som begåtts av enhetschefen genom ett sällsynt provocerande uttalande. Dessa båda chefer sade offentligt att de hade "tillit" till enhetschefens beslut att inte vidarebefordra misstanken om brott samt att tillåta den – för sexuella övergrepp polisanmälde - mannen att arbeta vidare. Trots den hårda kritiken mot de båda högre cheferna vidhöll den biträdande verksamhetschefen att hon fortfarande hade "tillit" till enhetschefen "*utifrån hennes erfarenhet*"¹.

¹ Västerbottens-Kuriren, pappersupplagan, 16 maj 2025

Cheferna sluter leden – och politikerna backar

Det finns i skrivande stund inget som tyder på att någon, eller några, kommer att få stå till svars för allt oförsvarligt som skett. Verksamhetschefen för äldreomsorgen har gjort följande meningslösa uttalande: *”... Nu fokuserar vi på att tydliggöra våra rutiner och handlingsplaner för att det inte ska uppkomma igen ...”*¹. Och HR-chefen för äldreomsorgen har kompletterat med följande argument för att ingen chef ska drabbas av kritik: *”... Vi ser nu att vi har gjort fel, men det finns ingen anledning att leta syndabockar ...”*¹.

Nej, varför leta - det är uppenbart vilka som är skyldiga

När det gäller vanvården på de särskilda boendena är det uppenbart vilka chefer som har känt till, men struntat i, över hundra avvikelserapporter samt förfalskat den lex Sarah-anmälan som handlade om vanvård till döds. Det är heller inte svårt att ta reda på vilka högre chefer som tillåtit detta att fortgå. När det gäller de misstänkta sexuella övergreppen handlar det om en enhetschef – och ett antal högre chefer som hållit, och fortfarande håller, nämnda enhetschef om ryggen.

2. Stöd och omsorg – det tydligaste exemplet på en osund ledarskapskultur -

där cheferna tagit över kontrollen. En arbetsmiljökartläggning som kommunen själv beställde 2020 visade redan då på bland annat:

- ett auktoritärt ledarskap,
- förekomsten av repressalier,
- en tystnadskultur.

År 2021 kunde lokalmedia avslöja att 27 socialsekreterare i den del av verksamheten som kallas ”Barn och Unga” valt att inte längre arbeta med myndighetsutövning. De slutade, började studera, tog ledigt, o s v. Ett av de värsta exemplen på osund ledarskapskultur var då två visselblåsare blev så brutalt behandlade att de kände sig tvingade att lämna Umeå kommuns verksamhet. Till saken hör att de blivit lovade – av ledande politiker och höga chefer – att de inte skulle drabbas av repressalier om de slog larm om missförhållanden. Men de ledande politikerna och de höga cheferna ljög.

Många umebor har helt eller delvis tappat sitt förtroende för cheferna inom socialförvaltningen Stöd och omsorg. Förtroendeförlusten gäller även för de tongivande politikerna i Individ- och familjenämnden (IFN) – som alltså förutsätts leda verksamheten. Och det förlorade förtroendet är mycket begripligt. Under flera års tid har nämligen en rad granskningar riktat skarp kritik mot både själva förvaltningen (socialtjänsten) Stöd och omsorg men även mot de tongivande politikerna i Individ- och familjenämnden (IFN) i Umeå. Några exempel på kritiken:

- kommuns egen arbetsmiljökartläggning 2020
- kritik från IVO (Inspektionen för vård och omsorg)
- kritik från kommunens egna revisorer
- granskningar gjorda av VK och Folkbladet
- kritik från socialtjänstens egna anställda
- nu senast av en utredning gällande handläggning av umgängesbegränsningar mellan föräldrar och barn – som omhändertagits med stöd av LVU.

Även här har cheferna slutit leden – mönstret går igen

Den ovan återgivna kritiken har utlöst en rad hårda debatter under åren som gått. Detta både i och utanför fullmäktige. Ett betydelsefullt skäl till de hårda debatterna är det maktfullkomliga sätt på vilket socialtjänstens chefer, och vissa tongivande politiker i IFN, har bemött kritiken. Istället för att lyssna har cheferna – precis som inom äldreomsorgen – slutit leden. Sedan har cheferna, tillsammans med de mest tongivande politikerna inom IFN, gått till motangrepp – ofta på ett helt oacceptabelt sätt. Några exempel:

a) De högsta cheferna har, bland annat, försökt skrämman gruppledarna för partierna i fullmäktige med lögn. Cheferna påstod exempelvis att partierna, om de gick med på att träffa umebor som är kritiska mot socialförvaltningen Stöd och omsorg, riktade en ”misstroendeförklaring” mot cheferna och verksamheten samt ifrågasatte hela ”rättssystemet”!

b) Individ- och familjenämndens ordförande påstod, i samband med en debatt i fullmäktige, att en extern granskning av umgängesbegränsningar mellan föräldrar och barn som omhändertagits med stöd av LVU, vore är att

likna vid en form av spioneri,

c) nämndens vice ordförande har uppmanat socialtjänster "runt om i Sverige" till domstolströts! Detta om socialtjänsten och nämndernas myndighetsutövning skulle underkännas av domstolar.

Attityden i de båda socialförvaltningarna måste brytas

Även vid fruktansvärda missförhållanden och övergrepp inom kommunens verksamheter, samt oförsvarliga misstag i handläggningen av missförhållanden och övergrepp, sluter cheferna leden. Det har uppenbarligen utvecklats en ryggmärgsreflex inom cheffsfären som går ut på skydda sig själva och skjuta budbäraren – oavsett om budbäraren består av personal som säger upp sig, visselblåsare, anhöriga eller media.

Och politikerna backar. Trots vanvård till döds och sexuella övergrepp inom äldreomsorgen har de nöjt sig med ytterligare en "oberoende utredning" och en "översyn av delegationsordningen". Det är inget fel på sådana utredningar och översyner men de har hittills inte lett till några egentliga förändringar. Titta på alla utredningar som har gjorts inom socialtjänsten Stöd och omsorg. Återigen: Trots att utredningarna har visat på allvarliga brister har de endast lett till små, eller inga, förändringar.

Det som krävs är att de ytterst ansvariga – de folkvalda politikerna – måste *återta kontrollen* över de båda socialförvaltningarnas verksamheter. Och för att politikerna ska kunna återta kontrollen anser AP att det krävs minst tre (3) reformer:

A. Chefer måste ställas till svars

Äldreomsorgen: Med tanke på den förekommande och ibland tortyr-liknande vanvården, förfalskningen av en lex Sarah-anmälan för att dölja ett dödsfall, att en anställd som polisanmälts för sexuella övergrepp tillåts arbeta vidare, att högre chefer reflexmässigt sluter leden även då fullständigt oacceptabla och sannolikt brottsliga förhållanden uppdragas **krävs att vissa chefer i Umeå kommun avskedas – eller omplaceras.**

Detsamma gäller för socialtjänsten Stöd och omsorg: Även här måste cheferna ställas till svars. Det räcker med chefernas försök att, genom hot och lögn, försöka skrämja partiernas gruppleddare från att träffa kritiska umebor samt deras behandling av de båda visselblåsarna. Det finns grund för att avskeda, eller omplacera, vissa chefer. Möjligheten att avskeda eller omplacera chefer inom bland annat Äldreomsorg och Stöd och omsorg utgör en av de reformer som AP strävar efter att genomföra – snarast. Vi har därför avsatt 5 miljoner till en särskild omskolningsfond i vår Alternativbudget för 2026 (se sid 16).

B. Även politiker i nämnderna måste kunna ställas till svars

Efter varje val måste ledamöterna i Sveriges 290 kommunfullmäktigen, i sin tur, välja de ledamöter som ska ingå i de politiska nämnderna inklusive Kommunstyrelsen. I Umeå brukar detta vara en ren formalitet. Skälet är att partierna i fullmäktige nästan alltid har gjort upp, i förväg, om hur platserna i nämnderna ska fördelas mellan partierna. Sedan har de olika partierna, också i förväg, fördelat sina platser i nämnderna mellan de egna företrädarna.

Men det finns inga lagliga hinder för en ledamot i kommunfullmäktige att resa invändningar mot valet av en viss person till en viss nämnd. En ledamot i fullmäktige har rätt att både argumentera emot att fullmäktige väljer en viss person till, exempelvis, Äldrenämnden. En ledamot i fullmäktige har även rätt att begära omröstning i syfte att stoppa fullmäktige från att välja en viss person till ledamot i exempelvis Äldrenämnden.

Detta är en av de få möjligheter som finns för att göra en viss politiker personligt ansvarig för tidigare missförhållanden i den nämnd – eller i den förvaltning vars verksamhet nämnden ansvarar för – till vilken politikern är tänkt att återväljas. Det är väldigt viktigt att vid behov ta vara på denna möjlighet. **För även politiker måste kunna göras personligt ansvariga för den verksamhet de leder.**

Den beskrivna möjligheten är ett av få sätt att tvinga partierna att ställa högre krav på sina företrädare i de olika nämnderna – speciellt i de nämnder som innehåller myndighetsutövning.

Ökade krav är viktiga för att pressa politikerna att återta kontrollen från de chefer som idag, i praktiken, har övertagit kontrollen – speciellt över de verksamheter som innehåller myndighetsutövning. Till dessa hör socialförvaltningarna Äldreomsorgen samt Stöd och omsorg.

Att politikerna ska återta kontrollen utgör en annan av de reformer som AP vill genomföra.

C. Osund ledarskapskultur måste brytas med ökat personalinflytande

Den tredje åtgärden – efter att vissa chefer avskedats eller omplacerats, samt en förändring som gör att även politiker regelbundet ställs till svars – är att dagens osunda ledarskapskultur bryts och ersätts med ett processorienterat arbetssätt där ökat personalinflytande utgör ett avgörande inslag.

Ett ökat personalinflytande krävs för att skapa en ny ledarskapskultur – vilket är absolut nödvändigt för att de folkvalda politikerna ska klara av att återta kontrollen över verksamheten. Speciellt inom Äldreomsorgen samt Stöd och omsorg.

Ökat personalinflytande är även nödvändigt för att mer pengar till socialnämnderna ska användas på ett bättre sätt än som vad är fallet idag. Ett ökat personalinflytande utgör den tredje reformen som AP vill genomföra.

En fjärde reform handlar om en (minst) tioårig satsning på ökade ekonomiska resurser till äldreomsorgen. Syftet med den ekonomiska satsningen är att öka personaltätheten och utbildningsnivån – inklusive språkkunskaperna – samt inrätta en utbildnings- och karriärstege. AP vill även öka resurserna till Stöd och omsorg – IFN:s verksamhetsområde.

Övriga viktiga områden i Umeå kommun för AP

Fråga 3 – 5

Fler hyresrätter, vakthållande om Umeås identitet samt luftmiljö

Inför valet nästa år kommer Arbetarpartiet att göra sitt bästa för att ta fram ett antal viktiga förslag när det Umeås långsiktiga utveckling även när det gäller tre andra, sammanhängande, områden.

3. Sedan 2006 har vi varit intensivt engagerade i att minska koncentrationen av kvävedioxid och partiklar i luften i centrala Umeå. Vi kommer att fortsätta arbetet för en bra luftmiljö – bl a genom att hålla tanken på en samordnad varudistribution levande.

4. Framöver kommer vi även att försöka lägga förslag på var fler bostäder, främst i form av hyresrätter, borde byggas. Vi strävar efter nya större bostadsområden. Umeå behöver fler bostäder inte minst för "unga vuxna".

5. En ytterligare fråga handlar om utformningen av såväl Umeås centrala, som mer perifera, delar. Vårt mål är att kombinera byggandet av fler bostäder med en vilja att slå vakt om Umeås identitet. Det handlar om kommunens byggnadskultur – vilket kräver en strävan efter både harmoni och respekt - då nya bostäder växer fram i närheten av gamla. Ett led i detta är att kommunen även slår vakt om öppna platser. Det handlar både om kvarvarande grönytor och andra ytor som ännu inte är bebyggda.

Avskräckande exempel: Placeringen av badhuset mitt i centrala Umeå - på en stor, öppen och uppskattad yta - innebar en *brutalisering* av stadskärnan. Detsamma innebar placeringen av kulturhuset Väven mitt bland en rad identitetsskapande byggnader intill älven. Ett tredje exempel på den brutalisering som har förekommit är den stadsmiljö som har skapats på och runt Rådhusorget. Förtätningen av centrala Umeå har drivits alldeles för långt.

Sammanfattning

Arbetarpartiet hoppas kunna utarbeta en sorts översiktsplan för hur kommunen ska växa. Vi strävar alltså efter fler bostäder. Samtidigt vill vi stoppa dagens "vilda västern"- mentalitet där detaljplaner, även de som strider mot översiktsplaner, godkänns alltför lättvindigt. Vissa detaljplaner bidrar både till trafikkaos och försämrad luftmiljö. Även detta bidrar till att brutalisera staden och sabotera boendemiljöer.

Här hoppas AP kunna lägga fram reformer som skulle förbättra Umeå fram till 2036.

Fråga 6

Ökad lärartäthet i För- och grundskolan

6. Arbetarpartiet vill även prioritera andra verksamheter i Umeå kommun. En sådan är för- och grundskolan. Detta märks när det gäller vår strävan efter att öka lärartätheten i samband med att antalet barn och elever minskar.

Vi vill ta de första stegen redan i budgeten för 2026 för att vända trenden i rätt riktning. Reformer brukar ta lång tid.

Del två:

Arbetarpartiets Alternativbudget för 2026

Ärligt budgetarbete vs. försöken att trola bort index och volym

Årets budgetarbete har varit svårare än någonsin tidigare.

Skälet är att den politiska ledningen i Umeå kommun har fattat ett beslut vars syfte är att **dölja de förändrade ekonomiska förutsättningarna** för förvaltningarnas verksamheter. Den politiska ledningen har nämligen beslutat att de politiska nämnderna – som förutsätts leda verksamheten i kommunens olika förvaltningar – inte längre ska ta fram uppgifter rörande hur mycket **mer pengar** som krävs under det kommande verksamhetsåret (2026), för att uppnå **samma** ekonomiska förutsättningar som under innevarande verksamhetsår (2025), när det gäller att utföra de uppgifter som åligger förvaltningarna.

Kommunens politiska ledning vill alltså inte längre att fullmäktiges partier, och därmed inte heller Umeå kommuns medborgare, ska känna till förändringarna när det gäller:

- **Index** (pris- och löneökningar),
- **Volym** (ökningar eller minskningar av kostnader till följd av bland annat förändringar när det gäller *antalet* barn, elever och äldre som behöver utbildning, omsorg eller annan kommunal service).

Kommentar 1: Det är förändringarna av index och volym som innebär att exempelvis äldreomsorgen behöver *mer pengar* under budgetåret 2026, för att verksamheten ska kunna bedrivas med *samma kvalitet* som under budgetåret 2025.

Ett exempel: Inför verksamhetsåret 2025 påstod S+MP att de gjorde en ekonomisk *satsning* på äldreomsorgen med 62,5 miljoner – detta i jämförelse med verksamhetsåret 2024. Men tar vi hänsyn till de ökade kostnaderna, på grund av förändringarna i index och volym, raderades hela den påstådda satsningen ut - och förvandlades istället till en minskning av de ekonomiska resurserna för äldreomsorgen med 0,3 miljoner!

Skillnaden mellan att ta hänsyn till index och volym, och att trola bort dessa, uppgick alltså till hela 62,8 miljoner! Alternativt uttryckt: Det hade krävts att S+MP hade avsatt 62,8 miljoner mer för att dessa båda partier skulle ha kunnat hävda att äldreomsorgen fått samma ekonomiska förutsättningar som året innan. Vi återkommer till de förändrade förutsättningar som index och volym orsakar mellan verksamhetsåren 2025 och 2026 i tabellen som återfinns i slutet av detta avsnitt.

Kommentar 2: Den politiska ledningen försöker alltså medvetet dölja förändringarna i index och volym – just för att dessa förändringar oftast har inneburit att förvaltningarna behöver *mer pengar* för att kunna bedriva samma verksamhet med *samma kvalitet* som föregående år. Den ledning som försöker dölja förändringarna i index och volym försöker vanligtvis trola bort vad som skulle kunna kallas för "dolda automatiska nedskärningar". Detta är särskilt viktigt att ha klart för sig när det gäller påstådda satsningar på exempelvis äldreomsorg och på individ- och familjeomsorg - kommunens båda socialförvaltningar.

Kommentar 3: Tidigare var det en självklarhet att ta hänsyn till *förändringar* i index och volym i budgetarbetet. Den politiska ledningens försök att, stegvis, trola bort de förändrade förutsättningarna som index och volym innebär för förvaltningarnas verksamheter inleddes 2019. Alternativt uttryckt: Den politiska ledningens försök att introducera "dolda automatiska nedskärningar" inleddes 2019.

För Arbetarpartiet (AP) är det däremot en hedersfråga att kunna presentera siffror som, så korrekt som möjligt, beskriver de förändrade ekonomiska förutsättningar som index och volym innebär för förvaltningarnas verksamheter. Vi brukar redogöra för dessa förändrade förutsättningar i samband med att vi presenterar vår Alternativbudget – och då även passa på att avslöja de felaktigheter som uppstått i de partiets budgetar där hänsyn inte har tagits till förändringar i index och volym.

Arbetarpartiet (AP) strävar alltså efter att åskådliggöra precis det som kommunens politiska ledning försöker

dölja, nämligen det ökade behovet av pengar till en verksamhet som oftast blir resultatet då förändringarna i index och volym tas med i budgetarbetet. För AP är avslöjandet av de "dolda automatiska nedskärningarna" – som vanligtvis blir resultatet då effekten av index och volym trollas bort – minst lika viktiga som presentationen av vår Alternativbudget.

AP vill kunna beskriva de förändrade ekonomiska förutsättningarna mellan de olika verksamhetsåren så korrekt som möjligt. Därför har vi skrivit till alla förvaltningar i Umeå kommun. Därför har vi också varit i kontakt med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Vi har lagt ned mycket arbete på att få fram siffror som, på ett så korrekt sätt som möjligt, beskriver förändringarna i index och volym mellan verksamhetsåren 2025 och 2026. Vi har gjort detta för att vi ska kunna ta hänsyn till de förändrade förutsättningar som orsakas av index och volym – när det gäller förvaltningarnas olika verksamheter – i vårt eget budgetarbete. Och för att vi ska kunna avslöja vilka påstådda satsningar som inte är några satsningar – utan ibland till och med döljer direkta nedskärningar.

Så här har vi räknat:

1. Äldrenämnden, Individ- och familjenämnden samt Umeregionens brand- och räddningsnämnd

Dessa tre nämnder har kunnat ge oss siffror som visar hur mycket verksamheten fördyras på grund av index, volym och även ökade lagkrav. Dessa uträkningar är alltså gjorda av kommunens egna tjänstemän. Dessa tre nämnder utgör tillsammans ca 35 procent av kommunens hela driftsbudget.

2. Tekniska nämnden

För denna nämnd har vi fått uppgifter om att a) de ökade kostnaderna för index uppgår till 47 miljoner samt att b) de pengar som nämnden tilldelades genom den "centrala" uppräkningsen (64,6 miljoner) räcker för att täcka nämndens ökade behov för både index och volym. Baserat på dessa båda uppgifter har vi räknat med siffran 17,6 miljoner för ökade kostnader till följd av volym ($64,6 - 47 = 17,6$). Denna nämnd utgör ca 15 procent av kommunens hela driftsbudget.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

När det gäller index har vi räknat ut denna summa med hjälp av SKR:s modell för "prisindex kommunal verksamhet" (PKV). Enligt PKV beräknas löne- och prisökningarna uppgå till 3,1 procent i kommunal verksamhet under 2026 jämfört med 2025. Då löneutvecklingen inom skolan är något bättre än snittet inom den kommunala verksamheten har vi dock räknat upp index med 3,3 procent – på vårt eget ansvar. Siffran för volymökningarna har vi fått från utbildningsförvaltningen. Denna nämnd utgör ca 7 procent av kommunens hela driftsbudget.

4. För- och grundskolenämnden

När det gäller index har vi även här räknat ut denna summa med hjälp av SKR:s modell för "prisindex kommunal verksamhet" (PKV). När det gäller volym har denna varit svårare att räkna ut. I förvaltningens material anges att kostnaderna för volym beräknas minska med 15 miljoner under 2026. Denna siffra baserades på att den gamla befolkningsprognosen (P24) visade att det skulle bli 161 färre elever under 2026 jämfört med 2025. Detta innebär en ungefärlig kostnad på 93 200 kronor per elev. Men den nya befolkningsprognosen (P25) visar att det blir hela 281 färre elever. Om vi skulle räkna på samma sätt som utbildningsförvaltningen, dvs att en elev kostar ca 93 200 kronor, innebär detta att kostnaderna för volym skulle minska med ca 26,2 miljoner. Vi räknar dock inte med att det kommer att vara möjligt att minska kostnaderna fullt så mycket, utan vi stannar vid 24 miljoner – på vårt eget ansvar.

Denna nämnd utgör ca 24 procent av hela driftsbudgeten.

Tillsammans utgör dessa nämnder ca 80 procent av kommunens totala driftsbudget.

5. Övriga nämnder

Enligt beskederna från de förvaltningar som övriga nämnder ansvarar för täcker den "centrala" uppräkningsen i stort sett den fördyring som sker på grund av indexuppräkningsen. När det gäller volymökningar har de förvaltningar som övriga nämnder ansvarar för inte kunnat ge något besked.

Sammanfattning. Detta innebär att de enda uppgifter som AP saknar är de fördyringar som ökade volymer skulle kunna innebära för mindre än 20 procent av kommunens verksamhet. Därmed anser vi oss ha presenterat siffror som, så korrekt som möjligt, beskriver de förändrade ekonomiska förutsättningar som index och volym innebär för förvaltningarnas verksamheter. Som vi tidigare nämnt är detta en hedersfråga för Arbetarpartiet.

Tabell: Uträkning av utgångsläget för 2026

	Kolumn 1 Budget 2025	Kolumn 2 Index och volym	Kolumn 3 Övrigt (bl a pensioner)	Kolumn 4 Utgångsläge 2026
Kommunstyrelsen	-1 315,7	-39,4	38,8	-1 316,3
Tekniska nämnden	-1 554,4	-64,6	4,7	-1 614,3
För- och grundskolenämnden	-2 338,0	-53,4	11,9	-2 379,6
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-651,8	-36,6	3,5	-684,9
Individ- och familjenämnden	-1 774,8	-96,9	7,4	-1 864,3
Äldrenämnden	-1 396,7	-108,3	6,7	-1 498,4
Byggnadsnämnden	-62,9	-2,6	0,5	-65,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-21,8	-0,9	0,3	-22,3
Kulturnämnden	-169,7	-6,3	0,8	-175,2
Fritidsnämnden	-158,7	-5,9	0,7	-163,9
Kommunfullmäktige	-4,0	-0,1	0,0	-4,0
Valnämnden	-3,5	-16,5	0,1	-19,9
Personalnämnden	-1,3	-0,1	0,0	-1,3
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86,4	-19,4	0,5	-105,3
Överförmyndarnämnden	-16,2	-0,7	0,1	-16,8
Gemensam IT-nämnd Umeå-Skellefteå-Vännäs	0,0	0,0	-1,9	-1,9
Gemensam PA-nämnd Umeregionen	0,0	0,0	-4,7	-4,7
Summa nämnder	-9 555,9	-451,6	69,3	-9 938,2

Kommentarer till tabellen:

* Kolumn 1. Denna kolumn visar den budget som kommunfullmäktige antog för verksamhetsåret 2025 inklusive små justeringar som skett i efterhand.

* Kolumn 2. I denna kolumn presenterar vi de fördyringar som respektive nämnd drabbas av utifrån de förändringar av index och volym som vi har redogjort för i resonemanget ovan.

* Kolumn 3. Denna kolumn visar främst de minskade pensionskostnader som nämnderna får under 2026.

* Kolumn 4. I denna kolumn har vi sammanfattat det som utgör utgångsläget inför 2026. Det vill säga den summa som varje nämnd behöver för att upprätthålla samma kvalitet i verksamheten under 2026 som under 2025. För att klara detta krävs 451,6 miljoner extra.

Alternativbudgetens tre målsättningar

1. Kompensera kostnadsökningar på grund av index och volym

Vår helt övergripande målsättning är att kompensera kommunens nämnder och förvaltningar för verksamheternas ökade nettokostnader under 2026. Dessa kostnadsökningar kallas för **index och volym** beror främst på pris- och löneökningar samt ett ökat behov av verksamhet på grund av exempelvis fler äldre som behöver äldreomsorg och fler elever i gymnasieskolan.

- Nettokostnaderna för index och volym ökar med **451,6 miljoner** under 2026.

2. Kompensera för kostnadsökningar till följd av nya lagar

Till detta kommer en rad kostnadsökningar som beror på **nya lagar** som ställer krav på verksamheterna. Vi finansierar dessa kostnadsökningar på grund av nya lagkrav under respektive nämnd.

- Kostnaderna för nya lagkrav uppgår till ca **20 miljoner**.

3. Satsningar på höjd kvalitet i kommunens basverksamheter

Slutligen genomför vi ett antal **reella och kvalitetshöjande satsningar** utöver kompensationen för index och volym. Dessa satsningar sker främst inom kommunens basverksamheter och fördelar sig på följande vis:

- Äldreomsorgen **86 miljoner**
- Individ- och familjeomsorgen **53 miljoner**
- Förskola, grundskola och gymnasier **16 miljoner**
- Underhåll av gator och fastigheter **18 miljoner**
- Miljö och klimat **12 miljoner**
- Föreningslivet **2 miljoner**
- Ledarskapskultur och personalpolitik **5 miljoner**

Totalsumma: **192 miljoner**

Vi specificerar våra satsningar mer detaljerat under avsnittet "Arbetarpartiets satsningar" nedan.

Så finansierar vi vår budget

Ökade kostnader kräver ökade intäkter

1. Skatter, generella statsbidrag och utjämningsystem

- Under 2026 förväntas Umeå kommuns intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämningsystem att öka med **463,8 miljoner**.

2. Minskade pensionskostnader m.m

Den höga inflationen innebar att kommunens pensionskostnader skenade iväg från ca 400 miljoner per år till drygt 800 miljoner under åren 2022-2024. När inflationen nu har sjunkit ger det kommunens nämnder mer pengar att röra sig med.

- För 2026 innebär det ett netto på **69,3 miljoner**.

3. Inkomstökningar, besparingar och omfördelningar

Den ekonomiska situationen i världen präglas av osäkerhet och låg tillväxt. Den svenska ekonomin har befunnit sig i en lågkonjunktur under nästan tre års tid. Även om Umeå klarat sig relativt väl måste kommunen ha en beredskap för svårare tider. Detta kräver en hårdare prioritering av den lagstadgade basverksamheten. Det är mot denna bakgrund som Arbetarpartiet genomför ett antal besparingar och omfördelningar av kommunens resurser motsvarande totalt **131,8 miljoner**. Se nedan.

Besparingar inom KS

- Minskade politiska overheadkostnader

■ Minskade sjukskrivningar: högre personaltäthet + processorienterat arbetssätt
Totalt **20,0 miljoner**

■ Minskade anslag: Norrlandsoperan, Bildmuseet, Folkets hus, Curiosum samt omorganisation av Gitarmuseet
Totalt **14,8 miljoner**

■ Minskade anslag: oförutsedda behov, näringslivsservice, kommunikationsenheten
Totalt **25,3 miljoner**

■ Halverade anslag för tillväxt och verksamhetsutveckling
Totalt **25,4 miljoner**

Besparingar under Kulturnämnden

- Kvinnohistoriska museet samordnas med länmuseet, vilket ger **6,0 miljoner**
- Kulturskolan återförs till För- och grundskolenämnden, vilket ger **5,0 miljoner**
(Differensen förklaras av samordningsvinster då kulturskolan åter hamnar under FGN)

Investeringar (KS)

- Minskad investeringsbudget: lägre avskrivningar och räntekostnader ger **35,3 miljoner**

Arbetarpartiets satsningar

Vi prioriterar kommunens basverksamheter

A. Äldreomsorgen måste sättas i första rummet under minst 10 år

Äldreomsorgen i Umeå är i skriande behov av ett trendbrott i form av ökade resurser. 30 år av nedskärningar har skapat en negativ spiral som måste brytas:

* *Personaltätheten.* Under 1990-talet gick det ca nio anställda på tio äldre på kommunens särskilda boenden. Idag är det fem anställda som tar hand om samma antal äldre – en halvering.

* *Personalutbildning.* Andelen utbildad personal har minskat kraftigt. År 2016 var uppåt 70 procent utbildade undersköterskor. Idag är denna andel nere på 52 %. Samtidigt har andelen med bristande språkkunskaper ökat.

Denna negativa spiral har bidragit till dagens vanvård på särskilda boenden som inneburit dödsfall samt sexuella övergrepp inom hemtjänsten där en misstänkt tillåtits arbeta vidare. Ett annat uttryck för den negativa spiralen är den tystnadskultur som vuxit fram pga rädsla och visselblåsarskandaler.

Det vi beskrivit är inte vad som präglar hela äldreomsorgen i Umeå. Men om det inte sker ett trendbrott – i form av en tioårig satsning – kan det bli verkligheten för en långt större del av äldreomsorgen inom en nära framtid.

I ord håller de flesta partier med om att den negativa spiralen måste brytas. Men ord är billiga. Ska ett verkligt trendbrott ske, i äldreomsorgens verksamheter, krävs en kraftfull och långsiktig satsning på personalen. Detta kommer att kosta.

Handlingsprogram för äldreomsorgen

Det är mot denna bakgrund som Arbetarpartiet vill sätta äldreomsorgen i första rummet under en period på tio år. Vårt handlingsprogram är utarbetat under många år av dialog och kontakter med personal på äldreboenden och hemtjänst. Några viktiga inslag i handlingsprogrammet:

- * Ökad personaltäthet – den grundläggande förutsättningen för trendbrottet,
- * Större andel undersköterskor – för en höjd kunskapsnivå,
- * Alla ska ha minst en utbildning till vårdbiträde,
- * Vidareutbildning i svenska språket för de som behöver,

* Utbildnings- eller karriärstege för mer attraktiva jobb. Exempel: vårdbiträden uppmuntras bli undersköterskor, undersköterskor ges möjlighet att specialisera sig inom demens, psykiatri, handikapp eller palliativ vård. Detta nödvändiga kunskapslyft måste subventioneras av kommunen – och synas i lönebeskedet.

För att ta det första steget i det tioåriga handlingsprogrammet föreslår vi följande satsningar i vår Alternativbudget för 2026:

- Vi lägger 40,0 miljoner på ett första steg i en satsning för att öka personaltätheten.
- Vi lägger 25,0 miljoner på att införa en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen.
- Vi avsätter 15,0 miljoner till en sänkning av egenavgifterna inom hemtjänsten.
- Vi genomför satsningarna på ramtid inom hemtjänsten och arbetsskor (som S+MP). Kostnad: 6,0 miljoner.
- Vi höjer ersättningarna till hemtjänstutförarna som en del i att vi ger full täckning för index och volymökningar.

Kommentar: Vår satsning är därmed 72,7 miljoner större än den S+MP gör.

B. Övriga nämnder

1. Individ- och familjenämnden

Inom Individ- och familjenämnden ingår bland annat funktionshinderomsorgen med olika boenden. Även här finns det behov av att öka personaltätheten samt erbjuda personalen vidareutbildning i syfte att både behålla erfaren personal och för att underlätta rekryteringen av ny personal. Den 1 juli 2025 träder dessutom en ny socialtjänstlag i kraft som innebär den största omställningen av den svenska socialpolitiken på 40 år. Detta ställer nya krav på verksamheten.

- Vi anslår 25,0 miljoner för att öka personaltätheten.
- Vi lägger 15,0 miljoner på ett första steg i en utbildnings- och karriärstege inom funktionshinderomsorgen.
- Vi skjuter till 10,0 miljoner i extra omställningsresurser med anledning av den nya socialtjänstlagen.
- Vi genomför satsningarna på ramtid inom hemtjänsten och arbetsskor (som S+MP). Kostnad: 3,0 miljoner.

Kommentar: Arbetarpartiets satsning är 48,1 miljoner större än den S+MP gör.

2. För- och grundskolenämnden

Under en lång rad år har antalet förskolebarn och skolelever i Umeå ökat. Trots att kommunen byggt många nya förskolor och rekryterat ny personal har det varit svårt att nå målet på 15 barn per barngrupp. De senaste åren har barnafödandet minskat kraftigt. Mellan åren 2020-2025 har det blivit drygt 900 färre barn i förskoleåldern i Umeå. I detta läge finns en möjlighet för kommunen minska barngrupperna inom förskolan. Detta skulle förbättra arbetsmiljön för förskolepersonalen och lärandet för barnen.

- Vi satsar 10,0 miljoner på att behålla personal och minska barngrupperna inom förskolan.
- Vi anslår 3,0 miljoner på att tillskapa fler platser i resursskola och särskilda undervisningsgrupper. Detta skulle gynna elever med behov av särskilt stöd som exempelvis barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).
- Vi anslår 8,5 miljoner för att kompensera för skärpta lagkrav gällande skolbibliotek, professionsprogram och 10-årig grundskola.
- Vi ställer oss bakom S+MP-satsningen på arbetsskor. Kostnad: 1,0 miljon.

■ Kulturskolan återförs till För- och grundskolenämnden från Kulturnämnden. Detta ökar budgeten för FGN med 33,1 miljoner samtidigt som Kulturnämndens budget minskar med 40,1 miljoner. Skillnaden beror på de samordningsvinster som uppstår.

Kommentar: Arbetarpartiets satsning på För- och grundskolenämnden är 53,2 miljoner större än den S+MP gör.

3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

När det gäller gymnasie- och vuxenutbildningen har ett antal nya lagkrav tillkommit som verksamheten måste finansiera. Det handlar bland annat om att skollagen har fått ett nytt säkerhetskapitel som ställer högre krav på att

skolorna ska vidta åtgärder som förhindrar att obehöriga får tillträde till lokalerna. Det har även tillkommit ett nationellt professionsprogram för rektorer och lärare som syftar till att förbättra möjligheterna till kompetensutveckling.

- Vi avsätter 2,5 miljoner för att kompensera för de skärpta lagkraven.
- Vi avsätter även 2,0 miljoner för sommarjobb till de lägre årskurserna på gymnasiet.

Kommentar: Arbetarpartiets satsning är 8,6 miljoner större än den S+MP gör.

4. Tekniska nämnden

I över ett decennium har de styrande i Umeå kommun gjort neddragningar inom Tekniska nämnden. Detta har bland annat drabbat kommunens gator och de fastigheter i vilka kommunens verksamheter (som utbildning och omsorg) bedrivs. Arbetarpartiet vill bryta denna trend. Till detta kommer dessutom nya krav vad gäller civil beredskap, belysning och energieffektivisering som läggs på Tekniska nämnden.

- Vi anslår 5,0 miljoner för att utöka budgeten rörande fastighetsunderhåll.
- Vi ställer oss bakom S+MP-satsningen på civil beredskap. Kostnad: 3,0 miljoner.
- Klimatförändringarna innebär nya problem när det gäller vinterväghållningen. I norra Sverige väntas nederbörden öka vilket leder till kraftigare snöfall. Även problemen med snö som faller, smälter och sedan fryser till is riskerar att bli vanligare. Därför ökar vi budgeten för vinterväghållningen med 10,0 miljoner.

Kommentar: Arbetarpartiets satsning är 3,1 miljoner större än den S+MP gör.

5. Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För att slå vakt om miljö och klimat vill vi inleda en försöksverksamhet med samordnad varudistribution. En rad kommuner i Sverige har satsat på denna typ av verksamhet. Liknande satsningar i bland annat Linköping har gett minskade utsläpp från tung trafik med uppåt 50 procent.

- Vi avsätter 5,0 miljoner till satsningen på samordnad varudistribution.

Kommentar: Våra satsningar är 4,7 miljoner större än S+MP.

6. Fritidsnämnden

Det finns få verksamheter där varje satsad krona från kommunen ger så stor utdelning som genom det frivilligarbete som utförs inom ramen för föreningslivet. Föreningslivet spelar även en viktig roll när det gäller att motverka segregering och rekrytering av ungdomar till kriminalitet. Detta vill vi slå vakt om.

- Vi anslår 2,0 extra miljoner till föreningslivet.

7. Kommunstyrelsen

Skandalen rörande kommunens visselblåsarfunktion utgör det senaste i en rad exempel på framväxten av en auktoritär kultur inom ett skikt av chefer i Umeå kommun. Vi vill genomföra ett antal reformer i syfte att förändra ledarskapskulturen (se del ett). Detta kan komma att innebära omplacering och omskolning av vissa chefer och direktörer. Som ett led i detta vill vi även fastanställa 500 tillfälligt anställda som ett led i att förbättra anställningstryggheten och uppmuntra personal att stanna hos kommunen.

- Vi avsätter 5,0 miljoner till en omskolningsfond för bättre ledarskapskultur bland kommunens chefer.
- Vi avsätter 7,0 miljoner till en satsning på kollektivtrafiken (samma som S+MP).

Anslagen för verksamhetsutveckling

Under de senaste åren har de styrande infört en rad s.k. "verksamhetsutvecklingsanslag". Ansvar för dessa har legat på Kommunstyrelsen trots att utvecklingen av verksamheterna egentligen ligger under andra nämnder och förvaltningar. Vi har därför flyttat dessa anslag från KS till Tekniska nämnden samt Individ- och familjenämnden. I samband med flytten har vi halverat anslagen.

Del tre:

Alternativbudgeten i tabellform

Arbetarpartiets satsningar

Äldrenämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

Ökad personaltäthet – steg ett	40,0 milj
Utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen	25,0 milj
Sänk egenavgifterna inom hemtjänsten	15,0 milj
Höjd ersättning till hemtjänstutförare (<i>ingår i index och volym</i>)	0,0 milj
Ramtid inom hemtjänsten (<i>samma som S+MP</i>)	5,0 milj
Arbetsskor (<i>samma som S+MP</i>)	1,0 milj
SUMMA	86,0 milj

Individ- och familjenämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

Ökad personaltäthet – steg ett	25,0 milj
Utbildnings- och karriärstege inom funktionshinderomsorgen – steg ett	15,0 milj
Verksamhetsutveckling social hållbarhet (<i>flytt från Kommunstyrelsen – halverat bidrag</i>)	3,0 milj
Omställningsresurser ny Socialtjänstlag	10,0 milj
Arbetsskor (<i>samma som S+MP</i>)	1,0 milj
Ramtid inom hemtjänsten (<i>samma som S+MP</i>)	2,0 milj
SUMMA	56,0 milj

För- och grundskolenämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

Barnkullarna minskar - behåll personal och minska barngrupperna	10,0 milj
Satsning på resursskola och särskilda undervisningsgrupper för bl a NPF-elever	3,0 milj
Arbetsskor (<i>samma som S+MP</i>)	1,0 milj
<i>Skärpta lagkrav:</i>	
Skolbibliotek	6,5 milj
Professionsprogram rektorer, lärare och förskollärare	1,0 milj
10-årig grundskola	2,0 milj
SUMMA	23,5 milj

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

Sommarjobb för lägre årskurser	2,0 milj
<i>Skärpta lagkrav:</i>	
Professionsprogram rektorer och lärare	1,5 milj
Säkerhetskapitel i skollagen	1,0 milj
SUMMA	4,5 milj

Tekniska nämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

Utökad budget för vinterväghållningen	10,0 milj
Utökad budget för fastighetsunderhållet	5,0 milj
Civil beredskap (<i>samma som S+MP</i>)	3,0 milj

Verksamhetsutveckling omställning (flytt från Kommunstyrelsen – halverat bidrag)	3,0 milj
Verksamhetsutveckling klimat (flytt från Kommunstyrelsen – halverat bidrag)	1,5 milj
SUMMA	22,5 milj

Fritidsnämnden

Utökat aktivitetsstöd till föreningar – motverka ungdomskriminalitet och segregering	2,0 milj
SUMMA	2,0 milj

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Försöksverksamhet samordnad varudistribution	5,0 milj
SUMMA	5,0 milj

Kommunstyrelsen

Fastanställ 500 tillfälligt anställda – avskaffa allmän visstid	0,0 milj
Omskolningsfond för bättre ledarskapskultur	5,0 milj
Ökad satsning på kollektivtrafiken (samma som S+MP)	7,0 milj
SUMMA	12,0 milj

Brand- och räddningsnämnden

Vi finansierar index och volymökningar fullt ut

TOTALSUMMA satsningar på olika verksamheter	211,5 milj
--	-------------------

Besparingar, omfördelningar och inkomstökningar

Kommunstyrelsen

Politiska overheadkostnader 10,0 milj

* Ersättningar till kommunalråd samt ordförande, vice ordf och andre vice ordf i nämnderna sänks

* Mötesarvodena sänks – ersättning för förlorad arbetsinkomst bibehålls

* Omställningsstöden för tidigare arvoderade politiker förändras för att motverka missbruk

Minskade sjukskrivningskostnader 10,0 milj

* Ökad personaltäthet inom äldre- och funktionshinderomsorg

* Processorienterat arbetssätt med ökat personalinflytande ger ökad arbetsglädje

Gitarmuseet omorganiseras 3,3 milj

* Gitarrutställningen till Länsmuseet under åren 2026-2027 (inom museets budget)

* Kommunens stöd till föreningen Guitars upphör

Minskat anslag Norrlandsoperan 5,0 milj

Minskat anslag Folkets Hus 3,5 milj

Minskat anslag Bildmuseet 2,0 milj

Minskat anslag Curiosum 1,0 milj

Minskat anslag för oförutsedda behov 10,0 milj

Minskat anslag Näringslivsservice (3 milj från drift, 7 milj från "utveckling", 1 milj övrigt) 11,0 milj

Minskat anslag Kommunikationsenheten 4,3 milj

Tillväxtanslaget halveras 10,4 milj

Verksamhetsutvecklingsanslagen flyttas till TN och IFN samt halveras 15,0 milj

Minskad investeringsbudget: Lägre avskrivningar 22,3 milj

Minskad investeringsbudget: Lägre räntekostnader 13,0 milj

SUMMA 120,8 milj

Kulturnämnden

Kvinnohistoriska museet samordnas med Länsmuseet 6,0 milj

Kulturskolan återförs till För- och grundskolenämnden

Ramminskning Kulturnämnden 40,1 milj

Ramökning För- och grundskolenämnden -35,1 milj

SUMMA 5,0 milj

Differensen förklaras av samordningsvinster då kulturskolan åter hamnar under FGN

TOTALSUMMA besparingar, inkomstökningar och omfördelningar 131,8 milj

Summering av Alternativbudgeten

Arbetarpartiets utgångsläge består av budgeten för år 2025 uppräknad med index- och volymökningar (ökade kostnader för personal, hyror och övrigt samt ökat antal barn, elever, äldre, m m). Siffrorna anges i miljoner kronor.

Nämnder	Utgångsläge Budget 2025 uppräknad med index o. volym	Besparingar o. effektiviseringar	Satsningar o. ökade utgifter	Summa AP budget 2026
Kommunstyrelsen	-1 316,3	102,8	-12,0	-1 220,5
Tekniska nämnden	-1 614,3		-22,5	-1 636,8
För- och grundskolenämnden	-2 379,6		* -58,5	-2 438,2
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-684,9		-4,5	-689,4
Individ- och familjenämnden	-1 864,3		-56,0	-1 920,3
Äldrenämnden	-1 498,4		-86,0	-1 584,4
Byggnadsnämnden	-65,0			-65,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-22,3		-5,0	-27,3
Kulturnämnden	-175,2	* 46,1		-129,1
Fritidsnämnden	-163,9		-2,0	-165,9
Kommunfullmäktige	-4,0			-4,0
Valnämnden	-19,9			-19,9
Personalnämnden	-1,3			-1,3
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-105,3			-105,3
Överförmyndarnämnden	-16,8			-16,8
Gemensam IT-nämnd Umeå-Skellefteå-Vännäs	-1,9			-1,9
Gemensam PA-nämnd Umeregionen	-4,7			-4,7
Summa nämnder	-9 938,2			-10 030,9
Finansiella kostnader pensioner	-14,3			-14,3
Summa verksamheternas nettokostnader	-9 923,9			-10 016,6
Skatter och bidrag	10 249,8			10 249,8
Finansnetto	-41,2	13,0		-28,2
Resultatkrav	-205,0			-205,0

Specifikationer inom Kommunstyrelsen	Utgångsläge Budget 2025 uppräknad med index o. volym	Besparingar o. effektiviseringar	Satsningar o. ökade utgifter	Summa AP budget 2026
Stadsledningskontor, pol. verksamhet mm	-291,7	38,3	-5,0	-258,4
Kraftverksamhet	117,0			117,0
Kollektivtrafik	-166,6		-7,0	-179,6
Umeå Folkets Hus	-26,6	6,8		-19,8
Västerbottens museum	-18,4			-18,4
Norrlandsoperan	-34,4	5,0		-29,4
Friskvårdsbidrag	-7,7			-7,7
Fackliga förtroendemän	-13,9			-13,9
Utdelning från UKF	0,0			0,0
Tillväxtanslag	-20,8	10,4		-10,4
Verksamhetsutveckling – social hållbarhet	-6,0	** 6,0		0,0
Verksamhetsutveckling – klimat	-3,0	** 3,0		0,0
Verksamhetsutveckling – omställning	-6,0	** 6,0		0,0
Anslag för oförutsedda behov	-21,3	10,0		-11,3
Avskrivningar	-618,5	22,3		-596,2
Utrangeringar	-12,0			-12,0
Nettokostnad pensioner	-180,4			-180,4
Summa Kommunstyrelsen	-1 316,3	102,8	-12,0	-1 220,5

* Vi flyttar Kulturskolan från Kulturnämnden till För- och grundskolenämnden. Detta minskar budgeten för Kulturnämnden med 40,1 miljoner och ökar budgeten för För- och grundskolenämnden med 35,1 miljoner.

** Verksamhetsutvecklingsanslagen flyttas till Tekniska nämnden och Individ- och familjenämnden samt halveras.

Finansieringsbudget och låneskuld

En jämförelse mellan AP och S+MP

De styrande i Umeå kommun har under en lång rad år agerat som om kommunen inte behöver en långsiktig planering när det gäller investeringarna och låneskulden. År 2009 var kommunens låneskuld 0 kronor. Sedan kom en tioårsperiod då kommunen gjorde stora investeringar – bland annat i kostsamma skrytbyggen som kulturhuset Väven och äventyrsbadet Navet. Under denna period ökade låneskulden dramatiskt. År 2019 låg Umeå kommuns låneskuld på hela 2 500 miljoner kronor (2,5 miljarder). Under tioårsperioden 2010-2019 hade alltså Umeå kommuns låneskuld ökat med 250 miljoner per år!

Sedan kom pandemin. Under några år fick kommunen stora statliga bidrag. Samtidigt var det färre som använde sig av kommunens service – det var exempelvis många äldre som valde bort hemtjänsten av rädsla för smittspridningen. Detta innebar att kommunen gick med mycket stora överskott. Till detta lades att byggandet minskade generellt i hela samhället. Kombinationen av stora överskott och minskade investeringar under pandemin innebar att Umeå kommun, under några få år, kunde betala av på sin låneskuld.

De senaste åren har låneskulden åter börjat öka. Under 2023 och 2024 ökade låneskulden med 551 miljoner. Detta motsvarar en ökning på ca 275 miljoner per år. Låneskulden ökar alltså i ungefär samma takt som under de tio åren 2010-2019!

Ingen medveten politik

Problemet är att svängningarna när det gäller låneskulden inte utgör resultatet av en medveten politisk styrning av kommunen. Under åren 2010-2019 ansåg de styrande Socialdemokraterna att det var bra att låneskulden ökade. De hänvisade bland annat till de nödvändiga investeringar som behövde göras i skolor, förskolor, äldreboenden, LSS-boenden, och så vidare. Och vi får inte glömma en rad skrytbyggen som Väven och Navet.

Under pandemiåren fortsatte S att lägga fram väl tilltagna investeringsbudgetar som skulle innebära att låneskulden fortsatte att öka. Men då pandemin gjorde att investeringarna och därmed låneskulden istället minskade var kommunens styrande inte sena att tala sig varma om hur bra det var att låneskulden minskade. Detta trots att deras egna budgetar, om de genomförts, hade inneburit raka motsatsen! När nu låneskulden åter ökar är S tillbaka i gamla spår och anser återigen att det är både bra och viktigt att låneskulden ökar.

Arbetarpartiet inser naturligtvis att det finns ett behov av att göra nödvändiga investeringar i skolor, äldreboende, förskolor, LSS-boenden, m.m. Men detta måste göras på ett medvetet och planerat sätt. Detta kräver en seriös diskussion bland annat om hur stor låneskulden ska tillåtas bli. Samt en prioritering av vilka investeringar som ska göras och vilka som inte ska göras – och när de ska göras.

Avsaknad av prioriteringar

Den metod som kommunledningen använt under många år är att besluta om en väldigt stor investeringsbudget. Det hör inte till ovanligheterna att investeringsbudgeten legat på över 1 500 miljoner. Samtidigt har det inte funnits mycket till prioriteringar mellan de olika investeringarna. Resultatet har blivit att de projekt som genomförts är de som "hunnits med" – och inte nödvändigtvis de viktigaste projekten. Under åren 2020-2024 har i genomsnitt endast 51,2 procent av alla beslutade investeringar verkställts – alltså lite drygt hälften! Andelen investeringar som genomfördes var extra låg under pandemin. Men även åren 2023-2024, då investeringarna tog fart igen, var det endast 62,5 procent av de beslutade investeringarna som genomfördes i genomsnitt.

Det Arbetarpartiet efterlyser är en långsiktig planering och prioritering av investeringarna - och en seriös diskussion om låneskuldens utveckling. Det är mot denna bakgrund vår Alternativbudget innehåller en stram kostym för investeringarna. Syftet med detta är att åstadkomma en mer medveten prioritering av investeringsprojekten i Umeå kommun – samt att undvika en galopperande ökning av låneskulden.

Finansieringsbudget Arbetarpartiet

Miljoner kronor

	2026	2027	2028	2029	Total 2026-29
Investeringar	-700,0	-700,0	-700,0	-700,0	-2 800,0
Nettoutgifter mark- och exploatering	-161,7	-150,0	-150,0	-150,0	-611,7
Finansieras genom:					
Resultat	205,3	214,4	223,1	231,3	874,1
Avskrivningar	596,2	615,8	662,8	698,8	2 573,5
Pensionsavsättning	-28,2	-24,9	-20,9	-21,6	-95,6
Utökad låneskuld	-88,4	-44,7	15,0	58,5	-59,7

Finansieringsbudget Socialdemokraterna + Miljöpartiet

Miljoner kronor

	2026	2027	2028	2029	Total 2026-29
Investeringar	-1 611,9	-1 456,0	-1 066,2	-821,0	-4 955,1
Nettoutgifter mark- och exploatering	-161,7	-183,3	-174,8	-257,0	-776,8
Finansieras genom:					
Resultat	205,3	214,4	223,1	231,3	874,1
Avskrivningar	620,8	646,0	677,4	703,6	2 647,8
Pensionsavsättning	-28,2	-24,9	-20,9	-21,6	-95,6
Utökad låneskuld	-975,7	-803,8	-361,4	-164,7	-2 305,6

Kommentarer:

* Under de fyra åren 2026-2029 ökar Arbetarpartiet låneskulden med 59,7 miljoner. Budgetförslaget från S+MP ökar istället låneskulden med hela 2 305,6 miljoner. Skillnaden mellan AP och S+MP blir därmed 2 245,9 miljoner (2 305,6 – 59,7) under fyraårsperioden – d v s drygt 2,2 miljarder!

* Arbetarpartiets lägre låneskuld skulle innebära att Umeå kommun är mindre sårbar för de kostnadsökningar som kommer att uppstå på grund av de senaste årens räntehöjningar.

Bilaga 1

Arbetarpartiets Alternativbudget jämförd med budgeten från S+MP

Nämnder	AP 2026	S+MP 2026	Differens AP vs. S+MP
Kommunstyrelsen	-1 220,5	-1 348,4	127,9
Tekniska nämnden	-1 636,8	-1 633,7	-3,1
För- och grundskolenämnden	-2 438,2	-2 384,9	-53,2
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-689,4	-680,8	-8,6
Individ- och familjenämnden	-1 920,3	-1 872,2	-48,1
Äldrenämnden	-1 584,4	-1 511,6	-72,7
Byggnadsnämnden	-65,0	-65,5	0,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-27,3	-22,7	-4,7
Kulturnämnden	-129,1	-177,7	48,6
Fritidsnämnden	-165,9	-166,3	0,4
Kommunfullmäktige	-4,0	-4,0	0,0
Valnämnden	-19,9	-19,9	0,0
Personalnämnden	-1,3	-1,3	0,0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-105,3	-104,5	-0,8
Överförmyndarnämnden	-16,8	-16,8	0,0
Gemensam IT-nämnd Umeå-Skellefteå-Vännäs	-1,9	-1,9	0,0
Gemensam PA-nämnd Umeregionen	-4,7	-5,2	0,5

Kommentarer:

* Arbetarpartiet satsar 150,6 miljoner mer än S+MP på de fem stora nämnderna i Umeå kommun: Äldrenämnden, Individ- och familjenämnden, För- och grundskolenämnden, Gymnasienämnden samt Tekniska nämnden. Dessa nämnder omfattar ca 80 procent av Umeå kommuns totala driftsbudget.

* Skillnaden mellan AP och S+MP när det gäller Kulturnämnden och För- och grundskolenämnden beror till största delen på att vi flyttar ansvaret för Kulturskolan. Detta minskar budgeten för Kulturnämnden med 40,1 miljoner och ökar budgeten för För- och grundskolenämnden med 35,1 miljoner.

Bilaga 2

Två avgörande strukturförändringar

i ett tioårigt Handlingsprogram för Umeå kommun

Strukturförändring ett

Gemensamma förvaltningar

Till våra långsiktiga åtgärder hör att återinföra och vidareutveckla den *kommungemensamma förvaltningen* i kombination med ett *processororienterat arbetssätt*. När detta koncept avvecklades på initiativ av Alliansen och Vänsterpartiet förlorade kommunen mellan 300-500 miljoner kronor om året! (Socialdemokraterna och MP orkade endast stå emot Alliansen och V under sju dagar – ynkligt, ömkligt och ansvarslöst). Den väldiga fördelen med den kommungemensamma förvaltningen var att denna organisationsmodell kunde ta hand om nya stora arbetsuppgifter – utan extra kostnader. *Vinsten bestod i uteblivna kostnadsökningar trots ny och ökad arbetsbelastning*. Och för varje år som den kommungemensamma förvaltningen trimmades in blev den mer och mer effektiv. Hade modellen fått fortsätta – det tog nästan tio år från idé till verkställighet – hade den kommungemensamma förvaltningen bara blivit mer och mer effektiv. Det politiska ränkspelet från V och Alliansen å ena sidan, och principlösheten från S och MP å andra sidan, innebar att Umeås skattebetalare förlorade en metod som skulle ha förbättrat kommunens ekonomi med mellan 400-600 miljoner – varje år!

Det som gick förlorat var en uttalad strävan efter ett gemensamt ansvarstagande för helheten och som tog sig uttryck i samarbete över de kommunala verksamheternas gränser. Arbetarpartiet föreslår inte en enda ny kommungemensam förvaltning. Idag föreslår vi fyra förvaltningar. Se nedan:

1. Utbildnings- och kulturförvaltningen

I denna skulle dagens förvaltningar för *Utbildning* samt *Kultur* ingå. Denna förvaltning skulle arbeta för de två skolnämnderna samt kulturnämnden.

2. Socialförvaltningen

I denna skulle dagens förvaltningar för *Stöd och omsorg* samt *Äldreomsorg* ingå. Denna förvaltning skulle arbeta för Äldrenämnden och Individ- och familjenämnden.

3. Samhällsbyggnads- och miljöförvaltningen

Här samlar vi dagens förvaltningar för *Samhällsbyggnad*, *Teknik och fastighet* samt *Fritid*. Denna förvaltning skulle främst arbeta för Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden, Fritidsnämnden samt Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

4. Stadsledningskontoret

Denna förvaltning tar hand om övrig verksamhet.

Strukturförändring två

Ett processororienterat arbetssätt – och ökat personalinflytande

En miljard är inte alltid en miljard. I Arbetarpartiet är vi övertygade om att det finns en väldig positiv kraft i form av "styrkan från golvet". Vi talar om kunnandet hos personalen inom äldreomsorg, socialtjänst, skola och förskola; inom städ, gator och parker; inom övriga kommunala verksamheter. Denna styrka måste bara släppas loss. I detta ingår bland annat metoden att överlåta problemlösningar till de närmast berörda.

Om *styrkan från golvet* används på rätt sätt kommer varje arbetad timme att innebära mer – mer produktion, mer trivsel, större trygghet samt mindre sjukfrånvaro. Dessa positiva effekter gäller i första hand för de anställda, oavsett om arbetsgivaren är offentlig eller privat, men de positiva effekterna kommer även att gynna elever och äldre samt övriga umebor.

Alltför ofta handlar debatten, i och utanför kommunfullmäktige, om huruvida verksamheterna ska toppstyras av politiker eller om verksamheterna ska styras av marknadskrafternas jakt på vinst.

Tredje ståndpunkten – ökat personalinflytande

Arbetarpartiet vill föra fram en tredje ståndpunkt, och det är att öka personalinflytandet! I detta sammanhang vill vi föra fram det tänkande som kan sammanfattas i begreppet "processororienterat arbetssätt". Detta gäller på golvet. Men principerna kan även tillämpas längre upp i organisationerna – och på olika arbetsplatser.

Låt oss uttrycka det hela på följande sätt: En miljard är inte alltid en miljard. Låt oss ta dagens Äldrenämnd (ÄN) som ett exempel (även andra nämnder skulle kunna användas). Denna nämnd tilldelas idag drygt 1,5 miljarder kronor om året för att utföra sina uppgifter. Med rätt arbetssätt och genom att personalen ges ökat inflytande – exempelvis över schemaläggning, tillsättning av chefer och arbetsmiljö – kommer trivseln och motivationen att öka, sjuktagen och personalomsättningen att minska. Detta kommer i sin tur även att leda till ökad produktivitet. Det blir en win-win-situation!

En miljard är inte alltid en miljard

Med en bra arbetsledning och personalpolitik – präglad av trivsel och kreativitet – kan en budget på en miljard innebära en "produktion" av vård och omsorg som motsvarar 1,25 miljarder! Alltså 25 procent mer. Men detsamma kan även gälla i motsatt riktning. En dålig arbetsledning och personalpolitik – präglad av toppstyrning, tystnadskultur och repressalier mot visselblåsare – riskerar att öka sjukfrånvaron och personalomsättningen samtidigt som trivseln och initiativkraften minskar. Med ett sådant arbetssätt finns risken att den satsade miljarden endast "producerar" omsorg för 750 miljoner! Alltså 25 procent mindre.

Insikten om att "styrkan från golvet" måste tas tillvara genom ett processororienterat arbetssätt med ökat personalinflytande, där både problem och nya idéer, löses respektive verkställs, av de närmast berörda kommer att både öka trivsel och produktivitet.

1 + 1 = 3

Lägger vi sedan samma vårt förslag på en ny och krympt *förvaltningsorganisation* (strukturförändring ett) med vårt förslag på ett *processororienterat arbetssätt* (strukturförändring två) kommer dessa två strukturförändringar, tillsammans, att öka trivseln, förbättra arbetsmetoderna, minska byråkratin och ge umeborna mer resultat per skattekrone än idag. Dessa två strukturförändringar kommer att samverka på ett sådant sätt att de ger mer än varje reform var och en för sig själv. Ibland kan 1 + 1 bli mer än 2. Dessa två strukturförändringar utgör helt avgörande inslag i Arbetarpartiets tioåriga handlingsprogram för Umeå kommun.

Bilaga 3

Utredningsuppdrag

Kommunens ekonomi

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att framställa tioåriga prognoser för kommunens intäkter och kostnader, samt investeringsbehov och låneskuld, för att i ett tidigt skede kunna ta fram och diskutera vilka åtgärder som är nödvändiga för att kommunen ska undvika förödande underskott i framtiden.

2. KS ger nämnderna i uppdrag att, i samband med budgetarbetet, ta fram underlag när det gäller nämndernas kostnadsökningar/-minskningar från ett år till nästa till följd av index och volym.

3. KS ges i uppdrag att utreda dels hur museiverksamheten ska kunna samordnas bättre både vad gäller fysisk placering, dels i syfte att sänka kostnaderna. Det finns numera bland annat ett länsmuseum, ett bildmuseum, ett kvinnohistoriskt museum, Guitars, m.fl.

Kommunens organisation

4. KS får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en sammanslagning av nuvarande förvaltningar till följande fyra **övergripande** förvaltningar:

* *Utbildnings- och kulturförvaltningen*. Ansvariga nämnder: FGN, GVN, KN

* *Socialförvaltningen*. Ansvariga nämnder: IFN, ÄN

* *Samhällsbyggnads- och miljöförvaltningen*. Ansvariga nämnder: TN, BN, MHN, FN

* *Stadsledningskontoret*.

Ledarskapskultur och arbetsplatsdemokrati

5. KS får i uppdrag att granska den rådande ledarskapskulturen bland kommunens chefer samt avskeda eller omplacera individer som inte lever upp till grundläggande krav på öppenhet, demokratiskt sinne och respekt för personalens yrkeskunnande.

6. KS får i uppdrag att utarbeta en modell för processororienterat arbetssätt med målsättningen att personalinflytandet ska öka över exempelvis schemaläggning, tillsättning av chefer och arbetsmiljö. Syftet med ett processororienterat är att släppa lös "styrkan från golvet" med målsättningen att öka trivselen, förbättra arbetsmetoderna, minska byråkratin och ge umeborna mer resultat per skattekrona än idag.

Satsa på vård och omsorg samt skola

7. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen.

8. Individ- och familjenämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en utbildnings- och karriärstege inom funktionshinderomsorgen.

9. För- och grundskolenämnden ges i uppdrag att utreda hur barngrupperna inom förskolan ska kunna minskas, i rådande läge med minskat barnafödande, genom att exempelvis behålla personal som annars skulle anses överflödig.

Bekämpa hedersförtryck och religiös extremism

10. AB Bostaden och övriga delar av Umeå kommunkoncern ska inte hyra ut lokaler till föreningar eller församlingar som bidrar till att sprida uppfattningar som står i strid mot svensk lagstiftning. Umeå kommun måste införa uthyrningsregler för lokaler till föreningar/församlingar som försvårar för extremistiska och våldsbejakande organisationer att sprida sitt budskap.

11. Skärp uppföljningen och kontrollen av de föreningar som erhåller offentligt stöd av fritidsnämnden och kulturnämnden. Inte en enda skattekrona ska riskera att betalas ut till extremistiska och våldsbejakande organisationer.

12. KS ges i uppdrag att genomföra en kartläggning av hedersförtryckets utbredning bland alla elever på Umeås grundskolor och gymnasier. Kartläggningen ska vara byggd på de metoder som använts i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala.

Samhällsplanering

13. KS ges i uppdrag att utarbeta en utvecklingsplan för att öka tillgängligheten för umeborna att ta del av det fantastiska, obebyggda och sammanhängande grönområdet nedströms Backens kyrka och fram till Tvärån. Detta skulle kunna ske med relativt små insatser som exempelvis sittplatser och grillplatser av samma karaktär som finns runt Nydalasjön.

Miljö och klimat

14. KS utreder vad som skulle vara mest effektivt i Umeå när det gäller att få fler bilister att börja åka kollektivt med betoning på prissättning och turtäthet.

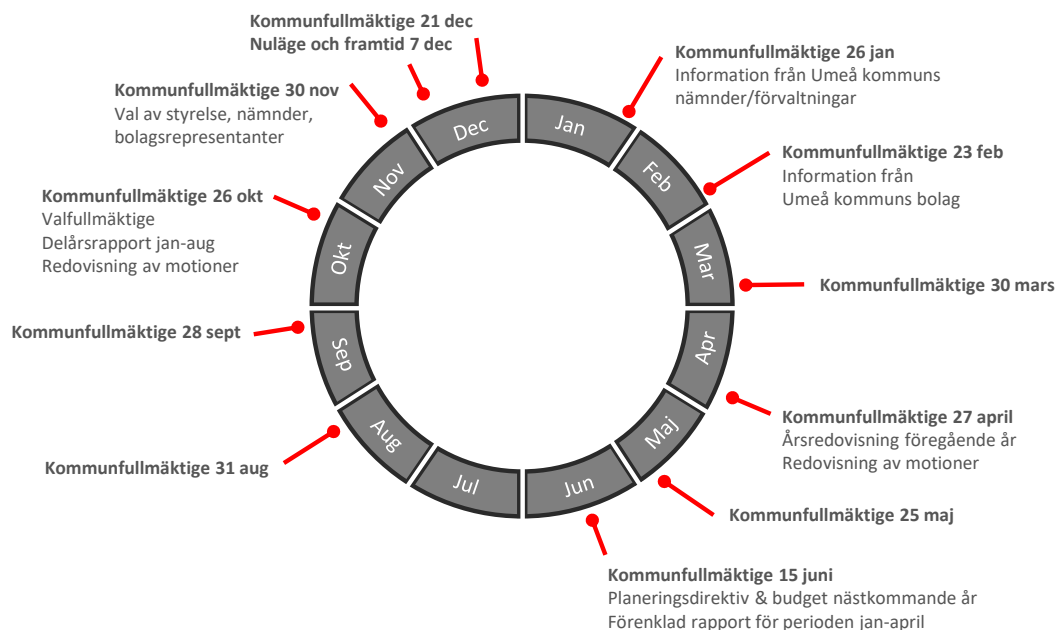
15. KS utreder vilka vinster som kan göras när det gäller att minska utsläpp av kvävedioxid, speciellt inom centrumfyrkanten, vid införandet av samordnade varutransporter.

16. KS ges i uppdrag att ansvara för att kommunens översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner samt detaljplaner inte får försämra kommunens förmåga att klara miljökvalitetsnormerna för bl a kvävedioxid och partiklar i centrala Umeå. Alternativt uttryckt: Att lagens bokstav och anda inarbetas i Umeå kommuns samhällsplanering.

Bilaga 7

Årshjul 2026 - Umeå kommunfullmäktige

Observera att nedanstående planering gäller under förutsättning att föreslagna sammanträdestider fastställs och att ordinarie planerings- och uppföljningsprocess följs. Observera även att det kan tillkomma ytterligare aktiviteter

UMEÅ
KOMMUN

UMEÅ
KOMMUN

Bilaga 6

2025-05-21

Sammanträdestider för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2026

KF	Kommunfullmäktige
KS	Kommunstyrelsen
KSNAU	Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott
KSPLU	Kommunstyrelsens planeringsutskott
KSHU	Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

	KSNAU	KSPLU	KSHU	KS	KF
	Kl. 13.15	Kl. 9.00	Kl. 13.15	Kl. 15.00	Kl. 9.00
Januari	7* 20	7*, 20	27	13	26
Februari	3, 17	3, 17		10	23
Mars	10, 24	10, 24	31	17	30
April	7, 14**, 21	7, 21		14	27
Maj	5, 19, 26	5, 26	19 *****	12	25
Juni	2**, 9	9	16	2	15
Juli					
Augusti	11, 25	11, 25		18	31
September	8, 22	8, 22	1, 29	15	28
Oktober	6, 19***, 20	6, 20		13, 19***	26
November	10, 24	10, 24	2	17	30
December	1, 15	15	1*****	8	21

* KSNAU och KSPLU onsdag

**KSNAU kl. 14.30

*** KSNAU måndag kl. 14.30 och KS måndag kl. 15.00

**** KSHU kl. 9.00-10.45

*****KSHU kl. 9.00-12.00

Nuläge och framtid 7 december 2026

Viktiga datum för Umeå kommuns nämnder 2026

Observera att detaljerad information om nedanstående aktiviteter lämnas i separata anvisningar.

Datum	Aktivitet
26-jan	Verksamhetsdagen i KF Förvaltningar lämnar information till KF om möjligheter/utmaningar 3–5 år.
06-feb	Underlag till Årsredovisning Förvaltningens förslag till KS-rapport från xxx-nämnden för perioden jan-dec 2025 ska vara färdigt och inskickat till SLK Ekonomi.
23-feb	Underlag till Årsredovisning XXX-nämndens fastställda rapport till KS/KF för perioden jan-dec 2025 (direktjusterad vid sammanträde om så behövs) ska vara inskickad till KS diarium och SLK Ekonomi.
23-feb	Uppföljning Intern kontroll fg år Nämndens beslut om att Intern kontrollen under föregående år varit ändamålsenlig och tillräcklig samt nämnden godkännande av uppföljning av internkontrollplan för föregående ska vara inskickad till KS diarium
20-mar	Planering och budget nästkommande år Sista datum för nämnd att lämna yttrande på SLK:s förslag till planeringsdirektiv- Sista datum för Personalnämnden att lämna yttrande över löneutveckling och personalpolitiska mål
24 mar -1 apr	Planering och budget nästkommande år Planeringsdialog - nämnder presenterar sina yttranden för KSnau
29 april	Taxor & avgifter 2027 Sista datum för nämnd att inkomma med förslag till KS diarium om revidering av eventuella taxor och avgifter inför verksamhetsåret 2027.
12-maj	Förenklad rapport jan-apr Förvaltningens förslag till förenklad KS/KF-rapport fr nämnden för perioden jan-april färdigt och inskickat till SLK ekonomi.
20-maj	Förenklad rapport jan-apr Nämndens fastställda rapport till KS/KF för perioden jan-april (direktjusterad vid sammanträde om så behövs) ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi.
20-maj	Uppföljning Intern Kontroll jan-apr Nämndens uppföljning av internkontrollplan för perioden jan-april inskickad till KS diarium.
14-sep	Delårsrapport jan-aug Förvaltningens förslag till KS/KF-rapport fr nämnden för perioden januari-augusti färdigt och inskickat till SLK ekonomi.
25-sept	TN:s detaljbudget Sista datum för TN att lämna fastställd detaljbudget till KS, FoGn och GyVn.
25-sep	Delårsrapport jan-aug Nämndens fastställda rapport till KS/KF för perioden jan-aug (direktjusterad vid sammanträde om så behövs) ska vara inskickad till KS diarium och SLK Ekonomi.
25-sep	Uppföljning Intern kontroll jan-aug Nämndens uppföljning av internkontrollplan för perioden jan-aug innevarande år inskickad till KS diarium
31-okt	Investeringsplanering och budget nästkommande år TN lämnar fastställt förslag till investeringsbudget och plan samt 10-årig investeringsunderlag till KS diarium
20-nov	Verksamhetsplan och budget för 2027 Sista datum för nämnder att lämna nämndens fastställda Verksamhetsplan (inkl. detaljbudget). Plan för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av externa utförare samt Riskanalys och Internkontrollplan för nästkommande verksamhetsår till KS diarium
7 dec	Nuläge & framtid Presentation av planeringsförutsättningar och förslag till planeringsdirektiv för 2028.

Viktiga datum för Umeå kommuns bolag 2026

Observera att detaljerad information om nedanstående aktiviteter lämnas i separata anvisningar.

Datum	Aktivitet
13-feb	Underlag till Årsredovisning Bolag lämnar underlag till SLK ekonomi - rapportpaket Cognos/mail
23-feb	Underlag till Årsredovisning Bolagets förslag till KS/KF-rapport från xxx-bolaget för perioden jan-dec 2025 färdigt och inskickat till SLK ekonomi.
23-feb	Bolagsdagen i KF
16-mar	Underlag till Årsredovisning XXX-bolagets fastställda rapport till KS/KF för perioden jan-dec 2025 (direktjusterad vid sammanträde om så behövs) ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi.
20-mar	Planering nästkommande år Sista datum för UKF/bolag att lämna yttrande på SLK:s förslag till planeringsförutsättningar.
24 mar- 1 apr	Planering nästkommande år Planeringsdialog – UKF och berörda bolag presenterar sina yttranden för KSna
8 april	Årsredovisning UKF Senaste dag för UKF att lämna signerat beslut om årsredovisning samt årsredovisning enligt beslutad anvisning till KS diarium och SLK redovisning
29 april	Taxor & avgifter 2027 Sista datum för UKF/bolag att inkomma med förslag till KS diarium om revidering av eventuella taxor och avgifter inför verksamhetsåret 2027.
13 maj	Förenklad rapport jan-apr Bolag lämnar underlag till SLK ekonomi - rapportpaket Cognos/mail.
12 maj	Förenklad rapport jan-apr Bolagets förslag till KS/KF-rapport från xxx-bolaget för perioden jan-april färdigt och inskickat till SLK ekonomi.
11-maj	Underlag för KS uppsiktsplikt Sista dag för UKF att överlämna underlag till KS för uppsiktspliktens verkställande
20-maj	Förenklad rapport jan-apr UKF:s rapport (verksamhetsberättelse/underlag) till KS/KF för perioden jan-april ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi.
14-sep	Delårsrapport jan-aug Bolag lämnar underlag till SLK ekonomi - rapportpaket Cognos/mail.
14-sep	Delårsrapport jan-aug Bolagets förslag till KS/KF-rapport från xxx-bolaget för perioden jan-aug 2024 färdigt och inskickat till SLK ekonomi.
28-sep	Delårsrapport jan-aug Styrelsen för Umeå folkets hus skickar fastställd rapport till KS diarium och SLK ekonomi.
28-sep	Delårsrapport jan-aug Av respektive bolagsstyrelse fastställd rapport till KS/KF (direktjusterad vid sammanträde om så behövs) skickas till UKF för överlämning till KS diarium och SLK ekonomi.
7 dec	Nuläge & framtid Presentation av planeringsförutsättningar och förslag till planeringsdirektiv för 2028.

Debattregler för behandling av budgeten 2025-06-16

Överläggningarna om budgeten indelas i en inledande **gruppledargenomgång** och en efterföljande **allmänpolitisk debatt**.

För **gruppledargenomgången** gäller följande talarordning:

OMGÅNG 1

<i>Talare</i>	<i>Parti</i>	<i>Maxtid (minuter)</i>
KS ordförande Hans Lindberg	(S)	20
Anders Ågren	(M)	10
Bore Sköld	(V)	10
Mattias Larsson	(C)	10
Lars Forsgren	(SD)	10
Mariam Salem	(MP)	10
Hanna Lundin Jernberg	(L)	10
Davis Kaza	(AP)	10
Veronica Kerr	(KD)	10

Ingen replikrätt i 1:a omgången

OMGÅNG 2

Samma som ovan (**med replikrätt**) – **maxtid 4 min.**

Ordet i den **allmänpolitiska debatten** ges fritt efter gruppleदारomgången. **Inläggen får vara högst 3 minuter.**

Man får bryta talarlistan med **replik (1 min)** om man är gruppleदार, eller har gjort inlägg, eller har blivit påtagligt angripen eller direkt apostroferad. Den mot vilken replik riktas har in sin tur rätt till en **svarsreplik (1 min)**. Därefter återgår ordet till den som står på tur i talarlistan.

Sammanträdesprotokoll

2025-06-03

Kommunfullmäktiges presidium

Tid:	Tisdagen den 3 juni 2025 kl. 08:00-08:15	
Plats:	Distans	
Beslutande:	Marie-Louise Rönnmark (S), ordförande Alireza Mosahafi (M), vice ordförande Jan-Olov Carlsson (V), 2:e vice ordförande	
Utses att justera:	Alireza Mosahafi (M)	
Sekreterare:	Digital signatur Tomas Jakobsson	§§ 1-3
Ordförande:	Digital signatur Marie-Louise Rönnmark	
Justerare:	Digital signatur Alireza Mosahafi	

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ:	Kommunfullmäktiges presidium
Sammanträdesdatum:	2025-06-03
Anslaget har satts upp:	2025-06-05
Anslaget tas ner:	2025-06-27
Förvaringsplats:	Stadsledningskontoret, kommunkansliet
Underskrift:	Digital signatur Tomas Jakobsson

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium**Sammanträdesprotokoll**
2025-06-03**§ 1**

Diariennr: KS-2021/01090

Budget för kommunrevisionen 2026**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa kommunrevisionens budget för 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning av den kommunala verksamheten oavsett verksamhetsform. Det är kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer i Umeå kommun. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning har kommunfullmäktiges presidium bland annat i uppgift att bereda kommunrevisionens budget inför fastställande av kommunfullmäktige. Förslag till kommunrevisionens budget för 2026 är beräknat i enlighet med de regler kommunfullmäktige fastställde 21 juni 2021 (§138)

Budgetpost	Budget 2023 (tkr)	Budget 2024 (tkr)	Budget 2025 (tkr)	Förändring 2025-26 (tkr)	Budget 2026 (tkr)
Arvoden	919	949	985	36	1021
Övriga verksamhetskostnader förtroendevalda	25	25	25	0	25
Övriga verksamhetskostnader sakkunniga	2919	2948	2973	30	3003
S:a	3863	3922	3983	65	4048

Beslutsunderlag**Relaterade dokument**

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF, rev 2022-09-26, § 164)

Arvodesregler för förtroendevalda (KF rev 2022-11-28, § 200)

Reglemente för Umeå kommuns revisorer (KF 2019-04-29 §95)

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesprotokoll
2025-06-03

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium**Sammanträdesprotokoll**
2025-06-03**§ 2**

Diariennr: KS-2021/01090

Budget för lekmanrevisionen 2026**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa budget för lekmanrevisionen 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning av den kommunala verksamheten oavsett verksamhetsform. Det är kommunfullmäktige som utser lekmanrevisorerna i Umeå kommuns hel- eller majoritetsägda bolag. Lekmanrevisorerna väljs bland de förtroendevalda i Kommunrevisionen. Omfattning av lekmanrevisionen fastställs av kommunfullmäktige och finansieras via UKF med årlig uppräknings fastställd av kommunfullmäktige. I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning har kommunfullmäktiges presidium bland annat i uppgift att bereda revisorernas budget. Lekmanrevisionens budget för 2026 är beräknat i enlighet med de regler kommunfullmäktige fastställde 21 juni 2021 (§138)

Rambudget för lekmanrevision 2026 (kr)

Budgetpost	Ansvar för budgetpost	Budgetram 2024 (kr)	Budgetram 2025 (kr)	Förslag budgetram 2026 (kr)	Kommentar
Arvoden för förtroendevalda lekmanrevisorerna	UKF AB eller respektive bolag	150 052*	155 469	Uppräkning i enlighet med fastställt arvodesreglemente	Uppräkning i enlighet med fastställt arvodesreglemente
Övriga verksamhetskostnader – förtroendevalda	Ingår i kommunrevisionens budget	0	0	0	Ingår i kommunrevisionens budget

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesprotokoll
2025-06-03

Ram för ersättning till sakkunniga	UKF AB	599 077	605 067	611 118	Årlig uppräknings med 1% (enligt KFs regelverk)
------------------------------------	--------	---------	---------	----------------	---

**From antagande av arvodesreglemente för mandatperiod 2023-2026 ingår även arvode för lekmanrevision i Umeå hamn AB i budgetram*

Relaterade dokument

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF, rev 2022-09-26, § 164)

Riktlinjer för ägarstyrning (KF 2021-03-29)

Arvodesregler för förtroendevalda (KF rev 2022-11-28, § 200)

Reglemente för Umeå kommuns revisorer (KF 2019-04-29 §95)

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesprotokoll
2025-06-03

§ 3

Diariennr: KS-2021/01090

Kommunfullmäktiges årshjul 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa årshjul för kommunfullmäktige 2026 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunfullmäktiges presidium tagit fram ett årshjul för kommunfullmäktige 2026. Planeringen gäller under förutsättning att föreslagna sammanträdestider fastställs och att ordinarie planerings- och uppföljningsprocess följs. Det kan även tillkomma ytterligare aktiviteter.

Beslutsunderlag

Årshjul 2026.

Beredningsansvarig

Dan Gideonsson

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-20

§ 165

Diariennr: KS-2024/00433

Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029**Beslut****Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar**

att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Ärendebeskrivning

Vid sammanträdet 2025-05-20 presenteras Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029.

Beslutsunderlag

Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029.

Bilaga 1. Investeringsbudget 2026- och plan 2027-2029

Bilaga 2. Förslag till mark- och exploateringsplan 2026-2029.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-20

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Bolagen

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 177

Diariennr: KS-2024/00433

Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029**Beslut****Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar****att att-satser enligt nedan och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.****Förslag till beslut****Kommunfullmäktige beslutar***att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80**att fastställa Socialdemokraternas och Miljöpartiets Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 inklusive:*

- inriktningsmål och program, finansiellt mål, personalpolitiska mål samt tilläggsuppdrag till kommunens nämnder och bolag*
- nettokostnadsbudget 2026 och plan 2027–2029 för respektive styrelse eller nämnd*
- investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan för 2027–2029 enligt bilaga 1*
- mark- och exploateringsplan 2026–2029 enligt bilaga 2.*

*att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget**att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget och plan får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar**att fastställa kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026 enligt bilaga 6*

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

att fastställa viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026 enligt bilaga 7.

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa kommunstyrelsens sammanträdestider under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026, enligt bilaga 6.

Ärendebeskrivning**Ärendegång**

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 20 maj 2025 lade Socialdemokraterna fram det med Miljöpartiet gemensamma budgetförslaget samt bilaga 1 – Investeringsbudget 2026 samt plan 2027-2029 och bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027-2029 .

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 27 maj 2025 lägger övriga partier i utskottet sina budgetförslag. Vid kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 lägger övriga partier i kommunstyrelsen sina budgetförslag. Samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att skriftligt anmäla in sitt budgetförslag till kommunstyrelsens möte 3 juni.

Kommunfullmäktige 16 juni 2025 (debatt och beslut)

Ärendet kompletteras efter kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 med kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut och handlingar:

att fastställa kommunrevisionens budget för 2026 - bilaga 3

att fastställa budget för lekmannarevisionen 2026 - bilaga 4

att fastställa kommunfullmäktiges årshjul - bilaga 5

Beslutsunderlag

Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv och budget för 2026 och plan 2026–2028.

Bilaga 1 - Investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029

Bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027–2029

Bilaga 3 - Kommunrevisionens budget för 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 4 - Budget för lekmannarevisionen 2026 (Beredts av KF-presidium)

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

Bilaga 5 - Kommunfullmäktiges årshjul 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 6 - Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och dess utskotts
sammanträdestider för 2026

Bilaga 7 - Viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026.

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Dan Gideonsson

Urban Blomdahl

Anette Sjödin

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-20

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-27

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att att-satser och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 118

Diariennr: KS-2024/00433

Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029

Förslag till beslut **Kommunfullmäktige beslutar**

att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80

att fastställa Socialdemokraternas och Miljöpartiets Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 inklusive:

- inriktningsmål och program, finansiellt mål, personalpolitiska mål samt tilläggsuppdrag till kommunens nämnder och bolag
- nettokostnadsbudget 2026 och plan 2027–2029 för respektive styrelse eller nämnd
- investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan för 2027–2029 enligt bilaga 1
- mark- och exploateringsplan 2026–2029 enligt bilaga 2.

att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget

att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget och plan får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar

att fastställa kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026 enligt bilaga 6

att fastställa viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026 enligt bilaga 7.

Kommunstyrelsen beslutar

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

**att fastställa kommunstyrelsens sammanträdestider under förutsättning
att kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges
sammanträdesdatum för 2026, enligt bilaga 6.**

Reservation

Bore Sköld (V), Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD) och Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för yrkanden om sina egna budgetförslag inklusive skattesats.

Ärendebeskrivning

Ärendegång

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 20 maj 2025 lade Socialdemokraterna fram det med Miljöpartiet gemensamma budgetförslaget samt bilaga 1 – Investeringsbudget 2026 samt plan 2027-2029 och bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027-2029 .

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 27 maj 2025 lägger övriga partier i utskottet sina budgetförslag. Vid kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 lägger övriga partier i kommunstyrelsen sina budgetförslag. Samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att skriftligt anmäla in sitt budgetförslag till kommunstyrelsens möte 3 juni.

Kommunfullmäktige 16 juni 2025 (debatt och beslut)

Ärendet kompletteras efter kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 med kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut och handlingar:
att fastställa kommunrevisionens budget för 2026 - bilaga 3
att fastställa budget för lekmanrevisionen 2026 - bilaga 4
att fastställa kommunfullmäktiges årshjul - bilaga 5

Beslutsunderlag

Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv och budget för 2026 och plan 2026–2028.

Bilaga 1 - Investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029

Bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027–2029

Bilaga 3 - Kommunrevisionens budget för 2026 (Beredts av KF-presidium)

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Bilaga 4 - Budget för lekmannarevisionen 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 5 - Kommunfullmäktiges årshjul 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 6 - Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och dess utskotts
sammanträdestider för 2026

Bilaga 7 - Viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026.

Alliansens budgetförslag 2026.

Vänsterpartiets budgetförslag 2026.

Sverigedemokraternas budgetförslag 2026.

Näringslivs- och arbetsutskottet 2025-05-20 protokoll.

Näringslivs- och arbetsutskottet 2025-05-27 protokoll.

Kommunfullmäktiges presidium 2025-06-03 protokoll (Beredts av KF-
presidium)

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Dan Gideonsson

Urban Blomdahl

Anette Sjödin

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-20

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-27

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att att-satser och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och Mariam Salem (MP) – Bifall till

Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 med skattesats 22,80.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Veronica Kerr (KD) och Maria Lindvall (-) (L) – Bifall till Alliansens förslag till budget 2026 med skattesats 22,60.

Bore Sköld (V) – Bifall till Vänsterpartiets förslag till budget 2026 med skattesats 22,80.

Lars Forsgren (SD) – Bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget 2026 med skattesats 22,80.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 med skattesats 22,80 *mot* Alliansens förslag till budget 2026 med skattesats 22,60 *mot* Vänsterpartiets förslag till budget 2026 med skattesats 22,80 *mot* Sverigedemokraternas förslag till budget 2026 med skattesats 22,80. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 med skattesats 22,80.

Reservation

Bore Sköld (V), Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD) och Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för yrkanden om sina egna budgetförslag inklusive skattesats.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 177

Diariennr: KS-2024/00433

Planeringsdirektiv och budget 2026 samt plan 2027-2029**Beslut****Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar**

att att-satser enligt nedan och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.

Förslag till beslut**Kommunfullmäktige beslutar**

att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80

att fastställa Socialdemokraternas och Miljöpartiets Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027–2029 inklusive:

- inriktningsmål och program, finansiellt mål, personalpolitiska mål samt tilläggsuppdrag till kommunens nämnder och bolag*
- nettokostnadsbudget 2026 och plan 2027–2029 för respektive styrelse eller nämnd*
- investeringsbudget för 2026 samt investeringsplan för 2027–2029 enligt bilaga 1*
- mark- och exploateringsplan 2026–2029 enligt bilaga 2.*

att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget

att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget och plan får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar

att fastställa kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026 enligt bilaga 6

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

att fastställa viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026 enligt bilaga 7.

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa kommunstyrelsens sammanträdestider under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges sammanträdesdatum för 2026, enligt bilaga 6.

Ärendebeskrivning**Ärendegång**

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 20 maj 2025 lade Socialdemokraterna fram det med Miljöpartiet gemensamma budgetförslaget samt bilaga 1 – Investeringsbudget 2026 samt plan 2027-2029 och bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027-2029 .

Vid näringslivs- och arbetsutskottets sammanträde 27 maj 2025 lägger övriga partier i utskottet sina budgetförslag. Vid kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 lägger övriga partier i kommunstyrelsen sina budgetförslag. Samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att skriftligt anmäla in sitt budgetförslag till kommunstyrelsens möte 3 juni.

Kommunfullmäktige 16 juni 2025 (debatt och beslut)

Ärendet kompletteras efter kommunstyrelsens sammanträde 3 juni 2025 med kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut och handlingar:
att fastställa kommunrevisionens budget för 2026 - bilaga 3
att fastställa budget för lekmannarevisionen 2026 - bilaga 4
att fastställa kommunfullmäktiges årshjul - bilaga 5

Beslutsunderlag

Socialdemokraternas och Miljöpartiets planeringsdirektiv och budget för 2026 och plan 2026–2028.

Bilaga 1 - Investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029

Bilaga 2 - Mark- och exploateringsbudget 2026 och plan 2027–2029

Bilaga 3 - Kommunrevisionens budget för 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 4 - Budget för lekmannarevisionen 2026 (Beredts av KF-presidium)

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

Bilaga 5 - Kommunfullmäktiges årshjul 2026 (Beredts av KF-presidium)

Bilaga 6 - Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och dess utskotts
sammanträdestider för 2026

Bilaga 7 - Viktiga datum för kommunens nämnder och bolag 2026.

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Dan Gideonsson

Urban Blomdahl

Anette Sjödin

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-20

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2026 och plan 2027-2029 enligt bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2025-05-27

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att att-satser och bilagor är inlämnat för fortsatt ärendegång enligt beskrivning.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Tjänsteskrivelse

2025-05-12

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diariernr: KS-2025/00474

Detaljplan för Ersmark 22:2 - etapp 1 och 2

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar detaljplanen för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1 och 2. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).
2. Kommunfullmäktige utökar verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta planområdet.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplan påbörjades av Umeå kommun, detaljplanering 2021-02-22.

Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av Östra Ersboda industriområde med verksamheter, kontor, hantering och lagring av drivmedel, djursjukhus samt samlingslokaler, idrottsplatser och sporthallar. Utbyggnaden av industriområdet skapar etableringsmöjligheter för företag, föreningar och organisationer med olika verksamhetsinriktning som inte innebär betydande negativ påverkan på omgivningen avseende lukt, buller, ljusstörning eller annan typ av betydande negativ störning för människors hälsa och miljö.

Planen möjliggör även för en grön ridå mot Kolbäcksvägen och befintliga bostäder samt bereder ytor för avrinning av dagvatten i öppna diken i öst-västlig riktning. Vidare säkerställer detaljplanen ytor för omhändertagande, rening och fördröjning av dagvatten samt tekniska anläggningar i form av transformator- och pumpstation. Gatunätet inom planområdet är redan utbyggt och planen bekräftar användningen av dessa.

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen intentioner och är utpekad som verksamhetsområde.

Syfte

Detaljplanen syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00474

även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget. Planen har varit föremål för samråd under tiden 2023-06-02 – 2023-06-27 och granskning under tiden 2025-02-26 – 2025-03-19.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att planbeskrivningen revideras avseende trafikalstring och påverkan på det statliga vägnätet, skyddsvärda arter, sura sulfatjordar och avståndskrav från farligt godsled. Plankartan har efter granskningen revideras avseende utfartsförbud och bestämmelse om största bredd på utfarter. Vidare har byggrätterna för de olika användningarna och användningsgränser reviderats för att tillgodose skyddsavstånd från drivmedelsanläggning. Efter granskningen har även naturmarken i östra planområdesgränsen utökats för att tillgodose planerad dagvattendamms ytbehov.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten utökas till att omfatta hela planområdet.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-12.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 106.

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad maj 2025
- Planbeskrivning daterad april 2025

Utredningar och underlag

- Granskningsutlåtande daterad april 2025
- Samrådsredogörelse daterad februari 2025

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00474

- VA- och dagvattenutredning daterad februari 2025
- Trafikutredning daterad januari 2024
- Trafiksimulering daterad april 2025

Beredningsansvariga

Sara Israelsson, planarkitekt
Harry Bertilsson, t.f. planchef

Föredragande

Harry Bertilsson, t.f. planchef

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

Granskningsutlåtande

Diarienummer: BN-2018/02365

Datum: 2025-05-02

Handläggare: Sara Israelsson

Detaljplan för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1 och 2 inom Ersboda i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Detaljplanen syftar till att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur och lämpliga parkeringsytor som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden 2023-06-02 – 2023-06-27 och granskning 2025-02-26 – 2025-03-19. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Följande skriftliga synpunkter har inkommit under granskningstiden:

LÄNSSTYRELSEN

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL, ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet framgår av yttrande dnr 5510-2023, daterad den 30 juni 2023.

Syftet med detaljplanen

Detaljplanens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att

möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur och lämpliga parkeringsytor som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsen synpunkter – prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Länsstyrelsen synpunkter och råd i övrigt

MKN vatten

Statusen i Tavle fjärden och Tavelån är sämre än god och för att nå god status till 2033 respektive 2039 behöver åtgärder i form av minskad belastning av näring och miljögifter vidtas. En fortsatt exploatering i avrinningsområdet kan leda till ytterligare belastning av näring och miljögifter. Det är därför viktigt med en helhetssyn när det gäller bedömning av påverkan. Det är också angeläget att kommunens planerade övervakningsprogram och annan recipientprovtagning kan sjösättas och samordnas i vattenförekomsterna för att löpande kunna följa statusen i vattenmiljön före och efter exploateringar i området. Ett viktigt underlag för planering av ytterligare exploatering.

Kommunen bedömer, med utgångspunkt från resultaten i dagvattenutredningen, att risken för att tillkommande dagvatten äventyrar möjligheten att nå MKN är låg. Dagvattenutredningen konstaterar att utan rening av dagvatten finns risk både för en sänkt status när det gäller näringsämnen från måttlig till otillfredsställande i Tavelån och ett äventyrande av möjligheten att nå MKN i Tavle fjärden.

I planförslaget har ytor avsatts för naturområde där dagvattendamm kan anläggas inom allmänplacemarker med kommunalt huvudmannaskap. På så sätt säkerställer planförslaget att det är möjligt att anlägga dagvattenanläggningar som är nödvändiga för att följa MKN. Med avseende på rening redovisar dagvattenutredningen ett ytbehov på 5150-8610 kvm för dagvattendamm. Med tanke på recipienternas tillstånd med sänkt status för näring i både vattendrag och fjärd och i Tavle fjärden även sänkt status för zink förordar Länsstyrelsen den större volymen.

Kommunen antas ansvarar för driften av dagvattenanläggningarna. Detta innebär att övervakning av utsläppen av näring, metaller, PAH:er och suspenderade ämnen behöver ske i kommunens regi och med ett beslutat kontrollprogram, innan utsläpp till diket från dagvattendammen. Förutom dessa ämnen behöver eventuella verksamhetsspecifika ämnen övervakas och vid behov renas. Detta då det kommer att finnas begränsade möjligheter till lokalt omhändertagande av dagvatten vid respektive verksamhet.

Sura och potentiellt sura sulfatjordar

Inom områdets östra del, där dagvattendamm planeras, finns potentiellt sura sulfatjordar (enligt SGU's visningstjänst). Kommunen anger att det kan finnas behov av avvattning i området då grundvattennivån ligger högt. Kommunen behöver beskriva ifall det finns risk för att planerad verksamhet kan leda till läckage av metaller och sura ämnen från jordarna och vilka försiktighetsåtgärder som kommer att vidtas för att förhindra läckage.

Förorenad mark

Kommunen har beskrivit hur exploateringen kommer utföras för att minimera påverkan av den närliggande deponin. I "förändringar och konsekvenser" s. 27 skriver kommunen att det inte bör tillföras mer vatten till deponins omkringliggande diken eftersom det kan påverka deponins stabilitet och konstruktion. Det verkar inte vara helt förenligt med de planerade dagvattenåtgärder som finns inom planområdet där mer vatten kommer att avledas mot deponins västra dike. Kommunen bör ha det i beaktning vid planeringen av utformningen av dagvattenhanteringen.

Trafik

Trafikverket och kommunen har kommit överens om att den trafikutredning som utgör underlag för detaljplanen ska kompletteras innan detaljplanen antas. Länsstyrelsen vill betona vikten av detta kopplat till lämplighetsbedömningen. Trafikutredningen i sin nuvarande form möjliggör inte en tillräcklig bedömning av planens konsekvenser.

Kommentar

Sura och potentiellt sura sulfatjordar

Planbeskrivningen har kompletterats med skrivelse avseende potentiellt sura sulfatjordar och hur dessa hanteras i genomförandeskedet.

Förorenad mark

Avsikten är att dagvattnet kan fördröjas innan det avleds till anslutningspunkterna för att inte belasta dikena och Tavelån. Beräkningarna från VA- och dagvattenutredningen visar att ett 10- och 20-års regn kan renas och fördröjas i den samlade dagvattendammen för etapp 1-3.

Trafik

En trafiksimulering av trafikflödena på Nydalarondellen till flöjd av planens genomförande har gjorts. Simuleringen visar att cirkulationen redan i jämförelsealternativ där prognosticerade trafikflöden från framtida utbyggnad

av industriområdet Dåva ingår, är överbelastad. Kapacitetsproblemen är främst för väg 92 och E4 syd. Utredningen visar dock att trafikflödena vid en fullt utbyggd detaljplan har en balanserande effekt på trafiken mot E4 syd även om framkomligheten för Kolbäcksvägen försämras. Den sammanvägda bedömningen är att planen inte bidrar till en försämrad trafiksituation i Nydalarondellen vid en fullt utbyggd detaljplan.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TRAFIKVERKET

Trafikverket och kommunen har den 20 mars 2025 genomfört ett möte om Trafikverkets krav på komplettering av den trafikutredning som utgör underlag för detaljplanen för Ersmark 22:2. Vid mötet medgav kommunen att trafikutredningen är bristfällig och behöver kompletteras innan detaljplanen kan antas.

Trafikverket vidhåller att trafikutredningen i sin nuvarande form inte möjliggör en tillräcklig bedömning av planens konsekvenser för det statliga vägnätet.

Under förutsättning att en kompletterande trafikutredning tas fram och visar att detaljplanen inte medför påtaglig skada på riksintresset E4 eller skadar de statliga vägarnas funktion har Trafikverket inget att erinra. Om någon komplettering inte tas fram, eller om utredningen visar att detaljplanen medför påtaglig skada på riksintresset eller skadar vägarnas funktion, kan Trafikverket komma att överklaga planen.

Kommentar

En trafiksimulering av trafikflödena på Nydala cirkulationen till flöjd av planens genomförande har gjorts. Simuleringen visar att cirkulationen redan i jämförelsealternativ där prognosticerade trafikflöden från framtida utbyggnad av industriområdet Dåva ingår, är överbelastad. Kapacitetsproblemen är främst för väg 92 och E4 syd. Utredningen visar dock att trafikflödena vid en fullt utbyggd detaljplan har en balanserande effekt på trafiken mot E4 syd även om framkomligheten för Kolbäcksvägen försämras. Den sammanvägda bedömningen är att planen inte bidrar till en försämrad trafiksituation i Nydalarondellen vid en fullt utbyggd detaljplan.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Dagvatten

Dagvattenutredningen som ingår i planhandlingen avser främst en kompletterande utredning för området som ingår i etapp 3 och som inte omfattas av planavgränsningen för granskningshandlingen.

Dagvattenutredningen tar dock ett helhetsgrepp för alla etapper genom ett förslag på dagvattendamm som har dimensionerats för att hantera dagvatten från aktuell detaljplan (etapp 1 och 2). Dammen föreslås att anläggas genom att bredda befintligt dike öster om planområdet (etapp 1 och 2). Med en permanent djup på 1,2 m och en släntlutning på 1:3 för att kunna anlägga renande vegetation i dammen krävs det en permanent vattenyta mellan 5150 och 8610 m² (150-200 m²/hårdgjord yta) varav det rekommenderas en vattenyta på minst 6500 m² vilket motsvarar 200 m²hårdgjord yta. Anläggs dammen enligt ritningar i dagvattenutredningen är avsatt planområde i detaljplanen, som är 20 m bredd, för liten för att kunna anlägga dammen plus tillgängliga ytor runt dammen för underhåll och drift på 4 meter inom detaljplaneområdet. Anläggs dammen utanför detaljplaneområdet mot öst riskeras grönkorridorens funktion för artspridningen vid flaskhalsen mellan kvarteren enligt detaljplanen och snötippen.

Dammens utformning och ytbehov behöver utredas innan planen beslutas för att kunna peka ut ett tillräckligt stort område för dagvattenhantering som ingår i detaljplanen och som samtidigt säkerställer grönkorridorens funktionalitet.

Natur

Inom kvarteret Sanden 1 och 3 söder om Murbruksvägen har det sedan 2022 observerats ett häckande ortolansparv. I artportalen har Västerbottens rapporteringskommitté grupperat ihop de validerade fynden för ortolansparv inom detaljplaneområdet under fyndorten Hömyrans jordtipp varför häckningen inom detaljplaneområdet inte uppmärksammats tidigare. Ortolansparv är en akut hotad art och skyddat enligt artskyddsförordningen och kräver därmed artskyddsdispens.

Ortolansparv häckar inom öppen terräng, vanligtvis i ett mosaikartat jordbrukslandskap med tillgång till vegetationsfritt mark/grus där de söker efter insekter. Avverkningen och vissa markarbeten som skapat vegetationsfria jordyta inom kvarteret har skapat ett idealt lokalt habitat för ortolansparv. Området håller dock på att växa igen och därmed förlorar området sitt värde som häckningshabitat. Ska planen genomföras inom de närmaste åren krävs en artskyddsutredning för att bebygga kvarteret.

Skyddsavstånd

Enligt planförslaget medger flertalet tomter inom planområdet drivmedelsanläggning. Av den utredning om miljöpåverkan som gjorts tidigare bedömdes att någon typ av riskutredning borde genomföras eftersom det krävs visst skyddsavstånd mellan drivmedelsanläggning och annan verksamhet. Även transporter av farligt gods till anläggningarna medför en risk. Någon riskutredning har inte genomförts.

Skyddsavstånd mellan drivmedelsanläggning och andra verksamheter som kontor och mindre industrier ska vara minst 25 meter. För lokaler med stor brandbelastning och lokaler som är svårutrymda krävs dock ett

skyddsavstånd upp till 100 meter beroende på typ av verksamhet samt eventuella riskreducerande åtgärder. Som exempel på verksamheter med behov av längre skyddsavstånd är samlingslokaler, idrottsplats och sport-hall. Även om det är önskvärt med stor flexibilitet i planen anser miljö- och hälsoskyddsnämnden att drivmedelshantering ska begränsas till färre tomter och att skyddsavstånd mellan drivmedelsanläggning och andra verksamheter ska beaktas, särskilt sådana som kan vara svårutrymda.

Övriga synpunkter

Bullernivåerna: Kommunen bör skriva fast sig ännu tydligare gentemot fastighetsägande/boende än nu.

R1 och R2 i plankartan bör bara användas i kvarteren närmast Kolbäcksvägen. Orsaken är att idrottsplats, sporthall och samlingslokaler inte bör ligga på platser som ger dålig trygghet för dem som, även kvälls- och nattetid, ger minskad trygghet / ökad risk för bl.a. barn och ungdomar som ska kunna ta sig dit med hållbara resesätt. Cykel, gång, buss.

Kommentar

Dagvatten

Plankartan har reviderats och området för dagvattenhantering utökas för att tillgodose dagvattendammens ytbehov. Området vid flaskhalsen närmast snötippen lämnas oförändrad med hänsyn till den gröna korridoren.

Natur

Planbeskrivningen har kompletterats med en upplysning att skyddsvärda arter har observerats inom planområdets nordöstra del och att det är fastighetsägarens ansvar att hantera frågan.

Skyddsavstånd

Plankartan revideras och användningen drivmedelsanläggning begränsas till två kvarter. Byggrätter för övriga användningsbestämmelser revideras baserat på dess utrymningsförmåga och närhet till kvarter där planen medger drivmedelsanläggning. Plankartan revideras till att kontor och verksamheter kan uppföras närmast byggrätt för drivmedel. Revideringen innebär vidare att besöksanläggningar och djursjukhus kan uppföras på ett avstånd om minst 100 meter från byggrätt för drivmedel.

Övriga synpunkter

Då planen inte kan reglera eller villkora skyddsåtgärder utanför planområdet hanteras eventuella bulleråtgärder i annan process än i planarbetet.

Det bedöms fortsatt lämpligt att möjliggöra för flexibla användningar inom planområdet. Då verksamhetsområdet även avses expanderas söder om aktuell detaljplan kan det på sikt vara lämpligt med besöksanläggningar även i södra och östra delar av planområdet.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Trafik och gata.

Inga synpunkter.

Drift och underhåll

Väg till snödeponin Hömyran är mycket viktig för snöhanteringen och tidvis under vinterhalvåret en intensiv trafik. Läs flera yttranden i samrådet.

Delen av vägen från Tegelslagarvägen mot snödeponin byggdes med Gator och parkers investeringsmedel för en bra funktion. Det är också stängt med en bom vid Tegelslagarvägen sommartid. Det är också en bomanläggning inom detaljplanen för infartskontroll och avgifter som hamnar inom allmän plats. I detaljplaneförslaget fanns utfartsförbud mot denna väg som nu har tagits bort. Gator och parker anser att utfartsförbudet är mycket viktigt för trafiksäkerheten och att transporterna kan passera utan att störas av många utfarter. För att den allt mer förtätade staden ska fundera även vintertid måste vi ha tillgång till snödeponier och Hömyran är idag den största och viktigaste för Umeå stad.

I trafikutredningen finns förutsättningen för framtida trafik att 100 % av trafiken till etapp 1 ska använda Murbruksvägen. Idag är Tegelslagarvägen försedd med vändplan strax innan Murbruksvägen. Det är inte en trafiksäker korsning och måste byggas om. Idag går det mesta av trafiken den närmaste vägen via Mejerivägen.

Gator och parker yrkar på att utfartsförbudet längs Murbruksvägen i planförslaget från 2023 återinförs. Vi ser ingen motivering varför det tagits bort. Om det inte går att ha en stängd väg på allmän plats föreslår vi att den blir enskild från Tegelslagarvägen där bommen sitter idag.

I vårt yttrande i samrådet tillgodosågs inte en begränsning av infarter till 11 m. Kommentaren var att risken för breda infarter skulle minskas med att ha flera åt alla håll. I våra yttranden generellt är trafiksäkerhet samlade infarter. Som exempel har vi SANDEN 9, padelhallen som har byggt 5 infarter och den bredaste är ca 28 m.

Om dagvattenlösning i området är öppna diken är det viktigt att de inte fylls igen. Det blir ökade kostnader med långa kulverteringar som ska renas och även på sikt när de behöver bytas ut. Dräneringen av gatukonstruktionen sätts också ur spel och det kan orsaka sättningar och tjälskador.

Park och natur

Inga synpunkter.

Kommentar

Plankartan kompletteras med utfartsförbud längs södra delen av Murbruksvägen. Utfartsförbud för norra delen av Murbruksvägen hanteras i planärendet för etapp 3 då det inte är lämpligt att i aktuell detaljplan reglera utfartsförbud mot det som i dagsläget är naturmark och ännu inte är planlagt för andra ändamål.

Plankartan kompletteras med bestämmelse om största bredd på utfarter.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERI

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Plankarta med bestämmelser

Planbestämmelsen om genomförandetid behöver förtydligas i plankartan då antal år ej är utskrivet.

Planbeskrivning

Vilken typ av ledningar och vilka ledningshavare är det tänkt ska ansvara för angivna u-områden?

Teglet 4,9 samt Ersmark 22:2 belastas av u-områden inom vilket det kan bildas ledningsrätter för. Bra om det framgår redan i tabellen om vilka konsekvenser dessa fastigheter kan bli belastade av ledningsrätt.

Det nämns i planbeskrivningen att Teglet 4 och 9 belastas av avtalsservitut. Är dessa avtalsservitut lokaliserade inom u-områdena? Om avtalsservituten inte är lokaliserade inom u-områdena är det bra om dialog förs med ledningshavaren om u-område behövs för dem, annars kan det eventuellt bli svårt att bilda ledningsrätt för dem i framtiden.

Delar av planen som bör förbättras

Plankarta med bestämmelser

Planbeskrivningen och plankartan har olika BN-nummer.

Planbeskrivningen

Fastigheten Pinnmon 1 ingår inte i etapp 1 och 2 och bör därför tas bort från planbeskrivningen.

Kommentar

Plankartan kompletteras enligt yttrandet. BN-numret på plankartan revideras.

I planbeskrivningen tas skrivningen om fastigheten Pinnmon 1 bort. Angående avtalsservitut har dialog med ledningshavare förts och u-områden har införts enligt överenskommelse. Inget av avtalsservituten på Teglet 2, 4 och 9 påverkas av genomförandet av detaljplanen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LUFTFARTSVERKET

Luftfartsverket har yttrat sig i samrådet/granskningen. Då myndigheten själva gör bedömningen att den här typen av yttranden alltid ska sekretessbeläggas redogörs inte synpunkterna här.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

BRANDFÖRSVARET

Riskhänsyn – transporter av farligt gods

Då granskningshandlingarna refererar till befintligt dike som en säkerhetshöjande åtgärd och anger hur detta påverkar avståndskraven behöver bredden på diket anges samt hur mycket diket är nedsänkt i förhållande till vägbanan. Detta för att kunna bedöma huruvida diket uppfyller kraven på invallningsskydd.

Kommentar

Planbeskrivningen revideras och skrivelsen om att avståndskraven kan bero på vägdiket tas bort, då avståndet mellan fastighetsgräns och körbanekant överstiger 25 meter.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbandsledningar.

VAKIN, UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB

Avfall

Vakin ansvarar för insamling av kommunalt avfall. Med kommunalt avfall avses avfall som uppkommer från hushåll och jämförligt avfall från verksamhet. I alla lokaler där människor vistas uppkommer kommunalt avfall. Beställning av kärl och hämtning av mat- och restavfall görs hos Vakin. Returpapper från verksamheter ska sorteras ut och samlas in av Vakin så länge returpappret inte har uppstått som en följd av tillverkning av papper.

Eftersom det inte är angett vart avfallsutrymmen kommer lokaliseras eller hur avfallshämtning ska ske lämnas ett generellt yttrande.

För att avfallshämtningen ska fungera behöver Vakins anvisningar för avfall

och återvinning följas. Transportvägen ska vara minst 5,5 m bred om körning i båda vägen förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 m bred. Längs hela transportvägen och sopbilens uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4 m. Träd, annan växtlighet och snövallar får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden.

Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet. Genomfart eller vändmöjlighet för sopbil ska finnas. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 m. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning

Från 1 januari 2027 är det obligatoriskt för alla hushåll att sortera ut förpackningsavfall. Verksamheter har också krav på sig att sortera ut förpackningar utöver mat- och restavfall. Dimensionera avfallsutrymmet för matavfall, restavfall samt förpackningar så som papper, plast, metall, färgat glas och ofärgat glas. På Vakins hemsida finns en dimensioneringsmall som kan användas för att beräkna behovet av antal tunnor och yta.

Förekommer fettavskiljare ska tömning ske så ofta att fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut i spillvattennätet. Tömning av fettavskiljare görs av Vakin. Slangdragning är ett tungt arbetsmoment och därför bör avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 m.

Om det finns planer på bottentömmande behållare önskar Vakin få yttra sig över placering.

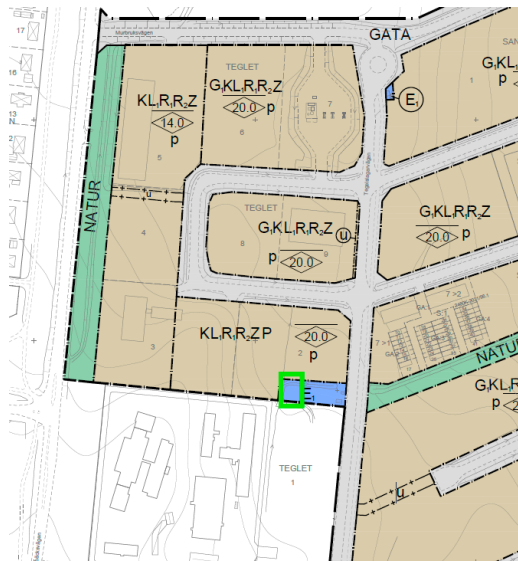
Mer information finns att läsa i Vakins anvisningar för avfallshantering och återvinning.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

SPECIALFASTIGHETER

Specialfastigheter har i huvudsak inget att erinra mot planförslaget och dess innehåll. Specialfastigheter för en dialog med kommunen om att först nyttja del av eller hela Teglet 2 och option att köpa fastigheten sedan. För att bättre kunna samnyttja fastigheterna Teglet 1 och 2 och få ett bättre fungerande flöde inom anstalten önskar Specialfastigheter en diskussion med kommunen om att även få nyttja och/eller köpa en del av det föreslagna E-områden som ligger mellan Teglet 1 och 2. Se grönmarkerat område nedan:

Kommentar

Det är inte aktuellt att minska E-området då ytan behövs för att kunna säkerställa tillgången till den tekniska anläggningen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 1

Jag vill framföra mina synpunkter på trafikutredningen som gjorts för Ersmark 22:2. Av utredningen framgår det att endast bullerberäkningar har genomförts, och inga faktiska bullermätningar har gjorts. Detta kan påverka noggrannheten i bullerbedömningen. Vi bor på en fastighet vars baksida (med två sovrum) vetter mot Kolbäcksvägen, precis vid korsningen mot Murbruksvägen. Redan idag upplever vi en betydande störning från trafiken och är därför oroad över att nya byggprojekt kan påbörjas utan en ordentlig mätning av nuvarande bullernivåer genomförts. Utredningen nämner inte den snötipp som kommunen har vid Hömyran efter Murbruksvägen, där det under vissa perioder på året förekommer mycket tung trafik dygnet runt. Även gasstationen efter Murbruksvägen genererar en del trafik, nästan uteslutande tung trafik. Det största problemet för oss är den tunga trafik som stannar vid korsningen Kolbäcksvägen-Murbruksvägen. Om en etapp 3 byggs med trafik som ska till Krossvägen, kommer detta sannolikt att förvärra situationen då stopptiden vid korsningen blir längre. Vi föreslår att trafiken från de nya industriområdena leds direkt till E4 norr om Mejeriet, eller att all trafik leds in på området via Mejerivägen, där färre bostäder påverkas.

Kommentar

I planärendet för etapp 3 kommer en kompletterande trafikutredning att tas fram. Beräknade bullernivåer bedöms inte utgöra en olägenhet men kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med

åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 2

Detta förslag påverkar vår miljö och våra barn negativt.

Kommentar

Kommunen har bedömt att området är lämpligt för verksamhetsutvecklingen och detaljplanen följer även intentioner i översiktsplanen. Kommunen avser att genomföra bulleråtgärder för att minska störningar för närboende.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 3

”Paket D2 innebär att en ny förbindelse mellan Östra Ersboda och Dåva anordnas. Anslutningen till Östra Ersboda rekommenderas ansluta till Krossvägen i planområdets norra del. Förbindelsen bidrar till minskat tryck på Nydala cirkulationsplats samtidigt som nya lägen för exploatering mellan Östra Ersboda och Dåva företagspark tillskapas.”

Jag tycker att paket D2 är en dålig idé. Jag tror idén att ansluta till Krossvägen har en negativ påverkan på detaljplan glaset och det bostadsområde som nu ligger i det fd. industriområde som inte längre finns på Filgränd.

Jag är tveksam om man har tagit hänsyn till de krav som detaljplan glaset nämner.

Kommentar

Inför antagandet har en trafiksimulering gjorts som redovisar påverkan på det statliga vägnätet till följd av ett genomförande av detaljplanen. Se kommentar till Länsstyrelsens och Trafikverkets yttranden.

Yttrandet bedöms inte vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 4

Angående utvidgning av verksamhetsområdet Ersmark 22:2 har vi synpunkter angående störande ljudnivåer pga. ökad trafik direkt angränsande till vår tomt. När detta område började byggas fick vi som boende ingen möjlighet att yttra oss så vår förväntan är att vi blir tagna på allvar denna gång. Vi har redan med den del som nu är byggd har vi fått betydande ökad ljudnivå dygnet runt. Tung trafik bromsar in samt växlar upp precis utanför

våra sovrum vilket är mycket störande fram för allt på nätterna men även på uteplatsen på sommaren!

Om detta område nu ska utökas med ytterligare verksamhet kräver vi att en bullervall byggs mellan bostadsområdet Bunken och Kolbäcksvägen. Jordmassor för att bygga en jordvall borde finnas tillgängligt från de utgrävningar som ska göras för att vägar och avlopp ska byggas, och därmed krävs inga långa transporter och det skulle bidra till att deponi av jordmassor skulle minska. Självklart bör jordvallen sås in med gräs för att ge ett naturligt visuellt intryck i miljön. Att uppfylla detta behov för de villaägare som bör nära området i fråga skulle göra kommunens process enklare och snabbare om alla är nöjda istället för långdragna överklagandeprocesser.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden. Detaljplanen kan dock inte reglera eller villkora skyddsåtgärder utanför planområdet och bulleråtgärder hanteras därför i annan process än i planarbetet. Även utformning av vald bulleråtgärd hanteras utanför detaljplaneprocessen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 4

Vi kommer få väldigt dålig miljö.

Kommentar

Se kommentar till yttrande 2.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 5

Redan idag anser vi att det är stora problem med trafiken från industriområdet mot Törelvägen och vår fastighet. Speciellt all transport av snö till snötippen. Det är trafik dygnet runt med buller och strålkastarljud från lastbilarna in i vårt hus. Det skulle vara bra med en ljudmätning under en lång tid istället för att gå på beräknade ljudnivåer. Vi anser att bullerkraven inte klaras i dagsläget. Det vi kan konstatera att det behövs en rejäl bullervall som tar bort ljud & ljus från korsningen närmast vårt hus. Om en bullervall görs så skulle det vara bra området mellan Kolbäcksvägen och cykelbanan göras mer parkliknande och tilltalande än det skogsområde som det är idag som inte känns tryggt. Bullervallen skulle kunna göras av schaktmassor från området. Det blir ett hållbart och miljömässigt alternativ. Bullervall känns som ett bättre alternativ än ett staket som släpper igenom ljus.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden. Detaljplanen kan dock inte reglera eller villkora skyddsåtgärder utanför planområdet och bulleråtgärder hanteras därför i annan process än i planarbetet. Även utformning av vald bulleråtgärd hanteras utanför detaljplaneprocessen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 6

Redan idag anser vi att det är stora problem med trafiken från industriområdet mot Törelvägen och vår fastighet. Speciellt all transport av snö till snötippen. Det är trafik dygnet runt med buller och strålkastarljud från lastbilarna in i vårt hus. Det skulle vara bra med en ljudmätning under en lång tid istället för att gå på beräknade ljudnivåer. Vi anser att bullerkraven inte klaras i dagsläget. Det vi kan konstatera att det behövs en rejäl bullervall som tar bort ljud & ljus från korsningen närmast vårt hus. Om en bullervall görs så skulle det vara bra området mellan Kolbäcksvägen och cykelbanan göras mer parkliknande och tilltalande än det skogsområde som det är idag som inte känns tryggt. Bullervallen skulle kunna göras av schaktmassor från området. Det blir ett hållbart och miljömässigt alternativ. Bullervall känns som ett bättre alternativ än ett staket som släpper igenom ljus.

Kommentar

Se kommentar till yttrande 5.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Kompletteras med utfartsförbud längs sydöstra delen av Murbruksvägen.
- Kompletteras med bestämmelse om största bredd på utfarter.
- Revideras avseende användningarna och användningsgränser för att tillgodose skyddsavstånd från drivmedelsanläggning till svårutrymda lokaler.
- Revideras avseende naturmarken i östra planområdesgränsen, naturmarken utökas för att tillgodose tilltänkt dagvattendamms ytbehov.
- Revideras avseende BN-nummer och utskrivet årtal för genomförandetid.

Planbeskrivningen

- Kompletteras med resultatet från trafiksimuleringen av Nydalarondellen.
- Kompletteras med skrivning om potentiellt sura sulfatjordar.
- Kompletteras med skrivning om skyddsvärda arter.
- Revideras avseende användningarna och skyddsavstånd till drivmedelsanläggning
- Revideras avseende skrivning om avståndskraven från farligt godsled.

Detaljplanering, Umeå kommun, april 2025

Denna handling har godkänts av tillförordnad planchef Harry Bertilsson med planarkitekt Sara Israelsson som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Detaljplan för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1 och 2

inom Ersboda i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning – Antagandehandling			Diarienummer: BN-2018/02365
Gällande lagstiftning: PBL 2010:900 t.o.m. SFS 2018:1732 BFS 2014:05	Aktnummer:	Antagen:	Laga kraft:

Detaljplanprocessen

Om detaljplaner

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse och byggnadsverk får se ut. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter. Plankartan är bindande vid prövning av exempelvis bygglov. Planbeskrivningen beskriver detaljplanens syfte och hur plankartan ska tolkas.

Under arbetet med detaljplanen tar kommunen ställning till hur marken får användas, utifrån en avvägning av allmänna och enskilda intressen. En detaljplan handläggs med begränsat förfarande, standardförfarande eller utökat förfarande. Denna detaljplan handläggs med ett utökat förfarande, processen beskrivs nedan.

Samråd

Planförslaget samråds med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst två veckor. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av Kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Innehållsförteckning

Planens huvuddrag	1
Planhandlingar.....	1
Underlag och utredningar	1
Planens syfte	1
Plandata	2
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden	3
Översiktsplan	3
Detaljplaner	4
Övriga beslut	5
Riksintressen	5
Strandskydd	5
Undersökning av betydande miljöpåverkan.....	6
Planförfarande.....	6
Samrådskrets	7
Detaljplanens reglering och motiv till planbestämmelser	8
Förutsättningar och förändringar	10
Stads- och landskapsbild	10
Förändringar och konsekvenser	11
Fornlämningar.....	12
Naturmiljö.....	12
Förändringar och konsekvenser	13
Service och verksamheter	13
Förändringar och konsekvenser	13
Gator och trafik.....	14
Gång- och cykeltrafik.....	14
Förändringar och konsekvenser	14
Fordonstrafik och gatunät	14
Förändringar och konsekvenser	15
Trafikalstring	15
Förändringar och konsekvenser	16
Kollektivtrafik.....	19
Förändringar och konsekvenser	19

Parkering och angöring	19
Förändringar och konsekvenser	20
Miljöfarlig verksamhet	20
Förändringar och konsekvenser	20
Transporter av farligt gods	21
Förändringar och konsekvenser	22
Buller	24
Riktvärden för buller från vägtrafik	24
Förändringar och konsekvenser	25
Riktvärden för industri- och verksamhetsbuller	27
Förändringar och konsekvenser	28
Geotekniska förhållanden	28
Förändringar och konsekvenser	28
Förorenad mark	29
Förändringar och konsekvenser	29
Risk för översvämning	29
Förändringar och konsekvenser	30
Dagvatten	30
Förändringar och konsekvenser	30
Snöhantering	32
Miljökvalitetsnormer	32
Luft	32
Vatten	33
Förändringar och konsekvenser	34
Vatten och avlopp	34
Förändringar och konsekvenser	34
El och värme	35
Förändringar och konsekvenser	35
Genomförandefrågor	35
Huvudmannaskap för allmän plats	35
Huvudman för vatten, avlopp och dagvatten	35
Genomförandetid	35
Avtal	36

Markanvisningsavtal.....	36
Preliminär tidplan	36
Fastighetsrättsliga frågor	37
Fastighetsbildning	37
Servitut.....	40
Gemensamhetsanläggningar	40
Ledningsrätter	40
Dikningsföretag	41
Ekonomiska frågor	41
Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare.....	41
Ekonomiska konsekvenser för kommunen.....	41
Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda.....	42
Medverkande	42
Källor	43

Planens huvuddrag

Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av Östra Ersboda industriområde med verksamheter, kontor, hantering och lagring av drivmedel, djursjukhus samt samlingslokaler, idrottsplatser och sporthallar. Utbyggnaden av industriområdet skapar etableringsmöjligheter för företag, föreningar och organisationer med olika verksamhetsinriktning som inte innebär betydande negativ påverkan på omgivningen avseende lukt, buller, ljusstörning eller annan typ av betydande negativ störning för människors hälsa och miljö.

Planen möjliggör även för en grön ridå mot Kolbäcksvägen och befintliga bostäder samt bereder ytor för avrinning av dagvatten i öppna diken i öst-västlig riktning. Vidare säkerställer detaljplanen ytor för omhändertagande, rening och fördröjning av dagvatten samt tekniska anläggningar i form av transformator- och pumpstation. Gatunätet inom planområdet är redan utbyggt och planen bekräftar användningen av dessa.

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen intentioner och är utpekat som verksamhetsområde.

Planhandlingar

- Plankarta.
- Planbeskrivning.

Underlag och utredningar

- VA- och dagvattenutredning, WSP, 2025.
- Trafikutredning, Trivector Traffic, 2024.
- Trafiksimulering, Trivector Traffic, 2025.
- Samrådsredogörelse, februari 2025.
- Granskningsutlåtande, april 2025.

Planens syfte

Detaljplanens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur och lämpliga parkeringsytor som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

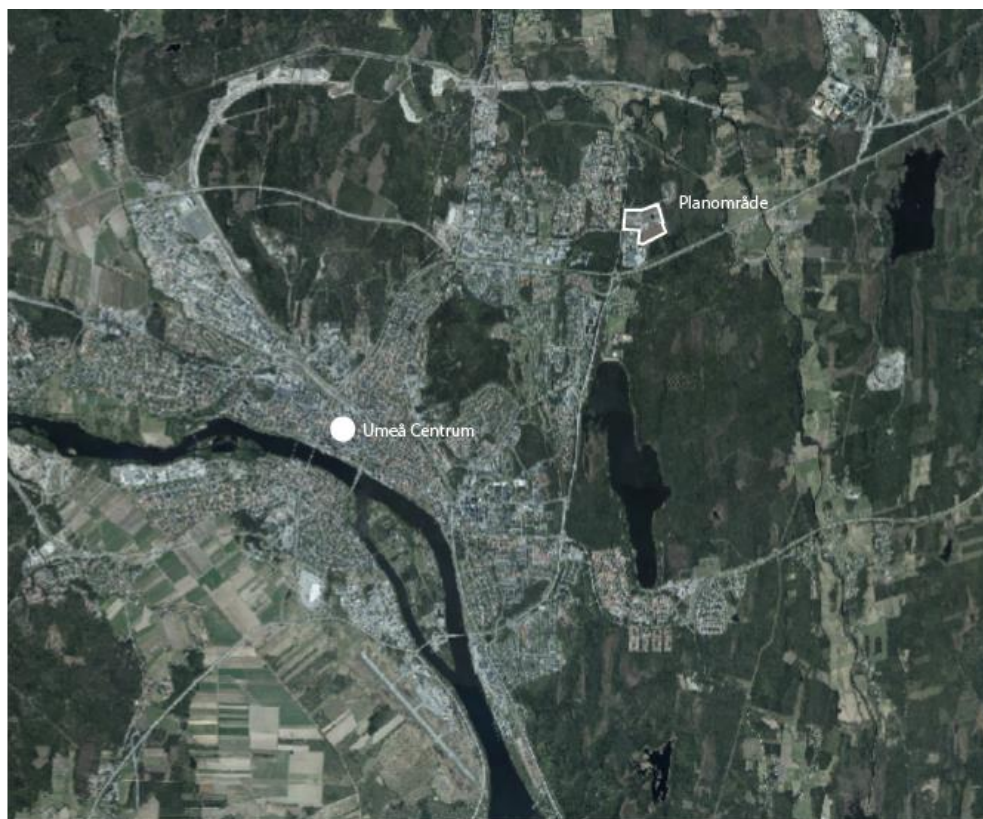
Plandata

Planområdet avgränsas av Murbruksvägen i norr och Mejerivägen i söder, se figur 1. I öster avgränsas området av skogsmark i öster och i väster av Kolbäcksvägen och fastigheten Teglet 1.

Planområdets area: cirka 25 hektar

Avstånd till Umeå centrum: 6 km

Markägförhållanden: Kommunal och privat ägo

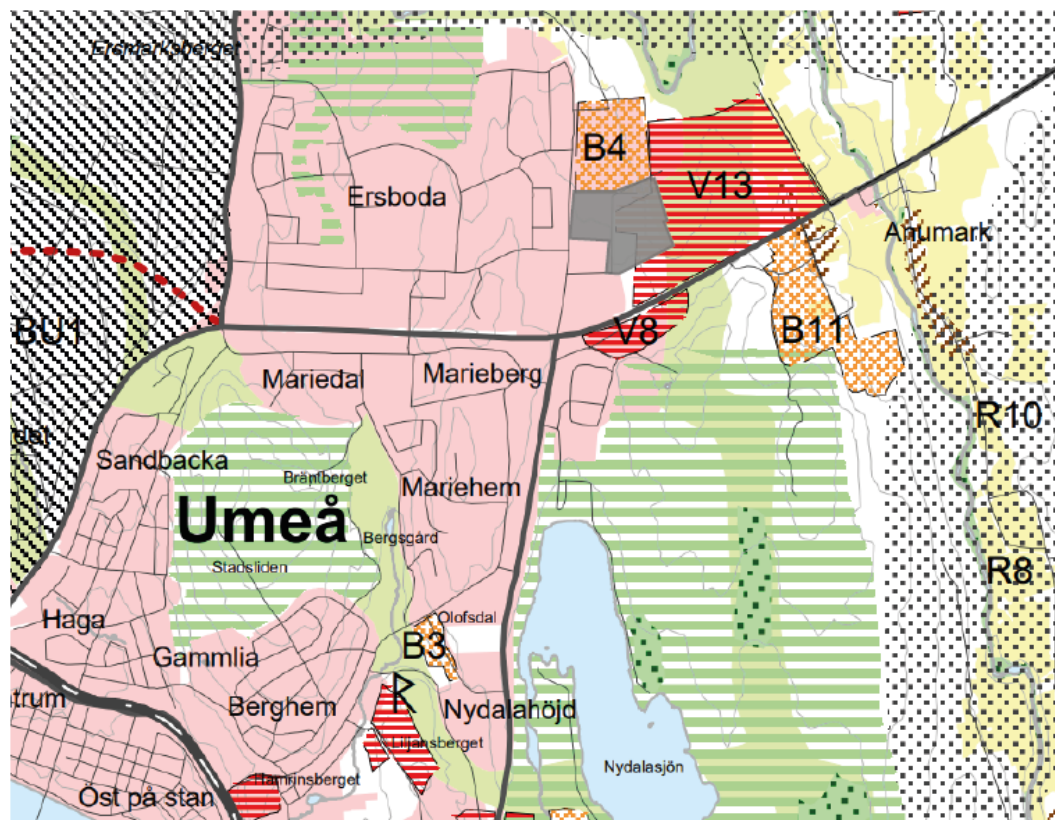
Figur 1. Översiktskarta med planområde markerat.

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Planområdet är i den fördjupade översiktsplanen¹ utpekad för verksamheter (V13), se figur 2.

Av översiktsplanen framgår att kommunen ska ha en hög mark- och planberedskap som möjliggör nyetablering och expansion av företag. Verksamheter och företag kan ha helt skilda förutsättningar och behov och det bör därför finnas ett brett utbud av mark och fastigheter som kan tillgodose detta. I översiktsplanen redovisas bland annat verksamhetsområden av mer renodlad karaktär, däribland V13. Området omfattar en större areal för i första hand störande verksamheter som inte bör integreras med bostäder. Utpekade verksamhetsområden är kommunens samlade beredskap för en fortsatt utveckling av Umeås näringsliv för att uppnå planeringsmålet att fler personer ska starta företag, att befintliga företag ska växa och att företag ska välja Umeå som lokaliseringsort.

Figur 2. Urklipp från markanvändningskarta tillhörande Fördjupning för Umeå. Planområdet är illustreras i grått.

På Ersboda finns planlagda industriområden av olika ålder och karaktär som behöver genomgå förändring för att tillgodose nya behov vid omvandling av stadsdelsområden. I kommunen bör industrimiljöer som inrymmer billiga lokaler finnas liksom

¹ Umeå kommun. Fördjupning för Umeå – Umeås framtida tillväxtområde. Antagen av kommunfullmäktige 2011, aktualitetsförklarad 2018.

områden där verksamheter med skilda behov och förutsättningar kan inrymmas. Transportorienterade verksamheter ska i första hand lokaliseras till Umeås ringledssystem. Lokaler för tjänstesektorn ska i första hand etableras i blandstadskvarter. Längs stadens infarter och entréer samt invid vägar bör särskild vikt läggas vid gestaltning av bebyggelse och ytor. Vid utbyggnad av verksamhetsområdet öster om Norrmejeriet (V13) ska försurande utsläpp av näringsämnen, miljögifter och grumlande ämnen till Tavekån undvikas. De naturliga strandmiljöerna längs ån ska bevaras. Detaljplanen är förenlig med översiktsplanen som pekar ut området som verksamhetsområde.

Detaljplaner

Gällande plan *Detaljplan för del av fastigheterna Ersmark 22:2 m.fl. (2480K-P12/2)* reglerar industriändamål, lager och detaljhandel (ej livsmedel) samt transformatorstation och utjämningsmagasin, se figur 3. Planens genomförandetid har löpt ut. Delar av gällande detaljplan som omfattas av aktuell detaljplan upphävs i samband med planens antagande.

Figur 3. Gällande detaljplan, aktuellt planområde markerat i svart.

Övriga beslut

Byggnadsnämnden beslutade 2025-01-22 § 10 att dela planområdet för Ersmark 22:2 m.fl. efter samråd i två separata ärenden. Området som omfattar Murbruksvägen och söder om denna (etapp 1 och 2 enligt beslutet) fortsätter handläggas i aktuell detaljplan och området norr Murbruksvägen (etapp 3 enligt beslutet) handläggs i ett nytt planärende, se figur 4.

Figur 4. Illustration över etappindelningen.

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av något riksintresse enligt 3–4 kapitlen miljöbalken.

Strandskydd

Planområdet ligger utanför strandskyddat område.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ställningstagandet ska utmynna i ett särskilt beslut huruvida planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Ställningstagandet baserar en undersökning av planförslaget. Om undersökningen resulterar i att planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska planförslaget miljöbedömas.

Enligt kommunens bedömning kan ett genomförande av aktuell detaljplan inte antas innebära en betydande miljöpåverkan, varför en miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats. Det finns sammantaget inte anledning att anta att detaljplanens genomförande kan medföra negativ påverkan på något riksintresse, leda till överskridande av miljökvalitetsnormer eller hindra uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst. Sedan undersökningen gjordes har planområdet delats upp två separata planärenden, varav aktuell detaljplan avser Murbruksvägen och området söder om denna. Nedan listas risk för påverkan vid ett genomförande av etapp 1 och 2, söder om Murbruksvägen.

I den samlade bedömningen finns risk för miljöpåverkan för vattenförekomsten Tavelån som är belastad med fosfor uppströms och även påverkar dagvatten från Ersbodaområdet samt Dåva verksamhetsområde. Ett genomförande av detaljplanen innebär ökad trafik längs Kolbäcksvägen och det finns risk att störningar från trafik och tillkommande verksamheter kan uppkomma inom bostadskvarteren närmast Kolbäcksvägen. Vidare finns risk för människors hälsa i form till följd av olyckor då planen skapar förutsättningar för drivmedelshantering. Samtliga risker har beaktats i planarbetet och utredningar avseende VA- och dagvattenhantering och trafik har tagits fram och legat till grund för de ställningstaganden som gjorts.

Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att detaljplanen inte innebär någon betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen förutsätter att berörda faktorer som löper risk för inverkan, däribland dagvatten, utreds under detaljplaneprocessen.

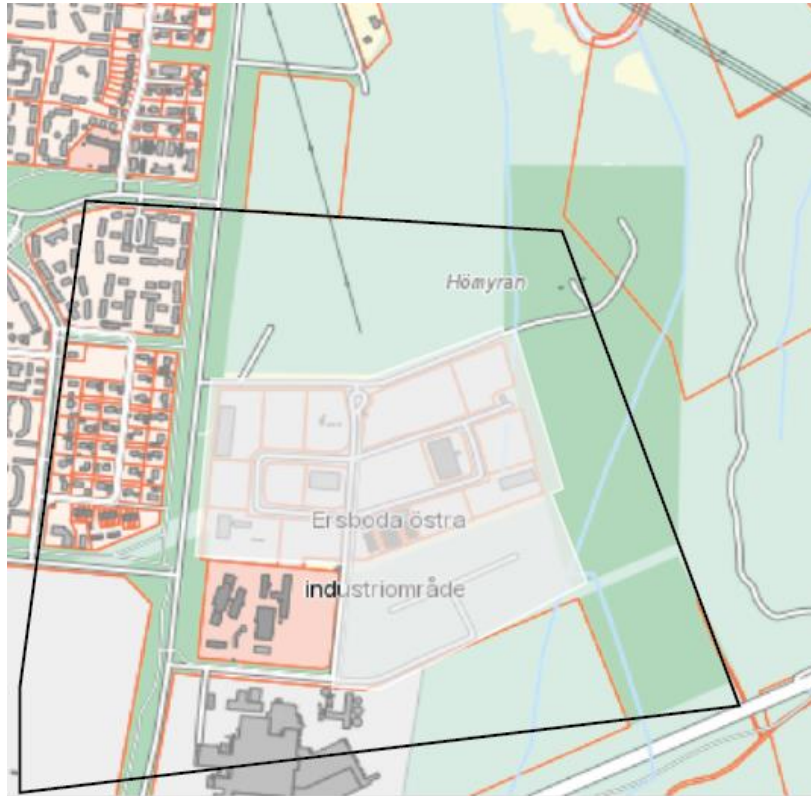
Det särskilda beslutet har offentliggjorts på kommunens anslagstavla från den 17 november 2020 till den 9 december 2020.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs med standardförfarande då planförslaget överensstämmer med översiktsplanens intentioner och inte innebär betydande miljöpåverkan.

Samrådsrets

Detaljplanens samrådsrets består av närliggande fastighetsägare samt andra aktörer som bedöms beröras direkt av ett genomförande av detaljplanen. I figur 5 nedan illustreras detaljplanens samrådsrets.

Figur 5. Samrådsretsens avgränsning i förhållande till planområdet.

Detaljplanens reglering och motiv till planbestämmelser

Allmän platsmark

Inom planområdet regleras allmän platsmark för gator **[GATA]** och naturmark **[NATUR]**. Gatumarken omfattar befintliga gator i redan utbyggda delar. Mellan Kolbäcksvägen och kvartersmarken regleras en cirka 25 meter bred naturremsa som fungerar som ett respektavstånd till närliggande bostäder väster om Kolbäcksvägen. I södra delen av planområdet regleras öppna diken i öst-västlig riktning med naturmark.

Egenskapsbestämmelser för allmän platsmark

[dagvatten] Dagvattenanläggning

Planbestämmelsen syftar till att avsätta mark i form av ett öppet dike för att förhindra att kvartersmark översvämmas samt avsätta mark i form av en dagvattendamm för rening och fördröjning av dagvatten från etapp 1-3.

Kvartersmark

Planen möjliggör för en bredd av verksamheter med begränsad omgivningspåverkan. Planen reglerar verksamheter **[Z]**, kontor **[K]**, idrottsplats och sporthall **[R₁]**, samlingslokal **[R₂]**, drivmedel **[G₁]**, djursjukhus **[L₁]** samt tekniska anläggningar för transformatorstation **[E₁]** och pumpstation **[E₂]** och parkering **[P]**. Bedömningen är att området lämpar sig för flera olika typer av mer ytkrävande verksamheter med tanke på dess strategiska läge nära E4 och med hänsyn till att det inom omgivande mark öster om Kolbäcksvägen redan finns etablerade verksamheter. Utveckling med verksamheter inom aktuellt planområdet bedöms därför vara en naturlig fortsättning på befintligt verksamhetsområde.

Användningen verksamheter **[Z]** omfattar verkstäder, lager, tillverkning och service. Ändamålet avser en rad olika verksamheter och kan omfatta alltifrån smedja och bageri till bussverkstad och lokaler för återbruk av varor och material. Till följd av att drivmedelsförsäljning och annan hantering av drivmedel inte ingår i användningen regleras **[G₁]** för att möjliggöra etablering av verksamheter som kräver exempelvis bränslepumpar, laddstationer eller lagring av drivmedel. Avsikten med planbestämmelsen är således inte att möjliggöra drivmedelsförsäljning till allmänheten utan till etablerade verksamheter inom planområdet. Bestämmelsen gäller endast inom fastigheten Teglet 7 och för ett kvarter i planområdets södra del, inom etapp 2. Detta för att undvika eventuella störningar som kan uppkomma och tillgodose behovet av skyddsavstånd till andra verksamheter, lokaler och besöksanläggningar.

Utöver de kontorskomplement som ingår i övriga användningar inom planområdet reglerar detaljplanen kontor och tjänsteverksamhet **[K]** för samtliga byggrätter där inte **[G₁]** medges med hänsyn till möjligheten att utrymma kontorsverksamheten i händelse av brand eller olycka. Vidare reglerar detaljplanen djursjukhus **[L₁]**. I användningen ingår smådjurklinik, veterinär och annan typ av rehabiliteringsanläggning för djur. Inom planområdet bedöms det även lämpligt att möjliggöra för idrottsplatser och sporthallar **[R₁]**. Sporthallar kan omfatta exempelvis skate-, racket-, gymnastik- och skjuthallar. Det kan både röra sig om fristående anläggningar eller enskilda lokaler (våningsplan, källare eller del av byggnad) som hör till annan typ av verksamhet men där idrott- och sportverksamhet kan inrymmas, exempelvis styrkelyftning, brottning och klättring. Idrottsplatser kan vara av varierande storlek och avse utövandet av organiserad idrott av olika slag och i olika grad. Idrottsplats avser en öppen och avgränsad markyta där idrott kan utövas, exempelvis fotbollsplaner, utomhusrinkar och löp- och hinderbanor. Underlaget är vanligtvis gräs, konstgräs, grus eller is under vintersäsong. I användningen ingår även komplement till besöksanläggningen, exempelvis mindre butiker, restauranger, servicehus, verkstäder, garage, parkering och lekplats.

Inom planområdet skapas även möjligheter för samlingslokaler **[R₂]** för olika typer av sammankomster, exempelvis lokaler för kulturella och religiösa ändamål eller föreningsverksamhet i allmänhet.

Detaljplanen möjliggör för användningarna **[L₁]**, **[R₁]** och **[R₂]** där avståndet från byggrätter för drivmedelsanläggningen överstiger 100 meter med hänsyn till besöksanläggningarnas och lokalernas förmåga att utrymda i händelse av olycka och brand.

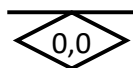
Detaljplanen reglerar även **[P]** vilket skapar möjlighet för att området kan användas för parkeringsanläggningar som inte endast fungerar som komplement till befintliga eller tillkommande verksamheter. I bestämmelsen ryms parkeringshus, större cykelparkeringar, garage eller källargarage. Användningen omfattar även utrymmen som behövs för anläggningens skötsel och bruk.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Placering

- [p]** **Byggnad ska placeras minst 5,0 meter från fastighetsgräns mot gata**
Planbestämmelsen syftar till att möjliggöra för skötsel av byggnader som uppförs inom skilda fastigheter.

Utformning

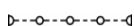

Högsta nockhöjd

Nockhöjden syftar generellt till att inrymma byggnader för olika typer av verksamheter, kontor, lokaler för odling och djurhållning, sport- och

idrottsanläggningar samt samlingslokaler. Nockhöjden regleras till högst 14 meter i anslutning till Kolbäcksvägen med hänsyn till angränsande bostadsbebyggelse. I övriga delar av planområdet regleras nockhöjden till 20,0 meter för att möjliggöra för mer olika typer av verksamheter som kräver en högre takhöjd.

Stängsel och utfarter

Utfartsförbud

Planbestämmelsen reglerar utfartsförbud mot allmän plats av trafiksäkerhetsskäl.

Största bredd för utfarter är 11 meter

Bestämmelsen syftar till att begränsa bredden på utfarter för att nå en mer trafiksäker miljö.

Administrativa bestämmelser

[u]

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar

Markreservat regleras inom del av planområdet med befintliga allmännyttiga underjordiska ledningar. Syftet är att säkerställa att markområdet inte tas i anspråk på ett sätt som hindrar åtkomst till befintliga ledningar.

Förutsättningar och förändringar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs och motiveras planens utformning mot bakgrund av rådande planeringsförutsättningar. Först beskrivs förutsättningarna och därefter förändringar och konsekvenser till följd av detaljplanens genomförande.

Stads- och landskapsbild

Planområdet sluttar i östlig riktning ned mot skogsmark söder om kommunens snötipp Hömyran. Gatunätet är utbyggt och flera verksamheter har etablerat sig inom planområdet.

Planområdet ansluter till Kolbäcksvägen i väster, se figur 6. Marken sluttar svagt österut från +40-43 meter inom kvarteret Teglet, beläget närmast Kolbäcksvägen, till cirka +32 meter inom kvarteret Sanden. Längs Mejerivägen i söder pågår markarbeten för iordningställande av ytterligare ett kvarter för verksamhetsändamål. Bebyggelse som hittills uppförts i området är b.l.a. förråd och lager samt en drivmedelsanläggning för gas med cisterner ovan mark. Etableringen har gett och förväntas fortsatt ge, upphov till avstyckning av mindre fastigheter som anpassas till respektive verksamhets mark- och lokalbehov.

Figur 6. Foto från korsningspunkt Cementvägen/Kolbäcksvägen sett norrut. Planområdet till höger i bild.

Förändringar och konsekvenser

Aktuell detaljplan är en del i den etappvisa utbyggnaden av Östra Ersboda industriområde och omfattar etapp 1 och 2 enligt figur 7 nedan (läs mer under avsnittet "Preliminär tidplan").

Figur 7. Illustration över utbyggnadsetapper inom planområdet.

Ett genomförande av detaljplanen har en lokalt betydande inverkan på landskapsbilden då planområdet ianspråktagas för etablering av verksamheter och besöksanläggningar. Påverkan sker initialt från markberedning av kvartersmark som genomförts liksom avses att genomföras inom icke-iordningställd kvartersmark. Efter avverkning och schaktning bildar kvartersmarken plana ytor som åtskiljs av slänter och dagvattendiken i en etappvis östlig sluttning.

Höjdskillnaden inom etapp 1 är 8-11 meter och sluttar österut. I och med iordningställande av kvartersmark för verksamhetsetablering kommer tillgängligheten inom fastigheten att öka.

Med hänsyn till bostadsbebyggelsen väster om Kolbäcksvägen reglerar detaljplanen en högsta nockhöjd på 14 meter. I övriga delar inom planområdet regleras högsta nockhöjd till 20 meter.

Angränsande bostadskvarter beläget väster om Kolbäcksvägen, åtskiljs från planområdet av en cirka 25 meter bred vegetationsridå som i planen regleras med **[NATUR]**. Vegetationen bidrar till att påverkan på landskapsbilden begränsas från närliggande bostadsfastigheterna sett. Där skogsridån är gles och gallrad eller under tiden på året då vegetationen är kal kan påverkan på stadsbilden från angränsande bostadskvarter sett, upplevas större.

I takt med områdets utbyggnad kommer fler arbetsplatser och besöksanläggningar med möjlighet till aktivitet både dag- och kvällstid, tillskapas. Det bidrar till mer liv och rörelse i området, vilket kan höja känslan av trygghet. Fler verksamheter och besöksanläggningar innebär även fler ljuskällor, vilket kan gynna den upplevda tryggheten och påverka hur området uppfattas i stadsbilden. Beroende vilka typer av verksamheter som etablerar sig i området kan byggnaderna dock upplevas massiva och siktlinjer mellan kvarter bli begränsade. Vissa verksamhetsbyggnader/lokaler kan komma att sakna fönster, vilket kan bidra till känsla av otrygghet för besökare. Besöksanläggningar och sporthallar där aktivitet pågår även kvällstid, bör därför placeras inom kvarteren närmast tillgänglig kollektivtrafik. Bedömningen är dock att påverkan på landskapsbilden är acceptabel sett till den allmännyttan som en utveckling av planområdet ger.

Fornlämningar

Det finns inga kända fornlämningar i planområdet eller dess närhet. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska skyndsamt anmäla förhållandet till länsstyrelsen.

Naturmiljö

Med undantag för den gröna ridån mot Kolbäcksvägen finns ingen direkt växtlighet inom planområdet. Kvartersmarken har och håller på att förberedas för etablering av verksamheter. I södra delen av området finns två öppna diken med utlopp i Tavelån.

Skyddsvärda arter

På fastigheterna Sanden 1 och 3, söder om Murbruksvägen, har det sedan 2022 observerats ett häckande ortolansparv. Ortolansparven häckar inom öppen terräng, vanligtvis i ett mosaikartat jordbrukslandskap med tillgång till vegetationsfri mark och grus där de söker efter insekter. Avverkningen och vissa markarbeten som har skett inom kvarteret har skapat ett idealt lokalt habitat för fågelarten.

Förändringar och konsekvenser

Detaljplanen reglerar **[NATUR]** närmast Kolbäcksvägen och för de öppna diken i öst-västlig riktning. Diken regleras även med **[dagvatten]** för att möjliggöra avrinning av dagvatten.

Skyddsvärda arter

Det är fastighetsägarens ansvar att utreda huruvida planerade markarbeten och byggnationer påverkar ortolansparven. Beredning av mark, byggnationer och andra åtgärder rekommenderas inte under häckningssäsongen då fågeln kan påverkas negativt. Det är länsstyrelsen som bedriver tillsyn enligt artskyddsförordningen och hanterar ansökningar om artskyddsdispens.

Service och verksamheter

På Ersboda finns offentlig och kommersiell service i form av handel, verksamheter, skolor, vårdcentral och idrottsplatser. Stadsdelen har en tydlig kärna bestående av bostadsområden med tillgång till offentlig service och grönområden, vilka omges av handels- och verksamhetslokaler lokaliserade invid E4:an och väg 364.

Östra Ersboda industriområde utmärks av det äldsta kvarteret i området, kvarteret Blandaren, där Norrmejerier bedriver verksamhet. Mejeriet ligger synligt mot Kolbäcksvägen och E4:n vid Umeås norra infart och är för många ett välbekant kännetecken som också inspirerat till ett flertal kvarters- och gatunamn på Ersboda. Inom Östra Ersboda industriområde pågår iordningställande av mark för verksamheter, där företagsetableringar sker fortlöpande i takt med områdets utbyggnad.

Förändringar och konsekvenser

Ett genomförande av detaljplanen innebär att fler verksamheter, kontor, drivmedel samt djursjukhus **[Z, K, G₁, L₁]** kan etablera sig i området. Planen möjliggör även för besöksanläggningar i form av idrottsplats och sporthall **[R₁]** samt samlingslokaler **[R₂]**.

Planen kommer sannolikt medföra att utbudet av kommersiell service inom stadsdelen ökar och även för Umeå som helhet.

Gator och trafik

Gång- och cykeltrafik

Planområdet är beläget cirka sex kilometer från Umeå centrum och cirka tre kilometer från universitets- och sjukhusområdet. Längs med Kolbäcksvägens västra sida, intill befintlig bostadsbebyggelse, finns en gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägen har flertalet anslutningar till bostadsområdena på Östra Ersboda men endast en anslutning till aktuellt planområde i korsningen Kolbäcksvägen/Mejerivägen. Inom planområdet finns en kantstensbunden gång- och cykelväg utmed Mejerivägen samt en separat gång- och cykelväg utmed Tegelslagarvägen i dess nord-sydliga sträckning. Både Mejerivägen och Tegelslagarvägen är huvudgator inom planområdet.

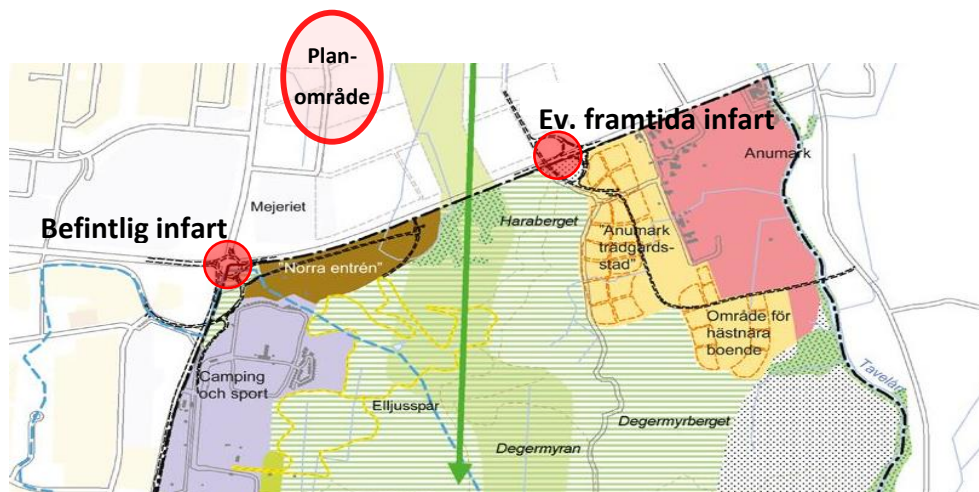
Förändringar och konsekvenser

Detaljplanen föranleder inga ändringar avseende gång- och cykeltrafiken.

Fordonstrafik och gatunät

Planområdet nås med fordonstrafik från E4:an via Kolbäcksvägen. Infart från Kolbäcksvägen sker via korsningen Kolbäcksvägen/Mejerivägen och Kolbäcksvägen/Murbruksvägen. Gatubredden inom utbyggd del av planområdet varierar mellan 30 meter (Mejerivägen) och 20-24 meter (Tegelslagarvägen).

I *Fördjupningen för Nydala*² finns intentionen att anordna en ny trafikplats med på- och avfart till E4:an sydöst om planområdet, strax väster om Anumark, se figur 8.

Figur 8. Urklipp från markanvändningskarta tillhörande "Fördjupning för Nydala" med befintlig och eventuell framtida infart till östra Ersboda industriområde markerad.

² Umeå kommun. *Fördjupningen för Nydala*. Antagen av kommunfullmäktige 2012.

En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för Nydala cirkulationsplats³ har arbetats fram tillsammans med Trafikverket. I ÅVS:en rekommenderas åtgärder för vidare hantering i olika paket. För Nydala cirkulationsplats berörs paket D1 och D2, som båda syftar till att öka Östra Ersbodas industriområdes tillgänglighet mot E4. Paket D1 innebär att en F-korsning anläggs som avser minska trycket på Nydala cirkulationsplats. Paket D2 innebär att en ny förbindelse mellan Östra Ersboda och Dåva anordnas. Anslutningen till Östra Ersboda rekommenderas ansluta till Krossvägen i inom etapp 3 Förbindelsen bidrar till minskat tryck på Nydala cirkulationsplats samtidigt som nya lägen för exploatering mellan Östra Ersboda och Dåva företagspark tillskapas. I ÅVS:en rekommenderas att både paket D1 och D2 utreds vidare för att slutligen landa i vilken lösningen som är mest fördelaktig sett ur ett samhällsekoniskt perspektiv.

Förändringar och konsekvenser

Detaljplanen föranleder ingen ändringar av infart till planområdet.

I utbyggd del av industriområdet invid Mejeri- och Tegelslagarvägen följer gatuområdet befintliga fastighetsgränser vilket motsvarar en gatuområdesbredd på 30 meter för Mejerivägen respektive 20-24 meter för Tegelslagarvägen. För övrigt gatunät där gång- och cykelväg inte avses anläggas är gatuområdesbredden 20 meter. Gatunätet är utformat för att kunna avstycka fastigheter för både ytkrävande och mindre ytkrävande verksamheter.

Föreslagna åtgärder enligt den fördjupade översiktsplanen samt ÅVS:en behöver utredas mer i detalj, vilket endast ett genomförande av aktuell detaljplan inte bedöms medföra behov till. En eventuell framtida på- och avfart från E4:an till Östra Ersboda industriområde kan dock på sikt innebära att området trafikförsörjs via två huvudinfarter, varav en med direktanslutning till det nationella huvudvägnätet. En anslutning till E4:an kommer innebära en trafikavlastning på Kolbäcksvägen, inte minst avseende tung trafik. Anslutning till E4 är inget som hanteras eller säkerställs inom aktuell detaljplan, men det omöjliggörs inte för.

Etableringen av verksamheter inom Östra Ersboda innebär en ökad andel tung trafik under såväl byggtid som drifttid.

Trafikalstring

En trafikutredning⁴ har tagits fram som underlag för detaljplanen i syfte att bedöma antalet trafikrörelser som ett genomförande av detaljplanen kan komma att alstra samt hur tillkommande trafik påverkar kapaciteten i korsningar. För att beräkna andelen tillkommande trafik har Trafikverkets trafikalstringsverktyg använts. I den slutliga bedömningen har en jämförelse gjorts med andra logistikområden för att kontrollera rimligheten i resultatet. Utredningen baseras på att både etapp 1 och 2

³ Trafikverket. Åtgärdsvalsstudie: Nydala cirkulationsplats – Dåva – Täfteböle. 2019.

⁴ Trivector Traffic. Trafikutredning Ersmark 22:2. 2024.

som omfattas av aktuell detaljplan samt etapp 3 beläget norr om Murbruksvägen som hanteras i ett separat planärende, byggs ut i sin helhet.

Trafikflöden har sammanställts med stöd av kommunens trafikmätningar. Utifrån medelvärden för mätpunkter under maxtimmen klockan 16.00 – 17.00 har befintliga trafikflöden i berörda korsningspunkter uppskattats. Tillkommande trafik som följd av detaljplanens genomförande baseras på bedömningen av framtida trafikallstring till och från planområdet från kommunala korsningspunkter. Av den totala trafiken som förväntas alstras från verksamheter inom planområdet har en fördelning av trafiken gjorts på områdets tre utfarter mot Kolbäcksvägen med hänsyn till områdets etappvisa utbyggnad, uppskattade målpunkter samt med hänsyn till trafikflödesfördelning över dygnet.

För att utreda påverkan på det statliga vägnätet har en kompletterande trafiksimuleringen gjorts⁵. Utredningens syfte var att analysera detaljplanens påverkan på cirkulationsplatsen Nydalarondellen, där E4 möter väg 92, Björnvägen och Kolbäcksvägen som ansluter till planområdet. Trafiksimuleringen jämför två scenarion, ett jämförelsealternativ där prognosticerade trafikflöden från framtida utbyggnad av industriområdet Dåva ingår och ett utredningsalternativ där beräknade trafikflöden från en fullt utbyggd detaljplan av etapp 1 och 2 ingår.

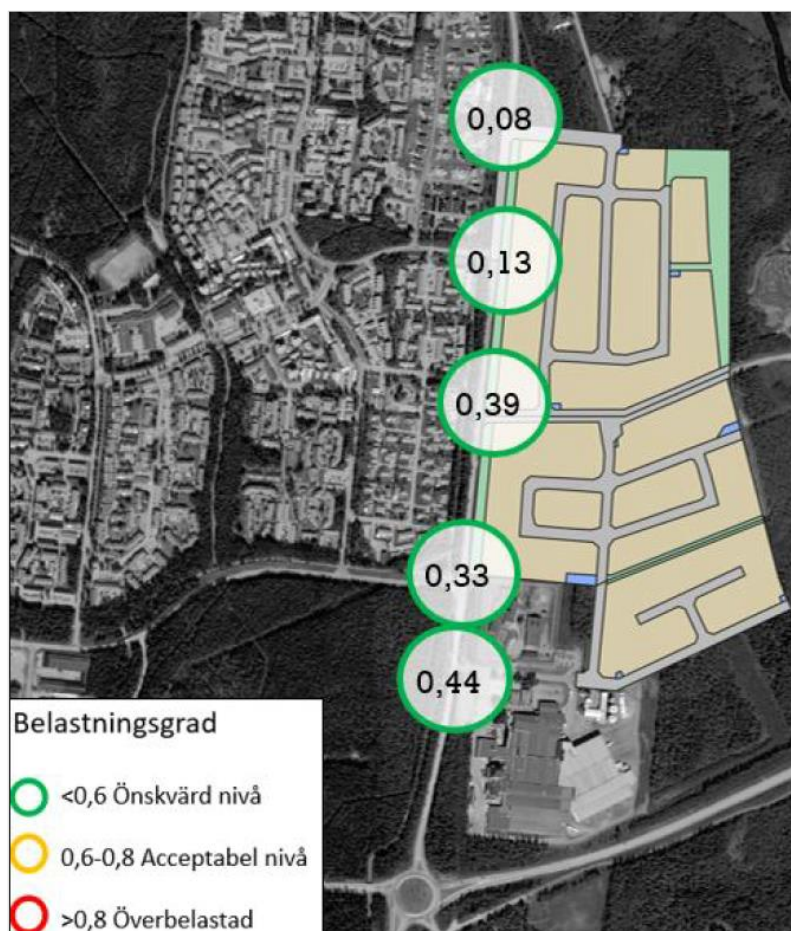
Förändringar och konsekvenser

Enligt trafikutredningen beräknas den sammanvägda trafikallstringen som aktuell detaljplan (etapp 1 och etapp 2) samt kommande detaljplan (etapp 3) generera cirka 2500 fordon per dygn. Av det totala antalet fordon per dygn bedöms 20 procent utgöras av tung trafik enligt nyckeltal från andra logistikområden. Enligt genomförd kapacitetsberäkning antas maxtimmen utgöra cirka 20 procent av dygnstrafiken.

Trafikutredningen har gjort ett antagande om vilken typ av verksamheter som planeras inom etapp 1 och 2 som omfattas av aktuell detaljplan. För etapp 1 respektive etapp 2 beräknas 50 % av kvartersmarken fungera för logistikändamål och 50% för industrikontor. Cirka 1000 kvm bruttoarea (BTA) beräknas för etablering av smådjursklinik. Inom etapp 2 beräknas samlingslokaler uppgå till 1600 kvm BTA. Baserat på typ av verksamheter inom respektive etapper beräknas trafikallstringen från etapp 1 bli cirka 380 fordon per dygn varav 20 fordon är tung trafik per maxtimme. För etapp 2 beräknas 570 fordon per dygn varav 20 fordon är tung trafik per maxtimme. Beräkningen baseras på en sammanvägd bedömning utifrån Trafikverkets trafikallstringsverktyg och jämförelse med trafikflöden från externa industriområden.

Resultatet av kapacitetsberäkningarna för berörda korsningspunkter visar att samtliga korsningspunkter har en belastningsgrad under 0,6 vilket innebär att framkomligheten är fortsatt god och att köbildning inte beräknas uppstå i någon av korsningarnas anslutningar efter områdets utbyggnad, se figur 9.

⁵ Trivector Traffic. *PM Trafiksimulering Ersmark 22:2*. 2025.

Figur 9. Resultat av kapacitetsberäkningar i berörda korsningspunkter. Källa: Trivector Traffic

Flödet in mot cirkulationsplatsen E12/E4/Kolbäcksvägen ökar från 260 till 580 fordon i eftermiddagens maxtimme, vilket motsvarar en ökning med cirka 50 procent. Det tillkommande trafikflödet från planområdet in mot cirkulationsplatsen ger ett mer jämnt fördelat flöde mellan cirkulationsplatsens fem ben. Påverkan på den berörda cirkulationsplatsens kapacitet bedöms vara av mindre omfattning då målpunkter för trafikflödet från Kolbäcksvägen i större utsträckning bedöms ligga i riktning mot väst/sydväst än österut.

Resultatet från den kompletterande trafiksimuleringen visar att Nydalarondellen kommer att möta trafikökningar på cirka 50 % fram till prognosåret 2040, utan tillkommande trafik från Ersmark 22:2 etapp 1 och 2, se figur 10. I jämförelsealternativet är det främst infarten från väg 92 och E4 söderifrån som är överbelastad. Trafiktillväxten i kombination med det tillkommande flödet från industriområdet Dåva där planläggning pågår, leder till överbelastning av cirkulationen redan i jämförelsealternativet. Trafikflödena från framtida utbyggnad av industriområdet på Dåva har således stor betydelse för kapacitetssituationen i cirkulationen.

Figur 10. Beräknade belastningsgrader för samtliga anslutningar i Nydalarondellen för jämförelsealternativet 2040. Källa: Trivector Traffic

Resultaten för utredningsalternativet där trafikflödena från planområdet ingår visar att vägar som Kolbäcksvägen och väg 92 behöver hantera en försämrad framkomlighet med ökade köer och kapacitetsbrister, se figur 11. Samtidigt visar beräkningarna att trafikflödena vid en fullt utbyggd detaljplan har en balanserande effekt på trafiken mot E4 syd. Det innebär att anslutningen kan upprätthålla en relativt god framkomlighet trots hög belastning. Den sammanvägda bedömningen är att planen inte bidrar till en försämrad trafiksituation i Nydalarondellen vid en fullt utbyggd detaljplan.

Figur 11. Beräknade belastningsgrader för samtliga anslutningar i Nydalarondellen för utredningsalternativet 2040. Källa: Trivector Traffic

Kollektivtrafik

Närmaste hållplats för kollektivtrafik ligger cirka 1-2 kilometer väster om Kolbäcksvägen, vid korsningen Byttgränd/Kärnvägen. Hållplatserna trafikeras av två stomlinjer.

Förändringar och konsekvenser

I och med etableringen av verksamheter och besöksanläggningar inom Östra Ersboda industriområde kan det på sikt bli aktuellt med lokal kollektivtrafik till området. En utbyggnad av kollektivtrafiken främjar resande med hållbara transportmedel och kan genom korta avstånd mellan hållplats och målpunkter generera att platsen upplevs tryggare.

Parkering och angöring

Ordningställande av parkering för verksamheter ska göras i enlighet med gällande parkeringsnorm⁶. Parkeringsbehovet för verksamheter baseras på tal för anställda och besökande samt typ av verksamhet. En särskild parkeringsutredning ska tas fram i projekt där det rör sig om verksamhet i externa lägen, exempelvis samlingslokaler,

⁶ Umeå kommun. *Parkeringsnorm för Umeå kommun*. Antagen 2018.

kyrka och sport- och idrottsanläggningar. Fastighetsägare/byggaktör ansvarar för framtagande av nödvändigt underlag för bedömning av parkeringsbehovet. Bilparkering ordnas inom fastighet eller genom gemensam anläggning.

Förändringar och konsekvenser

Planen möjliggör för att självständiga parkeringsanläggningar såsom parkeringshus eller markparkering kan anordnas i området närmast fastigheten Teglet 1. Bedömningen är att platsen är lämplig för en parkeringsanläggning i och med att fastigheter som ingår i planområdet enkelt kan nyttja anläggningen. Vidare är platsen lämplig utifrån att området omges av gata i öster och norr, vilket möjliggör för utfart åt två håll.

I övrigt löses parkeringsbehovet enskilt inom respektive fastighet för aktuell verksamhet eller för flera fastigheter gemensamt i enlighet med beslutad parkeringsnorm vid tiden för bygglovsansökan.

För att möta olika typer av verksamhetsbehov vad gäller transporter, möjliggör gatunätet till stor del utfart till gata åt minst två håll.

Miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra störningar för människors hälsa eller miljön.

Inom planområdet finns en tankstation för fordonsgas som utgör miljöfarlig verksamhet. Enligt anvisningarna *Tankstationer för metangasdrivna fordon – TSA* (2020) uppgår skyddsavståndet för en tankstation med antaget gaslager med volym överstigande 4000 liter, till:

- minst 25 meter till byggnad, antändbart material och brandfarlig verksamhet
- 50 meter till verksamhet med stor brandbelastning (ex. brädgård och däckupplag)
- 100 meter till svårutrymda byggnader (ex. lokal avsedd att inrymma en publik)

För mindre gaslager än 4000 liter medges i viss mån kortare skyddsavstånd, enligt anvisningarna.

Förändringar och konsekvenser

Ett genomförande av detaljplanen innebär att miljöfarlig verksamhet med liten miljöpåverkan blir möjligt att bedriva då planen reglerar drivmedelsanläggninge för befintlig tankstation för fordonsgas samt för ett ytterligare ett kvarter i planområdets södra del.

Vid etablering av verksamheter som bland annat medför hantering av brandfarliga vätskor och gaser, exempelvis drivmedel, kan risker för människors hälsa och miljö

uppstå. Vad gäller hanteringen av brandfarliga vätskor samt fordonsgas tillämpas skyddsavstånd till angränsande verksamheter i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer. Riskbedömning ska upprättas i samband med projektering av anläggningar eller av verksamhetsutövare i samband med anmälan eller tillståndsansökan för verksamhet enligt miljöbalken. Detaljplanen reglerar angränsande byggrätters användningar baserat på anvisningarna gällande skyddsavstånd enligt TSA. Där drivmedelsanläggning **[G₁]** regleras medges även **[Z]**. Kontor **[K]** och **[Z]** medges inom angränsande byggrätt till drivmedelsanläggning. På ett avstånd om minst 100 meter från byggrätter där planen möjliggör för tankstationer, hantering och lagring av drivmedel, tillåts besöksanläggningar, sporthallar och djursjukhus **[R₁, R₂, L₁]**. Skyddsavståndet ska även beaktas och tillämpas i samband med bygglovsansökan.

I riskbedömningen av hur störningskänslig en tillkommande verksamhet är eller vilken omgivningspåverkan den har, ska både befintliga och tillkommande verksamheter beaktas. I bedömningen ska bland annat hänsyn tas till planerad verksamhets karaktär, områdets topografi, förhärskande vindriktning men också hur känslig angränsande verksamhet är.

Lokalisering av eventuell miljöstörande verksamhet och dess miljöpåverkan ska utredas och bedömas vid tillståndsprovning eller anmälan enligt miljöbalken.

Transporter av farligt gods

Planområdet ligger inte i direkt anslutning till led för farligt gods. Om markanvändning nära transportleder för farligt gods ändras behöver skyddsavståndet till närliggande bebyggelse bedöms utifrån kategoriseringen av bebyggelsezoner A-D⁷, se figur 12. Markanvändningen i anslutning till Kolbäcksvägen är främst bostäder i form av småhusbebyggelse och till viss del flerbostadshus, vilket innebär att zon C och zon D ska tillämpas vid beräkning av skyddsavstånd till transportled för farligt gods.

⁷ Länsstyrelsen. Riktlinjer för fysisk planering – Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods i Norrbottens och Västerbottens län. 2019.

Zon A (Ej känslig verksamhet)	Zon B (mindre känslig verksamhet)
Alldeles intill transportleden för farligt gods kan ej känslig verksamhet placeras. Ej känslig verksamhet är sådan markanvändning som omfattar ett fåtal människor vilka inte upprätthåller sig stadigvarande på platsen: • Parkering (ytparkering) • Trafik • Odling • Friluftsområde • Tekniska anläggningar	Mindre känslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar få och vakna personer: • Detaljhandel (< 3000 m²) • Industri • Drivmedelsförsäljning • Lager • Parkering (parkeringshus) • Verksamhetsområde
Zon C (normalkänslig verksamhet)	Zon D (känslig verksamhet)
Normalkänslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar färre personer än känslig verksamhet, samtidigt som personerna får vara sovande, givet att de har god lokalkännedom: • Bostäder (småhusbebyggelse) • Detaljhandel • Kontor • Tillfällig vistelse (mindre hotell/camping) • Besöksanläggning utan betydande åskådarplats • Centrumverksamhet	Känslig verksamhet avser sådan markanvändning som omfattar många eller särskilt känsliga personer (personer med nedsatt förmåga att själva inse fara och påverka sin säkerhet t.ex. vårdbehövande eller barn): • Bostäder (flerbostadshus) • Vård • Skola • Tillfällig vistelse (större hotell/konferens) • Besöksanläggning med betydande åskådarplats

Figur 12. Kategorisering av markanvändning i bebyggelsezoner A-D. Källa: Länsstyrelsen

Förändringar och konsekvenser

Trafikutredningen baseras på att etapp 1 och 2 samt etapp 3 som hanteras i ett separat planärende, byggs ut i sin helhet.

Cementvägen – Murbruksvägen

ÅDT tung trafik 2040 längs sträckan Cementvägen-Murbruksvägen har beräknats till 744 på Kolbäcksvägen i närheten av småhusbebyggelse. Baserat på kategoriseringen av markanvändning ingår bebyggelsen i zon C. Enligt riktlinjerna ska ett skyddsavstånd på minst 25 meter från närmaste körbanekant, se tabell 1. Avstånd mellan körbanekant och fastighetsgräns till bostäder varierar något men överstiger 25 meter.

Tabell 1. Skyddsavstånd för tvåfältsväg, 60–70 km/h. Orange rektangel illustrerar tung trafik upp till 600 ÅDT och röd rektangel väg med tung trafik upp till 1100 ÅDT. Källa: Länsstyrelsen, illustration Umeå kommun

ÅDT LASTBIL (2040)	ÅTGÄRDER	SKYDDSAVSTÅND		
		Zon B	Zon C	Zon D
100	Inga	-	-	25
	Invallning	-	-	10
	Brandfasad	-	-	-
300	Inga	-	-	35
	Invallning	-	-	20
	Brandfasad	-	-	10
600	Inga	-	15	40
	Invallning	-	10	25
	Brandfasad	-	-	10
1100	Inga	-	25	45
	Invallning	-	10	25
	Brandfasad	-	-	15
1600	Inga	-	30	45
	Invallning	-	15	25
	Brandfasad	-	-	30
2200	Inga	-	30	50
	Invallning	-	15	30
	Brandfasad	-	10	45

Murbruksvägen – Mjölkvägen

Utifrån trafikutredningen har ÅDT tung trafik 2040 beräknas till 372 på Kolbäcksvägen i närheten av bostäder i form av flerbostadshus, längs sträckan Murbruksvägen-Mjölkvägen. Baserat på kategoriseringen (zon D) samt att Kolbäcksvägen är tvåfältsväg 60–70 km/h ska ett skyddsavstånd om minst 40 meter från närmaste körbanekant eller minst 25 meter från vägdikets mittpunkt finnas, se tabell 1. Avstånd mellan dikesmitt och markanvändningen för bebyggelsezon D överstiger 25 meter.

Ett genomförande av detaljplanen kan medföra transporter av farligt gods längs Kolbäcksvägen och gator inom planområdet. Utifrån beräknade trafikflöden är bedömningen att skyddsavstånd till transportled för farligt gods uppfylls för Kolbäcksvägen för markanvändning inom zon C och zon D. Vidare finns möjlighet till utrymning för bostäder i mot motsatt håll från vägen, vilket innebär att människor kan sätta sig i säkerhet vid en eventuell olycka. Områdets topografi påverkar även hur bland annat vätskor kan spridas vid en olycka med farligt gods, exempelvis minskar diken risken för att vätska sprids. Den sammanvägda bedömningen är således att påverkan för närliggande bostadsbebyggelse blir marginell och att det inte föranleder att särskilda skyddsåtgärder, utöver angivna skyddsavstånd, behöver vidtas.

Buller

Riktvärden för buller från vägtrafik

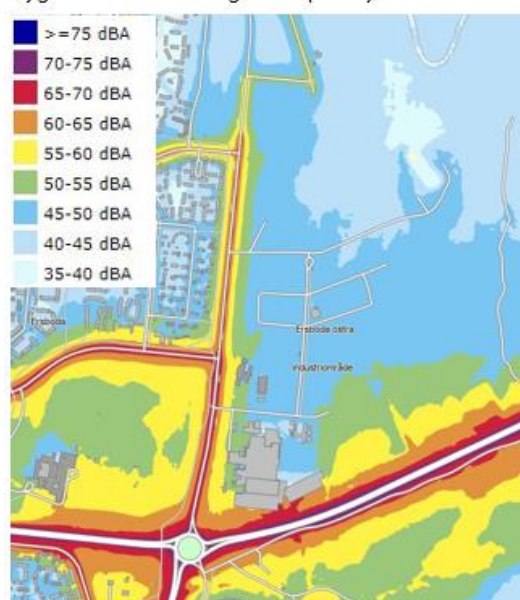
Enligt trafikbullerförordningen som gäller för bostäder uppförda efter 2015 får buller från vägar inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad och maximal ljudnivå inte överskrida 70 dBA. För bostäder om högst 35 kvadratmeter gäller att ekvivalent ljudnivå inte får överstiga 65 dBA vid bostadsbyggnadens fasad.

För bostäder uppförda mellan våren 1997 och 2015 finns det enligt praxis inga särskilda åtgärdsnivåer som ska tillämpas vid övervägande av bullersänkande åtgärder. Bullerskyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått ska enligt miljöbalken i dessa fall övervägas om olägenhet för människors hälsa kan befaras eller om god miljö inte nås. Enligt praxis tillämpas de långsiktiga målen i infrastrukturpropositionen 1996/97:53 för god miljö kvalitet för att bedöma om god miljö råder. Enligt propositionen bör nivåer för trafikbuller inte överskrida 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad och 70 dBA maximal ljudnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

För "äldre befintlig miljö", d.v.s. bostäder byggda före våren år 1997, är praxis att inga åtgärder normalt behöver vidtas om ekvivalent ljudnivå vid fasad inte överskrider 65 dBA.

Enligt den kommunala karteringen av buller från vägtrafik är bostadsbebyggelsen väster om Kolbäcksvägen inte utsatt för bullernivåer som överstiger nu gällande riktvärden, se figur 13.

Dygnsmedelvärde vägbuller (2016)

Maximal ljudnivå vägbuller (2016)

Figur 13. Utdrag ur den kommunala bullerkarteringen från 2016.

Förändringar och konsekvenser

Enligt trafikutredningen⁸ som har beräknat buller utifrån ett scenario där samtliga etapper 1–3 är utbyggda, påverkas ljudnivåerna av andelen tung trafik. Jämförelser har gjorts mellan 7, 13 respektive 20 procent tung trafik. De ekvivalenta ljudnivåerna ökar med cirka 1 dBA om andelen tung trafik ökar från 7 till 13 procent och ökar ytterligare 1 dBA om andelen tung trafik ökar från 13 till 20 procent.

Ekvivalenta och maximala ljudnivåer från vägtrafiken 1,5 meter ovan mark har beräknats vid samtliga fasader vid befintliga bostadshus i tre områden på västra sidan om Kolbäcksvägen vid Filgränd, Mjölkvägen och Törelvägen, se figur 14. Resultatet från bullerberäkningarna har jämförts med gällande riktvärden för trafikbuller vid samtliga bostäder.

Figur 14. Ekvivalenta ljudnivåer 1,5 meter ovan mark vid fasad. Beräkning av baserad på dagens trafiksituation till vänster i bild respektive prognosåret 2040 till höger i bild. Källa: Trafikutredning, Trivector Traffic

⁸ Trivector Traffic. Trafikutredning Ersmark 22:2. 2024.

De högsta ljudnivåerna uppstår för husraden närmast Kolbäcksvägen och Cementvägen, som framför allt påverkas av beräknade ljudnivåer för prognosåret 2040. Fram till år 2040 beräknas trafikmängderna och trafikbullret öka succesivt.

Resultatet av bullerberäkningen visar att området Filgränd, som omfattar bostäder uppförda efter 2015, klarar gällande riktvärde på 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid samtliga fasader med dagens respektive 2040-års trafikmängder.

I området Törelvägen, med bostäder är uppförda år 1998 – 2014, uppgår högsta beräknade ekvivalenta ljudnivå till 56 dBA för dagens trafiksituation och till 60 dBA för prognosåret 2040. Vid enstaka fasader för enstaka bostäder närmast Kolbäcksvägen beräknas ett överskridande av den nivå om 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad som i normalfallet bör underskridas för att en god miljö kvalitet ska uppnås för 2040-års trafikmängder. Med dagens trafikmängd överskrider riktvärdet med 1 dBA vid hus 12B i sydost.

I området Mjölkvägen är bostäder uppförda före år 1997 och omfattas således av riktvärde för så kallad "äldre befintlig miljö". Riktvärdet 65 dBA dygnsekvivalent ljudnivå vid fasad klaras vid samtliga fasader med dagens respektive 2040-års trafikmängder. Högsta beräknade ljudnivå vid fasad uppgår till 55 dBA utifrån dagens trafiksituation och till 57 dBA utifrån 2040-års uppskattade trafiksituation.

Då trafikmängder och bullernivåer beräknas öka succesivt fram till att området är fullt utbyggt bedöms bullerskyddsåtgärder med hänsyn till intilliggande bostäder inte omedelbart behöva vidtas som en direkt konsekvens av att detaljplanen får laga kraft.

Av trafikutredningen framgår osäkerheter i beräkningen av bullernivåer, bland annat osäkerheter i uppskattningen av antalet fordonsrörelser samt andelen tung trafik. I beräkningen av framtida bullernivåer år 2040 har hänsyn inte heller tagits till omställningen av fordonsflottan till elfordon, vilket även inkluderar den tunga trafiken. En fortsatt utveckling av fordonsindustrin kan således inverka positivt på framtida bullernivåer, vilket i sin tur kan innebära att bullersänkande åtgärder inte behöver vidtas. En ökad andel elfordon i fordonsflottan sänker sannolikt ljudnivåerna, framförallt på gatuavsnitt med lägre hastighet, där motorbullret i regel dominerar ljudbilden samtidigt som en hastighetssänkning från 60 km/tim till 50 km/tim generellt sett innebär att ekvivalenta ljudnivåer minskas med omkring 2 dBA.

I det fall olägenhet för människors hälsa kan befaras eller om god miljö inte uppnås som följd av detaljplanens genomförande kan bullerdämpande åtgärder i form av plank vidtas som förhindrar att riktvärden överskrider för utsatta bostäder. Effekt av bullerskärmar kan uppnås både vid placering i direkt anslutning till bostadshusen eller invid Kolbäcks- och Cementvägen.

Kommunen har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäder vid Kolbäcksvägen och Cementvägen där bullernivåer beräknas överskridas i framtiden.

Riktvärden för industri- och verksamhetsbuller

Boverkets vägledning (2015:21) för industri- och verksamhetsbuller utgår från tre olika zoner (A, B och C) som bör användas vid planläggning för bostadsbebyggelse i områden som är utsatta för industri- eller verksamhetsbuller.

Tabell 2. Boverkets riktvärden för buller från industrier och andra verksamheter vid bostadsbyggnads fasad.

	Ekvivalent ljudnivå dagtid kl. 06-18	Ekvivalent ljudnivå kvällstid kl. 18-22	Ekvivalent ljudnivå natttid kl. 22-06
Zon A. Bostadsbyggnader bör kunna accepteras upp till angivna bullernivåer utan bulleranpassad utformning av bebyggelsen. Det är ändå lämpligt att beakta hur bebyggelsen kan utformas för att bidra till en så god ljudmiljö som möjligt.	50 dBA	45 dBA	45 dBA
Zon B. Bostadsbyggnader bör kunna accepteras upp till angivna bullernivåer förutsatt att tillgång till ljuddämpad sida finns och att byggnaderna bulleranpassas. Bästa möjliga ljudmiljö ska alltid eftersträvas.	60 dBA	55 dBA	50 dBA
Zon C. Boverkets bedömning är att ljudnivåerna är för höga för att området ska vara lämpligt för bostadsbebyggelse och bostäder bör därför inte accepteras.	> 60 dBA	> 55 dBA	> 50 dBA

Tabell 3. Boverkets riktvärden för buller från industrier och annan verksamhet vid ljuddämpad sida på bostadsbyggnad.

	Ekvivalent ljudnivå dagtid kl. 06-18	Ekvivalent ljudnivå kvällstid kl. 18-22	Ekvivalent ljudnivå natttid kl. 22-06
Högsta bullernivå vid ljuddämpad sida och vid uteplats om sådan anordnas	45 dBA	45 dBA	40 dBA

Utöver ovan angivet gäller att maximala ljudnivåer från industri eller annan verksamhet som överskrider riktvärdet 55 dBA vid bostadsfasad inte bör förekomma natttid (kl. 22-06) annat än vid enstaka tillfällen.

Förändringar och konsekvenser

Inom planområdet regleras markanvändning utan betydande negativ påverkan på omgivningen avseende industri- och verksamhetsbuller. Detaljplanens genomförande bedöms inte ge upphov till bullernivåer som överstiger gällande riktvärden för verksamhetsbuller.

Geotekniska förhållanden

Marken inom planområdet sluttar svagt från väst till öst.

Enligt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) jordartskarta består marken inom planområdet av morän som överlagras av ett tunt eller osammanhängande ytlager av lera-silt. Öster om planområdet förekommer torv och fyllnadsmassor. Norr om planområdet förekommer jordarter av karaktären lera-silt.

I korsningen Kolbäcksvägen/Mejerivägen har grundvattennivån uppmätts till cirka 0,5 meter under markytan och i korsningen Mejerivägen/Tegelslagarvägen ligger grundvattennivån i höjd med markytan. Utifrån tidigare undersökningar bedöms grundvattennivåerna i planområdet ligga omkring 0,5 – 1 meter under markytan och följa områdets topografi mot Hömyran i öster, där nivåerna bedöms ligga i nivå med markytan.

Sur sulfatjord

Sulfidjord (potentiellt sur sulfatjord) är vanligt i områden som tidigare legat under vatten men som har omvandlats till landområden på grund av landhöjningen. När sådan jord kommer i kontakt med syre och oxiderar kan pH sjunka drastiskt och den kallas då för aktiv sur sulfatjord. Vid exploatering sänks ofta grundvattenytan varpå aktiv sur sulfatjord bildas. Vid kraftiga vattenflöden kan ett flertal, för miljön skadliga, metaller spridas från de aktiva sura sulfatjordarna.

Enligt översiktlig kartering från SGU finns potentiellt sur sulfatjord i planområdets östra del, där en dagvattendamm planeras.

Förändringar och konsekvenser

Inom delar av planområdet som ännu inte är utbyggda planeras markarbeten för iordningställande av fastigheter samt anläggande av gator och infrastruktur. Åtgärder omfattar bland annat tillförsel av fyllnadsmassor.

Vid anläggande av en dagvattendamm krävs geoteknisk undersökning för att klargöra möjligheten för infiltration och utreda förutsättningar för utformning av dammkonstruktion.

Då grundvattennivån är hög inom planområdet kan markavvattning bli aktuellt, vilket är en tillståndspliktig åtgärd.

Sur sulfatjord

Innan dagvattendammen anläggs krävs en detaljerad projektering där markförhållanden utreds mer i detalj. Om sur sulfatjord påträffas behöver jorden grävas bort eller förstärkas om den utsätts för syre.

Förorenad mark

Enligt länsstyrelsens underlag över misstänkt eller konstaterat förorenade områden, EBH-kartan, finns inga kända föroreningar inom planområdet. Nordöst om planområdet förekommer en stor risk för potentiellt förorenad mark (riskklass 2) på grund av avfallsdeponi i form av snötipp, Hömyrans deponi. Enligt kommunens kartläggning har deponin använts för deponering av jord sedan 1985 och platsen har sedan 1990 fungerat för upplag av snö. Det är oklart hur mycket jordmassor som har deponerats men enligt uppgifter från 2011 bedöms deponin rymma ytterligare 150 000 m³ jordmassor. Jordmassornas innehåll och eventuella föroreningar är okända med det anges att det ska vara ofarliga jord- och avtäckningsmassor. Vidare finns det uppgifter om att under de första åren var deponin okontrollerad och inga uppgifter finns om vad som har deponerats. Snömassorna kommer från gatumark, privata, kommunala och statliga fastighetsägares infarter och parkeringar.

Hömyran deponi avslutades i början på 2000-talet och efter att en avslutningsplan lämnats in till länsstyrelsen har deponin också sluttäckts. Det finns inga uppgifter om hur sluttäckningen genomfördes eller vilka krav i avslutningsplanen som uppfylldes. Det är troligt att deponin saknar bottentätning som bland annat förhindrar att grundvatten tränger upp i deponin och spridning av eventuella föroreningar.

Söder om planområdet förekommer en måttlig risk för potentiellt förorenad mark på grund av befintlig livsmedelsindustri.

Förändringar och konsekvenser

På grund av osäkerheten som finns för Hömyran deponi är det viktigt att åtgärder som vidtas i deponins närområde inte påverkar deponins konstruktion. Det är framför allt viktigt att inte grävningsarbeten utförs intill eller nära deponins slänter. Det bör heller inte tillföras mer vatten till omkringliggande diken eftersom detta kan ha påverkan på deponins stabilitet och konstruktion.

Risk för översvämning

Enligt kommunal kartering finns det inom planområdet ingen risk för översvämning vid ett 100-årsregn.

Förändringar och konsekvenser

Ett genomförande av detaljplanen innebär att andelen hårdgjorda ytor kommer att öka, vilket snabbar på avrinningen vid skyfall. Avrinningen sker i östlig riktning och bedömningen är att vatten från stora regn kan avledas ytligt till naturmarken öster om planområdet.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. I takt med att staden förtätas och tidigare oexploaterade ytor bebyggs och hårdgörs minskar möjligheterna till naturlig infiltration i marken och dagvattnet avleds direkt till vattendrag. Detta ställer krav på en robust och långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Avledning av dagvatten inom planområdet sker mot befintligt dike i östra delen av planområdet och vidare till recipienten Tavleån. Tavleån mynnar ut i Tavlejärden, vilket innebär att denna är sekundärrecipient. Inom kvarteret Teglet och Sanden är mark och diken iordningställda för avrinning av dagvatten genom öppna lösningar.

Framtagen VA- och dagvattenutredning⁹ redovisar konsekvenser på dagvattensituationen vid ett genomförande av aktuell detaljplan (etapp 1 och 2) samt etapp 3 (hanteras i ett separat planärende), lämpliga dagvattenåtgärder, beräkning av befintliga och framtida dagvattenflöden samt behovet av rening. För att beräkna dagvattenflöden som exploateringen bedöms generera har flöden för både exploaterad och befintlig mark beräknats för ett 10-, 20- och 100-årsregn. För att ta höjd för framtida klimatförändringar har framtida flöden beräknats med ett tillägg i form av en klimatkfaktor på 30 procent. Föroreningsberäkningar har gjorts både för befintligt och planerat markområde.

Kvarteret Sanden och Teglet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten. Övriga delar av planområdet ingår inte i verksamhetsområdet.

Förändringar och konsekvenser

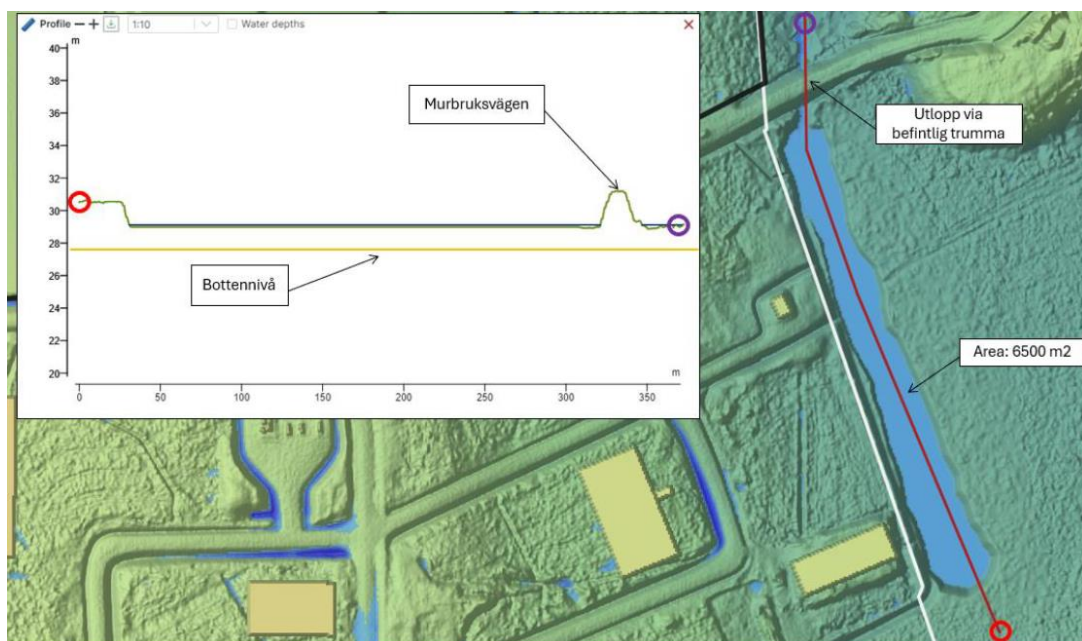
Befintliga diken avvattnas mot naturmarken i öster och regleras i planen med **[NATUR]** och **[dagvatten]**.

Inom befintligt dike i planområdets östra gräns avsätts yta för en dagvattenanläggning med **[NATUR]** och **[dagvatten]** för en damm med en permanent vattenyta med area på ca 6500 m², vilket motsvarar cirka 200 m²/hårdgjord hektar¹⁰. Botten på dagvattendamm har beräknats till +27,8 m med antagna släntlutningar på 1:3 och permanentdjupet har antagits till 1,2 m. Dagvattendammen är

⁹ WSP. VA- och dagvattenutredning – Östra Ersboda industriområde etapp 3. 2024.

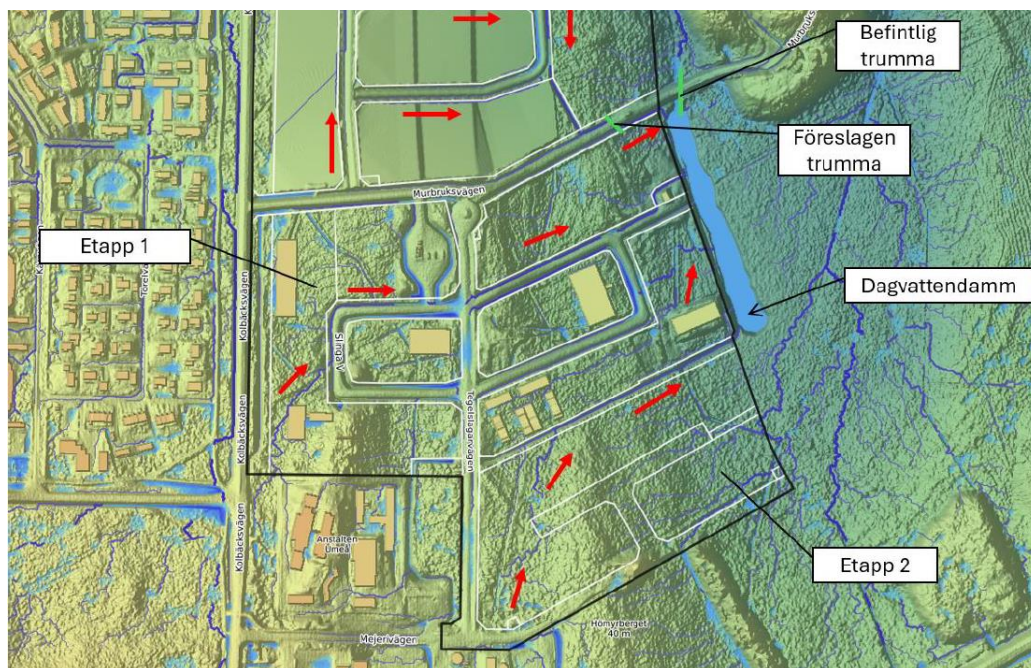
¹⁰ WSP. VA- och dagvattenutredning – Östra Ersboda industriområde etapp 3. 2024.

dimensionerad för att hantera dagvatten från aktuell detaljplan (etapp 1 och 2) samt etapp 3 (hanteras i ett separat planärende). Dammen är även dimensionerad för att uppnå en reningseffekt som innebär att tillförsel av näringsämnen till Tavelån blir mindre än 1 % årsbasis vid en full utbyggnad av etapp 1- 3, vilket bedöms som en godtagbar marginell påverkan på vattenförekomsten. Vidare bör utflödet från dammen bör anpassas till det befintliga dikets kapacitet. Dammen kan anläggas med våtmarkspartier där en högre reningseffekt av exempelvis kväve kan uppnås. De topografiska förutsättningarna innebär att dagvatten kan avledas med självfall ut från dagvattendammen och vidare norrut i befintligt dike, se figur 15.

Figur 15. Översiktbild över föreslagen systemlösning. Källa: WSP

Utöver rening av dagvatten i dagvattendammen föreslås ytterligare rening ske i öppna diken, se figur 16. Vägdiken rekommenderas anläggas med en dräneringsnivå på cirka 30 cm under terrass för att omhänderta ett 10- eller 20-årsregn.

Figur 16. Schematisk skiss över föreslagen systemlösning. Källa: WSP

Ett genomförande av detaljplan innebär att kommunalt verksamhetsområde för dagvatten behöver utökas. Beslut om att utvidga verksamhetsområdet fattas av kommunfullmäktige i samband med planens antagande.

Snöhantering

Snöupplag planeras inom naturmark inom den kommunala fastigheten Ersmark 22:2 inom och i direkt angränsning till planområdet. Inom kvartersmark ansvarar fastighetsägare för snöhanteringen inom den egna fastigheten.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel, vars syfte är att komma tillrätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas. Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en norm överträds.

Luft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden) och dessa regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477). Tillkommande trafik i och med detaljplanens

genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna för vatten omfattar vattenkvaliteten för yt- och grundvatten. Målet är att alla vattenförekomster ska ha god status eller god ekologisk potential och att statusen inte får försämrats. Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att statusen försämrats för någon av kvalitetsfaktorerna (ekologisk och kemisk).

Vattenförekomsten Tavelån (SE709103-172517) är recipient för ytvatten inom planområdet. Tavelån mynnar ut i Tavelfjärden (SE637640-204160), vilket innebär att denna är sekundär recipient till planområdet. Både Tavelån och Tavelfjärden har en statusklassning har på måttlig ekologisk status och ej god kemisk status.

Bedömningen av nuvarande statusklassning för Tavelån baseras på förekomsten av flödesregleringar, vandringshinder, morfologiska förändringar samt förorening. För Tavelfjärden baseras bedömningen av aktuell statusklassning på faktorer som övergödning, fysisk påverkan och höga halter av Cu och Zn. Både Tavelån och Tavelfjärden har höga halter av kvicksilver (Hg) och bromerad difenyleter (PBDE).

Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster redovisas i tabell 4 nedan. (www.viss.lansstyrelsen.se, hämtad: 2025-01-22). Informationen är hämtad från Vatteninformationssystem i Sverige (VISS). VISS är en databas som utvecklats av Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten. VISS innehåller information om Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.

Tabell 4. Statusklassningar av berörda vattenförekomster. Källa: VISS

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk status	Kemisk status	MKN ekologisk status/mål	MKN kemisk status/mål	Miljöproblem
Tavelån	SE709103-172517	Måttlig	Ej god	God status 2033	God kemisk status med mindre stränga krav för Hg och PBDE	Flödesregleringar, vandringshinder, morfologiska förändringar samt förorening. Höga halter Hg och PBDE.
Tavelfjärden	SE637640-204160	Måttlig	Ej god	God status 2039	God kemisk status med mindre stränga krav för Hg och PBDE	Övergödning, fysisk påverkan och höga halter av Cu och Zn. Höga halter Hg och PBDE.

Förändringar och konsekvenser

Enligt VA- och dagvattenutredningen¹¹ bedöms ett genomförande av planen innebära en ökning av näringsämnen till Tavelån med mindre än 1 % årsbasis, så tillvida att reningsåtgärder genomförs. Påverkan bedöms således marginell. Risken att tillkommande dagvatten försämrar eller äventyrar möjligheten att uppnå Tavelåns miljö kvalitetsnorm bedöms låg. Bedömningen baseras på att nederbördsgenererande flöden som innehåller föroreningar är en tillfällig belastning (under 5 procent av året). Omfattningen av den ökade belastningen bedöms inte medföra skadliga halter för växter och djur.

Utgångspunkten är att med rimliga medel minimera utsläpp till ytvatten så att dagvattnet inte släpps orenat till Tavelån, i enlighet med det hållbarhetsperspektiv Umeå kommun har gällande planering av dagvatten. I aktuell detaljplanen avsätts yta för en dagvattendamm som ska dimensioneras utifrån storlekskravet på dagvattendammar med 150-250 m²/hårdgjord yta för att uppnå tillräcklig reningseffekt. För etapp 1-3 motsvarar det ett ytbehov på 5150-8610 m².

Vatten och avlopp

Etapp 1 omfattas av kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten. Inom nordöstra delen av etapp 1 finns en pumpstation.

Vid Tegelslagarvägens östra vändplan finns en pumpstation för spillvatten vars nödbrädd är till närliggande dike.

Förändringar och konsekvenser

Inom planområdet finns kapacitet att ansluta tillkommande fastigheter till befintligt vatten- och spillvattenledningsnät inom etapp 1. Verksamhetsområde för vatten och spillvatten behöver utökas till att även omfatta etapp 2, beslut om utvidgning sker av kommunfullmäktige i samband med planens antagande.

Befintlig pumpstation regleras i planen med [E₂]. Enligt VA- och dagvattenutredningen kan spillvatten från etapp 3 som hanteras i ett separat planärende, avledas med självfall till befintlig pumpstation inom aktuellt planområde.

I planen regleras markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar [u] befintliga vatten- och spillvattenledningar. Tillkommande vatten- och spillvattenledningar bör i första hand förläggas inom gatumark för säkerställande av åtkomst.

Släckvattenvolymen för etapp 1-3 beräknas uppå till 144 m³, vilket motsvarar två timmars släckarbete. Volymin är även tillräcklig för att kunna omhänderta nödbrädd från pumpstationen inom etapp 1. Brandposter behöver placeras

¹¹ WSP. VA- och dagvattenutredning – Östra Ersboda industriområde etapp 3. 2024.

strategiskt för möjligheten att utföra räddningsinsatser inom och utanför planområdet. Markbrandposter med en kapacitet på 1200 l/minut ska anordnas för möjligheten att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand.

El och värme

Inom planområdet finns två nätstationer som försörjer del av planområdet. Befintliga nätstationer bedöms inte ha tillräcklig kapacitet för att försörja ett fullt utbyggt verksamhetsområde.

Fjärrvärmenätet är utbyggt inom etapp 1.

Förändringar och konsekvenser

Inom planområdet föreslås tillkommande lokaliseringar för nätstationer [E₁] inom kvartersmark. Nätstationen i planområdets sydöstra hörn avser försörja framtida utbyggnad av industriområdet öster om Hömyran som inte omfattas av aktuell detaljplan. Övriga nätstationer avser försörja verksamheter inom planområdet.

Fortsatt utbyggnad av fjärrvärmenätet kan komma att aktualiseras i övriga etapper.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Huvudmannaskap för allmän plats

Kommunen är huvudman för allmän plats inom planområdet.

Huvudman för vatten, avlopp och dagvatten

Del av planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten. Beslut om att utöka verksamhetsområdet för dricksvatten, spillvatten och dagvatten fattas av kommunfullmäktige i samband med detaljplanens antagande.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 5 år från det datum detaljplanen får laga kraft, vilket motiveras genom att allmän plats redan är iordningställd inom planområdet.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt enligt detaljplanen. Kommunen kan efter genomförandetidens utgång ändra eller upphäva

detaljplanen, utan att fastighetsägare får någon ersättning för eventuell byggrätt som då inte kan utnyttjas. Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla till dess att den ändras eller upphävs.

Avtal

Markanvisningsavtal

Markanvisningsavtal har tecknats mellan Umeå kommun och ett flertal intressenter.

Preliminär tidplan

Ett genomförande av detaljplanen innebär att Östra Ersboda indsutriområde byggs ut etappvis, se figur 17. Etapp 1 och 2 omfattas av aktuell detaljplan och etapp 3 hanteras i ett separat planärende.

Figur 17. Illustration över utbyggnadsetapper inom planområdet.

Den preliminära tidplanen baseras på förutsättningen att beslutet att anta detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten då detaljplanen får laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden, vilket medför motsvarande förskjutning av genomförandet.

Genomförande allmän plats	Kvartal och år
Utbyggnad av gator m.m.	Etapp 3: 2028 ->
Fastighetsregleringar	Kommunen är huvudman för allmän plats som avses kvarligga inom den kommunala fastigheten Ersmark 22:2.
Flytt av tekniska anläggningar	Etapp 2: Inte aktuellt Etapp 3: 2027-2028
Genomförande kvartersmark	
Fastighetsbildning	Etapp 2: 2023 -> Etapp 3: 2027 - 2028
Husbyggnad	Etapp 2: 2024 -> Etapp 3: 2028 ->

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Detaljplanen omfattar del av fastigheten Ersmark 22:2 och fastigheterna Teglet 2-9 samt Sanden 1 och 3-41. Marksamfälligheten Sanden S:1 ingår i planområdet för ändamålet väg.

Umeå kommun är lagfaren ägare av Ersmark 22:2, Teglet 2, 4 och 6 samt Sanden 3-4, och 6 medan övriga fastigheter är i privat ägo.

Detaljplanen möjliggör fastighetsbildning genom avstyckning samt fastighetsreglering av bildade fastigheter. Fastighetsbildning sker efter ansökan om lantmäteri-förrättning. Ansökan inlämnas till Umeå kommun, Lantmäterimyndigheten.

För mark utlagd som allmän platsmark gäller att kommunen har en ovillkorlig rätt och en ovillkorlig skyldighet att lösa in marken på fastighetsägarens begäran.

Vid fastighetsindelning som fordrar åtkomst till fastighet via infartsväg inom kvartersmark för en eller flera fastigheter gemensamt ska den säkerställas fastighetsrättsligt genom bildande av servitut eller inrättande av gemensamhetsanläggning.

Fastighet/Rättighet	Konsekvenser
Ersmark 22:2	Planlagd kvartersmark för enskilt ändamål kan, genom lantmäteriförrättning, avstyckas från Ersmark 22:2.

Markområde som utgör allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap för **[GATA]** samt **[NATUR]** kan fortsatt kvarligga inom Ersmark 22:2.

Kvartersmark **[Z, K, R₁, R₂, G₁, L₁]** inom Ersmark 22:2 kan, genom fastighetsreglering, överföras till Sanden 5.

Ersmark 22:2 belastas av en rad inskrivna avtalsservitut som i samband med fastighetsbildning bör identifieras och lokaliseras.

Teglet 2-9	Behov av fastighetsrättsliga åtgärder erfordras inte för berörda fastigheter för genomförandet av detaljplanen. Se specifik information nedan för Teglet 2, 4 och 9.
Teglet 2	Avtalsservitut för optoledning, D202200060596:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Stjärnbilden 13 (Umeå Energi Umenet AB). Avtalsservitut för elledning, D202200061212:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Norrfors 3:18 (Umeå Energi Elnät AB). Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintliga avtalsservitut.
Teglet 4	Avtalsservitut för vatten- och avloppsledningar samt brunn, D202200486839:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Vatten och Avfall Aktiebolag (VAKIN). Ledningen ligger inom u-område. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintliga avtalsservitut.
Teglet 9	Avtalsservitut för optoledning, D202200088259:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Stjärnbilden 13 (Umeå Energi Umenet AB). Avtalsservitut för elledning, D202200061210:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Norrfors 3:18 (Umeå Energi Elnät AB). Ledningen ligger inom u-område. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintliga avtalsservitut.
Sanden 1, 3-4, 6-41	Behov av fastighetsrättsliga åtgärder erfordras inte för berörda fastigheter för genomförandet av detaljplanen. Se specifik information nedan för Sanden 5, 7 och 8.

Sanden 5	Kvartersmark inom Ersmark 22:2 kan, genom fastighetsreglering, överföras till Sanden 5.
Sanden 7	Officialservitut, 2480K-2021/98.1, för område för underhåll av byggnad belastar fastigheten till förmån för Sanden 34. Officialservitut, 2480K-2021/98.2, för utrymme belastar fastigheten till förmån för Sanden GA:1. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintliga officialservitut.
Sanden 8	Avtalsservitut för kraftledning, D201800209456:1.1, belastar fastigheten till förmån för Umeå Laxen 3:18 (Umeå Energi AB). Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintligt avtalsservitut.
Sanden GA:1	Gemensamhetsanläggningen omfattar körytor samt spill-, kall- och dagvatten för delägande fastigheterna Sanden 7 och 10-41. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintlig gemensamhetsanläggning.
Sanden GA:2	Gemensamhetsanläggningen omfattar område för underhåll, tak, el samt spill-, kall- och dagvatten för delägande fastigheterna Sanden 10-17. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintlig gemensamhetsanläggning.
Sanden GA:3	Gemensamhetsanläggningen omfattar tak, el samt spill-, kall- och dagvatten för delägande fastigheterna Sanden 18-33. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintlig gemensamhetsanläggning.
Sanden GA:4	Gemensamhetsanläggningen omfattar tak, el samt spill-, kall- och dagvatten för delägande fastigheterna Sanden 34-41. Genomförandet av detaljplanen påverkar inte befintlig gemensamhetsanläggning.
Sanden S:1	Sanden S:1 förvaltas av Sandens samfällighetsförening. Behov av fastighetsrättsliga åtgärder erfordras inte för berörd samfällighet för genomförandet av detaljplanen.
Lr 2480K-03/91.2	Ledningsrätten omfattar en 12 kV-ledning (s.k. Mejerilinjen) till förmån för Umeå Energi Elnät AB som löper i nordsydlig riktning över Blandaren 1 och vidare över Mejerivägen i höjd med korsningen Tegelslagarvägen där den upphör inom planlagd

kvartersmark. Förändring av rättighetsupplåtelsen sker vid ledningsflytt, förlängning eller borttagande av ledning.

Servitut

Officialservitut

Inom planområdet finns två officialservitut inom fastigheten Sanden 7, se tabell över fastighetsrättsliga konsekvenser på sida 37.

Eventuellt nybildande av officialservitut inom planområdet bekostas av berörda fastighetsägare.

Avtalsservitut

Ett flertal inskrivna avtalsservitut finns inom planområdet för olika ändamål och gäller därmed mot eventuellt nya fastighetsägare till den tjänande fastigheten. I samband med fastighetsbildning kan det finnas behov av att identifiera och lokalisera inskrivna avtalsservitut. Ett befintligt avtalsservitut är möjligt att omvandla till en ledningsrätt i sin helhet enligt ledningsrättslagen (1973:1144) under förutsättning att avtalet är oförändrat.

Gemensamhetsanläggningar

Inom planområdet finns gemensamhetsanläggningar för bland annat gemensamma takytor och områden för gemensamt underhåll. Vid behov kan en gemensamhetsanläggning, efter prövning av ansökan, bildas genom en så kallad anläggningsförrättning. Det kan bli aktuellt när det finns gemensamma behov hos flera fastigheter som behöver lösas i ett gemensamt sammanhang, exempelvis tillfartsvägar, avloppsledningar med mera. En ansökan om bildande av gemensamhetsanläggning lämnas till Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun. Fördelning av kostnader och regler för skötsel beslutas i förrättningen och fördelas på deltagande fastigheter.

Ledningsrätter

Tillkommande allmännyttiga underjordiska ledningar ska förläggas inom allmän platsmark alternativt på kvartersmark inom markreservat för underjordiska allmännyttiga ledningar, i anslutning till väg eller inom kvartersmark där byggnad inte får uppföras. Ledningsrätt bör tillskapas vid anläggande eller flytt av ledning inom fastighet som inte ägs av ledningsägaren. Ändring av ledningsrätt eller upphävande av ledningsrätt som inte längre tjänar sitt syfte sker genom ansökan om ledningsrättsförrättning. Nya ledningsrätter kan bildas med stöd av detaljplanen och

på initiativ av respektive ledningshavare. Ledningshavaren ansvarar för att lämna ansökan till Lantmäterimyndigheten, Umeå kommun.

Kvartersmark för tekniska anläggningar kan avstyckas genom lantmäteriförrättning alternativt kan utrymmet upplåtas med ledningsrätt.

Ett alternativ till bildande av ledningsrätt kan utgöras av upprättande av nyttjanderättsavtal mellan ledningsägare och fastighetsägare alternativt upprättande av servitut till förmån för ledningshavarens fastighet.

Detaljplanen reglerar områden för underjordiska ledningar **[u]** på fastigheterna Teglet 4, Teglet 9, Ersmark 22:2. Dessa fastigheter kan dock komma att förändras eller fastighetsregleras till en egen eller annan fastighet vid ett genomförande av detaljplanen.

Dikningsföretag

Ett dikningsföretag är lokaliserat öster om planområdet. I samband med vattenanläggningens tillkomst bildades en samfällighet, Nydala och Anumark dikningsföretag år 1921, för att sköta underhållet av den gemensamma vattenanläggningen och tillvarata samfällighetens intressen. Som följd av äldre och pågående exploaterings- och fastighetsbildningsåtgärder är dikningsföretaget föremål för ändrade förhållanden. En överenskommelse om avveckling har tecknats med fastighetsägare för Sanden 5 och Blandaren 1 som bekräftar att det finns ett dikningsföretag men att den vattenanläggning som fanns vid dikningsföretagets tillkomst har flyttats och inte längre ligger inom berörda fastigheter. I dagsläget ligger diket inom fastigheter som samtliga ägs av Umeå kommun. Avveckling kan tillämpas för att avsluta företaget medan utrivning kan aktualiseras för att ta bort en anläggning som tjänat ut sitt syfte. Omprövning av dikningsföretaget, vilket också innefattar processen för avveckling och utrivning, görs i domstol utanför ramen för detaljplaneprocessen.

Ekonomiska frågor

Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

Fastighetsägare/exploatör ansvarar och bekostar åtgärder inom kvartersmark.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kostnad för upprättande av detaljplan åligger Umeå kommun.

Umeå kommun ansvarar för och bekostar utbyggnad och underhåll av allmän platsmark. Umeå kommuns uppskattade kostnader för anläggande av allmän plats uppgår till 12 miljoner för etapp 2. Försäljning av kvartersmark täcker kommunens utgifter för iordningställande av allmän plats.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Umeå Energi svarar för utbyggnaden av det allmänna ledningsnätet för el respektive fjärrvärme samt tillkommande transformatorstationer och dylikt.

VAKIN svarar för utbyggnaden och drift av det allmänna vatten- och spillvattennätet samt iordningställande och underhåll av dagvattensystemet.

Ledning av spillvatten till befintlig pumpstation fordrar investeringar av VA-huvudmannen.

Vid utbyggnad av dagvattensystem avses förbindelsepunkt till enskilda fastigheter placeras i framtida vägdike. VA-huvudmannen VAKIN och ansvarig enhet vid Umeå kommun för gator och parkmark bör därav uppnå en överenskommelse där ansvars- och kostnadsfördelning för drift och underhåll av vägdikena fastställs.

Vid exploatering av ett område med påkoppling till en befintlig markavvattningsanläggning krävs en omprövning av markavvattningssamfälligheten. Dels behöver frågan lösas vilka som ska vara nya deltagare. Dels behövs en ny fördelning av kostnaderna som uppstår, exempelvis vid ökat underhåll eller om diket behöver större dimensioner vid högre flöden från hårdgjorda ytor. Det kan ske genom att kommunen inrättar ett verksamhetsområde för dagvatten så att området blir en del av kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning. Dagvatten ses då som avloppsvatten. Kostnaderna fördelas mellan huvudmannen för VA-anläggningen och ägarna till diket. I de fall kommunen inte inrättar ett verksamhetsområde behöver varje fastighet behandlas enskilt och påkoppling av dagvatten hanteras oftast som annan markavvattningsanläggning.

Ledningsägare ansvarar för säkerställande av ledningsrätt och bekostar ledningsförrättning vid ansökan om bildande eller upphävande av ledningsrätt.

Detaljplanens genomförande kan vid en full utbyggnad innebära ekonomiska konsekvenser för ansvarig part för kollektivtrafikförsörjningen i Umeå kommun vid ny eller ändrad linjetrafik med utökat antal hållplatser.

Medverkande

Avdelningar vid Umeå kommun och kommunala bolag som medverkat i upprättandet av detaljplanen:

- Detaljplanering
- Miljö- och hälsoskydd
- Gator och parker
- Vakin
- Umeå Energi

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges

Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges

Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges

Denna handling har godkänts av tillförordnad planchef Harry Bertilsson med planarkitekt Sara Israelsson handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2018/02365

Datum: 2025-02-18

Handläggare: Sara Israelsson

Detaljplan för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1 och 2 inom Östra Ersboda i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, detaljplanering. Detaljplanen syftar till att ge planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, växtodling, djurhållning och djurvård samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och sport- och idrottsanläggningar. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov. Naturmarken i området syftar till att möjliggöra ytor för dagvattenhantering.

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden 2023-06-02 – 2023-06-27. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Efter samrådstiden har planområdet som gick ut på samråd delats upp i två separata ärenden efter beslut i Byggnadsnämnden 2025-01-22 § 10. Det innebär att kommentarer i samrådsredogörelsen endast berör området Murbruksvägen och söder om denna som handläggs i aktuell detaljplan. Aktuell detaljplan handläggs med standardförfarande och syftet har reviderats till följande:

Detaljplanen syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur och lämpliga parkeringsytor som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Följande skriftliga synpunkter har inkommit under samrådstiden:

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Sammanfattande bedömning

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering
Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: fysiskplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att det kvarstår oklarheter kring miljökvalitetsnormer, översvämningsrisk och farligt gods, vilket gör att det inte i nuläget går att utesluta att Länsstyrelsen kan komma att överpröva planen. Dessa frågor behöver inför granskning förtydligas i enlighet med beskrivningen nedan. Detta omfattar bland annat behov av revidering och komplettering av dagvattenutredningen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljökvalitetsnorm

Utifrån de underlag som kommunen har presenterat går det inte att utesluta att planerad exploatering kan äventyra möjligheten att nå miljökvalitetsnormen i Tavelån och Tavlefjärden. Dagvattenutredningen behöver kompletteras på ett antal punkter, vilka framgår nedan.

I planbeskrivningen anges felaktigt på sidan 31 att "Tavelåns vattenkvalitet bedöms fortsättningsvis omfattas av god ekologisk och kemisk status med fortsatt god möjlighet att uppnå beslutad miljökvalitetsnorm". Tavelån har enligt VISS måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status för cykel 3. För att kunna nå miljökvalitetsnormen (MKN) behöver den samlade påverkan på Tavelån minska och det är viktigt att tillkommande exploatering i avrinningsområdet inte bidrar till ytterligare påverkan.

Tavelån, och den nedströms liggande kustvattenförekomsten Tavlefjärden, är påverkade av bland annat markavvattning, rätning och rensning som medför att den övergripande ekologiska statusen för vattenförekomsterna bedöms vara måttlig. Det är viktigt att beakta den kumulativa påverkan från hela avrinningsområdet. Exempelvis finns påverkan från verksamheten vid Dåva vilket också medför en belastning av förorenade ämnen. Dagvattenutredningen behöver kompletteras med en bedömning av påverkan på status och möjlighet att nå MKN även i Tavlefjärden.

Dagvatten

Vattenförvaltningen delar inte uppfattningen som framförs i dagvattenutredningen och planbeskrivningen att påverkan från dagvattnet är av tillfällig karaktär. Inom vattenförvaltningen bedöms dagvatten som en påverkansfaktor som kan vara betydande, eftersom dagvatten kan innehålla näringsämnen och prioriterade ämnen som påverkar våra vattenförekomster. Det kan leda till att MKN för yt- och grundvatten inte följs. Påverkan kan variera över tid, men dagvatten är en återkommande påverkan och är därför inte tillfällig.

Tavlefjärden bedöms enligt VISS löpa risk för att inte uppnå MKN på grund av övergödning. I dagvattenutredningen beräknas en kraftigt förhöjd belastning av näringsämnen till Tavelån efter exploatering, vilket även påverkar Tavlefjärden. Det finns inget utrymme för ytterligare tillskott av

näringsämnen i Tavelån eller Tavlefjärden. Den totala belastningen måste tvärtom minska för att MKN ska kunna nås.

Det är positivt att det planeras för ett lokalt omhändertagande av dagvatten i diken och dammar och att det har reserverats ytor för dagvatten i plankartan. Det är dock svårt att bedöma om de planerade åtgärderna är tillräckliga för att utgöra långsiktigt hållbar lösning för dagvatten som inte medför ytterligare försämring i Tavelån och Tavlefjärden. Det behövs en komplettering med en bedömning av dagvattnets påverkan efter rening i de föreslagna systemen för dagvattenhantering. De åtgärder som föreslås behöver vara tillräckliga för att undvika en ökad belastning av framför allt näringsämnen, men också prioriterade ämnen och särskilt förorenande ämnen.

I dagvattenutredningen finns beräkningar som pekar på bland annat att status för koppar och zink försämras vid ett medelregn och att halten av kadmium ökar till 41,5 % av MKN i Tavelån. Dagvattenåtgärderna behöver dimensioneras för att utsläpp av prioriterade ämnen och särskilda förorenande ämnen (SFÄ) inte bidrar till sänkt status eller möjlighet att nå MKN i Tavelån och Tavlefjärden. Det behöver också framgå tydligare vilka underlag som ligger till grund för bedömningen.

Provpunkten i Västerån vid Gravå som ligger till grund för bedömning av påverkan på näringsämnesstatus i dagvattenutredningen är inte representativ för denna del av Tavelån. Punkten ligger ca 3 mil uppströms om planområdet, har en helt annan påverkansbild och ingår i en annan vattenförekommst. Det är därför inte lämpligt att använda den för statusklassning eller bedömning av påverkan i den aktuella delen av Tavelån.

Det saknas underlag för att bättre kunna utvärdera den samlade påverkan från befintlig och tillkommande exploatering. Det vore värdefullt att starta upp ett kontrollprogram i Tavelån för att utvärdera summan av påverkan och följa effekter av eventuella åtgärder.

Skyfall/översvämning

Planbeskrivningen nämner ett förslag om en dagvattendamm i det nordöstra hörnet av planområdet. Planområdets nordvästra del (väster om naturmarken) riskerar att översvämmas vid ett 100års regn eller Köpenhamnsregn (Figur 1). Detta kanske omhändertas genom åtgärder (exempelvis dagvattendammen) i samband med exploateringen men kommunen behöver påvisa att man är medveten om risken och hur man avser minimera risken för översvämning för detta område.

Farligt gods

Det framgår inte om området riskerar att alstra transporter med farligt gods och vilka risker det, i så fall, skulle innebära för befintlig bebyggelse. Detaljplanen syftar dock bland annat till att ge planmässiga förutsättningar för hantering och lagring av drivmedel. Därav bör kommunen redogöra för

om transporter med farligt gods kan komma påverka omkringliggande områden och bebyggelse. Detta är också något som kan påverka behovet av den "eventuella framtida infarten" som visas på kartan på s. 16.

Länsstyrelsens synpunkter - råd enligt 2 kap. PBL

Buller

Utifrån de trafik och bullerutredningar som genomförts framgår osäkerheter i beräkningen av bullernivåer, bland annat osäkerheter i uppskattningen av antalet fordonsrörelser samt andelen tung trafik.

Enligt planförslaget kan därför bullerdämpande åtgärder eventuellt uppföras i form av plank för bullerutsatta bostäder ifall olägenheter för människors hälsa kan befaras som följd av detaljplanens genomförande.

Detta innebär i praktiken att frågan om att bullerdämpande åtgärder lämnas till boende i närområdet. Det vore att föredra att kommunen hanterar frågan redan i samband med planarbetet, *innan* eventuella störningar för närboende uppstår, om möjligt.

Rennäring

Inget riksintresse för rennäringen berörs, men berörd sameby (Rans sameby) bör ges möjlighet att ta del av förslaget.

Naturmiljö och artskydd

Norra delen av aktuellt planområde består i dagsläget främst av barrskog. Enligt information från Artdatabanken finns rapporter om rödlistade och fridlysta arter inom och/eller i anslutning till planområdet.

Enligt planbeskrivningen bedöms planområdet inte utgöra en lokal för hotade växt- eller djurarter. Det framgår dock inte hur man kommit till denna slutsats. Ingen naturvärdesinventering har presenterats i planbeskrivningen. Länsstyrelsen anser att en naturvärdesinventering i området bör utföras, vilken också eftersöker förekomst av skyddsvärda arter/artgrupper.

Om skyddsvärda arter observeras (det vill säga fridlysta EU-arter, svensk fridlysning, rödlistade arter, starkt minskande sista tiden, åtgärdsprogramarter) bör riktade artinventeringar utföras under lämplig tid på året och en bedömning göras av vilka skyddsvärda arter som kan komma att påverkas. Om en sådan påverkan inte kan undvikas eller minimeras aktualiseras förbuden i Artskyddsförordningen, vilket kan innebära att en artskyddsdispens krävs.

Förorenade områden

Det finns inga kända förorenade områden inom planområdet, enligt den information som finns registrerad i EBH-stödet (databasen över förorenade områden). Öster om planområdet finns det en mass- och snödeponi med riskklass 2, stor risk. Planförslaget behöver beakta och redogöra för ifall det finns någon risk att det har spridits föroreningar till området som ska

exploateras. I planhandlingarna ska föroreningssituationen vara tillräckligt utredd för att det ska gå att avgöra om den planerade markanvändningen är lämplig.

Grundvattennivå

Grundvattennivån är hög inom planområdet (0,5-1 meter under mark). Om markavvattning blir aktuellt så är det en tillståndspliktig åtgärd, vilket med fördel kan beskrivas i planbeskrivningen.

Kommentar

Dagvattenutredningen har kompletterats utifrån inkomna synpunkter och nya provtagningar har skett. I utredningen föreslås en systemlösning med en dagvattendamm inom aktuellt planområde som renar och fördröjer dagvatten från aktuellt planområde och från planområdet norr om Murbruksvägen. I planbeskrivningen har avsnittet avseende dagvatten reviderats och yta har avsatts för dagvattenanläggning inom naturmark i planområdets östra del.

Planbeskrivningen har kompletterats avseende alstrande av farligt gods.

Rans sameby kommer att delges handlingarna vid granskningen.

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

I samband med planarbetet norr om Murbruksvägen kommer en naturvärdesinventering genomföras som redogör för hur påträffade arter livsmiljöer påverkas av tilltänkt exploatering och eventuella åtgärder vidtas därefter.

I samband med planarbetet norr om Murbruksvägen kommer risken för översvämning att behandlas.

Planbeskrivningen har kompletterats avseende risk för spridning av förorenning.

Planbeskrivning har kompletterats enligt yttrande om grundvatten.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

SKANOVA

Svenska UMTS-Nät AB har på fastigheten Umeå Ersmark 22:2 anläggning för basradiostation med tillhörande avtal för anläggningsarrende. Då det är av största vikt att det finns ett fungerande mobilnät i området bör denna rättighet tillvaratas i planeringen och att densamme inte påverkas på något

sätt. UMTS ser att mobilbasstationen särskilt uppmärksammas i framtida planbesked för att säkra den nuvarande rättigheten på fastigheten.

Kommentar

Detaljplanen förändrar inte möjligheten att stationen finns kvar i dess nuvarande läge.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TRAFIKVERKET

Trafikutredningens avgränsning innebär att man valt att göra kapacitetsberäkningar endast för kommunala korsningspunkter. Trafikutredningen har utgått från dagens trafikmängder och har inte vägt in övrig utveckling som sker. Trafikverket anser därför att trafikutredningen ska bygga på den gemensamt framtagna trafikmodellen för att visa på den samlade utvecklingen i Umeå. Trafikverket anser att trafikmodellen bland annat ska användas för att studera Nydalarondellens trafikutveckling och därefter behöver kapacitetberäkningar göras.

Trafikverket är öppen för dialog vid revideringen av detaljplanens trafikutredning.

Övrigt

De trafiklösningar som beskrivs i planhandlingen angående nya anslutningar till E4 måste revideras så att de överensstämmer med utfallet av åtgärdsvalsstudien Nydala-Täfteböle.

Kommentar

Kommunen anser att eventuella framtida planer på området inte omfattas av aktuell detaljplan då bedömningen är att det är en större övergripande fråga som inte kan lösas inom ramen för aktuell plan. Trafikutredningen har därför inte reviderats.

Angående cirkulationen kommer tillkommande trafikflödet från området göra att flödena blir mer jämnt fördelade mellan benen i cirkulationen. En cirkulationsplats ger förutsättningar för en god kapacitet och framkomlighet när flödet är jämnt fördelat mellan en korsnings alla anslutningar. Det tillkommande trafikflödet från planområdet har sannolikt målpunkt väst/sydväst om området och bör därför endast ha en mindre påverkan på cirkulationens kapacitet, i förhållande till om fler fordon hade haft målpunkt österut på E4/E12.

Planbeskrivningen har uppdaterats avseende ÅVS Nydala-Täfteböle.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Kvartersmark

Planens syfte bör kompletteras för att även omfatta trygghetsaspekten och hållbart resande.

Områdets planbestämmelser bör korrigeras så att de olika delområden med kvartersmark blir mer renodlade. Detta gäller särskilt för bestämmelserna för samlingslokaler och idrott. Till största del lär företagen i området att vara stängda under nätter och kvällar. Från trygghetssynpunkt är det därför viktigt att samlingslokaler, gym, padelhall, lokaler för studiecirkel musikspelningar och liknande lokaliseras så att de är trygga och tillgängliga för alla att besöka oavsett tid på dygnet. Det är lämpligt att dessa verksamheter styrs till kvarter närmast tillgänglig kollektivtrafik. Trygga, tillgängliga publika anläggningar underlättar valet att resa kollektivt, och bidrar därför till ett mer hållbart resande. Närmaste hållplats för kollektivtrafik ligger i nuläget väster om Kolbäcksvägen, cirka 1–2 kilometer från planområdet, vid korsningen Byttgränd/Kärnvägen (linje 1 och 8).

En differentiering av planbestämmelser för de olika kvarteren är också viktig för att undvika hälsoskyddsproblematik. Verksamheter som kan innebära störningar i form av lukt, allergiframkallande ämnen från djurhållning och djurvård, buller och liknande bör hållas till vissa delar av planområdet, och inte blandas med kontor.

Natur

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att frågan kring den gröna korridoren öster om detaljplaneområdet behöver lösas innan detaljplanen kan antas.

Översiktsplanen pekar ut ett område öster om planområdet som en grön korridor (se figur 1 nedan) med syftet att ge förutsättningar för spridning av barrskogsarter, men även för rekreationen. Den gröna korridoren har en viktig ekologisk funktion genom att upprätthålla konnektiviteten i barrskogsnätverket från Grössjön över Nydalaområdet och norrut mot Tavelån. Berörd korridor är också viktig eftersom den delvis kompenserar för barriärer och svaga samband i barrskogskorridoren från Tomtebo, Lill-Jansberget till Stadsliden och vidare mot I20.

För området öster om aktuell plan antogs 2011 en detaljplan där delar av den gröna korridoren gavs planbestämmelsen NATUR. Dock omfattas den norra delen av grönskorridoren inom den planen av en snötipp. Gällande planbestämmelserna för det norra allmänplatsområdet medger snöupplag, men den skalan av snötipp som området används för idag innebär en stor barriär. En snötipp av denna karaktär är inte förenligt med planbestämmelserna i och med att platsen inte kan anses vara allmänt tillgänglig, snarare utgör området en säkerhetsrisk för besökare. Tillkommande bebyggelse enligt planförslaget tillsammans med intilliggande plan i öster samt en eventuell utvidgning av snötippen innebär att grönskorridoren kommer att

få ett stort spridningshinder och därför saknar de viktiga ekologiska funktionerna.

I planförslagets nordöstra del finns ett utpekad naturområde som angränsar till snötippen. Enligt plankartan avses området för hantering av dagvatten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden delar inte uppfattningen att planens reglering av ” *naturområdet säkerställer, i kombination med naturmark inom angränsande detaljplan i öster (2480K-P12/2), bevarandet av naturmark i form av en ekologisk korridor genom området som knyter an till natur- och rekreationsområden i norr och söder. Naturmarken syftar även till att ge utrymme för omhändertagande av dagvatten, till exempel i form av utjämningsmagasin, våtmark eller dammar.*” Planförslagets naturområde är för smalt för att tillgodose grönskorridorens funktioner. Dagvattenanläggningarna riskerar att det i planförslaget utpekade naturområdet i praktiken bli makadamfyllda diken; föga attraktiva för människor och med en mycket begränsad funktion som ekologisk korridor. I och med att grönskorridoren syftar till att skapa samband i ett barrskogs nätverk är en eventuell framtida dragning öster om detaljplaneområdena via jordbruksmarken i Anumark också en olämplig lösning.

Ett alternativ för att lösa problematiken med grönskorridoren är att ta bort kvarteren närmast snötippen och peka ut ett bredare naturområde med barrskog. Detta förslag innebär också en tydligare koppling till Tavelån vilket bidrar till möjligheterna för allmänheten att tas sig ut till detta värdefulla naturområde. I nuvarande planförslaget behöver boende i östra Ersmark på väg till naturmiljöerna längs Tavelån samsas längs vägarna med tung trafik. Planförslaget visar en infart i norr vilket gör att tung trafik kommer att gå på det stråk som helst bör utformas mer som en entré till natur/rekreationsområdet.

Dagvatten

Dagvattenutredningen omfattar endast utredningsområdet, detta är en brist då det finns en översvämningsproblematik i intilliggande bostadsområdet Smörasken. Enligt skyfallsutredningen från Länsstyrelsen 2017 kan framtida skyfall leda till översvämnningar i bostadskvarteret. Det behöver förtydligas att en hårdgöring och ändringar av höjdsättning av planområdet inte riskerar förvärra problemen i kvarteret Smörasken. Dagvattenutredningen föreslår en dikesdragning i den nordvästra delen av planområdet som inte är säkerställt genom planbestämmelser som behöver åtgärdas. Det bör också utredas om dagvattenanläggningar östra om planområdet riskerar påverkas av smältvattnet från snötippen.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning om trygghet och främjande av hållbart resande.

Då planområdet sedan samrådet har delats i två separata planärenden kommer det i sambandet med planarbetet norr om Murbruksvägen (ej

aktuell detaljplan) genomföras en naturvärdesinventering som redogör för hur påträffade arter livsmiljöer påverkas av tilltänkt exploatering och eventuella åtgärder vidtas därefter. Synpunkten tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Användningarna L och R har specificerats för att undvika storskalig djurhållning och odling samt sportanläggningar såsom trav- och motorsportbana.

Dagvattenutredningen har reviderats. Planbeskrivningen och plankartan har kompletterats därefter.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Trafik och gata

Inga synpunkter

Drift och underhåll

Dagvattenhanteringen i gatumark sköts via öppna diken på vardera sidan körbanan. För att minimera påverkan på dessa bör in/utfarter till fastigheterna inte vara bredare än 11 meter.

Kommentar

Informationen om in/utfarter förmedlas till exploatörer men bedöms inte behöva regleras i detaljplanen då planen möjliggör för utfart åt gata åt flera håll, vilket bedöms minska risken för enskilt breda utfarter.

Yttrandet bedöms inte vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERI

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Varför har man inte satt egenskapsgränsen i fastighetsgräns mellan Sanden 7, 34-41 och Sanden 6? Som det är nu delar egenskapsgränsen en befintlig byggnad. Eftersom det finns en ansökan om avstyckning på Sanden 7 för att stycka av fler industrifack på den befintliga byggnaden gör egenskapsbestämmelsen att tolkningen av detaljplanen försvåras.

Förtydliga vilka fastigheter som kommer att belastas av eventuella nya ledningar (u-områdena).

Hur kommer värmeförsörjningen för området att ske?

Förtydliga om avfallshanteringen kommer att ske genom gemensamhetsanläggning eller enskilt inom den egna fastigheten.

Delar av planen som bör förbättras

Bra om det nämns i planbeskrivningen att området är namnsatt men att detaljplanen gör att namnsättningen bör ses över.

Det "knä" som finns mellan Sanden 5 och 6 samt den allmänna platsen känns onödig. Är det inte bättre att möjliggöra för Sanden 5 att kunna reglera till även den marken?

Kommentar

Planbeskrivningen har förtydligats gällande u-områden och värmeförsörjning. Egenskapsgränsen för p-bestämmelsen har flyttats till fastighetsgräns i enlighet med yttrandet.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ REGIONENSBRANDFÖRSVAR

För att säkerställa räddningstjänstens möjligheter att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand behöver markbrandposter anordnas i sådan omfattning att avståndet från brandfordon till brandpost inte överskrider 150 meter. Markbrandposterna behöver ha en kapacitet på 1200 l/min.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats med skrivelse att i händelse av brand ska markbrandposter ha en kapacitet på 1200 l/min.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Bredbandsledningar: Inga synpunkter.

Fjärrvärmeledningar: Behov av U-områden utreds inför granskning.

Elledningar, Elnät: Nätstations placeringarna i plankartan behöver justeras för att klara utlösningvilkoren för kommande servisanslutningar.

Den övre nordliga e området i plankartan flyttas enligt kartskiss, se bilaga. Som ett andra alternativ så låter man det nordligaste e området ligga kvar och så kompletterar man med ett till enligt kartskiss, se bilaga.

Kommentar

Det nordliga e-området omfattas av detaljplanen norr om Murbruksvägen och berörs inte av aktuell detaljplan. Synpunkten tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Yttrandet bedöms inte vara tillgodosett i planförslaget.

VAKIN, UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB

Avfall och återvinning

Vid dimensionering av avfallsutrymmen behöver det finnas plats för mat- och restavfall, förpackningar, returpapper, verksamhetsavfall samt annat avfall som kan tänkas uppkomma.

Säkerställ att transportvägar och uppställningsplats för bilen uppfyller gällande NOA. Avfallsutrymmet bör placeras så nära fastighetsgräns som möjligt. Om avfall ska hämtas inne på fastigheten behöver det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Det bör nämnas att transportväg för sopbilen inte ska placeras framför entréer.

I övrigt har Vakin inga synpunkter under förutsättning att anvisningarna i gällande NOA följs:

Vatten och avlopp

I VA-utredningen från 2022-07-08 har dagvatten från uppströms liggande bostadsområden inte tagits systemskissen. Det krävs en anläggning som klarar minst 1200 l/s. Det bör klargöras vart denna anläggning kan placeras. Planeras dagvatten ledas förbi området eller planeras det att ledas in i området och då beblanda sig med de dagvatten som uppkommer inom planområdet? Om det senare alternativet är aktuellt måste volym och flöden för fördröjning och rening ses över.

Enligt planbeskrivning framgår att ev. nödbräddavlopp från pumpstationen ska kunna fångas upp i det dagvattenfördröjningsanläggningar som planeras att anläggas. Det innebär även att dagvattnet från redan genomförd etapp ska fördröjas. Flöden och volymer från detta område har ej tagits med i beräkning av planområdets fördröjningsbehov.

Enligt tillgängliga geotekniska undersökningar varierar grundvattennivån mellan 0,5-1 m under markyta och på vissa ställen grundare än så. Anläggning av diken för avvattnings av fastighetsmark och väggkropp kan innebära risk för att grundvattnet sänks permanent. Om det då bedöms som markavvattnings kan ev. tillståndprocessen dra ut på tiden. Kan därav vara en god idé att undersöka frågan.

I övrigt inget att erinra.

Kommentar

Dagvattenutredningen har reviderats. Planbeskrivningen och plankartan kompletterats utifrån resultaten i utredningen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 1

Egentligen bara oroad över den kommande ökningen av bullernivån då jag bor nära korsningen Kolbäcksvägen/Cementvägen. Skulle vara önskvärt med bullerskydd ut mot Kolbäcksvägen. I övrigt OK.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 2

Gamla Ersbodavägen ansluter till Krossvägen det norra hörnet av Ersmark 22.2. Gamla Ersbodavägen är en relativt smal gata, utan väggren och belysning. Vägen är i dåligt skick. På vägen färdas många motionärer (cykel, rullskidor, löpare), hästar och familjer på promenader. Längs vägen bor flertalet småbarnsfamiljer och det finns flera hästgårdar. Som boende på Ersbodavägen har vi (och våra grannar) upplevt att det är många fordon som "genar" och använder vägen som en genväg, gissningsvis fordon som kommer från Ersmark eller områden norr om Ersmark. För att minska risken för trafikolyckor, och minska belastningen på vägen rent allmänt, skulle vi vilja föreslå att genomfart med tunga fordon inte tillåts på Gamla Ersbodavägen. Vi förstår att tunga fordon måste kunna använda vägen, men genomfart borde kunna undvikas. Möjligtvis skulle genomfartsförbudet kunna innefatta all trafik. Vi syftar alltså på genomfart från väg 364 till Krossvägen.

Kommentar

Sedan samrådet har planområdet delats i två separata planärenden. Aktuell detaljplan berör endast Murbruksvägen och området söder om denna. Synpunkten tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 3

Jag tycker att ni ska göra en lek ställe som på Hedlunda parken med nåt vatten eller en vatten pool där man kan bada gratis

Kommentar

Bedömningen är att det inte är lämpligt att planera för lekpark i närheten av planerade verksamheter. Inom och i planområdets närhet finns naturmark med möjlighet till vistelse och lek.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 4

Anlägg gärna en gång- och cykelbana längs efter Kolbäcksvägen.

Kommentar

I dagsläget bedöms det inte finnas behov eller målpunkt längre norrut efter Kolbäcksvägen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 5

Vi motsätter oss ändringen av detaljplanen då ett utökat verksamhetsområde kommer att leda till ökade störningar i form av buller, trafik och minskat tillgänglighet till natur för oss boende.

Vi anser att stadsdelsområdet Östra Ersboda behöver fortsätta att utvecklas som bostadsområde med blandad bostadsbebyggelse från olika åldrar och karaktär. I översiktsplanen är området avsatt för bostadsändamål och omfattar cirka 100 småhus med villastads karaktär.

Vi anser att det är väldigt olämpligt att lokalisera transportintensiva verksamheter intill ett bostadsområde. I stadsdelen Östra Ersboda finns idag mycket god tillgång till skolor, förskolor, bibliotek, Folketshus, handel, kollektivtrafik, fritids- och idrottsanläggningar och ett aktivt föreningsliv. Att inte fortsätta utveckla detta bostadsområde och utan istället satsa på verksamhetsområde är inte att arbeta för att skapa attraktiva och sociala hållbara bostadsområden.

I planförslaget beskrivs att lokaliseringen av verksamheter är fördelaktigt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv där kommunala investeringar kommer till utökad nytta, transportbehovet minskar och underlag för samhällsservice förbättras. Detta är dock argument som på ett bättre sätt talar för att man ska utveckla området för bostadsändamål vilket är ett stort samhällsviktigt intresse och en brist på i Umeå. Då det redan idag finns mycket god tillgång på samhällsservice och handel med mera inom Ersboda är förutsättningarna för hållbart resande och hållbar livsstil stor i denna stadsdel. Vår tillgänglighet till skog och tätortsnära friluftsområde försvinner helt med den höga exploateringen som föreslås. Den skog som finns kvar i området i norr används av oss, och av många boende i området, för promenader, löpning, rastning av hund, ridning och är en viktig passage till Tavleån samt den gröna korridoren som beskrivs i planprogrammet. Det är anmärkningsvärt att det i planförslaget inte alls beskrivs något om hur ändring kommer att påverka tillgängligheten till natur för intilliggande bostäder. Att helt omringa hela Ersboda med verksamhetsområden, stora infrastruktur-anläggningar, E4, Norrbotniabanan, inhägnade områden som FOI gör att barriärer bildas och tillgängligheten till grönområden som redan i dag är begränsas ytterligare genom detta förslag. Vi har även med förskräckelse noterat att det pågår ytterligare ett detaljplanearbete med syfte att möjliggöra drivmedelsstation längs den gång- och cykelväg som leder till Nydala

friluftsområde (del av Ersmark 22:2). Där försvinner ytterligare grönsstruktur i närområdet och bidrar till mer trafik.

Vi anser att det i planen behöver finnas gröna passager (naturområde) som är tillgängliga för boende ut till natur och grönskorridoren. Genom de dagvattenlösningar som idag skapats intill det befintliga nybyggda industriområdet har tillgängligheten till befintliga stigar i skogen kraftigt begränsats i området. Diken som grävts är mycket djupa och har krossten som är svårt att passera.

I gällande detaljplan står idag att verksamheter inte får vara störande för intilliggande bebyggelse (Jm). Denna bestämmelse saknas helt i detta planförslag. Vilket vi anser behöver tydliggöras.

Bullerpåverkan kommer att öka med ett utökat industriområdet. Idag bullrar det redan från Mejeriet, både från transporter, men även från fläktar o dyl. Bullerutredningen behöver belysa det kumulativa bullret mer. Vi anser inte att byggnadshöjden ska tillåtas öka jämfört med höjden i gällande detaljplaner. En hög exploatering skapar fler transporter och gör att området blir väldigt dominerande i landskapet.

Bullerplank behöver sättas upp direkt vid väg mot Törelvägen. Det är inte acceptabelt att låta boende störas fram till år 2040!! Och invänta problemen när man redan kan förutse ett behov. Vi anser att bulleråtgärder både uppförande av plank och hastighetssänkning behöver vidtas då riktvärdena kommer att överskridas. Åtgärder bör göras skyndsamt om planändringen godkänns av kommunfullmäktige/byggnadsnämnden.

Idag är korsningen och övergångsstället vid Kolbäcksvägen/Cementvägen en av Umeås mest olycksdrabbade korsningar. Åtgärder krävs för att göra den säker. Den tunga trafiken kommer att öka kraftigt med detta planförslag. Periodvis vintertid är trafiken redan idag intensiv när snö forslas bort dygnet runt till snödeponin Hömyran. Vi anser att trafiken till industriområdet helt ska ledas in via Mejerivägen (korsningen mejeriet/fängelset) och att inga andra utfarter ska tillåtas mot Kolbäcksvägen. I gällande detaljplan för verksamhetsområdet beskrivs även där att den tunga trafiken ska ledas in via Mejerivägen alternativt genom en ny infart från E4 vid Nydala. Motiv sakas för att leda tung trafik och ha in/utfarter mot bostadsområden när det finns andra alternativ.

Hoppas att ni lyssnar på våra synpunkter och tänker om och planerar i överensstämmelse med översiktsplanen för bostäder i norra delen av industriområdet istället och att tillgängligheten till tätortsnära skog och natur inte helt begränsas.

Kommentar

Planområdet har efter samrådet delats i två separata planärenden och aktuell detaljplan omfattar Murbruksvägen och området söder om denna. Synpunkter avseende avsteg från översiktsplanen och exploatering av naturmark tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Inom eller i direkt närhet till ett verksamhetsområde/industriområde är det inte lämpligt att planera för bostäder med hänsyn till störningar eller risk för olyckor avseende brandfarliga vätskor eller gaser.

Urval av användningar inom området har gjorts för att möjliggöra för olika typer av verksamheter/anläggningar som inte har betydande negativ påverkan på omgivningen. Planförslaget har omarbetats efter synpunkter, bland annat utgår användningen L ur kvartersmarken närmast Kolbäcksvägen med hänsyn till påverkan på befintliga bostäder. Användningen har även specificerats för att undvika storskalig djurhållning. Im är en äldre användningsbestämmelse som inte används idag. Med hänsyn till omgivningspåverkan tillåts inte användningen industri (I) samt att drivmedel (G) och (L) undantas från kvartersmarken närmast bostäder.

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

I dagsläget bedöms det inte finnas behov för åtgärder på berörd korsning. Bedömningen är att flera anslutningar till området behövs för att fördela trafik mot Kolbäcksvägen då det stundvis kan vara mycket trafik till Hömyran.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 6

För att bibehålla något av den lantliga känslan på området kring Krossvägen och Gamla Ersbodavägen, vore det trevligt om det på tomterna som ansluter till Krossvägen lämnas kvar en remsa med skog. En remsa på kanske 10 -14 meter räcker sannolikt för att skapa en viss separation mellan industriområdet och Krossvägen.

Kommentar

Efter samråd har planområdet delats i två separata planärenden varav aktuell detaljplan endast berör Murbruksvägen och området söder om denna. Synpunkten tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Yttrandet bedöms inte vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 7

Störande billjus och buller från den stora mängden tung trafik från korsningen Kolbäcksvägen och Murbruksvägen ner till Hömyrans snötipp är redan nu väldigt störande för oss boende på Törelvägen. Speciellt vintertid från alla lastbilar som forslar ner snön till tippen (dygnet runt i flera veckor). Även övriga tider under året upplevs störande ljus, ljud och vibrationer från trafiken till och från det nuvarande industriområde både kvällar & helger. Tex de lastbilar som ska ner till Gasum och tanka. Vi förslår att det byggs en bullervall (ej plank) mellan Kolbäcksvägen och bostadsområdet på törelvägen. Detta kan man läsa i den trafikutredning som är gjord att fastigheterna på törelvägen närmast Kolbäcksvägen inte klarar bullerkraven i framtiden men troligen inte ens i dagsläget. Städa upp mellan kolbäcksvägen och bostadsområdet typ göra inbjudande parkområde i stället för nuvarande skog. Schaktmassor från industriområdet borde gå att använda till bullervall. Skulle detta göras minskas transporten av schaktmassorna och det gynnar miljön. Kommer det att följas upp kontinuerligt med bullermätningar eftersom industriområdet expanderar. Vad gäller under byggnationen med buller och trafik. Blir vi fastighetsägare kompenserade för detta? Eller går det att utforma bullervallen redan innan byggnationer startar. Är det gjort någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Ersmark 222. Om det är gjort skulle man gärna vilja ta del av den.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

Byggtrafik är tillfällig trafik som inte regleras i detaljplanen. Byggtiden och andelen byggtrafik för ett byggprojekt är inte något som detaljplanen kan reglera.

Enligt kommunens bedömning kan detaljplanens genomförande inte antas innebära en betydande miljöpåverkan, varför en miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats. Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att detaljplanen inte innebär någon betydande miljöpåverkan.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 8

Störande billjus och buller från den stora mängden tung trafik från korsningen Kolbäcksvägen och Murbruksvägen ner till Hömyrans snötipp är redan nu väldigt störande för oss boende på Törelvägen. Speciellt vintertid från alla lastbilar som forslar ner snön till tippen (dygnet runt i flera veckor). Även övriga tider under året upplevs störande ljus, ljud och vibrationer från trafiken till och från det nuvarande industriområde både kvällar

& helger. Tex de lastbilar som ska ner till Gasum och tanka. Vi förslår att det byggs en bullervall (ej plank) mellan Kolbäcksvägen och bostadsområdet på törelvägen. Detta kan man läsa i den trafikutredning som är gjord att fastigheterna på törelvägen närmast Kolbäcksvägen inte klarar bullerkraven i framtiden men troligen inte ens i dagsläget. Städa upp mellan kolbäcksvägen och bostadsområdet typ göra inbjudande parkområde i stället för nuvarande skog. Schaktmassor från industriområdet borde gå att använda till bullervall. Skulle detta göras minskas transporten av schaktmassorna och det gynnar miljön. Kommer det att följas upp kontinuerligt med bullermätningar eftersom industriområdet expanderar. Vad gäller under byggnationen med buller och trafik. Blir vi fastighetsägare kompenserade för detta? Eller går det att utforma bullervallen redan innan byggnationer startar. Är det gjort någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Ersmark 222. Om det är gjort skulle man gärna vilja ta del av den.

Kommentar

Se kommentar till yttrande 7.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 9

Här kommer lite bakgrundsinformation från bland annat detaljplan Glaset, mina synpunkter, mina förslag och mina yrkanden.

Angränsade område planlagt för industri (utdrag från detaljplan Glaset)
På andra sidan kolbäcksvägen från planområdet är marken planlagd för industriändamål. Detta ändamål innefattar verksamheter som kan vara störande för närliggande bostäder. Etablering av bostäder inom planområdet kommer påverka förutsättningarna för vilken verksamhet som kan accepteras på andra sidan kolbäcksvägen. Bägge områdena är i kommunens ägo.

Bebyggelsestruktur (utdrag från detaljplan Glaset)

För kvarteret glaset är intentionen att skapa ett småhusomtråde som inordnar sig i den befintliga strukturen och naturmiljön. Mot kolbäcksvägen har på plankartan lagts ut ett område med naturmark i likhet med strukturen söder ut längst vägen.

Gestaltning & landskapsbild (utdrag boverkets hemsida)

På flera olika ställen i plan- och bygglagen (PBL) ställs det krav på att byggnader ska utformas med hänsyn till platsens värden och kvaliteter. Kraven är delvis överlappande och har något olika räckvidd och tillämpningsområdet. Byggnader ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till:

- stads- och landskapsbilden.
- natur- och kulturvärdena på platsen.
- en god helhetsverkan.

I ert planförslag har ni valt att lägga till en bild som ska förmedla den nuvarande landskapsbilden. Fotografi över kvarteret Sanden (förgrunden) och kvarteret Teglet (bakgrunden) med etablerad drivmedelsanläggning och tillhörande cisterner till höger i bild (mars 2021). Det känns inte rätt att en bild ska förmedla landskapsbilden i närområdet. Det återspeglar inte sanningen. Till yttrandet bifogas några andra bilder som är tagna inom 0-200m från planförslaget längs Kolbäcksvägen och Gamla ersbodavägen. Utgångspunkten med detaljplanen måste vara att åtgärderna ska tillföra helhetsbilden positiva värden och inte förvanska egenskaper som är värda att bevara.

Natur vegetationsridå

I planförslaget så föreslår ni en vegetationsridå som varierar mellan 15-25m. Enligt planförslaget verkar det som vegetationsridån krymper i bredd och är som smalast i linje med filgränd. Föreslagen markanvändning strider mot gällande översiktsplan inom området B4. Föreslagen markanvändning strider även mot gällande detaljplan Glaset som ställer högre krav på de framtida industrierna inom B4. Motiveringen till avvikelsen är att det är positivt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Denna motivering borde inte ligga till grund för en så stor avvikelse. Man borde ta hänsyn till närliggande områden.

Nockhöjd

Det borde finnas mer restriktiva planbestämmelser som reglerar gestaltningen inom området. En viktig del i Glasets detaljplan är att hålla ungefär samma skala inom området. Närliggande områden består av bostadshus med 1–2 våningar. Jag tycker att nuvarande förslag inte går hand i hand med landskapsbilden och gestaltningen i området. Det finns ingen planbestämmelse om antal våningar vilket gör att det är fullt möjligt att bygga ett 5-våningshus. Jag anser dock att det skulle ha en negativ påverkan på landskapsbilden och gestaltningen i området.

Konsekvensanalys

Resultatet av kapacitetsberäkningarna för berörda korsningspunkter visar att samtliga korsningspunkter har en belastningsgrad under 0,6 vilket innebär att framkomligheten är fortsatt god och att köbildning inte beräknas uppstå i någon av korsningarnas anslutningar efter områdets utbyggnad. Enligt resultatet finns det en belastningsgrad på 0.08 för Krossvägen. Med en så låg belastningsgrad finns det ingen anledning till att bredda denna väg eller ens bygga denna infart då jag anser att det skulle ha en negativ påverkan på landskapsbild.

Yrkanden

- Jag yrkar på att motiveringen till avvikelsen för område B4 inte är tillräcklig man borde ta hänsyn till närliggande områden.

- Jag yrkar på att vegetationsridåns bredd är för liten inom område B4. Jag vill att vegetationsridån ska vara minst 50m i bredd mot Filgränd.
- Jag yrkar på ett införande av en 50m bred vegetationsridå mot Krossvägen.
- Jag yrkar på att man lämnar kvar den befintliga växtligheten så som träd inom vegetationsridåerna. Går det ej att uppfylla bör vegetationsridåns breddas ytterligare.
- Jag yrkar på att ta bort infarten till industriområdet via krossvägen.
- Jag föreslår att max nockhöjd sätts till 8m inom B4 och 14m inom övrigt område.
- Jag föreslår att man inför en planbestämmelse som begränsar våningsantalet till max 2 våningar.
- Jag föreslår att man inför genomfartsförbud för tung trafik på Krossvägen.
- Jag föreslår att man reserverar markyta samt möjliggör i detaljplanen för återvinningsstation.

Frågor

Angående Krossvägen, finns det någon anledning varför den inte har någon vegetationsridå? Varför är inte vegetationsridån lika bred på hela området?

Kommentar

Synpunkter avseende avsteg från översiktsplanen, naturmark mot Krossvägen och genomfartsförbud på Krossvägen tas vidare i planärendet för området norr om Murbruksvägen.

Nockhöjden närmast Kolbäcksvägen och befintliga bostäder är reglerad till 14 meter, vilket möjliggör för att en byggnad i två till fyra våningar kan uppföras beroende på typ av verksamhet och val av takutformning. Bedömningen är att höjdangivelsen är en lämplig upptrappning från bostäderna väster om Kolbäcksvägen och blir en visuell avgränsning till verksamhetsområdet.

Gällande trafiksituationen har kommunen gjort bedömningen att flera anslutningar till området behövs för att fördela trafik mot Kolbäcksvägen.

Gällande återvinningsstationen omöjliggör inte planen för att en sådan kan uppföras.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 10

I planförslaget är det med en bild som ska förmedla den nuvarande landskapsbilden. Jag tycker inte att den överstämmer med verkligheten. Därav bidrar jag med andra bilder som jag anser överensstämmer bättre. Bilderna är tagna inom 0-200m från planförslaget längs Gamla Ersbodavägen och Kolbäcksvägen. Utgångspunkten med detaljplanen borde vara att ta hänsyn till platsens värden och kvaliteter.

I planförslaget föreslås det att vegetationsridån ska vara mellan 15 - 25 m längs med kolbäcksvägen. Finner det underligt att den inte är lika bred längs hela sträckan. Det borde den givetvis vara. Jag tycker även att vegetationsridån borde utökas till 50 meter precis som mitt emot gatan mot filgränd. Dessutom borde den befintliga vegetationen så som träd sparas i vegetationsridån. I nuvarande plan finns ingen vegetationsridå längs krossvägen, det borde det göra. Jag föreslår att det införs en vegetationsridå som ska vara 50 meter och att befintlig vegetation sparas även där.

Angående trafiken gjordes det en uträkning att det finns en belastningsgrad på 0.08 för krossvägen. Därav anser jag att det inte finns någon anledning att bygga en infart via krossvägen. Den borde flyttas till kolbäcksvägen om behov finns.

Med det nya industriområdet är jag orolig att det kommer börja köra mer tung trafik via Gamla Ersbodavägen. Vägen är inte byggd för tung trafik och det går knappt att möta en lastbil på den. Därför tycker jag att man borde införa ett genomfartsförbud för tung trafik på Gamla Ersbodavägen och Krossvägen.

Kommentar

Planförslaget har reviderats och natur mot Kolbäcksvägen utökas till att vara samma bredd längs sträckan. Synpunkten angående naturmark mot Krossvägen tas vidare i planärendet för området norr om Murbruksvägen.

Bedömningen är att flera anslutningar till området behövs för att fördela trafik mot Kolbäcksvägen då det stundvis kan vara mycket trafik till Hömyran. Övervägande del av trafiken som alstras från området antas köra till/från cirkulationsplatsen längs E12/E4. Om problem med tung genomfartstrafik uppstår, efter att området är utbyggt, kan avdelningen Gator och parker se över eventuell reglering av trafiken med vägmärken. Detta är inte något som kan regleras i detaljplan.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 11

Inledningsvis vill vi framhålla att vår uppfattning är att området hade gjort sig bättre som ett bostadsområde. Det finns ett fortsatt stort behov av

bostäder i Umeå och det hade varit naturligt att bygga ut Ersboda i denna riktning. Detta medför också grönytor, lekområden m.m. vilket är det användningsområde som ytan har för många boende idag. Således skulle påverkan för redan boende bli mindre om området istället användes för detta syfte.

I planbeskrivningen framgår att nödvändiga hänsyn har tagits i de flesta avseenden. Däremot delar vi inte de slutsatser som framkommit gällande konsekvenserna av ett ökat trafikflöde. Bullernivåerna ligger redan idag på gränsvärdena för vår fastighet. Då det inte kan uteslutas att värdena kommer att öka till följd av exploateringen bör bullerreducerande åtgärder vidtas redan innan denna konsekvens inträffat för att inte påverka omgivningen i onödigt stor utsträckning. Redan idag ligger vårt hus över gränsvärdet och varje förändring inom området kommer att öka bullernivåerna ytterligare. Vi förespråkar följande åtgärder:

- Bullerplank. Planket bör ligga i anslutning till vägen och inte i anslutning till tomterna då det skulle påverka landskapsbilden negativt. Bullerplank skulle också ha en trygghetshöjande funktion genom att utgöra en barriär mot vägen som förhindrar barn och husdjur att hamna på vägen. Med tanke på att det rör sig om en väl trafikerad väg som är mycket nära bebyggelse är åtgärder motiverad även ur denna hänsyn. Bullerplankets uppförande får på intet vis föranleda avverkning av befintliga träd på västra sidan av kolbäcksvägen, då denna skog mildrar synintrycket av industriområdet samt bidrar till dämpning av buller.

- Sänkt hastighet på Kolbäcksvägen. Den tillåtna hastigheten bör vara 50 km/h och det bör finnas en permanent trafikövervakning för att säkerställa att hastigheten inte överskrider (trafikkamera), speciellt i anslutning till korsningarna mot Cementvägen samt Mjölkvägen. Vår upplevelse är att det är stor andel av trafiken som överskrider även dagens 60 km/h. Sänkt hastighet bidrar såväl till trafiksäkerhet som minskade bullernivåer
- Tyst asfalt. Då detta bidrar mycket till sänkta bullernivåer bör detta vara en prioriterad åtgärd.

- Bearbetning av vegetationsridå. Planerade vegetationsridå består i dagens läge framförallt av sly. Det bör planteras ut fler träd, gärna barrträd för att det planerade området ska fylla sitt syfte, dvs. minska synintrycket på stads- och landskapsbilden. För att uppnå detta bör en genomtänkt förtyngning ske med hänsyn till önskad trädslagsblandning samt skötas för att främja snabb tillväxt av skogen så att den snarast bidrar till att fylla sitt syfte.

Vidare vill vi framhålla att den beräknade belastningen på utfarten Cementvägen/Kolbäcksvägen av oss uppfattas som missvisande. Korsningens utformning gör att den inte klarar särskilt mycket mer belastning innan det riskerar att bildas köer. Både för bilar som ska från Cementvägen ut på Kolbäcksvägen och vice versa. Korsningen är dessutom utformad så att det

förekommer trafikfarliga situationer. Vi har bevittnat ett flertal situationer där trafikanter missat motionärer och cyklister som kommer i hög hastighet från cykelvägen som går parallellt med Kolbäcksvägen. Det har då skett eller varit nära att ske kollisioner. Sannolikt gäller detsamma för korsningen Mjölkvägen/Kolbäcksvägen.

Mot bakgrund av ovanstående är den planerade nya infarten till området via E4 en viktig åtgärd som bör prioriteras och vara ett krav för att anta detaljplanen. Det skulle minska belastningen på Kolbäcksvägen genom att bidra till att fler väljer att ta sig till området utan att köra via dessa korsningar.

Vi vill också framhålla vikten av den gröna korridor som finns med i planen. Redan idag märker vi ofta av närheten till skog och djurliv. Rådjur, rävar och harar rör sig i utkanten av bostadsområdet. Sannolikt för att ta sig mellan områdena Ersmark och Nydala. Med ökad trafik och eventuella buller-reducerande åtgärder så som bullerplank är det av stor vikt att djuren kan ledas andra vägar än genom område med vägar och trafik.

Detaljplanens planbestämmelser möjliggör djurhållning R1. Så länge det rör sig om det som står beskrivet i text, dvs. djurpensionat eller hunddagis, ser vi inget problem. Vi motsätter oss däremot annan form av storskalig djurhållning som kan medföra sanitära olägenheter för omkringliggande område. Planen möjliggör även R1 där gokart står upptaget som exempel. Rör det sig om inomhusbana med elektrifierade bilar utan buller ser vi inga problem, men en bana med förbränningsmotorer motsätter vi oss med hänsyn till bullernivåerna som det orsakar. Samma sak vad gäller skjutbana. Det står inte preciserat vilken form av skjutbana som anses vara tillåten men all form av skjutbaneverksamhet utomhus eller med grovkalibriga vapen anser vi vara orimligt med anledning av bullernivån det orsakar. Vad gäller samlingslokaler R2 ser vi inte rimligheten i att uppföra samlingslokal för religiösa ändamål i ett industriområde.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

Synpunkter avseende den gröna korridoren tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Placering av användningar inom området har reviderats.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 12

Vi skriver för att uttrycka vår djupa oro angående det föreslagna industriområdet som planeras att byggas i närheten av vårt befintliga bostadsområde. Vi önskar att delge våra synpunkter och reservationer rörande detta förslag och dess potentiella konsekvenser för vårt bostadsområde.

För det första vill vi framhålla den betydande påverkan som detta industriområde kan ha på trafiksituationen i vårt område. Ett industriområde kommer oundvikligen att generera ökad tung trafik och lasttransporter, vilket kan leda till ökad trängsel på våra redan belastade vägar. Detta skulle inte bara utgöra en säkerhetsrisk för våra barn och familjer som bor här, utan även försvåra tillgängligheten och rörligheten för alla boende i området. Den extra trafiken kommer också bidra till ökad luftförorening.

För det andra vill vi lyfta fram de olägenheter som kan uppstå till följd av ljudnivån från det planerade industriområdet. Industriella verksamheter innebär ofta bullriga processer, maskiner och fordon som kan ha betydande påverkan på det omgivande ljudklimatet. Redan idag är bullernivån hög från tung trafik, både transporter till och från mejeriet men även vid snöröjning. Förutom att störa vår vardagsro kan den ökade ljudnivån även ha negativa effekter på sömnkvaliteten, hälsan och välbefinnandet för de boende i vårt bostadsområde. I förlängningen kan det även leda till minskat attraktionsvärde för potentiella boende och påverka fastighetsvärden. Vi vill även påtala den betydande påverkan som detta industriområde kan ha på tillgängligheten till grönområden för de boende i vårt område. Ett industriområde skulle minska möjligheterna för de boende att enkelt ta sig till närliggande naturområden och rekreationsområden.

En annan aspekt är den pågående bostadsbristen i Umeå. Medan behovet av fler bostäder blir alltmer akut, skulle det föreslagna industriområdet innebära att potentiell byggnadsyta tas i anspråk och därmed förhindra utvecklingen av bostäder. Istället för industriutveckling skulle vi, genom att följa översiktsplanens förslag om att använda området som bostadsområde för ca 100 småhus med villastads karaktär. Detta skulle kunna möta behovet av fler bostäder hos våra invånare och skapa en möjlighet för att utöka områdets redan hållbara och livskraftiga gemenskap med tillgång till skolor, handel, kollektivtrafik, folkets hus, bibliotek och fritidsanläggningar mm.

Kommentar

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

Synpunkter avseende den gröna korridoren och avsteg från översiktsplanen avseende utpekat område för bostäder tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 13

I planförslaget är det med en bild som ska förmedla den nuvarande landskapsbilden. Jag tycker inte att den överstämmer med verkligheten. Därav bidrar jag med andra bilder som jag anser överensstämmer bättre. Bilderna är tagna inom 0-200m från planförslaget längs Gamla Ersbodavägen och Kolbäcksvägen. Utgångspunkten med detaljplanen borde vara att ta hänsyn till platsens värden och kvaliteter.

I planförslaget föreslås det att vegetationsridån ska vara mellan 15 - 25 m längs med kolbäcksvägen. Finner det underligt att den inte är lika bred längs hela sträckan. Det borde den givetvis vara. Jag tycker även att vegetationsridån borde utökas till 50 meter precis som mitt emot gatan mot filgränd. Dessutom borde den befintliga vegetationen så som träd sparas i vegetationsridån. I nuvarande plan finns ingen vegetationsridå längs krossvägen, det borde det göra. Jag föreslår att det införs en vegetationsridå som ska vara 50 meter och att befintlig vegetation sparas även där.

Angående trafiken gjordes det en uträkning att det finns en belastningsgrad på 0.08 för krossvägen. Därav anser jag att det inte finns någon anledning att bygga en infart via krossvägen. Den borde flyttas till kolbäcksvägen om behov finns.

Med det nya industriområdet är jag orolig att det kommer börja köra mer tung trafik via Gamla Ersbodavägen. Vägen är inte byggd för tung trafik och det går knappt att möta en lastbil på den. Därför tycker jag att man borde införa ett genomfartsförbud för tung trafik på Gamla Ersbodavägen och Krossvägen.

Kommentar

Se kommentar till yttrande 11.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

BRF TROLLBACKEN

Styrelsen från BRF Trollbacken är i grunden positivt inställda till detaljplanen Ersmark 22:2 men vi är oroliga över negativ påverkan på våra bostäder med avseende av främst buller och lukt. Framförallt är det de verksamheter som placeras i Z och L (se bild) som vi bedömer att komma tillräckligt för att kunna medföra negativ påverkan för boende i vår förening. Omfattningen beror dock på vilka etableringar som tillåts. Föreslagen markanvändning strider mot kommunens egen översiktsplan, och vi anser generellt att det skulle vara mer gynnsamt med fler bostäder i området. Dock har kommunen rätt i sin motivering att utökning av verksamhetsområden

som sker till anslutning av befintliga områden inte nödvändigtvis bedöms medföra betydande negativ påverkan. Vi instämmer också med kommunen att om man enbart tar hänsyn till infrastruktur så finns det inga hinder, men ställer oss tveksamma till att det ökande trafiktrycket inte riskerar att medföra olägenheter som buller eller lukt från ytterligare tillkommande verksamheter. Vi föreslår att kommunen utreder frågan om buller och lukt noggrant vid tillkommande verksamhetsetableringar, alternativt att verksamheter i område Z och L begränsas till verksamheter som kan beskrivas som: ej störande för omgivning med avseende lukt eller buller. Ett annat alternativ är att man helt tar bort område Z och L mot Kolbäcksvägen.

Kommentar

Placering av användningar inom området har reviderats.

Kommunen planerar och har för avsikt att förbättra bullersituationen med åtgärder intill bostäderna, där bullernivåer enligt trafikutredningen beräknas överskridas i framtiden, Kolbäcksvägen/Cementvägen.

Synpunkter avseende avsteg från översiktsplanen tas vidare i ärendet för området norr om Murbruksvägen.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter samråd

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Området norr om Murbruksvägen har tagits bort och hanteras i ett separat planärende.
- Naturmarkens bredd mot Kolbäcksvägen har reviderats till samma bredd hela vägen.
- Naturmarken i öst-västlig riktning har utökats.
- Yta för dagvattenanläggning inom naturmark har lagts till.
- Användningen L1 har reviderats till djursjukhus.
- Användningen R1 har reviderats till Idrottsplats och sporthall.
- Utfartsförbud längs Murbruksvägen har tagits bort.
- Användningen P har lagts till.

Planbeskrivningen

- Har omarbetats med hänsyn till att området norr om Murbruksvägen hanteras i ett separat planärende.
- Avsnittet avseende transporter av farligt gods har omarbetats.
- Utifrån reviderad dagvattenutredning har avsnitten avseende dagvatten, MKN vatten samt översvämning reviderats.
- Avsnittet avseende fordonstrafik och gatunät har förtydligats gällande ÅVS.

- Utifrån att trafikutredningen har reviderats har avsnitten gällande trafik-
alstring och buller omarbetats.

Reviderade utredningar

- VA- och dagvattenutredning

Detaljplanering, Umeå kommun januari 2025

Denna handling har godkänts av planchef Clara Ganslandt med planarkitekt Sara Israelsson som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

§ 106

Ersmark 22:2 m. fl.

Diariennr: BN-2018/02365

Detaljplan för Ersmark 22:2 med flera, etapp 1 och 2

Beslut

1. Byggnadsnämnden godkänner detaljplanen för del av fastigheten Ersmark 22:2 med flera, etapp 1 och 2.
2. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av fastigheten Ersmark 22:2 med flera, etapp 1 och 2, enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).
3. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta planområdet.
4. Byggnadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplan påbörjades av Umeå kommun, detaljplanering den 22 februari 2021.

Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av Östra Ersboda industriområde med verksamheter, kontor, hantering och lagring av drivmedel, djursjukhus samt samlingslokaler, idrottsplatser och sporthallar. Utbyggnaden av industriområdet skapar etableringsmöjligheter för företag, föreningar och organisationer med olika verksamhetsinriktning som inte innebär betydande negativ påverkan på omgivningen avseende lukt, buller, ljusstörning eller annan typ av betydande negativ störning för människors hälsa och miljö.

Planen möjliggör även för en grön ridå mot Kolbäcksvägen och befintliga bostäder samt bereder ytor för avrinning av dagvatten i öppna diken i östvästlig riktning. Vidare säkerställer detaljplanen ytor för omhändertagande, rening och fördröjning av dagvatten samt tekniska anläggningar i form av transformator- och pumpstation. Gatunätet inom planområdet är redan utbyggt och planen bekräftar användningen av dessa.

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen intentioner och är utpekat som verksamhetsområde.

Syfte

Detaljplanen syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget. Planen har varit föremål för samråd under tiden 2 – 27 juni 2023 och granskning under tiden 26 februari – 19 mars 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att planbeskrivningen revideras avseende trafikalstring och påverkan på det statliga vägnätet, skyddsvärda arter, sura sulfatjordar och avståndskrav från farligt godsled. Plankartan har efter granskningen revideras avseende utfartsförbud och bestämmelse om största bredd på utfarter. Vidare har byggrätterna för de olika användningarna och användningsgränser reviderats för att tillgodose skyddsavstånd från drivmedelsanläggning. Efter granskningen har även naturmarken i östra planområdesgränsen utökats för att tillgodose planerad dagvattendamms ytbehov.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten utökas till att omfatta hela planområdet.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-05

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad maj 2025
- Planbeskrivning daterad april 2025

Utredningar och underlag

- Granskningsutlåtande daterad april 2025
- Samrådsredogörelse daterad februari 2025
- VA- och dagvattenutredning daterad februari 2025
- Trafikutredning daterad januari 2024
- Trafiksimulering daterad april 2025

Beredningsansvariga

Sara Israelsson, planarkitekt

Harry Bertilsson, tf. planchef

Föredragande

Sara Israelsson, planarkitekt

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet med handlingar ska skickas till

Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

Detaljplanering, detaljplanering@umea.se

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- Vakin

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 124

Diariennr: KS-2025/00474

Antagande: Detaljplan för Ersmark 22:2 med flera - etapp 1 och 2

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

**att anta detaljplanen för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1
och 2. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).**

**att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta
planområdet.**

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplan påbörjades av Umeå kommun,
detaljplanering 2021-02-22.

Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av Östra Ersboda industriområde
med verksamheter, kontor, hantering och lagring av drivmedel,
djursjukhus samt samlingslokaler, idrottsplatser och sporthallar.
Utbyggnaden av industriområdet skapar etableringsmöjligheter för
företag, föreningar och organisationer med olika verksamhetsinriktning
som inte innebär betydande negativ påverkan på omgivningen avseende
lukt, buller, ljusstörning eller annan typ av betydande negativ störning för
människors hälsa och miljö.

Planen möjliggör även för en grön ridå mot Kolbäcksvägen och befintliga
bostäder samt bereder ytor för avrinning av dagvatten i öppna diken i öst-
västlig riktning. Vidare säkerställer detaljplanen ytor för
omhändertagande, rening och fördröjning av dagvatten samt tekniska
anläggningar i form av transformator- och pumpstation. Gatunätet inom
planområdet är redan utbyggt och planen bekräftar användningen av
dessa.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen intentioner och är utpekat som verksamhetsområde.

Detaljplanen syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget. Planen har varit föremål för samråd under tiden 2023-06-02 – 2023-06-27 och granskning under tiden 2025-02-26 – 2025-03-19.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att planbeskrivningen revideras avseende trafikalstring och påverkan på det statliga vägnätet, skyddsvärda arter, sura sulfatjordar och avståndskrav från farligt godsled. Plankartan har efter granskningen revideras avseende utfartsförbud och bestämmelse om största bredd på utfarter. Vidare har byggrätterna för de olika användningarna och användningsgränser reviderats för att tillgodose skyddsavstånd från drivmedelsanläggning. Efter granskningen har även naturmarken i östra planområdesgränsen utökats för att tillgodose planerad dagvattendamms ytbehov.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten utökas till att omfatta hela planområdet.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-12.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 106.

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad maj 2025
- Planbeskrivning daterad april 2025

Utredningar och underlag

- Granskningsutlåtande daterad april 2025
- Samrådsredogörelse daterad februari 2025
- VA- och dagvattenutredning daterad februari 2025
- Trafikutredning daterad januari 2024
- Trafiksimulering daterad april 2025

Beredningsansvariga

Sara Israelsson, planarkitekt

Harry Bertilsson, t.f. planchef

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

Sida 4 av 4

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-05-27

§ 47

Diariennr: KS-2025/00474

Antagande: Detaljplan för Ersmark 22:2 med flera - etapp 1 och 2

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

**att anta detaljplanen för del av fastigheten Ersmark 22:2 m.fl. etapp 1
och 2. enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).**

**att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta
planområdet.**

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplan påbörjades av Umeå kommun,
detaljplanering 2021-02-22.

Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av Östra Ersboda industriområde
med verksamheter, kontor, hantering och lagring av drivmedel,
djursjukhus samt samlingslokaler, idrottsplatser och sporthallar.
Utbyggnaden av industriområdet skapar etableringsmöjligheter för
företag, föreningar och organisationer med olika verksamhetsinriktning
som inte innebär betydande negativ påverkan på omgivningen avseende
lukt, buller, ljusstörning eller annan typ av betydande negativ störning för
människors hälsa och miljö.

Planen möjliggör även för en grön ridå mot Kolbäcksvägen och befintliga
bostäder samt bereder ytor för avrinning av dagvatten i öppna diken i öst-
västlig riktning. Vidare säkerställer detaljplanen ytor för
omhändertagande, rening och fördröjning av dagvatten samt tekniska
anläggningar i form av transformator- och pumpstation. Gatunätet inom
planområdet är redan utbyggt och planen bekräftar användningen av
dessa.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag2025-05-27

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen intentioner och är utpekad som verksamhetsområde.

Detaljplanen syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för verksamheter, kontor, djursjukhus samt besöksanläggningar i form av samlingslokaler och idrottsplats respektive sporthall. Detaljplanen syftar även till att möjliggöra hantering, lager och viss försäljning av drivmedel, i första hand för verksamhetsbehov.

Syftet är även att bereda ytor för hantering av dagvatten inom naturmark och nya tekniska anläggningar samt möjliggöra för en gatustruktur som skapar möjligheter för etablering av olika typer av verksamheter.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget. Planen har varit föremål för samråd under tiden 2023-06-02 – 2023-06-27 och granskning under tiden 2025-02-26 – 2025-03-19.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att planbeskrivningen revideras avseende trafikalstring och påverkan på det statliga vägnätet, skyddsvärda arter, sura sulfatjordar och avståndskrav från farligt godsled. Plankartan har efter granskningen revideras avseende utfartsförbud och bestämmelse om största bredd på utfarter. Vidare har byggrätterna för de olika användningarna och användningsgränser reviderats för att tillgodose skyddsavstånd från drivmedelsanläggning. Efter granskningen har även naturmarken i östra planområdesgränsen utökats för att tillgodose planerad dagvattendamms ytbehov.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten utökas till att omfatta hela planområdet.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag2025-05-27

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-12.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 106.

Antagandehandlingar

- Plankarta daterad maj 2025
- Planbeskrivning daterad april 2025

Utredningar och underlag

- Granskningsutlåtande daterad april 2025
- Samrådsredogörelse daterad februari 2025
- VA- och dagvattenutredning daterad februari 2025
- Trafikutredning daterad januari 2024
- Trafiksimulering daterad april 2025

Beredningsansvariga

Sara Israelsson, planarkitekt

Harry Bertilsson, t.f. planchef

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- VAKIN

Sida 4 av 4

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-27

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2025-05-21

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diariennr: KS-2025/00371

Detaljplan för del av Stöcke 7:21

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar detaljplanen för del av Stöcke 7:21 enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).
2. Kommunfullmäktige utökar verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta fastigheten Stöcke 7:21.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2024-08-20.

Kommunen har ett behov av nya skollokaler i centrala Stöcke. Det aktuella behovet omfattar en byggnad med en byggnadsarea (BYA) om ca 2 000 m² i två våningar. För att säkra framtida behov medger detaljplanen en byggrätt om 3 500 m² BYA. Planen möjliggör även för idrottsanläggning och teknisk anläggning. För att minska påverkan på grannar regleras att ny bebyggelse placeras minst 25 meter från angränsande bostadsfastigheter.

Då planförslaget avviker från gällande områdesbestämmelser från 1993 handläggs ärendet med utökat förfarande.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00371

Samråd hölls från 2024-12-06 till 2025-01-08 och ett samrådsmöte hölls 2024-12-16. Förslaget var på granskning mellan 2025-02-21 och 2025-03-14.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att det finns en oro hos grannar rörande ökad trafik och störande ljud. Synpunkter har kommit in kring kommunens övergripande hantering av skolsituationen i Stöcke, vilket ej regleras i detaljplaneförslaget.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande samt att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten behöver utökas.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-21.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 105.

Antagandehandlingar

- Plankarta, april 2025
- Planbeskrivning, april 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, april 2025
- Samrådsredogörelse, april 2025
- Naturvärdesinventering, november 2023
- Dagvattenutredning, oktober 2024
- Skuggstudie, november 2024

Beredningsansvariga

Adrian Hammar, planarkitekt

Harry Bertilsson, tf. planchef

Föredragande

Harry Bertilsson, tf. planchef

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00371

Beslutet med handlingar ska skickas till

- Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- Vakin

Detaljplan för del av Stöcke 7:21 inom Stöcke i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning – **Kopia enbart för digitalt bruk**

April, 2025

Gällande lagstiftning:	Planbesked:	Antagen:	Laga kraft:	Aktnummer:
Gällande lagstiftning:	BN § 157			
PBL 2010:900	2023-06-15			
BFS 2020:5				
BFS 2020:6				
BFS 2020:8				

Diarienummer: BN-2023/00335

Innehållsförteckning

Detaljplaneprocessen	4
Om detaljplaner.....	4
Utökat förfarande	4
Planens syfte.....	5
Beskrivning av detaljplanen	5
Plandata.....	5
Planens huvuddrag	6
Planförfarande.....	7
Planhandlingar.....	7
Motiv till detaljplanens regleringar	8
Bilaga	8
Planbestämmelser med lagstöd	8
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden.....	10
Kommunala ställningstaganden	10
Ställningstaganden enligt miljöbalken.....	13
Hushållningsbestämmelser	13
Riksintressen.....	14
Planeringsförutsättningar	16
Mark- och vattenområden.....	16
Stads- och landskapsbild	16
Kulturmiljö.....	16
Naturmiljö	17
Friytor	18
Social miljö	18
Trafik	19
Geotekniska förhållanden	20
Teknisk försörjning.....	21
Hälsa och säkerhet	22
Förändringar och konsekvenser	23
Förändringar och konsekvenser	23
Mark- och vattenanvändning.....	23

Stads- och landskapsbild	24
Kulturmiljö	25
Naturmiljö	25
Grönstruktur och rekreation	25
Geotekniska förhållanden	25
Grundvatten	25
Ljuförhållanden	27
Service	28
Kommunikationer	28
Teknisk försörjning.....	29
Hälsa och säkerhet	31
Genomförandefrågor.....	32
Genomförandefrågor.....	32
Organisatoriska frågor	32
Fastighetsrättsliga frågor	33
Tekniska frågor.....	35
Ekonomiska frågor	36
Upplysningar.....	36
Samrådskrets	36
Medverkande	37
Medverkande	37
Källor.....	37

Detaljplanprocessen

Om detaljplaner

En detaljplan består av en plankarta med bestämmelser, den är juridiskt bindande vid exempelvis prövning av bygglov. Till detaljplanen hör en planbeskrivning som förklarar syftet med planen och hur den ska genomföras. Detaljplanen reglerar hur mark och vatten får användas.

En detaljplan kan handläggas med standardförfarande, begränsat standardförfarande, utökat förfarande eller samordnat förfarande.

Figur 1: Detaljplaneprocessen, utökat förfarande

Utökat förfarande

Kungörelse

Vid utökat förfarande ska kommunen inför samrådet kungöra förslaget till detaljplan. Kungörelsen ska göras i en ortstidning och anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter. Samrådstiden är minst tre veckor.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst tre veckor. Om detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan gäller minst 30 dagar granskningstid tillsammans med miljökonsekvensbeskrivning. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av Kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Beskrivning av detaljplanen

Plandata

Tätort:Stöcke

Planområdets area: Ca 40 000 m² (4 hektar)

Avstånd till Rådhusorget och till Stöcke skola:9 km och 400 meter, se figur 1 nedan.

Markägoförhållanden: Kommunalt ägd mark

Planens huvuddrag

Detaljplanen tas fram för att möjliggöra för en ny grundskola samt förskola i Stöcke. Detaljplanen ska säkerställa nuvarande behov av skolverksamhet som uppskattas till ca 2 000 kvm, men ta höjd för framtida behov av skolplatser. Planmässiga förutsättningar finns därför för byggnadsarea upp till 3 500 kvm. Detaljplanen är flexibelt reglerad och möjliggör för flera utformningar av skolverksamheten. Placering av byggrätten regleras genom prickad mark, mark om inte får bebyggas, vilket säkerställer ett byggnadsfritt avstånd på ca 25 meter från angränsande fastigheter. Syftet är att säkerställa byggnadsfritt avstånd till närboende och säkerställa yta för skolgård. Planbestämmelser för att reglera nockhöjd införs för huvudbyggnad och komplementbyggnad för att säkerställa att tillkommande volymer blir lämpliga i förhållande till omgivningen.

Planområdet planlägger delar av fastigheten Stöcke 7:21 men behåller en yta norr om planområdet om ca 6 000 kvm utanför detaljplanen för framtida behov. För eventuell väganslutning av området norr om planområdet är planområdesgränsen indragen 15 meter från öst för att möjliggöra en eventuell framtida anslutning.

Detaljplanen planlägger för naturmark och dagvattenhantering i väst mot befintlig jordbruksmark samt i anslutning till befintlig luftburen kraftledning. Ledningen omfattas av ledningsrätt och i planen placeras ett ledningsområde för att ledningen fortsatt ska vara kvar. Detaljplanen möjliggör även för att den kan grävas ner.

Området består idag av skogsmark. En naturvärdesinventering har genomförts som visar på visst och påtagligt naturvärde men i övrigt framkom inga skyddsvärda arter eller höga

naturvärden. Inom planområdet finns även en mast med tillhörande komplementbyggnad vilka säkerställs genom att marken planläggs för tekniska anläggningar. In- och utfart föreslås ske via befintlig infart av enklare slag som nyttjas för underhåll av masten i öster. Infarten och tillhörande gatustruktur placeras på kvartersmark.

En dagvattenutredning har gjorts och planen bedöms vara genomförbar med hänsyn till MKN, fördröjning och skyfall. Dagvatten hanteras lokalt inom planområdet med öppna dagvattenlösningar inom kvartersmark och naturmark.

Detaljplanen bedöms avvika från översiktsplanen eftersom planerad åtgärd inte ryms inom Stöcke bys områdesbestämmelser. Detaljplanen bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan. Detaljplanen handläggs med ett utökat planförfarande.

Allmän platsmark

Befintlig allmänplatsmark inom planområdet utgörs av användningen natur och väg. Detaljplanen ersätter mark planlagd för väg med natur.

Kvartersmark

Befintlig kvartersmark inom planområdet utgörs av användningen bostäder. Detaljplanen reglerar kvartersmark i form av skola, idrottsplats och tekniska anläggningar.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag planen får laga kraft.

Planförfarande

Aktuell detaljplan handläggs med utökat planförfarande eftersom förslaget bedöms avvika mot områdesbestämmelserna som finns inom Stöcke by och eftersom översiktsplanens ställningstagande är att åtgärder inte får strida mot dessa. Samt utifrån att detaljplanen bedöms vara av intresse för boende i Stöcke by. Detaljplanen bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan. Åtgärden är förenlig med översiktsplanens övergripande markanvändning samt förenlig med länsstyrelsens granskningsyttrande.

Planhandlingar

- • Plankarta, april 2025
- • Planbeskrivning, april 2025

Underlag

- • Samrådsredogörelse, februari 2025
- • Granskningsutlåtande, april 2025
- • Undersökning av betydande miljöpåverkan, anslagen 15 maj 2024
- • Grundkarta, oktober 2024
- • Fastighetsförteckning, november 2024
- • Naturvärdesinventering, november 2023 Sweco
- • Dagvattenutredning, oktober 2024 AFRY
- • Skuggstudie, november 2024 Tyréns

Motiv till detaljplanens regleringar

Bilaga

Planbestämmelser med lagstöd

Planbestämmelse	Motivering	Lagstöd
Allmän plats		
NATUR	Natur Syftet är att omhänderta dagvatten och skapa en grön buffert mellan jordbruksmarken och skol- och idrottsområdet.	4 kap. 5 § PBL
Kvartersmark		
S	Skola Syftet är att möjliggöra för förskola och grundskola samt tillhörande komplementbyggnader, vägar, parkeringar och skolgård.	4 kap. 5 § PBL
R ₁	Idrottsplats Syftet är att möjliggöra för idrotts- och sportanläggningar av olika slag med tillhörande byggnader. Syftet är att bredda möjligheterna för framtida utveckling av fastigheten.	4 kap. 5 § PBL
E	Teknisk anläggning Syftet är att möjliggöra en nätstation för att försörja skolområdet med el inom ett mindre område samt att bekräfta befintlig masts med tillhörande komplementbyggnads placering inom planområdet och möjliggöra en eventuell flytt inom planområdet.	4 kap. 5 § PBL

Egenskapsbestämmelser		
Dagvatten	Marken får användas för dagvatten. Syftet är att omhänderta och fördröja dagvatten och skyfall som uppstår inom planområdet.	4 kap. 5 § 2 p. PBL
h ₁	Högsta nockhöjd för huvudbyggnad är 11 meter Syftet med regleringen är att begränsa huvudbyggnadens höjd för att säkerställa att byggnaden inte blir för hög utifrån omgivningspåverkan. Samt att möjliggöra för den sortens skolbyggnad som är tilltänkt på fastigheten.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
h ₂	Högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 5 meter Syftet med reglering av byggnadshöjd är att begränsa komplementbyggnaders höjd.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
e	Största byggnadsarea är 3 500 m² Syftet är att möjliggöra för nuvarande behov samt framtida behov av skolverksamhet. Syftet är även att säkra tillräckligt stor friyta och möjliggöra för den sortens skolbyggnad som är tilltänkt på fastigheten.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
l	Markreservat för befintlig luftledning Syftet är att säkerställa nuvarande luftledning.	4 kap. 6 § PBL

u	Markreservat för underjordisk ledning Syftet med u-bestämmelsen vid luftledningen är att säkerställa nuvarande ledning och möjliggöra nergrävning i framtiden. Syftet med u-bestämmelsen vid tekniska anläggningen är att säkerställa utrymme för kommande ledningsdragning från nätstationen till kraftledningen. -	4 kap. 6 § PBL
Mark som inte får bebyggas (prickad mark)	Mark som inte får bebyggas Syftet är att inga byggnader ska uppföras på mark som är reserverad för underjordiska ledningar samt att skapa ett bebyggelsefritt avstånd mot fastighetsgräns och planområdesgräns.	4 kap. 6 § PBL
Gäller hela plankartan	Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. laga kraft. Genomförandetiden motiveras av att det bedöms vara möjligt med ett genomförande inom 5 år.	4 kap. 21 § PBL

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Stöcke ingår i Umeå kommuns översiktsplanOF[1] och finns under avsnittet "Fördjupning för Umeå". Markanvändningen anger *bebyggelseområden* inom planeringsperioden (B15) under *reservat*. Markanvändningen beskrivs som bebyggelseområden som kan komma att tas i anspråk under planeringsperioden. Områdena ligger i stadsnära lägen, i lägen som är möjliga att nå genom förlängning av kollektivtrafikstråk alternativt i attraktiva älvs- eller havsnära lägen. För Stöcke redovisas att:

”I områdesbestämmelserna för byn redovisas områden för möjlig bebyggelse. Intresset att bygga i Stöcke är stort men genomförande förhindras av flera olösta planeringsfrågor. Ett problem är att det finns flera små markägare där det krävs samverkan mellan dessa i det fall inte kommunen köper mark för att styra ett sammanhållet genomförande.”

Översiktsplanen innehåller även ställningstaganden om att inom fördjupningsområdet för Umeå tätort råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse. För enstaka bebyggelse gäller att bygglov bör i princip bara anses lämpligt för åtgärder som har stöd i den fördjupade översiktsplanen. Inom fördjupningsområdet krävs normalt att en nylokalisering inte bara är förenlig med översiktsplanen utan att den även har ett direkt stöd i planen. Om en detaljplan finns sker prövningen mot detaljplanens bestämmelser. Om ansökan inte strider mot detaljplanen ska bygglov beviljas. Finns det områdesbestämmelser får ansökan inte strida mot dessa.

Detaljplanen bedöms utifrån detta avvika från översiktsplanens ställningstagande eftersom åtgärden avviker mot områdesbestämmelserna i Stöcke by.

Däremot bedöms detaljplanen uppfylla flera av översiktsplanens andra mål, som att bidra till Umeå kommuns strategi att utveckla livsmiljöerna längs befintliga byar i utpekade stråk. Stöcke ligger längs ett stråk med kollektivtrafiklinjer där viss service i form av skolor och handel erbjuds. Fler boende innebär att befintlig kollektivtrafik och skolverksamhet stöttas.

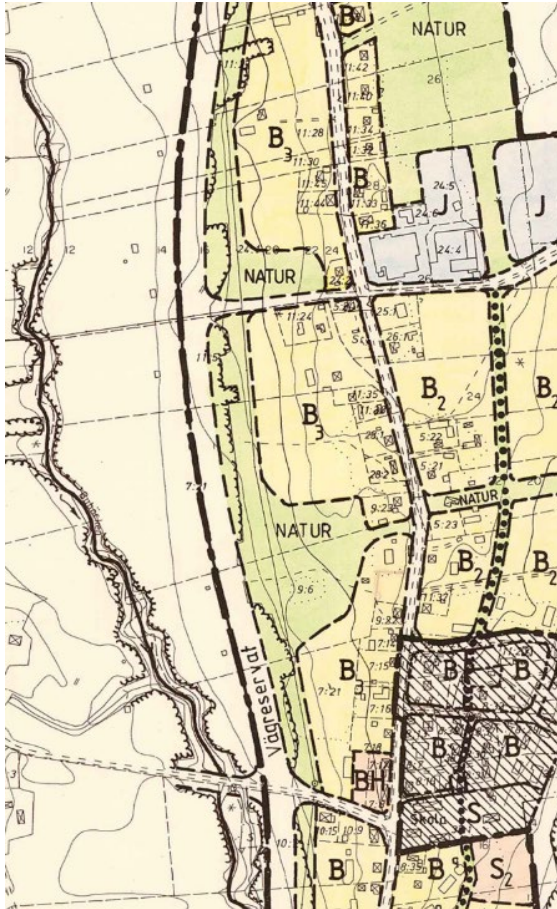
Detaljplanen handläggs med ett utökat planförfarande utifrån detta.

Umeå kommuns planeringsstrategi antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2024. Bedömningen är att översiktsplanen är aktuell.

[1] Umeå kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 29 augusti 2011 och aktualitetsförklarades 2016.

Detaljplaner och områdesbestämmelser

Planområdet omfattas av områdesbestämmelser för del av Stöcke by (2480K-P93/18) som gäller för större delen av Stöcke, se figur 2 nedan. Områdesbestämmelserna antogs 25 januari 1993 och anger planområdets markanvändning som natur, väg och bostäder. Vägen har inte blivit bebyggd. Det finns ingen kvarvarande genomförandetid.

Områdesbestämmelserna som finns inom planområde kommer att upphöra gälla vid ett antagande av planförslaget. Mark planlagd som bostäder (B) och natur (NATUR) kommer ersättas av kvartersmark för skoländamål, idrottsplats och tekniska anläggningar. Väg (Vägreservat) kommer ersättas av naturmark.

Planbesked

Planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas.

Byggnadsnämnden beslutade 2023-06-15 §157 att inleda planläggning för aktuellt planärende för fastigheterna Stöcke 7:21 och Stöcke 9:6.

Undersökning av miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966), där omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska planförslaget utredas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Behovsbedömningen grundas på en genomgång av planens miljöpåverkan. Genomgången visar ingen anledning att anta att det finns risk för betydande miljöpåverkan. Vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan inte heller vara jämförbar med betydande miljöpåverkan. De faktorer som undersökningen visar påverkas av planförslaget har belysts och behandlats i planbeskrivningen.

Undersökningen av miljöpåverkan var anslagen från 2024-06-19 till 2024-07-10. Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan förutsatt att kommunen kan redovisa underlag som visar att ett genomförande av planen inte sannolikt utlöser några förbud (exempelvis mot artskyddsförordningen). Länsstyrelsen instämmer med kommunen om att dagvatten/VA, naturvärden samt arkeologi behöver utredas i planarbetet.

Kommunala beslut i övrigt av betydelse för detaljplanen

- Kollektivtrafikprogram (2021). År 2025 ska 65 procent av Umeåbornas resor ske genom kollektivtrafik, cykel eller till fots. Kollektivtrafikprogrammet pekar ut riktning och åtgärder för tillgänglig och förbättrad kollektivtrafik i takt med att Umeå kommun växer.
- Utvecklingsstrategi för vatten och avlopp (2022). Syftet med strategin är bland annat att trygga dricksvattenförsörjningen, främja tillväxt, uppnå god status i vattenförekomster.
- Cykeltrafikprogram (2018). Programmets mål är att öka andelen resor som görs med cykel samt att trafiksäkerheten för cyklister ska förbättras.
- Anvisningar för avfallshantering och återvinning version 1.0 (2024 VAKIN). Råd och anvisningar vid ny- och ombyggnad av plats för avfallshämtning av alla avfallsslag som uppkommer i hushållen. Dessa säkerställer att avfallshanteringen ska kunna hanteras med framkomlighet för hämtningsfordon och hämtningspersonal.
- Parkeringsnorm (rev. 2024). Genom parkeringsnorm anger kommunen det lägsta antal parkeringsplatser som ska tillföras fastigheten vid ny- och tillbyggnad av bostäder, verksamheter samt vid ändrad användning. Parkeringsbehovet ska tillgodoses på ett hållbart och godtagbart sätt samt bidra till att främja minskat bilanvändande.
- Dagvattenstrategi (2022). Programmet ger en helhetsbild av hur Umeå kommun och de kommunala bolagen jobbar tillsammans för att uppnå en hållbar dagvattenhantering. Det beskriver också hur Umeå ska kunna växa utan att vattendrag och sjöar förorenas och att begränsa riskerna för skador orsakade av översvämningar.

Ställningstaganden enligt miljöbalken

Hushållningsbestämmelser

Planområdet omfattas inte av områden som finns upptagna i hushållningsbestämmelserna.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Planområdet omfattas inte av något ekologiskt känsligt område. En naturvärdesinventering^{1F[1]} har genomförts av Sweco 2023-11-23 och finns beskriven under rubriken *Naturmiljö*. Närmsta område som är skyddat är Stöckeby 2:5 som är utpekad vattenskyddsområde (NVR-ID: 2005435) som omfattar ca 200 hektar och ligger ca 1 km väster om planområdet.

Jordbruk

Planområdet ligger i anslutning till jordbruksmark men inget ianspråktagande av jordbruksmarken görs.

Skogsbruk

Planområdet omfattar skogsmark och ianspråktagande av marken föreslås möjliggöras i detaljplanen. En naturvärdesinventering^{2F[2]} har genomförts och området konstateras påverkat av skogsbruk. Tre naturvärdesbiotoper identifierades.

Rennäring

Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska tillämpas i planärendet. Bedömningen är att ett genomförande av detaljplanen inte får särskild betydelse för samerna eller renskötseln då planen inte berör område som är utpekad som riksintresse för rennäringen eller ligger i anslutning till sådant. Området är inte heller i övrigt utpekad som betesland eller flyttled enligt Rans renbruksplan, juni 2021.

Vidare så avser ett genomförande av planen en förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur i en befintlig by samt upptar en mindre yta. Utifrån ovan görs bedömningen att ett genomförande av planen inte bedöms få betydelse för möjligheten att bedriva renskötsel, därav finns det inte behov av att särskilt informera samiska företrädare. Frågan om samerna begär konsultation ställs därför inte, däremot finns möjlighet att i samråd och granskning ta del av och yttra sig i planförslaget.

Grönområden i och i närheten av tätorter

Planområdet omfattar ett befintligt grönområde som tas i anspråk för skol- och idrottsändamål. En del av grönstrukturen kommer finnas kvar även efter ett genomförande av detaljplanen eftersom skolgård kommer finnas i planområdet.

Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som på grund av sina speciella förutsättningar är av nationellt intresse. Områdena avser såväl olika bevarandebaserade intressen som områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål. Bestämmelserna om riksintressen finns i 3–4 kapitlen miljöbalken (MB).

Flyghinder

Planområdet ligger inom influensområde för flyghinder, dock i utkanten av området och inte i närhet av flygplatsen eller inom hinderytan. Bedömningen är därför att ett genomförande av

detaljplanen inte innebära en negativ påverkan på riksintresset. Bebyggelsen kommer uppföras till max 11 meter i nockhöjd och kommer därmed inte påverka luftrummet, varken under byggnation eller när byggnaden är på plats.

[1] Sweco, 2023-11-23

[2] Sweco, 2023-11-23

Miljökvalitetsnormer för vatten

Ytlig dagvattenrecipient för planområdet är Strömsbäcken (kallad Bubäcken i kartunderlag) belägen väster om planområdet. Bäckens omfattas av miljökvalitetsnorm för ytvatten med ett kvalitetskrav på "God ekologisk status 2027" och "God kemisk ytvattenstatus". Nuvarande status är "Måttlig ekologisk status" och "Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus", se tabell 1 nedan.

Ekologisk status		
Kvalitetskrav	Status 2019	Kommentar
God ekologisk status 2027	Måttlig	Försurning kopplad till sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar)
Kemisk ytvattenstatus		
Kvalitetskrav	Status 2020	Kommentar
God kemisk ytvattenstatus Undantag PBDE, Hg- & Hg-föreningar	Ej god	Sannolikt gränsöverskridande värden för PBDE, Hg & Hg-föreningar

Tabell 1. Miljökvalitetsnorm (MKN) för Strömsbäcken (Vatten-ID: SE707589-171863), AFRY 2024-10-17

Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet, där bedömningen baseras på en sammanvägning av bästa tillgängliga data för det biologiska, vattenkemiska och fysiska tillståndet. Kvalitetsfaktorn försurning bedöms som måttlig baserat på vattenkemidata samt riskbedömning av områden påverkade av sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar).

Anledningen till att den kemiska ytvattenstatusen bedöms till ej god beror på att gränsvärden för PBDE och kvicksilver överskrids för samtliga undersökta ytvattenförekomster; sjöar,

vattendrag och kustvatten i Sverige. Föroreningarna kommer från atmosfärisk deposition genom långväga luftburen spridning från både Sverige och utomlands.

Planen bedöms inte äventyra MKN för den ekologiska statusen så länge som grundvattennivån inte förändras i och med exploateringen. Detta då det i nedströms områden kan finnas sulfatjordar vilka kan frigöra sulfider vid torrläggning. Ett lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) med infiltrationsanläggningar är därför viktigt för att bevara vattenbalansen i området. Skulle grundvattennivån ändå behöva sänkas bör nedströms område utredas vidare huruvida sulfatjordar finns i området.[1] Sänkning av grundvattennivå kan räknas som en vattenverksamhet och behöver således anmälas eller ansökas om tillstånd för till Länsstyrelsen.

[1] AFRY, 2024-10-17

Planeringsförutsättningar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs förutsättningarna på platsen.

Mark- och vattenområden

Marken används som rekreation i dagsläget och är planlagd som natur, bostäder och väg i nu gällande områdesbestämmelser. Marken sluttar åt väster ner mot Strömsbäcken (även kallad Bubäcken). Det finns måttliga tecken på att området används i form av stigar men för rekreation och aktivitet är det troligare att närboende använder kringliggande idrotts- och motionsområden.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ligger i byn Stöcke, cirka 9 kilometer söder om Umeå Centrum. I byn finns en F-6 skola, villabebyggelse i mestadels trä samt ett all-aktivitetshus. Bebyggelsen är av varierande kulör, främst i röd, grå eller gul nyans och i 1-2 våningar.

Längs byn går statlig väg AC 523 med hastighetsbestämmelsen 50 km/h. På östra sidan vägen finns en kombinerad gång- och cykelbana.

Kulturmiljö

Det finns ingen utpekad kulturmiljö eller andra värdefulla byggnader inom planområdet eller dess närhet.

Fornlämningar

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en

fornlämning om den tillkommit innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en fornlämning om den tillkommit innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen (SFS 1988:950) och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

Länsstyrelsen har gjort en arkeologisk utredning (Länsstyrelsen, 2024) vilket resulterade i registreringar av så kallade övriga kulturhistoriska lämningar. Fynden var en källa och stenmurar, se figur 3 nedan. Övriga kulturhistoriska lämningar har inte samma skydd som fornlämningar och det krävs inget tillstånd från Länsstyrelsen för att göra ingrepp i denna typ av lämning. Dock bör hänsyn tas och om möjligheten finns ska man undvika att skada lämningarna. Länsstyrelsen gör utifrån resultatet och de föreslagna fortsatta åtgärderna bedömningen att inga ytterligare arkeologiska insatser kommer att krävas inom det aktuella utredningsområdet.

Naturmiljö

En naturvärdesinventering har tagits fram av Sweco3F[1] och i den konstateras att dominerande naturtyp i området är barrskog på frisk till torr mark med inslag av lövdominerad skog på gammal åkermark. Stora delar av området har en stark påverkan från skogsbruk, men det finns enstaka skogsmiljöer på gammal jordbruksmark som har en mer naturlig karaktär och större frekvens av viktiga naturvärdeselement.

Totalt avgränsades 3 naturvärdesbiotoper, varav två bedömdes hålla klass 4. *Visst naturvärde* (NVB 1 och NVB 2) och en bedömdes hålla klass 3. *Påtagligt naturvärde* (NVB 3), se figur 4 ovan. Biotopvärdena utgörs främst av lövskog med låg påverkansgrad och flera trädarter samt förekomst av död ved. Inom inventeringsområdet noterades två värdearter. I övrigt registrerades åtta värdefulla träd eller trädgrupper, av vilka merparten var aspar eller sälgar. Den invasiva arten jättebalsamin noterades på två platser. Jättebalsamin finns upptagen i EU förordningen över invasiva växter som ska omhändertas och massorna där arten växer måste deponeras enligt gällande föreskrifter.

[1] Sweco, 2023-11-23

Grönstruktur och rekreation

Planområdet ligger i närheten av rekreations- och motionsområdena Stöcke idrottsplats med tennis, fotboll och motionsspår som går runt Buberget. Även Stöcke skola har en skolgård och

en fotbollsplan som ligger i anslutning till planområdet. Söder om planområdet finns även Mötesplats Stöcke som är ett all-aktivitetshus med funktioner som restaurang, gym, matbutik och idrott.

Friytor

Social miljö

Rekreation och friytor

För lokaler för förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet ska det enligt 8 kap. plan- och bygglagen inom fastigheten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta, det vill säga utemiljöer som är lämpliga för lek och utevistelse. I friytan inräknas inte ytor avsedda för byggnader eller trafikanläggningar, exempelvis cykel- och bilparkering eller angöringsväg.

Barnperspektiv

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen införd i svensk lag, vilket även gäller Plan- och bygglagen. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Enligt barnkonventionen ska barn ses som självständiga individer och de ska ges möjlighet att medverka och få sina behov tillgodosedda i den fysiska planeringen. Att miljöer och lämpliga ytor är tillgängliga, upplevs trygga och är av god kvalitet främjar barns utveckling och är viktiga komponenter för barns uppväxt.

Planområdet bedöms vara en lämplig lokalisering för en skola, förskola och idrottsplats och förutsättningarna för att i senare skede av bygg- och förvaltningsskedet kunna beakta barns bästa bedöms som goda. Det är en tillräckligt stor fastighet för att skapa friyta och barns behov och önskemål bör beaktas i senare skeden vid projektering och utformning av gårdsmiljöer. Bedömningen är att ingen barnkonsekvensanalys behövs.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Området har goda förutsättningar för att utformas tillgängligt genom att området har en relativt jämn lutning. Alla ytor och byggnader ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor. Entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter och det ska finnas parkeringsplatser för rörelsehindrade inom samma avstånd. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå viktiga målpunkter som huvudentréer m.m. utan problem.

Barn med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska kunna delta, utforska och leka på lika villkor, vilket ställer krav på tillgänglig/universellt utformad utomhusmiljö, exempelvis upphöjda sandlådor, tillgängliga gungor, träspänger med avåkningsskydd och räcke etc. Att tänka på trygghet är viktigt vid ny- och ombyggnation, särskilt när det är offentliga verksamheter för barn. Medveten gestaltning och planteringar, ljussättning och att planera för att kunna överblicka ett område är några faktorer att beakta utifrån trygghet.

Att beakta jämställdhet och jämlikhet i bebyggd miljö är viktigt för att skapa rättvisa och jämlika samhällen. Det kan handla om att skapa lika förutsättningar för att kunna

transportera sig eller lika förutsättningar att vistas på offentliga ytor utan rädsla eller otrygghet för att kunna bli utsatt för brott.

Ljusförhållanden

Sol- och dagsljusförhållanden är en viktig miljöfaktor i ett övervägande kallt klimat och solvärmens är en god energitillgång under sommarhalvåret. Vid nybyggnation ställs krav på tillgång till dagsljus för rum eller avskiljbara delar av rum där människor vistas mer än tillfälligt.

Ljusförhållandena bedöms i dagsläget vara goda inom planområdet.

En skuggstudie^[1] har tagits fram för planområdet, se avsnittet Ljusförhållanden under rubriken Förändringar och konsekvenser. En skuggstudie syftar till att bedöma soltillgången för utomhusområdena inom planområdet samt vilken omgivningspåverkan en genomförd detaljplan ger.

Insyn och siktlinjer

Intill planområdet finns glesare villabebyggelse med varierande fastighetsstorlek mellan 1 000 kvm och 2 000 kvm.

[1] Tyréns, 2024-11-07

Service

I Stöcke finns en F-6 skola, en aktivitetsanläggning (Mötesplats Stöcke) där idrottshall, matbutik och gym finns m.m. I Stöcke finns även fotbollsplan, idrottsplats, discgolfbana och busstrafik.

Trafik

Gång- och cykeltrafik

Längs väg AC 523 som sträcker sig genom Stöcke finns ett ca 1,5 km långt kombinerat gång- och cykelstråk på östra sidan vägen mellan Stamvägen i söder och Idrottsplatsen i norr.

Kollektivtrafik

Längs väg AC 523 finns två busshållplatser där regionalbuss nummer 126 går mellan Umeå och Hörnefors. Turtätheten är relativt hög under vardagar med avgångar flera gånger om dagen. På helger är det färre avgångar. Hållplatsen närmst planområdet är Stöcke Snickerifabrik och ligger cirka 350 meter från planområdet.

Motorfordonstrafik

Planområdet ligger intill väg AC 523 som ägs och sköts av Trafikverket. Hastighetsgräns är 50 km/h och intill Stöcke skola är det 30 km/h. Vid skolan finns ett övergångsställe i samband med en busshållplats som är placerad i körfältet och hindrar att fordon i motsatt körriktning kan köra.

Parkering, angöring och avfall

Inom området finns en enklare infart av skogsbilskaraktär som leder ner mot masten.

Avfall

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall. Vakins gällande anvisningar 7F[1] för ny- och ombyggnationer av plats för avfallshämtning ska följas vid bygglovsprocessen. Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal.

Storlek på avfallsutrymmet/miljörummet bestäms av antalet kärl, och utrymmet ska dimensioneras så det möjliggör återvinning av avfallet. Tömning av fettavskiljare vid restaurang och liknande verksamhet ska ske så ofta att fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut i spillvattennätet. Tömning av fettavskiljare görs av Vakin.

Om sophämtning ska ske inne på fastigheten ska det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred.

Träd eller annan växtlighet och snövallar får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter.

Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

[1] Vakin, Anvisningar för avfallshantering och återvinning, 2024, version 1.0

Geotekniska förhållanden

Planområdet består enligt SGU:s jordartskarta av fast mark bestående av morän i majoriteten av planområdet med medelhög genomsläpplighet. Väster om kraftledningen övergår moränmarken till mindre fast mark bestående av postglacial sand/grus. Vidare västerut övergår marken till jordbruksmark bestående av lera/silt med lägre genomsläpplighet.

I anslutning till planområdet västerut mot jordbruksmarken finns enligt SGU:s karta aktiv sur sulfatjord. Under den sura sulfatjorden ligger jord som potentiellt kan bli sur om grundvattenytan sänks. Enligt dagvattenutredningen^{4F[1]} är det jordar där oxidation för närvarande pågår. I jordbruksmarken oxiderar sulfidmineraler och producerar svavelsyra. Det försurade porvattnet kan följa med grundvattnet om jorden förblir på plats eller som lakvatten om jorden grävs upp och kan påverka den lokala marken/vattendrag. Det försurade vattnet kan också lösa upp och mobilisera olika metaller och föroreningar i jorden, vilket kan leda till ytterligare källor till förorening. Om sulfidjordar uppdagas vid genomförande ska de tas om hand enligt gällande lagstiftning och deponeras.

[1] AFRY, 2024-10-17

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för vatten och spill.

Dagvatten

En dagvattenutredning^{6F[1]} har genomförts för att beskriva områdets förutsättningar och ge förslag på åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormer och Umeå kommuns dagvattenprogram m.m. Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten.

Utredningsområdet är ca 4,8 ha stort och består idag av 90% skogsmark, 5% ledningsgata och 5% jordbruksmark/grusväg. Utredningsområdet ansluter till jordbruksmark som enligt underlag från SGU innehåller sulfatjordar. Ytlig dagvattenrecipient för planområdet är Strömsbäcken (benämns som Bubäcken i kartmaterial) belägen strax väster om planområdet. Avrinning till recipienten sker huvudsakligen via fyra rinnvägar på vardera ca 150-200 m över dikad jordbruksmark.

Utredningsområdet är relativt plant i de nordöstra delarna men får en tydlig lutning i de västra och södra delarna av området. Området lutar generellt i västlig riktning med en maximal lutning på ca 6-7%. De högsta marknivåerna infinner sig i nordost på ca +25 m och de lägsta i sydväst på ca +17 m. Inom området finns det även kortare dikessystem från befintliga fastigheter i öst vilka avleder dagvatten i västlig riktning. Inom utredningsområdet har inga större lågpunkter eller instängda områden identifierats.

[1] AFRY, 2024-10-17

Snöhantering

Ingen snöhantering sker inom planområdet idag. Trafikverket ansvarar för snöhantering av väg AC 523 och privata fastighetsägare i området ansvarar för snöhantering på egen fastighet.

El, värme, fiber och tele

Umeå Energi har bredbandskanalisation som ligger inom planområdet i skogsbilvägen och ansluter till befintlig mast på fastigheten. Det finns även byanät för bredband i osäkra lägen i anslutning till kringliggande villabebyggelse. Vid markarbeten behöver kontakt tas med berörda ledningsägare.

Trafikverket har vägbelysning längs väg AC 523 som är öster om planområdet.

Skanova har ledningar öster om planområdet i anslutning till väg AC 523 samt ett elskåp utanför planområdet.

Hälsa och säkerhet

Detaljplanen får inte leda till störningar som kan innebära olägenhet för människors hälsa (9 kap. 3 § miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan och inte är tillfällig. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan utgöra olägenhet för människors hälsa.

Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av miljöbalkens bestämmelser krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Brandsäkerhet

Närmaste brandpost finns ca 130 meter från planområdet längs väg AC 523. Området har god kapacitet i vattennätet om behov finns att tillskapa ytterligare brandposter.

Ur brandskyddssynpunkt ska det vara minst 8 meter mellan byggnader för att inte krav på brandteknisk avskiljning ska föreligga.

Buller

Enligt Naturvårdsverkets vägledning för buller på skolgårdar bör en ljudnivå på maximalt 50 dBA alltid uppnås vid så stor del av varje skolas utevistelseyta som möjligt. För övriga ytor utomhus bör målsättningen vara att klara 55 dBA. Värdena avser ekvivalent ljudnivå för dygn. Ekvivalenta ljudnivåer i intervallet 50 - 55 dBA kan i många sammanhang vara acceptabelt och utgöra god ljudmiljö på en skolgård. Upplevelsen vid exponering för ljud kan variera och innebära olika slags påverkan beroende på en rad faktorer, vilket betyder att även lägre nivåer kan upplevas störande. Förekomst av växtlighet, effektiv avskärmning, maskering av buller och icke reflekterande ytor kan bidra till en lägre störningsupplevelse.

Planområdet har enligt Umeås bullerkarta (2022), se figur 5 ovan, lägre än 45 dBA i dygnsmedelvärde, vilket är lägre än naturvårdsverkets riktlinjer. Ingen bullerutredning har därför genomförts.

I planområdet finns en 10kV luftledning samt en mast med tillhörande komplementbyggnad.

Förorenad mark och vatten

Det finns inga kända föroreningar inom planområdet eller tidigare markanvändning som tyder på att området är förorenat.

Risk för översvämning

Planområdet bedöms vara säkrat vid skyfall då instängda områden kan undvikas och inkommande ytligt dagvatten kan ledas runt skolområdet. Utanför skolområdet finns även möjligheten att fördröja skyfallsvatten på ett sådant sätt att belastningen nedströms inte ökar vid ett 100-årsregn^{9F}[1].

[1] AFRY, 2024-10-17

Risk för ras, skred och erosion

Då det är relativt jämn lutning inom planområdet samt att omliggande fastigheter är bebyggda förväntas det inte föreligga någon risk för ras, skred eller erosion i planområdet. Behov av utförligare stabilitetsundersökning får avgöras i samband med bygglovsprocessen.

Förändringar och konsekvenser

Förändringar och konsekvenser

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs vilka förändringar och konsekvenser planen får på platsen. Förändringarna och konsekvenserna baseras på vilka möjligheter som uppstår i detaljplanen och som kan ske vid ett genomförande av detaljplanen. Avsnittet är en uppskattning av kommande efterläge som blir efter ett genomförande av detaljplanen.

Mark- och vattenanvändning

Inom kvartersmark möjliggör detaljplanen för skola [S], idrottsplats [R1] samt tekniska anläggningar [E]. Marken kommer förändras från skogsmark till bebyggd mark.

Inom allmän platsmark planläggs mark för natur [NATUR] vilket bekräftar befintlig användning. Naturmark i väst bevaras och kommunens ambition är att bevara skog inom skolområdet.

Stads- och landskapsbild

Detaljplanen kommer möjliggöra för skoländamål där både förskola och grundskola ingår samt för idrottsändamål för att möjliggöra för idrotts- och sportanläggningar av olika slag med tillhörande byggnader. Detaljplanen ändrar mark planlagd för bostäder till mark planlagd till skola, idrottsplats och tekniska anläggningar. Planen syftar till att möjliggöra för en skola som innehåller två paralleller i årskurs F-3, tillagningskök, matsal samt en förskola om 6 avdelningar, men även möjliggöra för framtida ytbehov av skolverksamhet och idrottsändamål.

Byggnadskultur och gestaltning

Planen reglerar en maximal byggnadsarea på 3 500 m² [e]. Höjden avgränsas till max 11 meter nockhöjd för huvudbyggnad [h1] och max 5 meter nockhöjd för komplementbyggnader [h2]. Prickad mark finns för att säkerställa byggnadsfritt avstånd från planområdesgränsen och mot närliggande fastigheter, se figur 6 nedan. Planen säkerställer ett byggnadsfritt avstånd på ca 25 meter från angränsande fastigheter.

Detaljplanen möjliggör för en flexibel placering och utformning av skolområdet. Figur 6 ovan är en illustration för att visa en möjlig placering av huvudbyggnaden och visa hur stort byggnadens avtryck blir på fastigheten. Skolgårdens friyta säkerställs genom begränsningarna i byggnadsarea och utifrån prickad mark.

Utförande av markarbeten och höjdsättning

I dagvattenutredningen finns rekommendationer för höjdsättning av marken.^{10F} Förslagsvis höjdsätts området så att de befintliga avrinningsområdena bevaras i största möjliga utsträckning. Detta är både gynnsamt för vattenbalansen i området men även för att minimera mängden fyll. [1] Vilken lösning som väljs presenteras i bygglov.

Generellt gäller att området bör fyllas hellre än schaktas p.g.a. eventuellt höga grundvattennivåer. Det gäller främst i de låglänta områdena i väst och syd. Grundvattennivån bör inte påverkas i området p.g.a. de relativt närliggande sulfatjordarna. Schaktning kan även medföra att marktäckningen blir för låg kopplat till ytliga infiltrationsanläggningar så som diken. För en fungerande infiltrationsanläggning bör grundvattennivån ha god marginal till botten av diket/anläggningen.

Föreslagen generell höjdsättning är att eventuell schakt sker i de norra och centrala delarna och fyll i de södra och västra delarna.

[1] AFRY, 2024-10-17

Kulturmiljö

Fornlämningar

Länsstyrelsen hittade två arkeologiska fynd i området, en källa och stenmurar. Det krävs inget tillstånd för att göra ingrepp i området däremot bör man visa hänsyn och undvika att skada lämningarna om möjligheten finns. Stenmuren kommer kunna finnas kvar efter ett genomförande av detaljplanen eftersom den ligger inom naturmark men källan som identifierats ligger inom kvartersmark inom byggbart område, vilket medför att källan kan försvinna vid ett genomförande av detaljplanen.

Om andra fornlämningar påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska skyndsamt anmäla förhållandet till länsstyrelsen.

Naturmiljö

En del av skogsmarken kommer försvinna vid en exploatering av den byggrätt som detaljplanen medger och den skolgård som behövs. Då syftet är att möjliggöra för skol- och idrottsändamål kommer ytan delvis fortsatt kunna användas för lek och motion, men inte fritt för allmänheten dygnet runt som tidigare. Kommunen avser att bevara så mycket skog och träd som möjligt inom skolfastigheten. Äldre träd och övriga särskilt värdefulla träd bör bevaras, speciellt i brynet mot jordbruksmarken för att gynna djurliv.

Vid framtida anläggningsarbeten behöver försiktighet iakttas eftersom den invasiva arten jättebalsamin förekommer inom planområdet. För att förhindra spridning ska uppgrävda massor inte spridas eller lagras utanför det område där arbeten utförs. Massorna ska deponeras och hanteras enligt gällande föreskrifter.

Uttekade värdefulla områden i naturvärdesinventeringen berörs inte.

Grönstruktur och rekreation

Gröna ytor kommer försvinna vid ett genomförande av detaljplanen. Möjlighet finns att de nya skolgårdsmiljöerna kan utformas med mer innehåll och användbarhet och bidra till att området används i högre utsträckning för rekreation än det gör idag.

Geotekniska förhållanden

Då omliggande fastigheter är bebyggda förväntas inte markförhållandena utgöra ett hinder för genomförande av planförslaget. Någon ytterligare geoteknisk utredning bedöms inte krävas i samband med denna planläggning. Om sulfidjordar uppdagas vid genomförande ska de tas om hand enligt gällande lagstiftning och deponeras. Behov av vidare geotekniska utredningar ska klargöras och säkerställas i bygglovsprocessen.

Grundvatten

Detaljplanen påverkar ingen grundvattenförekomst. Grundvattennivån bör inte sänkas vid ett genomförande av detaljplanen med tanke på eventuella sulfidjordar, se dagvattenutredning[1].

[1] AFRY, 2024-10-17

Rekreation och friyta

I detaljplanen har friyta för skolgården säkerställts genom en begränsning av största byggnadsarea till 3 500 kvm [e] samt prickad mark. Området för skoländamål är ca 33 000 kvm vilket innebär att resterande yta är till för skolgård, komplementbyggnader, parkering och andra ändamål som krävs för att genomföra planen. Det totala behovet av friyta för antalet elever bestäms i bygglovsprocessen. Detaljplanen bedöms uppfylla Boverkets allmänna råd om friyta.

Barnperspektiv

Placeringen innebär att barn kan röra sig inom skolområdet med närhet till skog och grönska. Skolgården och idrottsplats kan nyttjas för lek och idrott av både skolverksamheten och allmänheten, vilket är positivt för barn även utanför befintlig skolverksamhet. En del av skogsmarken kommer försvinna, men en ny skola med skolgård medför andra kvalitéer till barnen inom skolverksamheten. Den sammantagna avvägningen är att en skola inom planområdet är det bästa ur ett barns perspektiv.

Skolgården och förskolegården bör inte ringas in av parkeringar eller tung trafik för att undvika att utgöra en risk för barnens säkerhet. Så långt det är möjligt ska platser där barn vistas separeras från fordonstrafik. Korsande stråk bör undvikas. Större barn bör självständigt kunna nå grönområden. Barriärer i form av parkering eller bilväg skapar gränser. Skolan och förskolan bör ha direkt närhet till intilliggande grönområden.

Tomtens naturliga förutsättningar bör nyttjas för skol- och idrottsändamål med varierande och utmanande terräng för de barn som kan leka i den samt plan terräng för de barn som kan och vill vistas där. Miljöerna ska vara tillåtande, utmanande och användbara för alla barn oavsett funktionsvariation. Alla barn ska ha samma möjlighet att aktivera sig.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Den planerade skolbyggnaden är placerad på relativt jämt sluttande terräng vilket skapar god tillgänglighet till och från platsen. Skolbyggnadens tillgänglighet kommer hanteras i bygglovsprocessen enligt BBR där krav på tillgänglig inomhus miljö finns. Skolgården är stor och kommer nyanläggas vilket möjliggör för en tillgänglig utformning på stora delar av skolgården. Skolgården kommer fortsatt ha skogskaraktär, vilket gör att hela skolgården kanske inte kommer uppfylla alla tillgänglighetskrav.

En skola i området kan höja känslan av trygghet, då det generellt skapar mer liv och rörelse till platsen. Verksamheten innebär även att det kommer finnas fler ljuskällor, vilket även

gynnar den upplevda tryggheten. Mer rörelse och liv och ljus gör att mörka baksidor på byggnader kan upplevas mindre otrygga eftersom det finns folk i närheten.

Jämställställdhet och jämlikhet kan öka vid ett genomförande av detaljplanen om man skapar förutsättningarna för att kunna ta sig till och från planområdet med både cykel, gång, kollektivtrafik och bil. Det kan även främjas genom att Stöcke får en till skola som underlättar vardagslivet och minskar reseavstånd för barnfamiljer inom byn.

Ljuförhållanden

I samband med framtagandet av detaljplanen har en skuggstudie genomförts av Tyréns11F[1]. Skuggstudien är gjord i Blender 4.2. Solens placering är beräknad utifrån platsens koordinater i WGS 84 (63°44'37.68"N 20°13'38.64"E). Befintliga byggnader är tagna från Lantmäteriets GSD, data där höjden och utformningen av byggnaderna är ungefärligt modellerade utifrån gatuvybilder.

De datum under året 2024 som valts ut är:

- 20 mars
- 20 juli
- 20 september

Skuggstudien visar området under klockslagen 9:00, 12:00, 15:00 och 18:00.

Tillkommande byggnad är placerad utifrån ett maximalt utbyggt scenario där tillkommande byggnad ligger så nära befintlig bebyggelse som detaljplanens regleringar medger.

Tillkommande byggnad har en byggnadsyta på 4 000 m² och en byggnadshöjd på 10 meter och en nockhöjd på 11 meter. Efter samrådet har byggnadsytan minskat till 3 500 kvm samt att placeringsbestämmelser ersatts av prickad mark. Byggnaden går således att placera längre norrut mot tidigare. Bedömningen är att slutsatserna i skuggstudien fortsatt är relevanta för planen och inte innebär negativ påverkan på närboende eller på ljuförhållanden inom planområdet.

Skuggstudien visar att inga omgivande byggnader eller fastigheter skuggas. Den yta som skuggas mest är friytan i öster om bygganden som skuggas på eftermiddagarna. Mest skugga är kl 15.00 under hösten (20 september), se figur 9 nedan. Observera att byggnadens utformning och placering är ett förslag bland flera möjligheter och därför inte bör ses som slutgiltigt.

Figur 9. Skuggning 20 september 15:00

Föreslagen byggrätt möjliggör att tillräckligt många timmar av dagsljus och sol finns på resterande friyta runt om byggnaden. Eftersom byggrätten minskat sedan samrådet är bedömningen att ljuförutsättningarna är liknande och förbättrade mot tidigare förslag.

Insyn och siktlinjer

Förutsättningarna för fortsatt goda siktlinjer och att kringliggande fastigheter undviker insyn bedöms goda efter ett genomförande av planen i och med byggrättens begränsningar i form av utnyttjandegrad, placering och höjd. Detaljplanen bedöms inte orsaka betydande insyn som kan generera olägenhet.

[1] Skuggstudie, Tyréns, 2024-11-07

Service

Detaljplanen möjliggör för skolverksamhet och idrottsverksamhet vilket är servicefunktioner för närområdet. Delar av området kan användas för närboende vilket ger mervärden.

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Trafikhöjande åtgärder i form av övergångsställe och/eller farthinder bör utföras utanför planområdet för att gående och cyklister ska kunna korsa väg 523 på ett säkert sätt. Kommunen är ansvarig för eventuella tillstånd och avtal som krävs med Trafikverket för att möjliggöra passager över väg 523.

Skolbarnen kommer att färdas på gång- och cykelbanan längs väg 523:s östra sida. En passage till Mötesplats Stöcke skulle minska behovet av att korsa väg 523 två gånger vilket är positivt för trafiksäkerheten för barn och bör utredas. Det bör anordnas en gångväg mellan skolområdet och all-aktivitetshuset/Mötesplats Stöcke där barnen ska ha idrott, så att barnen slipper korsa väg 523 två gånger på vägen till/från idrottshallen. Detta regleras inte i detaljplanen men möjlighet finns att anlägga gång- och cykelbana inom kvartersmarken.

Genom att skapa förutsättningar för att gå och cykla till området säkerställs god tillgänglighet till området och att barn kan röra sig självständigt till och från skolan.

Kollektivtrafik

Planområdets närmsta busshållplats är Stöcke Snickerifabrik.

Fordonstrafik

Detaljplanen kräver att befintlig anslutning till området i öster utvidgas och höjs i sin standard för att inrymma de behov som finns. Anslutningen sker mot statlig väg och dialog behöver föras mellan kommunens gatuenhet och Trafikverket. Säkra gång- och cykelpassager bör genomföras som trafiksäkerhetsåtgärder i och med planförslaget.

Detaljplanen möjliggör även för att angöra området söderifrån mot fastigheten Stöcke 7:34 (Mötesplats Stöcke) om behov av ytterligare anslutning eller förändrad in- och utfartslösning behövs. En sådan åtgärd kan kräva servitut eller avtal för att möjliggöras.

Skolbarn ska separeras från trafiken in till i området. Vid projektering och anläggning ska gällande standarder och typritningar tillämpas.

För att möjliggöra anslutning för del av fastigheten norr om planområdet lämnas en yta på 15 meter i bredd utanför detaljplanen åt öster. Ytan säkerställer område för en eventuell framtida anslutning och syftar till att serva fastighet i norr.

Parkering, varumottagning och angöring

Yta för personalparkering för bilar och för hämtning/lämning samt för cyklar bedöms vara tillräckligt i området. I bygglovsprocessen klargörs exakt behov av parkeringar utifrån byggnadens storlek och uppskattning av antal elever.

Angöring och varumottagning för kök och miljörum bör göras avskilt och separeras från barnens skolgård för att undvika risker förknippade med tunga fordon och lekande barn.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Detaljplanen angränsar till befintligt verksamhetsområde för vatten och spill och avses införlivas i det. I samband med planens antagande ska kommunfullmäktige fatta beslut om att utöka verksamhetsområdet för att inrymma fastigheten i verksamhetsområde för vatten och spill. Utökningen föreslås omfatta tjänsterna vatten och spill, ej dagvatten.

Anslutningspunkt anges av huvudman och förläggs i fastighetsgräns.

För Stöcke gäller självfall vilket innebär att fastighetsägaren är ansvarig för att ordna en egen pumpanläggning för att leda vattnet till förbindelsepunkt. VA-huvudmannen kommer inte äga en pumpstation i området utan det åläggs fastighetsägaren att på egen fastighet ordna en pumpanläggning för eget behov. Pumpstation är en teknisk anläggning som bedöms rymmas inom kvartersmarken inom skoländamål eftersom det är ett komplement till användningen.

El, värme, fiber och tele

Ledningar som finns inom planområdet bedöms kunna ligga kvar i befintligt läge och påverkas inte av ett genomförande av detaljplanen. Inom skolområdet finns markreservat för allmännyttiga ändamål för nuvarande luftledning [I] och för att möjliggöra en nergrävning av luftledningen placeras även mark reserverad för underjordisk ledning [u] på samma område. På ytan placeras bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad [prickadmark]. Regleringarna säkerställer minst 5 meters skyddsavstånd från luftledningen.

Ett område för tekniska anläggningar [E] planläggs för vid infarten till planområdet för att möjliggöra en nätstation för att försörja skolområdet med el. I anslutning till E-området

planläggs ett 2 meter brett stråk för att möjliggöra för underjordiska ledningar [**u**] som krävs för att ansluta nätstationen till luftledningen som går i nord-sydlig sträckning inom planområdet. På u-området placeras bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad [**prickadmark**]. Ledningshavare till E-området kan ansöka om bildande av ledningsrätt inom anslutande u-område.

Dagvatten

En dagvattenutredning har gjorts (AFRY, 2024) och sammanfattningsvis bedöms planen vara genomförbar med hänsyn till miljökvalitetsnormer (MKN), fördröjning och skyfall.

Området har idag en kontinuerlig lutning i västlig riktning mot recipienten. Förslagsvis höjdsätts området på samma sätt vilket ger en generell lutning på området i 1-3%. Det är gynnsamt för dagvattenhanteringen som föreslås utformas ytligt över hela området. Förslagsvis dimensioneras planområdet för ett 10-årsregn med en erforderlig fördröjningsvolym på ca 160 m³.

Fördröjning inom skolområdet behöver ske ytligt med exempelvis krossdiken eller regnbäddar. Dagvattnet rekommenderas att renas ytligt i två steg enligt alternativ 3 i dagvattenutredningen, se figur 7 nedan, för att helt säkerställa (teoretiskt) att föroreningsbelastningen inte ökar från utredningsområdet.

Skulle djupare perkolationsanläggningar som exempelvis dagvattenkassetter nyttjas behöver extra hänsyn tas till grundvattennivån som inte får påverkas i någon större utsträckning p.g.a. sulfatjordar. Täta större fördröjningsmagasin rekommenderas inte. I dagvattenutredningen finns ett exempel på systemlösning. Exakt anläggning, utformning, placering och dimensionering utreds i senare skede vid detaljprojektering. Då blir det viktigt att beakta befintliga dagvattensystem så som brunnar och diken för att säkerställa att befintliga system fortsättningsvis funderar väl även efter ett genomförande av detaljplanen.

En viktig aspekt är att området ska bestå av förskole-/skolverksamhet vilket påverkar dagvattenlösningarna. Enligt MSB får inte oskyddade vattendrag ha en stående vattenvolym på över 0,2 m. Diken bör därför utformas grunda och med en tömning maximalt 0,2 m ovan dikesbotten.

Vid skyfall bedöms inkommande ytavrinning från uppströms område kunna omhändertas i avskärande diken runt skolområdet så att dagvattenanläggningar inom skolområdet inte påverkas. Inom skolområdet avleds skyfall västerut till större dike utanför skolområdet, där även skyfall kan fördröjas, se figur 8 nedan. Yta för naturmark/dagvatten avsätts i plankartan till ca 7 000 kvm, vilket säkerställer god skyfallshantering vid ett 100-årsregn inom fastigheten. Inom naturmarken [**NATUR**] finns bestämmelse om att marken får användas för dagvatten [**dagvatten**] som syftar till att möjliggöra öppna dagvattenlösningar och lokalt omhändertagande samt att omhänderta skyfall.

Skyfallsanalys visandes ytbehov för att omhänderta skyfall med en volym på minst 1 800 m³, beräknat utifrån ett maxscenario med ett 100-årsregn om hela utredningsområdet (svart område) planläggs för skoländamål. I dagsläget är det enbart rödmarkerat område som planläggs för skoländamål). AFRY, 2024-10-17

Med föreslagna reningslösningar bedöms utredningsområdet kunna exploateras till minst 70-80% i linje med att MKN kan uppfyllas avseende den kemiska ytvattenstatusen. Om hela området skulle planläggas för skoländamål kan ytterligare reningssteg krävas för att säkerställa att de teoretiska beräkningarna inte överstiger den befintliga föroreningsbelastningen. Dock utgör planen ingen miljöstörande verksamhet och halterna efter exploateringen är mycket låga i förhållande till recipientens årliga vattenföring. Planen bedöms heller inte äventyra MKN för den ekologiska statusen så länge som grundvattennivån inte förändras i och med exploateringen. Detta då det i nedströms områden kan finnas sulfatjordar vilka kan frigöra sulfider vid torrläggning. Ett lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) med infiltrationsanläggningar är därför viktigt för att bevara vattenbalansen i området.

Snöhantering

Fastighetsägaren ansvarar för snöhantering inom planområdet.

Avfall

Detaljplanen säkerställer tillräckliga ytor för miljörum och transportväg för att transporter ska kunna hämta avfall. Vakins riktlinjer ska följas vid efterföljande projektering av vägar och byggnad i bygglovsprocessen.

Hälsa och säkerhet

Brandsäkerhet

Framkomligheten för ambulans och räddningstjänst till och från detaljplaneområdet bedöms vara god. Däremot överstiger insatstiden 10 minuter, vilket gör att utrymning med hjälp av räddningstjänsten inte är möjligt.

Byggnaders utformning och placering samt blåljuspersonals behov av åtkomst, framkomlighet till brandposter och släckvatten beaktas därutöver i samband med bygg- och markprojektering i enlighet med gällande regler. För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand bör skolan inte placeras längre än 150 meter från närmsta brandpost.

Buller

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte bidra till någon förändring avseende buller som kräver att bullerdämpande åtgärder behöver vidtas.

Vid ett genomförande av detaljplanen kommer trafiken att öka till området. Speciellt kommer trafiken att öka vid hämtning och lämning samt om idrottsverksamheten blir trafikalstrande. Tillkommande trafik bedöms inte påverka bullersituationen på ett betydande sätt, däremot behöver vägar och parkeringslösningar utformas för att underlätta hämtning och lämning så att inga köer eller tomkörning uppstår under rusningstimmarna.

Elektromagnetiska fält

Avståndet till närmsta elektromagnetiska fält (luftledningen) är tillräckligt för att planerad bebyggelse inte kommer att påverkas av elektromagnetisk strålning i någon större

utsträckning. För att undvika risk för nedfallande ledning från befintlig luftburen ledning ska byggnader placeras minst 5 meter från ledningen åt varje håll, vilket detaljplanen anpassats efter med 5 meter bred yta av prickad mark. Kommunens ambition är undersöka möjligheten att gräva ner luftledningen vid ett genomförande av detaljplanen, vilket också kan innebära positiva fördelar utifrån minskad påverkan av elektromagnetisk strålning.

Detaljplanen möjliggör att befintlig mast och tillhörande komplementbyggnad kan flyttas inom området.

Radon

Eftersom planområdet ligger inom ett område som är karterat som normalriskområde krävs ett radonskyddat utförande. I samband med bygglovsprocessen fastställs grundläggningsmetod för att säkerställa att radonhalten i den färdiga byggnaden inte blir för hög.

Risk för översvämning

Inga skyddsbestämmelser bedöms behövas för att minimera risker för översvämning.

Risk för ras, skred och erosion

Inge behov av säkerhetshöjande åtgärder bedöms behövas för att minimera riskerna för ras, skred eller erosion.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Målsättningen är att detaljplanen ska antas Q3 2025 och genomföras inom 5 år från det att detaljplanen får laga kraft.

Genomförandetid

Genomförandetiden är femår från den dag planen får laga kraft.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen (2010:900) inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter

sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt i enlighet med detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. I övrigt ligger detaljplanen fast och fortsätter gälla till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Avtal

Planavtal

Planavtal har skrivits mellan sökande och Umeå kommun, Detaljplanering 2024-08-20. Avtalet syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Huvudmannaskap

Huvudmannaskap för allmän plats

Planen omfattar naturmark, vilken kommunen är huvudman för, och kvartersmark, inom vilken fastighetsägaren svarar för alla åtgärder.

Huvudmannaskap för vatten, spill och dagvatten

Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten i dagsläget. Beslut om att utöka verksamhetsområdet fattas av kommunfullmäktige. För detaljplanen föreslås planområdet ingå i verksamhetsområde för dricks- och spillvatten, ej dagvatten. Vakin ansvarar för utbyggnad och drift av anläggningarna fram till förbindelsepunkt i fastighetsgräns. Fastighetsägaren behöver anlägga egen pumpstation för att pumpa vattnet till förbindelsepunkten.

Dagvatten hanteras lokalt och ansvar för åtgärder och drift av dagvatten är fastighetsägarens.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Detaljplanen möjliggör för att nya fastigheter bildas för kvartersmarken och att naturmarken kvarstår att ingå i den större kommunala fastigheten Stöcke 7:21. Fastighetsägaren ansvarar och bekostar eventuella fastighetsbildningsåtgärder.

Vid avstyckning av skolfastighet och fastighet för tekniska ändamål (E-område) måste tillfarter till respektive fastighet tryggas samt tillfart för eventuella kvarvarande ytor inom fastigheten.

Servitut

Servitut är en rätt för ägaren av en fastighet att på ett visst bestämt sätt använda del av en annan fastighet till ett visst syfte (rättigheten är kopplat till fastigheten och inte person). Det

kan till exempel röra sig om rätten att ta väg eller nyttja en brunn på annans fastighet. Det finns två typer av servitut, officialservitut och avtalsservitut. Inom planområdet finns två avtalsservitut från 2021 och 2023.

Avtalsservitut

Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan berörda fastighetsägare. Servitutet gäller tills vidare om inte annat har överenskommits.

Servitut	Förändringar och konsekvenser
Elledning, 2021-06-03 D202100238523:1.1	Gäller luftledning inom tidigare benämnd fastighet Stöcke 9:6 (idag Stöcke 7:21). Planen säkerställer befintlig ledning genom att planlägga för u-område. Ingen påverkan sker.
Elledning, 2023-09-04 D202300272962:1.1	Gäller kraftkabel inom tidigare benämnd fastighet Stöcke 9:6 (idag Stöcke 7:21). Ligger troligen utanför planområdet men kan behöva behandlas i bygglovsskedet. Exploatör finansierar eventuell åtgärd.

Gemensamhetsanläggning

Inga gemensamhetsanläggningar finns inom planområdet och bedömningen är att inga gemensamhetsanläggningar behöver inrättas för att genomföra detaljplanen. Skulle behov uppstå i framtiden för gemensamhetsanläggningar kan det införas genom en lantmäteriförrättning.

Markreservat

Ett I-område finns för befintlig luftledning, detaljplanen möjliggör att ledningen kan grävas ner. Kostnad för åtgärden och att ansöka om förrättning står fastighetsägaren för. I anslutning till den nya elnätsstationen (märkt E-område i plankartan) finns även ett u-område för att möjliggöra för kommande ledningar.

Inga andra markreservat finns eller bedöms behövas för detaljplanen.

Ledningsrätter

Inom planområdet finns två ledningsrätter för elektrisk starkström, se tabell 2 nedan. Rättigheterna är till förmån för Umeå Energi och Umeå kommun. Ledningsrätterna kommer ligga kvar och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Ledningsrätt	Till förmån för	Konsekvenser och åtgärder
--------------	-----------------	---------------------------

Ledningsrätt för elektrisk starkström, 2480-94/13.1	Umeå Energi	Påverkas/omprövas vid en eventuell nergrävning av luftledningen.
Ledningsrätt för elektrisk starkström, 24-F1978-869.1	Umeå kommun	Påverkas/omprövas vid en eventuell nergrävning av luftledningen.

Tabell 2. Ledningsrätter inom området.

Fastighetsindelningsbestämmelser

Kommunen bedömer att inga fastighetsindelningsbestämmelser behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras. Fastighetsregleringar kan göras utifrån detaljplanen i senare skede av lantmäterimyndigheten.

Inga äldre fastighetsindelningsbestämmelser (tomtindelningar/fastighetsplaner) finns inom planområdet. Skulle äldre fastighetsbestämmelser finnas som inte är registrerade i någon akt ska dessa upphävas/avregistreras vid ett fastställande av detaljplanen.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

För att möjliggöra detaljplanen krävs följande åtgärder:

- Anläggande av vatten- och spilledningar samt anslutningspunkt,
- Anläggande av pumpstation för att pumpa vatten- och spillvatten till anslutningspunkt,
- Anläggande av elnätsstation,
- Anläggandet av skolgård,
- Anläggande av dagvattenåtgärder samt
- Anläggande av gatustruktur.

Övriga åtgärder som bör göras men som inte krävs för att genomföra detaljplanen:

- Nergrävning av luftburen kraftledning samt
- Anläggande av gång- och cykelvägar inom planområdet för att ansluta skolområdet till Aktivitetshuset.

För utförligare beskrivning av hur de tekniska åtgärderna ska genomföras hänvisas till rubriker ovan under rubriken förändringar och konsekvenser.

Ekonomiska frågor

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens investeringsbudget får kostnader för byggnation av skola, förskola och tillhörande funktioner. Även kommunens driftbudget får ökade kostnader.

Eventuell nergrävning av befintlig ledning samt eventuell flytt av befintlig mast och tillhörande komplementbyggnad inom området bekostas av kommunen.

Kommunen får kostnader för fastighetsbildningsåtgärder.

Detaljplanen bedöms som ekonomiskt genomförbar.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Respektive ledningsbolag får kostnader för utbyggnad av deras ledningsnät. De får intäkter genom anslutningsavgifter när fastighetsägarna ansluter till nätet och löpnade intäkter från årliga driftsavgifter.

Vid försäljning/överlåtelse av hel eller del av fastighet kan kostnader för fastighetsbildningsåtgärder åläggas annan fastighetsägare än kommunen.

Upplysningar

Plankartan och dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (2010:900). Plankartan har tagits fram i AutoCAD 2023 med Focus Detaljplan 2023 och "BFS_2022_11_01_Bestammelsekatalog.xml".

Planbeskrivningen är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås genomföras och beskriver hur olika frågor eller förutsättningar har hanterats. Bilaga till planbeskrivningen redovisar sammanställning av planbestämmelser med motivering och lagstöd i tabellform.

Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Fastighetsförteckningen utgör kommunens bedömning av vilka som ingår i samrådsområdet. Därför anger fastighetsförteckningen vilka fastigheter, fastighetsägare och andra rättighetsinnehavare som berörs av planförslaget. Fastighetsförteckningen måste samordnas med grundkartan för att båda dokumenten ska redovisa samma uppdaterade fastighetsinformation. Under detaljplaneprocessen används fastighetsförteckningen som en adresslista för att skicka ut underrättelse om när planförslaget är på samråd eller granskning.

Samrådsområde

Detaljplanens samrådsområde består av närliggande fastighetsägare, rättighetsinnehavare, närboende och verksamhetsutövare som bedöms beröras av ett genomförande av detaljplanen, se figur 10 nedan.

Figur 10. Bild över berörda fastigheter i samrådskretsen

Under planprocessens gång blir fastighetsägare och andra rättighetsägare som bedöms ingå i samrådskretsen underrättade genom brevutskick inför samråd och granskning. Endast de som lämnat synpunkter under samråd och granskning vars synpunkter inte blivit tillgodosedda blir underrättade om antagande.

Medverkande

Medverkande

Deltagande kommunala verksamheter

- Detaljplanering
- Bygglov
- Fastighet
- Mark och exploatering

Deltagande kommunala bolag

- Umeå Energi AB
- Vatten och avfalls kompetens i norr AB (VAKIN)

Medverkande konsultbolag

- Tyréns Sverige AB

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges

Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges

Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges

Rapport

Handläggare dagvatten/uppdragsansvarig
Magnus Melander
Tel
+46105055711
Mobil
+46702267769
E-post
magnus.melander@afry.com

Datum
2024-10-17
Projekt ID
D0200450

Kund
Umeå kommun

Stöcke 7:21 mfl, dagvattenutredning

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte	4
2	Underlag	5
2.1	Dagvattenstrategi och riktlinjer.....	5
3	Områdesbeskrivning & Avgränsningar.....	6
4	Förutsättningar	6
4.1	Recipient.....	6
4.2	Skyddad natur	8
4.3	Topografi	8
4.4	Geologi	8
4.4.1	Sulfidjordar	10
4.5	Geohydrologiska förhållanden	11
4.6	Ytavrinning.....	11
4.7	Lågpunkter/instängda områden.....	11
5	Förslag höjdsättning	12
6	Dagvatten	13
6.1	Beräkningsmetoder	13
6.1.1	Erforderlig fördröjning	14
6.2	Flödesberäkningar	14
6.3	Erforderlig fördröjning.....	15
6.4	Föroreningsberäkningar	15
6.4.1	Alternativ 1 – Gröna diken	18
6.4.2	Alternativ 2 – Gröna diken + diken med krossunderbyggnad	19
6.4.3	Alternativ 3 - Diken med krossunderbyggnad + diken med krossunderbyggnad	20
6.5	Förslag dagvattenhantering	21
6.6	Påverkan MKN	22
6.7	Generell beskrivning av dagvattenlösningar.....	23
6.7.1	Krossdike	23
6.7.2	Regnbädd/växtbädd	23
6.8	Skyfallsanalys och skyfallshantering	25
6.9	Sammanfattning	27

Bilaga 1 – Förslag dagvattenhantering

Bilaga 2 – Lågpunkter Stöcke, över 0 mm

Bilaga 2 – Lågpunkter Stöcke, över 10 cm

Sammanfattning

En ny detaljplan planeras för Stöcke 7:21 m.fl. beläget i centrala Stöcke, i Umeå kommun. I samband med detaljplanearbetet har AFRY fått i uppdrag att upprätta en dagvattenutredning.

Utredningsområdet består i dagsläget av naturmark som planeras att omvandlas till förskole-/skolorråde. Strax väster om utredningsområdet passerar recipienten Stömsbäcken/Bubäcken som är en ytvattenförekomst med miljö kvalitetsnorm. Bäckens uppnår måttlig ekologisk status på grund av förurning vilket är en konsekvens av omkringliggande sulfatjordar. Den kemiska statusen uppnår ej god kemisk ytvattenstatus p.g.a. kvicksilver och PBDE som har sannolikt gränsöverskridande värden för PBDE, Hg & Hg-föreningar. Uppdraget består i att upprätta en dagvattenutredning som bland annat ska redovisa dimensionerande flöden, rinnvägar/avrinningsområden och ge förslag på dagvattenhantering som följer kommunens riktlinjer och tar hänsyn till recipientens miljö kvalitetsnorm.

Den befintliga situationen visar på att området har kontinuerlig lutning i västlig riktning mot recipienten. Förslagsvis höjdsätts området på samma sätt vilket ger en generell lutning på området i 1-3%. Det är gynnsamt för dagvattenhanteringen som föreslås utformas ytligt över hela området.

Utredningsområdet ligger i gles bostadsbebyggelse och dimensioneras för ett 10-årsregn enligt kommunens och Svenskt Vattens riktlinjer.

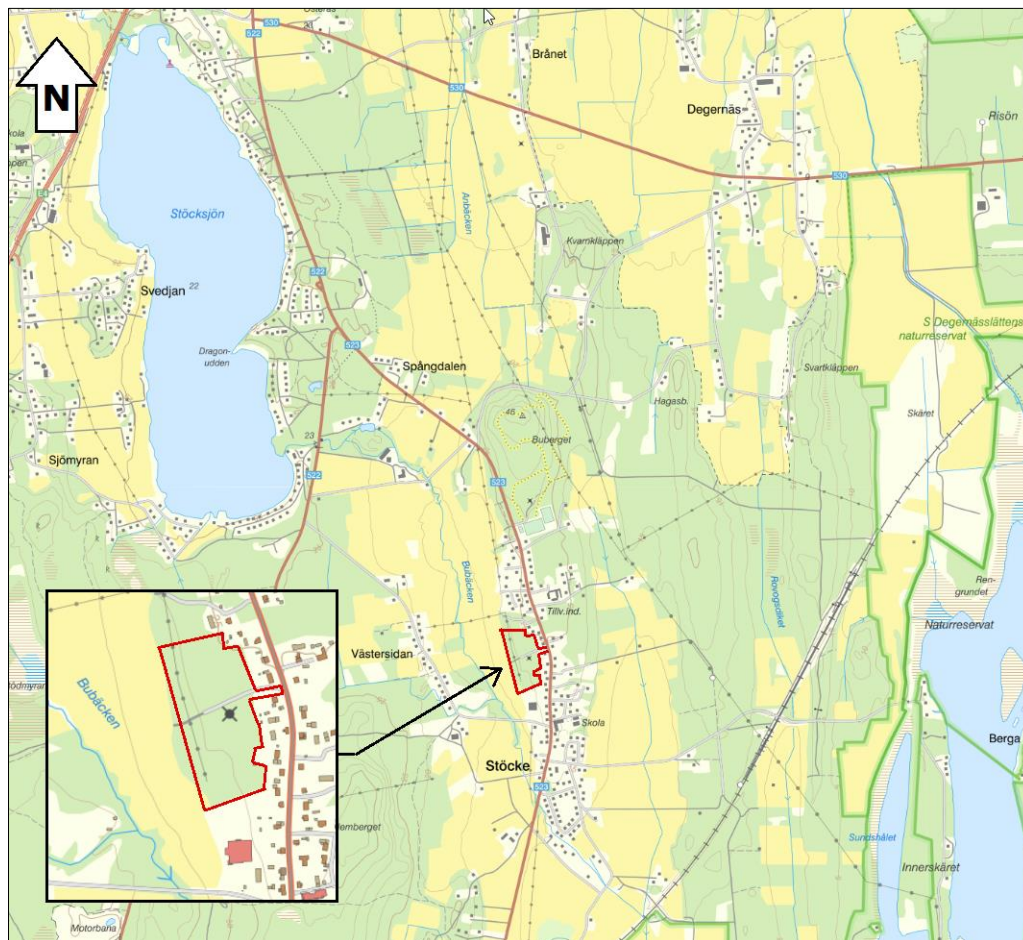
Vid skyfall bedöms inkommande ytavrinning från uppströms område kunna omhändertas i avskärande diken runt skolorrådet så att dagvattenanläggningar inom skolorrådet inte påverkas. Inom skolorrådet avleds skyfall västerut till större dike utanför skolorrådet, där även skyfall kan fördröjas.

Med föreslagna reningslösningar bedöms utredningsområdet kunna exploateras till minst 70-80% i linje med att MKN (miljö kvalitetsnorm) kan uppfyllas med avseende på den kemiska ytvattenstatusen. Vid 100% exploatering kan ytterligare reningssteg krävas för att säkerställa att de teoretiska beräkningarna inte överstiger den befintliga föroreningsbelastningen. Dock utgör planen ingen miljö störande verksamhet och halterna efter exploateringen är mycket låga i förhållande till recipientens årliga vattenföring. Planen bedöms heller inte äventyra MKN för den ekologiska statusen så länge som grundvattennivån inte förändras i och med exploateringen. Detta då det i nedströms områden kan finnas sulfatjordar vilka kan frigöra sulfider vid torrläggning. Ett lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) med infiltrationsanläggningar är därför viktigt för att bevara vattenbalansen i området.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I samband med detaljplanearbetet för fastigheten Stöcke 7:21 m.fl. har AFRY fått i uppdrag att utföra en dagvattenutredning. En ny skola/förskola planeras i Stöcke inom ett utredningsområde som idag består av främst av naturmark. Utredningsområdet ligger i centrala Stöcke strax norr om Mötesplats Stöcke och är ca 4, 8 ha stort, se Figur 1.

Figur 1. Utredningsområdet i rött beläget strax norr om Mötesplats Stöcke.

1.2 Syfte

I denna rapport kommer AFRY enligt uppdrag att redovisa:

Dagvattenutredning:

- Förutsättningar för tänkbara dagvattenlösningar och vilka ytor som behöver reserveras för omhändertagande av dagvatten vid planläggning av området.
- Flöden som förväntas uppkomma vid 10- och 100-årsregn med klimatfaktor 1,3.
- Förslag på dagvattenhantering vid små och stora regn. Hänsyn till flöden och volymer vid regn med 10-års återkomsttid.
- Visa på lämpliga områden för fördröjning och rening av dagvatten kopplat till MKN (miljökvalitetsnorm).

- Visa de dagvattenmässiga konsekvenserna före och efter exploatering, med och utan rening.
- Beräkning och bedömning om den planerade exploateringen innebär risk för ökade föroreningshalter i dagvattenflöden till Strömsbäcken så att miljö kvalitetsnormen (MKN) riskerar att överskridas. Finns det en risk för att kvalitetskraven inte uppfylls ska utredningen föreslå åtgärder som medför att MKN klaras. Strömsbäcken är en vattenförekomst och vattenkvaliteten får inte försämrats.
- Vilka marknivåer finns det inom planområdet? Finns det lågpunkter och instängda områden? Identifiera lågstråk, höjdryggar eller andra typer av fixpunkter som är viktiga för genomförande av planen.

2 Underlag

Följande underlag har erhållits från kommunen i samband med utredningen:

Underlag	Erhållet
Primärkarta (dwg)	2024-09-06
Illustrationsskiss, Stöcke_Cedervallarkitekter (dwg)	2024-09-06
PM/Geoteknik Mötesplats Stöcke, LejonGeo	2019-02-25
Detaljplan för fastigheten Stöcke 7:21, utkast 2024-10-02	2024-10-02

Följande underlag, dokument och riktlinjer har använts i denna utredning:

Underlag	Utgivare	Publ.år/version
P110	Svenskt Vatten	2016
VISS, Vatteninformationssystem Sverige	Länsstyrelsen	-
Jordart- & genomsläpplighetskarta	SGU	-
StormTac web	StormTac	v.24.2.1
SCALGO live	Scalgo ApS	-
Checklista för granskning av detaljplaner med avseende på miljö kvalitetsnormer för vatten	Länsstyrelsen i Stockholms län	2023
SMHI vattenwebb	SMHI	-
Miljöbarometern, halter	Miljöbarometern	-

För samtliga höjder som redovisas i rapporten används referenssystemet RH2000 samt koordinatsystem SWEREF 99 20 15, om inget annat anges.

2.1 Dagvattenstrategi och riktlinjer

Umeå kommun har ett dagvattenprogram som beskriver utmaningar, ansvarsförhållanden och strategier i befintlig miljö samt vid planering och uppföljning. Framför allt vill kommunen åstadkomma tre saker:

1. Förbättrad vattenkvalitet - Kommunen strävar efter att alla vattenförekomster på sikt ska uppnå en god status. Vi vill också minska tillförseln av föroreningar och näringsämnen, för att klara miljö kvalitetsnormerna och inte försämrats vattenkvaliteten.
2. Minskad risk för översvämningsskador - Umeå kommun ska vara en trygg plats att bo och verka i. Det innebär att vi strävar efter att begränsa effekten av stora och extrema regnmängder, med väl tilltagen säkerhetsnivå.
3. Resurs- och värdeskapande i staden - Kommunen vill möjliggöra fortsatta satsningar på offentliga rum och parker. Vattennära rekreations-områden är viktiga för Umeås utveckling. Därtill vill vi inspirera till hållbar dagvattenhantering, eftersom dagvatten berör alla och alla kan hjälpa till.

Umeå kommuns dagvattenprogram utarbetas av representanter från Gator och parker, Miljö- och hälsoskydd, Mark och exploatering, Detaljplanering, Bygglov, Övergripande planering och VA-huvudmannen Vatten och Avfallskompetens i Norr AB (VAKIN) utifrån ett uppdrag från kommunstyrelsens planeringsutskott.

3 Områdesbeskrivning & Avgränsningar

Utredningsområdet är ca 4,8 ha stort och består idag av 90% skogsmark, 5% ledningsgata och 5% jordbruksmark/grusväg. Hela utredningsområdet kommer antagligen inte att exploateras men föroreningssimuleringar och flödes-/volymberäkningar utförs för tre olika exploateringsgrader 50%, 70% och 100%. Detta för att se konsekvenserna av exploateringen och påverkan på MKN (miljökvalitetsnorm) utifrån förslag på rimliga dagvattenlösningar. Med rimliga dagvattenlösningar menas lösningar som är i linje med dagvattenstrategin, som är byggbara och ekonomiskt försvarbara.

Som jämförelse av exploateringsgraden finns en illustrationsskiss framtagen i ett tidigare skede där ca 40% av planområdet exploaterats, se Figur 2. Illustrationen är endast ett exempel på hur en exploatering kan komma att se ut.

Figur 2. Utredningsområdet (gul markering) med tidig illustrationsskiss (vita markeringar).

4 Förutsättningar

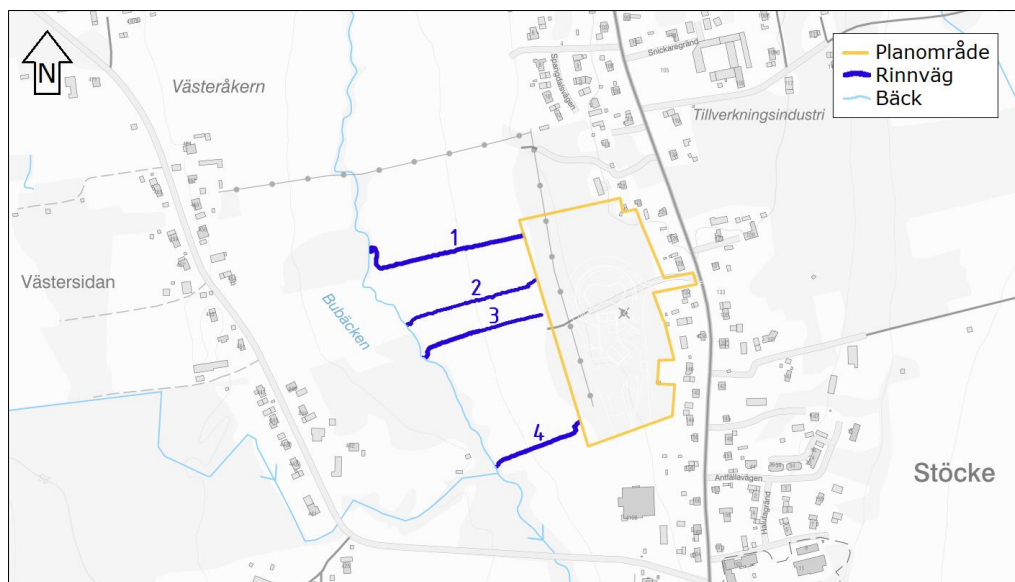
4.1 Recipient

Ytlig dagvattenrecipient för planområdet är Strömsbäcken (benämns som Bubäcken i kartmaterial) belägen strax öster om planområdet. Avrinning till recipienten sker huvudsakligen via fyra rinnvägar på vardera ca 150-200 m över dikad jordbruksmark, se Figur 2.

Strömsbäcken har miljö kvalitetsnorm med ett kvalitetskrav på *"God ekologisk status 2027"* och *"God kemisk ytvattenstatus"*. Nuvarande status är *"Måttlig ekologisk status"* och *"Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus"*, se sammanställning i Tabell 1.

Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet, där bedömningen baseras på en sammanvägning av bästa tillgängliga data för det biologiska, vattenkemiska och fysiska tillståndet. Kvalitetsfaktorn förurning bedöms som måttlig baserat på vattenkemidata samt riskbedömning av områden påverkade av sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar). Kapitel 4.4.1 redovisar planområdet i förhållande till bedömda områden för sulfatjordar enligt SGUs kartskikt.

Anledningen till att den kemiska ytvattenstatusen bedöms till ej god beror på att gränsvärden för PBDE och kvicksilver överskrids för samtliga undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten i Sverige. Föroreningarna kommer från atmosfärisk deposition genom långväga luftburen spridning från både Sverige och utomlands.

Figur 3. Fyra huvudsakliga rinnvägar från planområdet till ytvattenförekomsten Strömsbäcken, vilken benämns som Bubäcken i kartmaterial.

Tabell 1. Miljö kvalitetsnorm (MKN) för Strömsbäcken (Vatten-ID: SE707589-171863).

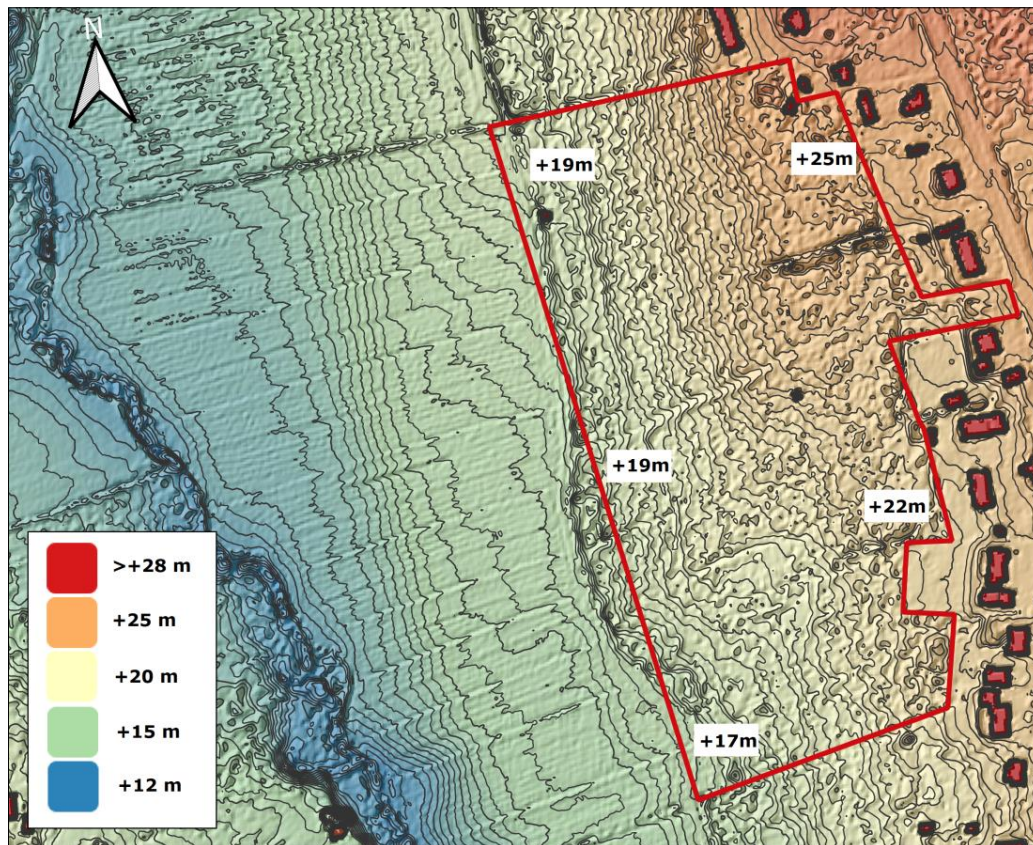
Ekologisk status		
Kvalitetskrav	Status 2019	Kommentar
God ekologisk status 2027	Måttlig	Förurning kopplad till sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar)
Kemisk ytvattenstatus		
Kvalitetskrav	Status 2020	Kommentar
God kemisk ytvattenstatus Undantag PBDE, Hg- & Hg-föreningar	Ej god	Sannolikt gränsoverskridande värden för PBDE, Hg & Hg-föreningar

4.2 Skyddad natur

Inga nationella skyddsformer eller Natura 2000-områden har identifierats i eller i nära anslutning till planområdet.

4.3 Topografi

Utredningsområdet är relativt plant i de nordöstra delarna men får en tydlig lutning i de västra och södra delarna av området. Området lutar generellt i västlig riktning med en maximal lutning på ca 6-7%. Utredningsområdet har inga större lokala variationer i terrängen förutom mindre block med en lokal höjdskillnad på ca 1 m. De högsta marknivåerna infinner sig i nordost på ca +25 m och de lägsta i sydväst på ca +17 m, se Figur 4. Inom området finns det även kortare dikessystem från befintliga fastigheter i öst vilka avleder dagvatten i västlig riktning.

Figur 4. Terrängkarta med höjdkurvor 0,25 m genererad från markhöjdsmodell lantmäteriet, grid 1+, utredningsområdet inom röd markering.

4.4 Geologi

Underlag från SGU visar på att utredningsområdet huvudsakligen består av morän med medelhög genomsläpplighet, se Figur 6. I de västra delarna ansluter området till jordbruksmark med Lera—silt markförhållanden och låg genomsläpplighet.

I den geotekniska utredningen som genomfördes 2019 (LejonGeo 2019-02-25) för den angränsande fastigheten i söder, beskrivs fyra undersökningspunkter fördelade på områden L1-L2 och L3-L4, se Figur 5, enligt:

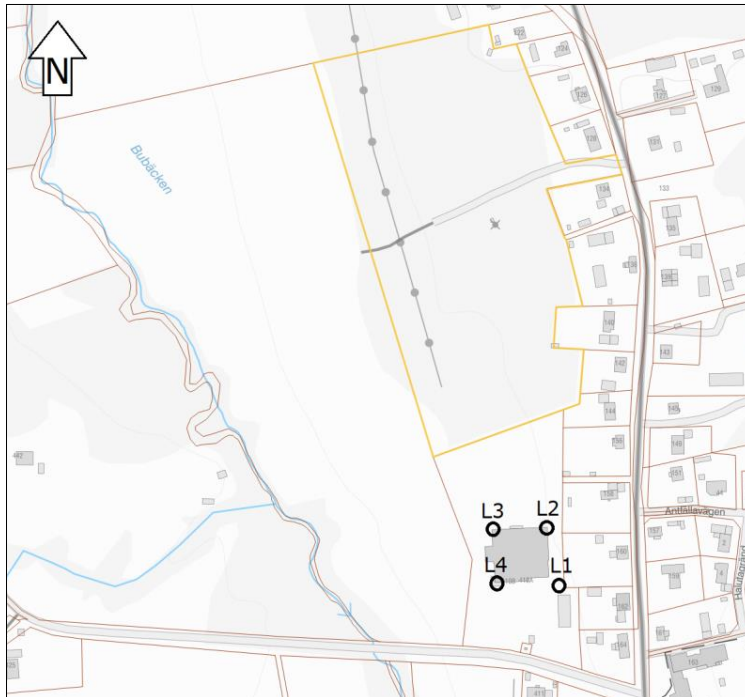
Undersökningspunkt L1-L2:

Ytlagret bestod av ca 0,1-0,2 mulljord som underlagras av sand till ca 0,3 m djup följt

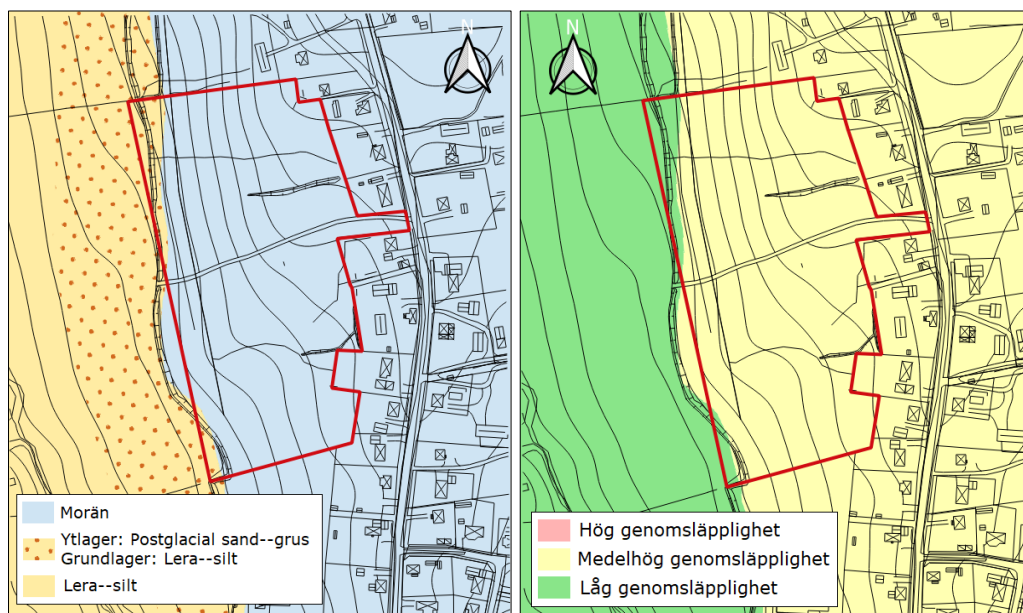
av sandig siltig morän och siltig sandmorän. Inget berg/block påträffades i punkt L1 medan punkt L2 erhöll slagsondering stopp på ca 1,3 m djup.

Undersökningspunkt L3-L4:

Ytlagret bestod av ca 0,6 mulljord och gammal fyllning av sand. Detta underlagras av sandig siltig morän till minst ett djup av 1,5 m under markytan. Slagsonderingen stötte på berg eller block på ett djup av ca 2-2,6 m djup under markytan.

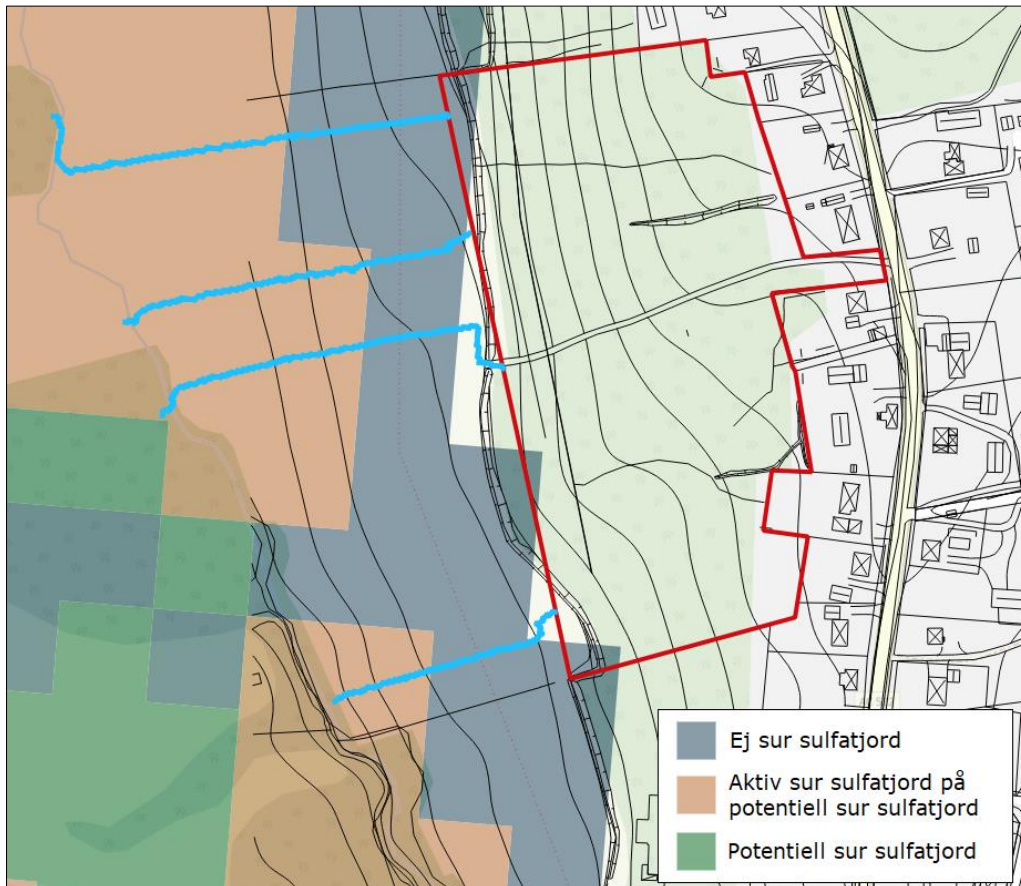
Figur 5. Undersökningspunkter från tidigare geoteknisk undersökning för grannfastigheten, utredningsområdet inom gul markering.

Figur 6. Jordarts- och genomsläpplighetskarta från SGU med utredningsområdet inom röd markering.

4.4.1 Sulfidjordar

Utredningsområdet ansluter till jordbruksmark som enligt underlag från SGU innehåller sulfatjordar, se Figur 7. Underlaget har låg upplösning vilket medför att tydliga slutsatser gällande hur rinnvägar från utredningsområdet påverkar eventuell sulfidspridning/frigörelse är svårbedömt. Enligt underlaget finns det ingen "potentiell sur sulfatjord" längs med rinnsträckan vilket är gynnsamt för planen.

Figur 7. Sulfatjordar enligt SGU med rinnvägar från planområdet i blått.

Nedan beskrivs de tre kategorierna:

Ej sur sulfatjord - avser jordar som inte innehåller sulfider, vilket innebär att de inte riskerar att oxidera och orsaka försurning.

Potentiell sur sulfatjord - omfattar jordar som innehåller sulfid-mineraler som kan oxidera, men som för närvarande förblir reducerade. Detta beror på att dessa jordar är mättade med grundvatten, vilket hindrar syre från att nå sulfiderna. Om dessa jordar får oxidera (till exempel genom sänkning av grundvattennivån eller genom att jorden grävs upp), kommer sulfid-mineralerna att oxidera och bilda svavelsyra, vilket kan leda till försurning av porvattnet i jorden.

Aktiv sur sulfatjord - avser jordar där oxidation för närvarande pågår. Här oxiderar sulfid-mineraler och producerar svavelsyra. Det försurade porvattnet kan följa med grundvattnet om jorden förblir på plats eller som lakvatten om jorden grävs upp och kan påverka den lokala marken/vattendrag. Det försurade vattnet kan också lösa upp och mobilisera olika metaller och föroreningar i jorden, vilket kan leda till ytterligare källor till förorening.

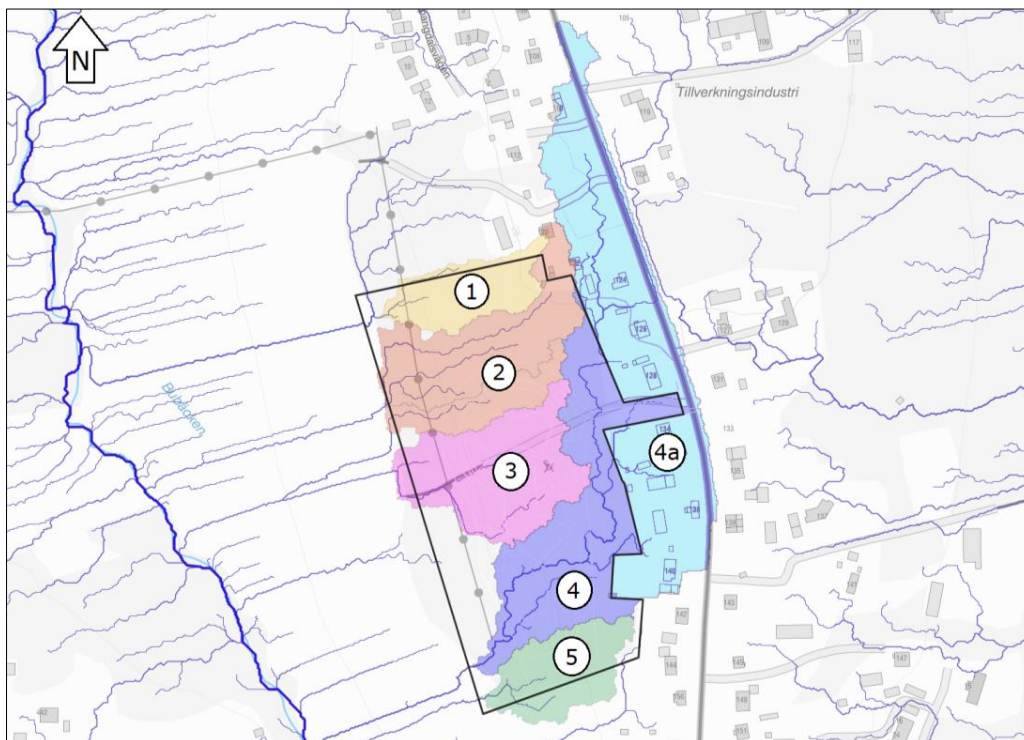
4.5 Geohydrologiska förhållanden

I den geotekniska utredningen som genomfördes 2019 installerades två stycken grundvattenrör i punkt L1 och L3, se Figur 5. I punkt L1 observerades grundvatten på ett djup av ca 2,1 m och i punkt L3 var röret torrt till ett djup av ca 1,5 m under markytan. Grundvattenytans nivå kan förutsättas variera ca $\pm 0,5$ m under en årscykel med årsmaximum under snösmältningsperioden.

4.6 Ytavrinning

Den befintliga avrinningen sker från öst till väst med fem huvudsakliga rinnstråk/avrinningsområden som ansluter till jordbruksmark i väst, se Figur 8. Utredningsområdet belastar endast jordbruksmark, ingen ytavrinning sker mot befintliga fastigheter med bebyggelse.

Dagvatten som belastar utredningsområdet kommer från öst och inkluderar närliggande fastigheter och vägområde, se turkost område 4a i Figur 8.

Figur 8. Avrinningsområde 1 till 5 inom utredningsområdet (markerat med svart) och belastande. Avrinningsområde 4a är inkommande ytavrinning som kan belasta utredningsområdet.

4.7 Lågpunkter/instängda områden

Inom utredningsområdet har inga större lågpunkter eller instängda områden identifierats, se Figur 9.

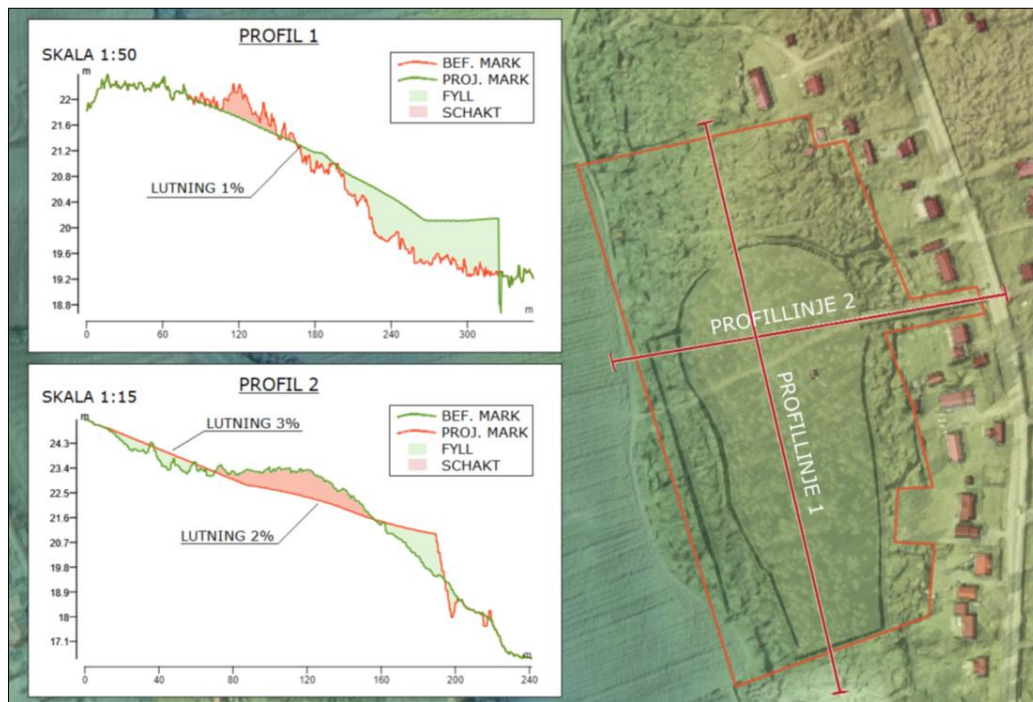
Figur 9. Lågpunkter/instängda områden illustreras i blått, utredningsrådet inom röd markering. Lågpunkter för hela Stöcke redovisas i bilaga 2 och 3.

5 Förslag höjdsättning

Förslagsvis höjdsätts utredningsområdet så att de befintliga avrinningsområdena bevaras i största möjliga utsträckning. Detta är både gynnsamt för vattenbalansen i området men även för massabalansen, för att minimera mängden fyll.

Generellt gäller att området bör fyllas hellre än schaktas p.g.a. eventuellt höga grundvattennivåer. Det gäller främst i de låglänta områdena i väst och syd. Grundvattennivån bör inte påverkas i området p.g.a. de relativt närliggande sulfatjordarna, schaktning kan även medföra att marktäckningen blir för låg kopplat till ytliga infiltrationsanläggningar så som diken. För en fungerande infiltrationsanläggning bör grundvattennivån ha god marginal till botten av diket/anläggningen.

Föreslagen höjdsättning baseras på yttre gränser för framtaget skissförslag, se Figur 10.

Figur 10. Förslag till höjdsättning utifrån skissförslag av skolområdet. Generellt gäller att eventuell schakt sker i de norra och centrala delarna och fyll i de södra och västra delarna.

6 Dagvatten

6.1 Beräkningsmetoder

Flödesberäkningar görs för 10-årsregn enligt kommunen och Svenskt Vatten riktlinjer. Dimensionerande varaktighet bedöms uppgå till 30 minuter bedömt utifrån utredningsområdets rinntid. Hänsyn tas till ökade flöden till följd av klimatförändringarna med en klimatkfaktor på 1,3 enligt dagvattenstrategin.

För beräkning av regnintensitet har nedanstående ekvation enligt Svenskt Vatten P110 kap 4.4.1 använts (Svenskt Vatten, 2016). Formeln gäller för regnvaraktigheter upp till ett dygn.

$$i_A = 190 * \sqrt[3]{A} * \frac{\ln(T_R)}{T_R^{0,98}} + 2$$

Där:

i_A = regnintensitet [l/s, ha]

T_R = regnvaraktighet [minuter]

A = återkomsttid [månader]

Vid beräkning av dagvattenflöden före och efter exploatering används rationella metoden med regnintensitet enligt Dahlströms formel ovan. Dagvattenflödena beräknas med följande formel (Svenskt Vatten, 2016).

Vid skyfall förändras infiltrationsförmågan för både korta intensiva regn och långa mindre intensiva regn. Vid korta intensiva regn kommer dagvatten inte hinna infiltrera i samma utsträckning som vid normala regn. På samma sätt kommer infiltrationsförmågan även reduceras vid långa regn då marken är mättad i större utsträckning. För att ta hänsyn till detta har därför avrinningskoefficienterna justerats vilket ger en högre reducerad area.

$$q_{dim} = A * \varphi * i_A * k$$

Där:

q_{dim} = dimensionerande flöde [l/s]

A = avrinningsområdets area [ha]

φ = avrinningskoefficient [–]

i_A = regnintensitet [l/s, ha]

k = klimatfaktor

6.1.1 Erforderlig fördröjning

Erforderlig fördröjning beräknas m.h.a. Svenskt Vattens beräkningsverktyg som använder sig av nedanstående ekvation (Svenskt Vatten, 2016). Genom att ansätta det befintliga flödet som avtappning erhålls en erforderlig fördröjningsvolym för dimensionerande regn på ett sådant sätt att framtida flöde motsvarar den befintliga situationen.

$$V = 0,06 * \left[i_{regn} * t_{regn} - K * t_{regn} - K * t_{rinn} + \frac{K^2 * t_{rinn}}{i_{regn}} \right]$$

Där:

V = specifik magasinsvolym [m³/ha_{red}]

i_{regn} = regnintensitet för aktuell varaktighet [l/s ha]

t_{regn} = regnvaraktighet [min]

t_{rinn} = rinntid [min]

K = specifik avtappning från magasinet [l/s ha_{red}]

6.2 Flödesberäkningar

Tabell 2 och Tabell 3 redovisar dagvattenflöden för dimensionerande 10-årsregn före och efter exploatering. För den befintliga situationen har markanvändningen delats in i fyra typer baserat på marklutning och avverkningsgrad; grusväg, jordbruksmark, hygge och skogsmark kuperad. Detta baseras på markmodellen och analys av ortofoto.

För den befintliga situationen bedöms rinntiden uppgå till 30 minuter vilket blir dimensionerande varaktighet. Detta ger en regnintensitet på ca 116 l/s, ha för 10-årsregn.

Tabell 2. Befintliga dagvattenflöden utan klimatfaktor.

Markanvändning	φ	Area [ha]	Area red. [ha]	Area red. 100-årsregn [ha]	Flöde 10-årsregn [l/s]	Flöde 100-årsregn [l/s]
Grusväg	0,5	0,07	0,04	0,05	4	12
Jordbruksmark	0,25	0,12	0,03	0,05	3	13
Hygge	0,2	0,26	0,05	0,10	6	26
Skogsmark kuperad	0,15	4,39	0,66	1,54	76	379
Totalt	0,16	4,8	0,77	1,74	90	430

Efter exploatering kommer utredningsområdet exploateras som skolområde med en exploateringsgrad som ännu inte fastställts. Beräkningar redovisas därför för 100%,

70% och 50% exploateringsgrad, se Tabell 3. Som jämförelse har den tidiga illustrationsskissen en exploateringsgrad på ca 40%.

Rinntiden på 30 min bedöms vara oförändrad efter exploatering om dagvattenhantering utformas med ytlig dagvattenhantering.

För markanvändning skolområde används en avrinningskoefficient på 0,45 vilket är en generell vägd siffra för ett typiskt skolområde (källa StormTac). Spannet för ett skolområdes avrinningskoefficient är mycket stort, då skolor inom stadsmiljö till stor del kan bestå av hårdgjorda ytor medan skolor på landsbygden tenderar att ha större grönytor/naturmark. Avrinningskoefficienten påverkar både flödet, erforderliga fördröjningen och föroreningsbelastningen. Gynnsamt är därför att eftersträva grönytor och naturmark inom skolområdet för att reducera den vägda koefficienten.

Tabell 3. Flöden efter exploatering för olika exploateringsgrader inklusive klimatkfaktor 1,3.

Markanvändning	φ	Area [ha]	Area red. [ha]	Area red. 100-årsregn [ha]	Flöde 10-årsregn [l/s]	Flöde 100-årsregn [l/s]
Skolområde 100%	0,45	4,84	2,18	3,14	327	1009
Skolområde 70%	0,37	4,84	1,77	2,73	266	878
Skolområde 50%	0,31	4,84	1,48	2,44	222	784

6.3 Erforderlig fördröjning

Målsättning i utredningen är att fördröja framtida dagvattenflöde ner till flödet som motsvarar befintliga flöden för dimensionerande regn. Planområdet ligger i gles bostadsbebyggelse och föreslås dimensioneras för 10-årsregn enligt Svenskt Vattens riktlinjer för gles bostadsbebyggelse.

Tabell 4 redovisar erforderlig fördröjningsvolym baserat på en avtappning som motsvarar det befintliga flödet. Förslagsvis dimensioneras planområdet för ett 10-årsregn med en erforderlig fördröjningsvolym på ca 160 m³.

Tabell 4. Erforderlig fördröjning för dimensionerande 10-årsregn.

Exploateringsgrad	Dimensionerande regn	Avtappning [l/s, ha _{red.}]	Erforderlig fördröjning [m ³]
50%	10-årsregn	42	159
70%	10-årsregn	42	225
100%	10-årsregn	42	324

6.4 Föroreningsberäkningar

Föroreningsberäkningar är utförda med StormTac v24.3.1. StormTac är en programvara som teoretiskt beräknar föroreningsbelastningen från olika typer av markanvändningar baserat på schablonhalter. Resultatet av beräkningarna ska ses som ungefärliga värden och inte som faktiska mätvärden. För exakta värden krävs mätningar före och efter en exploatering då föroreningsbelastningen är påverkad av den platsspecifika situationen.

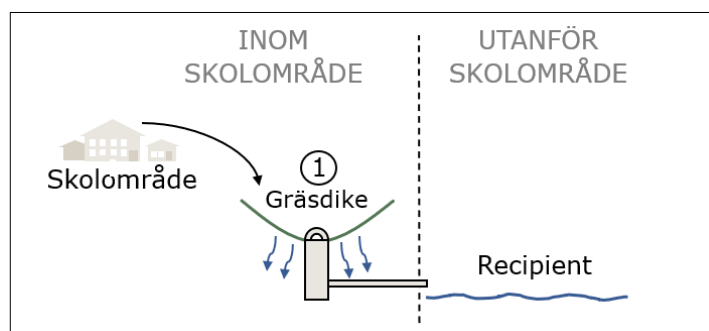
Föroreningsberäkningar är utförda för de tre olika exploateringsgraderna 100%, 70% och 50% med tre olika dagvattenlösningar. Detta ger totalt nio föroreningssimuleringar vilka jämförs med den befintliga situationen. Målsättningen är att samtliga mängder ska minska efter exploatering för att teoretiskt säkerställa att föroreningsbelastningen minskar eller är oförändrad efter exploatering. Detta kan dock vara svårt att uppnå då den befintliga markanvändningen (skogsmark) har mycket låg föroreningsbelastning. En bedömning utförs därför även med hänsyn till recipientens vattenflöde för att spegla utredningsområdets påverkan med hänsyn till recipientens avrinningsområde. För att kunna genomföra en bedömning om påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten hämtas information om recipientens årsflöde vid utloppet (l/år) via SMHI vattenwebb.

Eftersom ingen av de överskridande ämnena är klassade i VISS avseende referenshalt och observerad halt har bedömning gjorts enligt Stockholms läns checklista, genom att först omvandla föroreningsbelastningen i kg/år till µg/år och sedan dividera den med vattenföringen (l/år) i recipienten.

De tre dagvattenlösningar som har simulerats är:

1) **Alternativ 1**

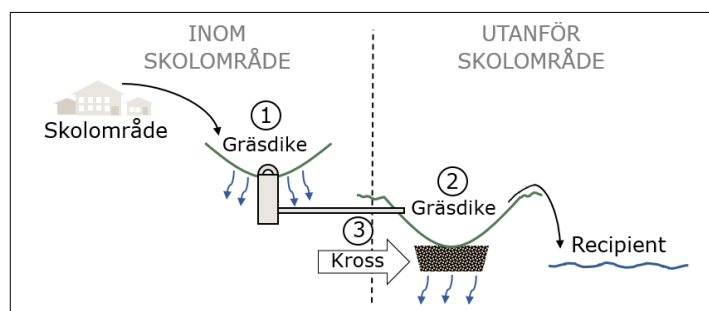
Dagvatten inom skolområdet omhändertas lokalt i gröna diken vilka avleder dagvattnet till utanför skolområdet.

Figur 11. Enstegs reningslösningen där dagvatten avleds till gröna diken inom skolområdet.

2) **Alternativ 2**

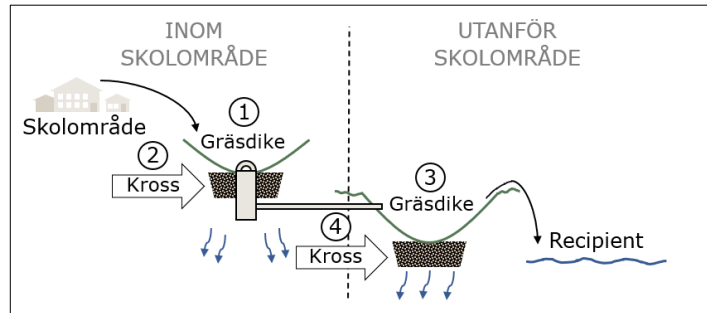
Dagvatten inom skolområdet omhändertas lokalt i gröna diken vilka avleds utanför skolområdet till diken med krossunderbyggnad.

Figur 12. Tvåstegs reningslösning där gröna diken anläggs inom skolområdet vilka avleds utanför skolområdet till diken med krossunderbyggnad.

3) Alternativ 3

Dagvatten inom skolområdet omhändertas lokalt i diken med krossunderbyggnad vilka avleds utanför skolområdet till diken med krossunderbyggnad.

Figur 13. Tvåsteg reningslösning där gröna diken med krossunderbyggnad anläggs inom skolområdet vilka avleds utanför skolområdet till diken med krossunderbyggnad.

Resultatet av föroreningsberäkningarna visar på att reningslösning alternativ 1 ger en för låg reningseffekt oavsett exploateringsgrad, då samtliga kontrollerade ämnen ökar i belastning (kg/år) efter exploatering, se Tabell 6.

Med alternativ 2 uppnås en betydligt högre reningegrad jämfört med alternativ 1, dock sker en ökning för de flesta ämnena jämfört med den befintliga situationen, se Tabell 8.

Med alternativ 3 uppnås en mycket god reningseffekt för samtliga exploateringsgrader där de flesta ämnena minskar i belastning, se Tabell 10.

6.4.1 Alternativ 1 – Gröna diken

Tabell 5. Föroreningshalter ($\mu\text{g/l}$) för tre exploateringsgrader med ett reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 1		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	$\mu\text{g/l}$	22	200	170	140
N	$\mu\text{g/l}$	600	1200	1200	1100
Pb	$\mu\text{g/l}$	3,5	7,3	6,7	6,1
Cu	$\mu\text{g/l}$	6,7	18	16	14
Zn	$\mu\text{g/l}$	19	50	45	40
Cd	$\mu\text{g/l}$	0,13	0,37	0,34	0,3
Cr	$\mu\text{g/l}$	2,6	6,7	5,9	5,3
Ni	$\mu\text{g/l}$	3,3	4,7	4,4	4,2
Hg	$\mu\text{g/l}$	0,0072	0,023	0,02	0,018
SS	$\mu\text{g/l}$	24000	27000	28000	27000
BaP	$\mu\text{g/l}$	0,006	0,035	0,03	0,025
PBDE47	$\mu\text{g/l}$	0,00013	0,000092	0,0001	0,00011
PBDE99	$\mu\text{g/l}$	0,00016	0,00011	0,00012	0,00013
PBDE209	$\mu\text{g/l}$	0,015	0,008	0,0093	0,01

Tabell 6. Föroreningsmängder ($\text{kg}/\text{år}$) för tre exploateringsgrader med ett reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 1		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	$\text{kg}/\text{år}$	0,2	3,4	2,5	1,8
N	$\text{kg}/\text{år}$	5,3	21	17	14
Pb	$\text{kg}/\text{år}$	0,031	0,12	0,097	0,078
Cu	$\text{kg}/\text{år}$	0,06	0,3	0,23	0,18
Zn	$\text{kg}/\text{år}$	0,17	0,85	0,65	0,51
Cd	$\text{kg}/\text{år}$	0,0012	0,0063	0,0049	0,0038
Cr	$\text{kg}/\text{år}$	0,023	0,11	0,085	0,068
Ni	$\text{kg}/\text{år}$	0,029	0,08	0,064	0,054
Hg	$\text{kg}/\text{år}$	0,000064	0,00039	0,00029	0,00023
SS	$\text{kg}/\text{år}$	210	460	400	350
BaP	$\text{kg}/\text{år}$	0,000053	0,0006	0,00044	0,00033
PBDE47	$\text{kg}/\text{år}$	0,0000012	0,0000015	0,0000014	0,0000014
PBDE99	$\text{kg}/\text{år}$	0,0000014	0,0000019	0,0000018	0,0000017
PBDE209	$\text{kg}/\text{år}$	0,00013	0,00014	0,00014	0,00013

6.4.2 Alternativ 2 – Gröna diken + diken med krossunderbyggnad

Tabell 7. Föroreningshalter ($\mu\text{g/l}$) för tre exploateringsgrader med tre reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 2		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	$\mu\text{g/l}$	22	120	67	59
N	$\mu\text{g/l}$	600	880	730	700
Pb	$\mu\text{g/l}$	3,5	2	1,8	2,1
Cu	$\mu\text{g/l}$	6,7	9,9	6,2	6,3
Zn	$\mu\text{g/l}$	19	14	11	13
Cd	$\mu\text{g/l}$	0,13	0,067	0,076	0,088
Cr	$\mu\text{g/l}$	2,6	3,6	2,8	2,8
Ni	$\mu\text{g/l}$	3,3	1,1	1,2	1,6
Hg	$\mu\text{g/l}$	0,0072	0,013	0,0095	0,009
SS	$\mu\text{g/l}$	24000	10000	11000	14000
BaP	$\mu\text{g/l}$	0,006	0,0073	0,005	0,0052
PBDE47	$\mu\text{g/l}$	0,00013	0,000052	0,000059	0,000073
PBDE99	$\mu\text{g/l}$	0,00016	0,000064	0,000073	0,00009
PBDE209	$\mu\text{g/l}$	0,015	0,0045	0,0058	0,0076

Tabell 8. Föroreningsmängder (kg/år) för tre exploateringsgrader med tre reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 2		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	kg/år	0,2	2	0,98	0,75
N	kg/år	5,3	15	11	9
Pb	kg/år	0,031	0,033	0,026	0,027
Cu	kg/år	0,06	0,17	0,09	0,081
Zn	kg/år	0,17	0,24	0,16	0,16
Cd	kg/år	0,0012	0,0011	0,0011	0,0011
Cr	kg/år	0,023	0,061	0,041	0,036
Ni	kg/år	0,029	0,019	0,018	0,021
Hg	kg/år	0,000064	0,00021	0,00014	0,00012
SS	kg/år	210	170	160	170
BaP	kg/år	0,000053	0,00012	0,000073	0,000067
PBDE47	kg/år	0,0000012	0,00000087	0,00000086	0,00000095
PBDE99	kg/år	0,0000014	0,0000011	0,0000011	0,0000012
PBDE209	kg/år	0,00013	0,000076	0,000084	0,000098

6.4.3 Alternativ 3 - Diken med krossunderbyggnad + diken med krossunderbyggnad

Tabell 9. Föroreningshalter ($\mu\text{g/l}$) för tre exploateringsgrader med fyra reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 3		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	$\mu\text{g/l}$	22	30	24	24
N	$\mu\text{g/l}$	600	410	450	470
Pb	$\mu\text{g/l}$	3,5	0,63	1,3	1,7
Cu	$\mu\text{g/l}$	6,7	2,1	2,4	3,2
Zn	$\mu\text{g/l}$	19	4,4	7,3	9,5
Cd	$\mu\text{g/l}$	0,13	0,05	0,074	0,086
Cr	$\mu\text{g/l}$	2,6	1,7	1,5	1,8
Ni	$\mu\text{g/l}$	3,3	0,5	0,92	1,4
Hg	$\mu\text{g/l}$	0,0072	0,005	0,0045	0,005
SS	$\mu\text{g/l}$	24000	3000	7800	11000
BaP	$\mu\text{g/l}$	0,006	0,0035	0,004	0,0043
PBDE47	$\mu\text{g/l}$	0,00013	0,000032	0,000046	0,000063
PBDE99	$\mu\text{g/l}$	0,00016	0,00004	0,000057	0,000077
PBDE209	$\mu\text{g/l}$	0,015	0,0028	0,0047	0,0067

Tabell 10. Föroreningsmängder (kg/år) för tre exploateringsgrader med fyra reningssteg, där grönt fält indikerar en minskning jämfört med den befintliga situationen. Fetmarkerade ämnen är prioriterade enligt MKN.

Ämne	Enhet	Befintlig situation	Alternativ 3		
			100% exploatering	70% exploatering	50% exploatering
P	kg/år	0,2	0,51	0,35	0,3
N	kg/år	5,3	7	6,5	6
Pb	kg/år	0,031	0,011	0,018	0,022
Cu	kg/år	0,06	0,036	0,035	0,042
Zn	kg/år	0,17	0,074	0,11	0,12
Cd	kg/år	0,0012	0,00084	0,0011	0,0011
Cr	kg/år	0,023	0,029	0,023	0,023
Ni	kg/år	0,029	0,0084	0,013	0,018
Hg	kg/år	0,000064	0,000084	0,000065	0,000064
SS	kg/år	210	51	110	140
BaP	kg/år	0,000053	0,000059	0,000058	0,000056
PBDE47	kg/år	0,0000012	0,00000054	0,00000067	0,00000081
PBDE99	kg/år	0,0000014	0,00000067	0,00000083	0,00000099
PBDE209	kg/år	0,00013	0,000047	0,000068	0,000086

6.5 Förslag dagvattenhantering

De föreslagna dagvattenlösningarna ska ses en systemlösning vilka har baserats på i dagsläget tillgänglig information om planerad utformning, höjdsättning, riktlinjer och krav samt lokala förutsättningar för fördröjning och rening av dagvatten. Då planområdets utformning ännu inte är fastställt måste de föreslagna lösningarna på hantering av dagvatten ses som principförslag. Exakt anläggning, utformning, placering och dimensionering av systemkomponenter utförs i ett senare skede vid detaljprojekteringen. Syftet med en dagvattenutredning är att se om dagvattenhanteringen kan lösas inom området samt att MKN i mottagande recipient inte äventyras.

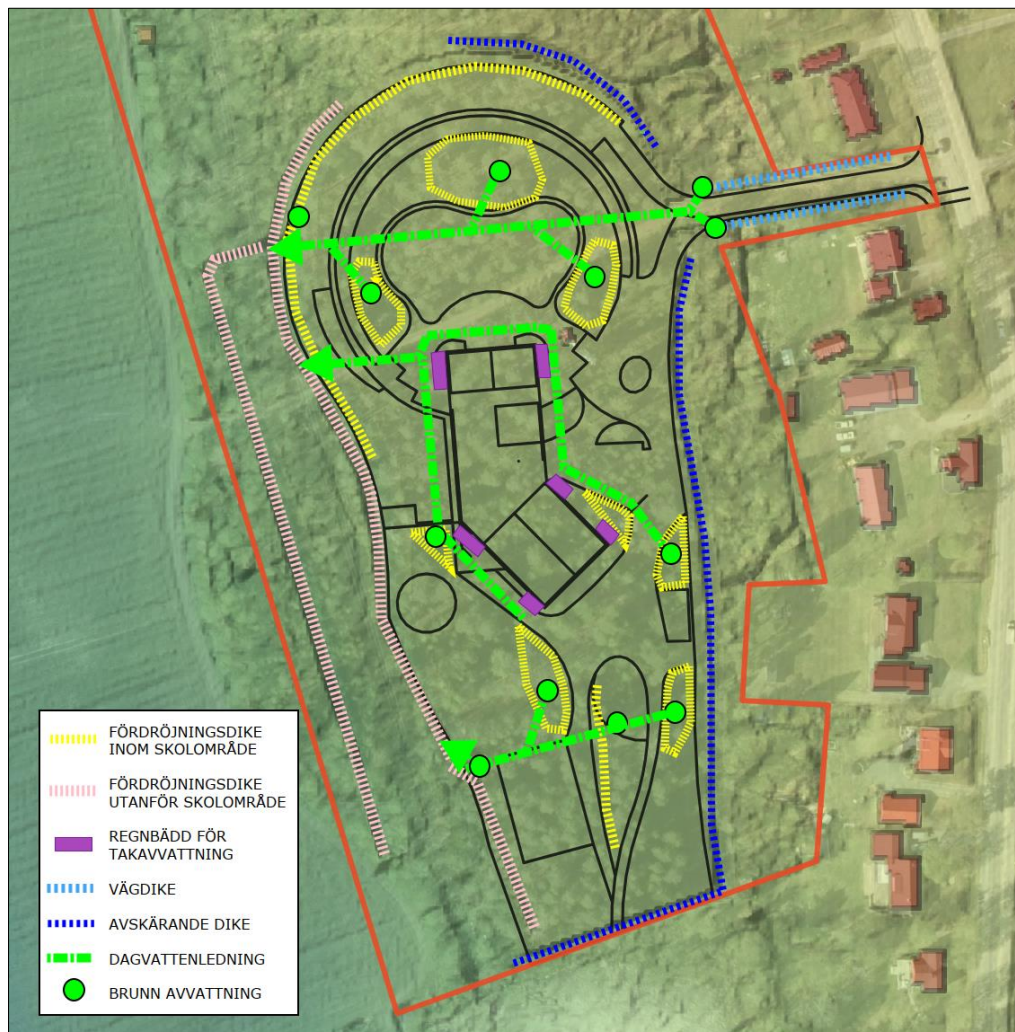
En viktig aspekt är att området ska bestå av förskole-/skolverksamhet vilket innebär att dagvatten bör tas i beaktning. Enligt MSB får t.ex. inte oskyddade vattendrag ha en stående vattenvolym på över 0,2 m. Diken bör därför utformas grunda och med en tömning maximalt 0,2 m ovan dikesbotten.

Förslagsvis utformas dagvattenhanteringen som LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) med ytliga dagvattenlösningar inom hela skolområdet. Figur 14 illustrerar en dagvattenhantering utifrån illustrationsskissen men kan även tillämpas på andra större etableringar.

Detta innebär att dagvatten tas om hand i direkt anslutning till källan. Rent praktiskt innebär det att diken anläggs längs med hårdgjorda ytor i största möjliga utsträckning vilka underbyggs av krossmaterial. Anläggs dagvattenbrunnar i t.ex. dikesavslut ansluts dessa till nedströms diken för att uppnå en önskvärd avledning och reningseffekt. Dagvattenhanteringen behöver inte heller vara traditionella diken utan kan även utgöras av nedsänkta grönytor, som t.ex. en grönyta inom en vändplan dit ytavrinning kan ske. Grönytans lågpunkt kan förses med krossmaterial med en perkolationsbrunn som avser att avvattna ytan för att begränsa stående vattenvolymer. Med fördröjning inom skolområdet i diken med krossunderbyggnaden uppgår den totala fördröjningsvolymen till ca 400 m³. Därmed kan dagvattnet från scenario med 100 % exploateringsgrad omhändertas och fördröjas inom planområdet.

Takavvattning kan ske till dagvattenrännor vidare till diken eller till regnbäddar vilka har ännu bättre reningseffekt, vilket är gynnsamt för planen.

Inkommande dagvatten från öst bör avledas ytligt runt skolområdet i nordlig och sydlig riktning så att inte det inkommande dagvattnet blandas med dagvatten genererat inom skolområdet. Dessa två diken kan därmed utformas endast för avledning utan specifik fördröjande och renande effekt.

Figur 14. Förslag dagvattenhantering utifrån tidig illustrationsskiss av skolområdet.
Dagvattenhanteringen är flexibel och kan anpassas till exploateringsgrad, se även bilaga 1.

6.6 Påverkan MKN

Bedömningen utifrån föroreningsberäkningarna är att planen är genomförbar med en exploateringsgrad upp till minst 70% med föreslagna dagvattenlösningar, utan att det fortsatta arbetet med MKN försvåras. Vid 70% exploateringsgrad ökar belastningen för prioriterat ämne kvicksilver med endast 2%, vilket kan ses som en oförändrad belastning p.g.a. felmarginalen i beräkningarna. Vid 100% exploateringsgrad ökar belastningen för kvicksilver med 31% (med fyra reningssteg), från 0,000064 kg/år till 0,000084 kg/år, vilket kan låta som betydande ökning. För att sätta det i proportion till recipientens vattenföring har beräkningar utförts för att bedöma utredningsområdets påverkan på recipienten. Beräkningarna följer Länsstyrelsen i Stockholms läns Checklista för granskning av detaljplaner med avseende på miljökvalitetsnormer för vatten.

För att kunna göra bedömningen behöver mängden föroreningar (kg/år) från planområdet omvandlas till µg/år och därefter divideras med vattenföringen (l/år) för recipienten. Det ger således ett resultat i enheten µg/l vilket kan användas vid bedömningen om det sker en ökning eller inte för kontrollerat ämne. Enligt beräkningarna påverkas recipienten med 0,000005 µg/l kvicksilver från planområdet. Det kan jämföras med vilken halt som är mätbar för kvicksilver, nämligen 0,001 µg/l

enligt miljöbarometern. Belastningen från planområdet är därmed inte mätbar och kan då enligt Länsstyrelsen Stockholm inte heller anses vara en mätbar belastning för MKN.

Sammantaget bedöms planen inte utgöra en miljöstörande verksamhet oavsett reningslösningar utifrån beräkningar baserat på recipientens vattenföring. Dock rekommenderas att dagvatten renas ytligt i två steg enligt alternativ 3, för att helt säkerställa (teoretiskt) att föroreningsbelastningen inte ökar från utredningsområdet.

Sulfidjordar är en viktigare aspekt utifrån ett MKN perspektiv, där den viktigaste aspekten är grundvattennivån som inte bör sänkas i någon större utsträckning. Skulle detta ändå behövas bör nedströms område utredas vidare huruvida sulfatjordar finns i området.

6.7 Generell beskrivning av dagvattenlösningar

6.7.1 Krossdike

Krossdiken är öppna diken som är helt eller delvist fyllda med kross som både kan fördröja och avleda dagvatten samt till viss del även renar dagvatten. Makadamfyllda diken kan anläggas där plats saknas för mer ytkrävande anläggningar som t.ex. svackdiken. Beroende på lokala geologiska förutsättningar kan krossdiket utformas med öppen botten (om marken är genomsläpplig). Då kan vattnet infiltrera i krossdiket och perkolera till grundvattnet och bidra till den naturliga grundvattenbildningen. I tätare jordar är dikesbotten tät och dagvattnet leds vidare till dagvattennätet via ett dräneringsrör i botten på diket (Larm & Blecken, 2019).

Fördröjningsvolymen i krossdiket skapas av porvolymen i fyllningsmassorna, normalt cirka 30 procent av dikets totala volym. Fördröjningsvolymen anpassas genom justeringar av dikets geometri efter dimensionerande regnflöden från de ytor som ska avledas till krossdiket. Nederbörd som överskrider magasinsvolymen och dikets avledningskapacitet behöver bräddas till dagvattennätet eller omgivande mark. Det är viktigt att bräddbrunnen ligger i nivå med den maximalt tillåtna vattennivån i dikets lågpunkt så att bräddning inte sker i onödan.

Krossdiken avskiljer främst partikelbundna föroreningar genom sedimentation. I diken med dräneringsrör stärks reningseffekten om en sedimentationsvolym skapas genom att röret placeras en bit ovanför dikets botten. En högre andel finare fraktioner i krossdiket ökar också reningskapaciteten, men minskar samtidigt den fördröjande volymen och infiltrationskapaciteten (Stockholm Vatten och Avfall, 2022e).

Krossdiken kan utformas på flera sätt och anläggs ofta i anslutning till vägar och parkeringar.

6.7.2 Regnbädd/växtbädd

Regnbäddar används för att fördröja, infiltrera och rena dagvatten från omgivande hårdgjorda ytor. De byggs upp så att dagvatten kan magasineras under en kort tid i samband med regn. Reningen uppstår när dagvattnet passerar växtbäddens filtermaterial. Växterna i en växtbädd bör anpassas till områdets förutsättningar och vegetationen kan bestå av gräs, buskar, träd, örter etc. Med en välkomponerad växtmix får man en växtbädd som fyller en teknisk funktion samtidigt som den även medför estetiska och miljömässiga mervärden. Ytterligare fördelar med växtbäddar är växternas förmåga att avdunsta vatten vilket bidrar till ett ännu effektivare

omhändertagande av dagvattnet. Växtbäddar kan bidra med grönska och biologisk mångfald, de är även estetiskt tilltalande.

När de naturligt förekommande jordlagren har en begränsad infiltrationskapacitet ska en ledning kopplas från växtbädden till befintligt dagvattensystem. Ledningen bör ha en liten dimension för att fördröja dagvattnet men den ska säkerställa att vattnet kan dräneras inom 12 timmar. Det bör även installeras en bräddledning eller brunn för att undvika översvämningar vid kraftigare regn. Vid anläggning av växtbäddar i gata är det viktigt att det utformas så att vatten kan ledas in i växtbädden via exempelvis nedsänkt kantsten eller speciella brunnar. Figur 15 visar en principskiss över en upphöjd regnbädd och Figur 16 visar exempel på nedsänkt växtbädd.

Vid lägre temperaturer, t ex på vintern, fungerar fortfarande rening av suspenderade partiklar och metaller däremot blir reningen av fosfor och kväve sämre. Utformningen av inlopp och bräddfunktion samt en god infiltrationskapacitet är viktig för att frysrisken ska minimeras (Stockholm Vatten och Avfall, 2022f).

Figur 15. Exempel på upphöjd växtbädd som tar emot dagvatten från tak via stuprör

Figur 16. Exempel nedsänkt regnbädd (Solna stad, 2019).

6.8 Skyfallsanalys och skyfallshantering

Inkommande dagvatten vid skyfall leds förslagsvis runt planområdet via diken. Hela skolområdet anläggs med en generell lutning på förslagsvis ca 1-3% i västlig riktning. Med ytlig dagvattenhantering inom skolområdet kan då skyfallsavrinning ske till dike utanför skolområdet, se Figur 17.

Diket utanför skolområdet kan med fördel anläggas med förhöjt utlopp (vall vid utlopp) vilket medför att en fördröjningsvolym kan erhållas inom diket. Med föreslagen dagvattenhantering erhålls en extra fördröjningsvolym på ca 230 m³ som relativt enkelt kan utökas ytterligare. Med fördröjning inom skolområdet i diken med krossunderbyggnaden uppgår den totala fördröjningsvolymen till ca 400 m³.

För att inte öka belastningen nedströms efter exploatering krävs en erforderlig fördröjningsvolym på ca 300-600 m³ för ett 100-årsregn beroende på exploateringsgrad, se Tabell 11. Detta utifrån samma metodik som tidigare, där befintligt 100-årsflöde används som avtappning.

Sammanfattningsvis är bedömningen att även ett 100-årsregn kan fördröjas inom utredningsområdet så att vattenbalansen bibehålls, dvs utflödet motsvarar flödet vid ett 100-årsregn i dagsläget. Detta kan ske genom att ett ca 12 m brett dike anläggs på allmän platsmark utanför skolområdet enligt Figur 17.

Ska hela 100-årsregnet fördröjas, motsvarande 58 mm (100-årsregn med 30 min varaktighet), krävs istället fördröjningsvolymen på ca 900-1800 m³ beroende på exploateringsgrad, se Tabell 11. Även denna skyfallsvolym bedöms kunna fördröjas ytligt inom området med ett ca 24 m brett dike på allmän platsmark utanför skolområdet enligt Figur 18.

Föreslagna diken i Figur 17 och Figur 18 behålls relativt grunda och har enligt exemplen ett maximalt vattendjup på ca 0,9 m. Anläggs högre vallar eller djupare dikesbotten kan dikesbredden reduceras med bevarad volymkapacitet.

Tabell 11. Erforderlig fördröjningsvolym för 100-årsregn.

Exploateringsgrad	Dimensionerande regn	Avtappning [l/s, ha _{red.}]	Erforderlig fördröjning [m ³]	Erforderlig fördröjning hela regnet (58 mm) [m ³]
50%	100-årsregn	138	292	909
70%	100-årsregn	138	417	1272
100%	100-årsregn	138	597	1817

Figur 17. Skyfallsanalys efter exploatering för att omhänderta **minst 600 m³**. Figur till vänster illustrerar rinnvägar och figur till höger lågpunkter/instängda områden med föreslagen höjdsättning. Svart linje – Utredningsområde, Röd linje – skolområde och gul linje – natur.

Figur 18. Skyfallsanalys efter exploatering för att omhänderta **minst 1 800 m³**. Figur till vänster illustrerar rinnvägar och figur till höger lågpunkter/instängda områden med föreslagen höjdsättning. Svart linje – Utredningsområde, Röd linje – skolområde och gul linje – natur.

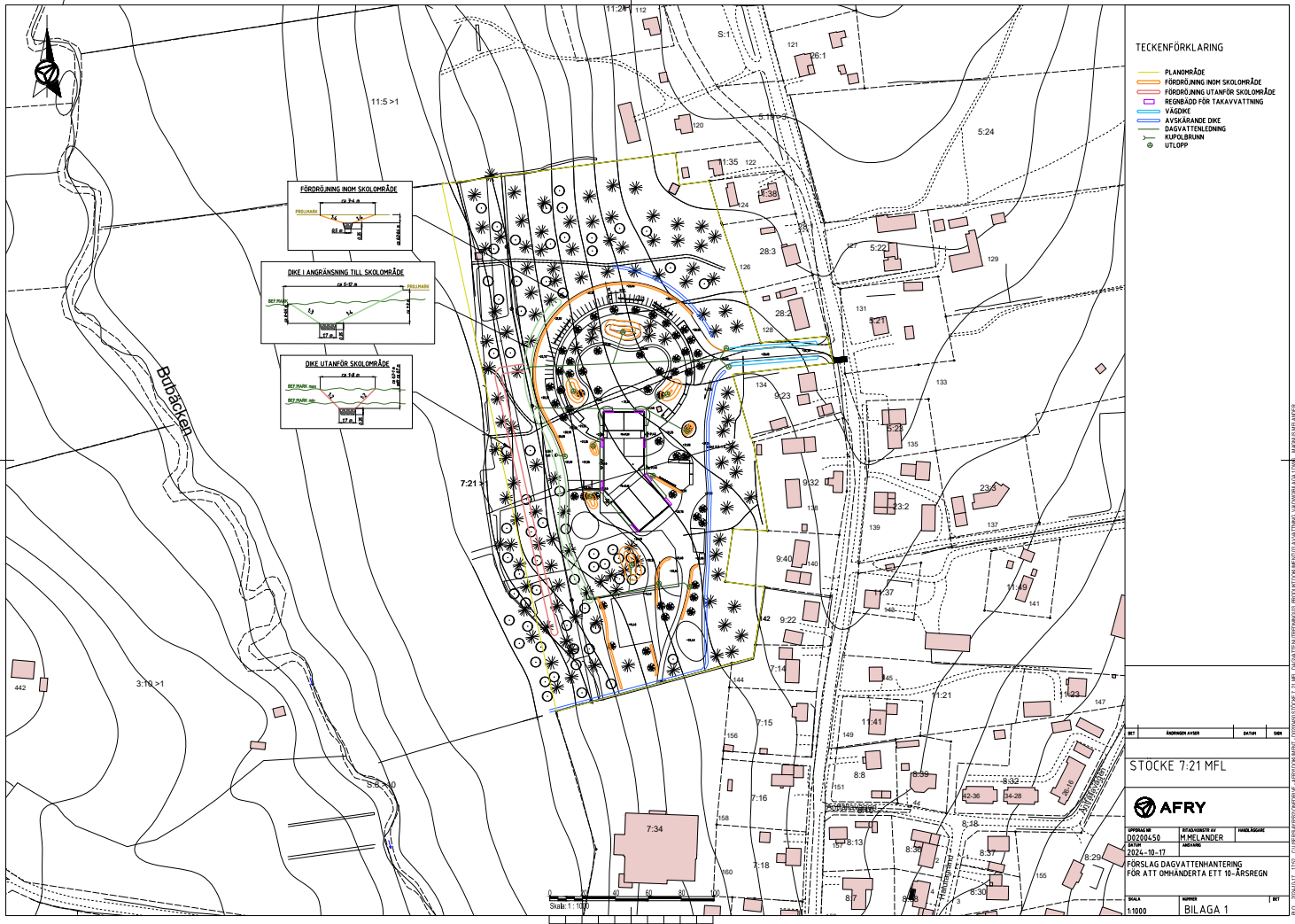
6.9 Sammanfattning

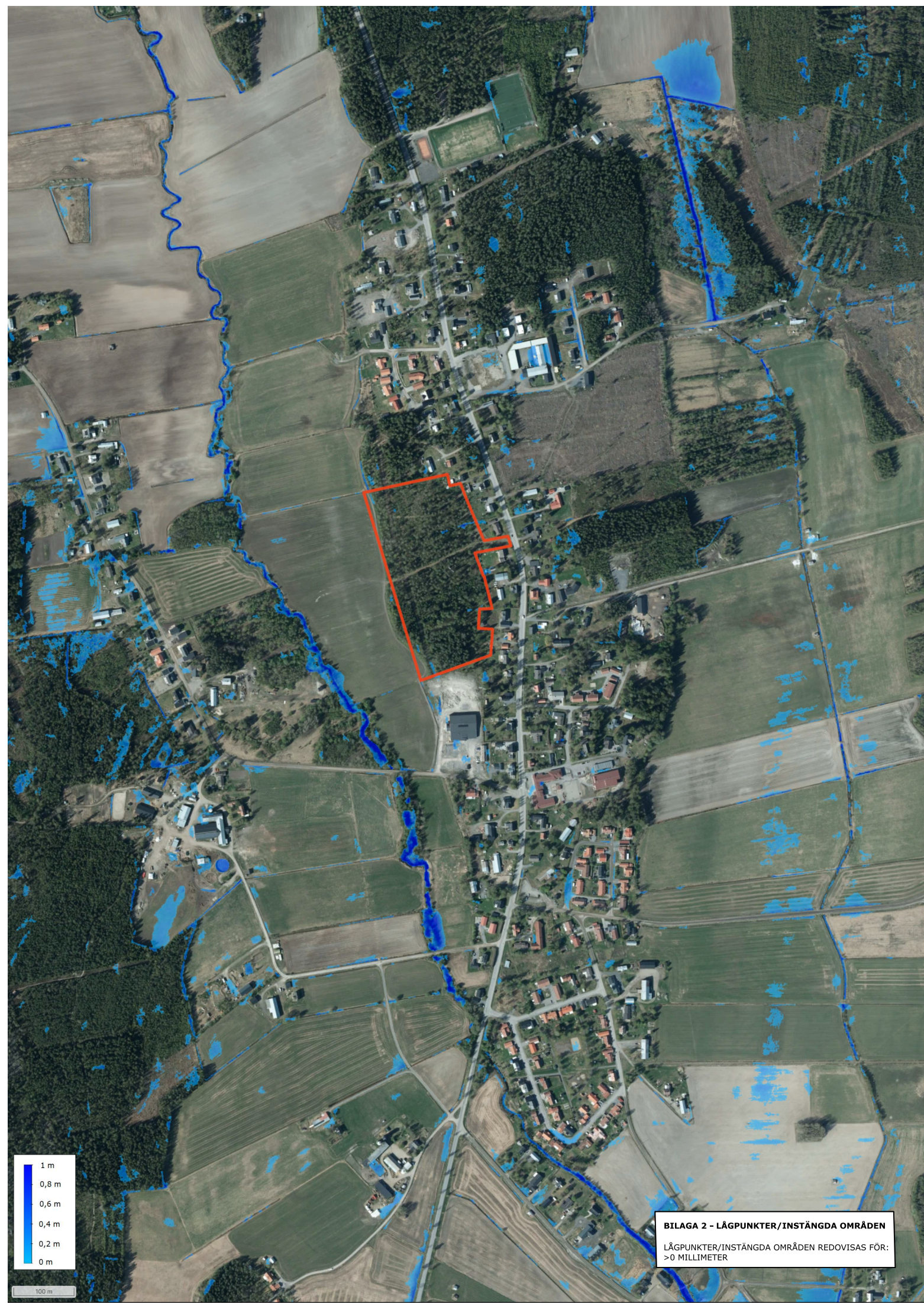
Sammanfattningsvis bedöms planen vara genomförbar med hänsyn till MKN, fördröjning och skyfall. Den vägda avrinningskoefficienten på 0,45 för skolområde är ett generellt värde erhållet från StormTac. Avrinningskoefficienten är rimlig med tanke på utredningsområdets utbredning och möjligheterna till att ytterligare reducera koefficienten bedöms som goda.

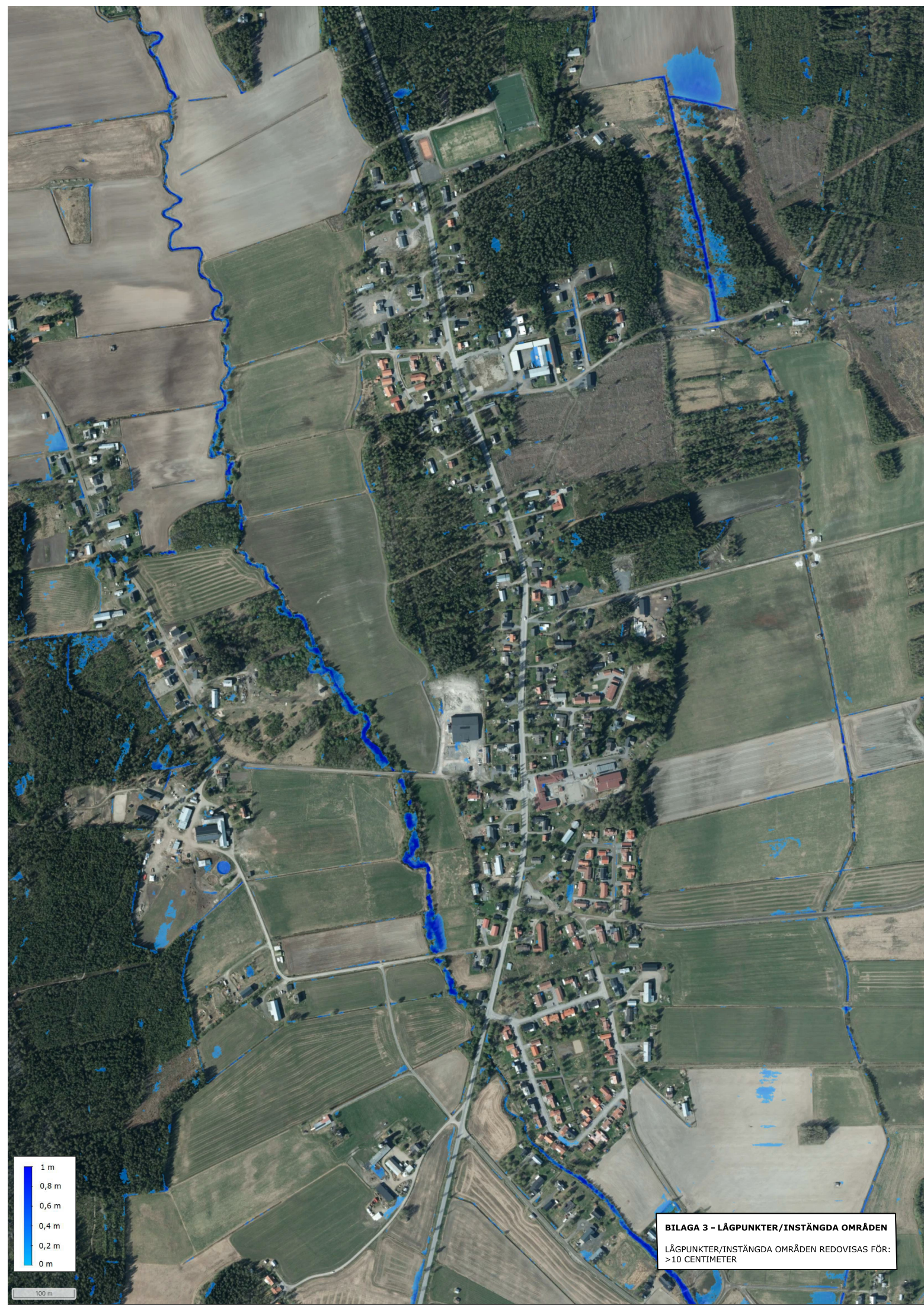
Det fortsatta arbetet för MKN bedöms inte förhindras av planen med föreslagna dagvattenlösningar (alternativ 3) och med en exploateringsgrad upp till ca 70-80% skolområde. För 100% exploatering kan det krävs ytterligare reningsåtgärder för att teoretiskt säkerställa att MKN uppfylls.

Fördröjning inom skolområdet behöver ske ytligt kopplat till krossdiken eller t.ex. regnbäddar vilka dimensioneras för ett 10-årsregn, enligt kommunens och Svenskt Vattens riktlinjer. Skulle djupare perkolationsanläggningar som t.ex. dagvattenkassetter nyttjas behöver extra hänsyn tas till grundvattennivån som inte får påverkas i någon större utsträckning p.g.a. sulfatjordar. Täta större fördröjningsmagasin rekommenderas inte p.g.a. reducerad reningseffekt och förändrad grundvattentillförsel med risk att MKN inte kan uppnås.

Utredningsområdet bedöms kunna vara säkrat vid skyfall då instängda områden kan undvikas och inkommande ytligt dagvatten kan ledas runt skolområdet. Utanför skolområdet (inom allmän platsmark/natur) finns även möjligheten att fördröja skyfallsvatten på ett sådant sätt att belastningen nedströms inte ökar vid ett 100-årsregn. Det är även möjligt att fördröja hela regnvolym för ett 100-årsregn (58 mm) inom planerad allmän platsmark/natur.

BILAGA 3 - LÄGPUNKTER/INSTÄNGDA OMRÅDEN
LÄGPUNKTER/INSTÄNGDA OMRÅDEN REDOVISAS FÖR:
>10 CENTIMETER

Granskningsutlåtande

Diarienummer: BN-2023/00335

Datum: 2025-04-01

Handläggare: Adrian Hammar

Detaljplan för fastigheten

Stöcke 7:21

inom Stöcke by i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Stöcke 7:21 har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering och Tyréns Sverige AB.

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Samråd och granskning

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden **2024-12-06 – 2024-01-08** samt granskning under tiden **2025-02-21 till 2025-03-14**. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan görs en sammanfattning av inkomna synpunkter under granskningen, vilka kan begäras ut i sin helhet.

LÄNSSTYRELSEN

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN

Vid genomgång granskningshandlingar (daterade februari 2025) har följande noterats:

Planfrågor som berör Lantmäterimyndighetens kommande arbete

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering

Telefon: 090-16 64 90
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

Lantmäterimyndigheten arbetsuppgifter, efter det att detaljplanen har vunnit laga kraft, är att med stöd av detaljplanen eventuellt avstycka nya fastigheter samt bilda rättigheter.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Plankarta med bestämmelser

Största byggnadsarea på 3500 kvm åsyftar den per fastighet eller totalt?

Planbeskrivning

I planbeskrivningen framgår det att det kan avstyckas EN fastighet för kvartersmarken. Planen möjliggör dock avstyckning av fler fastigheter.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras

Plankarta med bestämmelser

Rättighetsbeteckningen för aktuell Lr som korsar planområdet syns endast delvis i grundkartan.

Kommentar

Plankartans utsnitt revideras så att hela grundkartan visas så att ledningsrättssymbolen framgår.

Planbeskrivningen revideras med information om att flera fastigheter kan bildas på kvartersmarken.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett i planförslaget.

TRAFIKVERKET

Trafikverkets synpunkter är inarbetade i planen och därmed tillgodosedda.

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbandsledning.

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅREGIONENS BRANDFÖRSVAR

Umeåregionen brandförsvaret har i detta skede inga synpunkter på detaljplaneförslaget för del av Stöcke 7:21, dnr: BN-2023/00335

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VAKIN, AVFALL & ÅTERVINNING

Vakin har inte några synpunkter utifrån det som framkommer i planbeskrivning daterad februari 2025.

Vill passa på att tydliggöra vilka mått som gäller för fri höjd enligt Vakins anvisningar, då ett mått från de gamla anvisningarna av misstag följt med kommentarer i samband med uppstartsmötet. För transportväg och uppställningsplats ska det vara en fri höjd på minst 4m för sop- och slambil, med undantag på minst 4,7m för uppställningsplats där tunnor töms med sidlastande bil. För container och bottentömmande gäller minst 4,6m för transportväg och minst 10m för uppställningsplats. Mer information om det finns i Vakins anvisningar.

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VAKIN, VATTEN & AVLOPP

Vakin har inget att erinra.

Kommentar

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 1

Detta är främst en synpunkt på ändringen gällande ändringen till att minska det planlagda området. På informationsträffen låg fokus på buffertzonen för att minska påverkan mot närliggande fastigheter. Att det nu sparas undan 15m för en framtida väg med åtkomst till bortre delen gör i min mening hela den dialogen kring buffertzonen meningslös. Att kommunicera en buffertzon för att sedan ändra på detta sätt i planen får en att känna sig lurad ärligt talat. Jag hoppas innerligt att planen istället väljer att inkludera alternativa lösningar på tillträde till bortre delen av området.

Blir det en väg där i framtiden innebär det att en av fastigheterna plötsligt har väg på tre sidor av tomtens vilket är betydligt värre än lite skugga mitt på dagen.

Huvudsyftet med denna synpunkt är att uttrycka besvikelse i kommunikation och diskussion med oss närmast påverkade.

Kommentar

Minskningen av planområdet möjliggör ingen infart eller väg utan innebär enbart att marken inte planläggs. Nu gällande områdesbestämmelser gäller

fortsättningsvis inom ytan som ej blir planlagd. De gällande områdesbestämmelserna som finns för Stöcke by från 1993 möjliggör bostäder inom skolområdet, vilka inte blivit av.

Justeringen av planområdesgränsen handlar om att undvika att skapa en svåråtkomlig fastighet i norr. Vad som händer med området i norr och hur det eventuellt kommer att anslutas regleras ej i detaljplanen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 2

Planerad väg endast gång och cykelväg. 1978 fick vi vid begäran att bygga,avslag till nedfartsväg.Trafikförvaltningen ansåg det ej lämpligt med utfart på grund av kurva och siktförhållande.Och de ser likadant ut i dag vägen ligger där den är.

Mitt förslag väg efter mötesplats Stöcke.

Marken nedanför oss som bor här är sista gröna område mitt i byn där olika djur finns i och även annat bra är luften blir inte bättre av alla byggen.

Byggs huset så högt blir det höjdskillnad till övriga hus här omkring.

Kommentar

Planen reglerar inte placering av infartsväg utan möjliggör anslutning från både öster och söder. Möjligheterna att anlägga anslutningar behöver bedömas både utifrån trafiksäkerhet och markägarstruktur. Gällande riktlinjer för utformning av vägar och anslutningar ska beaktas i kommande projektering, så som tillräcklig bredd, behov av vilplan och god sikt.

Detaljplanen behöver genomföras utifrån ett samhällsintresse, att tillskapa skolplatser. Lanspråktagandet av grönområdet bedöms acceptabelt utifrån detta. Planen syftar till att bibehålla skog där det är möjligt.

Byggrättens höjd kvarstår eftersom det bedöms lämpligt med tanke på omgivning, landskap och kommande verksamhets behov.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 3

Om idrottsplats ska anläggas önskar vi att det anläggs så att ljud/buller mot närliggande tomter minimeras.

Kommentar

Vid anläggande av idrottsplats kommer frågan om ljud/buller samt annan omgivningspåverkan att beaktas i genomförandeprocessen utifrån gällande riktlinjer och krav avseende omgivningspåverkan.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Plankartan revideras så att hela grundkartan framkommer, för att visa ledningsrättsymbolen.

Planbeskrivningen

- Förtydligande att planen möjliggör för att flera fastigheter bildas inom kvartersmarken.

SAMMANFATTNING

Byggnadsnämnden föreslås godkänna detaljplanen och lämnar över den till kommunfullmäktige för antagande.

Kvarstående synpunkter

Nedan listas berörda och sakägare med kvarstående synpunkter vilka ges underrättelse med besvärshänvisning.

Privatpersoner benämns [YTTRANDE 1, osv]. En förteckning över vilka som har lämnat in synpunkter hanteras av Umeå kommun, detta med hänsyn till GDPR.

Kvarstående synpunkter från samrådsskedet

- Västerbottens museum AB
- Styrelsen för Stöcke IF och Stöckebygdens utveckling
- Yttrande 1
- Yttrande 3
- Yttrande 4

Kvarstående synpunkter från granskningsskedet

- Yttrande 1
- Yttrande 2
- Yttrande 3

Denna handling har godkänts av Tf. planchef Harry Bertilsson med planarkitekt Adrian Hammar som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Detaljplanering, Umeå kommun april 2025

Naturvärdesinventering

Stöcke, Umeå kommun, 2023

Ver:	Datum:	Ändringsbeskrivning	Granskad av
1	2022-10-31	Rapport upprättad	Elin Eriksson
2	2022-11-23	Åtgärdad efter interngranskning	

Uppdrag: NVI Stöcke Umeå kommun
Uppdragsnummer: 30061388
Kund: Umeå kommun
Datum: 2023-11-23
Upprättad av: Elias Forsberg
Omslag **Miljöbild från området**

Innehållsförteckning

1.	Inledning	5
1.1	Bakgrund och uppdragets syfte.....	5
2.	Metod.....	6
2.1	Metodbeskrivning	6
2.2	Tidpunkt och ansvarig personal	6
2.3	GIS och fältdatafångst.....	6
2.4	Osäkerheter	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.	Resultat	7
3.1	Inventeringsområdet och det omgivande landskapet.....	7
3.2	Resultatet av förstudien.....	8
3.3	Resultatet av fältinventeringen	9
3.3.1	Naturvärdesbiotoper	9
3.3.2	Värdearter.....	11
3.3.3	Objektskatalog	12
3.3.4	Värdefulla träd	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.3.5	Naturmiljöer inom övrig mark	17
3.3.6	Invasiva arter	18
4.	Referenser	20
4.1	Informationskällor och databaser	20

Sammanfattning

Syftet med en naturvärdesinventering är att träffsäkert hitta, värdera och beskriva de naturmiljöer som har betydelse för biologisk mångfald inom ett avgränsat inventeringsområde. I det här fallet är det ett område på cirka 4,7 hektar som har undersökts. Anledningen är att Umeå kommun arbetar med en detaljplan där en ny förskola planeras. Till grund för arbetet ligger svensk standard för naturvärdesinventering (SS 199000:2023). Syftet har även varit att identifiera naturvärdesträd.

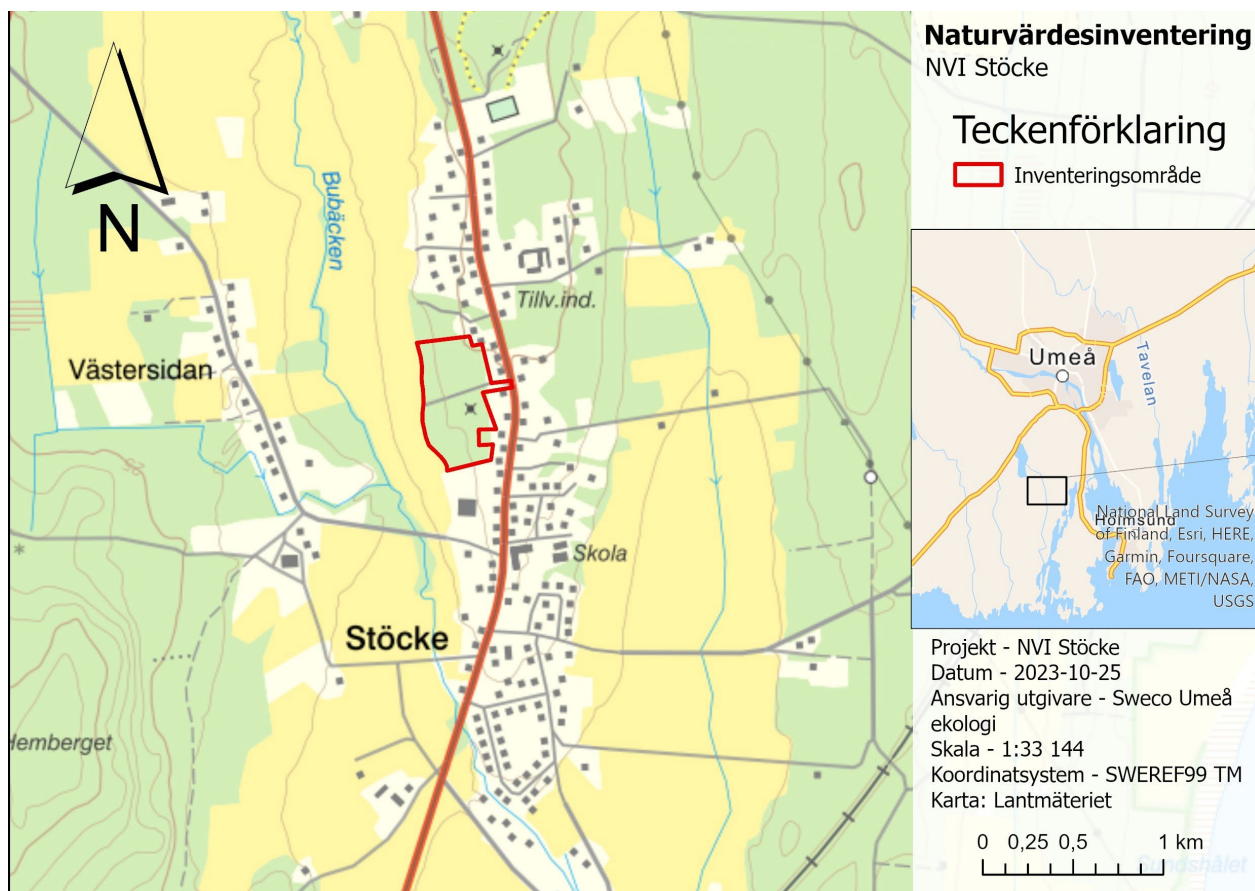
Dominerande naturtyp är barrskogar på frisk till torr mark, men med inslag av lövdominerad skog på gammal åkermark. Stora delar av området har en stark påverkan från skogsbruk, men det finns enstaka skogsmiljöer på gammal jordbruksmark som har en mer naturlig karaktär och större frekvens av viktiga naturvärdeselement.

Totalt avgränsades 3 naturvärdesbiotoper, varav två bedömdes hålla klass 4. *Visst naturvärde* och en bedömdes hålla klass 3. *Påtagligt naturvärde*. Biotopvärdena utgörs främst av lövskog med låg påverkansgrad och flera trädarter samt förekomst av död ved samt. Inom inventeringsområdet noterades två värdearter. I övrigt registrerades åtta värdefulla träd eller trädgrupper, av vilka merparten var aspar eller sälgar. Den invasiva arten jättebalsamin noterades på två platser.

1. Inledning

1.1 Bakgrund och uppdragets syfte

Umeå kommun arbetar med en detaljplan i Stöcke där en ny förskola planeras. Området är cirka 4,7 hektar stort (figur 2). Det ligger centralt i Stöcke, på västra sidan av vägen som passerar byn, ungefär en mil söder om Umeå tätort (se figur 1). Med anledning av detta har Sweco anlåtats för att genomföra en naturvärdesinventering (NVI). Syftet med NVI:n är att på ett standardiserat sätt identifiera, avgränsa, beskriva och klassificera de delar av inventeringsområdet som är av betydelse för biologisk mångfald. Vidare har syftet också varit att identifiera värdefulla träd. Underlaget kan användas för att bedöma detaljplanens påverkan på naturmiljön och för att göra anpassningar med hänsyn till naturmiljön.

Figur 1. Inventeringsområdet.

2. Metod

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SS 199000:2023 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199002:2023).

Inför fältinventeringen genomfördes ett förarbete med syfte att kartlägga kända naturvärden, se del 3.2 och tabell 4. Naturvärdesinventeringen utfärdades på fältnivå. När det gäller noggrannheten har ambitionsnivån Detalj valts. Det innebär att naturvärdesbiotoper (NVB) som är minst 100 m² stora har eftersökts, och att naturvärdesklasserna 1-4 inkluderats. Inventeringen har vidare genomförts med tilläggen Naturvärdesträd samt Detaljerad redovisning av artförekomst.

2.2 Tidpunkt och ansvarig personal

För förarbetet, fältstudien och bedömningarna ansvarar Elias Forsberg. Fältinventeringen utfördes den 28/8 - 2023. Ansvarig för interngranskning av rapporten hos Sweco är Elin Eriksson. Kartor gjordes av Tim Nordvall. Uppdragsledare är Patrik Tjärnström.

2.3 GIS och fältdatafångst

Information samlades in i fält med hjälp av en surfplatta. Naturvärdesobjekt identifierades i fält och registrerades i ArcGIS Online (AGOL). Information om objektet, bedömningar, eventuella skyddsvärda arter noterades.

Noggrannheten för positionering med denna utrustning är +/- 5 meter. Shapefiler med naturvärdesobjekt upprättades. Till shapefilerna finns även tillhörande metadatablad med bland annat beskrivningar av attributdata. Koordinatsystemet som använts är SWEREF 99 TM. I samband med fältinventeringen togs även fotografier av respektive objekt.

2.4 Säkerhet i bedömningar

Säkerheten i undersökningen bedöms vara hög. Inventeringen har genomförts vid en för naturtyperna lämplig tid på året och det bedöms inte finnas behov av att undersöka området efter arter som inte förekommer eller är svårupptäckta under vald inventeringsperiod.

3. Resultat

3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet

Inventeringsområdet ligger i den naturgeografiska regionen 29a, Norra Bottenvikens kustslätt, strax söder om Umeå tätort. Landskapet är flackt och bergig terräng saknas i stort. Området angränsar i väster mot de stora åkermarkerna kring Bubäcken. Stora delar av inventeringsområdet domineras av glesa, kraftigt gallrade tallskogar. Mindre delar i väster utgörs av igenvuxen gammal jordbruksmark och här finns bitvis lövdominerade partier. Centralt finns även en mindre, gräsbevuxen körväg.

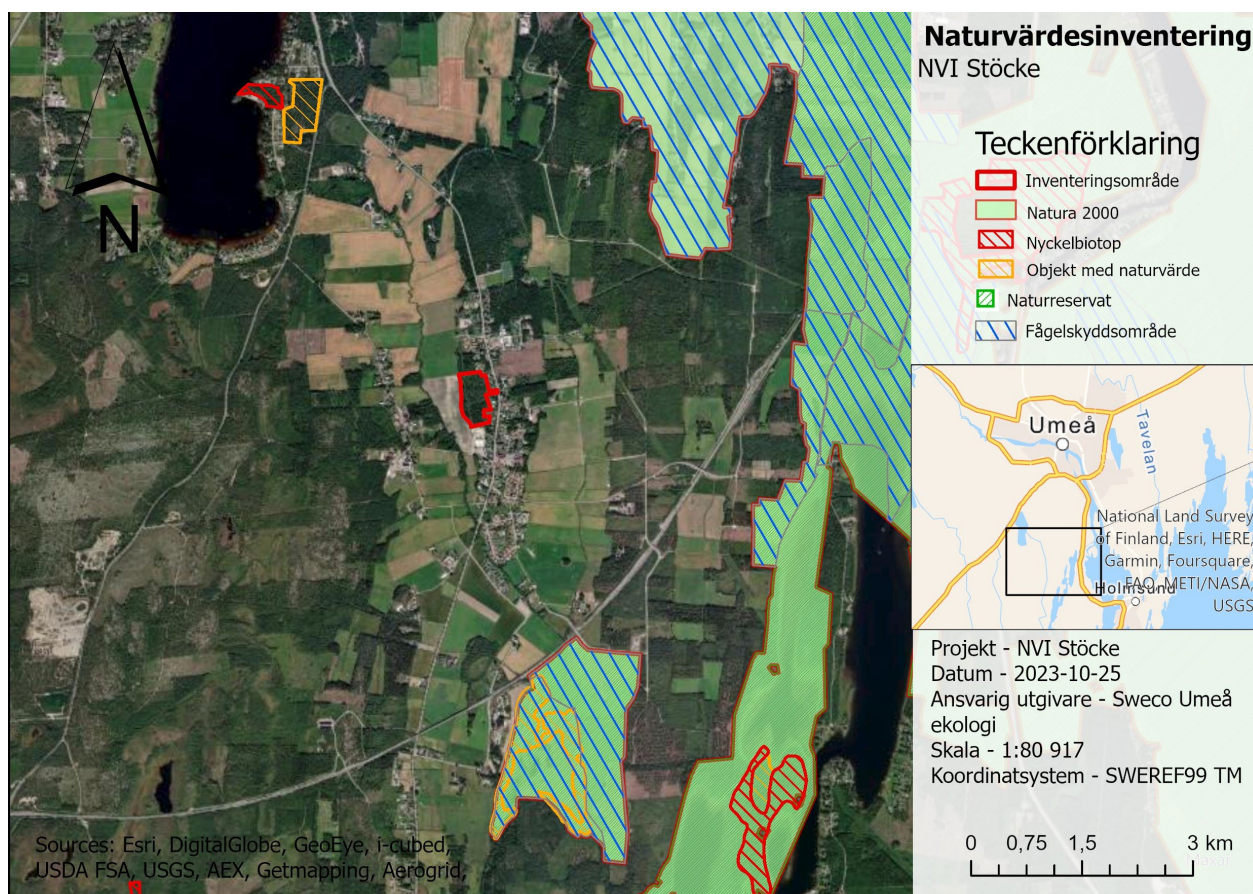
Tall är dominerande trädslag men gran och björk är också vanliga. Bitvis finns ett sparsamt inslag av gråal och sälg. Enstaka grupper med asp förekommer, liksom enstaka rönnar.

Figur 2. Typisk bild av dominerande naturtyp inom inventeringsområdet – gles, medelålders tallskog på frisk mark.

3.2 Resultatet av förarbetet

I eller i nära anslutning till området finns inga sedan tidigare registrerade naturvärden (figur 3). Närmsta sådana är fågelskyddsområdet Umedeltats slättbygd, naturreservaten Storavan, Umeälvens delta, Södra Degernässlätten – Sundet. Merparten av dessa är också skyddade som Natura 2000-områden och fågelskyddsområden. Utöver detta finns en nyckelbiotop och ett objekt med naturvärde vid Stöcksjön. Dessa ligger dock på relativt stort avstånd från inventeringsområdet och är inte relevanta i utredningen.

Figur 3. Tidigare kända naturvärden i inventeringsområdet och det omgivande landskapet.

Enligt genomgången av Artportalen har inga värdearter observerats inom inventeringsområdet. Kring Stöcke har ett stort antal fågelarter noterats då områdets jordbrukslandskap i hög grad besöks av rastande fåglar. Det finns dock inga rapporter om arter inom denna rapporters inventeringsområde som bedöms vara relevanta för utredningen. Värdearter som identifierats i samband med fältinventeringen redovisas i tabellerna i del 3.3.2 Värdearter.

3.3 Resultatet av fältinventeringen

3.3.1 Naturvärdesbiotoper

Totalt 3 naturvärdesbiotoper (NVB) har avgränsats inom inventeringsområdet (figur 4). Objekten fördelar sig på de olika naturvärdesklasserna i enlighet med Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Resultatet av fältinventeringen. Antal identifierade naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

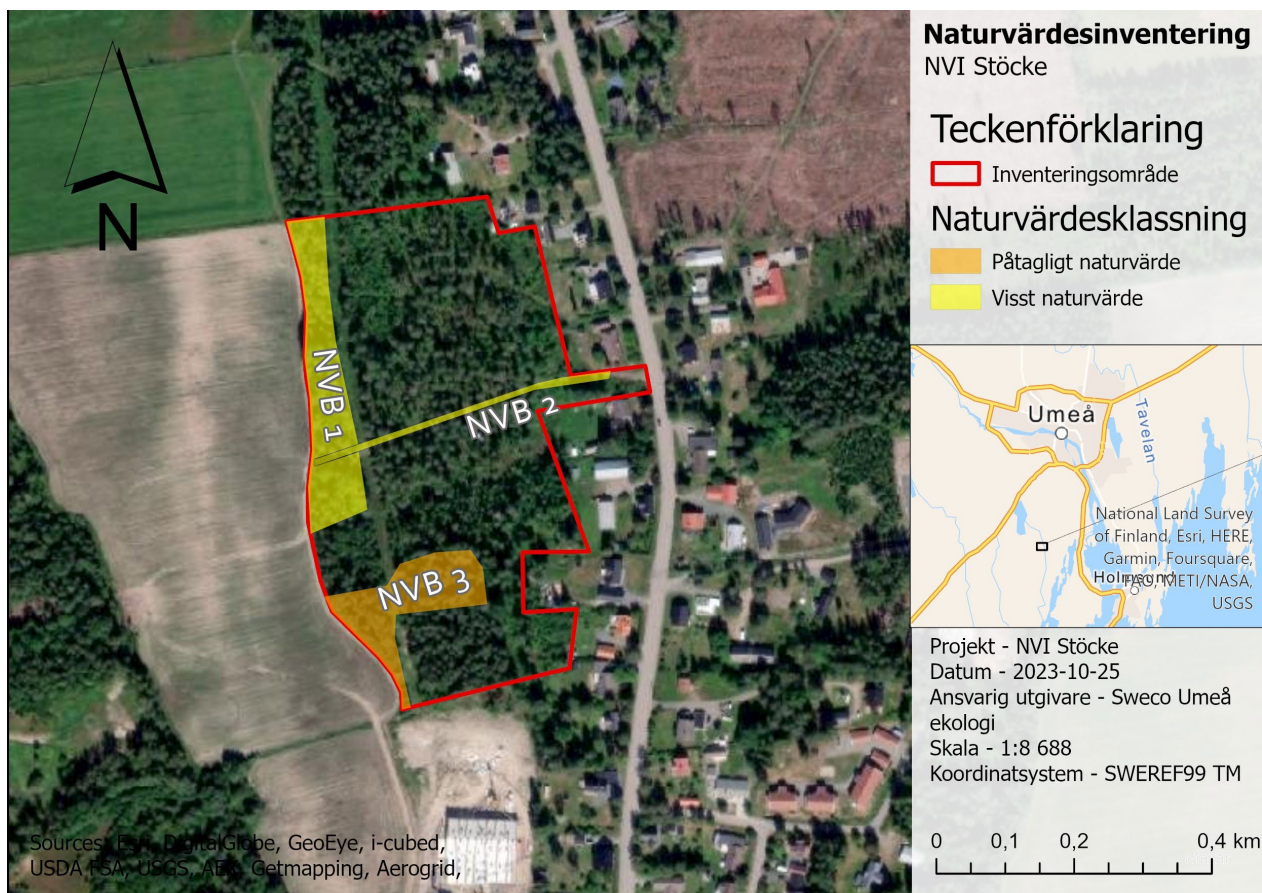
Naturvärdesklass	Antal naturvärdesbiotoper (NVB)
1 – Högsta naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.	0
2 – Högt naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.	0
3 – Påtagligt naturvärde Av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	1
4 – Visst naturvärde Av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	2

Hela inventeringsområdet har bedömts med samma noggrannhet. De delar av inventeringsområdet som inte ingår i något NVB kallas övrigt område. Dessa ytor har inte bedömts uppnå lägsta naturvärdesklass för denna inventering (visst naturvärde).

De skogsmiljöer som inte bedömts uppnå naturvärdesklass 4 och som därmed exkluderats är präglade av skogsbruk och saknar arter samt strukturer som är viktiga för biologisk mångfald, eller har sådana förekomster endast i låg frekvens.

Naturvärdesbiotoperna redovisas på kartan i figur 4 och beskrivs i detalj i objektskatalogen i del 3.3.3. Av objektskatalogen framgår bland annat vilka värdearter som noterades, hur art- och biotopvärdena har bedömts och motiveras och det finns representativa foton från respektive biotop.

De naturvärdesbiotoper som pekats ut utgörs av äldre lövdominerade skogsmiljöer och körvägar med vissa floravärden. I skogsmarken är förekomst av lövträd, död ved och låg påverkansgrad viktiga element.

Figur 4. Resultatet från fältinventeringen. Naturvärdesbiotoperna beskrivs närmre i del 3.3.3 Objektskatalog. Inventeringen omfattade naturvärdesklasserna 1-4.

3.3.2 Värdearter

Då områdets naturmiljöer i huvudsak hyser mycket triviala naturvärden är förutsättningarna för värdearter begränsade. I de två skogliga naturvärdesbiotoperna noterades ingen regelrätt värdeart även om flera för miljön typiska vedsvampar noterades.

Längs körvägen noterades enstaka hävdgynnade kärlväxter, bland annat ormröt som här har en rik förekomst. Den är en typisk ängsväxt men förekommer också i andra typer av hävdade miljöer, såsom vägkanter, gårdstun och gamla körvägar. Ormröt är en signalart i sådana miljöer. Den är bland annat värdväxt åt den hotade fjärilen violett guldvinge, även om denna miljö inte bedöms vara lämplig för arten.

I övrigt noterades talltita, rödlistad som nära hotad, och den kan tänkas finnas något enstaka revir av arten i området.

Utöver fåglar noterades inga arter med skydd enligt artskyddsförordningen.

Figur 5. Ormröt i NVB 2, signalart i hävdade gräsmarker.

Tabell 2. Värdearter noterade inom området.

Art inom området	Fyndplats och tidpunkt	Typ av naturvårdsart	Betydelse för den biologiska mångfalden
Ormrot <i>Bistorta vivipara</i>	Spridd i större delen av NVB 2.	Signalart i hävdade gräsmarker.	Växer främst i näringsfattiga, hävdade gräsmarker. Värdväxt åt den hotade fjärilen violett guldvinge. (Källa: ArtDatabanken)
Talltita <i>Poecile montanus</i>	Noterad i övrigt område.	Rödlistad, kategori Nära hotad (NT).	Häckar i barr- och blandskog. Minskningstakten i Sverige har beräknats uppgå till omkring 20 % under de senaste 10 åren och den minskande trenden bedöms fortsätta (Källa: ArtDatabanken)

3.3.3 Objektskatalog

NVB 1.

4. Visst naturvärde

Figur 6. Representativ bild av NVB 1.

Naturtyp och biotopbeteckning: Skog och buskmark, triviallövskog.

Biotopen utgörs av en lövdominerad skog med visst inslag av tall. Biotopen är 0,47 hektar stor. Skogen står åtminstone delvis på gammal äng- eller betesmark men denna har nu varit beskogad sedan lång tid. Skogen har gallrats för något decennium sedan och idag finns här ett tydligt tvåskiktat bestånd. Dominant trädskikt domineras av björk men bitvis finns stort inslag av tall. En grupp med ganska grova aspar finns och enstaka alar förekommer. Träden är relativt grova. Underväxten är kraftig och tät med både rönn, asp, björk, al och sälk. Död ved förekommer som två ganska fina döda björkar men är annars ett bristelement. Biotopen har en fortsättning norr om inventeringsområdet.

Noterade värdearter: -

Genom att inga värdearter noterades bedöms biotopen hålla lågt artvärde. Genom förekomst av lövdominerad skog, förekomst av flera lövträdsarter, förekomst av enstaka aspgrupper, enstaka grova sälgar och enstaka stående döda träd bedöms biotopen ha viss ekologisk funktion och tillståndet vara mellan bra och dåligt. Sammantaget bedöms den då hålla visst biotopvärde. Att området gallrats sänker värdet något. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att biotopen bedöms hålla visst naturvärde.

NVB 2.

4. Visst naturvärde

Figur 7. Representativ bild av NVB 2.

Naturtyp och biotopbeteckning: Naturlig gräsmark, frisk gräsmark.

Biotopen utgörs av en gräsmark på en körväg. Biotopen är 0,08 hektar stor. Den är helt gräsbevuxen och har vissa floravärden. Allmänna är vanlig ögontröst, rödklöver, nysört, smörblommor, rölleka, vitklöver och höstfibbla. Ormrot förekommer allmänt i mittrener längs stora delar. Området är beskuggat av träd vilket i viss utsträckning försämrar kvaliteterna för exempelvis dagfjärilar. Sammantaget har området basen av växtsamhället på en hävdad gräsmark, med inslag av enstaka arter med signalvärde.

Noterade värdearter: ormrot (signalart).

Genom förekomst av organismsamhälle med måttligt hög artdiversitet bedöms biotopen hålla visst artvärde. Genom att biotopen är relativt liten och i hög grad beskuggad av träd bedöms biotopen ha en grundläggande ekologisk funktion, vara vanlig och därmed hålla lågt biotopvärde. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att biotopen bedöms hålla visst naturvärde.

NVB 3.

3. Påtagligt naturvärde

Figur 8. Representativ bild av NVB 3.

Naturtyp och biotopbeteckning: Skog och buskmark, triviallövskog.

Biotopen utgörs av lövskog. Biotopen är 0,35 hektar stor. Marken har tidigare varit jordbruksmark men har vuxit igen med främst lövträd. Björk är dominant trädslag men det finns bitvis ett sparsamt inslag av sälg och gråal. Bitvis finns graninväxt men delar är helt lövdominerade. Död ved förekommer sparsamt, både som liggande och stående döda lövträd och av både björk, gråal och sälg. På dessa noteras för lövträd typiska vedsvampar, såsom fnöschticka, björkticka, alticka, slingerticka och kantöra. Vegetationen är örtrik med bland annat ormbär spritt. Bitvis finns partier dominerade av ormbunkar. På två platser noterades den invasiva arten jättebalsamin.

Noterade naturvårdsarter: Inga noterade värdearter, men området bedöms vara artrikt med bland annat flera vedsvampar knutna till lövträd, såsom alticka, kantöra, slingerticka, fnöschticka och björkticka.

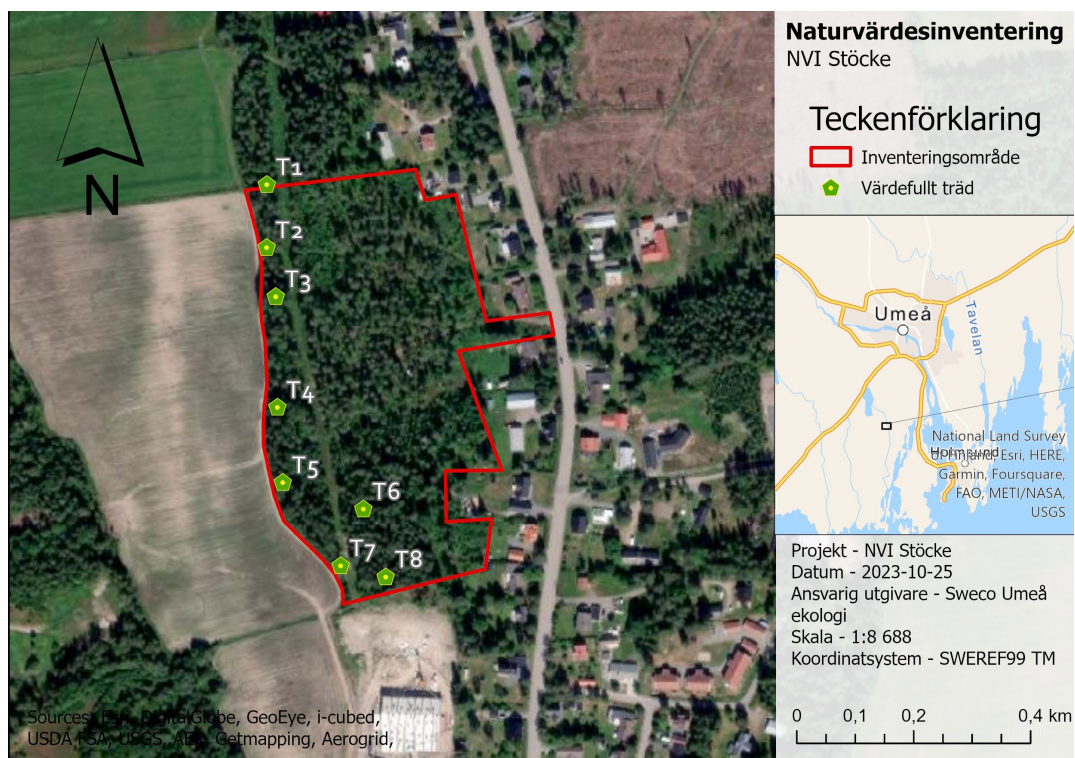
Genom förekomst av vedsvampssamhälle som bedöms vara typiskt för lövskogsmiljöer rika på död ved bedöms biotopen hålla visst artvärde. Genom förekomst av lövdominerad skog med begränsad graninväxning, förekomst av flera lövträdsarter och sparsamt med död ved bedöms biotopen vara i bra tillstånd och ha viss ekologisk funktion, och därmed hålla visst biotopvärde. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att biotopen bedöms hålla påtagligt naturvärde.

3.3.4 Naturvärdesträd

I området registrerades ett antal värdefulla träd (tabell 3, figur 10). Dessa utgjordes i hög grad av äldre lövträd, främst asp och sälg. Både asp och sälg är mycket viktiga för biologisk mångfald, och särskilt äldre och grövre sådana. De utgör ett tydligt bristelement i landskapet. Båda träden har en något mer basisk bark än exempelvis björk, vilket gör att de kan hysa rikare lavsamhällen. Aspar används ofta som boträd av hackspettar, och sälgar är med sin tidiga blomning viktig för pollinerare. Utöver dessa noterades enstaka gamla tallar med avvikande och grovt grenverk. Yngre och klena träd har inte inkluderats men ingen formell ålders- eller diametergräns har använts som avgränsning, utan bedömningen har gjorts subjektivt av fältinventerare.

Figur 9. Till vänster en grupp med grova aspar (T3), till höger en grov flerstamig sälg (T2).

Figur 10. Karta över de naturvärdesträd som registrerats.

Tabell 3. Naturvärdesträd som registrerats i området.

ID	Trädslag	Motivering
T1	Sälg	Relativt grov, lite äldre sälg. På områdesgränsen. Särskild betydelse för pollinatörer och för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T2	Sälg	Grov flerstammig sälg. Särskild betydelse för pollinatörer och för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T3	Asp	Grupp med sju ganska grova aspar. Särskild betydelse för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T4	Asp	Grov asp. Särskild betydelse för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T5	Tall	Äldre tall med omfattande grenverk
T6	Sälg	Ganska grov flerstammig sälg. Särskild betydelse för pollinatörer och för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T7	Sälg	Högvuxen äldre sälg. Särskild betydelse för pollinatörer och för att skapa mångfald i ett urbant landskap.
T8	Asp	Relativt grov asp. Särskild betydelse för att skapa mångfald i ett urbant landskap.

3.3.5 Naturmiljöer inom övrig mark

I de områden som inte bedömdes hålla lägsta inkluderade naturvärdeklass, det vill säga visst naturvärde, saknas värdefulla strukturer i huvudsak och skogen har en genomgående stor påverkan från skogsbruk.

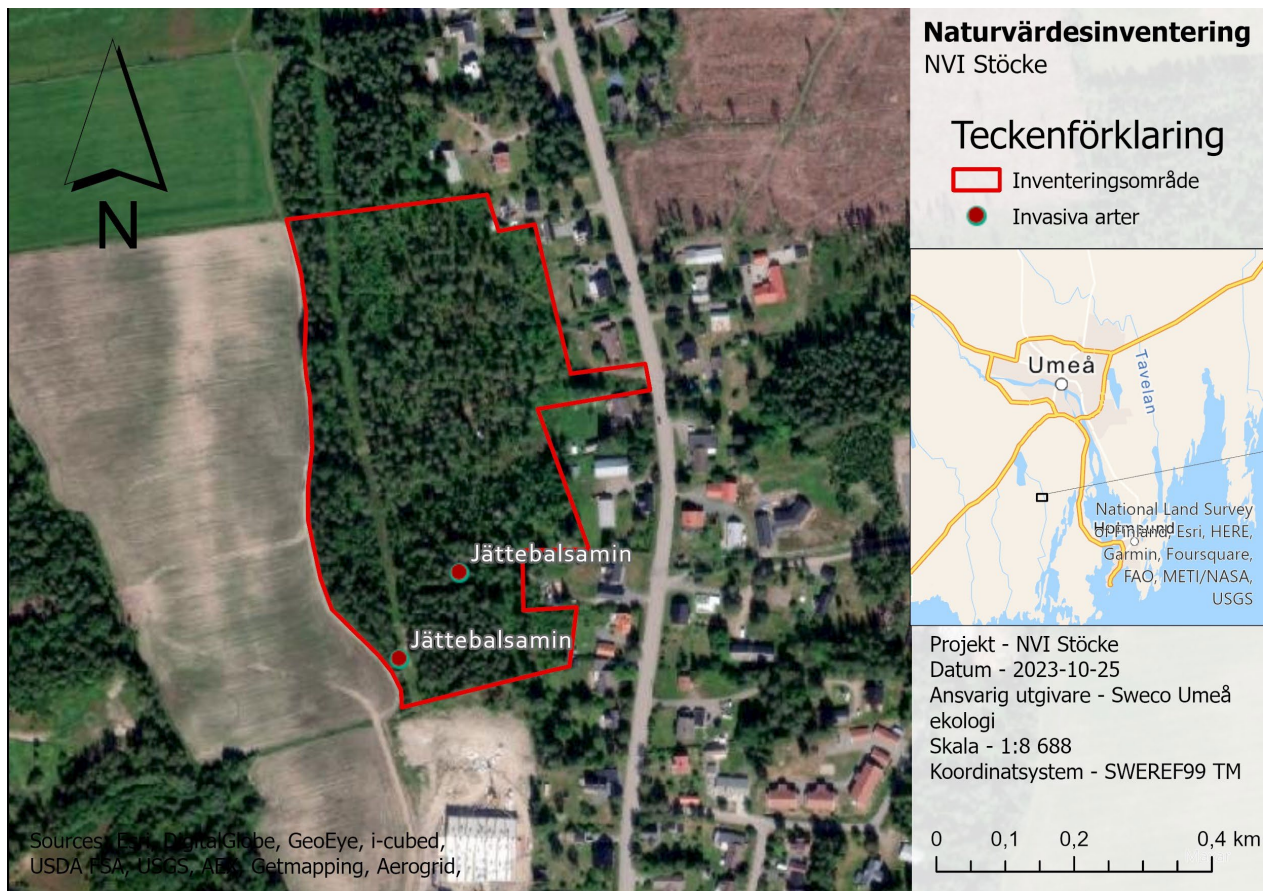
Figur 11. Ung, planterad tallskog i sydligaste delen av inventeringsområdet.

3.3.6 Invasiva arter

På två platser noterades den invasiva arten jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*), (figur 13). Arten är klassad som invasiv enligt EU-förordning 1143/2014. På båda platserna återfanns endast enstaka plantor men antalet kan förväntas öka om åtgärder inte vidtas.

Figur 12. Blommande jättebalsamin inom området.

Figur 13. Karta över jättebalsaminens förekomst.

4. Referenser

Gärdenfors, U. (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala

SIS (2023). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Svensk Standard SS 199000:2023.

SIS (2023). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*. Teknisk rapport SIS-TR 199002:2013.

www.artfakta.se (2023-10-10) ArtDatabanken SLU, Uppsala

4.1 Informationskällor och databaser

Olika källor (databaser) har genom sökts dels för att kartlägga tidigare kända naturvärden i inventeringsområdet och det omgivande landskapet, dels för att undersöka om det finns skyddade områden enligt 7 kap. Miljöbalken. Källorna som har använts som underlag för avgränsningar och bedömningar i det här uppdraget listas i Tabell 2 nedan. Litteratur som kommit till användning förtecknas i referenslistan.

Tabell 4. Tabellen redovisar de databaser som har undersökts i förarbetet för att undersöka de sedan tidigare kända naturvärdena i och runt om det aktuella inventeringsområdet.

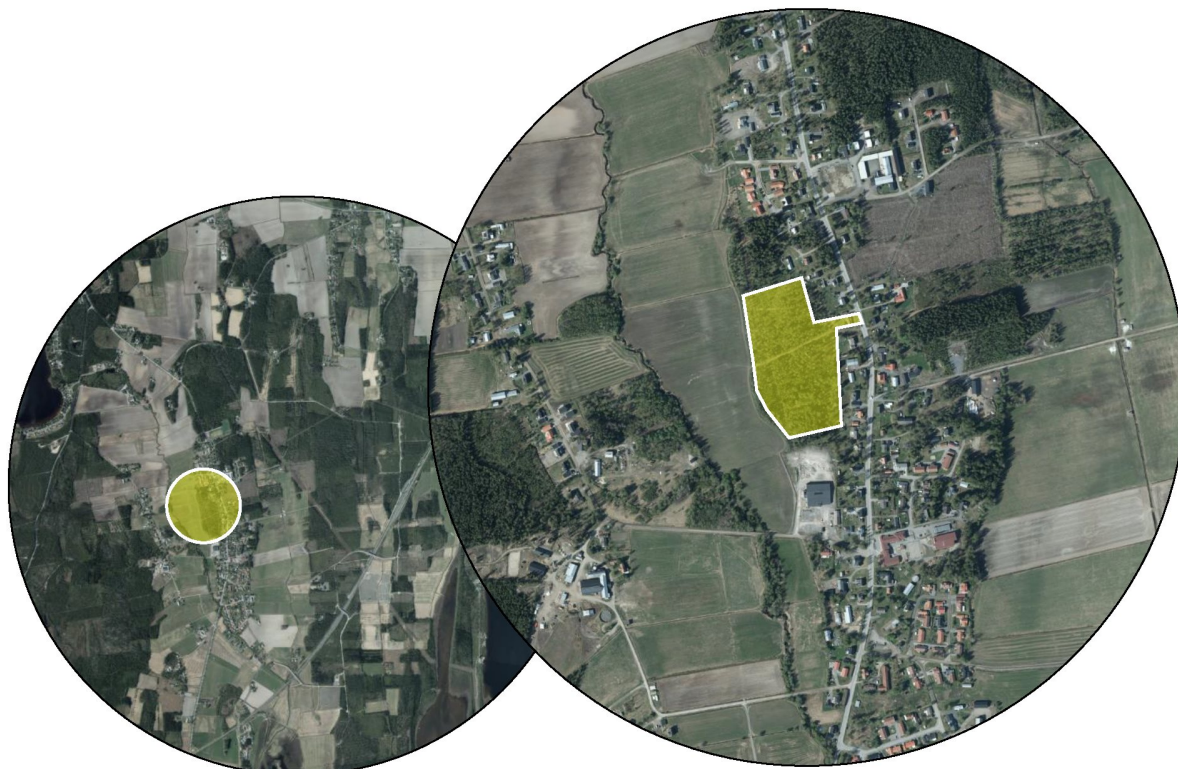
Källa	Beskrivning
Art Databanken	Uttag av skyddsklassade arter. Arter som har rapporterats in till systemet i Artportalen och Analysportalen men som inte redovisas i den öppna databasen.
Art Databanken	Naturvårdsarter. Arter som har rapporterats in till systemet i Artportalen och Analysportalen.
GIS-skikt Skogsstyrelsen	Nyckelbiotoper, objekt med naturvärden, biotopskyddsområden och naturvårdsavtal i skogsbruket. Inventeringar gjorda av Skogsstyrelsen samt större markägare och skogsbolag.
GIS-skikt Skogsstyrelsen	Sumpskogar. Skogsklädd våtmark inventerad av Skogsstyrelsens.
GIS-skikt Naturvårdsverket	Våtmarksinventeringen (VMI). Rikstäckande inventering av våtmarker.
GIS-skikt Naturvårdsverket	Natura 2000-områden. Naturtyper som ingår i EU:s Art- och habitatdirektiv Bilaga 1 samt ett urval av andra naturtyper.

GIS-skikt Naturvårdsverket	Naturresevat. Skyddade områden med syfte att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, biologisk mångfald och områden för friluftslivet.
GIS-skikt Naturvårdsverket	Vattenskyddsområden. Områden till skydd för grund- eller ytvatten som är eller kan bli av betydelse för vattentäkt.
GIS-skikt Jordbruksverket	Ängs- och betesmarker. TUVÅ med svenska ängs- och betesmarksinventeringen, innehåller både ängs- och betesmarksobjekt och naturtypsytor.

Detaljplan för del av fastigheten Stöcke 7:21, inom Stöcke i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning – antagandehandling April, 2025			Aktnummer:	Diarienummer: BN-2023/00335
Gällande lagstiftning: PBL 2010:900 BFS 2020:5 BFS 2020:6 BFS 2020:8	Planbesked: BN § 157 2023-06-15	Detaljplan påbörjad: 2023-06-15	Antagen:	Laga kraft:

Innehållsförteckning

Detaljplaneprocessen	4
Om detaljplaner.....	4
Planens syfte.....	5
Beskrivning av detaljplanen.....	5
Plandata.....	5
Planens huvuddrag.....	6
Planförfarande.....	7
Planhandlingar.....	7
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden.....	7
Kommunala ställningstaganden	7
Ställningstaganden enligt miljöbalken.....	10
Hushållningsbestämmelser	10
Riksintressen.....	11
Miljökvalitetsnormer	12
Strandskydd	13
Planeringsförutsättningar	13
Mark- och vattenanvändning.....	13
Stads- och landskapsbild	13
Kulturmiljö.....	13
Naturmiljö	14
Geotekniska förhållanden	15
Social miljö	16
Kommunikationer	17
Teknisk försörjning.....	17
Hälsa och säkerhet	19
Förändringar och konsekvenser	22
Mark- och vattenanvändning.....	22
Stads- och landskapsbild	22
Kulturmiljö.....	24
Naturmiljö	24
Geotekniska förhållanden	24
Grundvatten	25
Social miljö	25
Kommunikationer	26
Teknisk försörjning.....	27

Hälsa och säkerhet	29
Genomförandefrågor.....	32
Organisatoriska frågor	32
Fastighetsrättsliga frågor	33
Tekniska frågor.....	34
Ekonomiska frågor	35
Upplysningar.....	35
Samrådsrets	35
Medverkande	36
Källor.....	37
Bilaga	38
Planbestämmelser med lagstöd	38

Detaljplanprocessen

Om detaljplaner

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse och byggnadsverk får se ut. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter. Plankartan är bindande vid prövning av exempelvis bygglov. Planbeskrivningen beskriver detaljplanens syfte och hur plankartan ska tolkas.

Under arbetet med detaljplanen tar kommunen ställning till hur marken får användas, utifrån en avvägning av allmänna och enskilda intressen.

Denna detaljplan handläggs med ett utökat förfarande, processen beskrivs nedan.

Figur 1. Detaljplanprocessen, utökat förfarande

Kungörelse

Vid utökat förfarande ska kommunen inför samrådet kungöra förslaget till detaljplan. Kungörelsen ska göras i en ortstidning och anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter. Samrådstiden är minst tre veckor.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst tre veckor. Om detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan gäller minst 30 dagar granskningstid tillsammans med miljökonsekvensbeskrivning. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av Kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Beskrivning av detaljplanen

Plandata

Tätort: Stöcke

Planområdets area: Ca 40 000 m² (4 hektar)

Avstånd till Rådhusorget och till Stöcke skola: 9 km och 400 meter, se figur 1 nedan.

Markägoförhållanden: Kommunalt ägd mark

Figur 1. Planområdets placering i förhållande till Rådhusorget

Planens huvuddrag

Detaljplanen tas fram för att möjliggöra för en ny grundskola samt förskola i Stöcke. Detaljplanen ska säkerställa nuvarande behov av skolverksamhet som uppskattas till ca 2 000 kvm, men ta höjd för framtida behov av skolplatser. Planmässiga förutsättningar finns därför för byggnadsarea upp till 3 500 kvm. Detaljplanen är flexibelt reglerad och möjliggör för flera utformningar av skolverksamheten. Placering av byggrätten regleras genom prickad mark, mark om inte får bebyggas, vilket säkerställer ett byggnadsfritt avstånd på ca 25 meter från angränsande fastigheter. Syftet är att säkerställa byggnadsfritt avstånd till närboende och säkerställa yta för skolgård. Planbestämmelser för att reglera nockhöjd införs för huvudbyggnad och komplementbyggnad för att säkerställa att tillkommande volymer blir lämpliga i förhållande till omgivningen.

Planområdet planlägger delar av fastigheten Stöcke 7:21 men behåller en yta norr om planområdet om ca 6 000 kvm utanför detaljplanen för framtida behov. För eventuell väganslutning av området norr om planområdet är planområdesgränsen indragen 15 meter från öst för att möjliggöra en eventuell framtida anslutning.

Detaljplanen planlägger för naturmark och dagvattenhantering i väst mot befintlig jordbruksmark samt i anslutning till befintlig luftburen kraftledning. Ledningen omfattas av ledningsrätt och i planen placeras ett ledningsområde för att ledningen fortsatt ska vara kvar. Detaljplanen möjliggör även för att den kan grävas ner.

Området består idag av skogsmark. En naturvärdesinventering har genomförts som visar på visst och påtagligt naturvärde men i övrigt framkom inga skyddsvärda arter eller höga naturvärden. Inom planområdet finns även en mast med tillhörande komplementbyggnad vilka säkerställs genom att marken planläggs för tekniska anläggningar. In- och utfart föreslås ske via befintlig infart av enklare slag som nyttjas för underhåll av masten i öster. Infarten och tillhörande gatustruktur placeras på kvartersmark.

En dagvattenutredning har gjorts och planen bedöms vara genomförbar med hänsyn till MKN, fördröjning och skyfall. Dagvatten hanteras lokalt inom planområdet med öppna dagvattenlösningar inom kvartersmark och naturmark.

Detaljplanen bedöms avvika från översiktsplanen eftersom planerad åtgärd inte ryms inom Stöcke bys områdesbestämmelser. Detaljplanen bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan. Detaljplanen handläggs med ett utökat planförfarande.

Kvartersmark

Befintlig kvartersmark inom planområdet utgörs av användningen bostäder. Detaljplanen reglerar kvartersmark i form av skola, idrottsplats och tekniska anläggningar.

Allmän platsmark

Befintlig allmänplatsmark inom planområdet utgörs av användningen natur och väg. Detaljplanen ersätter mark planlagd för väg med natur.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag planen får laga kraft.

Planförfarande

Aktuell detaljplan handläggs med utökat planförfarande eftersom förslaget bedöms avvika mot områdesbestämmelserna som finns inom Stöcke by och eftersom översiktsplanens ställningstagande är att åtgärder inte får strida mot dessa. Samt utifrån att detaljplanen bedöms vara av intresse för boende i Stöcke by. Detaljplanen bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan. Åtgärden är förenlig med översiktsplanens övergripande markanvändning samt förenlig med länsstyrelsens granskningsyttrande.

Planhandlingar

- Plankarta, april 2025
- Planbeskrivning, april 2025

Underlag

- Samrådsredogörelse, februari 2025
- Granskningsutlåtande, april 2025
- Undersökning av betydande miljöpåverkan, anslagen 15 maj 2024
- Grundkarta, oktober 2024
- Fastighetsförteckning, november 2024

Utredningar

- Naturvärdesinventering, november 2023 Sweco
- Dagvattenutredning, oktober 2024 AFRY
- Skuggstudie, november 2024 Tyréns

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Stöcke ingår i Umeå kommuns översiktsplan¹ och finns under avsnittet "Fördjupning för Umeå". Markanvändningen anger *bebyggelseområden* inom planeringsperioden (B15) under *reservat*. Markanvändningen beskrivs som bebyggelseområden som kan komma att tas i anspråk under planeringsperioden. Områdena ligger i stadsnära lägen, i lägen som är möjliga att nå genom förlängning av kollektivtrafikstråk alternativt i attraktiva älvs- eller havsnära lägen. För Stöcke redovisas att:

"I områdesbestämmelserna för byn redovisas områden för möjlig bebyggelse. Intresset att bygga i Stöcke är stort men genomförande förhindras av flera olösta planeringsfrågor. Ett problem är att det finns flera små markägare där det krävs samverkan mellan dessa i det fall inte kommunen köper mark för att styra ett sammanhållet genomförande."

¹ Umeå kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 29 augusti 2011 och aktualitetsförklarades 2016.

Översiktsplanen innehåller även ställningstaganden om att inom fördjupningsområdet för Umeå tätort råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse. För enstaka bebyggelse gäller att bygglov bör i princip bara anses lämpligt för åtgärder som har stöd i den fördjupade översiktsplanen. Inom fördjupningsområdet krävs normalt att en nylokalisering inte bara är förenlig med översiktsplanen utan att den även har ett direkt stöd i planen. Om en detaljplan finns sker prövningen mot detaljplanens bestämmelser. Om ansökan inte strider mot detaljplanen ska bygglov beviljas. Finns det områdesbestämmelser får ansökan inte strida mot dessa.

Detaljplanen bedöms utifrån detta avvika från översiktsplanens ställningstagande eftersom åtgärden avviker mot områdesbestämmelserna i Stöcke by.

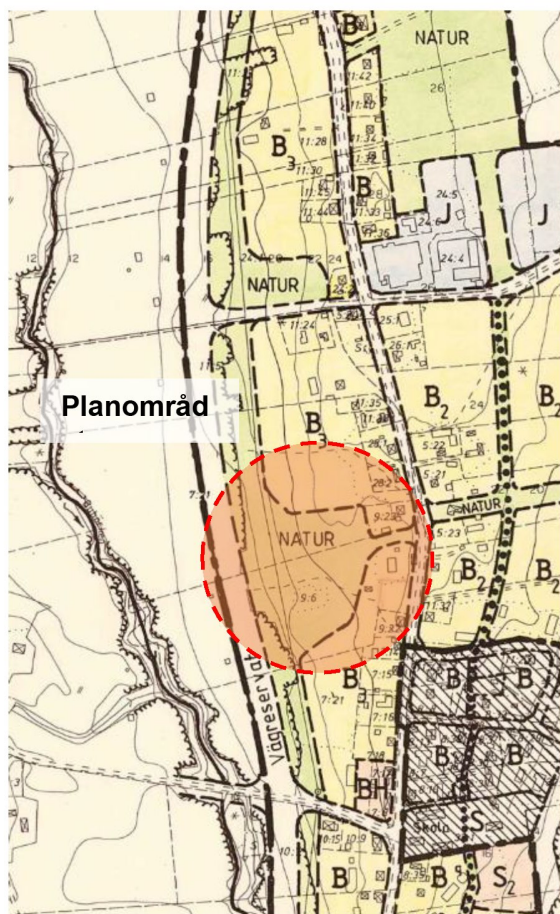
Däremot bedöms detaljplanen uppfylla flera av översiktsplanens andra mål, som att bidra till Umeå kommuns strategi att utveckla livsmiljöerna längs befintliga byar i utpekade stråk. Stöcke ligger längs ett stråk med kollektivtrafiklinjer där viss service i form av skolor och handel erbjuds. Fler boende innebär att befintlig kollektivtrafik och skolverksamhet stötts.

Detaljplanen handläggs med ett utökat planförfarande utifrån detta.

Umeå kommuns planeringsstrategi antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2024. Bedömningen är att översiktsplanen är aktuell.

Detaljplaner och områdesbestämmelser

Planområdet omfattas av områdesbestämmelser för del av Stöcke by (2480K-P93/18) som gäller för större delen av Stöcke, se figur 2 nedan. Områdesbestämmelserna antogs 25 januari 1993 och anger planområdets markanvändning som natur, väg och bostäder. Vägen har inte blivit bebyggd. Det finns ingen kvarvarande genomförandetid.

Figur 2. Bild över gällande områdesbestämmelser, planområdets ungefärliga placering ritat i rött

Områdesbestämmelserna som finns inom planområde kommer att upphöra gälla vid ett antagande av planförslaget. Mark planlagd som bostäder (B) och natur (NATUR) kommer ersättas av kvartersmark för skoländamål, idrottsplats och tekniska anläggningar. Väg (Vägreservat) kommer ersättas av naturmark.

Planbesked

Planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas.

Byggnadsnämnden beslutade 2023-06-15 §157 att inleda planläggning för aktuellt planärende för fastigheterna Stöcke 7:21 och Stöcke 9:6.

Undersökning av miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966), där omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska planförslaget utredas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Behovsbedömningen grundas på en genomgång av planens miljöpåverkan. Genomgången visar ingen anledning att anta att det finns risk för betydande miljöpåverkan. Vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan inte heller vara jämförbar med betydande miljöpåverkan. De

faktorer som undersökningen visar påverkas av planförslaget har belysts och behandlats i planbeskrivningen.

Undersökningen av miljöpåverkan var anslagen från 2024-06-19 till 2024-07-10. Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan förutsatt att kommunen kan redovisa underlag som visar att ett genomförande av planen inte sannolikt utlöser några förbud (exempelvis mot artskyddsförordningen). Länsstyrelsen instämmer med kommunen om att dagvatten/VA, naturvärden samt arkeologi behöver utredas i planarbetet.

Kommunala beslut i övrigt av betydelse för detaljplanen

- Kollektivtrafikprogram (2021). År 2025 ska 65 procent av Umeåbornas resor ske genom kollektivtrafik, cykel eller till fots. Kollektivtrafikprogrammet pekar ut riktning och åtgärder för tillgänglig och förbättrad kollektivtrafik i takt med att Umeå kommun växer.
- Utvecklingsstrategi för vatten och avlopp (2022). Syftet med strategin är bland annat att trygga dricksvattenförsörjningen, främja tillväxt, uppnå god status i vattenförekomster.
- Cykeltrafikprogram (2018). Programmets mål är att öka andelen resor som görs med cykel samt att trafiksäkerheten för cyklister ska förbättras.
- Anvisningar för avfallshantering och återvinning version 1.0 (2024 VAKIN). Råd och anvisningar vid ny- och ombyggnad av plats för avfallshämtning av alla avfallsslag som uppkommer i hushållen. Dessa säkerställer att avfallshanteringen ska kunna hanteras med framkomlighet för hämtningsfordon och hämtningspersonal.
- Parkeringsnorm (rev. 2024). Genom parkeringsnorm anger kommunen det lägsta antal parkeringsplatser som ska tillföras fastigheten vid ny- och tillbyggnad av bostäder, verksamheter samt vid ändrad användning. Parkeringsbehovet ska tillgodoses på ett hållbart och godtagbart sätt samt bidra till att främja minskat bilanvändande.
- Dagvattenstrategi (2022). Programmet ger en helhetsbild av hur Umeå kommun och de kommunala bolagen jobbar tillsammans för att uppnå en hållbar dagvattenhantering. Det beskriver också hur Umeå ska kunna växa utan att vattendrag och sjöar förorenas och att begränsa riskerna för skador orsakade av översvämningar.

Ställningstaganden enligt miljöbalken

Hushållningsbestämmelser

Planområdet omfattas inte av områden som finns upptagna i hushållningsbestämmelserna.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Planområdet omfattas inte av något ekologiskt känsligt område. En naturvärdesinventering² har genomförts av Sweco 2023-11-23 och finns beskriven under rubriken *Naturmiljö*. Närmsta område som är skyddat är Stöckeby 2:5 som är utpekad vattenskyddsområde (NVR-ID: 2005435) som omfattar ca 200 hektar och ligger ca 1 km väster om planområdet.

² Sweco, 2023-11-23

Jordbruk

Planområdet ligger i anslutning till jordbruksmark men inget ianspråktagande av jordbruksmarken görs.

Skogsbruk

Planområdet omfattar skogsmark och ianspråktagande av marken föreslås möjliggöras i detaljplanen. En naturvärdesinventering³ har genomförts och området konstateras påverkat av skogsbruk. Tre naturvärdesbiotoper identifierades.

Rennäring

Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska tillämpas i planärendet. Bedömningen är att ett genomförande av detaljplanen inte får särskild betydelse för samerna eller renskötseln då planen inte berör område som är utpekad som riksintresse för rennäringen eller ligger i anslutning till sådant. Området är inte heller i övrigt utpekad som betesland eller flyttled enligt Rans renbruksplan, juni 2021.

Vidare så avser ett genomförande av planen en förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur i en befintlig by samt upptar en mindre yta. Utifrån ovan görs bedömningen att ett genomförande av planen inte bedöms få betydelse för möjligheten att bedriva renskötsel, därav finns det inte behov av att särskilt informera samiska företrädare. Frågan om samerna begär konsultation ställs därför inte, däremot finns möjlighet att i samråd och granskning ta del av och yttra sig i planförslaget.

Grönområden i och i närheten av tätorter

Planområdet omfattar ett befintligt grönområde som tas i anspråk för skol- och idrottsändamål. En del av grönstrukturen kommer finnas kvar även efter ett genomförande av detaljplanen eftersom skolgård kommer finnas i planområdet.

Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som på grund av sina speciella förutsättningar är av nationellt intresse. Områdena avser såväl olika bevarandehänsynerna som områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål. Bestämmelserna om riksintressen finns i 3–4 kapitlet miljöbalken (MB).

Flyghinder

Planområdet ligger inom influensområde för flyghinder, dock i utkanten av området och inte i närhet av flygplatsen eller inom hinderytan. Bedömningen är därför att ett genomförande av detaljplanen inte innebära en negativ påverkan på riksintresset. Bebyggelsen kommer uppföras till max 11 meter i nockhöjd och kommer därmed inte påverka luftrummet, varken under byggnation eller när byggnaden är på plats.

³ Sweco, 2023-11-23

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel vars syfte är att komma till rätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas. Det finns idag miljökvalitetsnormer för utomhusluft och vatten samt buller för städer med fler än 100 000 invånare. Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en norm överträds.

Miljökvalitetsnorm för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden) och dessa regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Den trafikökning som kan komma av detaljplanens genomförande bedöms vara liten och av ringa betydelse för MKN för luft.

Miljökvalitetsnorm för vatten

Ytlig dagvattenrecipient för planområdet är Strömsbäcken (kallad Bubäcken i kartunderlag) belägen väster om planområdet. Bäckens omfattas av miljökvalitetsnorm för ytvatten med ett kvalitetskrav på "God ekologisk status 2027" och "God kemisk ytvattenstatus". Nuvarande status är "Måttlig ekologisk status" och "Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus", se tabell 1 nedan.

Ekologisk status		
Kvalitetskrav	Status 2019	Kommentar
God ekologisk status 2027	Måttlig	Försurning kopplad till sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar)
Kemisk ytvattenstatus		
Kvalitetskrav	Status 2020	Kommentar
God kemisk ytvattenstatus Undantag PBDE, Hg- & Hg-föreningar	Ej god	Sannolikt gränsöverskridande värden för PBDE, Hg & Hg-föreningar

Tabell 1. Miljökvalitetsnorm (MKN) för Strömsbäcken (Vatten-ID: SE707589-171863), AFRY 2024-10-17

Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet, där bedömningen baseras på en sammanvägning av bästa tillgängliga data för det biologiska, vattenkemiska och fysiska tillståndet. Kvalitetsfaktorn försurning bedöms som måttlig baserat på vattenkemidata samt riskbedömning av områden påverkade av sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar).

Anledningen till att den kemiska ytvattenstatusen bedöms till ej god beror på att gränsvärden för PBDE och kvicksilver överskrids för samtliga undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten i Sverige. Föroreningarna kommer från atmosfärisk deposition genom långväga luftburen spridning från både Sverige och utomlands.

Planen bedöms inte äventyra MKN för den ekologiska statusen så länge som grundvattennivån inte förändras i och med exploateringen. Detta då det i nedströms områden kan finnas sulfatjordar vilka kan frigöra sulfider vid torrläggning. Ett lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) med infiltrationsanläggningar är därför viktigt för att bevara vattenbalansen i området. Skulle grundvattennivån ändå behöva sänkas bör nedströms område utredas vidare huruvida sulfatjordar finns i området.⁴ Sänkning av grundvattennivå kan räknas som en vattenverksamhet och behöver således anmälas eller ansökas om tillstånd för till Länsstyrelsen.

Strandskydd

Planområdet ligger utanför strandskyddat område.

Planeringsförutsättningar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs förutsättningarna på platsen. Under avsnittet beskrivs hur det ser ut idag inom planområdet innan exploatering. Beskrivningen av området görs utifrån olika faktorer och parametrar. Därefter beskrivs de förändringar och konsekvenser som uppstår vid ett genomförande av detaljplanen utifrån samma faktorer och parametrar.

Mark- och vattenanvändning

Marken används som rekreation i dagsläget och är planlagd som natur, bostäder och väg i nu gällande områdesbestämmelser. Marken sluttar åt väster ner mot Strömsbäcken (även kallad Bubäcken). Det finns måttliga tecken på att området används i form av stigar men för rekreation och aktivitet är det troligare att närboende använder kringliggande idrotts- och motionsområden.

Stads- och landskapsbild

Planområdet ligger i byn Stöcke, cirka 9 kilometer söder om Umeå Centrum. I byn finns en F-6 skola, villabebyggelse i mestadels trä samt ett all-aktivitetshus. Bebyggelsen är av varierande kulör, främst i röd, grå eller gul nyans och i 1-2 våningar.

Längs byn går statlig väg AC 523 med hastighetsbestämmelsen 50 km/h. På östra sidan vägen finns en kombinerad gång- och cykelbana.

Kulturmiljö

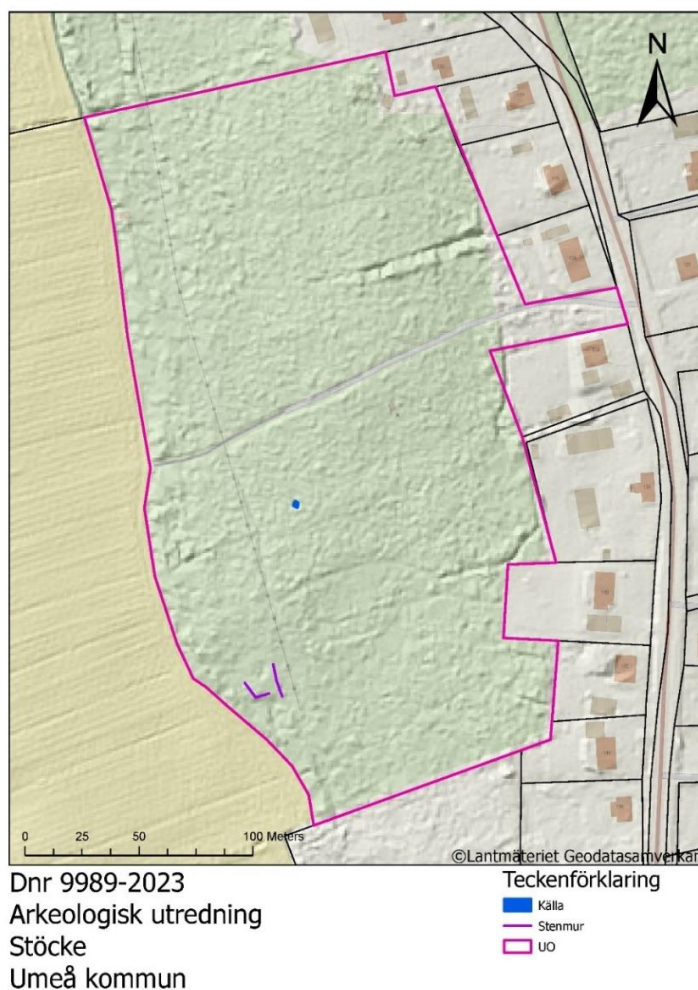
Det finns ingen utpekad kulturmiljö eller andra värdefulla byggnader inom planområdet eller dess närhet.

Fornlämningar

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en fornlämning om den tillkommit innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen (SFS 1988:950) och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

⁴ AFRY, 2024-10-17

Länsstyrelsen har gjort en arkeologisk utredning (Länsstyrelsen, 2024) vilket resulterade i registreringar av så kallade övriga kulturhistoriska lämningar. Fynden var en källa och stenmurar, se figur 3 nedan. Övriga kulturhistoriska lämningar har inte samma skydd som fornlämningar och det krävs inget tillstånd från Länsstyrelsen för att göra ingrepp i denna typ av lämning. Dock bör hänsyn tas och om möjligheten finns ska man undvika att skada lämningarna. Länsstyrelsen gör utifrån resultatet och de föreslagna fortsatta åtgärderna bedömningen att inga ytterligare arkeologiska insatser kommer att krävas inom det aktuella utredningsområdet.

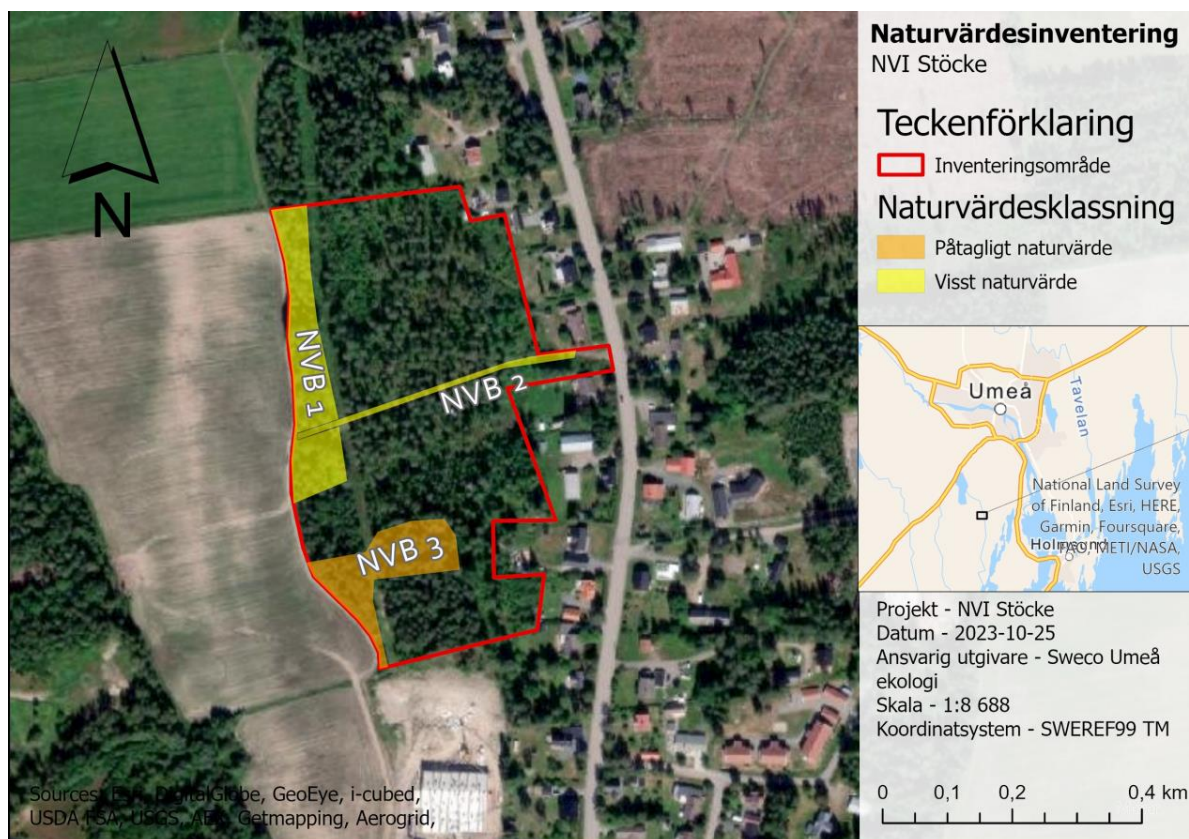

Figur 3. Bild från arkeologisk utredning genomförd av Länsstyrelsen 2024-07-05

Naturmiljö

En naturvärdesinventering har tagits fram av Sweco⁵ och i den konstateras att dominerande naturtyp i området är barrskog på frisk till torr mark med inslag av lövdominerad skog på gammal åkermark. Stora delar av området har en stark påverkan från skogsbruk, men det finns enstaka skogsmiljöer på gammal jordbruksmark som har en mer naturlig karaktär och större frekvens av viktiga naturvärdeselement.

⁵ Sweco, 2023-11-23

Figur 4. Resultat från naturvärdesinventeringen, 2023-11-23

Totalt avgränsades 3 naturvärdesbiotoper, varav två bedömdes hålla klass 4. *Visst naturvärde* (NVB 1 och NVB 2) och en bedömdes hålla klass 3. *Påtagligt naturvärde* (NVB 3), se figur 4 ovan.

Biotopvärdena utgörs främst av lövskog med låg påverkansgrad och flera trädarter samt förekomst av död ved. Inom inventeringsområdet noterades två värdearter. I övrigt registrerades åtta värdefulla träd eller trädgrupper, av vilka merparten var aspar eller sälgar. Den invasiva arten jättebalsamin noterades på två platser. Jättebalsamin finns upptagen i EU förordningen över invasiva växter som ska omhändertas och massorna där arten växer måste deponeras enligt gällande föreskrifter.

Grönstruktur och rekreation

Planområdet ligger i närheten av rekreations- och motionsområdena Stöcke idrottsplats med tennis, fotboll och motionsspår som går runt Buberget. Även Stöcke skola har en skolgård och en fotbollsplan som ligger i anslutning till planområdet. Söder om planområdet finns även Mötesplats Stöcke som är ett all-aktivitetshus med funktioner som restaurang, gym, matbutik och idrott.

Geotekniska förhållanden

Planområdet består enligt SGU:s jordartskarta av fast mark bestående av morän i majoriteten av planområdet med medelhög genomsläpplighet. Väster om kraftledningen övergår moränmarken till mindre fast mark bestående av postglacial sand/grus. Vidare västerut övergår marken till jordbruksmark bestående av lera/silt med lägre genomsläpplighet.

I anslutning till planområdet västerut mot jordbruksmarken finns enligt SGU:s karta aktiv sur sulfatjord. Under den sura sulfatjorden ligger jord som potentiellt kan bli sur om grundvattenytan

sänks. Enligt dagvattenutredningen⁶ är det jordar där oxidation för närvarande pågår. I jordbruksmarken oxiderar sulfidmineraler och producerar svavelsyra. Det försurade porvattnet kan följa med grundvattnet om jorden förblir på plats eller som lakvatten om jorden grävs upp och kan påverka den lokala marken/vattendrag. Det försurade vattnet kan också lösa upp och mobilisera olika metaller och föroreningar i jorden, vilket kan leda till ytterligare källor till förorening. Om sulfidjordar uppdagas vid genomförande ska de tas om hand enligt gällande lagstiftning och deponeras.

Grundvatten

Planområdet angränsar till grundvattenförekomsten Vindelälvsåsen som har god kvantitativ status och god kemisk status. Planområdet uppskattas enligt SGU:s karta för grundvattentillgång i små magasin ha omkring 2 000 liter grundvatten per dygn per hektar.

I en intilliggande geoteknisk utredning har det uppmätts grundvatten på djup mellan 2,1-1,5 meter. Grundvattenytans nivå kan förutsättas variera ca +/-0,5 m under en årscykel med årsmaximum under snösmältningsperioden.⁷

Social miljö

Rekreation och friytor

För lokaler för förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet ska det enligt 8 kap. plan- och bygglagen inom fastigheten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta, det vill säga utemiljöer som är lämpliga för lek och utevistelse. I friytan inräknas inte ytor avsedda för byggnader eller trafikanläggningar, exempelvis cykel- och bilparkering eller angöringsväg.

Barnperspektiv

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen införd i svensk lag, vilket även gäller Plan- och bygglagen. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Enligt barnkonventionen ska barn ses som självständiga individer och de ska ges möjlighet att medverka och få sina behov tillgodosedda i den fysiska planeringen. Att miljöer och lämpliga ytor är tillgängliga, upplevs trygga och är av god kvalitet främjar barns utveckling och är viktiga komponenter för barns uppväxt.

Planområdet bedöms vara en lämplig lokalisering för en skola, förskola och idrottsplats och förutsättningarna för att i senare skede av bygg- och förvaltningsskedet kunna beakta barns bästa bedöms som goda. Det är en tillräckligt stor fastighet för att skapa friyta och barns behov och önskemål bör beaktas i senare skeden vid projektering och utformning av gårdsmiljöer. Bedömningen är att ingen barnkonsekvensanalys behövs.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Området har goda förutsättningar för att utformas tillgängligt genom att området har en relativt jämn lutning. Alla ytor och byggnader ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor. Entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter och det ska finnas parkeringsplatser för rörelsehindrade inom samma avstånd. Markplaneringen ska utföras

⁶ AFRY, 2024-10-17

⁷ AFRY, 2024-10-17

så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå viktiga målpunkter som huvudentréer m.m. utan problem.

Barn med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska kunna delta, utforska och leka på lika villkor, vilket ställer krav på tillgänglig/universellt utformad utomhusmiljö, exempelvis upphöjda sandlådor, tillgängliga gungor, träspänger med avåkningsskydd och räcke etc. Att tänka på trygghet är viktigt vid ny- och ombyggnation, särskilt när det är offentliga verksamheter för barn. Medveten gestaltning och planteringar, ljussättning och att planera för att kunna överblicka ett område är några faktorer att beakta utifrån trygghet.

Att beakta jämställdhet och jämlikhet i bebyggd miljö är viktigt för att skapa rättvisa och jämlika samhällen. Det kan handla om att skapa lika förutsättningar för att kunna transportera sig eller lika förutsättningar att vistas på offentliga ytor utan rädsla eller otrygghet för att kunna bli utsatt för brott.

Service

I Stöcke finns en F-6 skola, en aktivitetsanläggning (Mötesplats Stöcke) där idrottshall, matbutik och gym finns m.m. I Stöcke finns även fotbollsplan, idrottsplats, discgolfbana och busstrafik.

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Längs väg AC 523 som sträcker sig genom Stöcke finns ett ca 1,5 km långt kombinerat gång- och cykelstråk på östra sidan vägen mellan Stamvägen i söder och Idrottsplatsen i norr.

Kollektivtrafik

Längs väg AC 523 finns två busshållplatser där regionalbuss nummer 126 går mellan Umeå och Hörnefors. Turtätheten är relativt hög under vardagar med avgångar flera gånger om dagen. På helger är det färre avgångar. Hållplatsen närmst planområdet är Stöcke Snickerifabrik och ligger cirka 350 meter från planområdet.

Fordonstrafik

Planområdet ligger intill väg AC 523 som ägs och sköts av Trafikverket. Hastighetsgräns är 50 km/h och intill Stöcke skola är det 30 km/h. Vid skolan finns ett övergångsställe i samband med en busshållplats som är placerad i körfältet och hindrar att fordon i motsatt körriktning kan köra.

Parkering, varumottagning och angöring

Inom området finns en enklare infart av skogsbilskaraktär som leder ner mot masten.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för vatten och spill.

Dagvatten

En dagvattenutredning⁸ har genomförts för att beskriva områdets förutsättningar och ge förslag på åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormer och Umeå kommuns dagvattenprogram m.m. Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten.

Utredningsområdet är ca 4,8 ha stort och består idag av 90% skogsmark, 5% ledningsgata och 5% jordbruksmark/grusväg. Utredningsområdet ansluter till jordbruksmark som enligt underlag från SGU innehåller sulfatjordar. Ytlig dagvattenrecipient för planområdet är Strömsbäcken (benämns som Bubäcken i kartmaterial) belägen strax väster om planområdet. Avrinning till recipienten sker huvudsakligen via fyra rinnvägar på vardera ca 150-200 m över dikad jordbruksmark.

Utredningsområdet är relativt plant i de nordöstra delarna men får en tydlig lutning i de västra och södra delarna av området. Området lutar generellt i västlig riktning med en maximal lutning på ca 6-7%. De högsta marknivåerna infinner sig i nordost på ca +25 m och de lägsta i sydväst på ca +17 m. Inom området finns det även kortare dikessystem från befintliga fastigheter i öst vilka avleder dagvatten i västlig riktning. Inom utredningsområdet har inga större lågpunkter eller instängda områden identifierats.

Snöhantering

Ingen snöhantering sker inom planområdet idag. Trafikverket ansvarar för snöhantering av väg AC 523 och privata fastighetsägare i området ansvarar för snöhantering på egen fastighet.

El, värme, fiber och tele

Umeå Energi har bredbandskanalisation som ligger inom planområdet i skogsbilvägen och ansluter till befintlig mast på fastigheten. Det finns även byanät för bredband i osäkra lägen i anslutning till kringliggande villabebyggelse. Vid markarbeten behöver kontakt tas med berörda ledningsägare.

Trafikverket har vägbelysning längs väg AC 523 som är öster om planområdet.

Skanova har ledningar öster om planområdet i anslutning till väg AC 523 samt ett elskåp utanför planområdet.

Avfall

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall. Vakins gällande anvisningar⁹ för ny- och ombyggnationer av plats för avfallshämtning ska följas vid bygglovsprocessen. Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal.

Storlek på avfallsutrymmet/miljörummet bestäms av antalet kärl, och utrymmet ska dimensioneras så det möjliggör återvinning av avfallet. Tömning av fettavskiljare vid restaurang och liknande verksamhet ska ske så ofta att fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut i spillvattennätet. Tömning av fettavskiljare görs av Vakin.

⁸ AFRY, 2024-10-17

⁹ Vakin, Anvisningar för avfallshantering och återvinning, 2024, version 1.0

Om sophämtning ska ske inne på fastigheten ska det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred.

Träd eller annan växtlighet och snövallar får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter.

Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

Hälsa och säkerhet

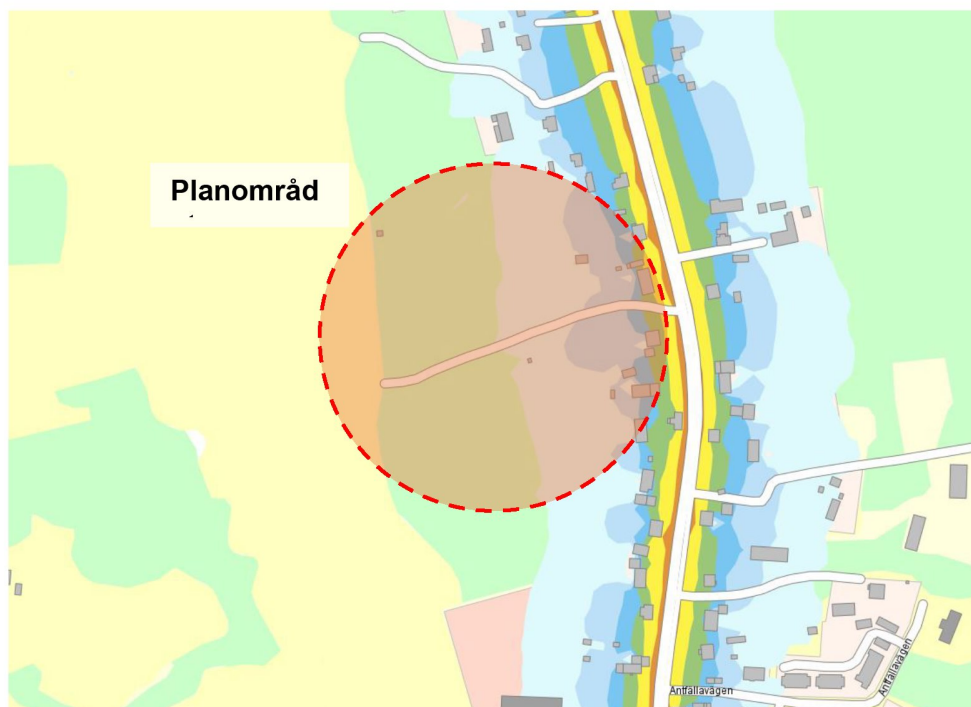
Brandsäkerhet

Närmaste brandpost finns ca 130 meter från planområdet längs väg AC 523. Området har god kapacitet i vattennätet om behov finns att tillskapa ytterligare brandposter.

Ur brandskyddssynpunkt ska det vara minst 8 meter mellan byggnader för att inte krav på brandteknisk avskiljning ska föreligga.

Buller

Enligt Naturvårdsverkets vägledning för buller på skolgårdar bör en ljudnivå på maximalt 50 dBA alltid uppnås vid så stor del av varje skolas utevistelseyta som möjligt. För övriga ytor utomhus bör målsättningen vara att klara 55 dBA. Värdena avser ekvivalent ljudnivå för dygn. Ekvivalenta ljudnivåer i intervallet 50 - 55 dBA kan i många sammanhang vara acceptabelt och utgöra god ljudmiljö på en skolgård. Upplevelsen vid exponering för ljud kan variera och innebära olika slags påverkan beroende på en rad faktorer, vilket betyder att även lägre nivåer kan upplevas störande. Förekomst av växtlighet, effektiv avskärmning, maskering av buller och icke reflekterande ytor kan bidra till en lägre störningsupplevelse.

Figur 5. Utsnitt av Umeå kommuns bullerkarta, ljusblått område är 35-40 dBA i dygnsmedelvärde (ekvivalent ljudnivå)

Planområdet har enligt Umeås bullerkarta (2022), se figur 5 ovan, lägre än 45 dBA i dygnsmedelvärde, vilket är lägre än naturvårdsverkets riktlinjer. Ingen bullerutredning har därför genomförts.

Elektromagnetiska fält

Kraftledningar och elektriska anläggningar kan ge upphov till elektromagnetisk strålning. Utifrån Strålskyddsmyndighetens bedömning för miljöer där människor varaktigt vistas ska magnetfält inte överstiga 0,2 μ T i årsmedelvärde med hänsyn till hälsoeffekter.

I planområdet finns en 10kV luftledning samt en mast med tillhörande komplementbyggnad.

Ljusförhållanden

Sol- och dagsljusförhållanden är en viktig miljöfaktor i ett övervägande kallt klimat och solvärmens är en god energitillgång under sommarhalvåret. Vid nybyggnation ställs krav på tillgång till dagsljus för rum eller avskiljbara delar av rum där människor vistas mer än tillfälligt.

Ljusförhållandena bedöms i dagsläget vara goda inom planområdet.

En skuggstudie¹⁰ har tagits fram för planområdet, se avsnittet Ljusförhållanden under rubriken Förändringar och konsekvenser. En skuggstudie syftar till att bedöma soltillgången för utomhusområdena inom planområdet samt vilken omgivningspåverkan en genomförd detaljplan ger.

Insyn och siktlinjer

Intill planområdet finns glesare villabebyggelse med varierande fastighetsstorlek mellan 1 000 kvm och 2 000 kvm.

¹⁰ Tyréns, 2024-11-07

Förorenad mark och vatten

Det finns inga kända föroreningar inom planområdet eller tidigare markanvändning som tyder på att området är förorenat.

Radon

Radon är en radioaktiv gas som bildas naturligt i berggrunden och läcker till mark och grundvatten. Beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet kan radon sippra in i hus och skapa en ohälsosam inomhusmiljö. Oavsett typ av riskområde för markradon är det viktigt att husgrunder utförs med tillräcklig täthet.

Enligt kommunal kartering utgör planområdet normalriskområde för markradon vilket gör att bebyggelse ska ha ett radonskyddat utförande.

Risk för översvämning

Planområdet bedöms vara säkrat vid skyfall då instängda områden kan undvikas och inkommande ytligt dagvatten kan ledas runt skolområdet. Utanför skolområdet finns även möjligheten att fördröja skyfallsvatten på ett sådant sätt att belastningen nedströms inte ökar vid ett 100-årsregn.¹¹

Risk för ras, skred och erosion

Då det är relativt jämn lutning inom planområdet samt att omliggande fastigheter är bebyggda förväntas det inte föreligga någon risk för ras, skred eller erosion i planområdet. Behov av utförligare stabilitetsundersökning får avgöras i samband med bygglovsprocessen.

¹¹ AFRY, 2024-10-17

Förändringar och konsekvenser

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs vilka förändringar och konsekvenser planen får på platsen. Förändringarna och konsekvenserna baseras på vilka möjligheter som uppstår i detaljplanen och som kan ske vid ett genomförande av detaljplanen. Avsnittet är en uppskattning av kommande efterläge som blir efter ett genomförande av detaljplanen.

Mark- och vattenanvändning

Inom kvartersmark möjliggör detaljplanen för skola [S], idrottsplats [R₁] samt tekniska anläggningar [E]. Marken kommer förändras från skogsmark till bebyggd mark.

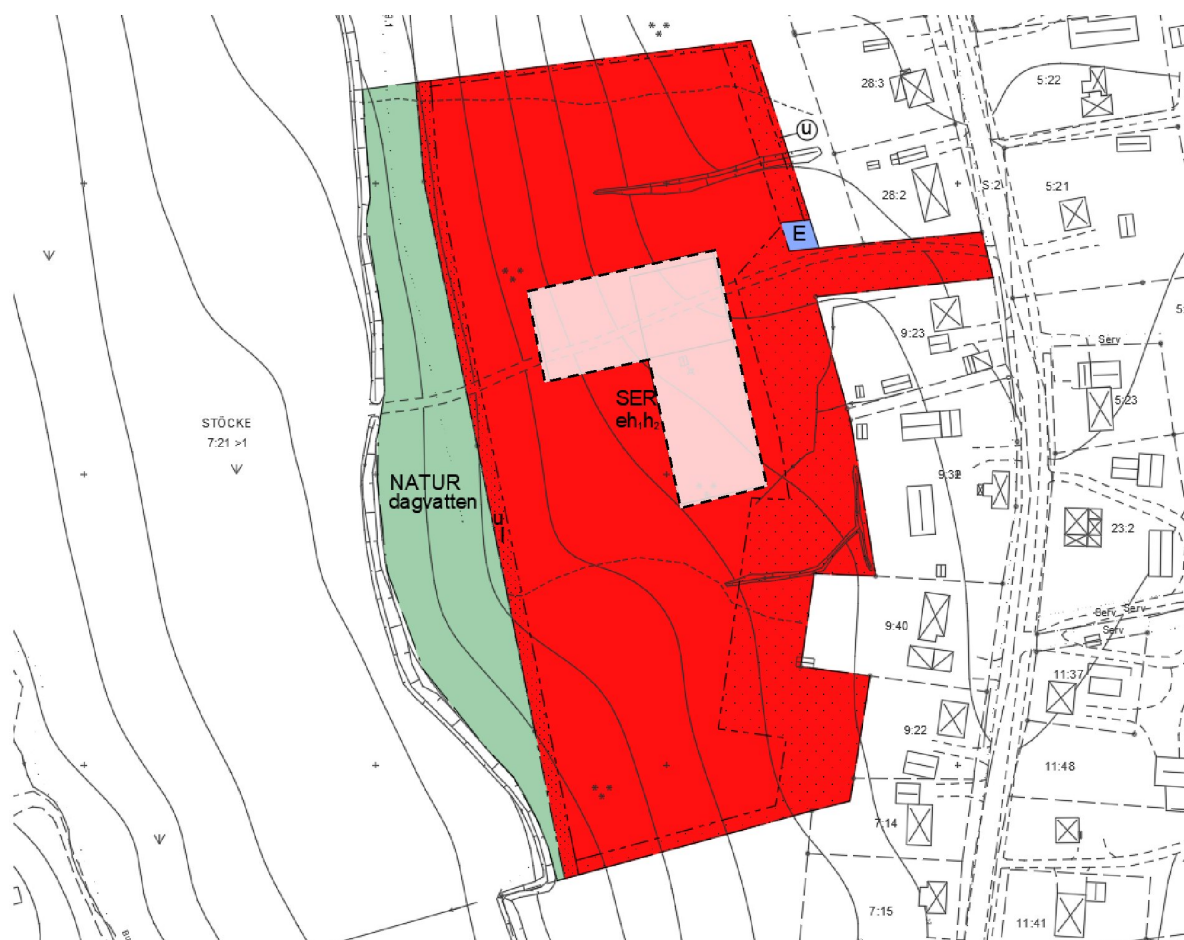
Inom allmän platsmark planläggs mark för natur [NATUR] vilket bekräftar befintlig användning. Naturmark i väst bevaras och kommunens ambition är att bevara skog inom skolområdet.

Stads- och landskapsbild

Detaljplanen kommer möjliggöra för skoländamål där både förskola och grundskola ingår samt för idrottsändamål för att möjliggöra för idrotts- och sportanläggningar av olika slag med tillhörande byggnader. Detaljplanen ändrar mark planlagd för bostäder till mark planlagd till skola, idrottsplats och tekniska anläggningar. Planen syftar till att möjliggöra för en skola som innehåller två paralleller i årskurs F-3, tillagningskök, matsal samt en förskola om 6 avdelningar, men även möjliggöra för framtida ytbehov av skolverksamhet och idrottsändamål.

Byggnadskultur och gestaltning

Planen reglerar en maximal byggnadsarea på 3 500 m² [e]. Höjden avgränsas till max 11 meter nockhöjd för huvudbyggnad [h₁] och max 5 meter nockhöjd för komplementbyggnader [h₂]. Prickad mark finns för att säkerställa byggnadsfritt avstånd från planområdesgränsen och mot närliggande fastigheter, se figur 6 nedan. Planen säkerställer ett byggnadsfritt avstånd på ca 25 meter från angränsande fastigheter.

Figur 6. Bild på hur en placering av en 3 500 kvm stor byggrätt kan placeras inom planområdet. Placering minst 25 meter från planområdesgräns.

Detaljplanen möjliggör för en flexibel placering och utformning av skolområdet. Figur 6 ovan är en illustration för att visa en möjlig placering av huvudbyggnaden och visa hur stort byggnadens avtryck blir på fastigheten. Skolgårdens friyta säkerställs genom begränsningarna i byggnadsarea och utifrån prickad mark.

Utförande av markarbeten och höjdsättning

I dagvattenutredningen finns rekommendationer för höjdsättning av marken. Förslagsvis höjdsätts området så att de befintliga avrinningsområdena bevaras i största möjliga utsträckning. Detta är både gynnsamt för vattenbalansen i området men även för att minimera mängden fyll.¹² Vilken lösning som väljs presenteras i bygglov.

Generellt gäller att området bör fyllas hellre än schaktas p.g.a. eventuellt höga grundvattennivåer. Det gäller främst i de låglänta områdena i väst och syd. Grundvattennivån bör inte påverkas i området p.g.a. de relativt närliggande sulfatjordarna. Schaktning kan även medföra att marktäckningen blir för låg kopplat till ytliga infiltrationsanläggningar så som diken. För en fungerande infiltrationsanläggning bör grundvattennivån ha god marginal till botten av diket/anläggningen.

¹² AFRY, 2024-10-17

Föreslagen generell höjdsättning är att eventuell schakt sker i de norra och centrala delarna och fyll i de södra och västra delarna.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Länsstyrelsen hittade två arkeologiska fynd i området, en källa och stenmurar. Det krävs inget tillstånd för att göra ingrepp i området däremot bör man visa hänsyn och undvika att skada lämningarna om möjligheten finns. Stenmuren kommer kunna finnas kvar efter ett genomförande av detaljplanen eftersom den ligger inom naturmark men källan som identifierats ligger inom kvartersmark inom byggbart område, vilket medför att källan kan försvinna vid ett genomförande av detaljplanen.

Om andra fornlämningar påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska skyndsamt anmäla förhållandet till länsstyrelsen.

Naturmiljö

En del av skogsmarken kommer försvinna vid en exploatering av den byggrätt som detaljplanen medger och den skolgård som behövs. Då syftet är att möjliggöra för skol- och idrottsändamål kommer ytan delvis fortsatt kunna användas för lek och motion, men inte fritt för allmänheten dygnet runt som tidigare. Kommunen avser att bevara så mycket skog och träd som möjligt inom skolfastigheten. Äldre träd och övriga särskilt värdefulla träd bör bevaras, speciellt i brynet mot jordbruksmarken för att gynna djurliv.

Vid framtida anläggningsarbeten behöver försiktighet iakttas eftersom den invasiva arten jättebalsamin förekommer inom planområdet. För att förhindra spridning ska uppgrävda massor inte spridas eller lagras utanför det område där arbeten utförs. Massorna ska deponeras och hanteras enligt gällande föreskrifter.

Utpekade värdefulla områden i naturvärdesinventeringen berörs inte.

Grönstruktur och rekreation

Gröna ytor kommer försvinna vid ett genomförande av detaljplanen. Möjlighet finns att de nya skolgårdsmiljöerna kan utformas med mer innehåll och användbarhet och bidra till att området används i högre utsträckning för rekreation än det gör idag.

Geotekniska förhållanden

Då omliggande fastigheter är bebyggda förväntas inte markförhållandena utgöra ett hinder för genomförande av planförslaget. Någon ytterligare geoteknisk utredning bedöms inte krävas i samband med denna planläggning. Om sulfidjordar uppdagas vid genomförande ska de tas om hand enligt gällande lagstiftning och deponeras. Behov av vidare geotekniska utredningar ska klargöras och säkerställas i bygglovsprocessen.

Grundvatten

Detaljplanen påverkar ingen grundvattenförekomst. Grundvattennivån bör inte sänkas vid ett genomförande av detaljplanen med tanke på eventuella sulfidjordar, se dagvattenutredning¹³.

Social miljö

Rekreation och friytor

I detaljplanen har friyta för skolgården säkerställt genom en begränsning av största byggnadsarea till 3 500 kvm [e] samt prickad mark. Området för skoländamål är ca 33 000 kvm vilket innebär att resterande yta är till för skolgård, komplementbyggnader, parkering och andra ändamål som krävs för att genomföra planen. Det totala behovet av friyta för antalet elever bestäms i bygglovsprocessen. Detaljplanen bedöms uppfylla Boverkets allmänna råd om friyta.

Barnperspektiv

Placeringen innebär att barn kan röra sig inom skolområdet med närhet till skog och grönska. Skolgården och idrottsplats kan nyttjas för lek och idrott av både skolverksamheten och allmänheten, vilket är positivt för barn även utanför befintlig skolverksamhet. En del av skogsmarken kommer försvinna, men en ny skola med skolgård medför andra kvalitéer till barnen inom skolverksamheten. Den sammantagna avvägningen är att en skola inom planområdet är det bästa ur ett barns perspektiv.

Skolgården och förskolegården bör inte ringas in av parkeringar eller tung trafik för att undvika att utgöra en risk för barnens säkerhet. Så långt det är möjligt ska platser där barn vistas separeras från fordonstrafik. Korsande stråk bör undvikas. Större barn bör självständigt kunna nå grönområden. Barriärer i form av parkering eller bilväg skapar gränser. Skolan och förskolan bör ha direkt närhet till intilliggande grönområden.

Tomtens naturliga förutsättningar bör nyttjas för skol- och idrottsändamål med varierande och utmanande terräng för de barn som kan leka i den samt plan terräng för de barn som kan och vill vistas där. Miljöerna ska vara tillåtande, utmanande och användbara för alla barn oavsett funktionsvariation. Alla barn ska ha samma möjlighet att aktivera sig.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Den planerade skolbyggnaden är placerad på relativt jämt sluttande terräng vilket skapar god tillgänglighet till och från platsen. Skolbyggnadens tillgänglighet kommer hanteras i bygglovsprocessen enligt BBR där krav på tillgänglig inomhus miljö finns. Skolgården är stor och kommer nyanläggas vilket möjliggör för en tillgänglig utformning på stora delar av skolgården. Skolgården kommer fortsatt ha skogskaraktär, vilket gör att hela skolgården kanske inte kommer uppfylla alla tillgänglighetskrav.

En skola i området kan höja känslan av trygghet, då det generellt skapar mer liv och rörelse till platsen. Verksamheten innebär även att det kommer finnas fler ljuskällor, vilket även gynnar den upplevda tryggheten. Mer rörelse och liv och ljus gör att mörka baksidor på byggnader kan upplevas mindre otrygga eftersom det finns folk i närheten.

¹³ AFRY, 2024-10-17

Jämställställdhet och jämlikhet kan öka vid ett genomförande av detaljplanen om man skapar förutsättningarna för att kunna ta sig till och från planområdet med både cykel, gång, kollektivtrafik och bil. Det kan även främjas genom att Stöcke får en till skola som underlättar vardagslivet och minskar reseavstånd för barnfamiljer inom byn.

Service

Detaljplanen möjliggör för skolverksamhet och idrottsverksamhet vilket är servicefunktioner för närområdet. Delar av området kan användas för närboende vilket ger mervärden.

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Trafikhöjande åtgärder i form av övergångsställe och/eller farthinder bör utföras utanför planområdet för att gående och cyklister ska kunna korsa väg 523 på ett säkert sätt. Kommunen är ansvarig för eventuella tillstånd och avtal som krävs med Trafikverket för att möjliggöra passager över väg 523.

Skolbarnen kommer att färdas på gång- och cykelbanan längs väg 523:s östra sida. En passage till Mötesplats Stöcke skulle minska behovet av att korsa väg 523 två gånger vilket är positivt för trafiksäkerheten för barn och bör utredas. Det bör anordnas en gångväg mellan skolområdet och all-aktivitetshuset/Mötesplats Stöcke där barnen ska ha idrott, så att barnen slipper korsa väg 523 två gånger på vägen till/från idrottshallen. Detta regleras inte i detaljplanen men möjlighet finns att anlägga gång- och cykelbana inom kvartersmarken.

Genom att skapa förutsättningar för att gå och cykla till området säkerställs god tillgänglighet till området och att barn kan röra sig självständigt till och från skolan.

Kollektivtrafik

Planområdets närmsta busshållplats är Stöcke Snickerifabrik.

Fordonstrafik

Detaljplanen kräver att befintlig anslutning till området i öster utvidgas och höjs i sin standard för att inrymma de behov som finns. Anslutningen sker mot statlig väg och dialog behöver föras mellan kommunens gatuenhet och Trafikverket. Säkra gång- och cykelpassager bör genomföras som trafiksäkerhetsåtgärder i och med planförslaget.

Detaljplanen möjliggör även för att angöra området söderifrån mot fastigheten Stöcke 7:34 (Mötesplats Stöcke) om behov av ytterligare anslutning eller förändrad in- och utfartslösning behövs. En sådan åtgärd kan kräva servitut eller avtal för att möjliggöras.

Skolbarn ska separeras från trafiken in till i området. Vid projektering och anläggning ska gällande standarder och typritningar tillämpas.

För att möjliggöra anslutning för del av fastigheten norr om planområdet lämnas en yta på 15 meter i bredd utanför detaljplanen åt öster. Ytan säkerställer område för en eventuell framtida anslutning och syftar till att serva fastighet i norr.

Parkering, varumottagning och angöring

Yta för personalparkering för bilar och för hämtning/lämning samt för cyklar bedöms vara tillräckligt i området. I bygglovsprocessen klagörs exakt behov av parkeringar utifrån byggnadens storlek och uppskattning av antal elever.

Angöring och varumottagning för kök och miljörum bör göras avskilt och separeras från barnens skolgård för att undvika risker förknippade med tunga fordon och lekande barn.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Detaljplanen angränsar till befintligt verksamhetsområde för vatten och spill och avses införlivas i det. I samband med planens antagande ska kommunfullmäktige fatta beslut om att utöka verksamhetsområdet för att inrymma fastigheten i verksamhetsområde för vatten och spill. Utökningen föreslås omfatta tjänsterna vatten och spill, ej dagvatten. Anslutningspunkt anges av huvudman och förläggs i fastighetsgräns.

För Stöcke gäller självfall vilket innebär att fastighetsägaren är ansvarig för att ordna en egen pumpanläggning för att leda vattnet till förbindelsepunkt. VA-huvudmannen kommer inte äga en pumpstation i området utan det åläggs fastighetsägaren att på egen fastighet ordna en pumpanläggning för eget behov. Pumpstation är en teknisk anläggning som bedöms rymmas inom kvartersmarken inom skoländamål eftersom det är ett komplement till användningen.

El, värme, fiber och tele

Ledningar som finns inom planområdet bedöms kunna ligga kvar i befintligt läge och påverkas inte av ett genomförande av detaljplanen. Inom skolområdet finns markreservat för allmännyttiga ändamål för nuvarande luftledning [l] och för att möjliggöra en nergrävning av luftledningen placeras även mark reserverad för underjordisk ledning [u] på samma område. På ytan placeras bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad [**prickad mark**]. Regleringarna säkerställer minst 5 meters skyddsavstånd från luftledningen.

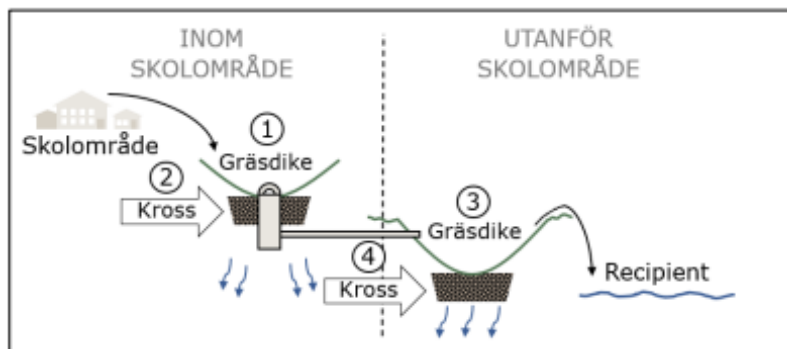
Ett område för tekniska anläggningar [E] planläggs för vid infarten till planområdet för att möjliggöra en nätstation för att försörja skolområdet med el. I anslutning till E-området planläggs ett 2 meter brett stråk för att möjliggöra för underjordiska ledningar [u] som krävs för att ansluta nätstationen till luftledningen som går i nord-sydlig sträckning inom planområdet. På u-området placeras bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad [**prickad mark**]. Ledningshavare till E-området kan ansöka om bildande av ledningsrätt inom anslutande u-område.

Dagvatten

En dagvattenutredning har gjorts (AFRY, 2024) och sammanfattningsvis bedöms planen vara genomförbar med hänsyn till miljö kvalitetsnormer (MKN), fördröjning och skyfall.

Området har idag en kontinuerlig lutning i västlig riktning mot recipienten. Förslagsvis höjsätts området på samma sätt vilket ger en generell lutning på området i 1-3%. Det är gynnsamt för dagvattenhanteringen som föreslås utformas ytligt över hela området. Förslagsvis dimensioneras planområdet för ett 10-årsregn med en erforderlig fördröjningsvolym på ca 160 m³.

Fördröjning inom skolområdet behöver ske ytligt med exempelvis krossdiken eller regnbäddar. Dagvattnet rekommenderas att renas ytligt i två steg enligt alternativ 3 i dagvattenutredningen, se figur 7 nedan, för att helt säkerställa (teoretiskt) att föroreningsbelastningen inte ökar från utredningsområdet.

Figur 7. Tvåsteg reningslösning där gröna diken med krossunderbyggnad anläggs inom skolområdet vilka avleds utanför skolområdet till diken med krossunderbyggnad.

Skulle djupare perkolationsanläggningar som exempelvis dagvattenkassetter nyttjas behöver extra hänsyn tas till grundvattennivån som inte får påverkas i någon större utsträckning p.g.a. sulfatjordar. Täta större fördröjningsmagasin rekommenderas inte. I dagvattenutredningen finns ett exempel på systemlösning. Exakt anläggning, utformning, placering och dimensionering utreds i senare skede vid detaljprojektering. Då blir det viktigt att beakta befintliga dagvattensystem så som brunnar och diken för att säkerställa att befintliga system fortsättningsvis fungerar väl även efter ett genomförande av detaljplanen.

En viktig aspekt är att området ska bestå av förskole-/skolverksamhet vilket påverkar dagvattenlösningarna. Enligt MSB får inte oskyddade vattendrag ha en stående vattenvolym på över 0,2 m. Diken bör därför utformas grunda och med en tömning maximalt 0,2 m ovan dikesbotten.

Vid skyfall bedöms inkommande ytavrinning från uppströms område kunna omhändertas i avskärande diken runt skolområdet så att dagvattenanläggningar inom skolområdet inte påverkas. Inom skolområdet avleds skyfall västerut till större dike utanför skolområdet, där även skyfall kan fördröjas, se figur 8 nedan. Yta för naturmark/dagvatten avsätts i plankartan till ca 7 000 kvm, vilket säkerställer god skyfallshantering vid ett 100-årsregn inom fastigheten. Inom naturmarken [**NATUR**] finns bestämmelse om att marken får användas för dagvatten [**dagvatten**] som syftar till att möjliggöra öppna dagvattenlösningar och lokalt omhändertagande samt att omhänderta skyfall.

Figur 8. Skyfallsanalys visandes ytbehov för att omhänderta skyfall med en volym på minst 1 800 m³, beräknat utifrån ett maxscenario med ett 100-årsregn om hela utredningsområdet (svart område) planläggs för skoländamål. I dagsläget är det enbart rödmarkerat område som planläggs för skoländamål). AFRY, 2024-10-17

Med föreslagna reningslösningar bedöms utredningsområdet kunna exploateras till minst 70-80% i linje med att MKN kan uppfyllas avseende den kemiska ytvattenstatusen. Om hela området skulle planläggas för skoländamål kan ytterligare reningssteg krävas för att säkerställa att de teoretiska beräkningarna inte överstiger den befintliga föroreningsbelastningen. Dock utgör planen ingen miljöstörande verksamhet och halterna efter exploateringen är mycket låga i förhållande till recipientens årliga vattenföring. Planen bedöms heller inte äventyra MKN för den ekologiska statusen så länge som grundvattennivån inte förändras i och med exploateringen. Detta då det i nedströms områden kan finnas sulfatjordar vilka kan frigöra sulfider vid torrläggning. Ett lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) med infiltrationsanläggningar är därför viktigt för att bevara vattenbalansen i området.

Snöhantering

Fastighetsägaren ansvarar för snöhantering inom planområdet.

Avfall

Detaljplanen säkerställer tillräckliga ytor för miljörum och transportväg för att transporter ska kunna hämta avfall. Vakens riktlinjer ska följas vid efterföljande projektering av vägar och byggnad i bygglovsprocessen.

Hälsa och säkerhet

Brandsäkerhet

Framkomligheten för ambulans och räddningstjänst till och från detaljplaneområdet bedöms vara god. Däremot överstiger insatstiden 10 minuter, vilket gör att utrymning med hjälp av räddningstjänsten inte är möjligt.

Byggnaders utformning och placering samt blåljuspersonals behov av åtkomst, framkomlighet till brandposter och släckvatten beaktas därutöver i samband med bygg- och markprojektering i enlighet med gällande regler. För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand bör skolan inte placeras längre än 150 meter från närmsta brandpost.

Buller

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte bidra till någon förändring avseende buller som kräver att bullerdämpande åtgärder behöver vidtas.

Vid ett genomförande av detaljplanen kommer trafiken att öka till området. Speciellt kommer trafiken att öka vid hämtning och lämning samt om idrottsverksamheten blir trafikalstrande. Tillkommande trafik bedöms inte påverka bullersituationen på ett betydande sätt, däremot behöver vägar och parkeringslösningar utformas för att underlätta hämtning och lämning så att inga köer eller tomkörning uppstår under rusningstimmarna.

Elektromagnetiska fält

Avståndet till närmsta elektromagnetiska fält (luftledningen) är tillräckligt för att planerad bebyggelse inte kommer att påverkas av elektromagnetisk strålning i någon större utsträckning. För att undvika risk för nedfallande ledning från befintlig luftburen ledning ska byggnader placeras minst 5 meter från ledningen åt varje håll, vilket detaljplanen anpassats efter med 5 meter bred yta av prickad mark. Kommunens ambition är undersöka möjligheten att gräva ner luftledningen vid ett genomförande av detaljplanen, vilket också kan innebära positiva fördelar utifrån minskad påverkan av elektromagnetisk strålning.

Detaljplanen möjliggör att befintlig mast och tillhörande komplementbyggnad kan flyttas inom området.

Ljusförhållanden

I samband med framtagandet av detaljplanen har en skuggstudie genomförts av Tyréns.¹⁴ Skuggstudien är gjord i Blender 4.2. Solens placering är beräknad utifrån platsens koordinater i WGS 84 (63°44'37.68"N 20°13'38.64"E). Befintliga byggnader är tagna från Lantmäteriets GSD, data där höjden och utformningen av byggnaderna är ungefärligt modellerade utifrån gatuvybilder.

De datum under året 2024 som valts ut är:

- 20 mars
- 20 juli
- 20 september

Skuggstudien visar området under klockslagen 9:00, 12:00, 15:00 och 18:00.

Tillkommande byggnad är placerad utifrån ett maximalt utbyggt scenario där tillkommande byggnad ligger så nära befintlig bebyggelse som detaljplanens regleringar medger. Tillkommande byggnad har en byggnadsyta på 4 000 m² och en byggnadshöjd på 10 meter och ennockhöjd på 11 meter. Efter samrådet har byggnadsytan minskat till 3 500 kvm samt att placeringsbestämmelser ersatts av prickad mark. Byggnaden går således att placera längre norrut mot tidigare. Bedömningen är att

¹⁴ Skuggstudie, Tyréns, 2024-11-07

slutsatserna i skuggstudien fortsatt är relevanta för planen och inte innebär negativ påverkan på närboende eller på ljusförhållanden inom planområdet.

Skuggstudien visar att inga omgivande byggnader eller fastigheter skuggas. Den yta som skuggas mest är friytan i öster om bygganden som skuggas på eftermiddagarna. Mest skugga är kl 15.00 under hösten (20 september), se figur 9 nedan. Observera att byggnadens utformning och placering är ett förslag bland flera möjligheter och därför inte bör ses som slutgiltigt.

Figur 9. Skuggning 20 september 15:00

Föreslagen byggrätt möjliggör att tillräckligt många timmar av dagsljus och sol finns på resterande friyta runt om byggnaden. Eftersom byggrätten minskat sedan samrådet är bedömningen att ljusförutsättningarna är liknande och förbättrade mot tidigare förslag.

Insyn och siktlinjer

Förutsättningarna för fortsatt goda siktlinjer och att kringliggande fastigheter undviker insyn bedöms goda efter ett genomförande av planen i och med byggrättens begränsningar i form av utnyttjandegrad, placering och höjd. Detaljplanen bedöms inte orsaka betydande insyn som kan generera olägenhet.

Radon

Eftersom planområdet ligger inom ett område som är karterat som normalriskområde krävs ett radonskyddat utförande. I samband med bygglovsprocessen fastställs grundläggningsmetod för att säkerställa att radonhalten i den färdiga byggnaden inte blir för hög.

Risk för översvämning

Inga skyddsbestämmelser bedöms behövas för att minimera risker för översvämning.

Risk för ras, skred och erosion

Inge behov av säkerhetshöjande åtgärder bedöms behövas för att minimera riskerna för ras, skred eller erosion.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Målsättningen är att detaljplanen ska antas Q3 2025 och genomföras inom 5 år från det att detaljplanen får laga kraft.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag planen får laga kraft.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen (2010:900) inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt i enlighet med detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. I övrigt ligger detaljplanen fast och fortsätter gälla till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Avtal

Planavtal

Planavtal har skrivits mellan sökande och Umeå kommun, Detaljplanering 2024-08-20. Avtalet syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Huvudmannaskap

Huvudmannaskap för allmän plats

Planen omfattar naturmark, vilken kommunen är huvudman för, och kvartersmark, inom vilken fastighetsägaren svarar för alla åtgärder.

Huvudmannaskap för vatten, spill och dagvatten

Planområdet ingår inte i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten i dagsläget. Beslut om att utöka verksamhetsområdet fattas av kommunfullmäktige. För detaljplanen föreslås planområdet ingå i verksamhetsområde för dricks- och spillvatten, ej dagvatten. Vakin ansvarar för utbyggnad och drift av anläggningarna fram till förbindelsepunkt i fastighetsgräns. Fastighetsägaren behöver anlägga egen pumpstation för att pumpa vattnet till förbindelsepunkten.

Dagvatten hanteras lokalt och ansvar för åtgärder och drift av dagvatten är fastighetsägarens.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Detaljplanen möjliggör för att nya fastigheter bildas för kvartersmarken och att naturmarken kvarstår att ingå i den större kommunala fastigheten Stöcke 7:21. Fastighetsägaren ansvarar och bekostar eventuella fastighetsbildningsåtgärder.

Vid avstyckning av skolfastighet och fastighet för tekniska ändamål (E-område) måste tillfarter till respektive fastighet tryggas samt tillfart för eventuella kvarvarande ytor inom fastigheten.

Servitut

Servitut är en rätt för ägaren av en fastighet att på ett visst bestämt sätt använda del av en annan fastighet till ett visst syfte (rättigheten är kopplat till fastigheten och inte person). Det kan till exempel röra sig om rätten att ta väg eller nyttja en brunn på annans fastighet. Det finns två typer av servitut, officialservitut och avtalsservitut. Inom planområdet finns två avtalsservitut från 2021 och 2023.

Avtalsservitut

Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan berörda fastighetsägare. Servitutet gäller tills vidare om inte annat har överenskommits.

Servitut	Förändringar och konsekvenser
Elledning, 2021-06-03 D202100238523:1.1	Gäller luftledning inom tidigare benämnd fastighet Stöcke 9:6 (idag Stöcke 7:21). Planen säkerställer befintlig ledning genom att planlägga för u-område. Ingen påverkan sker.
Elledning, 2023-09-04 D202300272962:1.1	Gäller kraftkabel inom tidigare benämnd fastighet Stöcke 9:6 (idag Stöcke 7:21). Ligger troligen utanför planområdet men kan behöva behandlas i bygglovsskedet. Exploatör finansierar eventuell åtgärd.

Gemensamhetsanläggning

Inga gemensamhetsanläggningar finns inom planområdet och bedömningen är att inga gemensamhetsanläggningar behöver inrättas för att genomföra detaljplanen. Skulle behov uppstå i framtiden för gemensamhetsanläggningar kan det införas genom en lantmäteriförrättning.

Markreservat

Ett I-område finns för befintlig luftledning, detaljplanen möjliggör att ledningen kan grävas ner. Kostnad för åtgärden och att ansöka om förrättning står fastighetsägaren för. I anslutning till den nya elnätsstationen (märkt E-område i plankartan) finns även ett u-område för att möjliggöra för kommande ledningar.

Inga andra markreservat finns eller bedöms behövas för detaljplanen.

Ledningsrätter

Inom planområdet finns två ledningsrätter för elektrisk starkström, se tabell 2 nedan. Rättigheterna är till förmån för Umeå Energi och Umeå kommun. Ledningsrätterna kommer ligga kvar och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Ledningsrätt	Till förmån för	Konsekvenser och åtgärder
Ledningsrätt för elektrisk starkström, 2480-94/13.1	Umeå Energi	Påverkas/omprövas vid en eventuell nergrävning av luftledningen.
Ledningsrätt för elektrisk starkström, 24-F1978-869.1	Umeå kommun	Påverkas/omprövas vid en eventuell nergrävning av luftledningen.

Tabell 2. Ledningsrätter inom området.

Fastighetsindelningsbestämmelser

Kommunen bedömer att inga fastighetsindelningsbestämmelser behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras. Fastighetsregleringar kan göras utifrån detaljplanen i senare skede av lantmäterimyndigheten.

Inga äldre fastighetsindelningsbestämmelser (tomtindelningar/fastighetsplaner) finns inom planområdet. Skulle äldre fastighetsbestämmelser finnas som inte är registrerade i någon akt ska dessa upphävas/avregistreras vid ett fastställande av detaljplanen.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

För att möjliggöra detaljplanen krävs följande åtgärder:

- Anläggande av vatten- och spilledningar samt anslutningspunkt,
- Anläggande av pumpstation för att pumpa vatten- och spillvatten till anslutningspunkt,
- Anläggande av elnätsstation,
- Anläggandet av skolgård,
- Anläggande av dagvattenåtgärder samt
- Anläggande av gatustruktur.

Övriga åtgärder som bör göras men som inte krävs för att genomföra detaljplanen:

- Nergrävning av luftburen kraftledning samt
- Anläggande av gång- och cykelvägar inom planområdet för att ansluta skolområdet till Aktivitetshuset.

För utförligare beskrivning av hur de tekniska åtgärderna ska genomföras hänvisas till rubriker ovan under rubriken förändringar och konsekvenser.

Ekonomiska frågor

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens investeringsbudget får kostnader för byggnation av skola, förskola och tillhörande funktioner. Även kommunens driftbudget får ökade kostnader.

Eventuell nergrävning av befintlig ledning samt eventuell flytt av befintlig mast och tillhörande komplementbyggnad inom området bekostas av kommunen.

Kommunen får kostnader för fastighetsbildningsåtgärder.

Detaljplanen bedöms som ekonomiskt genomförbar.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Respektive ledningsbolag får kostnader för utbyggnad av deras ledningsnät. De får intäkter genom anslutningsavgifter när fastighetsägarna ansluter till nätet och löpnade intäkter från årliga driftsavgifter.

Vid försäljning/överlåtelse av hel eller del av fastighet kan kostnader för fastighetsbildningsåtgärder åläggas annan fastighetsägare än kommunen.

Upplysningar

Plankartan och dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (2010:900). Plankartan har tagits fram i AutoCAD 2023 med Focus Detaljplan 2023 och "BFS_2022_11_01_Bestammelsekatalog.xml".

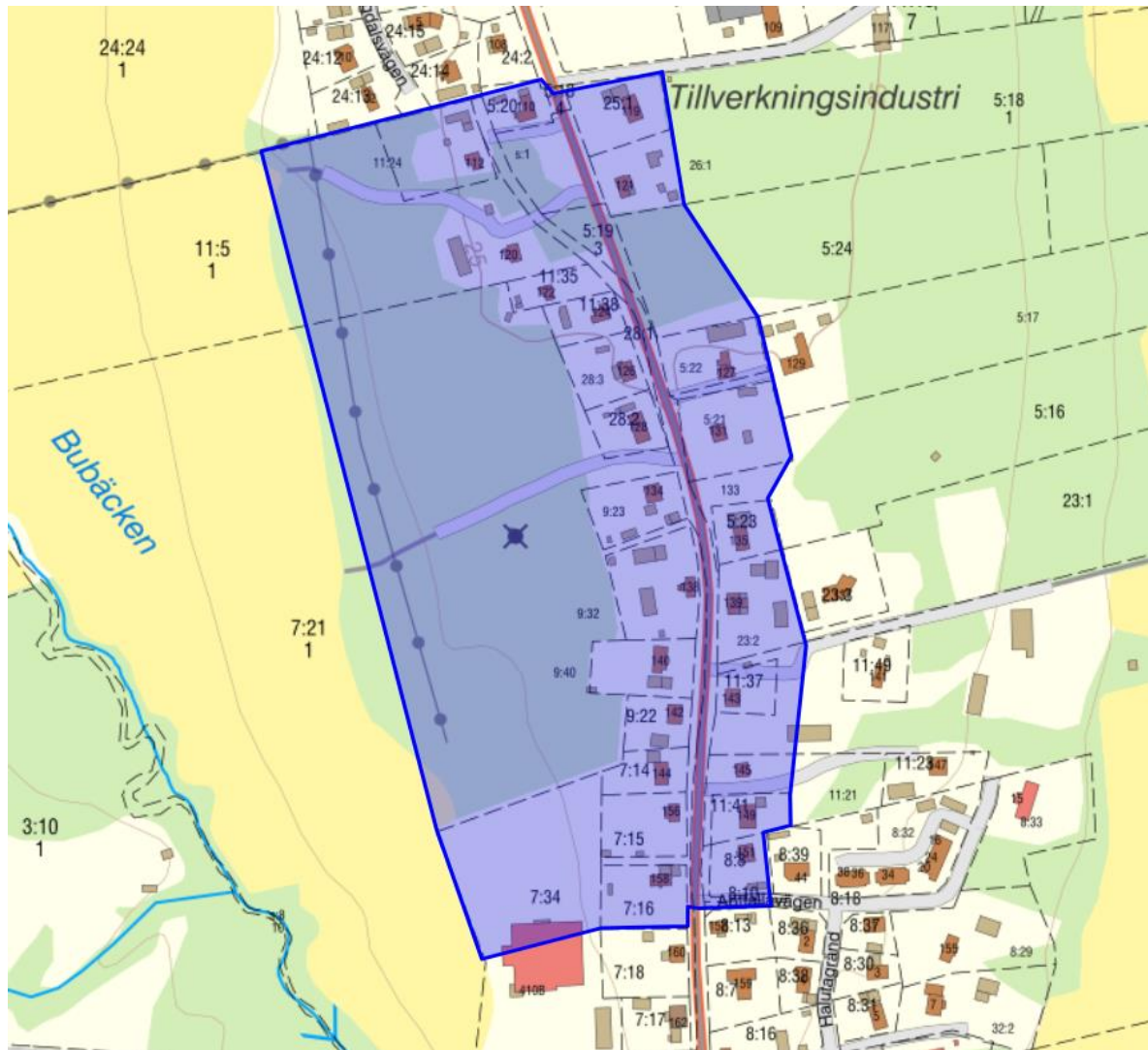
Planbeskrivningen är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås genomföras och beskriver hur olika frågor eller förutsättningar har hanterats. Bilaga till planbeskrivningen redovisar sammanställning av planbestämmelser med motivering och lagstöd i tabellform.

Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Fastighetsförteckningen utgör kommunens bedömning av vilka som ingår i samråds-kretsen. Därför anger fastighetsförteckningen vilka fastigheter, fastighetsägare och andra rättighetsinnehavare som berörs av planförslaget. Fastighetsförteckningen måste samordnas med grundkartan för att båda dokumenten ska redovisa samma uppdaterade fastighetsinformation. Under detaljplaneprocessen används fastighetsförteckningen som en adresslista för att skicka ut underrättelse om när planförslaget är på samråd eller granskning.

Samråds-krets

Detaljplanens samråds-krets består av närliggande fastighetsägare, rättighetsinnehavare, närboende och verksamhetsutövare som bedöms beröras av ett genomförande av detaljplanen, se figur 10 nedan.

Figur 10. Bild över berörda fastigheter i samrådskretsen

Under planprocessens gång blir fastighetsägare och andra rättighetsägare som bedöms ingå i samrådsretsen underrättade genom brevvtsklick inför samråd och granskning. Endast de som lämnat synpunkter under samråd och granskning vars synpunkter inte blivit tillgodosedda blir underrättade om antagande.

Medverkande

Deltagande kommunala verksamheter

- Detaljplanering
- Bygglov
- Fastighet
- Mark och exploatering

Deltagande kommunala bolag

- Umeå Energi AB
- Vatten och avfalls kompetens i norr AB (VAKIN)

Medverkande konsultbolag

- Tyréns Sverige AB

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges.

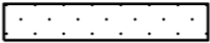
Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges.

Kartor och illustrationer: Umeå kommun, Lantmäteriet och Tyréns Sverige AB, om inte annat anges.

Bilaga

Planbestämmelser med lagstöd

Planbestämmelse	Motivering	Lagstöd
Allmän plats		
NATUR	Natur Syftet är att omhänderta dagvatten och skapa en grön buffert mellan jordbruksmarken och skol- och idrottsområdet.	4 kap. 5 § PBL
Kvartersmark		
S	Skola Syftet är att möjliggöra för förskola och grundskola samt tillhörande komplementbyggnader, vägar, parkeringar och skolgård.	4 kap. 5 § PBL
R ₁	Idrottsplats Syftet är att möjliggöra för idrotts- och sportanläggningar av olika slag med tillhörande byggnader. Syftet är att bredda möjligheterna för framtida utveckling av fastigheten.	4 kap. 5 § PBL
E	Teknisk anläggning Syftet är att möjliggöra en nätstation för att försörja skolområdet med el inom ett mindre område samt att bekräfta befintlig masts med tillhörande komplementbyggnads placering inom planområdet och möjliggöra en eventuell flytt inom planområdet.	4 kap. 5 § PBL
Egenskapsbestämmelser		
Dagvatten	Marken får användas för dagvatten. Syftet är att omhänderta och fördröja dagvatten och skyfall som uppstår inom planområdet.	4 kap. 5 § 2 p. PBL
h ₁	Högsta nockhöjd för huvudbyggnad är 11 meter Syftet med regleringen är att begränsa huvudbyggnadens höjd för att säkerställa att byggnaden inte blir för hög utifrån omgivningspåverkan. Samt att möjliggöra för	4 kap. 16 § 1 p. PBL

	den sortens skolbyggnad som är tilltänkt på fastigheten.	
h ₂	Högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 5 meter Syftet med reglering av byggnadshöjd är att begränsa komplementbyggnaders höjd.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
e	Största byggnadsarea är 3 500 m² Syftet är att möjliggöra för nuvarande behov samt framtida behov av skolverksamhet. Syftet är även att säkra tillräckligt stor friyta och möjliggöra för den sortens skolbyggnad som är tilltänkt på fastigheten.	4 kap. 16 § 1 p. PBL
l	Markreservat för befintlig luftledning Syftet är att säkerställa nuvarande luftledning.	4 kap. 6 § PBL
u	Markreservat för underjordisk ledning Syftet med u-bestämmelsen vid luftledningen är att säkerställa nuvarande ledning och möjliggöra nergrävning i framtiden. Syftet med u-bestämmelsen vid tekniska anläggningen är att säkerställa utrymme för kommande ledningsdragning från nätstationen till kraftledningen.	4 kap. 6 § PBL
Mark som inte får bebyggas (prickad mark) 	Mark som inte får bebyggas Syftet är att inga byggnader ska uppföras på mark som är reserverad för underjordiska ledningar samt att skapa ett bebyggelsefritt avstånd mot fastighetsgräns och planområdesgräns.	4 kap. 6 § PBL
Gäller hela plankartan	Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. laga kraft. Genomförandetiden motiveras av att det bedöms vara möjligt med ett genomförande inom 5 år.	4 kap. 21 § PBL

Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr.o.m. Laga Kraft

Clara Ganslandt Planchef	Adrian Hammar Planaritekt
-----------------------------	------------------------------

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2023/00335

Datum: 2025-02-18

Handläggare: Adrian Hammar

Detaljplan för fastigheten

Stöcke 7:21

inom Stöcke by i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Stöcke 7:21 har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering och Tyréns Sverige AB.

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden **2024-12-06 – 2024-01-08**. 16 yttranden har inkommit. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan görs en sammanfattning av inkomna synpunkter, vilka kan begäras ut i sin helhet.

LÄNSSTYRELSEN

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Handlingar daterade 2024-12-05. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 5 kap. 14 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen
2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808), MB, tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att strandskydd enligt 7 kap. MB inte upphävs i strid med gällande bestämmelser
3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt

4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Under samrådet ska Länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken samt att möjliggöra god dagvattenhantering inom området.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen inte överensstämmer med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Övriga synpunkter

Dagvatten och sulfidjordar

Enligt dagvattenutredningen är det möjligt att åstadkomma lösningar för att fördröja dagvatten så att utflödet motsvarar utflödet idag även vid 100-års regn. Det är viktigt att utflödet inte ökar eftersom ökade flöden längs befintliga rinnsträckor kan leda till behov av åtgärder som kan leda till ökad risk för ytterligare oxidering av sulfidjord.

Naturvärden

Länsstyrelsen bedömer att den naturvärdesinventering som genomförts är utförd på ett godtagbart vis och att inga ytterligare utredningar behöver genomföras. Det är positivt att de naturvärdesbiotoper som har identifierats och som i huvudsak ligger i de västra delarna av planområdet i hög utsträckning är möjliga att bevara. Enligt planbeskrivningen är kommunens ambition även att bevara skog inom skolområdet. Länsstyrelsen anser att det är en lovvärd ambition och vill framhålla vikten av att äldre träd och övriga särskilt värdefulla träd bevaras. Naturvärdesinventeringen visar även att den invasiva arten jättebalsamin förekommer inom planområdet. Vid framtida anläggningsarbeten behöver därför stor försiktighet iakttas. För att förhindra spridning ska uppgrävda massor inte spridas eller lagras utanför det område där arbeten utförs.

Övriga kulturhistoriska lämningar

Det är positivt att kommunen i planbeskrivningen uttrycker att hänsyn bör tas till de övriga kulturhistoriska lämningar som finns inom planområdet och att de om möjligt ska undvika att skadas.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om hantering av den invasiva arten jättebalsamin samt om vikten av att äldre träd och särskilt värdefulla träd bevaras.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

SKANOVA (TELIA COMPANY)

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen. Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Kommentar

Inga revideringar sker av planförslaget.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VATTENFALL ELSDISTRIBUTION AB

Vattenfall Eldistribution AB har inga elnätanläggningar i område för rubricerat ärende och har inget att erinra.

Kommentar

Inga revideringar sker av planförslaget.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TRAFIKVERKET

Trafikverket noterar att kommunen beskriver önskvärda åtgärder längs väg 523 för att tillskapa en mer trafiksäker miljö för oskyddade trafikanter, men att det ligger utanför planområdet. Trafikverket noterar att kommunen har möjlighet att tillgodose gång- och cykelväg inom kvartersmark och förutsätter att kommunen tar ansvar för nödvändiga passager av väg 523. Ett avtal ska tecknas mellan kommunen och Trafikverket då Trafikverkets är utförare av åtgärder på statlig väg. Det krävs tillstånd för att göra åtgärder i vägområdet, sådant tillstånd måste sökas innan anslutningen ska ändras.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om att kommunen ansvarar för passager av väg 523 samt att avtal och tillstånd krävs för att göra åtgärder på statlig väg.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERIET

Planfrågor som berör Lantmäterimyndighetens kommande arbete

Lantmäteriets arbetsuppgifter, efter det att detaljplanen har vunnit laga kraft, är att med stöd av detaljplanen eventuellt avstycka exempelvis skolfastighet eller E-område med tillhörande rättigheter.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Plankarta med bestämmelser

Det behövs en angivelse för utskriftsformat.

Planbeskrivning

Inom fastigheten Stöcke 7:21 finns 2 avtalsservitut från 2021 respektive 2023 vilka behöver beställas för att lokalisera placering.

Om det blir aktuellt med avstyckning av skolfastighet kommer tillfartsfrågan för resterande del av Stöcke 7:21 vara tvungen att tryggas. Om det blir aktuellt med avstyckning av fastighet för tekniska ändamål (E-område) måste tillfart tryggas för nybildad fastighet.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras

Plankarta med bestämmelser

Beroende på vilket utskriftsformat är det svårt att se prickmarken i norra och östra plangränsen. Det kan även övervägas om det är nödvändigt med prickmark i norra och östra gränsen då bestämmelsen P1/P2 finns alternativt ha prickmark och ej använda bestämmelsen P1/P2.

Planområdets norra gräns är osäker och kan ge konsekvenser. Om gränsen är lokaliserad söder om aktuell redovisning kan det innebära att byggnader som placeras 25 m från nuvarande gräns kan komma att bli planstridiga.

Delar av planen som bör förbättras

Planbeskrivning

Planen möjliggör avstyckning av skola och tillåten exploateringsgrad kan komma att påverka eventuella fastigheter.

Under ekonomiska frågor framgår det att kommunen får kostnader för fastighetsbildningsåtgärder. Lantmäterimyndigheten vill framför att kostnader även kan åläggas annan fastighetsägare tex vid överlåtelse av del av/ hel fastighet.

Ledningshavare till E-område kan ansöka om bildande av LR inom anslutande U-område.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med innehållet från avtalsservituten.

Planbeskrivningen kompletteras/revideras med information om att vid överlåtelse av del av/hel fastighet kan kostnader även åläggas annan fastighetsägare än kommunen. Samt med information om att ledningshavare till E-område kan ansöka om bildande av ledningsrätt inom anslutande U-område.

Planbeskrivningen kompletteras med information om att vid avstyckning av fastigheten i skolfastighet och fastighet för teknisk anläggning måste tillfarter lösas för områdena.

Plankartan kompletteras med en angivelse för utskriftsformat. Planbestämmelsen P1 och P2 utgår och ersätts av prickad mark.

Norr om planområdet är kommunal mark, vilket gör att de fastighetsrättsliga konsekvenserna som uppstår om fastighetsgränsen är lokaliserad söder om aktuell redovisning inte blir betydande. Placeringsbestämmelsen har tagits bort och ersatts av prickad mark. Den osäkra fastighetsgränsen ligger cirka 50 m utanför planområdet i norr. Någon fastighetsbestämning kommer således inte göras.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN/BRANDFÖRSVAR

Umeåregionens brandförsvaret har följande synpunkter på planförslaget.

Tillgänglighet – Insatstid

Eftersom insatstiden överstiger 10 minuter till detta område är utrymning med hjälp av räddningstjänsten inte något alternativ.

Tillgång till brandvatten/brandvattenförsörjning

För att säkerställa möjligheterna att genomföra en effektiv släckinsats i händelse av brand bör skolan inte placeras längre än 150 meter från närmsta brandpost.

Notering avseende skydd mot brandspridning mellan byggnader

Ur brandskyddssynpunkt ska det vara minst 8 meter mellan byggnader för att inte krav på brandteknisk avskiljning ska föreligga. Detta är värt att uppmärksamma i planprocessen, så att de blir kända för sökanden i ett tidigt skede.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om insatstid.

Brandpost finns ca 130 meter ifrån planområdet. Kapacitet finns i vattennätet för att skapa en ny brandpost om det finns behov av det. Behovet av brandpost eller annan lösning beaktas i bygglovsprocessen.

Skyddsavstånd mot grannar i händelse av brand är säkrat med prickad mark. För ny bebyggelse inom området kommer skyddsavstånd och eventuella brandtekniska krav fastställas i bygglovsprocessen. Planbeskrivningen kompletteras med information om skyddsavstånd mot brandspridning mellan byggnader.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbandsledningar.

Kommentar

Inga revideringar sker av planförslaget.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM AB

Planens syfte

Samrådshandlingarna anger att planens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken samt att möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skolverksamhet i Stöcke.

Historik och nuläge

Stöckes historia finns beskrivet i Översiktlig kulturhistorisk inventering över byarna Sörmjöle och Stöcke, Västerbottens museum 1998. Saxat ur inventeringen läses:

”Stöcke är från början en jordbruksby som numera har gårdarna samlade efyer vägen som löper i nord-sydlig riktning rakt genom byn. Denna vägsträckning har ingen direkt kontakt emd den gamla kustlandsvägen, den går ca 1500 m väster om byn. Här uppstod, kanske vid samma tid som Sörmjöle, en jordbruksbygd som 1885 hade elca hemman, Byn hade, och ahr fortfarande, karaktären av klungby med tendenser att likna en radby. Väst om byn rinner Bubäcken och den får kontakt med byn i den sydligaste delen. Byn ligger på en svag sluttning ovanför detta vattendrag och odlingsmarken är koncentrerad runt båda sidor av bäckfåran. Stöckes odlingsmark har i söder kontakt med odlingsmarkerna i Ström. 1543 skrevs namnet Steckö, vilket kommer från ett naturnamn som syftar till bäckens beskaffenshet, då namnet har likheter med vattenbeskrivande ord i isländskan kan man utgå från att detta är en plats med anor. Numera har Stöcke en karaktär av utspritt vil-laområde, med gamla byggnader insprängt här och var, men det är trots allt den gamla bebyggelsens form som har fått styra bebyggelsens spridning idag. Det som kanske är mest signifikant för byn idag är inte i första hand de gamla

gårdarna, utan att odlingsmarkerna fortfarande är välhävdade och ett levande jordbruk idag borgar för att det kan förbli så. [...]"

Vid planberedningen lämnades även följande teori om Ortsnamnets etymologi och bakgrund:

"Stöcke anlades sannolikt under medeltid. Enligt Pehr Stenberg kommer namnet Stöcke av ett samiskt ord som betyder sund. Enligt sägen skall Stöckes förste innevånare ha varit en same vid namn Stake. I Gustav Vasas jordebok från 1543 var Stöcksjö en av de största byarna i Umeå sn med 19 bönder vilket tyder på lång kontinuitet och hög ålder. Stöcke hade 17 jordägande bönder vid samma räkning, vilket också tyder på att byn har lång kontinuitet. Vår kunskap om de äldsta byarna är dålig och det aktuella området där ny bebyggelse planeras ligger nära det dåvarande havet vid en havsnivå som motsvarar den för 1 500 år sedan. Delar av det aktuella området består av jordarten sand, vilket var den jordart som först odlades upp"

Utifrån historiska kartor går det att uttolka att Stöcke varit en relativt orörd by till tiden mellan 1935 och 1951, då byn började få stråk som löper från den huvudsakliga bygatan.

Sammantaget är Stöcke en by som har jordbruksmark med lång kontinuitet. Bebyggelsen är lägre och följer i stort sin ursprungliga form.

Kulturvärden och skydd

Planen berör ett område som ligger strax norr om det utpekade området från inventeringen 1998. Plan- och bygglagen (2 kap. 6 §) anger ändock att all planläggning ska göras med hänseende till stads- och landskapsbilden och utföras så att det bidrar till en god helhetsverkan.

"Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till 1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan [...]"

Museets synpunkter

Vid planberedningen lämnades följande synpunkter:

"I dagsläget finns inga kända lämningar efter den äldsta bebyggelsen i Stöcke, men en arkeologisk utredning av det aktuella området bör genomföras för att säkerställa att inga fornlämningar kommer att påverkas."

Aktuella markförhållande indikerar möjlighet att fornlämningar kan finnas på platsen. En arkeologisk utredning är därför lämplig att utföra inför exploatering, så samma vis som gjordes 2018 i ett område strax söder om detta.

Vid planberedningen lämnades även följande synpunkter:

”Platsen är inte utmärkt som värdefull i den kulturhistoriska inventeringen från 1998. Inventeringen ska dock inte förstås som ett komplett kulturmiljöunderlag. Västerbottens museum ser gärna att ett kompletterande underlag tas fram. Förslaget visar ingen gestaltning. Västerbottens museum ser gärna en omsorgsfull gestaltning som tar hänsyn till områdets karaktär och värden.”

Planförslaget visar fortsatt ingen nämnvärd gestaltning, så till den grad att mer eller mindre hela planområdet tas i anspråk för byggnation av skola. En omsorgsfull gestaltning krävs för att ta hänsyn till förlorad jordbruksmark, naturområde, kulturmiljö och helhetsbild. Västerbottens museum motsätter sig i sak inte exploateringen men vill framhäva vikten av god anpassning vad gäller exempelvis byggnadsvolym, skala, material och kulör. I planen lämnas stora möjligheter till komplementbyggnader; något som bör tas i beaktning redan vid ett tidigt skede. Museet ser dock positivt på att bryta upp byggnadskropparna och att bilda ett naturligt sammanhang mellan byggnaderna snarare än en stor anläggning. Vilka behov finns och hur kan dessa tillgodoses redan vid planläggning? Helhetsbilden behöver ses över.

Kommentar

En arkeologisk utredning i fält har genomförts av Länsstyrelsen sommaren 2024 och Länsstyrelsen bedömer att inga ytterligare insatser krävs, se rubriken *Planeringsförutsättningar, Kulturmiljö/fornlämningar*.

Avsikten är att bygga ett skolområde med omsorgsfull gestaltning men en detaljplan ska inte vara mer reglerad än vad som krävs för att uppfylla planens syfte och utifrån vad som krävs utifrån omgivningen. Utifrån att området inte innehar höga natur- eller kulturvärden regleras inte utformningen i denna plan. Bedömning av vad som är en god helhetsverkan och vilka värden bebyggelsen ska utformas utifrån prövas och beaktas i kommande bygglovsprocess.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett.

VAKIN

Vakin har inget att erinra.

Övrigt: Under rubriken ”Vatten och avlopp” står det att vattnet ska ledas till förbindelsestation, detta bör ändras till förbindelsepunkt.

Kommentar

Begreppet förbindelsestation ändras till förbindelsepunkt.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN

Trafik och gata

Viktigt med en trafiksäker lösning i denna korsningspunkt då skolbarnen kommer att färdas på gång- och cykelbanan längs väg 523:s östra sida. Bra om det går att ordna en passage till Mötesplats Stöcke om barnen ska ha sin idrott där, så att barnen slipper korsa väg 523 två gånger på vägen till/från idrottshallen. För att separera skolbarn från trafiken in till i området kan man förslagsvis utforma gatan enligt typritning T01 i Gator och parkers tekniska handbok.

Gator och parkers samlade yttrande

Det är viktigt att skapa en trafiksäker lösning vid korsningen för skolbarn som använder gång- och cykelbanan längs väg 523:s östra sida. En passage till Mötesplats Stöcke skulle minska behovet av att korsa väg 523 två gånger. Gatan kan utformas enligt typritning T01 för att separera barnen från trafiken.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om vikten av att skolbarnen separeras från biltrafiken samt att gällande standard och typritningar ska tillämpas.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Miljö och hälsoskyddsnämnden anser att det är positivt att en ny lokalisering för skola har planerats samt att det ämnas att göra en ändamålsenlig skolgård som är tillåtande, utmanande och att alla ska hitta sin plats.

En naturvärdesinventering har genomförts inom området och de påtagliga naturvärdena utgörs av lövskog med mycket sälj samt andra värdefulla träd inom planområdet. Träden och lövskogen bör tillvaratas inom skolgården även inom brynet vid jordbruksmarken som gränsar till planområdet. Det finns även grönytefaktorer och ekosystemtjänster utvecklade för skolgårdar inom detaljplanen för Tomtebostrand, som skulle kunna vara till hjälp vid utformningen av skolgården.

I enlighet med miljömålen ska alla nya skolor ha tillgång till en skolskog, riktlinjer för detta har naturskolan tagit fram som eventuellt skulle vara till hjälp för att hitta en bra och ändamålsenlig plats.

I planhandlingen anges det att skogen närmast jordbruksmarken kommer planläggas som natur dagvatten vilket är positivt. Planhandlingen kan även kompletteras med att skogen är ett viktigt bryn och skydd till åkermarken och det fågelliv som finns där. Om kraftledningen grävs ner i marken och träden avverkas bör de ersättas för att brynets funktion ska säkerställas över tid. Om det är möjligt bör ersättning av träd införas som en planbestämelse.

Den invasiva växten jättebalsamin har hittas inom planområdet och finns upptagen i EU förordningen över invasiva växter som ska omhändertas.

Jättebalsamin sprids effektivt genom att sprätta frön i stora mängder och kan snabbt ta över ett större område. Massorna där jättebalsamin växer samt ca 10 meter omkring växtplatsen måste deponeras och informeras till Dåva DAC senast två veckor innan deponering. Mer information hur jättebalsamin ska omhändertas kan lämnas av DÅVA DAC samt på naturvårdsverkets hemsida över invasiva växter.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med information om hanteringen av jättebalsamin samt att äldre träd och övriga särskilt värdefulla träd bör bevaras, speciellt i brynet mot jordbruksmarken för att gynna djurliv.

Planen reglerar inte att ersättning ska utgå för träden om de avverkas eftersom träden inte är uttryckligt skyddsvärda utifrån naturvärdesinventeringen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

STYRELSEN FÖR STÖCKE IF OCH STÖCKEBYGDENS UTVECKLING

Vi vill framföra följande synpunkter och förslag för att säkerställa att detaljplanen bidrar till områdets utveckling på ett hållbart och välkoordinerat sätt:

1. Idrottsyta

Det är av stor vikt att området planeras med utrymme för en idrottsyta, helst en 11-manna konstgräsplan, som kan möta behovet av organiserad idrott och spontanidrott för både barn och vuxna. En sådan yta är inte bara en resurs för skolan utan också en viktig del av ett levande samhälle och Stöcke IFs verksamhet.

2. Gång- och cykelväg mot Mötesplats Stöcke

Vi vill betona vikten av att den anslutande gång- och cykelvägen mot Mötesplats Stöcke planeras och koordineras med Mötesplatsen. Detta för att skapa en säker och smidig förbindelse som underlättar rörelse och stärker tillgängligheten för alla invånare i området.

3. Hantering av skolfrågan

Vi förväntar oss att arbetet med detaljplanen hanteras skyndsamt och att detta sker parallellt med projekteringen av den nya skolan. För att säkerställa en fungerande lösning för barnen i Stöcke under övergångsperioden måste en lokal interimslösning för skolundervisningen etableras i väntan på att den nya skolan står färdig.

4. Dialog om utemiljön

Vi ser fram emot en konstruktiv dialog med Umeå kommun kring utformningen av utemiljön och är öppna för att diskutera lösningar som även inkluderar vår fastighet, om detta kan bidra till att gynna barn och unga i bygden. Vi vill även påminna om att kommunen uttryckte ett intresse för detta för fyra år sedan, vilket vi hoppas fortfarande är aktuellt.

Vi ser fram emot att få följa utvecklingen av detaljplanen och hoppas att dessa punkter tas i beaktande för att skapa en välfungerande och hållbar lösning för området och dess invånare.

Kommentar

Synpunkterna bemöts ett stycke i taget.

1. Detaljplanens användning utökas med idrottsändamål [**R₁**] i planen för att möjliggöra för bollplan och annan aktivitet. Planen reglerar inte att det ska finnas eller exakta placering utan möjliggör endast för den användningen.
2. Planmässiga förutsättningar och utrymme finns för att tillskapa gång- och cykelväg men det regleras inte i detaljplanen utan hanteras i kommande bygglovsprocess och projektering.
3. Hantering av skolfrågan är inget som detaljplanen kan hantera.
4. Dialog kring utemiljö med närområdet och berörda grupper uppmuntras men är upp till kommande projekteringsskede om och hur en sådan dialog tas och kan inte regleras i detaljplanen.

Yttrandet bedöms delvis tillgodoses i planförslaget och delar av yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

PRIVATPERSON 1

Privatperson 1 har barn på Stöcke skola och vill under inga som helst omständigheter att barnen (eller andras barn) bussas in till en skola i stan. Hitta en temporär lösning i Stöcke tills den nya skolan är klar. Punkt! Eller snabba på detta bygge så det är klart till hösten. Och skäms att ni ens tänker tanken på något annat? När ni hade möjlighet att bygga ut skolan för bara några år sedan.

Kommentar

Yttrandet kan inte hanteras i planförslaget utan har vidarebefordrats till ansvarig avdelning på kommunen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

PRIVATPERSON 2

Från vår tomt (Stöcke 28:3) går det ett dräneringsdike, vattnet i detta dike kommer främst från vägens avrinning, vilken går under vår tomt, till en brunn som till hälften ligger på vår tomt och hälften utanför. Jag vill bara säkerställa att vattenavrinningen från detta dike inte glöms bort i planen för vattenhantering.

Kommentar

Dagvattenutredningen har identifierat befintliga dikessystem från fastigheter i öst och tagit hänsyn till dessa i beräkningar och vid framtagande av åtgärdsförslag. Planområdet kommer omhänderta sitt eget dagvatten och även säkerställa att planförslaget inte förändrar eller försämrar

dagvattenförutsättningarna för närliggande fastigheter. Planbeskrivningen kompletteras med detta.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

PRIVATPERSON 3

Förslaget med väg mellan husen med bil och busstrafik skrota den idén. Låt det vara gång och cykelväg. Använd Västersidavägen och infart nedanför Allaktivitetshuset. Idag är det mycket trafik på vägen och när bilister har kommit förbi alla stopp förbi skola och bäcken är många så frustrerade så de gasar allt va dom kan efter den svaga kurvan. Jag har sett flera olyckor utanför där jag bor.

Kommentar

Detaljplanen möjliggör för in- och utfarter både åt öster och åt söder. Detaljplanen har inget utfartsförbud läggs mot södra plangränsen så möjlighet finns att ordna anslutning söderifrån i framtiden om det är ett behov som finns. Dock krävs vid en sådan lösning någon form av servitut eller avtal för att vägen ska få gå på annans fastighet.

Planbeskrivningen kompletteras med att detaljplanen möjliggör väganslutning även söderifrån.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett.

PRIVATPERSON 4

Vi ser gärna att det behålls så mycket skog som möjligt mellan angränsande tomter och skolan. Gällande den eventuella gångvägen mellan skolan och mötesplatsen ser vi helst att den går längs med åkern och inte längs med tomtgränserna.

Kommentar

Detaljplanen reglerar inte skogen mer än mot västra sidan mot jordbruksmarken men ambitionen är att bevara så mycket skog som möjligt. Gång- och cykelväg utreds och beslutas i kommande projekteringskede.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett.

Ändringar efter samråd

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Bestämmelse för idrottsplats [**R**₁] läggs till för att möjliggöra idrottsändamål inom planområdet så som bollplan och dylikt.
- Bestämmelse för teknisk anläggning [**E**] läggs till på helaytan för skola och idrottsplats för bekräfta befintlig mast och möjliggöra flytt inom planområdet.

- Exploateringsgraden [e] minskar från 4 000 kvm till 3 500 kvm.
- Planområdet minskar 15 meter från öster för att möjliggöra för en framtida anslutning för området i norr.
- Placeringsbestämmelser utgår och ersätts av prickad mark.
- Utskriftsformat (A1) på plankartan anges.
- Planbestämmelseformulering om dagvatten justeras.

Planbeskrivningen

- Tillägg och justeringar har gjorts för att utöka planen med användningarna idrottsplats samt teknisk anläggning.
- Revideringar kring att exploateringsgraden [e] minskar från 4 000 kvm till 3 500 kvm i text och bild.
- Kompletterande information kring motivet kring minskningen av planområdet i öster.
- Kompletterande information kring brandposter, insatstid och skyddsavstånd mot brandspridning mellan byggnader i området.
- Kompletterande information om att ledningshavare till E-området kan ansöka om bildande av ledningsrätt inom u-området.
- Kompletteringar kring att tillfart måste lösas vid avstyckning av fastigheter inom planområdet.
- Komplettering kring att vid försäljning/överlåtelse av fastighet kan kostnader för fastighetsbildningsåtgärder åläggas annan fastighetsägare än kommunen.
- Komplettering med information om hantering av den invasiva arten jättebalsamin samt om vikten av att äldre träd och särskilt värdefulla träd bevaras.
- Komplettering med information om att kommunen ansvarar för passager av väg 523 samt att avtal och tillstånd krävs för att göra åtgärder på statlig väg.
- Begreppet förbindelsestation ändras till förbindelsepunkt.
- Komplettering kring att skolbarn ska separeras från biltrafik samt att vägprojektering ska ske utifrån gällande standarder och typritningar.
- Rubrik för servitut läggs till och kompletterande information om avtalsservitut i området beskrivs.
- Komplettering kring att befintliga dagvattensystem som angränsar till planområdet ska beaktas vid ett genomförande av planen läggs till.
- Information om att mast och komplementbyggnad måste flyttas har tagits bort eftersom planen möjliggör för att de fortsatt kan vara kvar genom bestämmelse för teknisk anläggning.

Denna handling har godkänts av planchef Clara Ganslandt med planarkitekt Adrian Hammar som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Detaljplanering, Umeå kommun februari 2025

Josef Rundström

Skuggstudie
Slutrapport

2024-11-07
Revidering 2

Skuggstudie

Metod

Skuggstudien är gjord i Blender 4.2. Solens placering är beräknad utifrån platsens koordinater i WGS 84 (63°44'37.68"N 20°13'38.64"E)

Befintliga byggnader är tagna från Lantmäteriets GSD, data där höjden och utformningen av byggnaderna är ungefärligt modellerade utifrån gatuvybilder.

Tillkommande byggnad är placerad utifrån ett maximalt utbyggt scenario där tillkommande byggnad ligger så nära befintlig bebyggelse som detaljplanens regleringar medger (25 meter). Tillkommande byggnad har en byggnadsyta på 4 000 m² och en byggnadshöjd på 10 meter och en nockhöjd på 11 meter.

2(5)

20 mars 09:00

20 mars 12:00

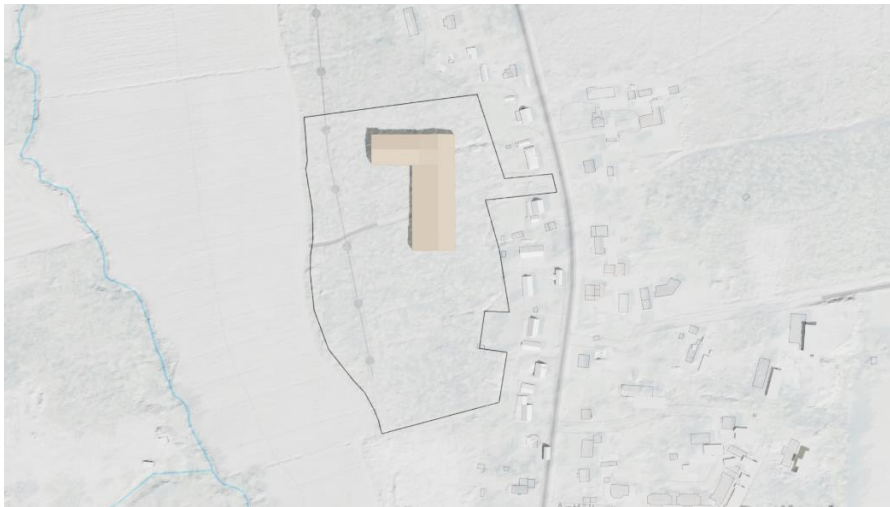

20 mars 15:00

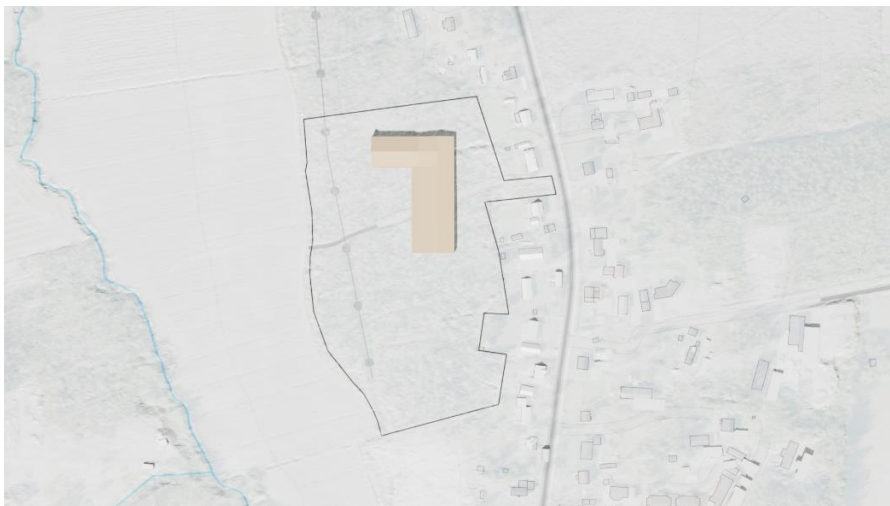

20 juli 09:00

20 juli 12:00

20 juli 15:00

20 juli 18:00

20 september 09:00

20 september 12:00

5(5)

20 september 15:00

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

§ 105

Stöcke 7:21

Diariennr: BN-2023/00335

Detaljplan för del av Stöcke 7:21

Beslut

1. Byggnadsnämnden godkänner detaljplanen för del av Stöcke 7:21.
2. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av Stöcke 7:21 enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).
3. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta fastigheten Stöcke 7:21.
4. Byggnadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 20 augusti 2024.

Kommunen har ett behov av nya skollokaler i centrala Stöcke. Det aktuella behovet omfattar en byggnad med en byggnadsarea (BYA) om ca 2 000 m² i två våningar. För att säkra framtida behov medger detaljplanen en byggrätt om 3 500 m² BYA. Planen möjliggör även för idrottsanläggning och teknisk anläggning. För att minska påverkan på grannar regleras att

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

ny bebyggelse placeras minst 25 meter från angränsande bostadsfastigheter.

Då planförslaget avviker från gällande områdesbestämmelser från 1993 handläggs ärendet med utökat förfarande.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls från 6 december 2024 till 8 januari 2025 och ett samrådsmöte hölls den 16 december 2024. Förslaget var på granskning mellan 21 februari och 14 mars 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att det finns en oro hos grannar rörande ökad trafik och störande ljud. Synpunkter har kommit in kring kommunens övergripande hantering av skolsituationen i Stöcke, vilket ej regleras i detaljplaneförslaget.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande samt att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten behöver utökas.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-05

Antagandehandlingar

- Plankarta, april 2025

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

- Planbeskrivning, april 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, april 2025
- Samrådsredogörelse, april 2025
- Naturvärdesinventering, november 2023
- Dagvattenutredning, oktober 2024
- Skuggstudie, november 2024

Beredningsansvariga

Adrian Hammar, planarkitekt
Harry Bertilsson, tf. planchef

Föredragande

Adrian Hammar, planarkitekt

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet med handlingar ska skickas till

Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

Detaljplanering, detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- Vakin

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 123

Diariennr: KS-2025/00371

Antagande: Detaljplan för del av Stöcke 7:21

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för del av Stöcke 7:21 enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta fastigheten Stöcke 7:21.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2024-08-20.

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Kommunen har ett behov av nya skollokaler i centrala Stöcke. Det aktuella behovet omfattar en byggnad med en byggnadsarea (BYA) om ca 2 000 m² i två våningar. För att säkra framtida behov medger detaljplanen en byggrätt om 3 500 m² BYA. Planen möjliggör även för idrottsanläggning och teknisk anläggning. För att minska påverkan på grannar regleras att ny bebyggelse placeras minst 25 meter från angränsande bostadsfastigheter.

Då planförslaget avviker från gällande områdesbestämmelser från 1993 handläggs ärendet med utökat förfarande.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls från 2024-12-06 till 2025-01-08 och ett samrådsmöte hölls 2024-12-16. Förslaget var på granskning mellan 2025-02-21 och 2025-03-14.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att det finns en oro hos grannar rörande ökad trafik och störande ljud. Synpunkter har kommit in kring kommunens övergripande hantering av skolsituationen i Stöcke, vilket ej regleras i detaljplaneförslaget.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande samt att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten behöver utökas.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-21.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 105.

Antagandehandlingar

- Plankarta, april 2025
- Planbeskrivning, april 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, april 2025
- Samrådsredogörelse, april 2025

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

- Naturvärdesinventering, november 2023
- Dagvattenutredning, oktober 2024
- Skuggstudie, november 2024

Beredningsansvariga

Adrian Hammar, planarkitekt

Harry Bertilsson, tf. planchef

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Beslutet med handlingar ska skickas till

- Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till

detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- Vakin

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-05-27

§ 46

Diariennr: KS-2025/00371

Antagande: Detaljplan för del av Stöcke 7:21

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för del av Stöcke 7:21 enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

att utöka verksamhetsområdet för vatten och spillvatten till att omfatta fastigheten Stöcke 7:21.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2024-08-20.

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för skola och förskola med tillhörande funktioner anpassade till platsens förutsättningar. Planen syftar även till att möjliggöra för idrottsplats samt tekniska anläggningar. Samt att bibehålla en grön naturkil mot jordbruksmarken och möjliggöra god dagvattenhantering inom området. Detaljplanen syftar även till att ta höjd ytmässigt för framtida behov av skol- och idrottsverksamhet i Stöcke.

Kommunen har ett behov av nya skollokaler i centrala Stöcke. Det aktuella behovet omfattar en byggnad med en byggnadsarea (BYA) om ca 2 000 m² i två våningar. För att säkra framtida behov medger detaljplanen en byggrätt om 3 500 m² BYA. Planen möjliggör även för idrottsanläggning och teknisk anläggning. För att minska påverkan på grannar regleras att ny bebyggelse placeras minst 25 meter från angränsande bostadsfastigheter.

Då planförslaget avviker från gällande områdesbestämmelser från 1993 handläggs ärendet med utökat förfarande.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-27

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls från 2024-12-06 till 2025-01-08 och ett samrådsmöte hölls 2024-12-16. Förslaget var på granskning mellan 2025-02-21 och 2025-03-14.

Av de synpunkter som har inkommit under granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bland annat att det finns en oro hos grannar rörande ökad trafik och störande ljud. Synpunkter har kommit in kring kommunens övergripande hantering av skolsituationen i Stöcke, vilket ej regleras i detaljplaneförslaget.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande samt att verksamhetsområdet för vatten och spillvatten behöver utökas.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-21.

Byggnadsnämndens beslut om godkännande, BN § 105.

Antagandehandlingar

- Plankarta, april 2025
- Planbeskrivning, april 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, april 2025
- Samrådsredogörelse, april 2025

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag2025-05-27

- Naturvärdesinventering, november 2023
- Dagvattenutredning, oktober 2024
- Skuggstudie, november 2024

Beredningsansvariga

Adrian Hammar, planarkitekt

Harry Bertilsson, tf. planchef

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet med handlingar ska skickas till

- Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas tilldetaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Länsstyrelsen
- Vakin

Tjänsteskrivelse

2025-03-13

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00278

Förenklad rapport januari-april 2025 (tertiäl 1)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari-april 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade 17 juni 2019 beslut om att kommunstyrelsen årligen ska upprätta en förenklad rapport för perioden januari-april, en delårsrapport för perioden januari-augusti samt en årsredovisning och överlämna dessa till kommunfullmäktige. Den bakomliggande orsaken till att denna rapport är av förenklad karaktär är förändringar i lagstiftningen som medfört kraftigt höjda krav på omfattning, innehåll och utformning av kommunala delårsrapporter.

Den rapport som nu föreligger för hantering fokuserar därför i huvudsak på väsentliga ekonomi- och personalförhållanden. Den förenklade rapporten innefattar inte uppföljning av mål och uppdrag och inte heller någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen.

Resultat- utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Kommunens resultat för årets fyra första månader är 15 mnkr, vilket innebär 130 mnkr i budgetavvikelse. Avvikelsen mot budget hänför sig främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter, högre skatteintäkter samt lägre kostnader för pensionsavsättning och vinterväghållning samt högre kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorg.

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 181 mnkr.

Kommunens prognos för helåret är ett resultat på 318 mnkr, vilket är 122 mnkr högre än budget. Den prognostiserade budgetavvikelsen hänför sig främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter än förväntat, högre skatteintäkter utifrån förbättrad konjunktur, lägre kostnader för pensionsavsättningar, bättre finansnetto och fortsatt högre

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00278

kostnader för placeringar inom barn- och ungdomsverksamheten samt inom missbruksvård för vuxna än förväntat.

Resultatet för UKF-koncernen prognostiseras bli 323 mnkr, vilket är 5 mnkr högre än budget.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2023 och 2024.

Periodens investeringar för kommunen uppgår till 295 mnkr, som är 34 mnkr lägre än utfallet för samma period föregående år.

Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 590 mnkr, vilket motsvarar cirka 78 procent av beslutad investeringsbudget på 2 046 mnkr. Prognosen inkluderar att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) genomförs under hösten 2025.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari–april 2025

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson
Malin Blom
Urban Blomdal
Maria Edlund
Johan Eriksson
Dan Gideonsson
Lina Renfors
Fredrik Åberg

Beslutet ska skickas till

Malin Blom

Margaretha Alfredsson
stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
ekonomidirektör

Läget i kommunen januari–april 2025

Kommunstyrelsens förenklade rapport till kommunfullmäktige

Innehåll

Inledning	3
Väsentliga personalförhållanden	4
Utveckling och viktiga händelser inom målområdena	4
Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare	4
Ledarskap	5
Friskfaktorer	5
Ekonomi	7
Kommunens resultat	7
Kommunens resultat jämfört med budget	7
UKF-koncernens resultat	8
Kommunens resultatprognos	9
UKF-koncernens resultatprognos	9
Investeringar	10
Kommunens ekonomiska ställning	11
UKF-koncernens ekonomiska ställning	12
Driftredovisning - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos	12
Bilaga 1 Driftredovisning – styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos	14
Bilaga 2 Resultaträkning för kommunen och UKF-koncernen	15
Bilaga 3 Balansräkning för kommunen och UKF-koncernen	16
Bilaga 4 Investeringar - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos	17

Inledning

Det osäkra omvärldsläget, som på senare tid påverkats av tvära kast i amerikansk handelspolitik, får effekter på ekonomin. I riket som helhet präglas perioden av lågkonjunktur och ökad arbetslöshet. Norrland och Västerbotten särskiljer sig dock. Västerbotten hade i mars den näst lägsta arbetslösheten i landet med 4,6 procent - att jämföra med riket som helhet med 8,5 procent i mars 2025. Något som också speglas i att kompetensförsörjning är en allt större utmaning i flera av kommunens verksamheter.

Sverige har en nedåtgående trend i fruktsamhetstalen sedan 2010, vilken främst beror på att förstagångsföderskorna föder barn senare. Denna tendens har förstärkts under senare år och både kommunens egen demografiprognos och nationella prognoser från SCB visar på lägre födslotal. Något som kommer att påverka förskoleverksamheten under kommande år i form av minskat antal barn i förskoleålder.

Inflationen väntas vara mellan 2 och 3 procent i år för att sedan sjunka och stabiliseras vid målet under 2026.

Efter några år med väldigt låg real skatteutveckling beräknas skatteunderlaget på riksnivå i år öka realt med 4,7 procent till följd av att främst pensionskostnader utvecklas långsammare än skatteintäkterna. Något som också märks i Umeå där flertalet av kommunens nämnder är i balans jämfört med föregående år.

De senaste årens starka resultat har stärkt soliditeten och den långsiktiga ekonomiska beredskapen har förbättrats i Umeå kommun. Detta har tillsammans med pågående arbete med kompetensförsörjning, demografiska förändringar och kostnadsanpassningar gett ett bra utgångsläge att hantera både 2025 års och kommande års utmaningar.

Väsentliga personalförhållanden

I detta avsnitt redovisas en sammanfattning av pågående arbete kopplat till fullmäktiges personalpolitiska mål samt information om väsentliga personalförhållanden för perioden.

Personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Utveckling och viktiga händelser inom målområdena

Med erfarenheter från avtalsrörelsen 2024 har insatser för en ökad handlingsberedskap vidtagits. Bland annat har en rutin för arbetsmarknadskonflikter tagits fram i syfte att dels tydliggöra hanteringen vid eventuell arbetsmarknadskonflikt, dels fungera som stöd till verksamheter /förvaltningar för att minimera konsekvenserna av arbetskonflikter. Även kompetenshöjande insatser har genomförts. Fram till mitten av maj 2025 har Sveriges Kommuner och Regioner tecknat nya huvudöverenskommelser med de fem fackliga organisationer som reglerar kommunsektorn och inga arbetsmarknadskonflikter har brutit ut kopplat till förhandlingarna. De avtal som tecknats centralt är tvååriga och gäller till våren 2027.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Nämnderna arbetar i linje med upprättad kompetensförsörjningsplan. Det är dock betydande skillnader när det gäller tillgång till personal. Vissa nämnder har ett mindre behov som relativt enkelt går att tillgodose, medan andra har stora behov samtidigt som tillgången på utbildad arbetskraft är begränsad. Verksamheterna inom vård och omsorg är exempel på det senare och under perioden har stora ansträngningar gjorts för att säkra sommarbemanningen, bland annat genom deltagande på mässor och events samt besök på gymnasieskolor.

Under perioden har kommunfullmäktige beslutat att anta lönepolicy i enlighet med utarbetat förslag och lönekartläggning för att identifiera och åtgärda eventuella osakliga löneskillnader utifrån kön har genomförts. Inga behov av åtgärder identifierades.

Nämndernas förvaltningar har påtagligt fördjupat analyskapaciteten kring kompetensförsörjningsbehov till följd av arbetet med tilläggsuppdrag 2023:1 från kommunfullmäktige. Det arbetet har även tydliggjort var samarbete och gemensamma insatser behövs. Aktiviteter och insatser pågår i flera kommungemensamma forum som följd av genomförda analyser. Ett fokusområde är ett förlängt arbetsliv, behålla medarbetare genom utvecklade omställningsprocesser och förstärkt arbete med universitetets aktörer för att nyttja och behålla fler

studenter efter examen. Andra områden är möjligheterna att digitalisera rekryteringsprocessen samt uppföljning av distansarbete.

Ledarskap

Kompetenta chefer med goda förutsättningar är centralt för framgångsrika verksamheter och fortsatta ansträngningar görs för att uppnå riktvärdet 30 medarbetare per chef. Det sker fortlöpande uppföljning av chefernas förutsättningar och en redovisning på övergripande nivå har presenterats för såväl Centrala samverkansgruppen som Personalnämnden, utöver den nämndsspecifika uppföljningen. Bland många andra insatser för att stärka ledarskapet har tre frukostseminarier erbjudits med fokus på välfärdsbrott och organiserad brottslighet, konflikthantering och presentationsteknik.

Ett arbete pågår för att revidera ledarpolicyn, medarbetarpolicyn samt styrdokumentet om kommunens värdegrund, MÖTS. Beslut om uppdaterade styrdokument tas av kommunfullmäktige under 2025.

Friskfaktorer

Nämnderna har påbörjat arbetet med den handlingsplan som fastställdes som resultat av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och aktiva åtgärder. Det handlar för flera nämnder om att minska arbetsbelastningen och skapa förutsättningar för återhämtning.

Samtliga nämnders förvaltningar genomför insatser för att säkerställa arbetet med friskfaktorerna utifrån det personalpolitiska målet och åtaganden i gällande kollektivavtal.

Vissa verksamheter har fortsatt att utveckla lösningar utifrån nya regler om dygnsvila medan andra genomfört organisationsanpassning för att gagna en god arbetsmiljö och ökad sammanhållning.

Implementering av ett digitalt system för att planera, genomföra och följa upp nödvändiga arbetsmiljöåtgärder har inletts. Systemet är designat för att stärka förmågan att hantera arbetsmiljörisker och säkerställa efterlevnad av arbetsmiljölagen.

Under perioden har det genomförts en halvdags dialog mellan CSG och PN med fokus på skyddsombudens förutsättningar och medarbetarinflytande.

Tabell 1. Väsentliga personalförhållanden - Resultatmått jan-april

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024			Utfall 2024 helår		
		kvi	män	tot	kvi	män	tot	kvi	män	tot
Sjukfrånvaro (%) ¹	6,5	8,7	5,4	7,7	8,5	5,4	7,6	8,0	5,0	7,1
Andel långtidsfriska (%)	60	56	67	59	58	69	61	58	67	61
Andel heltidsanställda (%)	92	92	94	93	92	92	92	92	92	92

¹ Totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron är marginellt högre än motsvarande period 2024. Ökningen har skett bland kvinnor vars sjukfrånvaro ökat från 8,5 till 8,7 procent, medan ingen förändring noteras för män. Februari hade tydligt högre sjukfrånvaro än februari föregående år. Det berodde i första hand på förkylningar och influensa. I jämförelse med målvärdet som avser helåret landar sjukfrånvaron för årets fyra första månader drygt en procentenhet över.

Även för övriga resultatmått är förändringarna mycket små. Utvecklingen följs fortlöpande av förvaltningar och nämnder och analyseras i kommande uppföljning.

Ekonomi

I denna förenklade rapport har inte någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen upprättats.

Kommunens resultat

Redovisat resultat för årets fyra första månader uppgår till 15 mnkr (-278 mnkr), vilket är 293 mnkr högre än för samma period föregående år.

Verksamhetens intäkter för Umeå kommun är i paritet med motsvarande period föregående år och uppgår till 664 mnkr (669 mnkr). Bland intäkterna är intäkter från kraftverksamheten lägre och intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter högre än samma period föregående år.

Verksamhetens kostnader uppgår till 3 637 mnkr (3 756 mnkr) och har minskat med cirka 119 mnkr jämfört med samma period föregående år. Förändringen beror främst på väsentligt lägre pensionskostnader, på grund av inflationens påverkan på värdesäkring av förmånsbestämda pensionsdelar.

Kostnader för avskrivningar uppgår till 229 mnkr (206 mnkr) och har ökat med cirka 23 mnkr mot fjolåret, varav 4 mnkr är avskrivningar på finansiella leasingtillgångar och 19 mnkr är avskrivningar på ordinarie anläggningstillgångar.

Kommunens skatteintäkter uppgår till cirka 2 799 mnkr (2 621 mnkr) och har efter årets fyra första månader ökat med 178 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Konjunkturer har utvecklats något bättre än förväntat för 2025.

Generella statsbidrag och utjämning uppgår till 482 mnkr (496 mnkr) och är cirka 14 mnkr lägre än vid samma tidpunkt föregående år. Förändringen hänför sig till lägre riktade generella statsbidrag då statsbidragen Minskad timanställning och Allmänna val (EU-val) inte finns i år.

Umeå kommuns finansnetto är 38 mnkr bättre än för samma period föregående år, vilket främst hänför sig till lägre räntekostnader på pensionsavsättningar.

Kommunens resultat jämfört med budget

Kommunens resultat efter årets fyra första månader innebär en budgetavvikelse på 130 mnkr.

Verksamhetens intäkter är 101 mnkr högre än budget för perioden. Det beror främst på högre bidrag från Socialstyrelsen (Äldreomsorgssatsningen, Äldreomsorgslyftet, God och nära vård), högre bidrag för marksanering Norrbyskär samt mer försäljning av exploateringsfastigheter än förväntat.

Verksamhetens kostnader är i paritet med budgeterat för perioden. Bland kostnaderna är kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorgen högre medan kostnader för vinterväghållning och hemtjänst samt personalkostnader (främst inom individ- och familjeomsorgen) lägre än förväntat.

Redovisade kostnader för avskrivningar är i paritet med budget.

Kommunens skatteintäkter är efter årets fyra första månader 31 mnkr högre än budget, varav 15 mnkr avser slutavräkning för 2024.

Generella statsbidrag och utjämning är 12 mnkr lägre än budget för perioden, vilket främst hänför sig till lägre inkomstutjämningsbidrag.

Umeå kommuns finansnetto är sammantaget cirka 8 mnkr bättre än budget, vilket främst beror på lägre utlåning till kommunens bolag än förväntat, lägre upplåning på grund av lägre investeringstakt och lägre ränta än budgeterat.

UKF-koncernens resultat

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 181 mnkr (167 mnkr), vilket är en ökning med 14 mnkr jämfört med samma period föregående år.

Rörelseintäkterna minskar med 74 mnkr samtidigt som rörelsekostnaderna minskar med 97 mnkr. Intäktsminskningen beror främst på lägre rörliga intäkter från fjärrvärme, el och elnät. Detta är kopplat till lägre temperaturer samtidigt som elpriset har varit lägre under inledningen av 2025 vilket har resulterat i lägre intäkter från elproduktion. Kostnadsminskningen beror främst på att temperaturerna under årets första månader har varit jämnare och högre jämfört med föregående år, vilket har medfört lägre kostnader. Resultat från intressebolag genererar tillsammans ett resultat på 7 mnkr (3 mnkr).

Avskrivningarna ökar med 15 mnkr. Periodens räntenetto -80 mnkr (-87 mnkr) är 7 mnkr bättre än föregående år på grund av lägre räntekostnader.

Umeå Energi redovisar ett resultat som är 17 mnkr högre än samma period föregående år. Temperaturerna under årets första månader har varit jämnare och högre jämfört med föregående år, vilket har medfört lägre kostnader. Samtidigt har de högre temperaturerna också inneburit minskade rörliga intäkter från fjärrvärme, el och elnät. Priserna på el har under 2025 legat på en lägre nivå än under 2024, vilket har resulterat i lägre intäkter från elproduktion under perioden. Periodens resultat uppgår till 97 mnkr (80 mnkr).

Bostaden redovisar 19 mnkr högre resultat jämfört med samma period föregående år. Intäkterna har ökat på grund av inflyttning till nybyggda bostäder samt indexuppräknings. På kostnadssidan har el- och fjärrvärmekostnader minskat samtidigt som personalkostnader och avskrivningar har ökat. Periodens resultat är 89 mnkr (70 mnkr).

Umeva/Vakin redovisar ett resultat som är 7 mnkr lägre jämfört med samma period föregående år. Intäkterna är högre jämfört med samma period föregående år och beror på höjd VA-taxa samt ökade intäkter för försäljning av återvunnet material. Kostnaderna har dock ökat mer än intäkterna och det beror främst på högre kostnader för avfallshantering i samband med transporter för

förpackningsinsamlingen och returpapper, transporter från återvinningscentraler samt ökade personalkostnader. Periodens resultat är -2 mnkr (5 mnkr).

Från och med 2025 inkluderas Kvarkenhamnar AB som helägt dotterbolag i resultatet för Umeå Hamn, tidigare ingick resultatet från Kvarkenhamnar i resultat från intressebolag. Jämförelseåret innehåller endast resultatet för Umeå Hamn AB. Periodens resultat uppgår till -14 mnkr (-9 mnkr).

Upab redovisar ett 2 mnkr högre resultat jämfört med samma period föregående år. Volym- och prisökningar bidrar till högre intäkter från avgiftsparkering och abonnemang. Fler parkeringsvakter i tjänst medför att intäkterna från felparkeringsavgifter ökar med 43 procent jämfört med samma period föregående år, detta motsvarar dock en mer normal nivå då det var personalbrist under 2024. Periodens resultat uppgår till 6 mnkr (4 mnkr).

Kommunens resultatprognos

Kommunens prognosticerade resultat för 2025 uppgår till 318 mnkr, vilket är 185 mnkr högre än resultatet föregående år och 122 mnkr högre än budget.

Verksamhetens intäkter prognostiseras bli 204 mnkr högre än budgeterat, vilket främst beror på högre bidrag från Socialstyrelsen (Äldreomsorgssatsningen, Äldreomsorgslyftet, God och nära vård) samt mer försäljning av exploateringsfastigheter än förväntat.

Verksamhetens kostnader prognostiseras bli 156 mnkr högre än budgeterat, vilket främst hänför sig till högre kostnader för placeringar inom barn- och ungdomsverksamheten samt inom missbruksvård för vuxna än förväntat och till högre kostnader för åtgärder inom kompetensförsörjning, förebyggande arbete och digitalisering. Samtidigt är kostnaderna lägre för pensionsavsättningar.

Avskrivningar prognostiseras bli i paritet med budget.

Skatteintäkter prognostiseras bli 65 mnkr högre än budgeterat och generella statsbidrag prognostiseras bli 36 mnkr lägre än budget, varav 6 mnkr utgör omklassificering av riktade statsbidrag till generella statsbidrag.

Finansnettot prognostiseras bli 46 mnkr bättre än budget, vilket främst hänförs till lägre upplåning på grund av lägre investeringstakt och lägre snittränta än budgeterat.

UKF-koncernens resultatprognos

UKF-koncernens prognosticerade resultat efter finansiella poster uppgår till 323 mnkr, vilket är 26 mnkr högre jämfört med förra årets resultat efter finansiella poster på 297 mnkr. Prognostiserat resultat är något högre jämfört med budgeterat resultat (318 mnkr).

Investeringar

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2023 och 2024.

Utfallet för periodens investeringar för kommunen uppgår till 295 mnkr (329 mnkr) vilket är 34 mnkr lägre än utfallet för samma period föregående år. Utfallet är 210 mnkr lägre än budgeterat, vilket framför allt beror på att fastighetsinvesteringar, investeringar i gator och vägar samt investeringar i kommunens exploateringsverksamhet har blivit försenade eller framflyttade.

För *tekniska nämnden* beror periodens budgetavvikelse (130 mnkr) huvudsakligen på investeringsprojekt inom verksamheten *fastighet* (71 mnkr). Orsaker till avvikelsen är att flera projekt inte har startat än, pausats eller har en förskjuten tidsplan. Detta gäller dels olika projekt avseende grundskolor och förskolor, dels budgetmedel för reinvesteringar som väntas nyttjas under året.

Inom verksamheten *gator och parker* beror periodens budgetavvikelse (50 mnkr) på att flera projekt har blivit försenade eftersom avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägarna kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) blivit försenad till hösten 2025.

För *kommunstyrelsens* verksamheter beror budgetavvikelsen (55 mnkr) huvudsakligen på förskjutningar inom mark- och exploateringsprojekt (44 mnkr) som orsakas av förseningar i planeringsprocessen. Avvikelsen beror främst på förseningar i planeringsprocessen för projekten Tomtebo-strand, Obbola och Teg.

Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 590 mnkr, vilket motsvarar cirka 78 procent av beslutad investeringsbudget på 2 046 mnkr. Prognosen inkluderar att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) sker under hösten 2025.

Prognosen för verksamheten *fastighet* är att 73 procent av investeringsbudgeten för året kommer att nyttjas och skulle innebära ett överskott på 259 mnkr. Avvikelsen beror på att flera projekt inte har startat ännu eller har en förskjuten tidsplan. Detta innefattar bland annat projekt för nybyggnation av daglig verksamhet på Sofiehem, utbyggnad av Vasaskolan för gymnasiet samt nybyggnation av brandstation Umeå Östra.

För projekt inom verksamheten *gator och parker* är prognosen att 83 procent av årets investeringsbudget kommer att nyttjas vilket innebär ett överskott på 72 mnkr. Avvikelsen förklaras dels av projektet för ombyggnation av Renmarkstorget (37 mnkr) som har blivit senarelagt samt av projekt som blivit tidsförskjutna på grund av förseningar från Trafikverket i ansvarsbytet för vägarna.

För projekt inom mark- och exploateringsverksamheten är prognosen att 75 procent av årets investeringsbudget kommer att nyttjas. Detta beror på förskjutningar orsakade av förseningar i planeringsprocessen för mark- och exploateringsprojekt.

Periodens investeringar inom *UKF-koncernen* uppgick till 291 mnkr (373 mnkr). Lämnad prognos för årets investeringar är 1 440 mnkr, vilket är 316 mnkr högre än förra årets investeringar (1 124 mnkr) och 50 mnkr lägre än årets budget (1 490 mnkr).

Kommunens ekonomiska ställning

Kommunens resultat för årets fyra första månader indikerar en stärkt ekonomisk ställning sedan årsskiftet.

Kommunens avsättningar till pensioner (inkl. särskild löneskatt) uppgår till 33 mnkr (279 mnkr), baserat på löpande årsprognoser från kommunens pensionsförvaltare. Inflationen har stabiliserat sig på en lägre nivå vilket har bidragit till att kostnaden för den förmånsbestämda pensionen har minskat.

Kommunens egna långfristiga lån har minskat med 39 mnkr sedan årets början till 1 835 mnkr (1 874 mnkr). Skulden på finansiell leasing har minskat med 35 mnkr sedan årsskiftet till 1 834 mnkr (1 869 mnkr).

Kommunens självfinansieringsgrad för periodens investeringar uppgår till 82 procent (-22 procent vid samma tidpunkt föregående år). Effekten av ett högre resultat i kombination med lägre investeringsvolym påverkar självfinansieringsgraden i positiv riktning, trots detta är resultatet inte tillräckligt för att finansiera periodens investeringar. Prognosen för årets investeringar är 1 590 mnkr, avskrivningar 705 mnkr och resultat 318 mnkr innebär att självfinansieringsgraden för helår beräknas uppgå till 64 procent. Vid årsskiftet uppgick självfinansieringsgraden till 40 procent inklusive nytecknad finansiell leasing.

Soliditetsmättet beskriver kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Mättet anger hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel. Periodens *soliditet inklusive pensionsförpliktelsen och exklusive utlåning till koncernbolagen* ökade två procentenheter till 31 procent (29 procent) jämfört med samma period föregående år och ligger per sista april i samma nivå som vid årsskiftet. Under de senaste fem åren har det mättet i genomsnitt varit 30 procent per sista april.

I den officiella statistiken används ett annat *soliditetsmått som inkluderar även internbankens vidareutlåning till koncernen*. Enligt det mättet uppgår soliditeten för årets fyra första månader till 19 procent (18 procent), vilket är en procentenhet högre jämfört med samma period föregående år och ligger per sista april i samma nivå som vid årsskiftet. Genomsnittet har under de senaste fem åren varit 18 procent per sista april.

UKF-koncernens ekonomiska ställning

UKF-koncernens låneskuld har minskat med 349 mnkr sedan årsskiftet och uppgår till 8 845 mnkr (9 194 mnkr 2024-12-31).

UKF-koncernens soliditet, den egna kapitalandelen av tillgångarna, uppgår till 34 procent (33 procent 2024-12-31). Soliditeten är något högre under årets första tertial jämfört med årsskiftet på grund av att resultatet för perioden är högre samtidigt som investeringstakten har varit lägre.

Periodens investeringar uppgår till 291 mnkr (373 mnkr). Självfinansieringsgraden uppgår till 135 procent (98 procent) efter första tertialet. Prognosen för årets investeringar på 1 440 mnkr, avskrivningar på 636 mnkr och en resultatprognos på 323 mnkr innebär att självfinansieringsgraden för helår beräknas uppgå till 67 procent (72 procent). En prognostiserad högre investeringsnivå sänker självfinansieringsgraden för helåret.

Driftredovisning - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

I driftredovisningen redovisas en avstämning av utfall mot fullmäktiges budget för den verksamhet som bedrivs inom kommunens styrelse och nämnder. I driftredovisningen redovisas budgetavvikelsen för *verksamhetens nettokostnad*. Där redovisas således inte skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansiella intäkter och kostnader. Detta gör att redovisningen för kommunstyrelsen (finansiell leasing) och äldrenämnden (riktade statsbidrag som klassificeras som generella) påverkas.

Styrelse och nämnder redovisar ett utfall som är 102 mnkr högre än budget (föregående år 5 mnkr lägre än budget). De största budgetavvikelserna har:

- kommunstyrelsen (28 mnkr), vilket förklaras av högre intäkter än förväntat från mark- och exploateringsverksamheten samt lägre kostnader för pensionsavsättningar.
- äldrenämnden (33 mnkr), vilket främst förklaras av färre hemtjänsttimmar och färre antal personer inom vård- och omsorgsboenden. Nämnden har även ett riktat statsbidrag med villkor som gör att bidraget redovisningsmässigt inte redovisas i driftredovisningen (2 mnkr), men däremot kostnaderna kopplade till statsbidraget.
- tekniska nämnden (27 mnkr), vilket förklaras av lägre kostnader för vinterväghållning på grund av mer gynnsamma förhållanden än förväntat.
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (11 mnkr), vilket främst förklaras av högre statsbidrag från Migrationsverket och färre elever inom gymnasieverksamheten än budgeterat.
- individ- och familjenämnden (-13 mnkr), vilket främst förklaras av externa placeringar inom funktionshinderomsorgen samt högre prisökningar kopplade till insatser för barn och unga samt vård för unga vuxna än förväntat

Styrelse och nämnder lämnar en prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2025 som är 48 mnkr (-24 mnkr). De största prognosavvikelserna har:

- kommunstyrelsen (15 mnkr), vilket främst hänförs till lägre kostnader för pensionsavsättningar än budgeterat samt bättre resultat inom exploateringsverksamheten.
- äldre- och vårdnämnden (34 mnkr), vilket främst förklaras av färre hemtjänsttimmar och färre antal personer inom vård- och omsorgsboenden.
- för- och grundskolenämnden (19 mnkr), vilket främst förklaras av lägre volymer inom fritidshem, vakanser inom skolgemensamma verksamheter samt lägre volymer nyanlända.
- gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (15 mnkr), främst beroende på högre statsbidrag från Migrationsverket och färre elever inom gymnasieverksamheten än förväntat.
- individ- och familjenämnden (-43 mnkr), vilket främst förklaras av externa placeringar inom funktionshinderomsorgen samt högre prisökningar kopplade till insatser för barn och unga samt vård för unga vuxna än förväntat.

Bilaga 1 Driftredovisning – styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

Driftredovisning per nämnd, mnkr ²	2025			2024	2025		
	Budget jan-apr	Utfall jan-apr	Budget-avvikelse jan-apr	Utfall jan-apr	Budget jan-dec	Prognos årsutfall	Prognos budget-avvikelse jan-dec
Kommunfullmäktige (revision)	-1	0	1	0	-4	-4	0
Kommunstyrelsen ³	-412	-384	28	-480	-1 196	-1 181	15
Valnämnden	-1	-1	0	-3	-3	-3	0
För- och grundskolenämnden	-850	-845	6	-843	-2 338	-2 319	19
Äldrenämnden ⁴	-468	-435	33	-454	-1 397	-1 363	34
Tekniska nämnden	-570	-542	27	-532	-1 554	-1 550	5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-233	-222	11	-218	-652	-637	15
Individ- och familjenämnden	-589	-602	-13	-589	-1 774	-1 817	-43
Fritidsnämnden	-53	-52	1	-50	-159	-160	-1
Kulturnämnden	-60	-61	-1	-58	-170	-170	0
Byggnadsnämnden	-23	-17	6	-27	-63	-61	2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-9	-9	0	-8	-22	-21	1
Personalnämnden	0	0	0	0	-1	-1	0
Överförmyndarnämnden	-6	-5	1	-5	-16	-15	2
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-29	-27	1	-26	-86	-86	0
IT-kapacitetsnämnd, Umeå-Skellefteå	0	0	0	0	0	0	0
PA-nämnd, Umeåregionen	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens nettokostnader	-3 305	-3 203	102	-3 293	-9 436	-9 388	48

² Beloppen är avrundade till närmast miljontal kronor.

³ I fullmäktiges budgetbeslut för kommunstyrelsen ingår även finansiell kostnad för pensioner i anslaget. Då redovisning av finansiell leasing implementerats, redovisas finansiella kostnader för dessa kontrakt på kommunstyrelsen. Dessa kostnader redovisas inte i ovan nämnda sammanställning, då de redovisas bland finansiella intäkter och kostnader och inte ingår i verksamhetens nettokostnader.

⁴ Under 2025 redovisas statsbidraget Utökad bemanning sjuksköterskor (under 2024 även statsbidraget Minska timanställning) som generella statsbidrag. Det innebär att i Bilaga 1 ingår inte generella statsbidrag med 2 mnkr (9 mnkr).

Bilaga 2 Resultaträkning för kommunen och UKF-koncernen

mnkr	Umeå kommun							UKF koncernen	
	2025-01-01 --04-30	2024-01-01 --04-30	Budget jan–apr 2025	Budget- avvikelse jan–apr 2025	Budget 2025	Prognos 2025	Prognos budget- avvikelse 2025	2025-01-01 --04-30	2024-01-01 --04-30
Verksamhetens intäkter	664	669	563	101	1 686	1 890	204	1 396	1 470
Verksamhetens kostnader	-3 637	-3 756	-3 636	-1	-10 417	-10 573	-156	-923	-1 020
Avskrivningar	-229	-206	-232	3	-705	-705	0	-212	-197
Verksamhetens nettokostnader	-3 203	-3 293	-3 305	102	-9 436	-9 388	48	261	253
Skatteintäkter	2 799	2 621	2 768	31	8 303	8 368	65	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	482	496	494	-12	1 483	1 447	-36	0	0
Verksamhetens resultat	79	-177	-43	122	350	427	77	261	253
Finansiella intäkter	73	85	89	-16	284	235	-49	3	2
Finansiella kostnader	-137	-187	-162	24	-439	-344	95	-83	-89
Resultat efter finansiella poster	15	-278	-115	130	196	318	122	181	167
Årets resultat	15	-278	-115	130	196	318	122	181	167

Bilaga 3 Balansräkning för kommunen och UKF-koncernen

	Umeå kommun		UKF koncern	
mnr	2025-04-30	2024-12-31	2025-04-30	2024-12-31
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Programvaror och licenser	1	2	34	32
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9 467	9 459	10 076	10 134
Pågående anläggning	1 676	1 618	1 653	1 463
Maskiner och inventarier	557	554	4 041	4 090
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Aktier, andelar, bostadsrätter	378	378	505	473
Långfristiga fordringar	8 188	8 535	147	151
Summa anläggningstillgångar	20 266	20 546	16 455	16 343
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager	54	56	155	168
Kortfristiga fordringar	935	883	612	811
Kortfristiga placeringar	126	134	-	-
Likvida medel	-	2	24	274
Summa omsättningstillgångar	1 115	1 074	791	1 005
SUMMA TILLGÅNGAR	21 382	21 621	17 247	17 348
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Periodens resultat	15	133	181	231
Resultatutjämningsreserv	903	903	-	-
Minoritetsandel	-	-	9	10
Övrigt eget kapital	5 285	5 152	5 738	5 506
Summa eget kapital	6 203	6 188	5 928	5 747
Avsättningar	1 337	1 304	814	814
Skulder				
Långfristiga skulder	11 799	12 221	9 428	9 750
Skuld investeringsbidrag	103	100	-	-
Kortfristiga skulder	1 941	1 809	1 077	1 037
Summa skulder	13 842	14 129	10 505	10 787
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	21 382	21 621	17 247	17 348
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	2 165	2 136	-	-
Övriga ansvarsförbindelser	71	-	-	-

Bilaga 4 Investeringar - styrelse och nämnders budgetavvikelse och årsprognos

Mnkr	2025			2024	2025		
	Budget jan-apr	Utfall jan-apr	Budget-avvikelse jan-apr	Utfall jan-apr	Budget jan-dec	Prognos årsutfall	Prognos budget-avvikelse jan-dec
Kommunstyrelse	-108	-54	55	-45	-324	-218	106
Valnämnd	0	0	0	0	-1	-1	0
Teknisk nämnd	-351	-221	130	-261	-1 575	-1236	338
Byggnadsnämnd	0	-1	0	0	0	-1	0
Miljö- & hälsoskyddsnämnd	0	0	0	0	0	0	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-11	-6	5	-7	-33	-26	7
Äldrenämnd	-12	-1	11	-5	-40	-40	0
Individ- och familjenämnd	-3	-2	1	-1	-14	-8	6
Fritidsnämnd	-5	-2	3	-1	-18	-18	0
Kulturnämnd	-2	-1	1	-1	-5	-5	0
För- och grundskolenämnd	-7	-5	2	-7	-21	-22	0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-5	-2	3	-1	-14	-14	0
Summa	-505	-295	210	-329	-2 046	-1 590	456

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 125

Diariennr: KS-2025/00278

Förenklad rapport januari-april 2025 (tertia 1)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari-april 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade 17 juni 2019 beslut om att kommunstyrelsen årligen ska upprätta en förenklad rapport för perioden januari-april, en delårsrapport för perioden januari-augusti samt en årsredovisning och överlämna dessa till kommunfullmäktige. Den bakomliggande orsaken till att denna rapport är av förenklad karaktär är förändringar i lagstiftningen som medfört kraftigt höjda krav på omfattning, innehåll och utformning av kommunala delårsrapporter.

Den rapport som nu föreligger för hantering fokuserar därför i huvudsak på väsentliga ekonomi- och personalförhållanden. Den förenklade rapporten innefattar inte uppföljning av mål och uppdrag och inte heller någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen.

Resultat- utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Kommunens resultat för årets fyra första månader är 15 mnkr, vilket innebär 130 mnkr i budgetavvikelse. Avvikelsen mot budget hänförs sig främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter, högre skatteintäkter samt lägre kostnader för pensionsavsättning och vinterväghållning samt högre kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorg.

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 181 mnkr.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen**Protokollsutdrag**
2025-06-03

Kommunens prognos för helåret är ett resultat på 318 mnkr, vilket är 122 mnkr högre än budget. Den prognostiserade budgetavvikelsen hänför sig främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter än förväntat, högre skatteintäkter utifrån förbättrad konjunktur, lägre kostnader för pensionsavsättningar, bättre finansnetto och fortsatt högre kostnader för placeringar inom barn- och ungdomsverksamheten samt inom missbruksvård för vuxna än förväntat.

Resultatet för UKF-koncernen prognostiseras bli 323 mnkr, vilket är 5 mnkr högre än budget.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2023 och 2024.

Periodens investeringar för kommunen uppgår till 295 mnkr, som är 34 mnkr lägre än utfallet för samma period föregående år.

Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 590 mnkr, vilket motsvarar cirka 78 procent av beslutad investeringsbudget på 2 046 mnkr. Prognosen inkluderar att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) genomförs under hösten 2025.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari–april 2025

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Malin Blom

Urban Blomdal

Maria Edlund

Johan Eriksson

Dan Gideonsson

Lina Renfors

Fredrik Åberg

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Malin Blom

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-06-03

§ 197

Diariennr: KS-2025/00278

Förenklad rapport januari-april 2025 (tertia 1)**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari-april 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade 17 juni 2019 beslut om att kommunstyrelsen årligen ska upprätta en förenklad rapport för perioden januari-april, en delårsrapport för perioden januari-augusti samt en årsredovisning och överlämna dessa till kommunfullmäktige. Den bakomliggande orsaken till att denna rapport är av förenklad karaktär är förändringar i lagstiftningen som medfört kraftigt höjda krav på omfattning, innehåll och utformning av kommunala delårsrapporter.

Den rapport som nu föreligger för hantering fokuserar därför i huvudsak på väsentliga ekonomi- och personalförhållanden. Den förenklade rapporten innefattar inte uppföljning av mål och uppdrag och inte heller någon sammanställd redovisning (koncernredovisning) för kommunkoncernen.

Resultat- utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Kommunens resultat för årets fyra första månader är 15 mnkr, vilket innebär 130 mnkr i budgetavvikelse. Avvikelsen mot budget hänförs främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter, högre skatteintäkter samt lägre kostnader för pensionsavsättning och vinterväghållning samt högre kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorg.

UKF-koncernens resultat efter finansiella poster för perioden uppgår till 181 mnkr.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-06-03

Kommunens prognos för helåret är ett resultat på 318 mnkr, vilket är 122 mnkr högre än budget. Den prognostiserade budgetavvikelsen hänför sig främst till högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter än förväntat, högre skatteintäkter utifrån förbättrad konjunktur, lägre kostnader för pensionsavsättningar, bättre finansnetto och fortsatt högre kostnader för placeringar inom barn- och ungdomsverksamheten samt inom missbruksvård för vuxna än förväntat.

Resultatet för UKF-koncernen prognostiseras bli 323 mnkr, vilket är 5 mnkr högre än budget.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport baseras på av fullmäktige senast beslutad investeringsbudget samt beslut om ombudgeteringar från 2023 och 2024.

Periodens investeringar för kommunen uppgår till 295 mnkr, som är 34 mnkr lägre än utfallet för samma period föregående år.

Prognosen för årets investeringar bedöms uppgå till 1 590 mnkr, vilket motsvarar cirka 78 procent av beslutad investeringsbudget på 2 046 mnkr. Prognosen inkluderar att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket kopplade till Ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) genomförs under hösten 2025.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens rapport över läget i kommunen under perioden januari–april 2025

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson

Malin Blom

Urban Blomdal

Maria Edlund

Johan Eriksson

Dan Gideonsson

Lina Renfors

Fredrik Åberg

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-06-03

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Malin Blom

Tjänsteskrivelse

2025-05-20

Kommunstyrelsen

Diariennr: KS-2025/00518

Fusion av innovationsbolagen i Umeå

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna fusion av de delägda aktiebolagen Science park i Umeå AB, Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Innovation AB och Uminova Expression AB.

att uppdra åt Umeå kommunföretags styrelse att fatta erforderliga beslut för fusionsprocessen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Umeå kommunföretag AB (UKF) äger tillsammans med Umeå universitet holding AB (UmU holding), Region Västerbotten och SLU Holding AB i varierande utsträckning bolagen Uminova Innovation AB, Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Expression AB och Science Park AB.

	UKF	Region Västerbotten	UmU holding AB	SLU holding AB
Uminova Innovation AB	25,15 %	16,55 %	50,30 %	8 %
Umeå Biotech Incubator AB	25,2 %	16,55 %	58,25 %	-
Uminova Expression AB	25,0	75 %	-	-
Science Park AB	51 %	40 %	9 %	

Under 2023 och 2024 har ägarna bedrivit utvecklingsarbete i en arbetsgrupp för att undersöka om det finns sätt att utveckla den akademiska inkubator-, och science park-verksamheten i Umeå. Arbetsgruppen anser att det finns anledning att fusionera bolagen för att nå en bättre effektivitet, samordning och långsiktighet.

Bolagen är olika stora och mottar årlig finansiering genom uppdragsavtal från UKF och övriga ägare. UKF utger enligt uppdragsavtal följande:

	UKF
Uminova innovation AB	5 000 000 kr/år

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00518

Umeå Biotech Incubator AB	750 000 kr/år
Uminova Expression AB	900 000 kr/år + index
Science Park AB	1 275 000 kr/år

Utgångspunkten för utvecklingsarbetet har varit att identifiera möjligheter att få ut mer från bolagen genom bättre samordning, bättre effektivitet och samnyttjande av resurser. I dagens struktur behöver bolagen ha parallella strukturer för administrativa funktioner, då det på grund av upphandlingsregler inte går att dela funktioner eller tjänster mellan bolagen eller med ägarna.

Genom att ha nischade inkubatorer har tydligt anpassade affärsutvecklingsprocesser och nätverk kunnat byggas upp. En kartläggning av verksamheten i inkubatorerna visar dock att det i många fall finns parallell verksamhet i termer av finansieringstyper, uppsökande verksamhet och kommunikation. Bolagen hamnar ibland i konkurrenssituation om finansiering. Det har varit svårt att skapa en god samordning kring dessa ansökningar.

Ägarna har under en tid försökt utveckla samverkan mellan bolagen. I en nylig omstrukturering av bolagsstyrelserna har ägarna säkerställt att det finns en personunion mellan styrelserna, och gemensamma styrelsedagar. Detta upplevs ha bidragit till ökad samordning. Det är dock ägarnas uppfattning att det inte har varit möjligt att uppnå de synergieffekter eller den önskade samordningen mellan bolagen med enbart denna förändring.

Arbetsgruppen anser att en fusion av bolagen är nödvändig för att skapa den förändring som behövs. Detta skulle innebära en stabilare bas av grundfinansiering som minskar beroendet av projektmedel. Detta ger också möjligheter att effektivisera användandet av gemensamma stödresurser och det stöd som krävs för att ansöka om och administrera projektmedel.

Avsikten är att bolagen fusioneras genom att Uminova Innovation AB absorberar Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Expression AB och Science Park AB och att delägarandet efter fusionen ska spegla dagens ekonomiska insatser och ägande, vilket innebär följande preliminära delägarandelar:

	UKF	Region Västerbotten	UmU holding AB	SLU holding AB
Uminova Innovation AB	Ca 27 %	Ca 17 %	Ca 52 %	Ca 4 %

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00518

Andelstalen kan komma att justeras något procenttal när slutligt ekonomiskt underlag finns utifrån tidpunkt för genomförande och kommer att slutligen godkännas av UKFs styrelse.

Med anledning av ovanstående behöver kommunfullmäktige ta ställning till att fusionera bolagen. Därefter vidtar en teknisk fusionsprocess samt en process mellan ägarna för att forma bolagets verksamhet genom nya styrdokument och avtal under hösten 2025.

UKF avser att återkomma i ärendet senare under året för att underställa kommunfullmäktige styrande dokument samt fastställa bolagsordning.

Beslutsunderlag

Styrelseprotokoll Umeå Kommunföretag AB

Beredningsansvariga

Fredrik Lundberg

Ulrika Sundin Bonnedahl

Peter Juneblad

Beslutet ska skickas till

Umeå Kommunföretag AB för vb till berörda

Margaretha Alfredsson
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

Styrelseprotokoll nr 288

PROTOKOLL fört vid sammanträde med
styrelsen för Umeå Kommunföretag AB
Den 19 maj 2025. 13:15 – 14:15.

Beslutande: Hans Lindberg (from punkt 4)
Anders Ågren
Janet Ågren
Mattias Larsson
Bore Sköld
Tomas Wennström
Elmer Eriksson

Ej närvarande:

Övriga närvarande: Fredrik Lundberg
Fredrik Forsell
Jörgen Aronsson VD Umeå Deponi och Avfallscenter
Lena Höök Gustafsson – Ekonomidirektör Umeå kommun

§ 1 Sammanträdet öppnande

Förklarade vice ordföranden Anders Ågren sammanträdet öppnat varefter
föredragningslistan fastställdes.

§ 2 Val av protokolljusterare

Beslöts att dagens protokoll skall justeras av Anders Ågren och Janet
Ågren.

§ 3 Protokoll

3:1 Styrelseprotokoll

Beslöts att lägga protokoll från styrelsens sammanträde 2025-04-07 (nr
287) till handlingarna.

§ 4 Lägesorientering koncernen

4:1 Bolagspresentation Umeå Deponi & Avfallscenter – VD Jörgen Aronsson

VD Jörgen Aronsson informerade om ett antal aktuella frågor i bolaget:

- Ekonomi
- Avfallsmängder
- Större projekt
- Gemensam avfallsstrategi
- Umeå Eco Industrial Park

Det bildspel som visades under mötet har delgivits styrelsen.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2 Kollektivtrafik

4:2:1 Allmän information om kollektivtrafiken

Styrelsen informeras om:

- Ekonomiskt utfall 2025
- Status betalsystem

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2:2 Resandestatistik

Bra intäkter första månaderna av 2025. Resandet minskar dock jämfört med föregående år. Brister i statistiken.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:3 Beslut – Verksamhetsrapport T1 till KS

Det ekonomiska utfallet ligger i paritet med budget. Bostaden och Umeå Energi levererar betydande överskott. Den ekonomiska prognosen för 2025 bedöms resultera i ett utfall på ca 320 Mkr. Planerade investeringar uppgår till ca 1,4 miljarder. Utdelning från Väven förklarar positivt ekonomiskt utfall i moderbolaget.

Det bildspel som visades under mötet har delgivits styrelsen.

UKF:s styrelse beslutar:

Att föreslå kommunstyrelsen att fastställa ”Verksamhetsrapport T1”.

4:4**Beslut – Fusion av Science Park och Inkubatorer**

Fusionen har föregåtts av ett treårigt planeringsarbete. Umeå kommuns ägarandel kommer att uppgå till 27 %.

UKF:s styrelse beslutar att föreslå kommunfullmäktige:

Att godkänna fusion av de delägda aktiebolagen Science Park i Umeå AB, Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Innovation AB och Uminova Expression AB.

Att uppdra åt Umeå Kommunföretags styrelse att fatta erforderliga beslut för fusionsprocessen.

4:5**Rapport från VD**

VD gick igenom den VD-rapport som medföljde styrelsehandlingarna. VD förtydligade rapporten med att det ekonomiska läget uppvisat tecken på förbättringar. Godsvolymerna i Umeå hamn bedöms öka betydligt snabbare än tidigare prognoser samt planerad tidplan för rekrytering av ny VD till hamnbolaget.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

§ 5**Övriga frågor****5:1****Nästa sammanträde 2025-06-09 kl 1315****§6****Sammanträdet avslutning**

Vid protokollet

Fredrik Lundberg

Justeras

Anders Ågren

Janet Ågren

Signatures for document with ID: A9AAE3D5-E59E-4AB2-944A-D712E7834B02.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 121

Diariennr: KS-2025/00518

Fusion av innovationsbolagen i Umeå

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna fusion av de delägda aktiebolagen Science park i Umeå AB, Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Innovation AB och Uminova Expression AB.

att uppdra åt Umeå kommunföretags styrelse att fatta erforderliga beslut för fusionsprocessen.

Reservation

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Umeå kommunföretag AB (UKF) äger tillsammans med Umeå universitet holding AB (UmU holding), Region Västerbotten och SLU Holding AB i varierande utsträckning bolagen Uminova Innovation AB, Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Expression AB och Science Park AB.

	<i>UKF</i>	<i>Region Västerbotten</i>	<i>UmU holding AB</i>	<i>SLU holding AB</i>
Uminova Innovation AB	25,15 %	16,55 %	50,30 %	8 %
Umeå Biotech Incubator AB	25,2 %	16,55 %	58,25 %	-
Uminova Expression AB	25,0	75 %	-	-
Science Park AB	51 %	40 %	9 %	

Under 2023 och 2024 har ägarna bedrivit utvecklingsarbete i en arbetsgrupp för att undersöka om det finns sätt att utveckla den

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

akademiska inkubator-, och science park-verksamheten i Umeå.
Arbetsgruppen anser att det finns anledning att fusionera bolagen för att nå en bättre effektivitet, samordning och långsiktighet.

Bolagen är olika stora och mottar årlig finansiering genom uppdragsavtal från UKF och övriga ägare. UKF utger enligt uppdragsavtal följande:

	UKF
Uminova innovation AB	5 000 000 kr/år
Umeå Biotech Incubator AB	750 000 kr/år
Uminova Expression AB	900 000 kr/år + index
Science Park AB	1 275 000 kr/år

Utgångspunkten för utvecklingsarbetet har varit att identifiera möjligheter att få ut mer från bolagen genom bättre samordning, bättre effektivitet och samnyttjande av resurser. I dagens struktur behöver bolagen ha parallella strukturer för administrativa funktioner, då det på grund av upphandlingsregler inte går att dela funktioner eller tjänster mellan bolagen eller med ägarna.

Genom att ha nischade inkubatorer har tydligt anpassade affärsutvecklingsprocesser och nätverk kunnat byggas upp. En kartläggning av verksamheten i inkubatorerna visar dock att det i många fall finns parallell verksamhet i termer av finansieringstyper, uppsökande verksamhet och kommunikation. Bolagen hamnar ibland i konkurrenssituation om finansiering. Det har varit svårt att skapa en god samordning kring dessa ansökningar.

Ägarna har under en tid försökt utveckla samverkan mellan bolagen. I en nylig omstrukturering av bolagsstyrelserna har ägarna säkerställt att det finns en personunion mellan styrelserna, och gemensamma styrelsedagar. Detta upplevs ha bidragit till ökad samordning. Det är dock ägarnas uppfattning att det inte har varit möjligt att uppnå de synergieffekter eller den önskade samordningen mellan bolagen med enbart denna förändring.

Arbetsgruppen anser att en fusion av bolagen är nödvändig för att skapa den förändring som behövs. Detta skulle innebära en stabilare bas av

grundfinansiering som minskar beroendet av projektmedel. Detta ger också möjligheter att effektivisera användandet av gemensamma stödresurser och det stöd som krävs för att ansöka om och administrera projektmedel.

Avsikten är att bolagen fusioneras genom att Uminova Innovation AB absorberar Umeå Biotech Incubator AB, Uminova Expression AB och Science Park AB och att delägandet efter fusionen ska spegla dagens ekonomiska insatser och ägande, vilket innebär följande preliminära delägarandelar:

	<i>UKF</i>	<i>Region Västerbotten</i>	<i>UmU holding AB</i>	<i>SLU holding AB</i>
Uminova Innovation AB	<i>Ca 27 %</i>	<i>Ca 17 %</i>	<i>Ca 52 %</i>	<i>Ca 4 %</i>

Andelstalen kan komma att justeras något procenttal när slutligt ekonomiskt underlag finns utifrån tidpunkt för genomförande och kommer att slutligen godkännas av UKFs styrelse.

Med anledning av ovanstående behöver kommunfullmäktige ta ställning till att fusionera bolagen. Därefter vidtar en teknisk fusionsprocess samt en process mellan ägarna för att forma bolagets verksamhet genom nya styrdokument och avtal under hösten 2025.

UKF avser att återkomma i ärendet senare under året för att underställa kommunfullmäktige styrande dokument samt fastställa bolagsordning.

Beslutsunderlag

Styrelseprotokoll Umeå Kommunföretag AB

Beredningsansvariga

Fredrik Lundberg
Ulrika Sundin Bonnedahl
Peter Juneblad

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (Umeå Kommunföretag AB:s förslag).

Lars Forsgren (SD) – Att återremittera ärendet med motiveringen att fusionen inte kan inkludera eXpression – då verksamheten är av en väsentligt särskild art sett till bolagen över huvud.

Propositionsordning som godkänns

Ärendet ska avgöras idag *mot* att ärendet ska återremitteras.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag (Umeå Kommunföretag AB:s förslag). Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller tjänsteskrivelsens förslag (Umeå Kommunföretag AB:s förslag).

Reservation

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

Umeå Kommunföretag AB för vb till berörda

Tjänsteskrivelse

2025-04-04

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienumr: KS-2025/00337

Revidering av förenings- och tävlingstaxor för badanläggning 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- fastställa föreningstaxor för badanläggning enligt förslag i bilaga 1
- fastställa tävlingstaxor för Navet enligt förslag i bilaga 2
- de nya förenings- och tävlingstaxorna träder i kraft 1 januari 2026

Ärendebeskrivning

Förändring av föreningstaxor

För Umeå kommuns idrottsanläggningar (t ex inomhushallar, ishallar, fotbollsplaner m.m.) ska en årlig indexhöjning av taxorna ske. På badanläggningarna har dock ingen höjning skett gällande föreningstaxan mellan 2016 och 2024. För att hantera den uteblivna justeringen av taxorna föreslår fritidsnämnden att föreningstaxorna höjs. Förslaget innebär en genomsnittlig höjning med 17 % som motsvarar den ungefärliga höjning som övriga föreningar fått i andra anläggningar.

Utöver engångshöjningen kommer även den ordinarie årliga indexhöjningen att adderas till de föreslagna taxorna (se förslaget i bilaga 1). Beslut om årlig indexuppräknings för 2026 tas av fritidsnämnden i november 2025 enligt rutin.

Förändring av tävlingstaxor

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på övriga anläggningar inom Umeå kommun. Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag med 30 %.

Information

Fritidsnämnden ansvarar för att informera berörda föreningar om beslutet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00337

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska också publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till föreningstaxor

Bilaga 2. Förslag till tävlingstaxor

Bilaga 3. Fritidsnämndens förslag till beslut

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Beslutet ska skickas till

Fritidsnämnden

Margaretha Alfredsson
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

2025-03-10

Översikt förslag reviderade föreningstaxor 2026

	Taxa 2016-2024	Taxa 2025	Taxa from 1/1 2026. Index tillkommer.
Navet 25 m per bana	45 kr	46 kr	54 kr
Navet 50 m per bana	90 kr	92 kr	106 kr
Navet Hoppbassäng	180 kr	184 kr	210 kr
Navet 50 m, höj- och sänkbar del	420 kr	428 kr	488 kr
Navet Multibassäng	600 kr	612 kr	697 kr
Navet Konferens	400 kr	408 kr	464 kr
Storsjö 25 m* per bana	40 kr	46 kr	54 kr
Storsjö hel bassäng	240 kr	245 kr	281 kr
Umelagun 25 m utomhus per bana	45 kr	46 kr	54 kr
Hemgården**	600 kr	637 kr	637 kr
Sävar simhall	130 kr	133 kr	152 kr
Vallabadet inomhus	130 kr	133 kr	152 kr
Vallabadet 25 m utomhus*** per bana	130 kr	46 kr	54 kr
*Storsjö 25 m höjs till samma pris som 25 m på Navet och Umelagun from 1/6–25.			
** På Hemgården har indexökning skett under perioden, därav oförändrad taxa, endast index tillkommer.			
*** Vallabadet har tidigare endast hyrt ut hela bassängen utomhus, detta justeras from 1/6–25 till samma pris per bana som Navet, Umelagun och Storsjöhallen.			

2025-03-10

Förslag reviderade tävlingstaxor Navet 2026

Nuvarande tävlingstaxa på Navet

Heldag 10 000 kr

Halvdag 7 000 kr

I denna avgift ingår tillgång till hela 50-metersbassängen, hoppbassängen samt konferensrum.

Taxa för tävling i enbart hoppbassängen finns ej.

Nuvarande tävlingstaxa på Navet har varit densamma sedan 2016 och är kraftigt rabatterad. Om föreningar skulle betala ordinarie taxa för bokade banor, hoppbassäng och konferens skulle kostnaden för en heldag uppgå till 15 120 kr (enligt 2025 års taxa räknat på 10 banor och konferensrum under 10 timmar).

Förslag reviderad tävlingstaxa på Navet

Tävlingar bokas till ordinarie taxa plus ett påslag om 30% per tävlingsbana.

Påslaget ska täcka merkostnader som uppstår för anläggningen vid tävling, och följer principen som gäller vid tävling på övriga kommunala idrottsanläggningar.

Vid tävling för seniorer på övriga idrottsanläggningar görs ett påslag utöver ordinarie timtaxa med 20% eller 40% beroende på typ av tävling. Simtävlingar innefattar ett åldersspann från juniorer till seniorer, varför påslaget föreslås bli 30%.

Yta för eventuellt avsim samt konferensrum bokas till ordinarie taxa utan påslag.

Interntävlingar och juniortävlingar sker till ordinarie taxa utan påslag.

Förslaget innebär också att det införs en tävlingstaxa för hoppbassängen vilket saknas idag.

Förslag tävlingstaxa 25 m

	Pris per bana*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
25 m bana	54	70	10	10	7 000
Avsim 22 m	54	-	4	5	1 080
Konferens	464	-		10	4 640
Enligt förslag				Total kostnad:	12 720 kr
Nuvarande taxa					10 000 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

2025-03-10

Förslag tävlingstaxa 50 m

	Pris per bana*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
50 m bana	106	138	10	10	13 800
Avsim hoppbassäng	210	-	1	5	1 050
Konferens	464	-		10	4 640
Enligt förslag				Total kostnad:	19 490 kr
Nuvarande taxa					10 000 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

Förslag tävlingstaxa hoppbassäng

	Pris per bassäng*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
Hoppbassäng	210	273	1	5	1 365
Konferens	464			5	2 320
				Total kostnad:	3 685 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

§ 18

Diariennr: FN-2024/00055

Revidering av föreningstaxor inom Bad 2026

Beslut

Fritidsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar

att anta nya föreningstaxor för badanläggningarna Navet, Storsjöhallen, Umelagun, Hemgården, Sävar simhall och Vallabadet enligt bilaga 1.

att anta nya tävlingstaxor för Navet enligt bilaga 2.

att de nya förenings- och tävlingstaxorna träder i kraft 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

För Umeå kommuns idrottsanläggningar (t ex inomhushallar, ishallar, fotbollsplaner och badanläggningar) ska en årlig indexhöjning av taxorna ske. På badanläggningarna har dock ingen höjning skett gällande föreningstaxan mellan 2016 och 2024 vilket behöver hanteras.

Samlad höjning för åren 2016–2024

Då badanläggningarnas taxor inte har justerats för perioden 2016–2024 har fritidsförvaltningen tagit fram ett förslag som innebär en samlad höjning i enlighet med fritidsnämndens beslut för perioden (1–3 % årligen för perioden 2017–2024).

För att hantera den uteblivna justeringen av taxorna föreslår förvaltningen att taxorna höjs i enlighet med de höjningar som övriga föreningar fått i andra anläggningar under samma period. Förslaget innebär en genomsnittlig höjning med 17 % av föreningstaxorna.

Utöver engångshöjningen kommer även den ordinarie årliga indexhöjningen att adderas till de föreslagna taxorna (se förslaget i bilaga). Beslut om årlig indexuppräknings för 2026 tas av fritidsnämnden i november 2025 enligt rutin.

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

Berörda föreningar har fått information om förslaget och erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter.

Tävlingstaxor

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. I nuläget betalar föreningarna en klumpsumma för heldag respektive halvdag. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på övriga anläggningar inom Umeå kommun.

Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag om 30 % införs per hyrd bana vid simtävlingar på Navet. Banor för avsim och konferenslokal hyrs till ordinarie taxa.

Berörda föreningar har fått information om förslaget och erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Översikt förslag reviderade föreningstaxor 2026

Bilaga 2 Förslag reviderade tävlingstaxor Navet 2026

Beredningsansvariga

Åsa S Boman, verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 126

Diariennr: KS-2025/00337

Höjning av föreningstaxor inom bad

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa föreningstaxor för badanläggning enligt förslag i bilaga 1

att fastställa tävlingstaxor för Navet enligt förslag i bilaga 2

att de nya förenings- och tävlingstaxorna träder i kraft 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Förändring av föreningstaxor

För Umeå kommuns idrottsanläggningar (t ex inomhushallar, ishallar, fotbollsplaner m.m.) ska en årlig indexhöjning av taxorna ske. På badanläggningarna har dock ingen höjning skett gällande föreningstaxan mellan 2016 och 2024. För att hantera den uteblivna justeringen av taxorna föreslår fritidsnämnden att föreningstaxorna höjs. Förslaget innebär en genomsnittlig höjning med 17 % som motsvarar den ungefärliga höjning som övriga föreningar fått i andra anläggningar.

Utöver engångshöjningen kommer även den ordinarie årliga indexhöjningen att adderas till de föreslagna taxorna (se förslaget i bilaga 1). Beslut om årlig indexuppräknning för 2026 tas av fritidsnämnden i november 2025 enligt rutin.

Förändring av tävlingstaxor

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

övriga anläggningar inom Umeå kommun. Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag med 30 %.

Information

Fritidsnämnden ansvarar för att informera berörda föreningar om beslutet.

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska också publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till föreningstaxor

Bilaga 2. Förslag till tävlingstaxor

Bilaga 3. Fritidsnämndens förslag till beslut

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Fritidsnämnden

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 179

Diariennr: KS-2025/00337

Höjning av föreningstaxor inom bad**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa föreningstaxor för badanläggning enligt förslag i bilaga 1

att fastställa tävlingstaxor för Navet enligt förslag i bilaga 2

att de nya förenings- och tävlingstaxorna träder i kraft 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning**Förändring av föreningstaxor**

För Umeå kommuns idrottsanläggningar (t ex inomhushallar, ishallar, fotbollsplaner m.m.) ska en årlig indexhöjning av taxorna ske. På badanläggningarna har dock ingen höjning skett gällande föreningstaxan mellan 2016 och 2024. För att hantera den uteblivna justeringen av taxorna föreslår fritidsnämnden att föreningstaxorna höjs. Förslaget innebär en genomsnittlig höjning med 17 % som motsvarar den ungefärliga höjning som övriga föreningar fått i andra anläggningar.

Utöver engångshöjningen kommer även den ordinarie årliga indexhöjningen att adderas till de föreslagna taxorna (se förslaget i bilaga 1). Beslut om årlig indexuppräknings för 2026 tas av fritidsnämnden i november 2025 enligt rutin.

Förändring av tävlingstaxor

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

övriga anläggningar inom Umeå kommun. Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag med 30 %.

Information

Fritidsnämnden ansvarar för att informera berörda föreningar om beslutet.

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska också publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till förelingstaxor

Bilaga 2. Förslag till tävlingstaxor

Bilaga 3. Fritidsnämndens förslag till beslut

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Fritidsnämnden

Tjänsteskrivelse

2025-04-04

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00340

Höjning av avgifter för parkeringsanmärkning i Umeå kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa avgiften för parkeringsanmärkning från och med 1 jan 2026 för:

- nivå ett till 600 kr
- nivå två till 900 kr
- nivå tre till 1 200 kr

Ärendebeskrivning

Avgiften för parkeringsanmärkning har varit oförändrad i Umeå sedan den senast reviderades 2017. Efter åtta år med oförändrad avgift har det uppstått ett behov av en justering av avgiften till en nivå som är jämförbar med liknande städer.

Det finns tre nivåer på avgiften för parkeringsanmärkning. Förenklat kan de kategoriseras som:

- nivå ett - ej erlagd avgift
- nivå två - parkering på förbudsområde
- nivå tre - parkering på plats för rörelsehindrad utan tillstånd

Föreslagen ändring innebär att:

- Nivå ett ändras från 450kr till 600kr
- Nivå två ändras från 650kr till 900kr
- Nivå tre ändras från 900kr till 1200kr

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00340

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till beslut tekniska nämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden, UPAB

Margaretha Alfredsson
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-03-20

§ 22

Diarienumr: TN-2025/00145

Höjning av avgifter för parkeringsanmärkning i Umeå kommun

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige att besluta om höjning av avgifter för parkeringsanmärkning i Umeå kommun enligt bilaga.

att föreslå Kommunfullmäktige att besluta att de nya avgifterna ska gälla från och med 1/1 2026.

Ärendebeskrivning

Senast en höjning av avgiften för parkeringsanmärkning genomfördes var 2017 då den nuvarande nivån beslutades. Nivån låg då i paritet med avgifterna i jämförbara städer i landet. Det finns ett behov av justering av avgiften för att upprätthålla detta.

Beslutsunderlag

Parkeringsanmärkning UPAB. Bifogas.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut bedöms inte tillämplig.

Beredningsansvariga

Annika Ljungblad, UPAB

Beslutet ska skickas till

KSdiarium för vidarebehandling i Kommunfullmäktige

Sida 2 av 2

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-03-20

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

Umeå 2025-02-14

Tekniska nämnden
Umeå Kommun**Höjning av avgifter för parkeringsanmärkning i Umeå Kommun****Bakgrund**

Senast en höjning av avgiften för parkeringsanmärkning genomfördes var 2017 då den nuvarande nivån beslutades. Då hade vi en god nivå på avgifterna i förhållande mot våra jämförda städer i landet. Nu när åtta år passerat har det uppstått ett upplupet behov av en justering av avgiften till den nivå som är jämförbar med liknande städer. Vi har idag tre nivåer på avgiften för parkeringsanmärkning där vi förenklat kan kategorisera dem som:

Ej erlagd avgift/Parkering på förbudsområde/Parkering på plats för rörelsehindrad utan tillstånd
En jämförelse av avgifterna är genomförd och ses nedan i detta dokument.

Jämförelse:

Skellefteå	400/700/1000
Västerås	500/900/1200
Stockholm	900/1100/1300
Lund	500/800/1300
Malmö	600/800/1000/1300
Helsingborg	600/800/1000/1300
Jönköping	800/1050/1200
Norrköping	700/1000/1300
Östersund	600/800/1000

Umeå 2017-	450/650/900
Index 2017 – 2024 28%	575/831/1150
Förslag 2025	600/900/1200

Umeå Parkerings Ab föreslår Tekniska nämnden att besluta om höjning av avgiften för parkeringsanmärkning enligt nedan:

Nivå 1	450kr till 600kr
Nivå 2	650kr till 900kr
Nivå 3	900kr till 1200kr

Umeå Parkerings Ab

Annika Ljungblad VD

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 127

Diariennr: KS-2025/00340

Avgift för parkeringsanmärkning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa avgiften för parkeringsanmärkning från och med 1 jan 2026 för:

- nivå ett till 600 kr
- nivå två till 900 kr
- nivå tre till 1 200 kr

Ärendebeskrivning

Avgiften för parkeringsanmärkning har varit oförändrad i Umeå sedan den senast reviderades 2017. Efter åtta år med oförändrad avgift har det uppstått ett behov av en justering av avgiften till en nivå som är jämförbar med liknande städer.

Det finns tre nivåer på avgiften för parkeringsanmärkning. Förenklat kan de kategoriseras som:

- nivå ett - ej erlagd avgift
- nivå två - parkering på förbudsområde
- nivå tre - parkering på plats för rörelsehindrad utan tillstånd

Föreslagen ändring innebär att:

- Nivå ett ändras från 450kr till 600kr
- Nivå två ändras från 650kr till 900kr
- Nivå tre ändras från 900kr till 1200kr

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till beslut tekniska nämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden, UPAB

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 180

Diariennr: KS-2025/00340

Avgift för parkeringsanmärkning**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa avgiften för parkeringsanmärkning från och med 1 jan 2026 för:

- nivå ett till 600 kr
- nivå två till 900 kr
- nivå tre till 1 200 kr

Ärendebeskrivning

Avgiften för parkeringsanmärkning har varit oförändrad i Umeå sedan den senast reviderades 2017. Efter åtta år med oförändrad avgift har det uppstått ett behov av en justering av avgiften till en nivå som är jämförbar med liknande städer.

Det finns tre nivåer på avgiften för parkeringsanmärkning. Förenklat kan de kategoriseras som:

- nivå ett - ej erlagd avgift
- nivå två - parkering på förbudsområde
- nivå tre - parkering på plats för rörelsehindrad utan tillstånd

Föreslagen ändring innebär att:

- Nivå ett ändras från 450kr till 600kr
- Nivå två ändras från 650kr till 900kr
- Nivå tre ändras från 900kr till 1200kr

Samtliga taxor och avgifter som Umeå kommun tar ut ska publiceras på www.umea.se/styrdokument som motsvarar kommunallagens krav på författningssamling.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

Ärendet har beretts innan Kommunstyrelsen fastställt anvisning avseende hantering av taxor & avgifter. Anvisning ska tillämpas fullt ut från 1 jan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till beslut tekniska nämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden, UPAB

Tjänsteskrivelse

2025-05-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00429

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Förslag till beslut

Fullmäktige beslutar att

- Fastställa *Taxa för byggnadsnämndens verksamheter* enligt bilaga 2 med ikraftträdande den 1 juli 2025

Ärendebeskrivning

Förändringen avser mindre justering av byggnadsnämndens taxor för digitala kopior ur kartdatabasen. Lantmäteriet har tidigare tagit ut sagda taxa men den togs bort när taxorna reviderades inför 2025. Anledningen var lagkrav på att särskilt värdefulla datamängder ska tillgängliggöras avgiftsfritt.

Avdelningen juridik på SKR har gjort en rättsutredning och kommit fram till att Öppna datalagstiftningen inte är tillämplig på kommunernas geodata och att regler om värdefulla datamängder inte är tillämpliga på kommunerna. Det finns därför inget som hindrar att kommunfullmäktige beslutar om att återinföra en avgift när geodata tillhandahålls för vidarenyttjande.

Eftersom förändringen innebär en återgång till samma läge som före årsskiftet bedöms den korta införandetiden inte påverka intressenter nämnvärt. Förändringarna i taxa föreslås träda i kraft 1 juli 2025.

Följande justeringar föreslås i taxa för byggnadsnämndens verksamheter:

- Kilobyte-pris på rad D1.09 "Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape".
- Tabell 2, "Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format)".
- Raderna för kommunala bolag samt ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner i "Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D".

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag byggnadsnämnden

Bilaga 2. Förslag taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00429

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Beslutet med underlag ska skickas till

Byggnadsnämnden

Margaretha Alfredsson
stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-16

§ 77

Diariennr: BN-2024/00222

Revidering av taxa för byggnadsnämndens verksamheter gällande avgift för geodata

Beslut

1. Byggnadsnämnden godkänner en justering av *Taxa för byggnadsnämndens verksamheter* och återinför kilobyte-pris för digital kopia ur kartdatabasen med samma siffror som för 2024 samt tillhörande prisreduktioner.
2. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta den reviderade *Taxan för byggnadsnämndens verksamheter* med ikraftträdande den 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv, (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn samt Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 december 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset (HVD), ska vissa angivna värdefulla dataset tillgängliggöras avgiftsfritt.

Byggnadsnämnden beslutade den 18 oktober 2023 att medge undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande för i ärendet beskrivna särskilt värdefulla dataset, i enlighet med 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Undantaget gällde till den 9 februari 2025.

I samband med att "Taxa för byggnadsnämndens verksamheter" reviderades inför 2025 togs därför avgifter som kilobyte-pris rörande digital kopia ur kartdatabasen bort eftersom undantaget då skulle sluta gälla.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-16

Avdelningen Juridik på SKR har nu gjort en rättsutredning och kommit fram till att Öppna datalagstiftningen inte är tillämplig på kommunernas geodata och att regler om HVD inte är tillämpliga på kommunerna. Därför är det inget som hindrar kommuner från att fortsättningsvis ta ut avgifter när geodata tillhandahålls för vidareutnyttjande.

Lantmäteri önskar därför att möjligheten att ta betalt för dessa geodata återinförs.

Byggnadsnämnden föreslås godkänna att återinföra avgifter för uttag av geodata ur kartbasen från 2024 genom att göra följande justeringar till Tabell D i Taxa för byggnadsnämndens verksamheter 2025:

- Kilobyte-pris på rad D1.09 "Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape".
- Tabell 2, "Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format)".
- Raderna för kommunala bolag samt ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner i "Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-08

Taxa byggnadsnämndens verksamheter – Gäller från 2025-07-01

Beredningsansvariga

Marie Häggström, lantmäterichef

Veronica Grahn, delprocessledare Geografiska data

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Lantmäteri, Umeå kommun

Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Innehåll

Inledning..... 4

Lagstöd för tillämpning av taxan 4

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
BN-2024/00222, KS-2024/00894
KS-2025/00429

Datum och paragraf för beslutet:
KF 2024-11-25 §203
KF 2025-06-19 §

Dokumenttyp:
Taxa

Giltighetstid:
Från 1 juli 2025 tills vidare

Dokumentansvarig:
Byggnadsnämnden

Avgifter	4
Allmänna regler om kommunala avgifter	5
Kommunallagen	5
Självkostnadsprincipen.....	5
Likställighetsprincipen.....	6
Retroaktivitetsförbudet.....	6
Allmänna bestämmelser om taxa	7
Kommunfullmäktiges beslut om taxa	7
Indexuppräkning.....	7
Avgiftsbestämning.....	7
Avgiftsreducering	7
Nedsättning av avgift	8
Avgift vid avslag, avskrivning, avvisning samt nekat startbesked.....	8
Betalning av avgift.....	8
Återbetalning av avgift	9
Handläggningskostnad	9
Mervärdesskatt	9
Upplysning om överklagande.....	9
Ikraftträdande	9
Särskilda bestämmelser om taxa	10
Avgift för lov och genomförande	10
Tidsbegränsade bygglov och bygglov för ändamål av säsongskaraktär	10
Extra tekniskt samråd, startbesked med mera	10
Tillsyn strandskydd	10
Byggsanktionsavgift.....	10
Planbesked	11
Avgift för detaljplanearbete, planprogram och områdesbestämmelser.....	11
Utlämning av allmänna handlingar	12
Taxetabeller.....	12

Tabell A - Taxetabeller för lov, anmälan med mera	13
Tabell B - Taxetabeller för planavgift vid bygglov	21
Tabell C – Planbesked, planprogram, detaljplaner och områdesbestämmelser	21
Tabell D - Taxetabeller för geografisk information, lantmäteri och mätning	22
Bilaga till Tabell D	24
Tabell E – Taxetabell för utlämning av allmän handling	25
Förklaringar av begrepp	26

Inledning

Lagstöd för tillämpning av taxan

Taxan för byggnadsnämndens verksamheter är framtagen och anpassad utifrån Umeå kommuns ärenden i enlighet med 12 kap. 8–11 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL, samt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken (MB) och taxan är unik för byggnadsnämnden i Umeå kommun. Tabeller och beräkningssätt har med förslag från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som grund anpassats så att avgifterna ska täcka kommunens kostnader för det arbete som utförs i byggnadsnämndens olika ärendetyper.

Avgifter

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom byggnadsnämndens ansvarsområde återfinns i 12 kap. PBL.

12 kap. 8 § PBL anger att byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

- beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked
- beslut om lov
- tekniska samråd och slutsamråd
- arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen
- upprättande av nybyggnadskartor
- framställning av arkivbeständiga handlingar
- expediering och kungörelser enligt 9 kap. 41–41 b §§ PBL
- andra tid- eller kostnadskrävande åtgärder.

Taxan omfattar även andra avgifter i byggnadsnämndens verksamhet såsom:

- arkivservice
- geografisk information, lantmäteri och mätning
- ärenden angående strandskyddsdispenser.

Byggnadsnämnden får enligt 12 kap 9 § PBL ta ut en planavgift för att täcka programkostnader och kostnader för andra åtgärder som behövs för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om

1. nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad, och
2. den fastighet som bygglovets avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

För ärendetyper där en genomsnittlig kostnad inte är möjlig att bestämma, anges timdebitering i tillämplig taxetabell. Avgiften beräknas i de ärendetyperna genom att tillämplig handläggningskostnad per timme multipliceras med kommunens nedlagda tid för handläggning av ärendet. Med ärendetyp avses i detta dokument exempelvis besked, beslut, handläggning, produkter, tjänster eller serviceåtgärd.

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kap. 5 § KL, som har följande lydelse:

”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”

Av paragrafen framgår kommuners och regioners rätt att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap. 3 b § i den äldre kommunallagen, med hänvisning till prop. 1993/94:188 s. 107 f.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektor som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79–80 samt prop. 2016/17:171 sid. 301). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 § PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § KL.

”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”

Självkostnadsprincipen som uttrycks i denna paragraf syftar på det totala avgiftsuttaget per verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet eller ärendet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. Vid beräkningen av självkostnaderna får alla relevanta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på kostnader är personalkostnader, material, utrustning, lokalkostnader med mera. Verksamhetens andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader räknas också med i kostnaden.

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas, dvs. hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga. Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § KL.

”Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om en specifik taxa innan den börjar tillämpas. Det anses alltså otillåtet att ge avgiftsbestämmelser retroaktiv verkan – annat än i vissa speciella undantagsfall. Retroaktivitetsförbudet framgår direkt av 2 kap. 4 § KL, vilken har följande lydelse:

”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.”

Allmänna bestämmelser om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Enligt 12 kap. 10 § PBL är det kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att taxan, dess konstruktion och omfattning så väl som ändring av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige.

Indexuppräknings

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Så länge denna taxa gäller uppdrar kommunfullmäktige till byggnadsnämnden för varje nytt avgiftsår (kalenderår) att justera taxan i enlighet med den procentsats som anges i den version av PKV som finns publicerad på SKR:s webbplats i oktober månad före avgiftsåret.

Avgiftsbestämning

Avgift tas ut enligt den taxa som gäller vid tidpunkten då ärendet inkommer till byggnadsnämnden. Detta gäller dock inte för detaljplaner, för dessa gäller att avgift tas ut enligt den taxa som gäller då planavtal tecknas. Om ett ärende påbörjats men inte avslutats före antagandet av denna taxa, har byggnadsnämnden rätt att tillämpa den nya taxan i ärendet om det innebär en lägre avgift för den sökande.

Om det finns särskilda skäl, som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för viss typ av ärenden eller för ett särskilt ärende.

Vid två eller flera åtgärder debiteras i normalfallet den mest tidskrävande utav dem.

Avgiftsreducering

Avgiftsreducering för taxetabell A innebär för bygglov, marklov och rivningslov samt förhandsbesked där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften för beslutet reduceras med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 10 veckors handläggning från det att ansökan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.

Avgiftsreducering innebär för ett ärende gällande en eller flera anmälningspliktiga åtgärder där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften reduceras för beslutet med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 4 veckors handläggningstid från det att anmälan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.

Handläggningstiderna i båda ovanstående fall kan i särskilt beslut förlängas till 20 respektive 8 veckor.

Nedsättning av avgift

Avgiften för ett lov där det finns ett beviljat lov som gått ut, eller håller på att gå ut, är detsamma som för ett helt nytt lov. Bygglovspliktiga ändringar i ett beviljat och gällande lov hanteras också som ett nytt beslut och debiteras enligt taxan för åtgärden som ändras.

För en ansökan gällande en åtgärd som innebär en förändring av motsvarande underlag tillhörande ett tidigare beslutat lov, förhandsbesked eller dispens kan byggnadsnämnden om det är motiverat med hänsyn tagen till arbetsinsats, reducera avgiften med 25, 50 alternativt 75 %. Nämnden har även möjlighet att reducera avgiften med ovan nämnda nivåer vid ny prövning av ett tidigare beslutat ärende om giltighetstiden gått ut, där inga eller endast mindre ändringar är gjorda.

Det förekommer nedsättning av vissa avgifter i tabell D, dessa framgår av Bilaga till tabell D (Tabell 2).

Avgift vid avslag, avskrivning, avvisning samt nekat startbesked

Avgift för handläggningen utgår även om ansökan avslås, avskrivs, avvisas eller om startbesked nekas. Om en ansökan avslås, avskrivs, avvisas eller om startbesked nekas tas avgift ut för de handläggningsåtgärder enligt tillämplig tidsuppskattning som sammanlagt vidtagits i ärendet.

För detaljplaner reglerar planavtalet betalningsskyldigheten i händelse av att planarbetet avbryts med mera.

Betalning av avgift

Avgift enligt denna taxa förutom detaljplanerna betalas av sökanden eller beställaren mot faktura när denne tillställts byggnadsnämndens beslut, beställd handling levererats eller beställd åtgärd vidtagits. Avgift för utstakning i samband med bygglovsprocess faktureras i samband med avgiften för lov. Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i fakturan. Betalas inte avgiften vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Vad gäller krav och inkasso tillämpar nämnden de rutiner som framgår av kommunens *”Riktlinjer för kredit- och krav verksamhet”* (2018-04-20). Avgifter kan tas ut som förskott.

Betalning av planavgift enligt avtal för upprättandet av ny detaljplan/planprogram ska ske enligt de villkor som anges i avtalet.

Om slutlig avgift för bygglov eller avgift för genomförande är högre än förskottsbetalad avgift kommer tilläggsdebitering att ske.

Återbetalning av avgift

Åtgärder som debiterats men ej utförts återbetalas om sökanden så begär och endast under förutsättning att det är omständigheter som sökanden inte rå eller kunnat rå över. Avgift återbetalas då för de handläggningsåtgärder enligt tillämplig tidsuppskattning som inte vidtagits i ärendet. Återbetalning kan tidigast ske när lovet upphört att gälla.

Ränta utgår inte på belopp som återbetalas.

För planavgift enligt avtal gäller, utöver vad som anges i denna taxa, de villkor som anges i avtalet.

Handläggningskostnad

Handläggningskostnaden är 1 249 kronor per timme för ärenden som avses i denna taxa. Minsta tid för debitering är en timme.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt utgår inte för avgifter i samband med myndighetsutövning.

Mervärdesskatt 25 % tillkommer på tjänster och produkter som inte är myndighetsutövning. Undantag för kartor i tryckt form, där mervärdesskatt 6 % tillkommer.

Upplysning om överklagande

Byggnadsnämndens beslut om debitering kan överklagas enligt 13 kap 3, 8–9 §§ PBL samt 42 § förvaltningslagen (2017:900), FL. Överklagan skall ske skriftligt till byggnadsnämnden och ska ha inkommit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Byggnadsnämnden prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagan inte avvisas, överlämnas den till länsstyrelsen beträffande bygglov m.fl. ärenden och mark- och miljödomstolen beträffande planavgifter, som har rätt att pröva överklagandet som första instans.

Ikraftträdande

Denna taxa ska tillämpas från och med den 1 januari 2025. Justeringar i tabell D börjar gälla från och med den 1 juli 2025.

Särskilda bestämmelser om taxa

Avgift för lov och genomförande

För ärenden gällande bygglov, marklov eller rivningslov består avgiften av två delar, en som täcker lovprövningen och en del som täcker genomförandet av bygg-, mark- eller rivningsåtgärderna. Avgiften för lov tas ut i samband med beslut om lov. Avgiften för genomförande tas ut i förskott antingen i samband med beslut om lov eller i samband med startbeskedet för åtgärden.

För anmälningspliktiga åtgärder tas avgiften för genomförande ut i förskott i samband med beslut om startbesked.

Tidsbegränsade bygglov och bygglov för ändamål av säsongskaraktär

Vid ansökan om ett tidsbegränsat bygglov eller om ett bygglov för ändamål av säsongskaraktär tas samma avgift ut som för ett permanent bygglov för motsvarande åtgärd. Planavgift utgår inte vid tidsbegränsat bygglov.

Extra tekniskt samråd, startbesked med mera

I avgiften för genomförande i projekt som kräver tekniskt samråd ingår ett arbetsplatsbesök, ett slutsamråd och ett interimistiskt slutbesked. Om fler lovbeslut än ett behövs i samma ärende tas kostnad ut för den del som ingår i varje nytt beslut.

I de fall det behövs eller önskas fler startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd, interimistiska slutbesked eller slutbesked debiteras dessa separat enligt taxetabell A 15. Eventuella beslut om kompletterande villkor eller beslut om ny kontrollansvarig debiteras separat enligt taxetabell A 15.

Tillsyn strandskydd

Tillsyn strandskydd sker enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 7 kap och 27 kap MB (1998:808). Avgift enligt denna taxa tas inte ut för tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig vara obefogade.

Byggsanktionsavgift

Om någon utför en åtgärd utan tillstånd utgår byggsanktionsavgift enligt 9 kap Plan- och byggförordningen (PBF).

Planbesked

En begäran om planbesked får enligt 5 kap 2 § PBL göras av den som har för avsikt att vidta en åtgärd som kan förutsätta att en detaljplan eller områdesplan antas, ändras eller upphävs. Byggnadsnämndens avgift för planbesked framgår av tabell C.1. Beloppen i tabellen har beräknats genom att framräknad handläggningskostnad per timme för verksamheten har multiplicerats med en genomsnittlig tidsåtgång för den typ av ärende som åtgärden avser. Avgift utgår även vid negativt besked. Vid återtagande av ansökan om planbesked utgår avgift för nedlagd tid.

Avgift för detaljplanearbete, planprogram och områdesbestämmelser

Planavgifter tas ut för att täcka kostnader som uppstått för att upprätta, ändra eller upphäva detaljplan eller områdesbestämmelser, separat eller i anslutning till handläggning av ett annat ärende. Byggnadsnämndens kostnader för att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser ska ersättas av den som har nytta av åtgärden. Fakturering sker löpande under arbetet.

En planavgift ska motsvara kommunens självkostnad för arbete utfört av egen personal, inhyrd personal eller annan som utför arbete för kommunens räkning. Kostnaden beräknas enligt den tid (antal timmar) som erfordrats för arbetet och en genomsnittlig timkostnad för handläggningen.

Avgift för detaljplanearbete regleras genom avtal mellan exploatör och byggnadsnämnden.

För uppdragets nedlagda arbetstid debiteras tidsersättning enligt handläggningskostnad per timme. Utöver nedlagd arbetstid reglerar planavtalet exploatörens betalningsansvar för övriga med planarbetet sammanhängande kostnader. Samtliga utredningar som behövs för prövning av detaljplan ska bekostas av exploatören.

Det är byggnadsnämnden som avgör vilka utredningar som krävs för planarbetet. Det är även byggnadsnämnden som avgör vilka utredningar exploatören kan beställa alternativt tillhandahålla respektive vilka utredningar som det är lämpligt att byggnadsnämnden utför eller beställer. Handläggning som krävs för hantering av utredningar debiteras exploatören baserat på tidsåtgång.

Om byggnadsnämnden bedömer att det behövs ett program för att underlätta planarbetet, ska nämndens självkostnad för detta bekostas av exploatör. Fakturering sker löpande under arbetet. Om ett program har upprättats i förväg ska hela eller delar av kostnaden ingå i planavgiften om programmet fortfarande är aktuellt och bidrar till att planarbetet underlättas.

Om ett planarbete har flera exploatörer fördelas planavgiften schablonmässigt mellan de olika exploatörerna i förhållande till deras nytta av planen i enlighet med vad byggnadsnämnden tillsammans med exploatörer i övrigt överenskommer.

För gällande planer, som inte betalats genom planavtal, ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärder enligt gällande bestämmelse i samband med beslut om lov och senast vid beslut om startbesked. Planavgift tas ut baserat på area i kvadratmeter (bruttoarea) enligt tabell B1.

Utlämning av allmänna handlingar

Utlämning av allmänhandling debiteras med stöd av Umeå kommuns rutin KS-2019/00299–4 *“Taxa för utlämnande av allmän handling”*. Vid utlämning via digital lagringsmedia gäller samma taxa som vid papperskopior. Se tabell E.

Taxetabeller

Byggnadsnämndens taxa för tjänster inom bygglov utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) standardiserade modell för bygglovtaxa. Beslutade avgifter framgår av tabellerna nedan. Byggnadsnämndens taxa för planer och områdesbestämmelser baseras på beräknad handläggningstid och ingångna planavtal.

Taxa för nybyggnadskarta, utstakning och lägeskontroll, kartor och geodata, arkiv samt övrigt utgår från beräknad handläggningstid och framgår av tabeller nedan.

Tabell A - Taxetabeller för lov, anmälan med mera

A1 Bygglov och teknisk kontroll för en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader					
	Ärendetyp		Avgift lov	Avgift genomförande	Total avgift
A1.01	Nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovspliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	16 237 kr	19 984 kr	36 221 kr
A1.02		Avviker från detaljplan	23 106 kr	19 984 kr	43 090 kr
A1.03		Utanför planlagt område	21 233 kr	19 984 kr	41 217 kr
A1.04	Nybyggnad av ett fritidshus med högst två bostäder. Ingår gör även tillhörande lovpliktiga komplementbyggnader samt andra bygglovspliktiga och anmälningspliktiga åtgärder som ingår i samma ansökan som nybyggnaden av bostadshuset.	Planenligt	14 988 kr	19 984 kr	34 972 kr
A1.05		Avviker från detaljplan	21 857 kr	19 984 kr	41 841 kr
A1.06		Utanför planlagt område	19 984 kr	19 984 kr	39 968 kr
A1.07	Nybyggnad av komplementbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 490 kr	7 494 kr	19 984 kr
A1.08		Avviker från detaljplan	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.09		Utanför planlagt område	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.10	Nybyggnad av komplementbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 118 kr	1 249 kr	9 367 kr
A1.11		Avviker från detaljplan	13 739 kr	1 249 kr	14 988 kr
A1.12		Utanför planlagt område	13 739 kr	1 249 kr	14 988 kr
A1.13	Nybyggnad av komplementbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	11 865 kr	1 249 kr	13 114 kr
A1.14		Avviker från detaljplan	16 861 kr	1 249 kr	18 110 kr
A1.15		Utanför planlagt område	16 861 kr	1 249 kr	18 110 kr
A1.16	Tillbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	12 490 kr	7 494 kr	19 984 kr
A1.17		Avviker från detaljplan	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.18		Utanför planlagt område	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.19	Tillbyggnad, mycket enkel, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 118 kr	1 249 kr	9 367 kr
A1.20		Avviker från detaljplan	13 739 kr	1 249 kr	14 988 kr
A1.21		Utanför planlagt område	13 739 kr	1 249 kr	14 988 kr
A1.22	Tillbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	11 865 kr	1 249 kr	13 114 kr
A1.23		Avviker från detaljplan	16 861 kr	1 249 kr	18 110 kr
A1.24		Utanför planlagt område	16 861 kr	1 249 kr	18 110 kr
A1.25	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	8 118 kr	4 996 kr	13 114 kr
A1.26		Avviker från detaljplan	13 739 kr	4 996 kr	18 735 kr
A1.27		Inom kulturmiljöområde	12 490 kr	4 996 kr	17 486 kr

A1.28	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande	Planenligt	7 494 kr	1 249 kr	8 743 kr
A1.29		Planenligt – mycket enkel åtgärd	4 996 kr	1 249 kr	6 245 kr
A1.30		Avviker från detaljplan	13 114 kr	1 249 kr	14 363 kr
A1.31		Inom kulturmiljöområde	11 865 kr	1 249 kr	13 114 kr
A1.32	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Planenligt	2 498 kr	4 996 kr	7 494 kr
A1.33	Per styck för nybyggnad av fler likartade en- eller tvåbostadshus utöver det första, i en och samma ansökan (gruppbebyggelse)	Avviker från detaljplan	3 747 kr	4 996 kr	8 743 kr
A1.34	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1–2 lägenheter) till annan användning med tekniskt samråd	Planenligt	12 490 kr	7 494 kr	19 984 kr
A1.35		Avviker från detaljplan	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.36		Utanför planlagt område	17 486 kr	7 494 kr	24 980 kr
A1.37	Ändrad användning av småhus och tillhörande komplementbyggnader från bostad (1–2 lägenheter) till annan användning utan tekniskt samråd	Planenligt	12 490 kr	1 249 kr	13 739 kr
A1.38		Avviker från detaljplan	17 486 kr	1 249 kr	18 735 kr
A1.39		Utanför planlagt område	17 486 kr	1 249 kr	18 735 kr

A2 Bygglov och teknisk kontroll för byggnader som inte hör till ett småhus enligt tabell A 1					
Ärendetyp		Avgift lov		Avgift genomförande	Total avgift
A2.01	Nybyggnad och tillbyggnad 0–100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	12 490 kr	11 241 kr	23 731 kr
A2.02		Avviker från detaljplan	19 984 kr	11 241 kr	31 225 kr
A2.03		Utanför planlagt område	19 984 kr	11 241 kr	31 225 kr
A2.04	Nybyggnad och tillbyggnad 0–100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	11 865 kr	1 873 kr	13 738 kr
A2.05		Avviker från detaljplan	19 359 kr	1 873 kr	21 232 kr
A2.06		Utanför planlagt område	19 359 kr	1 873 kr	21 232 kr
A2.07	Nybyggnad och tillbyggnad 101–1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	25 604 kr	32 474 kr	58 078 kr
A2.08		Avviker från detaljplan	33 098 kr	32 474 kr	65 572 kr
A2.09		Utanför planlagt område	33 098 kr	32 474 kr	65 572 kr
A2.10	Nybyggnad och tillbyggnad 1001–5000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	47 462 kr	42 466 kr	89 928 kr
A2.11		Avviker från detaljplan	56 205 kr	42 466 kr	98 671 kr
A2.12		Utanför planlagt område	52 458 kr	42 466 kr	94 924 kr
A2.13	Nybyggnad och tillbyggnad ≥ 5001 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	51 209 kr	48 711 kr	99 920 kr
A2.14		Avviker från detaljplan	59 952 kr	48 711 kr	108 663 kr
A2.15		Utanför planlagt område	56 205 kr	48 711 kr	104 916 kr
A2.16	Nybyggnad och tillbyggnad ≥101 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd ex. vis tälthall	Planenligt	14 363 kr	2 498 kr	16 861 kr
A2.17		Avviker från detaljplan	21 857 kr	2 498 kr	24 355 kr

A2.18		Utanför planlagt område	21 857 kr	2 498 kr	24 355 kr
A2.19	Fasadändring, med tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	8 118 kr	8 743 kr	16 861 kr
A2.20		Avviker från detaljplan	16 237 kr	8 743 kr	24 980 kr
A2.21		Inom kulturmiljöområde	13 739 kr	8 743 kr	22 482 kr
A2.22	Fasadändring, utan tekniskt samråd Måla om, byta material, byta dörrar eller fönster och liknande som påverkar byggnadens utseende	Planenligt	8 118 kr	1 873 kr	9 991 kr
A2.23		Avviker från detaljplan	15 612 kr	1 873 kr	17 485 kr
A2.24		Inom kulturmiljöområde	13 114 kr	1 873 kr	14 987 kr
A2.25	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, med tekniskt samråd	Planenligt	13 739 kr	22 482 kr	36 221 kr
A2.26		Avviker från detaljplan	21 233 kr	22 482 kr	43 715 kr
A2.27		Utanför planlagt område	18 735 kr	22 482 kr	41 217 kr
A2.28	Ändrad användning, inredning av ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, utan tekniskt samråd	Planenligt	13 739 kr	1 873 kr	15 612 kr
A2.29		Avviker från detaljplan	21 233 kr	1 873 kr	23 106 kr
A2.30		Utanför planlagt område	18 735 kr	1 873 kr	20 608 kr

A3 Bygglöv och teknisk kontroll för skyltar och ljusanordningar				
Ärendetyp		Avgift lov	Avgift genomförande	Total avgift
A3.01	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan	8 743 kr	1 873 kr	10 616 kr
A3.02	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan	11 241 kr	1 873 kr	13 114 kr
A3.03	Ytterligare skylt eller ljusanordning utöver den första	1 249 kr	0 kr	1 249 kr

A4 Bygglöv och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 1			Avgift
Ärendetyp			Avgift
A4.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor		Timdebitering
A4.02	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av upplag och materialgårdar		Timdebitering
A4.03	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av tunnlar och bergrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvdrift		Timdebitering
A4.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser		Timdebitering
A4.05	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av radio- eller telemaster eller torn		Timdebitering
A4.06	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av vindkraftverk som a) är högre än 20 meter över markytan b) placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken c) monteras fast på en byggnad, eller d) har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter		Timdebitering

A4.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av begravningsplatser	Timdebitering
-------	---	---------------

A5 Bygglov och teknisk kontroll för andra anläggningar än byggnader, del 2 (murar och plank, parkeringsplatser utomhus och transformatorstationer)					
Ärendetyp		Avgift lov		Avgift genomförande	Total avgift
A5.01	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, med tekniskt samråd	Planenligt	9 368 kr	4 996 kr	14 364 kr
A5.02		Avviker från detaljplan	15 613 kr	4 996 kr	20 609 kr
A5.03		Utanför planlagt område	15 613 kr	4 996 kr	20 609 kr
A5.04	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, utan tekniskt samråd	Planenligt	9 367 kr	1 249 kr	10 616 kr
A5.05		Avviker från detaljplan	15 612 kr	1 249 kr	16 861 kr
A5.06		Utanför planlagt område	15 612 kr	1 249 kr	16 861 kr
A5.07	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, med tekniskt samråd	Planenligt	8 118 kr	4 996 kr	13 114 kr
A5.08		Avviker från detaljplan	15 612 kr	4 996 kr	20 608 kr
A5.09		Utanför planlagt område	13 114 kr	4 996 kr	18 110 kr
A5.10	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 118 kr	1 249 kr	9 367 kr
A5.11		Avviker från detaljplan	15 612 kr	1 249 kr	16 861 kr
A5.12		Utanför planlagt område	13 114 kr	1 249 kr	14 363 kr
A5.13	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av transformatorstation	Planenligt	7 494 kr	1 249 kr	8 743 kr
A5.14		Avviker från detaljplan	14 363 kr	1 249 kr	15 612 kr
A5.15		Utanför planlagt område	12 490 kr	1 249 kr	13 739 kr

A6 Förlängning av tidsbegränsat bygglov		Avgift
A6.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	12 490 kr

A7 Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär		Avgift
A7.01	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	12 490 kr

A8 Anmälningsskyldiga åtgärder		
Ärendetyp		Avgift
A8.01	Rivning av byggnad eller en del av byggnad, med tekniskt samråd	11 241 kr
A8.02	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.03	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, med tekniskt samråd	11 241 kr
A8.04	Nybyggnad eller tillbyggnad som enligt 9 kap. 7 § PBL har undantagits från krav på bygglov, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.05	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, med tekniskt samråd	24 980 kr
A8.06	Större inre ombyggnation/ändring som kan påverka planlösning, brandskydd, konstruktion, ventilation och installationer, utan tekniskt samråd	9 992 kr

A8.07	Installation eller väsentlig ändring av hiss, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.08	Installation eller väsentlig ändring av hiss, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.09	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, med tekniskt samråd	4 371 kr
A8.10	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, utan tekniskt samråd	3 122 kr
A8.11	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.12	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.13	Installation eller väsentlig ändring av anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.14	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd	3 122 kr
A8.15	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.16	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar planlösningen, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.17	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.18	Ändring av byggnad som väsentligt ändrar eller påverkar bärande konstruktion, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.19	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.20	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.21	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, med tekniskt samråd	11 241 kr
A8.22	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c PBL eller motsvarande äldre föreskrifter, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.23	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, med tekniskt samråd	12 490 kr
A8.24	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, utan tekniskt samråd	6 245 kr
A8.25	Uppförande eller tillbyggnad av sådan komplementbyggnad som avses i 9 kap. 4 a § PBL, med tekniskt samråd (attefallshus i form av komplementbyggnad)	9 992 kr
A8.26	Uppförande eller tillbyggnad av sådan komplementbyggnad som avses i 9 kap. 4 a § PBL, utan tekniskt samråd (attefallshus i form av komplementbyggnad)	6 245 kr
A8.27	Uppförande eller tillbyggnad av sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4 a § PBL, med tekniskt samråd (attefallshus i form av komplementbostadshus)	14 988 kr
A8.28	Uppförande eller tillbyggnad av sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4 a § PBL, utan tekniskt samråd (attefallshus i form av komplementbostadshus)	9 992 kr
A8.29	Ändring av sådan komplementbyggnad som avses i 9 kap. 4 a § PBL så att den blir ett sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4 a § PBL, med tekniskt samråd (ändring av attefallshus i form av komplementbyggnad till attefallshus i form av komplementbostadshus)	12 490 kr
A8.30	Ändring av sådan komplementbyggnad som avses i 9 kap. 4 a § PBL så att den blir ett sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4 a § PBL, utan tekniskt samråd (ändring av attefallshus i form av komplementbyggnad till attefallshus i form av komplementbostadshus)	7 494 kr
A8.31	Göra sådan anmälningspliktig tillbyggnad som avses i 9 kap. 4 b § 1 st. 1 PBL, med tekniskt samråd (attefallstillbyggnad)	11 241 kr
A8.32	Göra sådan anmälningspliktig tillbyggnad som avses i 9 kap. 4 b § 1 st. 1 PBL, utan tekniskt samråd (attefallstillbyggnad)	6 245 kr
A8.33	Bygga sådan anmälningspliktig takkupa som avses i 9 kap. 4 b § 1 st. 2 PBL, med tekniskt samråd (attefallstakkupa)	11 241 kr
A8.34	Bygga sådan anmälningspliktig takkupa som avses i 9 kap. 4 b § 1 st. 2 PBL, utan tekniskt samråd (attefallstakkupa)	6 245 kr
A8.35	Sådan anmälningspliktig inredning av ytterligare en bostad som avses i 9 kap. 4 c § PBL, med tekniskt samråd	13 739 kr

A8.36	Sådan anmälningspliktig inredning av ytterligare en bostad som avses i 9 kap. 4 c § PBL, utan tekniskt samråd	7 494 kr
-------	---	----------

A9 Marklov och teknisk kontroll för marklovpliktiga åtgärder		Avgift lov	Avgift genomförande	Total avgift
Ärendetyp				
A9.01	Marklovpliktig åtgärd, med tekniskt samråd	9 367 kr	7 494 kr	16 861 kr
A9.02	Marklovpliktig åtgärd, utan tekniskt samråd	9 367 kr	2 498 kr	11 865 kr

A10 Rivningslov och teknisk kontroll för åtgärder som kräver rivningslov		Avgift lov	Avgift genomförande	Total avgift
Ärendetyp				
A10.01	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd	9 367 kr	8 743 kr	18 110 kr
A10.02	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd	9 367 kr	2 498 kr	11 865 kr

A11 Förhandsbesked		Avgift
A11.01	Förhandsbesked	18 735 kr

A12 Villkorsbesked		Avgift
A12.01	Villkorsbesked	Timdebitering

A13 Ingripandebesked		Avgift
A13.01	Ingripandebesked	Timdebitering

A14 Strandskyddsdispens		Avgift
A14.01	Strandskyddsdispens	12 490 kr

A15 Extra arbetsinsatser under genomförandet		Avgift
A15.01	Extra tekniskt samråd, utöver det första, per styck	7 494 kr
A15.02	Extra beslut om startbesked, utöver det första, per styck	2 498 kr
A15.03	Extra arbetsplatsbesök, utöver det första, per styck	6 245 kr
A15.04	Beslut om kompletterande villkor, per styck	2 498 kr
A15.05	Extra slutsamråd, utöver det första, per styck	6 245 kr
A15.06	Beslut om interimistiskt slutbesked, per styck	2 498 kr
A15.07	Extra beslut om slutbesked, utöver det första, per styck	2 498 kr
A15.08	Beslut om byte av kontrollansvarig, per styck	2 498 kr

A16 Nybyggnadskarta		Avgift
A16.01	Nybyggnadskarta ≤ 2000 m ²	11 865 kr
A16.02	Nybyggnadskarta, enkelt förfarande ≤ 2000 m ² <i>Enkelt förfarande kan tillämpas utanför planlagt område och kommunalt VA</i>	9 992 kr
A16.03	Tillägg för varje extra 1000 m ²	1 873 kr
A16.04	Revidering av nybyggnadskarta <i>Revidering görs för ärenden som är upp till 5 år gammal. Vid revidering kan mätning enligt timdebitering tillkomma.</i>	5 620 kr
A16.05	Övriga tidskrävande åtgärder <i>Tex extra utredning eller mätning</i>	Timdebitering

Alternativ till Nybyggnadskarta se tabell D, D 1.7 Enkelt underlag till situationsplan.

A17 Utstakning i samband med bygglovsprocess		Avgift
A17.01	Grundavgift finutstakning	2 810 kr*
A17.02	Tillägg per byggnad	4 059 kr*
A17.03	Lägeskontroll	5 620 kr
A17.04	Avgift för utstakning i egen regi	2 498 kr

För andra typer av mätuppdrag se tabell D 5 Mätningstjänster

* Mervärdesskatt (moms) tillkommer

A18 Lov för åtgärder som inte kräver lov (frivilliga lov)		Avgift
A18.01	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd finns i någon av taxans övriga tabeller	I enlighet med tillämplig tabell
A18.02	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd inte finns i någon av taxans övriga tabeller	Timdebitering

A19 Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder		Avgift
A19.01	Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder	Timdebitering

A20 Avslag		Avgift
A20.01	Beslut om att avslå en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A21 Avskrivning		Avgift
A21.01	Beslut om att avskriva en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A22 Avvisning		Avgift
A22.01	Beslut om att avvisa en ansökan eller anmälan	Timdebitering

A23 Neka startbesked		Avgift
A23.01	Beslut om att neka startbesked	Timdebitering

A24	Tillsyn	Avgift
A24.01	Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader	Timdebitering
A24.02	Tillsyn strandskydd	Timdebitering

A25	Kungörelse	Avgift
A25.01	Kungörelse (lokaltidning)	7 500 kr

Tabell B - Taxetabeller för planavgift vid bygglov

B 1 Planavgift vid bygglov för byggnader

I de fall planavgiften inte reglerats genom planavtal, tas avgift ut i samband med bygglov och senast vid beslut om startbesked.

Planavgift tas ut baserat på area i kvadratmeter enligt tabell B1 nedan.

Planavgift tas endast ut i samband med bygglovspliktiga åtgärder, alltså inte för exempelvis friggebodar.

Planavgift tas inte ut vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL).

Ärendetyp		Avgift
B1.01	Nybyggnad 0 - 100 kvm	12 000 kr
B1.02	Nybyggnad 101 - 1000 kvm	24 000 kr
B1.03	Nybyggnad 1001 - 5000 kvm	36 000 kr
B1.04	Nybyggnad ≥ 5001 kvm	48 000 kr
B1.05	Tillbyggnad 0 - 50 kvm	6 000 kr
B1.06	Tillbyggnad ≥ 51 kvm	12 000 kr

Tabell C – Planbesked, planprogram, detaljplaner och områdesbestämmelser

C1 Planbesked

Avgiften debiteras i samband med beslut om planbesked oavsett om beslutet är positivt eller negativt och avräknas inte från kommande planavgift vid upprättande av detaljplan. Skulle ärendet återkallas innan beslut fattats debiteras nedlagd tid.

Ärendetyp		Avgift
C1.01	Planbesked kategori 1 (alla åtgärder som inte omfattas av kategori 2 eller 3)	22 500 kr
C1.02	Planbesked kategori 2 (komplexa åtgärder eller åtgärder som kräver miljöbedömning)	33 700 kr
C1.03	Planbesked kategori 3 (åtgärder som innebär mindre ändring av gällande detaljplan, förlängning av genomförandetid för gällande detaljplan eller andra åtgärder av motsvarande komplexitet)	12 500 kr

C2 Detaljplaner, planprogram och områdesbestämmelser

Avgifter debiteras löpande och regleras som huvudregel genom avtal mellan exploatör och kommunen, se kapitel *Särskilda bestämmelser om taxa*

Ärendetyp		Avgift
C 2.01	Program, detaljplaner och områdesbestämmelser	Timdebitering
C 2.02	Tillkommande handläggningskostnad per timme	Timdebitering

Tabell D - Taxetabeller för geografisk information, lantmäteri och mätning

Avgifter exklusive 25% mervärdesskatt (moms) om inte annat anges.

Mediakostnad anges i tabell 1, Bilaga till tabell D.

Kilobyte-pris anges i tabell 2, Bilaga till tabell D.

Prisreduktion anges i tabell 3, Bilaga till tabell D.

D1 Kartdata och produkter ur kartdatabasen

Ärendetyp			Avgift
D1.01	Enkelt utdrag ur fastighetssystemet <i>Servitut och rättigheter är inte utredda</i>		Se tabell E, E.1.1
D1.02	Tomtkarta		0 kr
D1.03	Bykarta <i>Skala 1:5000</i>	A4	57 kr
D1.04		A3	81 kr
D1.05		A2	148 kr
D1.06		A1	193 kr
D1.07	Enkelt underlag till situationsplan (när nybyggnadskarta ej krävs) <i>Vid behov av inmätning tillkommer timdebitering</i>		2 498 kr + ev timdebitering
D1.08	Digital kopia ur kartdatabas, rasterformat, jpg, gif, tif, pdf		Timdebitering
D1.09	Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape		Timdebitering + kilobyte-pris (se tabell 2)
D1.10	Grundkarta <i>Underlag till detaljplan, enbart interna beställningar</i>	Nivå A: <9 ha, alt. ursprung D2 el bättre Revidering 1 ingår	16 237 kr
D1.11		Nivå A: revidering 2 och framåt	7 494 kr
D1.12		Nivå B: >9 ha, alt. ursprung D3 el sämre Revidering 1 ingår	23 106 kr
D1.13		Nivå B: revidering 2 och framåt	9 992 kr
D1.14		Nivå C: >24 ha Revidering 1 ingår	28 727 kr
D1.15		Nivå C: revidering 2 och framåt	13 739 kr
D1.16	Fastighetsförteckning <i>Underlag till detaljplan, enbart interna beställningar</i>	Nivå A: <9 ha, alt. ursprung D2 el bättre Revidering 1 ingår	11 241 kr
D1.17		Nivå A: revidering 2 och framåt	6 245 kr
D1.18		Nivå B: >9 ha, alt. ursprung D3 el sämre Revidering 1 ingår	16 861 kr
D1.19		Nivå B: revidering 2 och framåt	9 367 kr
D1.20		Nivå C: >24 ha Revidering 1 ingår	21 233 kr
D1.21		Nivå C: revidering 2 och framåt	9 992 kr
D1.22	Övriga tidskrävande åtgärder <i>Tex extra utredning eller mätning</i>		Timdebitering

D 2 Kartprodukter		
Ärendetyp		Avgift
D2.01	Stadskarta Umeå (inkl. moms), vektor dwg <i>Skala 1:10 000</i>	10 240 kr

D 3 Flygfoton		
Ärendetyp		Avgift
D3.01	Kopia av äldre s/v flygfoto, analog, flygstråk 1956-2011 <i>Flyghöjd 800 meter</i>	5 kr/ha + timdebitering + mediakostnad (se tabell 1)
D3.02	Kopia av äldre flygfoto s/v, jpg, tif,, flygstråk 1956-2011 <i>Flyghöjd 800 meter</i>	24 kr/ha + timdebitering

D 4 GIS-relaterade produkter och tjänster			
Ärendetyp			Avgift
D4.01	Stadsmodell - 3D fasaddraperad <i>Avser endast färdigdraperade byggnader inom centrumfyrkanten</i>		48 kr/kb + timdebitering
D4.02	3D konstruktion <i>Exempel skuggstudier, visualiseringar</i> <i>Avser leverans i jpg</i>		Timdebitering
D4.03	Kartframställning, databearbetning, 3D modellering		Timdebitering
D4.04	Webbkarta 2D/3D <i>Gäller endast de kommunala bolagen, denna tjänst säljs ej externt</i>	Framtagande	Timdebitering
D4.05		Drift standard	2 225 kr/år
D4.06		Drift utökad	4 340 kr/år
D4.07		Formulärfunktion	3 670 kr/karta

D 5 Mätningstjänster		
Ärendetyp		Avgift
D5.01	Mätupdrag <i>Exempel grovutstakning, inmätning, gränsutvisning med stakkäpp, etc.</i>	Timdebitering

D 6 Stompunkter		
Ärendetyp		Avgift
D6.01	Stompunkter, triangel punkter, polygonpunkter, väggpunkter, fixar, samt punktbeskrivningar <i>Web-lösning där kunden själv kan hämta ner punkter samt anmäla till oss om någon punkt är borta. www.umea.se/stomnatskarta</i>	0 kr

D 7 Publicering och spridning av produkt		
Ärendetyp		Avgift
D7.01	Nyttjanderätt för karta - avser tryckt och digital form, infoga "© Umeå kommun" <i>Gäller både intern (inkl. bolag) och extern kund</i>	0 kr

D 8 Fastighetsrättsliga uppdrag och tjänster		
Ärendetyp		Avgift
D8.01	Fastighetsrättsliga uppdrag <i>Exempel värdeintyg, fastighetsutredning, sakägareförteckning, andelsutredning med flera uppdrag</i>	Timdebitering
D8.02	Bildande av samfällighetsförening – ingen mervärdesskatt (moms) tillkommer	4 600 kr (registreringsavgift) + timdebitering

Bilaga till Tabell D

Tabell 1. Mediakostnad

Storlek	Papper		Fotopapper	
	s/v	Färg		
A4	6 kr*			* Avgifter för utlämnande av allmän handling se Tabell E, E.1.1
A4		29 kr	40 kr	
A3	40 kr	68 kr	91 kr	
A2	63 kr	103 kr	130 kr	
A1	81 kr	125 kr	171 kr	
A0	108 kr	148 kr	352 kr	

Tabell 2. Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format).

Antal kilobyte	Fastigheter/rättigheter byggnader	Landskapsinfo/PB	Höjdinformation		
			T1-T2, F1	F2, D1-D3	D4-D6
1–499	20,5	10,5	7,5	4,5	-
500–749	18,5	8,5	6,0	4,0	-
750–999	16,5	7,5	4,5	3,0	-
> 1000	14,0	6,5	3,5	2,5	-

Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D.

Kommunens verksamheter (ej bolag)	Ingen debitering förutom vid myndighetsutövning
Kommunala bolag (gäller vid kommunal service och inom Umeå kommun)	Inget kilobyte-pris tas ut för vektordata
Ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner	50 % på digitalt material ur kartdatabas. 75 % på digitalt material utanför tätorten.
Studenter	Studenter kan erhålla digitala kartfiler inom specificerat område för examens- eller studiearbete kostnadsfritt. Vid ev. bearbetning tillämpas timdebitering med 50 % rabatt.

Tabell E – Taxetabell för utlämning av allmän handling

E 1 Arkiv - utlämning av allmän handling

Utlämning av allmänhandling debiteras med stöd av Umeå kommuns rutin KS-2019/00299–4 *“Taxa för utlämnande av allmän handling”*. Avgifter avseende papperskopior gäller per sida och inte per papper, ett papper med dubbelsidig text räknas alltså som två sidor. Med sida avses en A4-sida.
Vid utlämning via digital lagringsmedia gäller samma taxa som vid papperskopior.

Ärendetyp		Avgift
E 1.1	Grundavgift för utlämning vid fler än 9 sidor. (<9 sidor gratis)	50 kr
	Kostnad per sida vid fler än 9 sidor.	2 kr/sida
E 1.2	Lagringsmedia	(kostnad för lagringsmedia debiteras)

Förklaringar av begrepp

Listan nedan innehåller förklaringar av vissa begrepp som finns i taxan. När begreppen avser handläggningsmoment, är det den genomsnittliga tiden för arbetet med respektive moment som anges i tids- och kostnadsuppskattningarna.

Arbetsplatsbesök

I detta ingår såväl för- som efterarbete som det faktiska arbetsplatsbesöket, samt den genomsnittliga restiden till och från ett arbetsplatsbesök i kommunen.

Avskrivning

Avskrivning av ett ärende sker om sökanden återkallar sin ansökan.

Avslut av ärende

I detta ingår exempelvis rensning, fakturering och arkivering.

Avvikelse från detaljplan

Den föreslagna åtgärden överensstämmer inte med gällande detaljplan eller gällande områdesbestämmelser.

Avvisning

Om en ansökan är så ofullständig att ärendet inte går att pröva i sak, ska ansökningen avvisas.

Expediering och kungörelse

Den genomsnittliga tiden för detta, utslaget på alla ärenden av respektive typ.

Kulturmiljö eller kulturområde

Område eller miljö som bedöms vara historiskt, kulturhistoriskt, miljömässigt eller konstnärligt värdefulla.

Liten avvikelse

Sådan liten avvikelse från gällande detaljplan eller gällande områdesbestämmelser som avses i 9 kap. 31b § PBL.

Lovprövning

I detta ingår exempelvis inläsning av material, prövning och beslutsfattande, den genomsnittliga tiden för eventuella platsbesök, att skriva beslut, grannhörande, remittering och att skriva fram ärenden till nämnden.

Mycket enkel åtgärd

En åtgärd som efter utförd handläggning tagit avsevärt kortare tid än det genomsnittliga ärendet.

Nybyggnad

Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Planenligt

Den föreslagna åtgärden överensstämmer med gällande detaljplan, gällande områdesbestämmelser eller givet förhandsbesked.

Slutbesked

I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska slutbeskedet.

Slutsamråd

I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska slutsamrådet, samt den genomsnittliga restiden till och från en byggarbetsplats.

Start av ärende

I detta ingår exempelvis registrering, upprättande av ärende, kontroll av inkomna handlingar, fördelning av ärenden.

Startbesked

I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska startbeskedet.

Tekniskt samråd

I detta ingår exempelvis för- och efterarbete och det faktiska samrådet.

Tillbyggnad

Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Utanför planlagt område

Den föreslagna åtgärden ligger utanför område med detaljplan och omfattas inte heller av ett tidigare givet förhandsbesked.

Ändring av en byggnad

En eller flera åtgärder som ändrar en byggnadskonstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde (definition enligt 1 kap. 4 § PBL).

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 128

Diariennr: KS-2025/00429

Revidering av taxa byggnadsnämndens verksamheter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa *Taxa för byggnadsnämndens verksamheter* enligt bilaga 2 med ikraftträdande den 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Förändringen avser mindre justering av byggnadsnämndens taxor för digitala kopior ur kartdatabasen. Lantmäteriet har tidigare tagit ut sagda taxa men den togs bort när taxorna reviderades inför 2025. Anledningen var lagkrav på att särskilt värdefulla datamängder ska tillgängliggöras avgiftsfritt.

Avdelningen juridik på SKR har gjort en rättsutredning och kommit fram till att Öppna datalagstiftningen inte är tillämplig på kommunernas geodata och att regler om värdefulla datamängder inte är tillämpliga på kommunerna. Det finns därför inget som hindrar att kommunfullmäktige beslutar om att återinföra en avgift när geodata tillhandahålls för vidarenyttjande.

Eftersom förändringen innebär en återgång till samma läge som före årsskiftet bedöms den korta införandetiden inte påverka intressenter nämnvärt. Förändringarna i taxa föreslås träda i kraft 1 juli 2025.

Följande justeringar föreslås i taxa för byggnadsnämndens verksamheter:

- Kilobyte-pris på rad D1.09 "Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape".
- Tabell 2, "Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format)".

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

- Raderna för kommunala bolag samt ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner i "Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D".

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag byggnadsnämnden

Bilaga 2. Förslag taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet med underlag ska skickas till

Byggnadsnämnden

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 182

Diariennr: KS-2025/00429

Revidering av taxa för byggnadsnämndens verksamheter**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa *Taxa för byggnadsnämndens verksamheter* enligt bilaga 2 med ikraftträdande den 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Förändringen avser mindre justering av byggnadsnämndens taxor för digitala kopior ur kartdatabasen. Lantmäteriet har tidigare tagit ut sagda taxa men den togs bort när taxorna reviderades inför 2025. Anledningen var lagkrav på att särskilt värdefulla datamängder ska tillgängliggöras avgiftsfritt.

Avdelningen juridik på SKR har gjort en rättsutredning och kommit fram till att Öppna datalagstiftningen inte är tillämplig på kommunernas geodata och att regler om värdefulla datamängder inte är tillämpliga på kommunerna. Det finns därför inget som hindrar att kommunfullmäktige beslutar om att återinföra en avgift när geodata tillhandahålls för vidarenyttjande.

Eftersom förändringen innebär en återgång till samma läge som före årsskiftet bedöms den korta införandetiden inte påverka intressenter nämnvärt. Förändringarna i taxa föreslås träda i kraft 1 juli 2025.

Följande justeringar föreslås i taxa för byggnadsnämndens verksamheter:

- Kilobyte-pris på rad D1.09 "Digital kopia ur kartdatabas, vektorformat, dwg, tab, shape".
- Tabell 2, "Vektordata från storskalig kartdatabas. Kronor per kilobyte (beräknat på dwg-format)".

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

- Radera för kommunala bolag samt ideella föreningar, icke kommersiella sammanslutningar eller privatpersoner i "Tabell 3. Prisreduktion avseende avgifter till Tabell D".

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag byggnadsnämnden

Bilaga 2. Förslag taxa för byggnadsnämndens verksamheter

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet med underlag ska skickas till

Byggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse

2024-05-21

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00541

Revidering av taxa för utlämnande av allmän handling för Umeå kommunkoncern samt fastställande av taxa för utlämnande av allmän handling för stadsarkivet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar enligt bilaga att gälla från 2025-09-01

att fastställa taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet enligt bilaga att gälla från 2025-09-01.

Ärendebeskrivning

Föreslagen revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar har gjorts dels utifrån avgiftsförordningens regler, som gäller för statliga myndigheter, samt vissa förtydliganden och redaktionella ändringar. Det som har ändrats eller lagts till är markerat i gult. Den primära skillnaden i den reviderade versionen är att det finns en angivelse om uttag av avgift vid begäran om att få ut allmänna handlingar elektroniskt, exempelvis via mejl. Ytterligare revidering som föreslås är att begreppen videobandsupptagning och ljudbandsupptagning ersätts av de mer tidsenliga begreppen videoupptagning respektive ljudupptagning.

Sammanfattning

Huvudregeln i Umeå kommunkoncern är att kopior av allmänna handlingar lämnas ut i pappersform och att en avgift tas ut om begäran omfattar tio sidor eller mer. Avgiften för en beställning på 10 sidor är 50 kronor och avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgift ska även tas ut när en kopia av en allmän handling lämnas ut i elektronisk form (exempelvis en inskannad PDF-fil som skickas via mejl). Avgiften ska vara densamma, och beräknas på samma sätt (sidovis), som för kopior i pappersform. Denna regel ska tillämpas om det efter en sekretessprövning har beslutats dels att handlingen kan lämnas ut, dels att det är lämpligt att handlingen lämnas ut

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00541

i elektronisk form, någon skyldighet att lämna ut i elektronisk form finns inte.

Beslutsmotivering

En handling enligt terminologin i 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen (TF) är en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas med tekniskt hjälpmedel. Ordet handling betyder alltså inte bara ett papper med skrift eller en bild på utan också exempelvis en bandinspelning, en CD-romskiva eller någon annan upptagning för automatisk databehandling. Av SOU 2001:3 s. 225-226 framgår att elektroniskt lagrade allmänna handlingar ska omfattas av begreppet kopia. Vidare hänvisar utredningen till prop. 1975/76:160 s. 189 där en elektronisk handling bedöms vara en form av avskrift.

Enligt 2 kap. 15 § TF ska en allmän handling vid begäran lämnas ut skyndsamt. Den som önskar ta del av allmän handling kan göra det på två sätt. Genom att ta del av handlingen avgiftsfritt genom att myndigheten tillhandahåller handlingen på stället eller genom att få en avskrift eller en kopia direkt i handen alternativt skickad till sig per post mot en avgift (observera att detta inte gäller elektroniskt utskick) enligt 2 kap. 16 § TF.

Enligt 2 kap. 16 § TF är en myndighet endast skyldig att lämna ut kopia av allmänna handlingar på papper. Det finns alltså ingen skyldighet för kommunen att lämna ut en elektroniskt lagrad handling i elektronisk form via exempelvis mejl. Myndighet är inte heller skyldig att omvandla handlingar i pappersform till elektronisk form. Myndighet kan dock välja att lämna ut handlingar på detta sätt.

En avskrift eller en kopia av allmän handling får förenas med en avgift enligt bestämmelserna i 15-22 §§ avgiftsförordningen (AvgF). Av 16 § AvgF framgår att en avgift ska tas ut om en beställning omfattar tio sidor eller mer och att avgiften för en beställning som omfattar tio sidor är 50 kronor samt att avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgiftsförordningen innehåller dock ingen fastställd avgift för att lämna ut kopior i elektronisk form.

Likställighetsprincipen innebär att om man inför avgifter för allmänna handlingar ska dessa omfatta samtliga allmänna handlingar. Det godtas inte att vissa allmänna handlingar är avgiftsbelagda och andra är gratis. Det skulle kunna innebära att vissa kommunmedlemmar obehörigen gynnas på bekostnad av andra. Likställighetsprincipen torde också innebära att samtliga förvaltningar inom kommunen konsekvent ska ta ut avgifter. Det kan inte godtas att beslutet bara tillämpas ibland eller mot vissa, men inte andra.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00541

Med stöd av ovan föreslås att samma taxa som idag tillämpas vid utlämnande av allmän handling i pappersform ska gälla även vid utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form. Ett sådant beslut innebär ett enkelt förfarande för kommunens handläggare, det blir tydligt för enskilda och andra som begär ut handlingar och samma regler gäller för alla och för samtliga handlingar.

Beslutsunderlag

Taxa för kopiering av allmänna handlingar i Umeå kommunkoncern.

Taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet.

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson

Johan Silverfred

Beslutet ska skickas till

Nämnder och bolag

Margaretha Alfredsson
stadsdirektör

Lennart Nilsson
kommunjurist

Taxa för utlämnande av allmän handling

Revideringen träder i kraft 2025-09-01

Dokumenttyp: Taxa	
Dokumentansvarig: Stadsledningskontoret, Demokrati och juridik	Beslutsdatum: 2019-09-30 Rev. 2025-06-16
Beslutad av: Kommunfullmäktige	DNR: KS-2024/00541

Taxa för kopiering av allmänna handlingar i Umeå kommunkoncern

En förvaltning ska ta ut avgift enligt nedanstående taxa för att lämna ut

- kopia eller avskrift av allmän handling
- digital kopia av allmän handling som tillhandhålls elektroniskt eller via digitalt lagringsmedia
- utskrift av upptagning för automatisk databehandling
- kopia av video- eller ljudupptagning eller avskrift av ljudupptagning
- bestyrkta avskrifter eller kopior av handlingar som getts in till myndigheten
- Ifall en begäran enligt artiklarna 15-22 i dataskyddsförordningen, EU 2016/679, är uppenbart ogrundad eller orimlig får avgift enligt nedanstående taxa tas ut av personuppgiftsansvarig.

1. Kopia av allmän handling och utskrift av upptagning för automatisk databehandling. Detta gäller även när en handling skickas med telefax.

Antal sidor	Kronor
1-9	gratis
10	50
11	50 + 2
12	50 + 4
13	50 + 6 o.s.v.

2. Digital kopia av allmän handling som tillhandhålls elektroniskt eller via digitalt lagringsmedia: Samma taxa som ovan angivits gäller. Tillhandahålls kopia via digitalt lagringsmedia tillkommer en avgift för denna.
3. Avskrift av allmän handling eller utskrift av ljudupptagning: 90 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme.
4. Kopia av videoupptagning: 600 kronor (förvaltningen tillhandahåller digitalt lagringsmedia).

5. Kopia av ljudupptagning 125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme (förvaltningen tillhandahåller digitalt lagringsmedia).
6. Bestyrkta avskrifter eller kopior av handlingar som getts in till myndigheten: 90 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme och 2 kronor för varje framställd kopia, dock lägst 50 kronor.

Utöver de angivna avgifterna tillkommer portoavgift om mottagaren önskar få begärd handling skickad via fysisk post

Om kopior skickas med post ska portoavgift tas ut om försändelsen väger mer än 20 gram och avgift för kopiorna tas ut. Detta gäller även för eventuell postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren.

Avgifter avseende papperskopior gäller per sida och inte per papper, ett papper med dubbelsidig text räknas alltså som två sidor. Med sida avses en A4-sida. På motsvarande sätt beräknas avgiften för digitala kopior.

Utlämnande av kopior av allmänna handlingar till interna förvaltningar är avgiftsfritt.

Förvaltningen får besluta om undantag från ovanstående taxor om det finns särskilda skäl.

Taxa för utlämnande av handlingar och arkivarbete vid Stadsarkivet

**TAXA FÖR UTLÄMNANDE AV HANDLINGAR OCH
ARKIVARBETE VID STADSARKIVET**

Avgifter för Umeå stadsarkiv

Gäller fr o m 1 september 2025

	<u>Kostnad</u>
1. Information om uppgifter ur handlingar som försvaras i Umeå stadsarkiv	Ingen avgift
1.1 Information om arkivbestånd och arkivförhållanden	Ingen avgift
1.2 Information ur allmänna handlingar	Ingen avgift
Anmärkning: Avser svar på förfrågningar som inte kräver omfattande efterforskning.	
1.3 Övriga förfrågningar (ej moms)	
Per påbörjad kvarts timmes arbetstid	125 kr
Anmärkning: Förfrågningar från myndigheter bevaras gratis. Med myndighet likställs kommunala bolag och stiftelser i Umeå kommun.	
2. Bevis, utdrag och avskrifter (ej moms)	125 kr
3. Kopior (ej moms)	
3.1 Enklare läsbar kvalité	
A4	
Skrifter/digitala kopior från Stadsarkivets eget ämbetsarkiv, 1-9 sidor	Ingen avgift
Den tionde sidan kostar	50 kr
Varje sida därutöver	2 kr/sida
Skrifter/digitala kopior från privata arkivsamlingar	4 kr/styck
A3	5 kr/styck
Format A2, A1, A0	Avtalas separat
3.2 Kvalificerad reproduktion	
Skanning upp till A3/foto	150kr/styck
Utskrift, alla format	150 kr/styck
USB-minne	100 kr/styck
Anmärkning: Om beställaren begär att önskat material lagras och lämnas ut digitalt, om möjligt, utgår avgift beroende på lagringsmedia. Utlämnande görs endast på lagringsmedium som Umeå Kommun tillhandahåller utifrån informationssäkerhetsskäl.	
3.3 Fotografier (ej moms)	
Utskrift av fotografier på blankt kopiatorpapper (färg eller svartvitt)	
A4	20 kr/styck
A3	40 kr/styck
4. Kopia av ljudupptagningar (ej moms)	
Per påbörjad kvarts timmes arbetstid	125 kr

**TAXA FÖR UTLÄMNANDE AV HANDLINGAR OCH
ARKIVARBETE VID STADSARKIVET**

5. Visningar av Stadsarkivet (moms tillkommer)

Mån-fre kl 10-17:

350 kr

Övriga tider:

600 kr

Anmärkning: Visningar för grupper från myndigheter och skolelever/universitetsstuderande är avgiftsfri.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

§ 129

Diariennr: KS-2024/00541

Revidering av taxa för utlämnande av allmän handling

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar enligt bilaga att gälla från 2025-09-01

att fastställa taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet enligt bilaga att gälla från 2025-09-01.

Ärendebeskrivning

Föreslagen revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar har gjorts dels utifrån avgiftsförordningens regler, som gäller för statliga myndigheter, samt vissa förtydliganden och redaktionella ändringar. Det som har ändrats eller lagts till är markerat i gult. Den primära skillnaden i den reviderade versionen är att det finns en angivelse om uttag av avgift vid begäran om att få ut allmänna handlingar elektroniskt, exempelvis via mejl. Ytterligare revidering som föreslås är att begreppen videobandsupptagning och ljudbandsupptagning ersätts av de mer tidsenliga begreppen videoupptagning respektive ljudupptagning.

Sammanfattning

Huvudregeln i Umeå kommunkoncern är att kopior av allmänna handlingar lämnas ut i pappersform och att en avgift tas ut om begäran omfattar tio sidor eller mer. Avgiften för en beställning på 10 sidor är 50 kronor och avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgift ska även tas ut när en kopia av en allmän handling lämnas ut i elektronisk form (exempelvis en inskannad PDF-fil som skickas via mejl). Avgiften ska vara densamma, och beräknas på samma sätt (sidovis), som för kopior i pappersform. Denna regel ska tillämpas om det efter en

sekretessprövning har beslutats dels att handlingen kan lämnas ut, dels att det är lämpligt att handlingen lämnas ut i elektronisk form, någon skyldighet att lämna ut i elektronisk form finns inte.

Beslutsmotivering

En handling enligt terminologin i 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen (TF) är en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas med tekniskt hjälpmedel. Ordet handling betyder alltså inte bara ett papper med skrift eller en bild på utan också exempelvis en bandinspelning, en CD-romskiva eller någon annan upptagning för automatisk databehandling. Av SOU 2001:3 s. 225-226 framgår att elektroniskt lagrade allmänna handlingar ska omfattas av begreppet kopia. Vidare hänvisar utredningen till prop. 1975/76:160 s. 189 där en elektronisk handling bedöms vara en form av avskrift.

Enligt 2 kap. 15 § TF ska en allmän handling vid begäran lämnas ut skyndsamt. Den som önskar ta del av allmän handling kan göra det på två sätt. Genom att ta del av handlingen avgiftsfritt genom att myndigheten tillhandahåller handlingen på stället eller genom att få en avskrift eller en kopia direkt i handen alternativt skickad till sig per post mot en avgift (observera att detta inte gäller elektroniskt utskick) enligt 2 kap. 16 § TF.

Enligt 2 kap. 16 § TF är en myndighet endast skyldig att lämna ut kopia av allmänna handlingar på papper. Det finns alltså ingen skyldighet för kommunen att lämna ut en elektroniskt lagrad handling i elektronisk form via exempelvis mejl. Myndighet är inte heller skyldig att omvandla handlingar i pappersform till elektronisk form. Myndighet kan dock välja att lämna ut handlingar på detta sätt.

En avskrift eller en kopia av allmän handling får förenas med en avgift enligt bestämmelserna i 15-22 §§ avgiftsförordningen (AvgF). Av 16 § AvgF framgår att en avgift ska tas ut om en beställning omfattar tio sidor eller mer och att avgiften för en beställning som omfattar tio sidor är 50 kronor samt att avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgiftsförordningen innehåller dock ingen fastställd avgift för att lämna ut kopior i elektronisk form.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Likställighetsprincipen innebär att om man inför avgifter för allmänna handlingar ska dessa omfatta samtliga allmänna handlingar. Det godtas inte att vissa allmänna handlingar är avgiftsbelagda och andra är gratis. Det skulle kunna innebära att vissa kommunmedlemmar obehörigen gynnas på bekostnad av andra. Likställighetsprincipen torde också innebära att samtliga förvaltningar inom kommunen konsekvent ska ta ut avgifter. Det kan inte godtas att beslutet bara tillämpas ibland eller mot vissa, men inte andra.

Med stöd av ovan föreslås att samma taxa som idag tillämpas vid utlämnande av allmän handling i pappersform ska gälla även vid utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form. Ett sådant beslut innebär ett enkelt förfarande för kommunens handläggare, det blir tydligt för enskilda och andra som begär ut handlingar och samma regler gäller för alla och för samtliga handlingar.

Beslutsunderlag

Taxa för kopiering av allmänna handlingar i Umeå kommunkoncern.
Taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet.

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson
Johan Silverfred

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Bore Sköld (V) – Att under punkt två ersätta texten "Samma taxa som ovan angivits gäller." med "90 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme gäller. Första kvarten är avgiftsfri".

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-06-03

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag mot Bore Skölds (V) förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till
Nämnder och bolag

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

§ 181

Diariennr: KS-2024/00541

Revidering av taxa för utlämnande av allmän handling**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar enligt bilaga att gälla från 2025-09-01

att fastställa taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet enligt bilaga att gälla från 2025-09-01.

Ärendebeskrivning

Föreslagen revidering av Umeå kommunkoncerns taxa för allmänna handlingar har gjorts dels utifrån avgiftsförordningens regler, som gäller för statliga myndigheter, samt vissa förtydliganden och redaktionella ändringar. Det som har ändrats eller lagts till är markerat i gult. Den primära skillnaden i den reviderade versionen är att det finns en angivelse om uttag av avgift vid begäran om att få ut allmänna handlingar elektroniskt, exempelvis via mejl. Ytterligare revidering som föreslås är att begreppen videobandsupptagning och ljudbandsupptagning ersätts av de mer tidsenliga begreppen videoupptagning respektive ljudupptagning.

Sammanfattning

Huvudregeln i Umeå kommunkoncern är att kopior av allmänna handlingar lämnas ut i pappersform och att en avgift tas ut om begäran omfattar tio sidor eller mer. Avgiften för en beställning på 10 sidor är 50 kronor och avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgift ska även tas ut när en kopia av en allmän handling lämnas ut i elektronisk form (exempelvis en inskannad PDF-fil som skickas via mejl). Avgiften ska vara densamma, och beräknas på samma sätt (sidovis), som för kopior i pappersform. Denna regel ska tillämpas om det efter en

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

sekretessprövning har beslutats dels att handlingen kan lämnas ut, dels att det är lämpligt att handlingen lämnas ut i elektronisk form, någon skyldighet att lämna ut i elektronisk form finns inte.

Beslutsmotivering

En handling enligt terminologin i 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen (TF) är en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas med tekniskt hjälpmedel. Ordet handling betyder alltså inte bara ett papper med skrift eller en bild på utan också exempelvis en bandinspelning, en CD-romskiva eller någon annan upptagning för automatisk databehandling. Av SOU 2001:3 s. 225-226 framgår att elektroniskt lagrade allmänna handlingar ska omfattas av begreppet kopia. Vidare hänvisar utredningen till prop. 1975/76:160 s. 189 där en elektronisk handling bedöms vara en form av avskrift.

Enligt 2 kap. 15 § TF ska en allmän handling vid begäran lämnas ut skyndsamt. Den som önskar ta del av allmän handling kan göra det på två sätt. Genom att ta del av handlingen avgiftsfritt genom att myndigheten tillhandahåller handlingen på stället eller genom att få en avskrift eller en kopia direkt i handen alternativt skickad till sig per post mot en avgift (observera att detta inte gäller elektroniskt utskick) enligt 2 kap. 16 § TF.

Enligt 2 kap. 16 § TF är en myndighet endast skyldig att lämna ut kopia av allmänna handlingar på papper. Det finns alltså ingen skyldighet för kommunen att lämna ut en elektroniskt lagrad handling i elektronisk form via exempelvis mejl. Myndighet är inte heller skyldig att omvandla handlingar i pappersform till elektronisk form. Myndighet kan dock välja att lämna ut handlingar på detta sätt.

En avskrift eller en kopia av allmän handling får förenas med en avgift enligt bestämmelserna i 15-22 §§ avgiftsförordningen (AvgF). Av 16 § AvgF framgår att en avgift ska tas ut om en beställning omfattar tio sidor eller mer och att avgiften för en beställning som omfattar tio sidor är 50 kronor samt att avgiften för varje sida därutöver är 2 kronor. Avgiftsförordningen innehåller dock ingen fastställd avgift för att lämna ut kopior i elektronisk form.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-05-27

Likställighetsprincipen innebär att om man inför avgifter för allmänna handlingar ska dessa omfatta samtliga allmänna handlingar. Det godtas inte att vissa allmänna handlingar är avgiftsbelagda och andra är gratis. Det skulle kunna innebära att vissa kommunmedlemmar obehörigen gynnas på bekostnad av andra. Likställighetsprincipen torde också innebära att samtliga förvaltningar inom kommunen konsekvent ska ta ut avgifter. Det kan inte godtas att beslutet bara tillämpas ibland eller mot vissa, men inte andra.

Med stöd av ovan föreslås att samma taxa som idag tillämpas vid utlämnande av allmän handling i pappersform ska gälla även vid utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form. Ett sådant beslut innebär ett enkelt förfarande för kommunens handläggare, det blir tydligt för enskilda och andra som begär ut handlingar och samma regler gäller för alla och för samtliga handlingar.

Beslutsunderlag

Taxa för kopiering av allmänna handlingar i Umeå kommunkoncern.

Taxa för utlämnande av allmän handling vid stadsarkivet.

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson

Johan Silverfred

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Nämnder och bolag

Tjänsteskrivelse

2025-06-10

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2025/00570

Avsägelse; Ersättare äldrenämnden; Eva-Lisa Ögren (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Eva-Lisa Ögren (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Emmy Olofsson (S) till ersättare i äldrenämnden.
Emmy Olofsson går in som sista kvinnliga ersättare.

Ärendebeskrivning

Eva-Lisa Ögren (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafson

Beslutet ska skickas till

Eva-Lisa Ögren
Emmy Olofsson
Lönesupport, troman
Äldrenämnden

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-06-16

§ 15

Diariennr: KS-2025/00570

Avsägelse; Ersättare äldrenämnden; Eva-Lisa Ögren (S)

Förslag till beslut **Kommunfullmäktige beslutar**

att bevilja Eva-Lisa Ögren (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Emmy Olofsson (S) till ersättare i äldrenämnden.
Emmy Olofsson går in som sista kvinnliga ersättare.

Ärendebeskrivning

Eva-Lisa Ögren (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafson

Beslutet ska skickas till

Eva-Lisa Ögren
Emmy Olofsson
Lönesupport, troman
Äldrenämnden

Tjänsteskrivelse

2025-06-02

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2025/00560

Avsägelse; Ersättare individ- och familjenämnden; Inga Unenge (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Inga Unenge (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Matilda Forsberg (S) till ersättare i individ- och familjenämnden.
Matilda Forsberg går in som sista kvinnliga ersättare.

Ärendebeskrivning

Inga Unenge (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Inga Unenge
Matilda Forsberg
Lönesupport, troman
Individ- och familjenämnden

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-06-16

§ 14

Diariennr: KS-2025/00560

Avsägelse; Ersättare individ- och familjenämnden; Inga Unenge (S)

Förslag till beslut **Kommunfullmäktige beslutar**

att bevilja Inga Unenge (S) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Matilda Forsberg (S) till ersättare i individ- och familjenämnden.
Matilda Forsberg går in som sista kvinnliga ersättare.

Ärendebeskrivning

Inga Unenge (S) avsäger sig uppdraget som ersättare i individ- och familjenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Inga Unenge
Matilda Forsberg
Lönesupport, troman
Individ- och familjenämnden

Tjänsteskrivelse

2025-03-27

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2025/00351

Fyllnadsval; Nämndeman vid Umeå tingsrätt; Rabih Ballout

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Jennie Östman till nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Ärendebeskrivning

Rabih Ballout har på egen begäran entledigas från sitt uppdrag som nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Umeå tingsrätt hemställer om att fyllnadsval av nämndeman under pågående mandatperiod 2024 - 2027 ska förrättas

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Jennie Östman
Lönesupport, troman
Tingsrätten

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-06-16

§ 16

Diariennr: KS-2025/00351

Fyllnadsval; Nämndeman vid Umeå tingsrätt; Rabih Ballout (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Jennie Östman till nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Ärendebeskrivning

Rabih Ballout har på egen begäran entledigas från sitt uppdrag som nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Umeå tingsrätt hemställer om att fyllnadsval av nämndeman under pågående mandatperiod 2024 - 2027 ska förrättas

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Jennie Östman

Lönesupport, troman

Tingsrätten

Tjänsteskrivelse

2025-06-12

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00099

Anmälningssärenden 2025-06-16

Beslut om efterträdarval i kommunfullmäktige

Ny ersättare: Birgitta Nordvall (KD)

Avgången ersättare: Jan Kollberg (KD)

Diarienummer: KS-2025/00476-5

Ej verkställda beslut

SoL äldreutskottet 2025. Diarienummer: KS-2025/00027-1

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2025-06-10

Diarienummer
5488-2025

Umeå kommun
ksdiarium@umea.se

Ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbottens län beslutar att utse ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 10 juni 2025 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Umeå kommun

Valkrets: Umeå centrala och Umeå omland

Parti: Kristdemokraterna

Avgången ersättare: Jan Kollberg

Ny ersättare: Birgitta Nordvall

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Umeå kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Jan Kollberg har avsagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Du kan överklaga beslutet

Se nedan information om hur du överklagar.

Länsstyrelsen Västerbotten

Beslut

2 (3)

2025-06-10

5488-2025

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Moa Garpebring med chefsjurist Per Lundström som föredragande.

Kopia till

Kristdemokraterna
Birgitta Nordvall

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 5488-2025.

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-05-23

§ 81

Diariernr: ÄN-2025/00030

Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL äldrenämnden 2025 - Kvartal 1

Beslut

Äldrenämnden godkänner statistikrapporten över verkställda beslut enligt SoL.

Äldrenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Från och med 2006-07-01 gäller, enligt 16 kap 6h § Socialtjänstlagen (SoL), följande beträffande ej verkställda gynnande beslut:

”Socialnämnden skall till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Nämnden skall till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Rapportering enligt denna paragraf skall ske en gång per kvartal.”

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-03-31

Beredningsansvariga

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-05-23

Beslutet ska skickas till
Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen

Ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen inom äldre nämndens ansvarsområde 2025-03-31

Ledsagning

Beslut		Kön	
Beslut som ej verkställts:	Väntetid	Kvinna	Man
	10 mån, 18 dgr	x	
	4 mån, 18 dgr	x	
Avbrott i verkställighet och där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader:	Väntetid	Kvinna	Man
	5 mån, 2 dgr	x	
Beslut som avslutats utan verkställighet:	Väntetid	Kvinna	Man
	6 mån, 15 dgr		x
Beslut: 4			

Särskilt boende

Beslut		Kön	
Beslut som ej verkställts:	Väntetid	Kvinna	Man
	4 mån, 24 dgr	x	
	8 mån, 16 dgr	x	
	9 mån, 17 dgr		x
	4 mån, 2 dgr	x	
	3 mån, 4 dgr	x	
Beslut som verkställts senare än tre månader:	Väntetid	Kvinna	Man
	6 mån, 8 dgr	x	
	4 mån, 15 dgr	x	
	6 mån, 28 dgr	x	
	3 mån, 18 dgr	x	
	3 mån, 16 dgr	x	
	3 mån, 11 dgr		x
	3 mån, 9 dgr	x	
Beslut: 12			

Korttidsboende

Beslut		Kön	
Avbrott i verkställighet och där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader:	Väntetid	Kvinna	Man
	3 mån, 22 dgr	x	
	9 mån, 10 dgr	x	
Beslut: 2			